

မင်းကွန်းဆရာတော်
 ဗုဒ္ဓသာသနာဝိသိဋ္ဌ တိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောဝိဒ
 တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
 ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝိဿဇူက
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓမ္မောရဋ္ဌဂုရု
 အဘိဓမ္မအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

၏

ဟောခဉ်တရားတော်များ

(ပထမတွဲ)

တိပိဋက=နိကာယ ဥပဋ္ဌာကအဖွဲ့
 အမှတ် ၁၂၊ စကားဝါယမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့.

ဓမ္မဒါန

သာသနာ ၂၅၃၈

ကောဇာ ၁၃၅၆

ခရစ်နှစ် ၁၉၉၄

မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တိဏကုဋိဒါယက ထေရာပဒါန်နှင့်အညီ ဖွဲ့သီအပ်သော

ကျောင်းလှူ အကျိုး ၇ ပါး

တရားလင်္ကာ

သုံးတန်စေတနာ၊ ညီညွတ်စွာဖြင့်၊ သာသနိက၊ ဝိဟာရကျောင်း။

တန်ဆောင်းအလှူ၊ ဆောက်လှူသူတို့၊ ကြီးထွက်ဝန်၊

ကျိုးရဟန်းကို၊ ကျမ်းဂန်ထောက်ချင့်၊ နိဒါန်းဖွင့်သော်။

- ၁။ နတ်နှင့် လူနယ်၊ သန္ဓေတွယ်၍၊
- ၂။ စိတ်ဝယ်တောင့်တ၊ ဆောက်အံ့ရ၏၊
- ၃။ မထကြက်သီး၊ ကိုယ်လည်းမလှုပ်၊ ကြောက်ရပ်မထင်၊ ထိတ်လန့်စင်၏။
- ၄။ ခြင်္သေ့-သစ်-ကျား၊ သားရဲများနှင့်၊ ဖမ်းစားကလူ၊ နှိပ်စက်မှုသား၊
တောသူ-ဘုတ်-ပြိတ်-အဆိပ်ထန်ပြင်း၊ မြွေနှင့်-ကင်းက၊ အဆင်း
ဖောက်ပြန်၊ ကုမ္ဘဏ် ရကဉ္စိသံ၊ နတ်မိုက် ရန်ပေါင်း၊ ဘေးလွတ်ရှောင်း၏။
- ၅။ မကောင်းအိပ်မက်၊ မမြင်မက်ဘူး၊
- ၆။ ထင်လျက်သတိ၊ ခိုင်မြဲဘိ၍၊ ဝိပရဏံ၊ ဖောက်ပြန်စိတ်ရင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်းမှ
ရှင်းရှင်းလွတ်ရှောင်း၊ ကျိုးဆက်ကောင်း၏။
- ၇။ နောက်နှောင်းဘဝ၊ မစ္ဆိမဝယ်၊ ဂုဏကပို၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟု၊ ထိုထို
ကျေးဇူး၊ လွန်ပြန်ပြူးသည်၊ ဆောက်ဦးလှူကျိုး၊ ခုနစ်တည်း။

မင်းကွန်းဆရာတော်
 ဗုဒ္ဓသာသနာသိဒ္ဓိ တိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောဝိဒ
 တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
 ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝိဿန္ဓက
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု
 အဘိဓမ္မအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

၏

ဟောစဉ်တရားတော်များ

(ပထမတွဲ)

တိပိဋက=နိကာယ ဥပဋ္ဌာကအဖွဲ့
 အမှတ် ၁၂၊ စကားဝါလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့.

ဓမ္မဒါန

သာသနာ ၂၅၃၈

ကောဇာ ၁၃၅၆

ခရစ်နှစ် ၁၉၉၄

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၂၄၅/ ၀၂၅၂၇) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တိပိဋကဓရ ဓမ္မာဏ္ဍာဂါရိက အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
အဘိဓဇ အဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိက

အရှင်ဝိစိတ္တသာဓရာဘိဝံသ

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
 ဟောစဉ်တရားတော်များ
 ပထမတွဲ
 မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
နိဒါန်း	(ကား)
ဩကာသ ကန်တော့ခန်းနှင့် သီလယူရှင်းတမ်း တရားတော်	
ရွှေဥဒေါင်းတွန်သံနှင့် ဩကာသ ဆိုသံ	၁
ဩကာသ အဓိပ္ပာယ်	၂
ပဏာမကုသိုလ်နဲ့ ရေကြည်ရေအေး	၂
ဆုတောင်းနဲ့ ဆေးဆိုးခြင်း တူပုံ	၃
ဆုတောင်းရှင်းတမ်း	၄
အပါယ်လေးပါးနှင့် ကပ်သုံးပါး	၅
ရပ်ပြစ် ရှစ်ပါး	၆
ရန်သူမျိုး ငါးပါး	၇
ဝိပတ္တိတရား လေးပါး	၈
ဗျသနတရား ငါးပါး	၉
ဆုပေးနည်း	၁၁
သရဏဂုံသီလကို ပါဠိလို ပေးယူကြပုံ	၁၂
သရဏဂုံသီလတောင်း အနက်	၁၃
ယမဟံ ဝဒါမိ အနက်နှင့် နမော တဿ သုံးခေါက်ဆိုရပုံ	၁၄
နမော တဿ မပါတဲ့စာအုပ်	၁၅
နမောတဿ ဘုရားရှိခိုး အရေးပါပုံ	၁၆
နမော တဿ ဆို၍ ရှိခိုးသည့် ပညာရှင်များ	၁၇

[ကာ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သရဏဂုံသုံးပါး ခံယူပုံ	...	၁၈
သိက္ခာပုဒ် အဓိပ္ပာယ်	...	၂၀
ငါးပါးသီလ ခံယူပုံ	...	၂၀
သီလပေးဘုန်းကြီး၏တိုက်တွန်း သတိပေးချက်	...	၂၁
တရားနာသူတို့ လိုက်နာရမည့် အဆင့်လေးဆင့်	...	၂၂
ဧကန်ရရှိမည့် အကျိုးလေးပါး	...	၂၃
တရားဟောနည်း မှုပြောင်းပြီ	...	၂၅
နိမိကဏ္ဍသုတ်လာ ကောင်းမှုလေးမျိုး	...	၂၅
ကောင်းမှုလေးဖြာနဲ့ အနုဂါမိက ဥစ္စာ	...	၂၆
သမာဓိ ကောင်းမှု	...	၂၈
ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး	...	၂၈
လောကုတ္တရာ ဣဿရိယဘုန်းတော်	...	၂၉
လောကီ ဣဿရိယဘုန်းတော်	...	၃၀
ဣဿရိယဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၁
ဓမ္မဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၂
ယသဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၃
သိရိဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၄
ကာမဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၅
ပယတ္တဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ	...	၃၆
ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး အကျဉ်း	...	၃၇
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပွားများပုံ	...	၃၇
ဝိပဿနာပညာ ကောင်းမှုကုသိုလ်	...	၃၈
ဝိဘင်းကျမ်းက ဓာတ် ၁၈ ပါးစဉ်ပုံ	...	၃၉
ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ တစ်နေ့တာ လုပ်ငန်းများ	...	၄၀
ပညတ်အရ လုပ်ငန်းများနေပုံ	...	၄၁
မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ စွဲပုံ	...	၄၁

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ကြားခြင်းကိစ္စ၌ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ စွဲပုံ	...	၄၂
ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း	...	၄၂
မြင်ရာ ကြားရာ စသည်၌ ဓာတ်သုံးပါးစီ မြင်အောင်ရှု	...	၄၄
ဓာတ်သုံးပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပွားပုံ	...	၄၅
ဓာတ် ၁၈-ပါး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလင်္ကာကြီး	...	၄၆
တရားတော်နိဂုံး	...	၄၈

သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလတရားတော်

သီလတောင်း	...	၅၀
ဘုရားရှိခိုး	...	၅၁
သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်း	...	၅၁
ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ခြင်း	...	၅၂
သမာဓိဘာဝနာ မေတ္တာပွားနည်းများ	...	၅၃
ဝိပဿနာပညာ ပွားများခြင်း	...	၅၇
ဆ ပဉ္စက ဓမ္မ ဝိပဿနာ	...	၅၇
ပွားများပုံ ဓမ္မလင်္ကာများ	...	၆၀
ပူဇော်နိယ ပတ္တနာ တရားနိဂုံး	...	၆၄

မေတ္တသုတ် ပရိတ်တရားတော်

သုခလေးပါးတရား	...	၆၆
ပထမ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ	...	၆၆
ဒုတိယ ဓမ္မဒေသနာသုခ	...	၆၇
တတိယ သာမဂ္ဂိသုခ	...	၆၈
စတုတ္ထ တပေါသုခ	...	၆၈
နိလ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	...	၇၃
ပီတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	...	၇၄
လောဟိတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	...	၇၄

[ကိ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဩဒါတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	... ၇၅
မဉ္ဇိဋ္ဌ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	... ၇၆
ပဘဿရ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	... ၇၆
ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါး ရှိခိုးဂါထာ	... ၇၇
ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဟူသည်	... ၇၉
ရဟန်းတို့၏ သီလတန်ခိုး	... ၈၀
မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားဟောတော်မူခြင်း	... ၈၆
တရားအားထုတ်သူတို့လိုက်နာရမည့် အရည်အချင်း ၁၄ ချက်	... ၉၀
မေတ္တာဘာဝနာပွားနည်း	... ၉၄
တသထာဝရ ဒုကမေတ္တာ	... ၉၅
ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌ ဒုကမေတ္တာ	... ၉၆
ဒူရ အဝိဒူရ ဒုကမေတ္တာ	... ၁၀၀
ဘူတသမ္ဘဝေသီ ဒုကမေတ္တာ	... ၁၀၁
အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာသုံးပါး	... ၁၀၃
သားတစ်ယောက်ရှိ မိခင်မေတ္တာ	... ၁၀၅
လောကအားလုံးသို့ မေတ္တာပွားရန်	... ၁၀၆
ဣရိယာပုထ်မရွေး ပွားနိုင်သည့် မေတ္တာ	... ၁၀၇
မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပဿနာသို့ ကူးပုံ	... ၁၀၈
အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်	... ၁၀၉
ခန္ဓာငါးပါး ခွဲခြင်းနှင့် ဝိပဿနာ ရှုပွားပုံ	... ၁၁၀
နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈-ပါး	... ၁၁၂
ဝေဒနာဓာတ်အကျယ် ၁၀၈ ပါး ပွားပုံ	... ၁၁၄
သညာက္ခန္ဓာ	... ၁၁၆
ပညာနှင့်သညာ	... ၁၁၆
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ	... ၁၁၈
အတ္တဒိဋ္ဌိစင် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဝင်	... ၁၁၉

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်	...	၁၁၀
အရဟတ္တဖိုလ်	...	၁၂၁
ရဟန်းငါးရာ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း	...	၁၂၃
ရဟန္တာတို့၏ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာ	...	၁၂၄
မေတ္တသုတ္တန်နိဂုံး	...	၁၂၅

ဟေမဝတသုတ္တန် တရားတော်

အာယတန ၁၂-ပါး	...	၁၂၆
အာယတန အဓိပ္ပာယ်	...	၁၂၆
အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါး	...	၁၂၇
ဗာဟိရာယတန ၆-ပါး	...	၁၂၈
အာဒိတ္တသုတ္တန်နှင့် အာယတန တစ်ပါးတစ်ပါး၌		
မီး ၁၁-ပါး လောင်ပုံ	...	၁၃၀
အာယတန ၁၂-ပါး၌ မီး ၁၃၂-ပါးလောင်ပုံ	...	၁၃၃
ကဿပဘုရား သက်တော်နှင့် ဓာတ်တော်	...	၁၃၅
သက်တော်အတိုဆုံး ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား	...	၁၃၆
ဒုက္ကရစရိယာ အကြာမြင့်ဆုံးဘုရား	...	၁၃၆
ဓာတ်တော်သုံးမျိုးကွဲရန် အဓိဋ္ဌာန်	...	၁၃၇
ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတုစေတီတော်တည်ပုံ	...	၁၃၈
အမျိုးသားနှစ်ဦး သာသနာ့ဘောင်ဝင်ခြင်း	...	၁၃၉
ရဟန်းတို့၏ အလုပ်နှစ်မျိုး	...	၁၃၉
ဝိနည်းခိုရ်ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး	...	၁၄၁
တောရပ်ကျောင်းက သံဃာ့မူခင်း	...	၁၄၂
ဝိနည်းခိုရ်ထံ လာဘ်ထိုးသော အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်	...	၁၄၄
အဓမ္မဝါဒီ၏ ပရိယာယ်	...	၁၄၅
ဆန္ဒာဂတိလိုက်သော ဝိနည်းခိုရ်	...	၁၄၇
အမူမဆိုင်ရဘဲ ရှုံးသော ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်	...	၁၄၉

[ကူ]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သာသနာပျက်စီးပြီဟု လျှောက်ခြင်း	...	၁၅၀
ဝိနည်းမိုရ်နှစ်ပါး နှလုံးမသာဖြစ်ခြင်း	...	၁၅၀
ဆန္ဒာဂတိ၏ မကောင်းကျိုး	...	၁၅၁
ဟေမဝတနှင့် သာတာဂိရ နတ်ဘီလူးနှစ်ဦး	...	၁၅၁
နတ်ဘီလူးနှစ်ဦး ဝမ်းနည်းစကား	...	၁၅၂
ဒါယကာက တာဝတိံသာ၊ ဘုန်းကြီးက စတုမဟာရာဇ်	...	၁၅၃
မှတ်သားစရာ ဝါးချက်ဆရာတော်ကြီး၏ စကား	...	၁၅၄
လူတိုင်းမဟုတ်၊ သို့သော် အဖြစ်များ	...	၁၅၅
နတ်မင်းကြီးနှစ်ဦး၏ ကတိကဝတ်	...	၁၅၅
အံ့ဩဖွယ်တွေ့လျှင် ပြောစတမ်း	...	၁၅၆
ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ဝေပုလ္လတောင်	...	၁၅၇
နတ်နှစ်ပါး၏ သက်တမ်း ရှင်းလင်းချက်	...	၁၅၈
ဘဝ၌ တပ်မက်မှု	...	၁၅၈
ဗိမ္ဗိသာရ ယခု ဘယ်ဘဝမှာလဲ	...	၁၅၉
သိကြားသောတာပန် သိကြားဘဝပြန်ဖြစ်	...	၁၅၉
ဓမ္မစကြာတရားတော်နှင့် သာတာဂိရနတ်မင်း၏ဥဒ္ဒစ္စ	...	၁၆၁
သူငယ်ချင်းကို သွားခေါ်ခြင်း	...	၁၆၂
နတ်မင်းနှစ်ဦး တွေ့ဆုံခြင်း	...	၁၆၃
ကာဠိအမျိုးသမီး	...	၁၆၃
ဘုရား ဟုတ် မဟုတ် စစ်တမ်းထုတ်	...	၁၆၇
ဘုရားအစစ်ဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်ပုဒ်များ	...	၁၆၈
သတ္တဝါအားလုံး၌ တူမျှသောစိတ်	...	၁၆၈
တရားဟောဆဲ၌ပင် ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူခြင်း	...	၁၇၂
မောဟအားလုံး လွန်မြောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား	...	၁၇၄
မောဟရှစ်ပါး	...	၁၇၆
သုံးပါးရှစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း	...	၁၇၇

အကြောင်းအရာ	...	စာမျက်နှာ
ဘုရားဖူးသွားရန် ခေါ်ခြင်း	...	၁၇၉
တစ်ဆင့်စကားကြားရုံနှင့် သောတာပန်ဖြစ်သော ကာဠိ	...	၁၈၁
ပါရဂူ ခြောက်မျိုး	...	၁၈၄
ပြဿနာလေးချက် မေးလျှောက်ခြင်း	...	၁၈၅
အာယတန ဖြစ်ပေါ်၍ သတ္တဝါဖြစ်	...	၁၈၆
တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့မှု	...	၁၈၇
လောင်စာမရှိ မီးမလောင်	...	၁၈၈
တဏှာဆန္ဒ ကင်းအောင်ရှုနည်း	...	၁၉၀
အကြိမ်တစ်ထောင်ပင် မေးသော်လည်း မူပြောင်းမဟော	...	၁၉၂
နတ်ဘီလူးများ သောတာပန်တည်ကြခြင်း	...	၁၉၃
ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးဆဲပုဂ္ဂိုလ်များ	...	၁၉၆
ဘဝသံသရာသမုဒ္ဒရာ၌ မနစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်	...	၁၉၇
ဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် နှိုးဆော်ချက်	...	၁၉၈
ဂုဏ်တော်အစုံကို မြင်အောင်ရှု	...	၁၉၉
သိဿဘာဝပဂမန သရဏဂုံ တည်ဆောက်ခြင်း	...	၂၀၁
နိဗ္ဗာန်ဆော် ဓမ္မယောသကနတ်သားများ	...	၂၀၁
ဟေမဝတသုတ္တန်နိဂုံး တရားပေးဆုတောင်း	...	၂၀၃
အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်တရားတော်		
ဆရာတော် ဦးရန်ကုန်နှင့် ပရိတ်ကြီးမူမှန်	...	၂၀၅
အနာထပိဏ္ဍိ မကျန်းမမာဖြစ်ခြင်း	...	၂၀၇
အရှင်သာရိပုတ္တရာ လူမမာမေး ကြွခြင်း	...	၂၁၀
အနာထပိဏ္ဍိ ဝေဒနာပြင်းထန်ပုံ	...	၂၁၀
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားဆယ်မျိုး	...	၂၁၃
စက္ခုပသာဒစသည်၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၁)	...	၂၁၃
ရူပါရုံစသည်၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၂)	...	၂၁၆
ဝိညာဏ် ၆ ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၃)	...	၂၁၈

[ကဲ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဗဿ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၄)	၂၂၀
ဝေဒနာ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၅)	၂၂၂
ဓာတ် ၆-ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း(၆)	၂၂၅
ခန္ဓာငါးပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၇)	၂၂၇
အရူပဈာန် ၄-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၈)	၂၂၉
ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်လောက ၂-ပါး ဝိပဿနာရှုနည်း(၉)	၂၃၀
ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ ဝိပဿနာရှုနည်း(၁၀)	၂၃၁
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးငိုကြွေးခြင်း	၂၃၃
အနာထပိဏ် ငိုကြွေးခြင်းအကြောင်း	၂၃၄
မကြားဖူးသည့်တရား	၂၃၅
ရဟန်းများသာ ထင်မြင်လွယ်သော တရား	၂၃၇
သေဋ္ဌေးကြီး အနိစ္စရောက်ခြင်း	၂၃၉
အနာထပိဏ်နတ်သား ချက်ချင်း ဘုရားထံသွားခြင်း	၂၄၁
အနာထပိဏ်နတ်သား၏ပီတိ	၂၄၁
မဂ္ဂင် ၈-ပါး	၂၄၂
ကိလေသာ စင်ကြယ်မှု	၂၄၂
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဂုဏ်တော် ဖော်ကျူးခြင်း	၂၄၃
အရှင်အာနန္ဒာ၏ အသိဉာဏ်	၂၄၄
တရားတော်၏နိဂုံး	၂၄၆
မဟာဓမ္မပါလဇာတ် တရားတော်	
ပိဋကတ်၌ ဇာတ်တော်များ စီစဉ်ထားပုံ	၂၄၇
စရိယဂုဏ်ပြသည့်ဇာတ်တော် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု	၂၄၈
မိဂဒါဝုန်မှ ရာဇဂြိုဟ်သို့	၂၄၉
နှစ်လအတွင်း ကျွတ်ပွဲကြီးခင်းခြင်း	၂၅၀
ခမည်းတော်အသက် နှိုင်းယှဉ်ချက်	၂၅၁
ရာဇဂြိုဟ်မှ ကပိလဝတ်သို့ ကြွတော်မူခြင်း	၂၅၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရှင်ကာဠုဒါယိ မထေရ်၏ ဒေတဒဂ်ဘွဲ့ထူး	...	၂၅၃
ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူခြင်း	...	၂၅၄
ခမည်းတော်၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး မကြွ	...	၂၅၅
ခမည်းတော်မင်းကြီး သောတာပန် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ခြင်း	...	၂၅၇
ခမည်းတော်၏ နန်းတော် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ကြွခြင်း	...	၂၅၈
နတ်တို့စကားကို မယုံကြည်ပုံ လျှောက်ထားခြင်း	...	၂၅၉
မဟာဓမ္မပါလဇာတ် အတိတ်ဝတ္ထု	...	၂၆၂
ဗြဟ္မဒတ္တ-ဗြဟ္မာပေးတဲ့သား	...	၂၆၂
ဓမ္မပါလရွာကြီးနှင့် မင်းလှမြို့ခေါ်ဆိုပုံ	...	၂၆၃
ရှေ့ဆောင်နွားလား ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	...	၂၆၄
ဓမ္မပါလ သတို့သား	...	၂၆၅
တပည့်နှစ်မျိုး	...	၂၆၆
ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး၏သား သေဆုံးခြင်း	...	၂၆၆
ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ မသေတာ ဒို့ဆွေမျိုးရဲ့ ဓမ္မတာ	...	၂၆၇
ငယ်ရွယ်သူတို့ မသေသောတရားကို ဒိသာပါမောက္ခ		
ဆရာကြီး ကိုယ်တွေ့စုံစမ်းခြင်း	...	၂၇၁
ဓမ္မပါလရွာ၏ အလေ့အကျင့်	...	၂၇၂
ဓမ္မပါလသတို့သား သေပြီဟု ပြောကြားခြင်း	...	၂၇၃
သားသေပြီဟူသော စကားကို ဖခင် မယုံ	...	၂၇၄
သား၏အရိုးမဟုတ် ဆိတ်ရိုးဟု ဖခင်က အတတ်ပြောခြင်း	...	၂၇၅
ငယ်ရွယ်သူတို့ မသေခြင်း အကြောင်း	...	၂၇၇
ငယ်ရွယ်သူတို့ မသေသော အကျင့်တရားများ	...	၂၇၈
သုစရိုက် ၁၀-ပါး	...	၂၇၉
သူယုတ်တရားကိုရှောင် သူကောင်းတရားကိုကျင့်	...	၂၈၀
အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေး ပေးလှူခြင်း	...	၂၈၂
စေတနာသုံးတန် ဖြစ်ရန် မလွယ်	...	၂၈၃

[ကော်] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကြောင်းအရာ	...	စာမျက်နှာ
တောရွာတစ်ခု၏အလှူ	...	၂၈၄
ကာမတရား မလိုက်စားခြင်း	...	၂၈၅
ငါးပါးသီလ လုံခြုံခြင်း	...	၂၈၇
ဓမ္မပါလရွာက လူငယ်များ၏ ပင်ကိုအသိဉာဏ်	...	၂၈၈
ဓမ္မပါလမိသားစုတိုင်း အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်	...	၂၈၉
ဆင်းရဲသူ ကျေးကျွန်တို့လည်း သုစရိုက်ကျင့်ခြင်း	...	၂၉၂
တရားကျင့်သူအား တရားက စောင့်ရှောက်	...	၂၉၃
ထီးဆောင်းသူအား ထီးက စောင့်ရှောက်သည့် ဥပမာ	...	၂၉၄
ဝမ်းမြောက်လှစွာဖြင့် ဆရာကြီး တရားတောင်းခြင်း	...	၂၉၅
ဓမ္မပါလလုလင်ကို အခြံအရံဖြင့် ပို့ခြင်း	...	၂၉၆
မြတ်စွာဘုရား သစ္စာလေးပါး ပြတော်မူခြင်း	...	၂၉၇
ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး အနာဂါမ်တည်ခြင်း	...	၂၉၈
ခမည်းတော်ကြီး အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ရှိခြင်း	...	၂၉၈
ဇာတ်တော်ပေါင်းခြင်း	...	၂၉၉
တရားတော်နိဂုံး	...	၃၀၀
အနုစံလေးပါး သာရတရားတော်		
သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးကို အကြောင်းပြု ဟောတော်မူခြင်း	...	၃၀၁
အမှားလမ်းနှင့် အမှန်လမ်း	...	၃၀၂
ကဏ္ဍဇာတ်	...	၃၀၄
ပစ္စည်းအကုန် စွန့်လှူခြင်း	...	၃၀၉
သစ်ပင်နှင့် သာသနာ ဥပမာ	...	၃၁၀
မြေနေရာနှင့် အဆောက်အအုံ ပစ္စည်းဝတ္ထု ရေစက်ချ	...	၃၁၂
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်တရားတော်		
ဇိနာလင်္ကာရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာ	...	၃၁၄
မဖြစ်သူခ၊ ဖြစ်သူခ နှစ်မျိုး	...	၃၁၅

	စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ	
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ် အစ	... ၃၁၇
ဥစ္စာလေးမျိုး	... ၃၁၈
ဥစ္စာမြုပ်နှံရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် ၂-မျိုး	... ၃၁၉
အကျိုးမဲ့ကို ပယ်လိုခြင်း၌ ရည်ရွယ်ချက် ၅-မျိုး	... ၃၂၀
မြုပ်နှံဥစ္စာ ပျောက်ဆုံးခြင်းအကြောင်း ၅-ပါး	... ၃၂၂
ဥစ္စာပျက်စီးခြင်း အကြောင်းရင်း	... ၃၂၅
ပျက်စီးခြင်း နှစ်မျိုး	... ၃၂၅
ကိသာဂေါတမိဝတ္ထုအကျဉ်းနှင့် ရွှေငွေများ မီးသွေးဖြစ်ရပုံ	... ၃၂၅
ကံအဟုန်ကြောင့် မီးသွေးက ရွှေငွေဖြစ်ပုံ	... ၃၂၆
မပျက်စီးနိုင်သော အနုဂါမိက ဥစ္စာ	... ၃၂၈
အနုဂါမိကဥစ္စာ မြုပ်နှံရာ ခုနစ်ဌာန	... ၃၂၈
အနုဂါမိကဥစ္စာ ဂုဏ်ငါးဖြာ	... ၃၃၀
သမင်္ဂီလေးပါး မှတ်ဖွယ်	... ၃၃၅
ကုသိုလ်ကံ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းနှစ်ပါး	... ၃၃၆
ကမ္မသမင်္ဂီ ရှင်းချက်	... ၃၃၇
ကလာပ်စည်းယူပုံ	... ၃၃၉
နိဗ္ဗာန် ရနိုင်ပုံ	... ၃၄၀
ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါး	... ၃၄၂
သာဝတ္ထိသေဋ္ဌေး သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း	... ၃၄၅
တရားနိဂုံးပိုင်း	... ၃၄၆
ဤတရားကို ကိုယ့်တရားဖြစ်အောင် လုပ်ရန်	... ၃၄၆
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန် ဒို့သုတ္တန်	... ၃၄၉
မှတ်သားဖွယ် ကောက်နုတ်ချက် အက္ခရာစဉ်အညွှန်း	... ၃၅၁

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
ဟောစဉ်တရားတော်များ ပထမတွဲ မာတိကာ ပြီးပြီ။

[ကား]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
ဟောစဉ်တရားတော်များ ပထမတွဲ

နိဒါန်း

ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့် ကက်ဆက်တိပ်ခွေများ

ရှေးခေတ်သာသနာ ။ ။ ယခု မျက်မှောက်ခေတ်၌ သိပ္ပံပညာ၏ စွမ်းအားအရ ပေါ်လာခဲ့သည့် ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများသည် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု လုပ်ငန်းတွင် အလွန်အရေးပါ အရာရောက်လျက် ရှိနေကြသည်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို ဖြန့်ဖြူးရာ၌ ခေတ်အလျောက် အလွန်ထိရောက် အသုံးကျသည့် ကိရိယာ တန်ဆာပလာကောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋက သုံးပုံလာ အဆုံးအမ သြဝါဒ တရားတော်များကို သာသနာဟု ခေါ်သည်။ ထိုသာသနာခေါ်သည့် အဆုံးအမ တရားတော်များကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏ နှလုံးသားထဲသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးခြင်းကား မွန်မြတ်သည့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသာသနာပြု လုပ်ငန်းကြီးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများက ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေကြရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များအဖို့ အလွန်ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးဖွယ်ရာ ကောင်းလှပေသည်။

ထိုကက်ဆက်တိပ်ခွေများ မပေါ်မီ ရှေးအခါကဆိုလျှင် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ဟောကြားတော်မူသည့် တရားတော်များမှာ တရားဟောပွဲပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် “ပွဲပြီးမီးသေ” ဆိုသကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ ရှိကြပေသည်။ တရားနာပရိသတ်များအဖို့ ထိုတရားတော်များကို နောက်တစ်ကြိမ် နာယူဖို့ရန် မလွယ်ကူတော့ပါချေ။ တရားဟော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များမှာလည်း ခရီးလမ်းပန်းစသည့် အခက်အခဲများကြောင့် ကျေးလက် တောရွာကလေးများအထိ အနံ့အပြား တရားမဟောနိုင်ကြဘဲ အများအားဖြင့် မြို့ကြီးများ၌သာ လက်လှမ်းမီသလောက် ဟောကြားနိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးအခါက ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းသည် တောလက်ကျေးရွာများအထိ မဖြန့်နိုင်ခဲ့သဖြင့် မြို့ကြီးပြကြီး သာသနာပြု လုပ်ငန်းမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

ပျက်မှောက်ခေတ်သာသနာ ။ ။ ယခု နှစ်ဆယ် ရာစုနှစ် နောက်ပိုင်းရောက်လာ
 သည့်အခါမှ စက်မှုသိပ္ပံပညာ၏ စွမ်းအားဖြင့်
 ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များအဖို့
 ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ဟောကြားသည့် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို ပျောက်ကွယ်
 မသွားအောင် ဖမ်းယူ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ တရားတော်များကို နာကြားလို
 သည့်အခါ အချိန်မရွေး နာကြားနိုင်လာကြသည်။ ယခုအချိန်၌ကား တရားတိပ်ခွေများ
 မြို့ကြီး ပြကြီးများ၌ သာမက ဓမ္မကထိကများ မသွားနိုင် မရောက်နိုင်သည့် ကျေးလက်
 တောရွာ ချောင်ကြို ချောင်ကြားများအထိ ဓမ္မကထိကများ ကိုယ်စား အနံ့အပြား
 လှည့်လည် သာသနာပြုလျက် ရှိနေကြပေသည်။

ထိုကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ တရား
 တော်များသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံး ပျံ့နှံ့လျက် ရှိနေပေသည်။
 ဗုဒ္ဓတရားတော်များ နာကြားရေး လွယ်ကူလာသဖြင့် တရားနာကြားသူများ၊ တရားတော်
 အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံး သူများမှာလည်း ရှေးကထက် ပိုမိုတိုးတက်များပြား လာကြ
 ပေသည်။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့သည် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ဟောကြား
 သည့် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ မပျောက်မပျက် ထိန်းသိမ်းထား
 နိုင်ခြင်း။ နာယူလိုသည့် တရားတော်များကို နာယူလိုသည့် အချိန်တွင် တခဏချင်း
 နာယူနိုင်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်များ မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ဒေသ အနံ့အပြားသို့ ပျံ့နှံ့နေခြင်း
 တို့ကား ခေတ်ပေါ်ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေတို့၏ ကျေးဇူးများပင် ဖြစ်သည်။

တိပ်ခွေတရားမှ ဟောစဉ်ကျမ်းစာအုပ်များသို့

ဟောစဉ်ကျမ်းစာအုပ်များ ။ ။ ဤ ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများကား ဗုဒ္ဓတရား
 တော်များကို ပြန့်ပွားအောင် ဖြန့်ဖြူး သာသနာပြု
 ရာ၌ တရားတိပ်ခွေများ အဖြစ်ဖြင့်သာ ကျေးဇူးများသည်မဟုတ်။ ဟောစဉ်တရား
 စာအုပ်များ အဖြစ်ဖြင့်လည်း လွန်စွာအကျိုးများသည့် အခြေခံအကြောင်းတရား ဖြစ်ပေ
 သည်။ ယခုကဲ့သို့ ဟောစဉ်တရားများကို ကက်ဆက်တိပ်ခွေတို့ဖြင့် ဖမ်းယူထိန်းသိမ်း
 ထားနိုင်သောကြောင့်သာ ဟောစဉ်တရားစာအုပ်များ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

[ခါ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ယခုအချိန်တွင် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များကို တရားတိပ်ခွေများမှတစ်ဆင့် ကူးယူ၍ “ဟောစဉ်တရားစာအုပ်များ” အဖြစ် တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ရိုက်နှိပ် သာသနာပြုလျက် ရှိနေကြပေသည်။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ ဟောစဉ်တရား စာအုပ်များ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာ ဟောစဉ်တရား စာအုပ်များ၊ သဲကုန်း (သပိတ်အိုင်) ဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏ ဟောစဉ်တရားစာအုပ်များ စသည်တို့မှာ ကက်ဆက်တိပ်ခွေများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည့် အကျိုးတရားများ ဖြစ်ပါသည်။

ထူးခြားလာသည့်ခေတ် ။ ။ ထိုဟောစဉ် တရားစာအုပ်များမှာ ကက်ဆက်တိပ်ခွေများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် တန်ဖိုးနည်းပါးသည့်အတွက် ကက်ဆက်နှင့် တိပ်ခွေများကို ဝယ်ယူ အသုံးမပြုနိုင်သူများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူ ဖတ်ရှု လေ့လာနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့သည် ကက်ဆက်နှင့်တိပ်ခွေများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ဟောကြားလမ်းညွှန်တော်မူသည့် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို ကက်ဆက်တိပ်ခွေများဖြင့် တစ်မျိုး၊ ဟောစဉ်တရား စာအုပ်များဖြင့် တဖုံ တောအုံချုံကြားများအထိ အနှံ့အပြား သာသနာပြုလျက်ရှိရာ ဤခေတ်ကို သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် ထူးခြားသည့် ခေတ်တစ်ခေတ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

ဤကျမ်းစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်သည် ဤကဲ့သို့ တရားတိပ်ခွေများနှင့် ဟောစဉ်တရားစာအုပ်များ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် အရာရောက်ကျေးဇူးများပုံကို သိရှိသဖြင့် လွန်ခဲ့သည့် (၁၀၊၇၊၈၀) နေ့တွင် ဤနိဒါန်းရေးသူကို ခေါ်ပြီး “မင်းကွန်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ရဲ့ ဟောစဉ်တရားတွေကို တရားတိပ်ခွေများမှ ကူးယူပြီး ကျွန်တော်တို့ သာသနာရေးဦးစီးဌာနက စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိမယ်၊ ဦးအေးနိုင်တို့ ကျမ်းပြုဌာနက တာဝန်ယူပါ”ဟု တာဝန်ပေးပြီး ကက်ဆက်နှင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ တရားတိပ်ခွေ အချို့ကိုပါ တပါတည်း ပေးအပ်လိုက်ပါသည်။

ထိုတရားတိပိဋေများမှ တရားတော်များ ကူးယူရေးတာဝန်ကို ကျမ်းပြုဌာနစုက ဒုတိယ ကျမ်းပြုမှူး ဓမ္မာစရိယ ဦးတင့်အောင်က ဌာနမှိုင်းရာ တာဝန်များနှင့် တွဲဖက် တာဝန်ယူ၍ နေ့စဉ် အချိန်မှန်မှန် ကူးယူခဲ့ပါသည်။ ကူးယူပြီးသော လက်ရေးစာမူများကို နိဒါန်းရေးသူက တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်၍ ထိုတည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ပြီးသည့် လက်ရေးစာမူများကို မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ရန် ဆရာတော်ဘုရားထံ ပို့ပေးရပါသည်။

ဤသို့ အသီးသီး တာဝန်ယူ၍ ကူးယူတည်းဖြတ်လာခဲ့ကြရာ နှစ်နှစ် နီးပါးခန့် အကြာတွင် ဆရာတော်ဘုရား၏ တရားတိပိဋေပေါင်း ၂၀ မှ ဟောစဉ်တရားတော် ၈ ပုဒ်တို့ကို ကူးယူပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဟောစဉ်တရားတော် ၈ ပုဒ်မှာ ကျမ်းတစ်ကျမ်းအဖြစ် ရိုက်နှိပ်ရန် ပမာဏ ပြည့်မီနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ထိုတရားတော် ၈ ပုဒ်တို့ကို “ ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ ” ဟူသောအမည်ဖြင့် သာသနာရေး ဦးစီးဌာနက ပထမအကြိမ် ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ဤ ဟောစဉ်တရားစာအုပ် ပေါ်ထွက်လာရာ၌ အကြောင်းရင်း နိဒါန်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းစာအုပ်၏ ဂုဏ်ရည်

ဟောစဉ်တရား ၈ ပုဒ်။ ။ ဤ “ ဆရာတော် အရှင် ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ် တရားတော်များ ” စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုမလေ့လာကြမီ စာဖတ် ပရိသတ် ဓမ္မမိတ်ဆွေများကို ဤစာအုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို မြန်မာစကားပြေ ရေးသားဟန်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ တရားသဘင်တွင် ဟောကြားခဲ့သကဲ့သို့ တရားဟောနည်း ဟောဟန်အတိုင်း ကူးယူရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။ ဤကျမ်းစာအုပ်တွင် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူထား သည့် တရားတိပိဋေပေါင်း မြောက်များစွာမှ တရားတော် ၈ ပုဒ်ကို ရွေးချယ် ကောက် နုတ် တင်ပြထားပါသည်။ ထိုတရားတော် ၈ ပုဒ်မှာ -

- ၁။ ဩကာသ ကန်တော့ခန်းနှင့် သီလယူရှင်းတမ်း၊
- ၂။ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလတရားတော်၊
- ၃။ မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားတော်၊

[၆]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

- ၄။ ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်၊
- ၅။ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်တရားတော်၊
- ၆။ မဟာဓမ္မပါလာ ဇာတ်တော်၊
- ၇။ အနှစ်လေးပါး သာရ တရားတော်၊
- ၈။ နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်တရားတော် - တို့ဖြစ်ပါသည်။

မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ။ ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား ညွှန်ကြားဆုံးမတော်မူထားသည့် အတိုင်း “သတ္တဝါမှန်သမျှ ကံသာ မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ ရှိကြသည်။ ကံတရားက ဖန်တီးပေးမှုကြောင့် သတ္တဝါ အစားစား ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ကောင်းသည့် ကံကိုပြုလျှင် ကောင်းကျိုးစံရမည်။ မကောင်းသည့် ကံကိုပြုလျှင် မကောင်းကျိုး ခံရမည်” စသည်ဖြင့် ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သိမြင်ယုံကြည်ခြင်း ကမ္မဿကတာဉာဏ်ရှိ၍ သရဏဂုံသုံးပါး ခံယူဆောက်တည်ထားသူကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟု ခေါ်သည်။

သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကလေးသူငယ်များမှာ အများအားဖြင့် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုသည်မှာ မိဘမျိုးရိုးက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်လာရသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကိုလည်း နားမလည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ကျင့်စဉ်တရားများကိုလည်း မသိ၊ ထို ကျင့်စဉ်တရားများကိုလည်း အသိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ မပြုလုပ်တတ်သူများ၊ ဘာသာရေးကို မလေးစားသူများ ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် လူကြီးများက ရှိခိုးဆို၍သာ ဦးချ ရှိခိုးလိုက်ရသည်။ ဘာကြောင့် ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးရသည်၊ ဘယ်လို ရှိခိုးရသည်ဟူ၍လည်းမသိ၊ သရဏဂုံဆိုသည်ကိုလည်း နားမလည်၊ သီလယူဆိုလို့သာ ယူလိုက်ရသည်၊ ထိုသီလ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းမသိ၊ ပါဠိလို လိုက်ဆိုနေ၍ ဘယ်သိက္ခာပုဒ်ကို ဘယ်လို စောင့်ထိန်းရမည်၊ ဘယ်လို နေထိုင်ပြုမူလျှင် သီလ ကျိုးသည်၊ ပေါက်သည်၊ ပျက်သည်ကိုလည်း နားမလည်သူများ ဖြစ်သည်။ လူကြီးများပင် ဖြစ်သော်ငြားလည်း ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို နားမလည်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မလေးစား မလိုက်နာလျှင်သော် လည်းကောင်း ကလေးများပမာ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပင် ဖြစ်သည်။

ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သို့။ ။ ထိုသို့ မဟုတ်မူ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ အကြောင်းကို အထိုက် အလျောက်လည်း နားလည်သူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကျင့်စဉ်များကိုလည်း အသိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ လိုက်နာပြုကျင့်သူများ ကား ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်သည် မြန်မာတိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအား မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဆင့်မှ ပညာဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဆင့်သို့ ရောက်ရန်ဟူသော ဆန္ဒမွန်ဖြင့် ဤ “ဩကာသ ကန်တော့ခန်းနှင့် သီလယူရှင်းတမ်း” စသည်တို့ကို ဟောကြားတော် မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဩကာသ ဘုရားရှိခိုး၊ သရဏဂုံနှင့် သီလခံယူခြင်းတို့မှာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တို့၏ အခြေခံ အကျဆုံးသော ဘာသာရေး လုပ်ငန်းမွန်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးကို ရကြသည်။ သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ စသည်တို့ကို ခံယူဆောက်တည်ကြသည်။ သို့သော် ဩကာသ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ကိုလည်း မသိ၊ သရဏဂုံနှင့် သီလတို့ အကြောင်းကိုလည်း အထိုက်အလျောက် နားမ လည်ကြချေ။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ဩကာသပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်မှစ၍ ဩကာသ ကန်တော့ ခန်း တစ်ခုလုံးကို စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းအောင် ဥပမာ အလင်္ကာ စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကာ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေးသည်။ သီလယူရှင်းတမ်း၌ လည်း -

- ၁။ သရဏဂုံသီလ တောင်းခံသည့်အပိုင်း၊
- ၂။ မြတ်စွာဘုရားအား နမော တဿဖြင့် ရှိခိုးသည့်အပိုင်း၊
- ၃။ သရဏဂုံသုံးပါးကို ဆောက်တည်သည့်အပိုင်း၊
- ၄။ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည် ခံယူ ကျင့်သုံးသည့်အပိုင်း၊

ဟု အပိုင်းလေးပိုင်းခွဲပြီး ကလေးသူငယ်များပင် နားလည်အောင် အနက်အဓိပ္ပာယ်များ ကို တစ်ပိုင်းစီ အသေးစိတ် ဖွင့်ဆိုပြထားသည်။ သိက္ခာပုဒ်ဆိုသည့် ဝေါဟာရက အစ အားလုံးလည်း သဘောပေါက်အောင် ရှင်းလင်းပြထားသည်။

ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ဤကျမ်းစာအုပ် (စာမျက်နှာ - ၂၅)တွင် -

[၈]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

“အဲဒါကြောင့် တရားဟောပုံ မူတစ်မျိုး ပြောင်းပြီးတော့ ဟောမှ ဖြစ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒီလိုဆိုယင် သီလခံတာကရပြီး ကလေးများပါ သိအောင် ဆောက်တည် ခံယူရမယ်။ ကလေးများလဲပဲ ညဿသမ္ပသုတ်၊ မဟာကုသိုလ် မိတ္တုပ္ပါဒ်တွေ ဖြစ်မယ်။ လူကြီးများအဖို့တော့ ပြောစရာမရှိဘူး။ အကျိုးများတယ်” ဟု ဟောကြား မိန့်ဆိုထားပေသည်။

စိန္တာမယဉာဏ်နှင့် ဘာဝနာမယဉာဏ် ။ ။ ဆရာပတ်ဘုရားသည် အသက်အရွယ် ရလာချိန်၌ မိမိတို့ ဟောနေ နာနေကြ သည့် မြန်မာနိုင်ငံ တရားဟော တရားနာ နည်းစနစ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့် သည်။ တရားဟော တရားနာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြား တော်မူထားခဲ့သည့် အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်လာ သောတာပန်ဂတသုတ္တန်နှင့် ချိန်ထိုးကြည့် သည်။ တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်းကြည့်သည်။ သောတာပန်ဂတသုတ်တွင် တရားနာသူများသည်

- (၁) သုတမယဉာဏ်ဖြစ်အောင် တရားနာရမည်။
- (၂) ဓာရဏဉာဏ်ဖြစ်အောင် နာထားသည့်အထဲက တရားအချို့ကို ရုတ်ရဆောင် ရမည်။
- (၃) စိန္တာမယဉာဏ်ဖြစ်အောင် နာထား ဆောင်ထားသည့် တရားများကို ဆင်ခြင် စဉ်းစားရမည်။
- (၄) ဉာဏ်သုံးပါးတို့ဖြင့် လေ့လာသဘောပေါက်ထားသည့် တရားများကို ဘာဝနာ မယဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာ ဘာဝနာရောက်အောင် ပွားများ အားထုတ်ရမည်။

ဟု တရားနာသူတို့ လိုက်နာရမည့် အဆင့်လေးဆင့် အင်္ဂါလေးပါးကို ဟောကြားထား ပါသည်။

ထိုအင်္ဂါများနှင့် ညီ မညီ ချိန်ထိုးကြည့်သည့်အခါ “တရားဟော ဓမ္မကထိကများ ဘက်ကလည်း ဒေသနာဉာဏ်လောက်ပဲ ဖြစ်သည်။ တရားနာ ပရိတ်သတ်များဘက်ကို ကြည့်လျှင်လည်း နာကြား၍ ဗဟုသုတပွားရသည့် သုတမယဉာဏ်နှင့် တရားဆောင်ပုဒ် လင်္ကာကလေးများကို ဆောင်ထားသည့် ဓာရဏဉာဏ်လောက်ပဲ ဖြစ်ကြသည်။ တရားတော်ကို ပြန်လည် တွေးတောဆင်ခြင်သည့် စိန္တာမယဉာဏ်နှင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတို့ဖြင့် ရှုမြင်ပွားများရသည့် ဘာဝနာမယဉာဏ်ဆိုသည့် အထက်ဉာဏ်

နှစ်ဆင့်သို့ကား မရောက်ကြ” ဟု တွေ့မြင်တော်မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုဝေဖန်သိမြင်ချိန်မှစ၍ “ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန သွား၍ အိမ်ပစ် ရာပစ် ညဉ့်အိပ် ညဉ့်နေ သွားပြီး တရား အားမထုတ်နိုင် သေးစေကာမူ မိမိတို့ အိမ်မှာနေရင်းပင် စိန္တာမယဉာဏ် ဘာဝနာမယဉာဏ်တို့ဖြင့် တရားကို ဆင်ခြင်ပွားများနိုင်အောင် တရားဟောတော်မူမည်”ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ တရား ဟောနည်းကို ဘုရားဟောလာ သောဘာဝနာတသုတ္တန်နှင့် ညီအောင် တမူပြောင်း၍ ဟောခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ မင်းကွန်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရား နောက်ပိုင်း တွင် ဟောကြားတော်မူသည့် ဟောစဉ်တရားများမှာ တရားနာသူများအဖို့ သုတမယ ဉာဏ်နှင့် ဓာရဏဉာဏ်တို့ ဖြစ်ရုံမျှသာ မဟုတ်ဘဲ စိန္တာမယဉာဏ် ဘာဝနာမယဉာဏ် နှစ်ပါးပါ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဟောကြားတော်မူသည့် တရားတော်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ “ဤဟောစဉ်တရားစာအုပ်”ကို ဖတ်ရှုလေ့လာ ပွားများ သူများအား ထိုဉာဏ်များ ဖြစ်ပွားလာနိုင်ပါသည်။

ထိုဉာဏ်များ ဖြစ်ပွားစေရန် ဩကာသကန်တော့ခန်း၊ သီလယူရှင်းတမ်းနှင့် သရဏဂုံသုံးပါး၊ ငါးပါးသီလ တရားတော် အခန်းတို့၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြု၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ကုသိုလ်ပွားများပုံ၊ မေတ္တာဘာဝနာ သမာဓိ ကုသိုလ်ပွား များပုံနှင့် ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများပုံတို့ကို ဟောကြားထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများပုံကို -

“မျက်စိတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အဆင်းတွင်မည်၊ ရုပ် ထို ဤ လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ ဝိဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည် ထဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏”

စသော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလင်္ကာကြီးဖြင့် စိတ်ထဲတွင် ထင်မြင်စွဲမြဲသွားအောင် ရှင်းလင်း ဟောကြားထားသည်။

မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားတော် ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မေတ္တာ ဆိုသည့် ဝေါဟာရ ကို ကလေးကအစ သိကြသည်။ ထိုဝေါဟာရ သည် မြန်မာတိုင်းရင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အားလုံးနှင့် ရင်းနှီးပြီးသော ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ သို့သော် မေတ္တာ၏ တန်ခိုးစွမ်းအင်နှင့် မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများ အားထုတ်နည်း

[ခဲ]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

တို့ကို စနစ်တကျ သိသူမှာ မရှိသလောက် နည်းပါးသည်။

မေတ္တာကို ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာနည်းအရ အရင်းကျကျ ဖော်ပြရလျှင် “သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၍ သတ္တဝါအများအား ချမ်းသာစေလိုသည့် အဒေါသတရား”ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် သတ္တဝါအများအား ချမ်းသာစေလိုသည့် မေတ္တာဓာတ် အကြောင်းကို မဟောကြားမီ တရားနာ ပရိသတ်များအား အေးချမ်းမှု သုခ မင်္ဂလာနှင့် ဗာဟုဿဓ္စ မင်္ဂလာတို့ တိုးပွားအောင် ထိုမေတ္တာဓာတ်သဘောနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိသည့် သုခလေးပါး တရားလက်ဆောင်ကို ရှေးဦးစွာ ပရိသတ်သို့ ပေးကမ်း ဝေငှလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိတော်နှင့် သုတ္တနိပါတ ပါဠိတော်များ၌ လာရှိသည့် ဘုရားဟော မေတ္တသုတ္တန်တရားတော်ကို -

- (၁) မေတ္တသုတ္တန် ဟောရခြင်း အကြောင်းရင်း နိဒါန်းဝတ္ထု၊
- (၂) မေတ္တာ၏ တန်ခိုးစွမ်းအင် အကျိုးအာနိသင်၊
- (၃) မေတ္တာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်လိုသူ ယောဂီတို့၌ ရှိထားရမည့် အရည်အချင်းများ၊
- (၄) မေတ္တာဘာဝနာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ၁၁ နည်း၊
- (၅) မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပဿနာ ဘာဝနာသို့ ကူးပုံ -

တို့ကို သိမှတ်ဖွယ်ရာ ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာကလေးများ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်နှင့် ကျေးဇူး ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခန္ဓာငါးပါးပြ လင်္ကာကြီး စသည်တို့ဖြင့် စိတ်ဝင် စားဖွယ်ရာ ဝေဝေဆာဆာ ဟောကြားထားပေသည်။

အထူးသဖြင့် ဘုရားဟော မေတ္တသုတ္တန် ပါဠိတော်မူရင်းတွင် မပါဝင်သော်လည်း ယခု ရှိနေသည့် ပရိတ်ကြီးပါဠိ စာအုပ်၌ ပါရှိနေသည့် “ယဿာနုဘာပတော ယက္ခာ၊ နေဝ ဒဿေန္တိ ဘိသနံ” စသည့် ဂါထာနှစ်ပုဒ် ပြဿနာကိုလည်းကောင်း၊ ဆွမ်းအလှူ စသည့် အလှူများ၌လည်း ဆရာတော် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ မေတ္တသုတ် ပရိတ် တရားတော်ကို ရွတ်ဆို ပွားများကြရသည့် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဈေးသည်များ ရောင်းရေးဝယ်တာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်း၊ မုဆိုးတို့ အမဲလိုက်ရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ ခြင်း၊ တံငါများ ငါးဖမ်းရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်း၊ ကျွဲနွားစသည့် သတ္တဝါများသည် ဘာသာဘာဝ အထိုက်အလျောက် သိကြခြင်း စသည်တို့မှာ ပညာဖြစ်သလော၊ သညာ

ဖြစ်သလော ဆိုသည့် ပြဿနာကို လည်းကောင်း ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပုံတို့ကို စိတ်ဝင်စားစွာ လေ့လာဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဟေမဝတသုတ္တန် ။ ။ ဤသုတ္တန်သည် သုတ္တန်ပါတ် ပါဠိတော် ဥရဂဝဂ်၌ လာရီသော ဘုရားဟော သုတ္တန်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးမင်းနှင့် သာတာဂိရ နတ်ဘီလူးမင်း နှစ်ဦးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဤသုတ္တန်ကို “သာတာဂိရ သုတ္တန်” ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။

ဤဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်၌ -

၁။ ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကျမ်းဂန်တတ် ဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့က ဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပွားကြသည့် အနဝါဒါ ဓိကရုဏ်းမှုတွင် ဆန္ဒာဂတိဖြင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းဘက် လိုက်ခဲ့သဖြင့် အနှစ် နှစ်သောင်းတိုင်တိုင် သီလစင်ကြယ်စွာ နေခဲ့ပါလျက် နှစ်ပါးလုံး အထက်နတ်ပြည်များသို့ မရောက်ဘဲ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏ အခြွေအရံ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးနှင့် သာတာဂိရ နတ်ဘီလူးကြီးများ ဖြစ်သွားကြပုံ၊

၂။ ထိုနတ်ဘီလူးကြီးနှစ်ဦးတို့ ကောင်းကင်ယံတွင် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ထုတ်၍ ဘုရား ဟုတ် မဟုတ် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးနေကြသံကို ကြားရုံမျှဖြင့် ကာဠိအမျိုးသမီး သောတာပန်တည်သွားပုံ၊

၃။ ဘုရားရှင်ထံမှောက်သို့ ရောက်ကြသည့်အခါ နတ်ဘီလူးကြီးများက -

- (က) အဘယ်တရား ထင်ရှားဖြစ်မှ သတ္တဝါများ ထင်ရှားပေါ်လာပါသနည်း။
- (ခ) သတ္တဝါများသည် အဘယ်တရား၌ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ပေါင်းသင်း မိတ်ဖွဲ့နေပါသနည်း။
- (ဂ) အဘယ်တရားကို အခွဲပြုပြီး သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ပါသနည်း။
- (ဃ) အဘယ်တရားကြောင့် သတ္တဝါများ ပင်ပန်းနွမ်းနယ် နေကြရပါသနည်း။ ဟူသော ပြဿနာလေးရပ်ကို မေးလျှောက်ကြပုံ၊

၄။ ထိုပြဿနာလေးရပ်ကို ရှင်တော်ဗုဒ္ဓက ဖြေရှင်း၍ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရားကို ဟောကြားတော်မူရာ နတ်ဘီလူးကြီးများ သောတာပန်တည်သွားကြပုံ၊

[ခေါ်] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

၅။ သြဃလေးဖြာ သမုဒ္ဒရာ သံသရာကို ကူးနေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် ထိုဘဝသံသရာ သမုဒ္ဒရာ၌ မည်သည့်အခါမျှ မနစ်မြုပ်တော့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ကို ခွဲခြား ဟောကြား၍ နတ်ဘီလူးကြီးများ သိဿဘာဂူပဂမန သရဏဂုံ ဟည်ကြပုံ - အစုံစုံတို့ကို စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖတ်ရှုရပါမည်။

ထိုသုတ္တန်၌ အနှစ်သာရကား -

(၁) အဂတိလိုက်စားမှုကြောင့် မကောင်းကျိုးရခြင်း၊

(၂) ဗုဒ္ဓဂုဏ်ကို ကြားရုံမျှဖြင့် သောတာပန်တည်ခြင်း၊

(၃) အာယတနတရား ၁၂-ပါး -

တို့ဖြစ်သည်။ ထိုတွင် အာယတန ၁၂ ပါး တရားတော်များသည် နတ်ဘီလူးကြီးတို့၏ မေးခွန်းလေးခုကို ဖြေကြားရာ၌လည်းကောင်း၊ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းကို ဟောကြားရာ၌လည်းကောင်း အခြေခံ ပဓာနကျသော တရားများ ဖြစ်သောကြောင့် ဤ သုတ္တန်တွင် ပို၍ အလေးထားရမည့် တရားတော်များ ဖြစ်သည်။

ဤအချက်ကို ဆရာတော်သည် ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဟေမဝတ သုတ်ရင်းကို ဟောကြားတော်မမူမီ အာယတန ၁၂ ပါး၌ မီး ၁၃၂ ပါး လောင်နေပုံကို ဟောကြားသည့် “အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်” ကို ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “ထွေထွေလာလာ၊ များတကာတို့၊ တည်ရာစုရာ၊ သက်ရောက်ရာကို၊ အာယတန၊ ခေါ်ဆိုကြ၏” စသော အာယတန လင်္ကာကြီးဖြင့် ရှေးဦးစွာ ဒေသနာဆင် ထိပ်ကတင်၍ ဟောကြားထားသည်ကို ဖတ်ရှုရပေမည်။

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်။ ။ ဤ သုတ္တန်သည် မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်၊ သဠာယတနဝဂ်၌ လာရှိသည်။ ဇေတဝန်ကျောင်း ဒါယကာ အနာထပိဏ် သေဋ္ဌေးကြီး သေလုနီးပါး အလွန်မကျန်းမမာ ဖြစ်နေစဉ် လက်ယာတော်ရံ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့် အတူ ကြွလာပြီး သေဋ္ဌေးကြီးအား နောက်ဆုံး ဟောကြားသည့်တရား ဖြစ်သောကြောင့် “အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်” ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုသုတ္တန် ထူးဆန်းသည်မှာ သေလုမြောပါး ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားနေရသည့် သေဋ္ဌေးကြီးသည် တရားနာ အပြီးတွင် မျက်ရည်ပေါက်ကြီးများ လိမ်ဆင်းကျလာပြီး ရှိုက်ကြီးတင်ငင် ငိုကြွေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သေဋ္ဌေးကြီး သည်းထန်စွာ ငိုကြွေးသည်ကို

မြင်ရသည့်အခါ အရှင်အာနန္ဒာက တစ်မျိုးထင်သွားသည်။ “အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးဟာ သဒ္ဓါတရား ရှိပေမယ့်လည်း သူ့ရဲ့စည်းစိမ် ချမ်းသာတွေမှာ တွယ်တာနေသူဖြစ်လို့ သေရမှာ ကြောက်တဲ့အတွက် ဒီလို ငိုကြွေးတာ ဖြစ်မယ်” ဟု အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က ယူဆသည်။

သို့သော် ဤကဲ့သို့ကား မဟုတ်ပေ။ ယခုလို ဝိပဿနာတရားမျိုးကို သေခါနီးမှ နာကြားရသည့် အတွက်ကြောင့်သာ ငိုကြွေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူဋ္ဌေးကြီးက-

“ဘုရားတပည့်တော်ဟာ နှစ်ပေါင်း ၂၄-နှစ် ကာလပတ်လုံး ရတနာသုံးပါးကို အသက်ပေးပြီး ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအတောအတွင်းမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီး အခု ဟောတဲ့ တရားမျိုးလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တစ်ခါမှ မနာကြားခဲ့ရဖူးပါဘုရား။ ဒီတရားမျိုးကို ရဟန်းတော်များကိုသာ မဟုတ်၊ လူဝတ်ကြောင်များကိုလဲ ဟောကြားဖို့ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ ဟောကြားတော်မူကြပါဘုရား” -

ဟု နောက်ဆုံး လျှောက်ထားသွားသည်။

ဤကဲ့သို့ လူအများအား ဟောကြားရန် အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး လျှောက်ထားသွားသည့် တရားတော်များမှာ -

- ၁။ ဒွါရ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၂။ အာရုံ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၃။ ဝိညာဏ် ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၄။ ဖဿ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၅။ ဝေဒနာ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၆။ ဓာတ် ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၇။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၈။ အာရပ္ပဈာန် ၄-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၉။ ပစ္စုပ္ပန်လောက တမလွန်လောကတို့၌ ဝိပဿနာရှုနည်း၊
- ၁၀။ ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ ဝိညာတတို့၌ ဝိပဿနာရှုနည်း

ဟူ၍ ဝိပဿနာ နည်း ၁၀ နည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသုတ္တန်၌ ဤဝိပဿနာရှုနည်း ၁၀ နည်းအပြင် အနာထပိဏ်နတ်သားကြီး တုသိတာနတ်ပြည်မှ ချက်ချင်းပြန်လာပြီး ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား လျှောက်ထား

[ခါး]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

သည့် ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် အသွယ်သွယ်သော တရားများကိုလည်း လေ့လာဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မဟာဓမ္မပါလဇာတ်တော် ။ ။ ဤ မဟာဓမ္မပါလ ဇာတ်သည် ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်တော်များအနက် ဒသကနိပါတ်တွင် ပါဝင် သော ဇာတ်တော်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဓမ္မပါလဆိုသည်မှာ သူတော်ကောင်းတရားကို စောင့်ထိန်းတတ်သူဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မှန်၏။ ထိုရွာ၌ ရွာသူကြီးသည် သူတော် တရားကို လွန်စွာ စောင့်ထိန်းလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရွာသူကြီးကို 'ဓမ္မပါလ'ဟု ခေါ်သည်။ "ရှေ့ဆောင်နွားလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက၊ နောက်နွားတစ်သိုက်၊ ဖြောင့် ဖြောင့်လိုက်၏" ဆိုသည့် ရာဇဝါဒဇာတ် ဒေသနာတော်အတိုင်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ ရွာသူကြီးက တရားကျင့်သူ ဖြစ်ရကား နောက်လိုက်ဖြစ်သူ ရွာသူရွာသားများကလည်း ရွာသူကြီးနည်းတူ သူတော်တရားကို အားလုံး စောင့်ထိန်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသူ ကြီးကိုလည်း ဓမ္မပါလ၊ ရွာသူရွာသားများကိုလည်း ဓမ္မပါလအမျိုးသားများ၊ ရွာကြီးကို လည်း ဓမ္မပါလရွာဟု ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဓမ္မပါလဇာတ်ကား ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂-ဝါအရတွင် အသက်အရွယ် ကိုးဆယ်ကျော်၍ အလွန်အိုမင်းနေပြီဖြစ်သည့် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကို ဟော ကြားတော်မူသည့် ဇာတ်တော်ဖြစ်သည်။ ဇာတ်တော်ကို ဟောပြီးသည့်အခါ မူလက သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည့် ခမည်းတော်ကြီးမှာ တစ်ဆင့်တက်ပြီး အနာဂါမ် အရိယာ ကြီး ဖြစ်သွားပါသည်။

ဤ ဇာတ်တော်၌ မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသည့် အချက်များမှာ -

- ၁။ ဓမ္မပါလရွာသားများ စောင့်ထိန်းပြုကျင့်သည့် သူတော်တရားနှင့် အကျိုးတရား၊
- ၂။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တို့ အပြန်အလှန် ပြောကြားချက်များနှင့်
- ၃။ ဓမ္မပါလရွာသူကြီးက တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ဆရာကြီးအား ဟောကြားချက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
- ၁။ ထိုတွင် ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားများ စောင့်ထိန်းကြသည့် သူတော်တရားများမှာ-
 - (၁) သုစရိုက်တရား ဆယ်ပါး၊
 - (၂) စေတနာ သုံးတန် ညီညွတ်စွာဖြင့် အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး လှူဒါန်း

ပေးကမ်းခြင်း (ဒါန)၊

- (၃) နေ့စဉ် ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းခြင်း (သီလ)၊
- (၄) သင်္ခါရတရားတို့၏ မမြဲသည့် အနိစ္စသဘောကို ပွားများခြင်း (ဘာဝနာ)၊
- (၅) လူကြီးသူမများအား ရိုသေလေးစားခြင်း (အပစာယန)၊
- (၆) ထိုထိုအမှုကိစ္စကို စည်းစည်းရုံးရုံး အားထုတ်ကူညီကြခြင်း (ဝေယျာဝစ္စ)၊
- (၇) ကောင်းမှုပြုတိုင်း အဖို့အစုကို အမျှပေးဝေခြင်း (ပတ္တိဒါန)၊
- (၈) သူတစ်ပါးပေးဝေသည့် ကောင်းမှု အဖို့အစုကို သာဓုအနုမောဒနာခေါ်ခြင်း (ပတ္တာနုမောဒန)၊
- (၉) တရားနာခြင်း (ဓမ္မဿဝန)၊
- (၁၀) ကိုယ်တတ်သလောက် မှတ်သလောက် သူတစ်ပါးအား ဟောပြောခြင်း (ဓမ္မဒေသနာ)၊
- (၁၁) မိမိတို့ပြုလုပ်သည့် ကောင်းမှုကံကိုသာ ယုံကြည်ကြခြင်း (ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ)။

ဤကဲ့သို့ သုစရိုက်ဆယ်ပါးနှင့် ပုညကိရိယာ ဝတ္ထုဆယ်ပါး သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို အမြဲတစေ စောင့်ထိန်းပေးသောကြောင့် ဓမ္မပါလရွာကြီးရှိ ရွာသူရွာသားများမှာ အသက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်၌ သေကြရိုး ထုံးစံမရှိပေ။ သက်တမ်းစေ့ အသက်တစ်ထောင် အထိ နေပြီးမှ သေဆုံးကြရခြင်း ဓမ္မတာရှိသည်။ ဤသည်မှာ သူတော်ကောင်းတရားများကို စောင့်ထိန်းကြခြင်း၏ အကျိုးတရား ဖြစ်သည်။

၂။ တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခဆရာကြီး၏ သားငယ်သေဆုံးသွား၍ ဈာပနကိစ္စ ဆောင်ရွက်ကြပြီး ကျောင်းပြန်ရောက်ကြသည့်အခါ တပည့်တွေ စုပြီး “အင်မတန် လိမ္မာပြီး ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ သေသွားလို့ နှမြောဖို့ကောင်းတဲ့အကြောင်း” ဝိုင်းဖွဲ့ပြောဆိုနေကြသည်။

ထိုအခါ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ဘုရားလောင်း ဓမ္မပါလ သတို့သားက “ဘာကြောင့် အသက်အရွယ် ငယ်ငယ်ကလေးမှာ သေရသလဲ၊ ဒီအရွယ်ဟာ မသေသင့်သေးဘူး မဟုတ်လား” ဟု ဝင်ထောက်လိုက်သည်။

ကျောင်းသားများ ရုတ်တရက် ကြောင်သွားကြသည်။ နောက်မှ ကျောင်းသား တစ်ယောက်က “သူငယ်ချင်း ဓမ္မပါလ၊ သတ္တဝါ ဖြစ်လာယင် တစ်နေ့နေ့ သေရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ခင်ဗျား သိဘူးလား” ဟု ပြန်မေးလိုက်သည်။

[၇၁]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

“သိပါတယ်ကွာ၊ ဒါပေမယ့် အသက်ငယ်ငယ်မှာ မသေကြဘူး၊ အသက်ကြီးမှ သေကြတယ်” ဟု ဓမ္မပါလက သူသိသလို ဖြေလိုက်သည်။

ကျောင်းသားများက “ဟေ့ သူငယ်ချင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သင်္ခါရတရားမှန်သမျှ မမြဲကြတဲ့ အနိစ္စမဗ္ဗတွေပဲ မဟုတ်လား၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ချုပ်ပျက်ကုန်ကြတာပဲ မဟုတ်လား” ဟု ဝိုင်းမေးကြပါသည်။

ဤအပြန်အလှန် ပြောကြားချက်များကိုကြည့်လျှင် “သာသနပ အခါတွင် ဒါန သီလ သမထ တရားများအပြင် အနိစ္စ တရားလည်း သာဝန်အားဖြင့်ရှိကြောင်း” သိမှတ်စရာ တွေ့ရသည်။

၃။ နောက်ဆုံးမှာ ဓမ္မပါလ ရွာသူကြီးက တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခဆရာကြီးကို သူတော်တရား စောင့်ထိန်းယင် ရနိုင်သည့် အကျိုးများကို နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ဤသို့ ဟောကြားလိုက်ပါသည်။

“ဆရာကြီး ... ကိုယ်ကသာ တရားကျင့်မယ်ဆိုယင် အဲဒီတရားက ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘေးမရောက်အောင် တကယ့်ကို စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တခါတလေ သတိရမှ ထကျင့်တဲ့ အကျင့်မျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အာစိဏ္ဍကံ ဖြစ်အောင် မပြတ်မပြတ် အမြဲလိုလိုကျင့်တဲ့ အကျင့်မျိုး ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီလို သုစရိုက်တရားကို အာစိဏ္ဍကံ ဖြစ်အောင် ကျင့်မယ်ဆိုယင် အဲဒီတရားက ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပါယ်ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင်လဲ စောင့်ရှောက်ပါတယ်။ လူနတ် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာများသို့ ရောက်အောင်လဲ ပို့ဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ ပြရယင် ထီးဟာ မိုးအခါမှာ ထီးဆောင်းတဲ့လူကို မိုးစိုတဲ့ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင် စောင့်ရှောက်သလို ကိုယ်ကျင့်တရားကလဲ ကျင့်သူကို အပါယ်ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်ပါတယ် ဆရာကြီး။”

ဤ ဓမ္မပါလဇာတ်တော်၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အကြောင်းအရာများကို ဗဟုသုတ အဖြစ်ဖြင့် ဖတ်ရှုမှတ်သားပြီး ထိုဓမ္မပါလ ရွာသူကြီးမျိုး ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားမျိုး ဖြစ်အောင် အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။

ယခုလို တစ်နိုင်ငံလုံး တရားရိပ်သာများ အနှံ့အပြား ပေါ်လာပြီး သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားများ ထွန်းကားချိန်၌ တမူထူးခြား ဇာတ်တော်များကို ဟောကြားတော်မူရာ တွင် ဆရာတော်၌ ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်မှာ စရိယဂုဏ်၊

ဓမ္မဂုဏ်ဟု နှစ်မျိုးရှိသည်။ ထိုတွင် ဘုရားဟော ဇာတ်တော်များသည် စရိယ(အကျင့်) ဂုဏ်ကို ဦးတည်ပြထားသည့် တရားများဖြစ်သည်။ ထိုဇာတ်တော်များ၌ လောကလူသား တို့ လိုက်နာကျင့်သုံးစရာ နမူနာ ယူစရာ အကျင့်တရားများ အပြောက်အမြား ပါရှိ သည်။ ထိုတရားတော်များမှာ ဒါန သီလ သမထ ဘာဝနာ အခြေခံတရားများ ဖြစ် သည်။ ထိုတရားများမှာ လူတိုင်း လူတိုင်း ကျင့်သုံးဖို့ရန် အလွန်လွယ်ကူသည်။ ဝန်လေး စရာ အကြောင်းမရှိ။

ထို့ကြောင့် ဤဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားများလို အောက်ခြေကစပြီး ကျင့်သုံးနိုင်ကြရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဇာတ်တော်များကို ဟောကြားတော်မူကြောင်း ဆရာတော်၏ ရည်ရွယ်ချက် ကို မဟာဓမ္မပါလ ဇာတ်အစတွင် ဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော် ။ ။ ဤ အနှစ်လေးပါးသာရ တရားတော် ကား လက်ယာတော်ရံ လက်ဝဲတော်ရံ အဂ္ဂသာဝကကြီး နှစ်ပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောကြားတော်မူသော တရားဖြစ်သည်။ ထို တရားတော်သည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌ လာရှိသည်။ ဘုရားရှင် တစ်ဝါရပြီးစ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်လာမည့် ဥပတိဿနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဖြစ်လာမည့် ကောလိတ ဆိုသည့် ပရိမိုဇ်ဆရာကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် တပည့်ပရိမိုဇ် ၂၅၀ နှင့်အတူ ဘုရားရှင်ထံမှောက် သို့ ရောက်လာကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဘုရားရှင် တရားဟောကြားတော်မူရာ ပရိမိုဇ် ၂၅၀ တို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြပြီး ဆရာတပည့်အားလုံး ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း ဖြစ်သွား ကြသည်။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့က မြတ်စွာဘုရားအား သူတို့၏ သိဇ္ဇည်းဆရာကြီးကို ဤ သာသနာတော်သို့ အပါခေါ်ကြသော်လည်း အမျိုးမျိုး ဆင်ခြေပေး၍ ငြင်းဆန်နေရစ်ခဲ့သည့်အကြောင်း လျှောက်ထားကြရာ မြတ်စွာဘုရားက ဤအနှစ်လေးပါး တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတရားတော်၏ အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပာယ်မှာ -

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနှစ်မမိုး အကာချည်းသာ ဖြစ်သော တရား၌ အနှစ် ဟုပင် မှတ်ထင်ခြင်း ရှိကြကုန်၏။ အနှစ်ဖြစ်သော သူတော်ကောင်း တရား၌မူ အနှစ်မပါ အကာအတိဟု ယူကြ၏။ အမှားကိုပင် အမှန်ထင်၍ အမြင်လွဲကြ

[၆၆]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ထိုလူဗလတို့သည် အကြံယုတ်မာ မိစ္ဆာဝိတက်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်ကုန်၍ သီလ သမာဓိ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် ကောင်းဘိ ကျစ်လျစ် အဆီအနှစ်တရားကို မရနိုင်ကြကုန်။

အနှစ်ရှိငြား သူတော်ကောင်းတရားကို အနှစ်ရှိသော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနှစ်မရှိ အကာအတိဖြစ်သော တရားကို အနှစ်မဟုတ်သော အားဖြင့်လည်း ကောင်း သိသည်ရှိသော် (ဝါ) သိသောကြောင့် အမှန်ကိုပင် ကောင်းစွာမြင် သည့် ထိုပညာရှင်သည် အကြံကောင်းစွာ သမ္မာဝိတက်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်ကုန်၍ သီလ သမာဓိ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် ကောင်းဘိကျစ်လျစ် အဆီအနှစ်တရားကို ကောင်းစွာ ပိုင်ပိုင် ရနိုင်ကြကုန်၏။

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသာရတရားတော်များသည် ဓမ္မပဒပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာများ၌ အကျဉ်းချုပ်မျှသာ ပါရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ဒသကနိပါတ်တော်လာ ကဏ္ဍဇာတ်နှင့် မဇ္ဈိမ နိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်လာ မဟာသာရောပမသုတ္တန်တို့၏ အကူအညီဖြင့် ထို သာရ တရားတော်များ၏ သရုပ်အဓိပ္ပာယ်ကို အကျယ်ဖွင့်ဆို ဟောကြားတော်မူထား သည်ကို တွေ့ရသည်။ “သာရဆိုသည်မှာ အဆီအနှစ်”ဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ ထို့ကြောင့် “အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော်”ဟု နာမည်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအနှစ်လေးပါး သာရတရားများကား -

- (၁) ဥစ္စာစီးပွား၏ အနှစ်သာရကား ပေးကပ်လှူဒါန်းခြင်း ဒါန၊
- (၂) ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်သာရကား ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်ထိန်းခြင်း သီလ၊
- (၃) ယခုဘဝ ရနေဆဲ အသက်၏ အနှစ်သာရကား အနိစ္စဘာဝနာ ဒုက္ခဘာဝနာ၊
- (၄) သာသနာတော်ရဲ့ အနှစ်သာရကား မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော

လောကုတ္တရာတရား -

တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသာရတရားတို့၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ -

(၁) ဥစ္စာစီးပွားမှန်သမျှ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ အမွေခံဆိုး ဆိုသည့် ရန်သူမျိုးငါးပါး ဖျက်ဆီးက ပျက်စီးသွားနိုင်သောကြောင့် အနှစ်သာရ မဟုတ်ကြချေ။ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာ တို့ကို အနှစ်သာရ ဖြစ်အောင် လုပ်နည်းမှာ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း

ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း ဒါနကုသိုလ်သည်သာ ဥစ္စာစီးပွားတို့၏ အနှစ် ဖြစ်သည်။

(၂) ယခုရရှိထားသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်လည်း ကိုးဆယ့်ခြောက်ဖြာသော ဘေး ရောဂါတို့ အမြဲတစေ ဆက်ဆံ ဝန်းရံနေသောကြောင့် အနှစ်ရှိသော ခန္ဓာကိုယ် မဟုတ်။ ထို အနှစ် မဟုတ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို အနှစ်ဖြစ်အောင် လုပ်နည်းမှာ ထိုခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ရင်းနှီး၍ စောင့်ထိန်းကျင့်ကြံရသည့် သီလကုသိုလ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုစာရိတ္တ ဝါရိတ္တ သီလကုသိုလ်သည်သာ ခန္ဓာကိုယ်၏အနှစ် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ယခု ရနေသည့် အသက်သည် မမြဲခြင်း အနိစ္စတရား မပြတ်နှိပ်စက်နေသော ကြောင့် အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်ချေ။ အနှစ် မဟုတ်သော အသက်ကို အနှစ်ဖြစ် အောင် လုပ်နည်းမှာ ထိုအသက်ခေါ်သည့် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ(မမြဲ) စသည်တို့ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုမြင်ပွားများခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုရှုမြင်ပွားများမှု ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကုသိုလ်သည်သာ အသက်၏ အနှစ်သာရ ဖြစ်သည်။

(၄) သစ်ပင်ကြီးကို ကြည့်လျှင် အပွေး၊ အခွံ၊ အခေါက်၊ အကာ၊ အနှစ်ဟု အစဉ် အတိုင်း တွေ့ရသကဲ့သို့ သာသနာ သစ်ပင်ကို ကြည့်လျှင်လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ အနှစ်ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူထားသည်ကို အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော်တွင် လေ့လာ မှတ်သားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိမိကဏ္ဍသုတ်။ ။ ဤ သုတ်ကား ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် သာဝတ္ထိပြည်သား သေဋ္ဌေး သားတစ်ဦး၏ ဆွမ်းအလှူပွဲ၌ ဟောကြားတော်မူသော သုတ်ဖြစ်သည်။ ထိုသုတ္တန်သည် ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော်၌ လာရှိသည်။ ဂါထာပေါင်း ၁၆ ဂါထာမျှသာ ရှိပေသည်။

နိမိကဏ္ဍသုတ်ကား တို့သလောက် နာကြားရသူများအဖို့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလှ သည်။ အနှစ်သာရ အပြည့်အဝ ရှိသည်။ ကြောင်းကျိုးစုံလင်သည်။ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကသုံးပုံလုံးကို အတိုချုံးထားသည့် သုတ်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ၄၅-ဝါပတ် လုံး ဟောကြားခဲ့သည့် တရားတော်များကို တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် သိမြင် နားလည်သွား နိုင်သည်။

[၇]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဤသုတ္တန်၌ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကုသိုလ် ၄ မျိုးလုံးကို အစုံအလင် ဖော်ထုတ် ဟောကြားတော်မူထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားသည် ကန်တော့ပြေးနောက် ဆုပေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ အလှူဒါန ရေစက်ချရာ၌ဖြစ်စေ “ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်လာ တရားတို့ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍” ဟု နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ်ကို အမြဲ ရည်ညွှန်းတော်မူလေ့ ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗိကဏ္ဍဆိုသည်မှာ ဥစ္စာလေးမျိုးကို ပိုင်းခြား ညွှန်ကြားသည် သုတ်ဟု ဆိုလို သည်။ (နိဗ္ဗိ = ဥစ္စာလေးမျိုးကို + ကဏ္ဍ = ပိုင်းခြားဟောကြားသောသုတ်)။ ဤသုတ်၌ ထာဝရဥစ္စာ၊ ဇင်္ဂမဥစ္စာ၊ အင်္ဂသမဥစ္စာ၊ အနုဂါမိကဥစ္စာဟူသော ဥစ္စာလေးမျိုးတို့တွင် အနုဂါမိက ဥစ္စာအကြောင်းကို ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်။ အနုဂါမိကဥစ္စာ ဆိုသည် မှာ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကုသိုလ်လေးဖြာပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအနုဂါမိကဥစ္စာကို ကျန်ဥစ္စာ သုံးမျိုးနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဟောထားပေသည်။

အနုဂါမိကဥစ္စာသည် -

- (၁) ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့ မဖျက်ဆီးနိုင်၊
- (၂) သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက်သို့ လိုက်ပါနိုင်သည်၊
- (၃) သံသရာမှာ အထုပ်အထည်ပြု၍ ယူဆောင်သွားနိုင်သည်၊
- (၄) သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသည့် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအမှန် ဖြစ်သည်။
- (၅) သူခိုး ဓားပြ မခိုးနိုင် မတိုက်နိုင်သော ဥစ္စာဖြစ်သည်။

ဟု အနုဂါမိကဥစ္စာ၏ ဂုဏ်ငါးဖြာကို လည်းကောင်း၊ အနုဂါမိကဥစ္စာ မြှုပ်နှံရာ ၇ ဌာနတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဂါမိက ဥစ္စာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လောကီကျိုးတို့ကို လည်းကောင်း တို့တို့နှင့်လိုရင်း ရောက်အောင် ဟောတော်မူထားရာ စုံစုံလင်လင် လေ့လာဖတ်ရှုရပေမည်။

ဤနိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ်၌ ကုသိုလ်ကံကုန်သည်အခါ ပစ္စည်းဥစ္စာရတနာများ ပျောက်ခြင်း မလှ ပျောက်တတ်ပုံကို ကံကုန်၍ ရွှေ ငွေများ မီးသွေးဖြစ်သွားရသည့် ကိသာဂေါတမိ ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ကံတို့ သံသရာတလျှောက် မိမိနောက်သို့ လိုက်ပါပုံကို သမိဂီလေးဖြာ မှတ်သားစရာ အဖြာဖြာဖြင့်လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်၍ ဟောတော်မူ ထားရာ အလွန်စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပေသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော်

မွေးရပ်ဌာနေ ဇာတိမြေ။ ။ ဤသို့ ကျမ်းစာအုပ်ကို ဖာဖတ်ပရိသတ်များနှင့် မိတ်ဆက် ပေးပြီးနောက် ကျမ်းပြုဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် မိတ်ဆက် ပေးပါဦးမည်။ ဤကျမ်းပြုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းကား ပြည်တွင်းမဆံ့ ပြည်ပသို့ပင် နံ့သိကျော်စောလျက်ရှိကြောင်း စာရှုသူများ သိပြီး ဖြစ်ကြပါသည်။ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာပစ္စည်း ကလေး သူငယ်များကအစ သိကြသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား “ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္န” စာဆိုနှင့်အညီ ဘုန်းနှင့်ပညာ ထက်ကြပ်ပါလာသည့် ဘုန်းရှင် ကံရှင် ပါရမီရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီး ဖြစ်ရကား ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အကြောင်းကို စာရှုသူများ ကြည်ညိုသဒ္ဓါ ဖွားနိုင်ရုံလောက်မျှသာ တင်ပြ ပါမည်။

မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဝဗ္ဗဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော်လောင်းလျာကို မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၁ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၃ နာရီ၊ ၁၅ မိနစ် အချိန်တွင် မြင်းခြံမြို့၊ ကျည်းပင်ရွာ၌ ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ မိဘနှစ်ပါးမှာ ရွာသူကြီး ဦးဆုံနှင့် သူကြီးကတော် ဒေါ်ဆင့်တို့ဖြစ်သည်။ သားသမီး သုံးယောက်တွင် သား အလတ်ဖြစ်၍ လူအများ၏ ချစ်ခင်ယုယမှုကို ခံရသောကြောင့် အနွတ္တသညာ “မောင်ခင်”ဟု နာမည် မှည့်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာ့ဘောင်လှမ်း ရှင်ရဟန်း။ ။ ဆရာတော်လောင်းလျာ ၄ နှစ်သားရောက် ချိန် တွင် ဖခင်ကြီး ကွယ်လွန်သွား၍ ၆ နှစ်သား အရွယ်၌ ကျည်းပင်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်သာသန မဟာထေရ်ထံတွင် မြန်မာစာ အရေးအဖတ်ကို စတင် သင်ကြားရသည်။ ၁၀ နှစ်သား ရောက်လာချိန်တွင် ကျေးဇူးရှင် မွေးမိခင် ဒေါ်ဆင်ကပင် ရှင်အမပြု၍ မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးသောဘိတကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ သာမဏေငယ် ၏ ဉာဏ်အမြင် ဆန်းကြယ်မှုကို အစွဲပြု၍ “ရှင်ဝိစိတ္တသာရ” ဟု ဘွဲ့ပေးခဲ့ပါသည်။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် သက်တော် ၁၉-နှစ်အရောက်တွင် မန္တလေးမြို့ အနောက်ဘက် မင်းကွန်းတောင်ရိုးရှိ ဓမ္မနာဒတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာ စက္က မထေရ်ထံ ပညာဆက်လက် သင်ကြားရန် ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၂၉၂-ခု၊ နှောင်း

[၈]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

တန်ခူးလဆန်း ၆ ရက်နေ့တွင် မင်းကွန်း ငွေတောင်တောရကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ဓမ္မနာဒ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာ၏ ရဟန်းဒါယကာများမှာ မင်းကွန်းတောင်ရိုး ရန်ကုန်အိမ်ကြီးချောင်း သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်ခမ္မာစာရီနှင့် ရန်ကုန်မြို့ သေဋ္ဌေးကြီး ဆာဦးသွင်၊ သေဋ္ဌေးကတော် ဒေါ်ဒေါ်သိန်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ရှေးကံပါရမီ ထွန်းတောက်ပြီ ။ ။ “အကျိုးမြင်က၊ အကြောင်းထင်” ဆိုသကဲ့သို့ လက်ရှိပစ္စုက္ခဘဝ၌ အကျိုးတရားများ ဖြစ်ပွားပေါ်ထွန်းနေပုံ ကို လေ့လာသောက်ရူပြီး လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလ အခါသမယ ထူထောင်ခဲ့သည့် အကြောင်းတရားများကို သိမြင်ကြရသည်မှာ သဘာဝပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ပရိယတ္တိပညာရေး စာမေးပွဲနယ်တွင် ဝင်တိုင်းမလွဲ ထင်တိုင်းစွဲ၍ အောင်ပွဲအဆင့်ဆင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ရရှိတော်မူခြင်း အသီးအပွင့်များ ကား ရှေးရှေးဘဝက ဆည်းပူးထူထောင်ခဲ့သည့် ပညာပါရမီ အလီလီသော ကုသိုလ်ကံ မျိုးစေ့ကောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ “မျိုးစေ့ မှန်မှ အပင်သန်” ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရား၌ ရှေးအတိတ်ကံ ပညာပါရမီမျိုးစေ့များ အမှန်ရှိခဲ့သောကြောင့်သာ ပရိယတ္တိအရာတွင် ပညာတံခွန် မထေရ်ချွန် ဖြစ်တော်မူလာခြင်း ဖြစ်သည်။

မှန်ပါသည်။ ဆရာတော်သည် မြင်းခြံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ပဌမဇယံ၊ ပဌမကျော်နှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင် ဓမ္မာစရိယတန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်တော်ရာ အမျိုးသား ပဌမကြီးတန်းကို လည်းကောင်း၊ မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ (သကျသီဟ) အသင်းကြီး၏ သီးခြားစာသင်တန်းနှင့် သီးခြားစာချတန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကျင်းပပြုလုပ်သည့် တီပီဇွဲကံစရ စာမေးပွဲကြီးကိုလည်းကောင်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ပညာပါရမီ ရှေးကအလီလီတို့ကြောင့် ပညာအရာ ထူးချွန်ပုံကို ဖော်ပြရလျှင် ဆရာတော်ဘုရား ပြန်ဆို ဖြေဆိုခဲ့သမျှ စာပြန်ပွဲ စာပေးပွဲအားလုံးတို့၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အကျအရှုံး မရှိဖူးဘဲ နှစ်ချင်းစွဲချည်းသာ အောင်ပန်းဆင်ခဲ့ပါသည်။

မန္တလေးမြို့၊ သကျသီဟ စာမေးပွဲကား ပရိယတ္တိပညာရေးနယ်တွင် အလွန်ခက်ခဲသည်ဟု ကျော်ကြားသော စာမေးပွဲကြီး ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် စာသင်တန်းကို နှစ်ချင်းအောင် မြင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်းလှသည်။ အောင်ချက်ရာနှုန်း ၄ ရာနှုန်းမျှသာရှိ၍

ကမ္ဘာတွင် အောင်ချက်အနည်းဆုံး စာမေးပွဲ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော်တိုင်း လိုလို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် စိတ် မကူးရဲကြပေ။ စာသင်ဟန်းကို နှစ်ချင်းအောင်ဖို့ရန် ထက် စာသင်တန်းကို အောင်ပြီး စာချတန်းကို နှစ်မခြားဘဲ ဆက်တိုက်အောင်ဖို့ရန်ကား သာ၍ပင် ခက်လှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၂၉၆ ခုနှစ် မတိုင်မီက ဤကဲ့သို့ အောင်မြင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ မပေါ်ခဲ့ဖူးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာ ဆရာတော်သည် ၁၂၉၅ ခုနှစ်တွင် စာသင်တန်းကို နှစ်ချင်းပေါက် အောင်ပြီး ၁၂၉၆ ခုနှစ်တွင် စာချတန်းကို မအောင်စဖူး အအောင်ထူးဖြင့် ဆက်တိုက် အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိယတ္တိသာသနဟိတ (သကျသီဟ) အသင်းကြီးက ရိုးရိုးစာချတန်းအောင် ပုဂ္ဂိုလ်များအား လှူဒါန်းနေကျ ဘွဲ့တံဆိပ်လက်မှတ်တွင် “ဝဋ်သကာ” “ဦးဆောက်ပန်း” ဟူသော ဘွဲ့ကို တီထွင် ထပ်ဆင့် ထည့်သွင်း၍ (“ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတဓမ္မာစရိယ ဝဋ်သကာ”) ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်ထူးကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ပါဠိဆရာ မြန်မာပညာရှိ အသင်းကြီးကလည်း “အဋ္ဌကထာပြန်အကျော်” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်းဆက်ကပ်ပါသည်။

ထို့ပြင် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး၌ အာဂုံပြန်ပွဲ၊ သဘောရေးဖြေပွဲ နှစ်ခုလုံးကိုလည်း ဂုဏ်ထူး နှစ်ဆင့်စီဖြင့် ပထမဆုံး အောင်မြင်သည်။ ရက်ပေါင်း ၃၃ ရက် တိုင်တိုင် ကျင်းပရသည့် တိပိဋကဓရစာမေးပွဲကြီးကား ကမ္ဘာတွင် အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံးနှင့် အခက်ဆုံး စာမေးပွဲကြီး ဖြစ်သည်။ ထိုစာမေးပွဲကြီး၌ အာဂုံပြန်ဆိုရသည့်အပိုင်းနှင့် သဘောရေးဖြေ ရသည့်အပိုင်းဟူ၍ အပိုင်းကြီးနှစ်ပိုင်း ရှိသည်။

အာဂုံပြန်သည့်အပိုင်း၌ တစ်နေ့တွင် အလွန်ဆုံး ငါးကြိမ်သာ ထောက်ခွင့်ရှိသည်။ ငါးကြိမ်ထက် ပိုထောက်ရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဝါကျ တစ်ဝါကျကို ကျော်သွားလျှင်ဖြစ်စေ ကျရှုံးတော့၏။ ပြန်ဆိုသည့် ပိဋကတ်တော် ကုန်သည်အထိ တစ်လုံးမျှ မထောက်ရဘဲ ထူးထူးကဲကဲ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ပီပီသသ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ပြန်ဆိုနိုင်လျှင် ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်သည်ဟု သတ်မှတ်၍ “ဝိသိဋ္ဌ” ဘွဲ့ကို ခေးသည်။ သဘောရေးဖြေပွဲ၌ ၇၅ မှတ်ရလျှင် ရိုးရိုးအောင်၍ ၈၅ မှတ် အထက်ကိုရလျှင် “မဟာ” ဟူသော ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ကို ပေးသည်။

ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူး မဟာဂုဏ်ထူးနှင့် ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက

ဆရာတော်ဘုရားသည် အာဂုံပြန်ပွဲကြီး၌ သင်ရိုးပိဋကသုံးပုံ စာအုပ်ကြီးအုပ်ရေ ၂၀ စာမျက်နှာပေါင်း ၇၉၈၃ မျက်နှာကို အာဂုံပြန်ဆိုတော်မူရာတွင် အထောက်အမ

[၈၀]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကျော်အလွှား အမှားလုံးဝ ကင်းလွတ်သည့်ပြင် ရှင်းလင်းပီသ ပြတ်သားလှ၍ အလွန် သာယာနာပျော်ဖွယ်ရာ ထူးခြားစွာ ပြန်ဆိုတော်မူနိုင်သည်။ ပြန်ဆိုတော် မူသည့်နေရာ တွင် အထောက်လွတ်ရုံမက ရိုက်နှိပ်သည့် စာပုံနှိပ်တိုက်ချင်း မတူသဖြင့် တမူကွဲပြား ခြားနားနေသည့် အချို့ပါဠိတော်များကိုပင် စာထောက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြန်ဆိုစေလိုသည့် မူဖြင့် ပြန်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။

ဒီဃနိကာယ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ပြန်ဆိုတော်မူနေစဉ် -

(၁) စာမျက်နှာ ၆၊ ကြောင်းရေ ၃-၌ (ဇာနာသိ အာဂုသော အစေဠ ကောရခတ္တိယ) ဟု စာများ၌ ရှိကြ၏။ တိုက်ရိုက်ပြောပြပုံကို ဟောသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် လည်း ကောင်း၊ တကယ်တိုက်ရိုက်ပြောသောအခါကို ပြသည့် စာမျက်နှာ-၆၊ ကြောင်းရေ ၂၉-၌ (ဇာနာသိ အာဂုသော ကောရခတ္တိယ) ဟုသော ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း (အစေဠ) သဒ္ဒါ ပိုနေပါသည်။

(၂) စာမျက်နှာ-၁၆၊ ကြောင်းရေ ၄-၌ (ပရာဘူတရူပေါ သော အယံ အစေဠော ပါထိက ပုတ္တော) ဟု ရှိ၏။ ပါထိကပုတ္တ၏ မျက်ကွယ်မှာ ပြောသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် (အယံ) ပုဒ် ပိုနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် နောက် လိစ္ဆဝီမဟာမတ္တဝါရ၊ ဇာလိ ယဝါရတို့၌ (အယံ) သဒ္ဒါ မပါ မရှိပါ။ ၎င်းတို့ကို ထောက်၍လည်း မပါသင့်ပါ။

စသည်ဖြင့် ပြန်ဆိုတော်မူနေစဉ်၌ပင် ပါဠိတော်ကို အမှားအမှန် သုတ်သင်ရှင်းလင်း တော်မူနိုင်ပေသည်။

ယင်းသို့ ပိဋကသုံးပုံကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ္မာနိုင်နင်းစွာ ပြန်ဆိုနိုင်ပုံကို အချို့ဆရာတော်ကြီးများမှာ အကြားမျှဖြင့် မယုံကြည်နိုင်ကြသဖြင့် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ လာရောက်လေ့လာ အကဲခတ်ကြသည်။ ထိုဆရာတော်ကြီးများက -

“အင်း ... ခိုင်းချင်တာခိုင်း၊ ရပ်ချင်တဲ့နေရာမှာရပ်၊ ထားချင်တဲ့နေရာမှာ ထားလို့ ဖြစ်တဲ့ ပစ်တိုင်းတောင်၊ မ တစ်ထောင် တစ်ကောင်ဖွား၊ ယောက်ျားအာဇာနည်ပါပေ” ဟု ချီးကျူးတော်မူကြပေသည်။

သဘောရေးမြေ စာမေးပွဲကြီး၌လည်း ပိဋကသုံးပုံလုံးကို အောင်မှတ်ရာနှုန်း ၉၅ မှတ်ကျော်ချည်းဖြင့် အောင်ပန်းဆင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးကို အောင်မြင်တော်မူရာတွင် ပိဋကသုံးပုံလုံးကို ပိဋကတိုင်း ပိဋကတိုင်း၌ ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူး မဟာဂုဏ်ထူးအားဖြင့် ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့်စီ နှစ်ဆင့်စီ

ရခဲ့ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပထမသံဂါယနာတင်ပွဲကြီးတွင် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်ကြီး မေးသမျှကို ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက (တရားဘဏ္ဍာစိုး) အရှင်အာနန္ဒမထေရ် ဖြေဆိုသကဲ့သို့ မကြာမီ ကျင်းပပြုလုပ်တော့မည့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲ သဘင်ကြီးတွင် ပိဋကသုံးပုံကို အာဂုံဖြေဆိုနိုင်မည့် သာသနာ့ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ငါတို့ ရကြပေပြီဟု ကြည်နူးအားရ ဝမ်းမြောက်လှ၍ ဆရာတော်အား “တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာ ဂါရိက”ဘွဲ့ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားသည် ပရိယတ္တိပညာရေး စာမေးပွဲလောကတွင် ဝင်သမျှ စာမေးပွဲများကို အကျမရှိဘဲ နှစ်ချင်းစွဲချည်း အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း၊ သကျသိဟ စာမေးပွဲကြီး ၌ အမြင့်ဆုံး “ဝဋ်သကာ” ဘွဲ့ထူးကို ပထမဆုံး ရရှိတော်မူခြင်း၊ တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး ကို ပိဋကတိုင်း၌ ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူး မဟာဂုဏ်ထူး နှစ်ခုစီဖြင့် ပထမဆုံး အောင်မြင်တော်မူ ခြင်းတို့ကား မည်သူမျှ မတုနိုင် မပြိုင်နိုင်သည့် အံ့ဩဖွယ်ရာ အလွန်ထူးချွန်သော အောင်မြင်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအောင်မြင်မှုများကြောင့် ရရှိခဲ့သည့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများမှာ-

- ၁။ ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မစရိယ ဝဋ်သကာ၊
- ၂။ အဋ္ဌကထာပြန်အကျော်၊
- ၃။ အစိုးရ ပဌမကျော်၊
- ၄။ သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မစရိယ၊
- ၅။ (ဝိသိဋ္ဌ) ဝိနယဓရ (မဟာ) ဝိနယကောဝိဒ၊
- ၆။ (ဝိသိဋ္ဌ) အဘိဓမ္မိက (မဟာ) အဘိဓမ္မကောဝိဒ၊
- ၇။ (ဝိသိဋ္ဌ) ဒီဃဘာဏက (မဟာ) ဒီဃနိကာယကောဝိဒ၊
- ၈။ ဗုဒ္ဓသာသန (ဝိသိဋ္ဌ) တိပိဋကဓရ (မဟာ) တိပိဋက ကောဝိဒ၊
- ၉။ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက၊
- ၁၀။ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ဝိဿဇ္ဇက၊
- ၁၁။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊
- ၁၂။ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု -

စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

[၈၁:] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဝိရိယဓာတ် ကြီးမြတ်လှ ။ ။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤကဲ့သို့ ပရိယတ္တိ ပညာရေးနယ်၌ သူမတူအောင် ထူးထူးချွန်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ဖြစ်လာခြင်းမှာ ရှေးပညာပါရမီ ကုသိုလ်ကံ အလီလီကြောင့်ချည်း မဟုတ်ပါ။ “ကံဟုမူလ၊ သမ္ပုဒ္ဓတုံ၊ ဟောပြသည်မှာ၊ အရင်းသာရှင်၊ ဥစ္စာဘောဂ၊ ဇီဝိတနှင့်၊ သုခပွားရန်၊ ဤလှူဌာန်၌၊ ဉာဏ်ဝိရိယ၊ ပယောဂတည့်” ဟူသော မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆိုအမိန့်အတိုင်း ဆရာတော်ဘုရား ဆုံးဖြတ်မိသည်နှင့် တပြိုင်နက် မတွန့်မယုတ်၊ နောက်မဆုတ်တတ်သည့် ပယောဂသမ္ပတ္တိခေါ် ဉာဏ်ဦးဆောင်သော ဝိရိယဓာတ်သည်လည်း အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

မှန်ပါသည်။ ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၌ တွန့်ဆုတ်မှု မရှိသော ဝိရိယကို သမ္ပပွဓာန်ဟု ဆိုပါသည်။ အာတာပီဝိရိယဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ အားထုတ်ရာတွင် လွန်စွာ အပူအပန် အပင်အပန်းခံနိုင်သော ဝိရိယမျိုးတည်း၊ ထိုသမ္ပပွဓာန် ဝိရိယ၌ -

- (၁) အရေကြွင်းပါစေ၊
- (၂) အကြောကြွင်းပါစေ၊
- (၃) အရိုးကြွင်းပါစေ၊
- (၄) အသားအသွေး ကုန်ခန်း ခြောက်သွားပါစေ -

ဟု အင်္ဂါလေးပါး ရှိသည်။ ဝိရိယကို အားထုတ်နိုင်လျှင် ရထိုက်သော တရားမျိုးသာ ဖြစ်ပါစေ၊ မရသမျှ ငါမနေ၊ မပေါက်သမျှ ငါမနေ၊ မရောက်သမျှ ငါမနေ၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှု ဝိရိယကိုတော့ ငါမလျှော့ပြီဟု အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း နောက်မဆုတ်တမ်း ကြိုးပမ်းသော ဝိရိယမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ဥပမိရုပ်သွင်ကို ဆင်ခြင်အကဲခတ် ကြည့်ရှုမျှဖြင့်ပင် ထိုသမ္ပပွဓာန်ဝိရိယ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါလက္ခဏာတို့သည် ဆရာတော်ဘုရား ရုပ်သွင်တွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလျက် ရှိပေသည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း နောက်မဆုတ်တမ်း ကြိုးပမ်းသည့် သမ္ပပွဓာန်ဝိရိယဓာတ်က ပုံပိုးပေးသည့်အတွက် ကြောင့်ရှေးပညာပါရမီ ကုသိုလ်ကံများ ဤကဲ့သို့ ပညာအရာ မယှဉ်သာအောင် အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တိပိဋကစာမေးပွဲကြီး တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် ကျင်းပပြီးသည့်အခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက “ဒီစာမေးပွဲကြီး ရုပ်ဆိုင်ထားရမှာပါ၊ ဒီပိဋကတ်သုံးပုံကို အကုန် အာဂုံပြန်ပြန် ဖို့ ဆိုတာက လွယ်ကူတဲ့ ကိစ္စမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘုရား ရဟန္တာများသာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို

နှုတ်ငုံဆောင်နိုင်ကြတာ။ အခု ပုထုဇဉ်တွေ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဆောင်နိုင်ကြပါဘူး။” ဟု ညည်းညူတော်မူနေကြသည့် အချိန်၊ တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေး အဖွဲ့ကြီးကလည်း စာမေးပွဲကြီး ဆက်လက်ကျင်းပရေးအတွက် စိတ်မအေး ဖြစ်နေကြသည့်အချိန်တို့၌ ဆရာတော်ဘုရားက စာမေးပွဲကြီး ဆက်လက်တည်တံ့နိုင်ရေးနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာကို ထူးထူးခြားခြား တင်နိုင်ရေးတို့အတွက် စွန့်စွန့်စားစား ဂုဏ်ထူးဆောင် တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ချွန်အဖြစ် မားမားမတ်မတ် ရပ်ပြလိုက်ခြင်းကား ဆရာတော်ဘုရား၏ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်ရှားသော သာဓကတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်၏ ဝီရိယ ဓာတ်ကား၊ ပညာသင်ယူခဲ့ရာ ငယ်စဉ်ကာလ၌သာ ကြီးမား သည်မဟုတ်၊ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်း လုံ့လဝီရိယ အထူး ကြီးမားတော်မူပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ရဟန်း ၈ ဝါရ ကပင် မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်သို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူ၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မစည် ကြီးကို ဆော်တီးရိုက်ခတ် အဆက်မပြတ် ဟောတော်မူလျက်ရှိရာ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်ပြီးချိန်မှစ၍ ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်အထိ အကြိမ်ပေါင်း ၈၂၈၀ ခန့် အထိ ရှိသွားပြီဟု သိရပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ဝီရိယဓာတ် ကြီးမြတ်လှပုံကို စုံလင်အောင် တင်ပြရန် ဤ နိဒါန်း၌ နေရာမရပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားက တိပိဋက=နိကာယ သာသနာပြု အဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင် မန်းခေတ်ဦးလှရွှေသို့ ပေးတော်မူသည့် အောက်ပါ စာ ကလေးကို ဖတ်ရှုပြီး သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဝီရိယဓာတ် ကြီးမြတ်ပုံကို သဒ္ဒါကြည်ညို ရွန်းရွန်းဖိုနိုင်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၇၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၇-ရက်။
(၇-၈-၃၇)

ကိုလှရွှေ -

ဘုန်းကြီး၏အလုပ်များပုံကို တင်ပြလိုပါသည်-

- (၁) ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီခွဲ ဘုရားနီဘုရား သွား၍ ဆွမ်းစားပြီး မွန်းလွဲရေစက်ချရ ပါမည်။
- (၂) ရေစက်ချ တရားဟောပြီး ၂-နာရီခန့် အချိန်တွင် ဝက်လက်မြို့ စုပေါင်းဘုံကထိန် သို့ ညတရားဟောအမိ သွားရပါမည်။ (၎င်း၌ ညတရားဟောပြီး)-

[ဃာ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

- (၃) ၈-ရက်နေ့ ရေစက်ချပြီး ၎င်းည မြောင်မြို့ စုပေါင်းဘုံကထိန်၌ တရားဟောရပါမည်။
- (၄) ၉-ရက်နေ့ မြောင်ကထိန် ရေစက်ချပြီးအပြန် စိန်ပန်းကထိန်၌ ညတရား ဟောရပါမည်။ (ည ၁၂-နာရီမှ ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်မည်။)
- (၅) ၁၀-ရက်နေ့ နံနက်ကျောင်း၌ ရန်ကုန်အဖွဲ့၏ အလှူကို ရေစက်ချပေးပြီး (မွန်းလွဲအမိ) စစ်ကိုင်းရွှေဟင်္သာတိုက်သစ် ကထိန်၌ ရေစက်ချ တရားဟောပြီး အပြန် ည၌ ကျောင်း၌ ရန်ကုန်အလှူအတွက် တရားဟောရပါမည်။
- (၆) ၁၁-ရက်နေ့ တစ်နေ့လုံး ကျောင်း၌ မွေးနေ့အလှူနှင့် တောင်ရိုးပရိယတ္တိစာအောင် ဆုနှင်းသဘင်အတွက် တာဝန်ယူ၍ ည မဟာအောင်မြေ ကထိန်၌ တရားဟောရပါမည်။
- (၇) ၁၂-ရက်နေ့ ဆေးရုံဒါယကာကြီးတို့ လာကြမည်။ ၎င်းနေ့၌ တစ်နေ့လုံး ကျောင်း၌ ရွှေဒင်္ဂါး ရဟန်းခံရှင်ပြု ကထိန်ရေစက်ချ တရားဟောပြီးလျှင် ၎င်းည ထီးဝင်း ကထိန်၌ တရားဟောရပါမည်။
- (၈) ၁၃-ရက်နေ့ နံနက်မှ မွန်းလွဲ တစ်နာရီခွဲတိုင် ဆေးရုံဒါယကာကြီး ဦးဘရှင်တို့၏ ကထိန်အမှု ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ၎င်းည မော်တော်ကားဖြင့် သွား၍ ကျောက်မြောင်းမြို့ ဓမ္မပါလ ကျောင်းတိုက်၌ တရားဟောရပါမည်။
- (၉) ၁၄-ရက်နေ့ (က) နံနက်ကျောက်မြောင်း၌ သိမ်သမုတ်၊ (ခ) မွန်းလွဲ ကထိန် ရေစက်ချ ပြီး၊ (ဂ) ည ရွှေကျီးမြင့်ဘုရား၌ တရားဟောရပါမည်။
အထက်ပါ မအားလပ်သည့် ကိစ္စများကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် စက်ရိုက်ရန် အချိန် မရအောင်ပင် ရှိနေပါ၍-

“မလုပ်မပြော လုပ်မှပြော၊ သဘောစင်လှစေ” ဟူသော အတိုင်း ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် စက်ရိုက်ပေးရန် ကိစ္စကို လက်မမြောက်ချင်ဘဲလျက် မြောက်လိုက်ရပါတော့သည်။ ဖြစ်သလိုသာ စက်ဖြင့် ရိုက်ကြပါလေတော့။ (လုပ်မည်ဟု တာဝန်ယူပြီး ပြီးအောင် မဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် နှလုံးမသာဖွယ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။)

စံညွန့် (မန်းခေတ် စက်လုပ်သား) ကိုသာ အစီခိုင်း၍ မန်းခေတ်ကပဲ ရိုက်ပါတော့။ (စံညွန့်နှင့် လုပ်သားခကို ဘုန်းကြီးက လှူပါရစေ။) စက္ကူ ၄-ထုပ် ဘုန်းကြီး

က လှူပါရစေ။ ကောင်းမှုရှင် အမည်ကို “တိပိဋကဓရ ဆရာတော်ကို အမှူးပြု၍ မန်းခေတ်တို့ မိသားစု ဓမ္မဒါန” ဟု ရိုက်နှိပ်စေပါလေ။

၉-ရက်နေ့ညနှင့် ၁၀-ရက်နေ့ ညနေတို့၌ ပရကို ကြည့်ပေးပါမည် ။

ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

ဗိုလ်ငါးဦး ကြီးမှူးဦးစီးသည့်ဆရာတော်။ ။ သတ္တိ အင်အား စွမ်းပကားကောင်း သည့် တရားမျိုးကို ဗိုလ်ဟုခေါ်ပါ သည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားများနှင့် တွေ့လျှင် မတုန်မလှုပ်ဘဲ အားအင်ဖြင့် ဖိစီး တိုက်ထုတ်နိုင်သော တရားများဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုဗိုလ်အမည်ရသော တရားများမှာ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ် တို့ဖြစ်သည်။ ထိုဗိုလ် အသီးသီး၌ သာယာမှု ပျင်းရိမှုစသော ဆိုင်ရာ ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူတို့ကို တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်နိုင်သော အင်အား အပြည့်အဝ ရှိပေသည်။

ဆရာတော်သည် ပထမဆုံး အာဒိကမ္ဘိက ဂုဏ်ထူးဆောင် တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာ ဂါရိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာရခြင်းမှာ ထိုသဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရား ငါးအင်ကို ဗိုလ်တင်၍ သူ့နေရာနှင့်သူ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထင်ရှား စေဦးအံ့။ ၁၃၁၀-ခုနှစ်၊ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျင်းပသည့် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး ပြီးဆုံးသွားသည့်အခါ စာမေးပွဲအောင်မြင်သည့် သံဃာတော်တစ်ပါးမျှ ပေါ်ထွက်မလာ သည့်အတွက် ဆရာတော်၏ ရဟန်းဒါယကာကြီး ဆာဦးသွင်မှာ အလွန်စိတ်ပျက် အားငယ်လျက် ရှိနေပါသည်။

စာမေးပွဲကြီးပြီးစ နေ့တစ်နေ့တွင် ရဟန်းဒါယကာကြီးသည် ဆရာတော် တည်းခို နေသည့် အောင်မြေသူကျောင်းသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ။ ဝတ်ဖြည့်ပြီး ထိုင်နေသည့် ရဟန်းဒါယကာကြီး၏ မျက်နှာမှာ မရွှင်မလန်း ညှိုးနွမ်း စိတ်ပျက်နေပုံ ပေါ်လျက်ရှိ သည်။ ဆရာတော်သည် ရဟန်းဒါယကာကြီး၏မျက်နှာကို မြင်ရသည့်အခါ -

“ဘာပဲပြောပြော၊ ငါဟာ တိပိဋကဓရ အဖြစ်တော့ တက်မှ ဖြစ်မယ်၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးနှင့်တကွ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အမှူးပြုသော ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တို့၏ တိပိဋကဓရ ရှာပုံတော်လက်အုပ်ကို အေး ကြွေးတင်နေတဲ့ လက်အုပ်ကို ဆပ်မှ ဖြစ်တော့မယ်” -

[ပၤ] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဟု နှလုံးပိုက်ပြီး တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲဝင်ရန် ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ရဟန်းဒါယကာကြီးအား

“ကျုပ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တိပိဋကဓရ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါမယ်” ဟု ကတိပေးလိုက်ပါတော့သည်။

ရဟန်းဒါယကာကြီး ပြန်သွားသည့်အခါ ဆရာတော်သည် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး ဝင်ရေးအတွက် မိမိ၏ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလအားကို ဝေဖန်ဆန်းစစ် ကြည့်သည်။

“ကာယဗလကတော့ လက်မောင်းတန်းကြည့်ယင် လက်တစ်ဆုပ်စာပဲ ရှိတယ်။ တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲအတွက် ကျက်ရမယ့်စာက အများကြီး၊ မင်းလက်မောင်း တစ်ဆုပ်နဲ့ တိပိဋကဓရ စာပြန်ပွဲ အောင်နိုင်ပါ့မလားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးတယ်။ တိပိဋကဓရ စာပြန်ပွဲအလုပ်ဟာ ဉာဏဗလ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ကာယဗလအလုပ် မဟုတ်ဘူး။ မင်းမှာ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ် ဆိုတဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးအား အပြည့်အဝရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ဗိုလ်ငါးပါးအားကြီးငါးရပ် အပြည့်အဝရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာကြောက်စရာ ရှိသလဲ။ ဝင်သာဝင် ” -

ဟုကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်အဖြေပေးပြီး ဗိုလ်ကြီးငါးပါး အားကြီးငါးခုကို အားကိုးပြုကာ ၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ကစပြီး ဝိနည်းပိဋကကို ကျက်ခဲ့တယ်။

ဆရာတော်သည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စာမေးပွဲဖြစ်သည့် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးကို ကြိုးပမ်းရာ၌ စာမေးပွဲ အောင်မြင်အောင် နှလုံးသွင်းနည်းကိုလည်း စာမေးပွဲအောင်မြင်ကြောင်း လက်နက်ကောင်းတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ဆရာတော်၏ နှလုံးသွင်းနည်းကား-

“အခု တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး ကျင်းပတယ်ဆိုတာ ဒါယကာနဲ့ဆရာ ပြိုင်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် နှလုံးသွင်းနည်းက ဒီလိုလာရမယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ ဘက်က ဒီတိပိဋကဓရ ကိုယ်တော် ဖော်ပေးနိုင် ပေးပါ။ ပေးနိုင်ယင် တပည့်တော်တို့ ဒါယကာတွေဘက်က ထိုက်တန်သော အပူဇော်ကို ပူဇော်မယ်။ အဲဒီလို ဆရာနဲ့ ဒါယကာ ပြိုင်ရတာ။ တိပိဋကဓရ ကိုယ်တော်တစ်ပါးမှ ကျုပ်တို့ သာသနာတော်က ထုတ်မပေးနိုင်ယင် ကျုပ်တို့ဘက်က ရုံးတယ်။ ဒါယကာနဲ့ဆရာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ၊ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟတိုက်ပွဲ ပြိုင်ခွဲတဲ့ ပွဲဖြစ်တယ်လို့” -

နလုံးသွင်းပြီး သမ္ပပုဇာန် ဇွဲလုံ့လဖြင့် စွန့်စားအားထုတ်ခဲ့သည့်အတွက် ဆရာတော် ဘုရား၏ ဗိုလ်ကြီးငါးပါးအားနှင့် သာသနာတော်၏ တန်ခိုးကြောင့် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ တင်ပွဲကြီးအမိ တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးကို ၄-နှစ် ၈-ကြိမ်ဝင်ကာ အောင်ပန်းဆင်နိုင် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ဆရာတော်ဘုရားသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပဓာနမထားဘဲ ဗိုလ်ငါးပါးကို အားကိုးအားထားပြုပုံနှင့် ပြိုင်ပွဲအသွင် ပုံဟန်ဆင်၍ အောင်မြင်အောင် နှလုံးသွင်းပုံတို့ကား လူတိုင်း နည်းယူဝရာ အတုယူစရာ ကောင်းသော နည်းများ ဖြစ်ပါ သည်။

ယထာဝါဒီ တထာကာရီ ။ ။ ပြောသလို လုပ်လေ့ရှိသူကို ပါဠိလို “ယထာဝါဒီ တထာကာရီ” ခေါ်၍ လုပ်သလို ပြောလေ့ရှိသူကို “ယထာကာရီ တထာဝါဒီ” ဟု ခေါ်သည်။ တထာဂတ အမည်တော်ရကြသည့် ဗုဒ္ဓ ရှင်တော် မြတ်ဘုရားဖြစ်လျှင် “ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ” ပုဂ္ဂိုလ်ချည်း ဖြစ်ကြပေသည်။ သာမန်လူသားများ၌မူ ယောက်ျားဇာနည် လူရည်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်အချို့တို့သည်သာ (ဝါ) သာသနာ့ အာဇာနည် ပါရမီရှင် ရဟန်းတော်အချို့ သည်သာ ပြောသလိုလုပ်၍ လုပ်သလိုပြောကြသည့် “ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ” ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ ဆရာတော်ကား

“မလုပ်မပြော၊ လုပ်မှပြော၊ သဘောစင်လှစေ။
အပြောသာချဲ့၊ အလုပ်မဲ့၊ ကဲ့ရဲ့မလွတ်ချေ”

ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် မလုပ်လျှင်လဲ မပြောတတ်၊ ပြောလျှင် မလုပ်ဘဲ မနေတတ် ပေ။ လုပ်ပြန်လျှင်လည်း ပေါ့ပေါ့တန်တန် မဟုတ်ဘဲ ဆုံးခန်းရောက်သည့်အထိ လေးလေးနက်နက် လုပ်ဆောင်လေ့ ရှိပါသည်။

“သာဓကအဖြစ် အမြွက်ထုတ်ပြရလျှင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်က ဝိနည်း မဟာဝါ ပါဠိဝိသောဓက အကျိုးဆောင်အဖြစ် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ ၅၂၈-မျက်နှာရှိ သုတ်သင်ပြီး ပါဠိတော်ကို (၁) မူကောင်မူသန့် ရရှိစေရန်၊ (၂) မိမိ၏ လက်နှိပ်စက်ကို ဘုရားရှင်၏ စကားတော်အား ပူဇော်ရန်၊ (၃) မိမိ၏ ကိုယ်အား လုပ်အား ဉာဏ်အားတို့ဖြင့် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန်

[ယူ]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ရည်သန်၍ ဗုဒ္ဓသာသနအဖွဲ့မှ စက္ကူတရွက် တံဆိပ်ခေါင်း တလုံးမျှ မကောင်းခံဘဲ သန့်ရှင်းစွာ ကိုယ်တိုင် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်လျက် အပ်နှံခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့မှလည်း ထိုစာမူကို စံပြအဖြစ် ရိုသေစွာ ထားရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ၁၉ ရက်နှင့်အပြီး မဟာဝါပါဠိတော်ကို ထပ်မံသုတ်သင်ခြင်း၊ ၇ ရက်နှင့်အပြီး ပရိဝါပါဠိတော်ကို ထပ်မံသုတ်သင်ခြင်းတို့၌လည်း ဆရာတော်သည် စာမူကို ဖတ်ရှုတ်ခြင်း၊ မူကွဲရာ၌ ဆိုင်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသည်တို့ကို ရှာဖွေခြင်း အားလုံးသဘောတူသည့်အခါ မှတ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင် ရေးသား ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များထံ မိတ္တူများ ဆက်ကပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် တာဝန် ကျေအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤမျှသာမဟုတ်၊ ၁၃၁၄-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၄-ရက်၊ တိပိဋက စာပြန်ရန် ရက်ပိုင်း အလိုတွင် မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိ သာသနာ့ဗိမာန်တော်ကြီး အုတ်မြစ်ချပွဲအတွက် တရားချီးမြှင့်ရန် ပင့်လျှောက်လာရာ မဟောနိုင်ဟု ပယ်မြစ်ခြင်း မပြုဘဲ ကျေနပ်စွာ လက်ခံ၍ “ဤသာသနာ့ဗိမာန်ကြီးအတွက် ဘုန်းကြီးက မှန်အုတ်ကြီး ၄ ချပ် လှူဒါန်းပါမည်” ဟူသော စကားပလ္လင်ခံ၍ ၄-နာရီကျော်မျှ သစ္စာလေးပါး တရားအချက် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ္တန်ကြီးကို နိဒါန်းနှင့်တကွ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရ အတွဲပေါင်း ၆ တွဲ၊ အုပ်ရေပေါင်း ၈ အုပ်၊ စာမျက်နှာပေါင်း ၅၅၁၆-ခန့်ရှိ နိုင်ငံတော် မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို အပြီးအဆုံး ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းအောင် ရေးသားပြုစုပေး တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသည်တို့ကား ဆရာတော်သည် ပြောဆိုဝန်ခံလိုက်သည့်အတိုင်း သာသနာရေး လုပ်ငန်းများကို မပျက်မကွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အလိုနည်းလှ အပ္ပိစ္ဆ **။ ။** လောကတွင် လောက အဆင့်အတန်းအလိုက် ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးကို တွေ့ရပေသည်။ အချို့က သဒ္ဓါတရား မရှိ သော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ဗဟုသုတ မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ဝါကြွား ပလွားတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို “ပါပိစ္ဆ (အလိုဆိုးရှိသူ) ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ကျမ်းဂန်များ၌ ပြဆိုပါသည်။

အချို့က မိမိမှာ အမှန်တကယ် ရှိသည့် ပညာဂုဏ်၊ သီလဂုဏ် စသည်တို့ကို အများ သိအောင် ဖော်ထုတ်တတ်ကြ၏။ ကြော်ငြာတတ်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို “မဟိစ္ဆ (အလိုကြီးသူ) ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ခေါ်ပါသည်။ အချို့ကမူ မိမိမှာ မရှိသည့် ဂုဏ်တို့ဖြင့် ဝါကြား ပလွားဖို့ ဝေးစွာ အမှန်တကယ်ရှိသည့် ဂုဏ်တို့ကိုပင် သူတစ်ပါး မသိအောင် လျှို့ဝှက်ထားလေ့ရှိကြသည်။ မိမိအဖို့ ရလာသည့် လာဘ်များကိုလည်း စွန့်ပစ် လှူဒါန်း လေ့ရှိသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို “အပ္ပိစ္ဆ (အလိုနည်းသူ) ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် ဂုဏ်ပကာသန မဖက်၊ ရိုးရိုးပင် နေလေ့ရှိသည်။ ပစ္စည်းလေးပါး တို့၌ တွယ်တာမှု အလွန်နည်း၏။ မိမိအကျိုးထက် အများအကျိုးကို ကြည့်လေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကား အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုးတွင် အလိုနည်းလှ အပ္ပိစ္ဆ ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်ကို ဆရာတော်ဘုရားအား နီးနီးစပ်စပ် ကြည့်ညို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်နေကြသည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ပို၍ သိကြပေသည်။

မှန်ပါသည်။ ပါဠိတော် သံဂါယနာတင်ပွဲကြီး ၁၃၁၈-ခုနှစ်၊ သဂါယနာအောင်ပွဲနှင့် သာသနာ ၂၅၀၀ ပြည့် ဗုဒ္ဓပူဇယန္တိပွဲကြီး ကျင်းပချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက မှန်လုံ ရုရှားကားကြီးတစ်စီးကို ဆရာတော်အား အပြီးအပိုင် လှူဒါန်းလိုက်ပါသည်။ ဆရာ တော်က “ဘုန်းကြီးက တောမှာနေတဲ့ တောဘုန်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တောဘုန်းကြီးအဖို့ ဒီလိုကားမျိုး စီးလို့ မလျော်ပါ။ အစိုးရရဲ့ ဓေတနာကို ငဲ့ပြီး သံဂါယနာအောင်ပွဲပြီးရုံ အသုံးပြုပါရစေ”ဟု မိန့်ကြားပြီး ၅-ရက်မျှသာ အသုံးပြုပါသည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတော် အား ပြန်၍ စွန့်လှူ လိုက်ပါသည်။

အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည် တရားဟောကြားရာတွင် လှူဒါန်းကြသည့် နဝကမ္မ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို တရားပွဲ ကျင်းပရာ နေရာများ၌ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် ရဟန်းရှင်လူတို့အား လိုအပ်သလောက် ခွဲဝေစွန့်ကြဲ လှူဒါန်းလေ့ ရှိပါပေသည်။

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလ၌ မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်တွင် မီးအကြီးအကျယ် လောင် ကျွမ်းရာ ဘုန်းကြီးကျောင်း အမြောက်အများ မီးထဲပါသွားပါသည်။ မီးဘေးသင့် သံဃာတော် ၂၅၀ ကျော်မှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် များစွာ ဒုက္ခရောက်ကြသည်။ ဆရာတော်သည် ထိုသတင်းကို ကြားလျှင်ကြားချင်း မိမိ၌ ရှိသမျှ သင်္ကန်း၊ ထီး၊ ဖိနပ်၊ စောင်၊ မျက်နှာသုတ် ပဝါ၊ ဆပ်ပြာ၊ ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ပဲ တို့ကို အချိုးကျ ခွဲဝေပြီး စုစုပေါင်းတန်ဖိုး ခြောက်သောင်းကျော်ခန့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် လက်အရောက်

[ဃ] အရှင်ဝိမိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ပို့သ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

တဖန် ၁၉၈၁-ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ ရက်နေ့၌ မန္တလေးမြို့အနောက်မြောက်ပိုင်း ၂-မိုင် ပတ်လည်ကျော် မီးအကြီးအကျယ် လောင်ကျွမ်းလေရာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတိုက်ကြီးပေါင်း ၁၅ တိုက်၊ ကျောင်းပေါင်း ၆၂ ကျောင်း မီးဘေးသင့်ခဲ့သဖြင့် သံဃာတော် ၄၀၀ ခန့်မှာ ဒုက္ခကြီးစွာ ရောက်ကြပြန်သည်။ ထိုစဉ်အခါကလည်း ဆရာတော်သည် မီးဘေးသင့် သံဃာတော်များအား ပလာတာဆွမ်းကပ်ပြီး သံဃာစေ့ သင်္ကန်းခွဲစုံ၊ ထီး၊ (သို့မဟုတ်) ဖိနပ်၊ ဆွမ်းဆန်စသည် လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့ကို ပုံ၍ အချိုးကျ ခွဲဝေ လှူဒါန်းရာ စုစုပေါင်းတန်ဖိုး ကိုးသောင်းကျော်ဖိုးခန့် ဒါနပြုခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ်၊ နယုန်လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် တိပိဋကဓရဘွဲ့ ငွေရတုပူဇော်ပွဲမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နဝကမ္မအားလုံးတို့ကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် လုံးဝအသုံးမပြုဘဲ မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနာဟိတအသင်း၊ မလွန်ဆန်လှူအသင်းတို့ကို ကျပ်ငွေ သုံးသောင်းစီ၊ ရန်ကုန်မြို့ စေတီယင်္ဂဏပရိယတ္တိအသင်း၊ အဘိဓမ္မာပြန့်ပွားရေး အသင်းတို့ကို ကျပ်ငွေ တစ်သောင်းစီ လှူဒါန်းပြီး ကျန်ရှိနေသေးသော နဝကမ္မအလှူငွေများကို တိပိဋက=နိကာယ သာသနာပြုအဖွဲ့သို့ ကပိယကာရကအဖြစ် လွှဲအပ်ပြီး မန္တလေးမြို့နှင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အစိုးရဏ်၌ အပ်နှံစေ၍ “တိပိဋက=နိကာယ သာသနာပြု ရန်ပုံငွေ ပဒေသာပင် ၂-ပင်” ခွဲစိုက် လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ပြည်သူတို့ လှူဒါန်းကြသည့် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုသာ လှူဒါန်းသည် မဟုတ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက တိပိဋကဓရဘွဲ့အတွက် လစဉ်လှူဒါန်းသည့် ဆွမ်းဆန်တော် ၃၁၀/-ကို လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့အတွက် နှစ်စဉ်လှူဒါန်းသည့် ဆွမ်းဆန်တော် ၇၅၀/-ကို လည်းကောင်း၊ ကပိယကာရကအဖြစ် တိပိဋက=နိကာယ သာသနာပြု အဖွဲ့သို့ အပ်နှံငွေ၍ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ် သာသနာတော် အား ဗောဓိဉာဏ်ကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပါသေးသည်။

ထို့ပြင် ဆရာတော်သည် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့ကြီးက “နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသန မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို ရေးသားပြုစု ပေးတော်မူရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်စဉ်အခါကလည်း မရေးသားမီ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့ကြီးသို့ အောက်ပါ လိုလားချက် ၃-ခုကို တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

- ၁။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း အဖြစ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရလျှင်လည်းကောင်း၊
- ၂။ ရုံးကိစ္စအဝဝ ဘုန်းကြီးနှင့် မပတ်သက်စေလျှင်လည်းကောင်း၊
- ၃။ မိမိတတ်သမျှ စာပေကိစ္စတွင်သာ ဦးစီးခွင့်ရလျှင်လည်းကောင်း။

ဤသုံးချက်ကို အဖွဲ့က သဘောတူပါလျှင် လက်ခံပြီးဟူ၍ မှတ်ယူပါ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။
ဤလိုလားချက် ၃-ခုကို ရအောင်ယူပြီး ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်တို့ကား ဆရာတော်ဘုရား၏ အလိုလောဘနည်းပုံ အပို့စွတာဂုဏ်နှင့် ပတ်သက်၍ အမြက်မျှ ဆောင်ပြသော သာဓကများ ဖြစ်ပါသည်။

သည်းခံသည့်ဂုဏ် နည်းပေးပုံ။ ။ “ မလုပ်မပြော၊ လုပ်မှပြော ” တတ်သည့် ဆရာတော်၏ သဘောကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးပေပြီ။
ဆရာတော်သည် ရဟန်း ရှင် လူ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံရာတွင် သည်းခံခြင်း၊ ဒန္တိတရားကို အမြဲတမ်း ရှေ့တန်းတင်၍ ထားသည်။ ထောင်လွှားတက်ကြွမှု မာန်မာနနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တစ်စွန်းတစ်စ ထွက်ပေါ်လာသည်ကို မတွေ့ရချေ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူထားသည့် မဗ္ဗဒပါဠိတော်လာ “ အက္ကောဓေန ဖိနေကောခံ ” စသော လမ်းညွှန်တော်မူချက်နှင့် ညီနိုင်သမျှ ညီအောင် လိုက်နာကျင့်သုံးလေ့ရှိသည်။ ထို လမ်းညွှန်တော်မူချက်ကား -

“ဒေါသအမျက် သူက ထွက်သည်ကို အမျက်မထား မေတ္တာပွားသဖြင့် အောင်နိုင်ရာ၏။ အမှုကြမ်းကြုတ် လူသူယုတ်ကို သူတော်နှလုံး ကိုယ်က သုံးသဖြင့် အောင်နိုင်ရာ၏။ ကိုယ်လည်း မလူ သူ့ကိုလည်း ဟန့်တား ကြမ်းတမ်းသော မစ္ဆရိယသမားကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းဖြင့် အောင်နိုင်ရာ၏။ မမှန်စကား မုသားပြောသူကို အမှန်စကား ကိုယ်က ပြောသဖြင့် အောင်နိုင်ရာ၏ ” -

ဣန္ဒြ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ လမ်းညွှန်တော်မူချက်များကို သူ့နေရာနှင့်သူ အတတ်နိုင်ဆုံး ကိုယ်တိုင်လိုက်နာ ကျင့်သုံးသည်။ ထိုသို့ ကျင့်သုံးပြီးမှ ကျိုးကြောင်းမြင်သိ ပညာရှိသည် မိမိကိုယ်တိုင်က ဦးစွာပထမ လျှောက်ပတ်သည့် ဒွားကျင့်ကို ကျင့်ပြီးမှ အခြားသူများကို ဆုံးမရမည်” ဟူသော ဗုဒ္ဓဩဝါဒနှင့်အညီ အခြားသူများအား ထိုနည်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် နည်းပေးလမ်းညွှန်လေ့ ရှိပါ သည်။

[ယော်] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

တစ်ချိန်က မင်းကွန်းတောင်းရိုး ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ထံမှောက်သို့ အဖူးအမြော် ရောက်လာကြသည့် ဒေါက်တာမောင်မောင်တို့ မိသားစုအား ဖော်ပြပါ “အက္ကောဓေန ဇိနေ ကောဝံ” ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်ကို ဟောကြားတော်မူပြီး -

“ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဓမ္မပဒလာ ဂါထာတော်နှင့်အညီ နေထိုင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ မိမိအား မလိုမုန်းထား ပြစ်တင်စကားပြောသော သံဃာအချင်းချင်းကိုပင် မိမိက ဦးအောင် သွားရောက် ကန်တော့တောင်းပန်ခဲ့သဖြင့် ရန်ပြေငြိမ်းကာ မိတ်ကောင်း ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဤသည်းခံခြင်းတရား မေတ္တာတရားတို့ကို ဒါယကာတို့ ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ မမေ့မလျော့ ပွားများကြလေလော့” -

ဟု မှာကြားဆုံးမဖူးပေသည်။

တိပိဋကဓရပိတာ ထေရ်မဟာ။ ။ တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးသည် ကျင်းပ, စတင်နှစ် နှစ်နှစ်တွင် အောင်မြင်သူတစ်ဦးမျှ မရှိသဖြင့် ဆက်လက်ကျင်းပရေးအတွက် မတည်မငြိမ် ဖြစ်နေရာ ဆရာတော်ကြောင့် စာမေးပွဲကြီးကို တည်ငြိမ်စွာ ဆက်လက် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်သည် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးကို ပိဋကတ်တော်တိုင်း၌ ဝိသိဋ္ဌဂုဏ်ထူး မဟာဂုဏ်ထူးဂုဏ်ထူး ၂-ခုစီဖြင့် ပထမဆုံး အောင်မြင်ခဲ့သည့် အာဒိကမ္ဘိကတိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူများ သိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးမှာ “အစကောင်းအနှောင်းသေချာ” ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်တည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြင့် အစကောင်းခဲ့သဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ တစ်ပါးပြီး တစ်ပါး ဆက်တိုက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီး စတင်ခဲ့သည့် ၁၃၁၀-ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ နှစ်ပေါင်း ၃၅-နှစ်အတွင်း၌ တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ၄-ပါးမျှသာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၃၃၅-ခုနှစ်က စတုတ္ထ တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် အရှင်သုမင်္ဂလာလင်္ကာရ ပေါ်ထွက်ခဲ့ရာ ယခု ၁၀ နှစ်ကြာ ကာလအထိ နောက်ထပ် တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးမှ ပေါ်မလာသေးပေ။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာကြာ အဆက်ပြတ်နေသည်ကို ဆရာတော်သည် အားရဟန် မတူချေ။ တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ အဆက်ပြတ်သွားမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်တော်မူဟန် ရှိပေသည်။ မိမိလျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီမံတော်မူခဲ့သည့် နိကာယ်စာမေးပွဲ တိုးကက်မြန်ပွား

ထွန်းကားရေးကိုလည်း အလေးပေး ဆောင်ရွက်လိုသည်။ နိကာယ်စာမေးပွဲကား ဓမ္မာ ဖရိယမု တိပိဋကဓရသို့ ကူးသည့်အခါ အကူးရ သက်သာလွယ်ကူအောင် ဖန်တီး ယားသည့် ကြားခံတံတား စာမေးပွဲကြီး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ၁၃၄၀-ပြည့်နှစ် နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့တွင် မင်းကွန်း တောင်ရိုး မိုးမိတ်ကုန်းမြေ၌ တိပိဋက=နိကာယ သာသနာပြုအဖွဲ့ကြီးကို ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း ပေးလိုက်သည်။ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးရှိ ပြည်နယ်တိုင်း အသီးသီး၌ သီးတင်း သုံး နေထိုင်ကြသည့် တိပိဋကဓရအလျာ နိကာယဘာဏက နိကာယဓမ္မာစရိယ အလျာ အရှင်မြတ်တို့ကို သတင်းစာ၊ လက်ကမ်းကြောငြာ၊ လူကြိုသတင်းပါး သုံးနည်းအားဖြင့် ပင့်ဖိတ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ=နိကာယ ကျောင်းတိုက်၌ ထိုနှစ် ဝါတွင် ၄၇-ပါး၊ ဒုတိယ နှစ်၌ ၈၂-ပါး၊ တတိယနှစ်၌ ၁၁၃-ပါး၊ ၁၃၄၃-ခုနှစ်၌ ၁၅၆-ပါးအထိ တစ်စတစ်စ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ တိပိဋကဓရ လောင်းလျာများကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရာ ၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ ၃၂ ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲမှစ၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲ စာမေးပွဲ အောင်စာရင်းတွင် “စစ်ကိုင်းတိုင်း မင်းကွန်းတောင်ရိုး မိုးမိတ်ကုန်းမြေ တိပိဋက=နိကာယ ကျောင်းတိုက်” အမည်သည် တန်းစီ၍ ပါလျက် ရှိပါသည်။ မကြာ တော့သော အနာဂတ်ကာလတွင် “မင်းကွန်းတောင်ရိုး မိုးမိတ်ကုန်းမြေမှ တိပိဋကဓရ” ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ပေါ်ထွက်လာကြတော့မည် ဧကန်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် မိမိကိုယ်တိုင်က ပထမဆုံး ပေါ်ထွက်လာသည့် အာဒိကမ္ဘိက တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အပြင် တိပိဋကဓရများကို အဆက်မပြတ် အောင် မွေးထုတ်ပေးနေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရကား ဆရာတော်ဘုရားအား “တိပိဋကဓရ ဖခင် ထေရ်အရှင် (ဝါ) တိပိဋကဓရပိတာ ထေရ်မဟာ” ဟု ခေါ်ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

တိပိဋကဓရဘဝ ငြီးငွေ့လှ ။ ။ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဆရာတော် ဘုရားကား “တာဝန်သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တာဝန်ရှိတယ်” ဆို

သည့် ဆရာတော်ဘုရား မြွက်ကြားနေကျ လက်သုံးစကားအတိုင်း ဒါယကာများဘက်က တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲကြီး ကျင်းပပြီး တိပိဋကဓရပုဂ္ဂိုလ် ဖော်ထုတ်နေချိန်မှာ ဆရာ ဘက်က တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်အောင် လုပ်ပေးဖို့ တာဝန်ရှိသည်ဟု သိသည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ ဖွင့်ပွဲနေ့က နိုင်ငံ့ကော် သမ္မတကြီး

[ယား] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အမှူးပြုသော နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် လူကြီးလူကောင်းတို့၏ တိပိဋကဓရ ရှာပုံတော် လက်အုပ်ကြွေး ဆပ်ဖို့ တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သည့်အနေဖြင့် ဆရာများဘက်က တာဝန် ကျေအောင် တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲကြီးကို မဖြစ်မနေ ဖြေဆို အားထုတ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံး အာဒိကမ္ပိက တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်လာသည့်အခါ အလိုနည်းလှ အပ္ပိစ္ဆ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးက အုံးအုံးကျက်ကျက် ပူဇော်ပွဲများ ကျင်းပ၍ မကြာခဏ ချီးကျူးပူဇော်နေကြသည်ကို ငြီးငွေ့တော်မူဟန် ရှိသည်။ တိပိဋကဓရ ချီးကျူးပူဇော်ရေး ဗဟိုကော်မတီ အဖွဲ့ကြီးက “နိုင်ငံတော် အရပ်ရပ် ခရိုင်တိုင်းမှ တိပိဋကဓရ ချီးကျူးပူဇော်ပွဲများ ကျင်းပရန်” ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို ဆရာတော်ဘုရားက ရန်ကုန်မှအပြန် ခရီးစဉ် မြို့များဖြစ်သည့် မိတ္ထီလာမြို့၊ ဇာတိမြင်းခြံ မြို့၊ နေရင်းဒေသ စစ်ကိုင်းမြို့၊ မန္တလေးမြို့၊ ဤမြို့လေးမြို့တို့၌သာ ကျင်းပပြုလုပ်ကြ ပါစေ၊ ကျန်ခရိုင် မြို့ကြီးများအတွက် စေတနာ ဒါနကိုပဲ အလှူခံပါရစေဟု ဗဟို ကော်မတီအဖွဲ့သို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ရသည်။

ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမှုထမ်းပေါင်းစုံ ၁၂ ဖွဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းတို့ စုပေါင်း ပူဇော်ကြ သည့် ပူဇော်ပွဲကြီး အပြီးတွင် ဗဟိုချီးကျူးပူဇော်ရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်မောင်ဖြူအား “ဒါယကာကြီးတို့ ဒီလောက် ချီးကျူးပွဲတွေ ကျင်းပရလျှင် ကျေနပ်ကြ ပါတော့၊ ချီးကျူးပွဲကိစ္စမှာ ဘုန်းကြီးကပင်လျှင် အရုံးပေး လက်မြှောက်ပါပြီ၊ လက်တစ် ဘက်သာ မဟုတ်၊ လက်နှစ်ဘက်စလုံး မြှောက်ပါပြီ၊ ဒါယကာကြီးတို့ကသာ အနိုင်ယူ ပြီး ခရိုင်မြို့များအတွက် အကျဉ်းချုံးနိုင်သမျှ ချုံးပါ” ဟု တောင်းပန်ယူရလေသည်။

နောက်တိပိဋကဓရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ၄ ပါး ပေါ်လာသည့် အချိန်မှာလည်း တစ်နိုင်ငံလုံး မြို့ရွာကြီးငယ်များမှ ချီးကျူးပူဇော်ကြပြန်ရာ ဆရာတော်မှာ တိပိဋကဓရ ဘဝကိုပင် ငြီးငွေ့လာဟန် ရှိပေသည်။ ဤအချက်သည် -

- တိပိဋကဓရ ဖြစ်ရတဲ့ အာနိသင်။ ဒီကိုယ်တော် ဖတ်ဖတ်မောပေါ့၊
- ကွယ် . . . ပြောမပြချင်။
- ကိုယ့်ကျောင်းနှင့် ကိုယ်ရင်ခွင်၊ နေချင်လျက် မနေရ။
- ပူ အအေး၊ ယှက်ထွေးကာ ဒဏ်ခံလို့၊ စုန်၊ အဆန် မြန်းရတဲ့ ခရီးမှာ၊
- ကွယ် . . . ကြီးတဲ့ဒုက္ခ။

မငြင်းတဲ့ မဆန်သာ။ နိုင်ငံတော် သာသနာရေးပေမို့၊
ကွယ် . . . ပြေးမလွတ်ပါ။

သူတကာ၊ ချမ်းသာဟု ထင်မြင်ကြ။ သို့ကတဲ၊ စိတ်ထဲမှာ သံဝေယူလို့၊
ကံမွေဟူ ဤအဖြစ်ကို၊ ကွယ် . . . နှစ်လို့ခံရ။ - ဟူသော

ဆရာတော်၏ တိပိဋကဓရ ညည်းချင်းသဖြန်တွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလျက် ရှိပေသည်။

သာသနာပြုကုသိုလ် များထိုထို။ ။ ဆရာတော်ဘုရား၏ သာသနာပြု ကုသိုလ်များ
ကား အလွန်များလှပါသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်
သီးခြားထုတ်၍ ပြုစုမှသာ စုံလင်စရာ အကြောင်းရှိပေသည်။ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊
အလိုနည်းလှ အပ္ပိစ္ဆ ခေါင်းစဉ်များအောက်၌ ဆရာတော်ဘုရား၏ သာသနာပြု ကုသိုလ်
အချို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် မင်းကွန်းတောင်ရိုး မိုးမိတ်စေတီတော်ကြီးများကို ပြုပြင်ခဲ့
သည်။ ထီးတော်များ တင်ခဲ့သည်။ မင်းကွန်းစေတီတော်များ မင်းကွန်းကျေးရွာများနှင့်
ကျန်းမာရေးဌာန၊ ရဲဌာနတို့ကို လျှပ်စစ်မီးလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မင်းကွန်း
တဝိုက်ရှိ ကျေးရွာလူထုများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် “စံချိန်ပြည့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး
ဆေးပေးဌာန”နှင့် တိုက်နယ်ဆေးရုံကြီး ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို
မင်းကွန်းတိုက်နယ်ဆေးရုံ ရန်ပုံငွေပင်ကို စိုက်ခဲ့ရာ ၁၃၄၃-ခုနှစ်တွင် ရန်ပုံငွေပင်မှ
၃-သိန်းကျော်သွားပြီဟု ဆိုပါသည်။ ထိုရန်ပုံငွေပင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အတိုးအညွှန်
ဖြင့် လိုအပ်သော ဆေးပစ္စည်းများကို ၁၃၃၆-ခုနှစ်မှစ၍ တစ်နှစ် ၃၆၀၀၀ ဖိုး၊ ၇၅၀၀၀
ဖိုး၊ ၁၀၀၀၀ ဖိုး၊ ၁၂၀၀၀ ဖိုး၊ ၂၀၀၀၀ ဖိုး စသည်ဖြင့် တိုး၍ တိုး၍ လှူဒါန်းခဲ့ရာ
၁၃၄၅-ခုနှစ်တွင် ၃၀၀၀၀ ဖိုး အထိ လှူဒါန်းတော်မူပါသည်။

တစ်နှစ်လျှင် လေးကြိမ်ခွဲ၍ သက္ကစွဒါနဖြစ်အောင် ဆေးအပ်ပွဲ ကျင်းပသောအခါ
ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ရဲဌာနအမှုထမ်း အိမ်ထောင်စု၊ နွမ်းပါးသော အိမ်ထောင်စု
စုစုပေါင်း ၁၀၀ ကျော်တို့အား ဆန်၊ ပရုပ်ဆီ၊ ငွေကြေးတို့ကိုပါ အခြံအရံ (ပရိဝါရ၊
ဒါနအနေဖြင့် လှူဒါန်းတော်မူပါသည်။ မင်းကွန်းပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများ လုံခြုံရေး
သည် ရဲဌာနအပေါ် တည်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ရဲဌာန တိုးတက်ရေးကို
ဆောင်ရွက်ပေးသည့်အပြင် ရဲအမှုထမ်း တန်းလျားများ အမိုးအကာများကိုလည်း ပြုပြင်
ပေးသည်။ ရေကန်ဖြစ်မြောက်ရေး၊ မီးလင်းရေးတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

[၁၂] အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဆရာတော်သည် ပညာသံဝတ္တနိက ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူးလိုသဖြင့် မင်းကွန်းတိုက်နယ်အတွင်းရှိ လူငယ်လူရွယ်တို့ ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် မူလတန်းကျောင်းကို လည်းကောင်း၊ အုတ်နံရံ(ပတ်ကား)ကပ် နှစ်ထပ်အလယ်တန်း ကျောင်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ လှူဒါန်းခဲ့သည့်အပြင် ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသားများ ရေမဆင်းရဲစေရန် သောက်ရေကန် တည်ဆောက်ပေး၍ အခမဲ့ ရေကို အမြဲလှူဒါန်းသည်။ ယခုအခါ မင်းကွန်း အလယ်တန်းကျောင်းသည် ဆရာတော်၏ အကူအညီ အထောက်အပံ့ဖြင့် တွဲဖက် အထက်တန်းကျောင်းပါ ဖွင့်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဆရာတော်သည် မိမိလက်ရှိ နေထိုင်သီးတင်းသုံးရာ (ပဝတ္တိ) နယ်မြေ၌သာ လူမှုရေး ကုသိုလ်များကို ဆောင်ရွက်သည်မဟုတ်၊ မွေးဖွားခဲ့ရာ ဇာတိနယ်မြေ၌လည်း သာသနာပြု ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို စိုက်ပျိုးပေသည်။ မိမိအခြေခံ ပိဋက စာပေများကို သင်ကြားခဲ့ရာ မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်းတိုက်၌ “မဟာဓမ္မပါလ”မည်သော နှစ်ထပ်ဓမ္မာရုံတိုက်ကျောင်းကြီးကို ကျပ်ငွေ ၄-သိန်းကျော်ခန့် စွန့်လွှတ်၍ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ မိမိမွေးခဲ့ရာ ကျည်းပင်ရွာကျောင်းအနီး၌ ကျောက်တံတား ကျောက်လမ်းခင်းပေးသည်။ သဲဖြူဝရွာမှ သင်္ဘောဆိပ်အသွားတွင် ချောင်းကိုဖြတ်၍ ချောင်းကူးတံတားတစ်ခု ဆောက်လုပ်ပေးသည်။ သဲဖြူဝရွာနှင့် ကျည်းပင်ရွာရှိ ကလေးများ၏ ပညာရေးအတွက် မူလတန်း နှစ်ထပ်ကျောင်း နှစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည့်ပြင် သဲဖြူဝရွာဦး၌ ကျောင်းဝိုင်းမြေနှင့်တကွ ကျပ်ငွေ သုံးသိန်းကျော်တန် “တိပိဋက” အမည်ရှိသော နှစ်ထပ်ကျောင်းကြီး တစ်ဆောင်ကိုလည်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည်။ မိမိပထမဆုံး နေထိုင်ခဲ့ရာ ကျည်းပင်ရွာကျောင်းကြီး ဧဟင်းနွမ်းနေသည်ကို အသစ်တဖန် မွမ်းမံပြုပြင်၍ လှုပ်စစ်မီးစက်ပါ တည်ဆောက် လှူဒါန်းသည်။

ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ရှိကြသော ရဟန်း၊ သာမဏေ၊ သီလရှင်တို့အား ဆွမ်းဆန်တော် လှူဒါန်းနေသည့် မန္တလေးမြို့၊ မလွန်ဆန်လှူအသင်းကြီးအား ဆွမ်းဆန်တော် ပို၍လှူဒါန်းနိုင်အောင် အသင်းကြီး၏ ရေစက်ချ ဝဓုကထိကဆရာတော်များနှင့်အတူ ထက်အောက်မြို့ရွာ လှည့်လည်၍ တရားဟောခဲ့သည်။ ဆရာတော်အမှူးရှိသော ဝဓုကထိက ဆရာတော်များ၏ အားထုတ်မှုကြောင့် အသင်းကြီးက ရဟန်းတော်တစ်ပါးလျှင် ဆွမ်းဆန် ၅-တင်း၊ သာမဏေ တစ်ပါးလျှင် ၄-တင်း၊ သီလရှင်တစ်ပါးလျှင် ၃-တင်းကျစီ တိုးမြှင့် လှူဒါန်းနိုင်ခဲ့သည်။

[၉]

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဒုတိယေ အတ္တဘာဝမိ၊ လဒ္ဓါ သပ္ပညနိဿယံ။

ဓမ္မဓရောတိ နာမေန၊ သောတာပန္နော မရု ဘဝေ။

(ဒုတိယကိုယ်အဖြစ်၌ မိတ်ဆွေကောင်း ပညာရှိတို့၏ အမှီကို ရပြီး၊

ဓမ္မဓရဟူသော အမည်ဖြင့် သောတာပန်နတ်သား ဖြစ်ရပါလိ၏။)

ဟူသော ဆရာတော်ဘုရား၏ ဆုပန်ချက်က အထင်အရှား ပြလျက်နေပေသည်။ ဆောင်ရွက်ပုံမှာ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုကြီးပန်များ ဆောင်ရွက်ပြီး လိုချင်သည့် ဆုကျတော့ သာဝကဗောဓိတွင် အနိမ့်ဆုံး ပကတိသာဝကဆုမျှသာ ဖြစ်သည့်အတွက် အရင်းကြီး ကြီးနှင့် အမြတ်နည်းနည်းသာ လိုချင်သည့် ဆရာတော်ဟု ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဆရာတော်ဘုရား သန္တာန်၌ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုစရာ အတုယူ နည်းမှီစရာ၊ ကြည်ညိုစရာ ဂုဏ် အပေါင်းတို့သည် ခညောင်းစုပုံ၍ နေလေရာ ဤနိဒါန်း၌ ဤမျှလောက်သာ ရွေးကောက် ဖော်ပြနိုင်ပါတော့သည်။

ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဓာတ်ပရိသတ် ဓမ္မမိတ်ဆွေ များအား ဤကျမ်းဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းရင်း နိဒါန်းကို ဖော်ပြ၍ ဤကျမ်းနှင့် လည်းကောင်း၊ ကျမ်းပြုဆရာတော်ဘုရားနှင့်လည်းကောင်း မိတ်ဆက်ပေးပြီးပေပြီ။ ယခု “အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ် တရားတော်များစာအုပ်” ကို အချိန်ယူ လေ့လာ ဖတ်ရှု၍ ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူထားသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာတော် အတိုင်း လိုက်နာကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြလိုက်ပါသည်။

ဓမ္မာစရိယ ဦးအေးနိုင် (ဘိအေ)
ကျမ်းပြုမှုး
ကျမ်းပြုဌာနစု၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေး

နေရစ်တယ်။ သံသရာတစ်လျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် လိုက်မှာက ဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါးပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီ ရွှေ ငွေ အစရှိတဲ့ သက်မဲ့ဥစ္စာ၊ ဆင်မြင်းကျွဲနွား အစရှိတဲ့ သက်ရှိဥစ္စာတွေက မလိုက်ဘူး။ တခါတလေ ဒီဘဝတောင် ဆုံးအောင် မလိုက်ဘူးနော်။ စောစောစီးစီး ဥစ္စာပျက်ကပ်နဲ့ ကြုံပြီးတော့ ကုန်းကောက်စရာ မရှိတဲ့ဘဝ ရောက်သွားတတ်ကြသေး တယ်။ အဲဒါ သူတို့က ကိုယ့်ကို စွန့်သွားတာပဲ။ သူတို့က ကိုယ့်ကို မစွန့်ယင်လည်း ကိုယ်က သေပြီဆိုယင် ဒါတွေကို အကုန် စွန့်ပစ်ပြီးတော့ သွားရတာပဲတဲ့။ အဲဒီလို သွားတဲ့အခါမှာ ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာအနေနဲ့ သံသရာမှာ အထုပ် ပြုပြီး ယူသွားနိုင်တာက ဒါနကောင်းမှု၊ သီလကောင်းမှု၊ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာ ကောင်းမှုဆိုတဲ့ ကုသိုလ်လေးပါးပဲ ရှိတယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါး ဥစ္စာများကို ဂရုတစိုက် စုဆောင်းကြ ဆည်းပူးကြ သိုမှီးကြ သိမ်းဆည်းကြ။ မြတ်စွာ ဘုရားကတော့ ရွှေငွေထက် ဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကို စုဆောင်းကြဖို့ အမြင်မှန် ပေးနေပါတယ် သူတော်ကောင်းတို့။

ဒီတွင် ဘယ်ကမလဲ။ ဒီ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါး အနုဂါမိက ဥစ္စာများသည် အဆင်းလှခြင်း၊ အသံကောင်းခြင်း၊ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်တင့်တယ်ခြင်း၊ အရပ် အမောင်းကောင်းခြင်း၊ အခြေအရံပေါများခြင်း၊ အစိုးရခြင်း၊ လူမင်းစည်းစိမ် နတ်မင်း စည်းစိမ်တို့ကို ချုပ်ပြောရယင် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ကုန်ကုန်ပြော လို့ရှိယင် ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ တောင့်တတဲ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် ရောက်သည် တိုင်အောင် ကျေးဇူးဆောင်နိုင်တယ်။ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။ အဲဒီထိအောင် ဟို နိဗ္ဗိကဏ္ဍ သုတ္တန်မှာ ဘုရားဟောထားတယ်။ ဒီတော့ -

- (၁) ဒါန
- (၂) သီလ
- (၃) သမာဓိ
- (၄) ပညာ

ဒီလေးမျိုးကို ဆည်းပူးစုဆောင်းဖို့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့ ငါဟောမှပဲလို့ စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်သွားပြီး သီလကိုလဲ ကလေးကစပြီး နှစ်ပည့်အောင် ပါဠိကစ်ခေါက် မြန်မာ တစ်

ခေါက် ဆောက်တည်စေပါတယ်။

သီလပြီးယင် ဒါန ဆိုတာကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်ကောင်းတွေဟာ အလှူ ရေစက် လက်နှင့်မကွာ နေ့စဉ်နေ့စဉ် စွမ်းအားရှိသမျှ လှူဒါန်း နေကြတယ်။ ဒါန အနုဂါမိကဥစ္စာကတော့ ကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေဟာ ဘယ်သူမှ နည်းတယ် လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူးနော်၊ အားလုံး ကြိုးစားကြတယ်။

ပြီးတော့ သမာဓိကောင်းမှုကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ပညာခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာကိုလဲ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့ လိုအပ်လာပါပြီ။ ဤတွင် သီလအနုဂါမိက ဥစ္စာ ကို ဒါယကာ ဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ကောင်းကောင်းကြီး ဆောက် တည်မိပြီ၊ ကျင့်သုံးမိပြီ။

သမာဓိကောင်းမှု

အေး ... သမာဓိအကြောင်း သွားရအောင်၊ မိမိတို့ စောစောက ဘုရားရှိခိုးတာ “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ” လို့ သုံးခေါက် ရှိခိုးခဲ့တယ်။ အကျွန်ုပ်သည် ဘဂဝါဂုဏ်ရှင်၊ အရဟံဂုဏ်ရှင်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှင် မြတ်စွာဘုရား အား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏လို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်သုံးပါးကို ပြောခဲ့တယ်။

ယခု သမာဓိကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို ရယူတဲ့နေရာမှာ အဲဒီ ဂုဏ်တော်သုံးပါးထဲက “ဘဂဝါဂုဏ်တော်” ဖြင့် သမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ရယူကြည့်ရအောင် -

ဘုန်းတော် ၆-ပါး

ဘဂဝတော=ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယသ၊ သိရိ၊ ကာမ၊ ပယတ္တ တည်းဟူသော ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။

ဘဂဝတော-ကို အကျယ် အနက်ပေးတဲ့အခါ အဲဒီအတိုင်းပေးရမယ်။ အဲဒီမှာ ဘဂဝါ ဂုဏ်တော်အရ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ -

- (၁) ဣဿရိယဘုန်းတော်
- (၂) ဓမ္မဘုန်းတော်
- (၃) ယသဘုန်းတော်
- (၄) သိရိဘုန်းတော်
- (၅) ကာမဘုန်းတော်
- (၆) ပယတ္တဘုန်းတော်

လို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး ရှိတယ်။

ဒီ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးကို လွယ်လွယ် ပြောပြနိုင်ကြတယ်။ သို့သော် ဣဿရိယ ဘုန်းတော်ဆိုတာ ဘာခေါ်တယ်၊ ဓမ္မဘုန်းတော်ဆိုတာ ဘာခေါ်တယ်၊ ကွဲကွဲပြားပြား သိဖို့ကတော့ မလွယ်ဘူး။ သိပြီးတော့ ဘဂဝါဂုဏ်တော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အောက် မေ့တဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ကောင်းမှုကို ပွားရအောင်လို့ အခု ဘုန်းတော် ခြောက်ပါး အကြောင်း ပြောမယ်။

လောကုတ္တရာ ဣဿရိယ ဘုန်းတော်

(၁) ဣဿရိယဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ စိတ်ကို သူမတူတန်အောင် စိုးပိုင် နိုင်နင်းမှုကို ဣဿရိယဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ကိုယ်တော် စိတ်ကို ဘယ်လောက်တောင် စိုးပိုင် နိုင်နင်းသလဲဆိုတာ ပြောပြမယ်။ လောကုတ္တရာ စိတ် ရှစ်ပါးထဲမှာ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါမှာ နေ့စဉ်တစေ ဖြစ်ခွင့်ရှိတာက အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်တယ်။

အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဘယ်လောက် နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဝင်စားသလဲဆိုယင် -

စိတ္တိဿရာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဓမ္မံ ဒေသေန္တာပိ ယံ မဟုတ္တံ တုဏှိ ဘဝိတဗ္ဗံ
ဟောတိ၊ တံ မဟုတ္တံ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ ပဂေဝ အညသ္မိံ ကာလေ ° -

လို့ မူလဋီကာမှာ တိုက်ရိုက်ဆိုထားတယ်။

စိတ္တိဿရိယ ဘုန်းတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူကြတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တရားဟောနေတုန်း တရားကို ဒါယကာ ဒါယိကာမများက ဝမ်းသာလွန်းလို့ 'သာဓု သာဓု သာဓု' လို့ အနုမောဒနာ ပြုနေချိန် အားလပ်ချိန်ကလေးမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူကြတယ်။ အေး ... စိတ်ကို အစိုးရလွန်းလို့ စိတ်ကို စိုးပိုင် နိုင်နင်းလွန်းလို့ ဝင်စားနိုင်တာ၊ သည့်ပြင်အခါမှာတော့ ပြောစရာ မရှိတော့ဘူးတဲ့။

ကဲ ဆိုကြပါဖို့ရဲ့၊ သာဝကဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားဟောတယ်၊ တရားနာ ပရိယတ်က ဒီတရားကို သဘောကျလို့ 'သာဓု သာဓု သာဓု' သုံးကြိမ်ခေါ်နေတဲ့ အချိန် ကလေးမှာ ဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားနိုင်ဘူး။ ကိုင်း ... ကုန်ကုန်ပြောမယ် အရှင်

သာရိပုတ္တရာကြီးတောင် အဲဒီ သာဓုခေါ်နေတဲ့ အချိန်အတွင်းမှာ အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ် မဝင်စားနိုင်ဘူး။ ဘာပြုလို့တုန်း၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှာ စိတ္တိဿရိယ ဘုန်းတော် မရှိဘူး။ ဘုရားမှာမှ ဒီဘုန်းတော်က ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကျဟော့ တစ်ဝီထိနဲ့ တစ်ဝီထိကြားမှာ ဘဝင်က နှစ်ကြိမ်ပဲ ခြားတယ်။ ခြားတဲ့ဘဝင်ကလဲ “ဘဝင်္ဂဗလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ” ဆိုပြီး နောက်တစ်ဝီထိ ကူးသွားတယ်။ တစ်ဝီထိဆုံးပြန်တော့ “ဘဝင်္ဂဗလန ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ” ဆိုပြီး နောက် တစ်ဝီထိ ကူးသွားတယ်။ တစ်ဝီထိနှင့် တစ်ဝီထိကြား ဘဝင်နှစ်ကြိမ်သာ ခြားတယ်။ အဲဒီတော့ ဘုရားမှာက ဘဝင်စိတ်က အဖြစ်နည်းတယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားဟောနေစဉ် ဝေနေယျတို့က သာဓုခေါ်နေခိုက် အချိန်ကလေးမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်တယ်။ သို့ကလေးက စိတ်တော်ကို စိုးပိုင်နိုင်နင်းတယ်။ အဲဒါကို လောကုတ္တရာ စိတ္တိဿရိယ ဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

လောကီဣဿရိယဘုန်းတော်

ထို့အတူ လောကီပိုင်းဆိုင်ရာမှာလဲပဲ အဏိမာ စတဲ့ ဣဿရိယ ရှစ်ဖော် လောကီ တန်ခိုးတော်ဆိုတာ ရှိတယ်။

အဏိမာဆိုတာ ကိုယ်တော်ကို အဏုမြူသဖွယ် သေးသေးငယ်ငယ်လေး ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ တန်ခိုးတော်ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လောက်များ ဖန်ဆင်းပြနိုင်သလဲဆိုယင် မှန်ညှင်းစေ့ကလေးအတွင်းမှာ ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးလွယ်ပြီးတော့ လူးလားတုံ့ခေါက် စကြို လျှောက်နေတဲ့ ပုံတော်ထိအောင် ကိုယ်တော်ကို ဖန်ဆင်းပြနိုင်တယ်။ အဲဒါမျိုးကို အဏိမာ ဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဟာ အဘိညာဉ်စိတ်ကို နိုင်နင်းပုံကို ပြောတာ။

မဟိမာ ဘုန်းတော်ဆိုတာက ကိုယ်တော်ကို ကြီးပြရမယ် ဆိုလို့ရှိယင် အို - သူ တဘက်သားတို့ လိုက်မမိအောင် ကြီးပြနိုင်တယ်။ ကိုယ်တော်ကို ကြီးအောင် ဖန်ဆင်းနိုင် တာကို မဟိမာဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တော်ကိုကြီးအောင် သေးအောင် ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ တန်ခိုးတော်တွေကို လောကီ ဣဿရိယ တန်ခိုးတော်လို့ ခေါ်တယ်။

အေး ... အတိုချုပ်ကတော့ လောကီလောကုတ္တရာ စိတ်တော်ကို အစိုးရခြင်းဟာ ဣဿရိယဘုန်းတော် ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုဣဿရိယဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျှင် ဟောဒီလို ရှိခိုးရမယ်။

ဣဿရိယဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ

ပရမဉ္စ သကေ စိတ္တေ၊ အတ္ထိဿရိယမတ္ထကံ။

လောကီယာ အဏိမာဒိပိ၊ အဘိဿရ နမတ္ထု တေ။

အဘိဿရ=ဣဿရိယ ပုညဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ= ရှင်ပင်ဘုရားအား။ သကေ စိတ္တေ=ကိုယ်တော်မြတ်၏ နာမ်ဓာတ်ဝိညာဉ် စိတ်အစဉ်၌။ ဝါ သကေ စိတ္တေ=ဝိသယဇ္ဇတ္တ အမှတ်ပြသား အရဟတ္တဖလဝိညာဉ် စိတ်အစဉ်၌။ ပရမံ=သူမတူတန် ကဲလွန်ထူးမြတ် လှစွာသော။ မတ္ထကံ=အထွတ်အဖူး ထိပ်ဦးတိုင် မြောက် ပေါက်ရောက်တော်မူပြီးထသော။ ဣဿရိယံ=ဖလသမာပတ် ချမ်းသာမြတ်ကို စိတ်ညွတ်ကာပင် ကြာမထင်ဘဲ ဝင်စံနိုင်ရိုး ဝသီမျိုးဖြင့် ပိုင်စိုးနိုင်နင်းတော်မူခြင်း တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ စိတ္တိဿရိယ ဘုန်းတော်သည်လည်းကောင်း။ လောကီယာ=လောကတစ်လွှား ကျော်ထင်ရှားကုန်သော။ အဏိမာဒိပိ=အဏိမာ မဟိမာ လယ်မာ ပတ္တိ အစရှိသား ဣဿရိယ ရှစ်ဖော် လောကီတန်ခိုးတော်တို့သည်လည်း ကောင်း။ အတ္ထိ သန္တိ=ထင်ရှားပုံသေ ရှိကုန်ပေ၏။

အဘိဿရ=ဣဿရိယ ပုညဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ= ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နော=တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ် တို့၏။ နမော=တုပ်ဝပ်ရိုက်ချိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျှော့ ကန်တော့ဦးညွတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထု=မြေလက်ခတ်နံ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

ဣဿရိယဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးပြီ။ အေး ... ဒီတော့ ဣဿရိယ ဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်ရဲ့ စိတ်အစဉ်ကို သူမတူတန်အောင် စိုးပိုင်နိုင်နင်းခြင်းကို ဣဿရိယဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်ဆိုတာ စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်ထားပါ။

ဓမ္မဘုန်းတော်

(၂) ဓမ္မဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားမှာ ရတဲ့ မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါးနှင့် သိုမင် ဖိုလ်တို့ရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ဓမ္မ ဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် အရှင်မဟာ ကာဿပတို့လဲ လောကုတ္တရာမင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ကို ရကြတယ် မဟုတ် လား။ အဲဒီသာဝကတွေရဲ့ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ဓမ္မဘုန်းတော်လို့ မဆိုရဘူး လား။ မေးယင် မဆိုရပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဘုရားရဲ့ မင်္ဂလ်နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်

သော လောကုတ္တရာတရားတော်မြတ်က ကိလေသာကို ပယ်တဲ့နေရာမှာ ကိလေသာ ချည်းပဲ ပယ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိလေသာရဲ့ အထုံအခိုး တန်ခိုးအငွေ့ဓာတ် ဝါသနာကို ပါ ပယ်တယ်။ သာဝကတို့ရဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကတော့ ဝါသနာကို မပယ်နိုင်ဘူး ကိလေသာကိုသာ ပယ်နိုင်တယ်။

အဲဒါကြောင့် သာဝကတို့ရဲ့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဓမ္မဘုန်းတော်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သောတရားကိုမှ ဓမ္မဘုန်းတော်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

ဓမ္မဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုး

ထိုဓမ္မဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးယင် ဒီလို ရှိခိုးကြရမယ်။

သဝါသနသံကိလေသာ-ပဟာယိ ဝီရ အတ္ထိ တေ။

နဝ လောကုတ္တရော ဓမ္မော၊ ဓမ္မဝန္တ နမတ္ထု တေ။

ဝီရ=အကျိုးရှိသင့် မရှိသင့်ကို ချိန်နှင့်နှိုင်းပြိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သား မဏ္ဍိုင်ခေါင်ဖူး ဉာဏ်ထူးဉာဏ်ညွန့် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ သဝါသန သံ ကိလေသပဟာယိ=ဝါသနာ အငွေ့အသက်နှင့်တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ တို့ကို ပယ်ခွာလတ်လတ် အကြွင်းမဲ့ သတ်တတ်သော။ နဝလောကုတ္တရော=မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ကိုးပါးသင်္ချာ လောကုတ္တရာ တရားတော်တည်းဟူသော၊ ဓမ္မော=ဓမ္မနှုန်းခေါ် ရွှေဘုန်းတော်သည်။ အတ္ထိ=ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။ ဓမ္မဝန္တ= ဓမ္မဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော် ရှင်မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နော= တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်တို့၏။ နမော=တပင် ဝင် ရိုကျိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျော့ ကန်တော့ဦးညွတ်ခြင်းသည်။ အတ္တု=ဖြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

ဓမ္မဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား၏ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ဓမ္မဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

ယသဘုန်းတော်

(၃) ယသဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားမှာ သရီရဂုဏ် ရူပကာယနှင့် ပတ်သက် တဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ၊ ဓမ္မဂုဏ် နာမကာယဓမ္မနှင့် ပတ်သက်တဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေဟာ

ဘဝဂ်တိုင်အောင် ပျံ့လှိုင်ပြီး ကျော်စောတဲ့ ကောင်းသတင်းသံတွေ လွှမ်းခြုံနေတယ်။ အဲဒီ ကောင်းသတင်းသံသည် အမှန်အတိုင်း ကျော်စောတဲ့ ကောင်းသတင်းသံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကျော်စောတဲ့ ကောင်းသတင်းသံကို ယသဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

အချို့မှာ သတင်းကောင်း ကျော်ကြားသော်လည်း အထဲ ဝင်ကြည့်လိုက်ယင် ကြားတာနဲ့ တခြားစီ ဖြစ်နေတယ်။ ဘုရားမှာက ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ကျော်ကြားတဲ့အတိုင်း ဟုတ်မှန်တယ်။ ဟုတ်မှန်တဲ့အတိုင်း ကျော်ကြားခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စိသဒ္ဒ္ဒါ ကို ပါဠိလို ယသဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ထိုယသဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလိုလျှင် ဒီလိုရှိခိုးကြရမယ်။

ယသဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုး

ယထာဘုစွဂတော ဓီရ၊ ယသော တိလောကဗျာပကော။

အတိသုဒ္ဓေါပိ တေ အတ္ထိ၊ ယသဝန္တ နမတ္ထု တေ။

ဓီရ = အကျိုးရှိသင့် မရှိသင့်ကို ချိန်နှင်နှိုင်းပြိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သား မဏ္ဍိုင်ခေါင်ဖူး ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်ညွှန် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ ယထာဘုစွဂတော=အကြားမပါ အဝါမဖက် သက်သက်ဟုတ်မှန် ဂုဏ်နေကန်ကြောင့် ခြေမှန်မျက်မှောက် လက်တော်ရောက်ရအပ်သော။ တိလောကဗျာပကော=လောကသုံး ရပ် ထုတ်ချင်းခက်အောင် နှံ့စပ်ထင်ရှား ကျော်ကြားစွာထသော။ အတိသုဒ္ဓေါပိ= အလွန် အမင်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယသော=သရီရဓမ္မ ဂုဏ်နှစ်ဝ၏ ကျေနဟုတ်မှန် ဘဝဂ်တိုင် ကျော်စောသံခေါ်တဲ့ ယသဘုန်းတော်သည်။ အတ္ထိ= ထင်ရှား ပုံသေ ရှိပါပေ၏။

ယသဝန္တ=ယသဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရား အား။ နော=တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်တို့၏။ နမော= တုပ်ဝပ်ရှိကျိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျှော့ ကန်တော့ဦးညွှတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထု= မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

ယသဘုန်းတော်ဆိုတာ တိုတိုချုပ်ပြောရယင် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သရီရဂုဏ် ဓမ္မဂုဏ်တို့ ဘဝဂ်တိုင် လွှမ်းခြုံကျော်ကြားခြင်းကို ယသဘုန်းတော် လို့ ခေါ်တယ်။

သိရီဘုန်းတော်

(၄) သိရီဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားမှာ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာငယ်တို့ဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ဖူးမဝ ရှုမဝ အလွန်လှပသပ္ပာယ် တင့်တယ်မှုဆိုတဲ့ အသရေ အစုကို သိရီဘုန်းတော်လို့ ခေါ် တယ်။ သိရီဘုန်းတော်ဆိုတာ ရူပကာယရဲ့ ဂုဏ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုကြပါစို့။ မြတ်စွာဘုရားမှာ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော် ကြီး၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာငယ်များရှိတယ်။ အဲဒီလက္ခဏာကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဟာ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ ဖူးမြော်မဝနိုင်အောင် လှပတင့်တယ် ကျက်သရေ ရှိတော်မူတယ်။ အဲဒါကို သိရီဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ထိုသိရီဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကြစို့။ ဒီဂါထာကို သိရီဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးဂါထာလို့ ခေါ်တယ်။

သိရီဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုး

ဒဿနာရမ္မဇနာနံ၊ နယနာဘိပ္ပသာဒိကာ။

သဗ္ဗင်္ဂံ သိရီ အတ္ထိ၊ သိရိမန္တ နမတ္ထု တေ။

သိရိမန္တ=သိရီဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရား အား။ ဒဿနာရမ္မဇနာနံ=ဖူးမြော်လိုမှု လုံ့လပြုသား ပြောထုတ်လူ သတ္တဝါ ဟူဟူသမျှ တို့၏။ နယနာဘိပ္ပသာဒိကာ=ဖူးတိုင်းမြိန်ရှက် မစွန့်ရက်အောင် မျက်စိအရသာ ဆောင် စွမ်းကာဖြင့် လွန်စွာရွှန်းစို ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗင်္ဂံသိရီ=ဗာတ္ထိသလက္ခဏာ သီတာနုဗျည်း ရှုမငြီးတို့ဖြင့် နုလည်းနုနယ် ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ တင့်တယ်ခြင်း အသရေအစုတည်းဟူသော သိရီဘုန်းတော်သည်။ အတ္ထိ=ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။

သိရိမန္တ=သိရီဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရား အား။ နော=တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်တို့၏။ နမော= တုပ်ဝပ်ရိုကျိုး လက်စုံမှိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျှော့ ကန်တော့ဦးညွတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထု= မြေလက်ခတ်နံ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

သိရီဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးငယ်တို့ကို တစ်နေ့လုံး ထိုင်ဖူးလို့လဲပဲ မဝနိုင်အောင် သပ္ပာယ်တင့်တယ်တော်မူမှုကို သိရီဘုန်းတော်လို့ ခေါ်ပါ တယ်။ ရူပကာယ ဘုန်းဂုဏ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ကာမဘုန်းတော်

(၅) ကာမဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်အကျိုး သူတပါးအကျိုးကို လိုလားတဲ့ အတိုင်း ပြီးမြောက်စေနိုင်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆန္ဒတော်ကို ကာမဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုးကို လိုလားတတ်ကြပါတယ်။ ထိုလိုလားမှုကို ဆန္ဒစေတသိက်လို့ ခေါ်တယ်။ သို့သော် လိုလားတဲ့အတိုင်း ဒို့သူငါတွေ ပြီးကြရဲ့လား၊ မပြီးကြဘူး။

မြတ်စွာဘုရားကျတော့ ဆန်းလိုက်တာ၊ ဟိုအလောင်းတော် ဘဝတွေမှာလဲ ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး လိုလားတောင့်တတဲ့ အာဂမဆန္ဒတော် ရှိခဲ့တယ်။ ဘုရား ဖြစ်လာတဲ့ အချိန်မှာလဲပဲ ဝေနေယျတို့၏ အကျိုးကို သည်ပိုးတော်မူလိုတဲ့ အဓိဂမ ဆန္ဒတော် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဖြစ်ခဲ့တဲ့အတိုင်းလဲ ကိုယ်တော်အကျိုး ဝေနေယျတို့၏အကျိုးကို ပြီးမြောက်စေနိုင်တယ်။ အဲဒီလို အကျိုးနှစ်မျိုးလုံးကို ပြီးစေနိုင်တဲ့ ဆန္ဒတော် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒို့သူငါတွေမှာ ဆန္ဒကတော့ ရှိပါတယ်။ သို့သော် ရှိတဲ့အတိုင်း မပြီးဘူး။ ဘုရားနဲ့ ဆန္ဒချင်း မတူဘူး။ ဘုရားဆန္ဒတော်က ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး ဤနှစ်မျိုးကို ပြည့်ဖြိုးလေအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်တဲ့ ဆန္ဒတော် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဆန္ဒတော်ကို ကာမဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ထိုကာမဘုန်းတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးရအောင် သူတော်ကောင်းတို့။

ကာမဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးပုံ

အတ္တတ္ထံ ပရတ္တံ ဝါပိ၊ ဝိရ တေ ယံ ယမိစ္ဆိတံ။

အတ္တိနိဗ္ဗတ္တိကာမောပိ၊ ကာမဝန္တ နမတ္တု တေ။

ဝိရ=အကျိုးရှိသင့် မရှိသင့်ကို ချိန်နှိပ်နှိပ်ပြိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော မဏ္ဍိုင်ခေါင်ဖူး ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်ညွန့် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ ယံ ယံ အတ္တတ္ထံ ဝါ=အကြင် အမျိုးမျိုး ကိုယ်တော်မြတ်၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ယံ ယံ ပရတ္တံ ဝါပိ=အကြင် အမျိုးမျိုး ဝေနေယျတို့၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ဣစ္ဆိတံ= “ဗုဒ္ဓဒါ ဗောဓဓယျံ၊ မုတ္တော မောစေယျံ၊ ဘိဇ္ဈော တာဒေယျံ” အကြံသုံးပါး နှလုံးထား၍ လိုလားတောင့်တတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း။ နိဗ္ဗတ္တိကာမောပိ=ရွယ်တိုင်းမဖောက် ခရီး ရောက်အောင် ပြီးမြောက်တော်မူစေနိုင်သည့် အာဂမဆန္ဒ အဓိဂမဆန္ဒတော် တည်းဟူ

သော ကာမဘုန်းတော်သည်လည်း။ အတ္ထိ=ထင်ရှားပုံသေ ရှိတုံပေ၏။

ကာမဝန္တ=ကာမဂုဏ်နှုန်း၊ ဘုန်းတော်ရှင် မြတ်ဘုရားသခင်။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နော=တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်တို့၏။ နမော=တုပ်ဝပ် ရိုကျိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျော့ ကန်တော့ဦးညွှတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထု=မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

ကာမဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့အကျိုး ဝေနေယျတို့ရဲ့ အကျိုးတို့ကို မျှော်ကိုးတောင့်တတော် မူတဲ့အတိုင်း ပြီးစေနိုင်သော မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တန်ခိုးရှိတဲ့ ဆန္ဒ စေတသိက်တော်ကို ကာမဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

ပယတ္တဘုန်းတော်

(၆) နောက်ဆုံး ခြောက်ခုမြောက် ပယတ္တဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားသန္တာန် မှာဖြစ်တဲ့ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်လို့ ခေါ်ဆိုရသော သမ္ဗုဓာန်လုံ့လ ဝီရိယတော်ကို ခေါ်တယ်။ သူမတူတန်တဲ့ သမ္ဗုဓာန် လုံ့လဝီရိယမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပယတ္တဘုန်းတော် ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးယင် ဟောဒီလို ရှိခိုးရမယ်။

ပယတ္တဘုန်းတော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုး

ပယတ္တော သဗ္ဗလောကဿ၊ ဂါရဝါပတ္တိဟေတုကော။
ဝါယာမော သောပိ တေ အတ္ထိ၊ ပယတ္တဝါန မတ္တု တေ။

ပယတ္တဝါ=ပယတ္တဂုဏ်နှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား။ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ သဗ္ဗလောကဿ=အလုံးစုံလောက ရှိသမျှ နတ်လူအပေါင်း၏= ဂါရဝါပတ္တိဟေတုကော=စိုးခန့်သမ္မ အလေးပြုအပ်သည့် ဂရုဘွဲ့ယူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆူ၏ အဖြစ်သို့ စင်စစ် ဆိုက်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အခြေခံဖြစ်သော။ ဝါယာမော=သမ္ဗုဓာန်ကိစ္စ တတ်စွမ်းလှသား ပဓာနသညာ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ဟု ဆိုအပ်သော။ သောပိပယတ္တော=ပယတ္တ နှုန်းခေါ် ထိုဘုန်းတော်သည်လည်း။ အတ္ထိ=ထင်ရှားပုံသေ ရှိပါပေ၏။

ပယတ္တဝါ=ပယတ္တနှုန်း ရွှေဘုန်းတော်ရှင် မြတ်သခင်ဘုရား ၊ တေ=ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နော=တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်တို့၏။ နမော=တုပ်ဝပ် ရိုကျိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးမာန်လျော့ ကန်တော့ဦးညွှတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထု=မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ ဖြစ်ပါစေသား မြတ်စွာဘုရား။

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးအကျဉ်း

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး နားလည်သွားပြီ။

(၁) ဣဿရိယ ဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်ရဲ့ စိတ်တော်ကို သူမတူတန်အောင် စိုးပိုင်နိုင်နင်းခြင်းကို ခေါ်တယ်။

(၂) ဓမ္မဘုန်းတော်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ရတဲ့ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ခေါ်တယ်။

(၃) ယသဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရူပကာယ ဂုဏ်တွေ ဓမ္မကာယ ဂုဏ်တွေ မှန်ကန်တဲ့အတိုင်း ဘဝဂ်တိုင် လွှမ်းခြုံပြီးတော့ ကောင်းသောသတင်း ကျော်စောခြင်းကို ခေါ်တယ်။

(၄) သီရိဘုန်းတော်ဆိုတာ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာငယ်တို့ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ သဗ္ဗာယ်တင့်တယ်လှပမှု အသရေစုကို သီရိဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

(၅) ကာမဘုန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ်တော်အကျိုး ဝေနေယျတို့၏ အကျိုးကို အလိုတော်ရှိတိုင်း ပြီးစီးစေနိုင်တဲ့ အာဂမဆန္ဒတော် အဓိဂမဆန္ဒတော် နှစ်ပါးခေါ်တယ်။ ဆန္ဒကတော့ သူ့သူငါငါ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒို့သူငါမှာဖြစ်တဲ့ ဆန္ဒက ဆန္ဒအတိုင်း မပြီးနိုင်ဘူး။ ဘုရားမှသာ ဆန္ဒတော်အတိုင်း အကုန်ပြီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆန္ဒတော်ကိုသာ ကာမဘုန်းတော်လို့ ခေါ်တယ်။

(၆) ပယတ္တ ဘုန်းတော်ဆိုတာ လောကကြီး တစ်ခုလုံးက ဆရာလို့ တင်ယူလောက်အောင် ကြီးမားလွန်းမြတ်တဲ့ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယကို ပယတ္တဘုန်းတော်လို့ခေါ်တယ်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပွားများပုံ

နောင် အသံကြားလိုက်ယင် ငါ့သြာ် ဣဿရိယ ဘုန်းတော်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တယ်၊ ဓမ္မဘုန်းတော်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တယ်လို့ ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးအကြောင်း ကောင်းကောင်း သိသွားပြီ။ အဲဒီဘုန်းတော်ခြောက်ပါးဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘဂဝါဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိသမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားကို သုံးခေါက်လောက် ပွားကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့ -

ဣဿရိယဘုန်းတော်၊ ဓမ္မဘုန်းတော်၊ ယသဘုန်းတော်၊ သီရိဘုန်းတော် ကာမဘုန်းတော်၊ ပယတ္တဘုန်းတော် တည်းဟူသော ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်

ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဘဂဝါဟူသော ဂုဏ်တော်ကြီးဖြင့် အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင် ပျံ့လှိုင်ကျော်စောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ... မြတ်စွာဘုရား ... သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ။ မိမိတို့ ဂုဏ်တော်ပုတီးစိပ်တဲ့အခါမှာ -

- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သုဂတော၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ လောကဝိဒ္ဓု၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဗုဒ္ဓေါ၊
- သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ -

လို့ ပါဠိသက်သက်ဆိုပြီး စိပ်တာကတော့ မိဘဘိုးဘွား ဆရာသမားများက ဒို့သား ဒို့ သမီး ဒို့မြေးများ သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယဝေါဟာရ ပါဠိဘာသာကို အလေ့အလာပြုတဲ့ အတွက် အရိယမဂ်ဖိုလ်ရတဲ့အခါမှာ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တအရိယာ ဖြစ်ကြပါစေဆိုတဲ့ အနေဖြင့် ပါဠိလို အဆိုခိုင်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သို့သော် “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ”ဆိုတာ ဟောဒီ အဓိပ္ပာယ်ကို ရတယ်လို့ ကြည့်ညို ဝမ်းမြောက်နိုင်အောင် ရှေးဦးစွာ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဘဂဝါဂုဏ်တော် ပေါ် အောင်ဆိုပြီးမှ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ”လို့ ဆိုပြီး ပုတီးတစ်လုံးချယ်င် ဘဂဝါ တစ်ခေါက်နဲ့ပဲ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ အများကြီး ရနိုင်ပါတယ်။

ဝိပဿနာပညာ ကောင်းမှုကုသိုလ်

သမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို လုံလောက်စွာ ရယူပြီးတော့ ဝိပဿနာပညာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ရယူကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့။

ဝိပဿနာပညာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ရယူတဲ့နေရာမှာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပညာ ဘူမိနိဒ္ဒေသ မှာ လာတဲ့အတိုင်း ရှယ်င် အရှင်တရားအနေဖြင့် -

- (၁) ရုပ်နာမ်-နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါး၊
- (၂) သို့မဟုတ် အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊

- (၃) သို့မဟုတ် ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊
- (၄) သို့မဟုတ် ဒုက္ခနဲ့ သမုဒယ သစ္စာနှစ်ပါး၊
- (၅) သို့မဟုတ် လောကီ လူ့ဇွန်များ၊
- (၆) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် -

တရားများကို ဝိပဿနာ ရှုရမယ်။ ဘုရားလောင်းများ ဝိပဿနာရှုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဦးတည်ပြီးတော့ ရှုတာဖြစ်တယ်။ မဟာဝဇီရ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာလဲ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အရစ်ထားပြီးတော့ ဦးတည်ပြီးတော့ ရှုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ်တရားသဘောကို ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သဗ္ဗာ၊ လူ့ဇွန်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အနေနဲ့ ကြည့်ပြီးတော့ ရှုတာ။

ယခု ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးအနေဖြင့် ကြည့်ပြီး ရှုစေချင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ယခုနှစ် ရန်ကုန်မြို့ အဘိဓမ္မာပြန့်ပွားရေးအသင်းကြီးက အကြိမ်သုံးဆယ်မြောက် အဘိဓမ္မာ အခါတော်နေ့ ကျင်းပတဲ့အခါမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း ပါဠိတော်အချို့ကို ရိုက်နှိပ်ပြီး စာရွက်ရေ တစ်သိန်းကျော် ဓမ္မဒါန ဖြန့်ဖြူးတယ်။

ဝိဘင်းကျမ်းက ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး စဉ်ပုံ

ဘုန်းကြီးတို့ နေရာမှာလဲပဲ အဘိဓမ္မာအခါတော်နေ့ ကျင်းပလို့ ဒီစာရွက်တွေ တွေ့ရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်တိုင်လဲ အဘိဓမ္မာပြန့်ပွားရေး အသင်းကြီး၏ အကြိမ်သုံးဆယ်မြောက် အဘိဓမ္မာ အခါတော်နေ့မှာ သြဝါဒါစရိယ အနေဖြင့် အခါတော်ပွဲ ဖွင့်ရမှာမို့ ဒီရောက်လာတော့ စာရွက်တွေကို အားလုံးရပါတယ်။ အဲဒီစာရွက်တွေထဲမှာ ဝိဘင်းကျမ်းအတွက် ထုတ်လိုက်တဲ့ စာရွက်ထဲမှာ -

- အဋ္ဌာရသဓာတုယော စက္ခုဓာတု ရူပဓာတု စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊
- သောတဓာတု သဒ္ဒဓာတု သောတဝိညာဏဓာတု၊
- ဃာနဓာတု ဂန္ဓဓာတု ဃာနဝိညာဏဓာတု၊
- ဇိဝှါဓာတု ရသဓာတု ဇိဝှါဝိညာဏဓာတု၊
- ကာယဓာတု ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု ကာယဝိညာဏဓာတု၊
- မနောဓာတု ဓမ္မဓာတု မနောဝိညာဏဓာတု -

လို့ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကို သူ့အစုံကလေးနဲ့သူ သုံးပါးတစ်စု သုံးပါးတစ်စု ဓာတု ဝိဘင်းမှာ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ ပါဠိကို ထုတ်ပြထားတယ်။

အဲဒီ ပါဠိကို မြင်တော့ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ ဟာ - ဟန်ကျလိုက်တာ၊ ဒို့ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေကို ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ဝိပဿနာနုလုံးသွင်းကို ခု အစဉ်အတိုင်း ကျင့်သုံးစေရယင် အင်မတန်ကောင်းမယ်၊ အကြောင်းအကျိုးတွေကိုလည်း အတော်မြင် လာမယ်လို့ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ ထင်မြင်လာပါတယ်။

ဟိုတုန်းက ရခဲ့ကြတဲ့ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကတော့ -

- စက္ခုဓာတ် သောတဓာတ် ဃာနဓာတ် ဇိဝှါဓာတ် ကာယဓာတ်
- ရူပဓာတ် သဒ္ဒဓာတ် ဂန္ဓဓာတ် ရသဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
- သောတဝိညာဏဓာတ် ဃာနဝိညာဏဓာတ် ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်
- ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ် -

လို့ပဲရခဲ့ကြတယ်။ မာတိကာ ဓာတုကထာ ဆိုကြတုန်းကလဲ ဒီအစဉ်အတိုင်းပဲ ဆိုခဲ့ရ တော့ ဒီအတိုင်းပဲ ရခဲ့ကြတယ်။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ တစ်နေ့တာလုပ်ငန်းများ

ယခု ဓာတုဝိဘင်းပါဠိတော်မှာ ဟောထားတဲ့ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးစဉ်ပုံကို တော်တော်ကို စိတ်ထဲမှာ သဘောကျသွားတယ်။ လူတွေကို ဒါယကာတို့ တစ်နေ့လုံး အလုပ်လုပ်တာ ဘယ်နှစ်မျိုး လုပ်သလဲ လို့မေးယင် “ဃရာဝါသော ဗဟုကိစ္ဆော” ဆိုတဲ့ အတိုင်း အိမ်၌နေတဲ့ လူဆိုတာ အလုပ်ကိစ္စ သိပ်များတယ်။ ဘယ်ရေနိုင်ပါ့မလဲ အများ ကြီးပေါ့လို့ ဖြေလိမ့်မယ်။ အဲဒါ ဒို့သူငါ အမြင်ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အမြင်ဆိုလို့ ရှိယင်တော့ ခြောက်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ပရမတ္ထမျက်စိနဲ့ ကြည့်ယင် ဒို့တတွေရဲ့ တစ်နေ့တာလုပ်ငန်းဟာ ခြောက်မျိုးပဲရှိတယ်လို့ ပြောရလိမ့်မယ်။ ဒီခြောက်မျိုးဟာ-

- (၁) မျက်စိဖြင့် အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို ကြည့်တဲ့အလုပ်၊
- (၂) နားဖြင့် အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံကို နားထောင်တဲ့အလုပ်၊
- (၃) နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံကို နမ်းရှူတဲ့အလုပ်၊
- (၄) လျှာဖြင့် အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကို လျက်တဲ့ စားတဲ့အလုပ်၊
- (၅) ကိုယ်ဖြင့် အကြမ်းအနု အပူအအေး အပျော့အမာ အာတွေမျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိတဲ့အလုပ်၊
- (၆) စိတ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံကို ကြံတွေးသိတဲ့အလုပ် များဖြစ်ပါတယ်။

မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိစွဲပုံ

ပညတ်အရ လုပ်ငန်းများနေပုံ

တစ်နေ့လုံး လုပ်တဲ့လုပ်ငန်းဟာ ဒီခြောက်ပါးမှလွဲလို့ ဘာမှမရှိဘူး။ အဘိဓမ္မာ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ယင် ဒီခြောက်မျိုးပဲရှိတယ်။ အများကြီးဖြစ်နေတာက ပညတ်အနေနဲ့ များနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ များရုံတင် မဟုတ်သေးဘူး။ အဲဒီ ပညတ်ပေါ်မှာ ဒို့တတွေက အမှားပြောသေးတယ်။

မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိစွဲပုံ

ဥပမာ - မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်တဲ့နေရာမှာ “မျက်စိနဲ့ မြင်တယ်”လို့ ရိုးရိုး မပြောဘူး။ “ငါ့-မျက်စိနဲ့ မြင်တယ်။ ငါ့-မျက်စိနဲ့ မြင်တယ်”လို့ မျက်စိမှာ ငါ့ဥစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာစွဲက ပါသေးတယ်။ ‘ငါ့မျက်စိနဲ့ မောင်ဖြူကို ငါမြင်လိုက်တယ်’လို့ ပြောတဲ့ နေရာမှာ-ငါ့မျက်စိ ဆိုတုန်းက တဏှာအစွဲ တစ်ခုပါပြီး မောင်ဖြူကိုဆိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါ သွားတယ်။ ငါမြင်တယ်ဆိုတော့ မာနစွဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အဘိဓမ္မာသဘောနဲ့ ကြည့်ယင်။

ဒီတော့ လုံးတိုင်းလုံးတိုင်းမှာ အစွဲတွေက မှားနေတယ်။ အမှန်ကတော့ စက္ခုပသဒ ခေါ်တဲ့ မျက်စိအကြည်ဖြင့် မောင်ဖြူလို့ ခေါ်ဆို ပညတ် သမုတ်အပ်တဲ့ ခန္ဓာအစဉ်မှာ ရှိတဲ့ ရူပါရုံကို အာရုံပြုပြီးတော့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်တာပါပဲ။ အဲဒီမှာ မျက်စိအကြည် ကိုလဲ ငါ့မျက်စိလို့ တဏှာနဲ့စွဲတယ်။ ရူပါရုံကိုလဲ မောင်ဖြူလို့ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိ အစွဲနဲ့ ပြောတယ်။ စက္ခုဝိညာဏ်က မြင်တာကို ငါ့ကိုယ်တိုင် မြင်တာလို့ စက္ခုဝိညာဏ်ကို ငါ့လို့ နှဲပြန်တယ်။ အဲဒီလို စကားသုံးခွန်းလုံးမှာ အစွဲသုံးခု ပါနေတယ်။

အဲဒီအစွဲသုံးခုပြုတ်အောင် မြတ်စွာဘုရားက ပရမတ္ထ တရားသားအမြင်ကို ဟောချင် တယ်။ မြင်မှုဆိုတဲ့ ကိစ္စမှာ ပရမတ္ထ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ သုံးလိုက်ယင် “စက္ခုပသဒ ခေါ်သော မျက်စိအကြည်ဖြင့် အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို မြင်တယ်”လို့ ပြောရတယ်။ မြင်တယ်ဆိုတာ စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ် စက္ခုဒွါရ ဝိထိစိတ်တွေ ဖြစ်တာကို ခေါ်တယ်။ အဘိဓမ္မာကတော့ အဲဒါပဲ။

ဒို့တတွေမှာ မြင်လိုက်ကြတာက တောကို မြင်တယ်၊ တောင်ကို မြင်တယ်၊ အိမ်ကို မြင်တယ်၊ ကျောင်းကို မြင်တယ်၊ မြို့ကို မြင်တယ်၊ ရွာကို မြင်တယ်၊ မြစ်ကို မြင်တယ်၊ ချောင်းကို မြင်တယ်၊ အမြင်တွေက အလွန်ပေါ့တယ်။ ပညတ်နယ်ကျယ် ကျယ်သ လောက် အဲဒါတွေ ကျယ်ကုန်တယ်။ အချုပ်ကတော့ စက္ခုဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်တာပဲ ဖြစ် ပါတယ်။

ကြားခြင်းကိစ္စ၌ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိစွဲပုံ

ထို့အတူပဲ ကြားတဲ့ကိစ္စမှာလဲပဲ “ငါ့နားဖြင့် ငဖြူရဲ့အသံကို ငါကိုယ်တိုင် ကြားတာ” လို့ ပြောကြတယ်။ ငါ့နားဖြင့်ဆိုတော့ သောတပဿဒဇောတဲ့ နားအကြည်ကို ငါ့ဥစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာစွဲနဲ့ သွားစွဲတယ်။ ငဖြူရဲ့အသံ ဆိုတဲ့နေရာမှာ အသံကို ငဖြူလို့ သူ့သွားစွဲနေတယ်။ အသံဟာ အသံပါပဲ။ ငဖြူရဲ့ အသံဆိုတော့ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိနဲ့စွဲပြီး ပြောခြင်း ဖြစ်တယ်။ ငါကိုယ်တိုင် ကြားတာဆိုတာက သောတဝိညာဏ် ဖြစ်တာကိုပဲ ငါလို့ မာနစွဲနဲ့ စွဲလိုက်ပြန်တယ်။ အဲဒီလို အဘိဓမ္မာပရမတ္တတရား မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် ဒီအတိုင်း မြင်ရတယ်။

အဲဒီလို လုံးတိုင်းခွန်းတိုင်း အစွဲတွေက မှားနေတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ရှုမှ အဲဒီအမှားက ပြုတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှစ် အဘိဓမ္မာ ပြန့်ပွားရေးအသင်းက ဖြန့်တဲ့ ဓာတု ဝိဘင်း ပါဠိတော်အမည်ကို တွေ့ရတော့ ဒီအသိဉာဏ်တွေ ပေါ်လာတယ်။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ အဲဒီ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ရှုဖို့ကတော့ ပါဠိတော်တွေမှာ တိုက်ရိုက်လာပါတယ်။

- ဤတွင် မျက်စိဖြင့် အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို မြင်တယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ -
 - (၁) မျက်စိကို အရကောက်လိုက်ယင် မျက်စိအကြည်ခေါ်တဲ့ စက္ခုဓာတ်၊
 - (၂) အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံက ရူပဓာတ်၊
 - (၃) မြင်တယ်ဆိုတာ စက္ခု၌ မှီပြီးဖြစ်တဲ့ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
- လို့ ဓာတ်သုံးပါး ထွက်လာတယ်။

- ထို့အတူ နားဖြင့် အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံကို ကြားတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာလဲ -
- (၁) နားက သောတဓာတ်၊
- (၂) အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံက သဒ္ဒဓာတ်၊
- (၃) ကြားမှုသောတဝိညာဏ်က သောတဝိညာဏဓာတ်။ အဲဒီလို ပရမတ္တမျက်စိနဲ့ ရှာကြည့်ယင် ဓာတ်သုံးခုတွေတယ်။

- ပြီးတော့ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံကို နှာခမ်းရှူတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာလဲ -
- (၁) နှာခေါင်းက ယာနဓာတ်၊
- (၂) အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံက ဂန္ဓဓာတ်၊

(၃) နာမ်ရတနာက ယာနဝိညာဏဓာတ် - လို့ ဓာတ်သုံးလုံး။

လျှာဖြင့် အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကို လျက်တယ် စားတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စမှာလဲပဲ -

(၁) လျှာက ဇီဝါဓာတ်၊

(၂) အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံက ရသဓာတ်၊

(၃) စားတယ် လျက်တယ်ဆိုတာက ဇီဝါဝိညာဏဓာတ်လို့ ဓာတ်သုံးလုံး။

ကိုယ်ဖြင့် အကြမ်းအနု အပူအအေး အပျော့အမာစတဲ့ အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ -

(၁) ကိုယ်က ကာယဓာတ်၊

(၂) အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊

(၃) တွေ့ထိတာက ကာယဝိညာဏဓာတ် - လို့ ဓာတ်သုံးလုံး။

စိတ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံကို သိတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ -

(၁) စိတ်က မနောဓာတ်၊

(၂) ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံက ဓမ္မဓာတ်၊

(၃) သိတာက မနောဝိညာဏဓာတ် -

လို့ ဓာတ်သုံးလုံးစီရတော့ အားလုံး ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ စကားကြီး ခြောက်ခွန်းဟာ စကားထဲဟာ ဓာတ်သဘောတွေ ဇာတိပြုနေကြတယ်။ အဲဒီလို မြင်ရမယ်။ ပရမတ္ထဖြစ်တဲ့ -

စက္ခုဓာတ်, ရူပဓာတ်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊

သောတဓာတ်, သဒ္ဓဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်၊

ယာနဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ယာနဝိညာဏဓာတ်၊

ဇီဝါဓာတ်, ရသဓာတ်, ဇီဝါဝိညာဏဓာတ်

ကာယဓာတ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်

မနောဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် -

ဆိုတဲ့ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကို သုံးပါးတစ်စု သုံးပါးတစ်စု ပရမတ္ထ ရုပ်နာမ်ခိုက်အောင် ဉာဏ်နဲ့ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ သိလာပြီဆိုယင် မျက်စိဖြင့် ဆိုတာမှာ မျက်စိအကြည့် ရုပ်ကလေးကို မြင်လာတယ်။ သူ့ရဲ့ မမြဲတဲ့ အနိစ္စသဘော, ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခသဘော, အစိုးမရတဲ့ မခိုင်မာတဲ့ အနတ္တသဘောကို ပေါ်အောင် မြင်လာတယ်။ သူ့ကို ငါ့မျက်စိ ငါ့မျက်စိလို့ ဘာကနဲ့ မစွဲအောင် ငါ့-ငါ့ဥစ္စာ ငါ့လိပ်ပြာ ဘာမှ မဟုတ်ဘူးလို့ သိရမယ်။

မြင်ရာ ကြားရာ စသည်၌ ဓာတ်သုံးပါးစီမြင်အောင်ရှု

မျက်စိဖြင့် အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို ငါမြင်တယ် ဆိုတဲ့စကားမှာ -

မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း (စက္ခုဓာတ်)၊

အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း (ရူပဓာတ်)၊

မျက်စိ၌မှီ ဝိညာဏ်သည် လည်းကောင်း (စက္ခုဝိညာဏဓာတ်)-

လို့ ဓာတ်သုံးမျိုး ထွက်လာတယ်။ ထို့အတူ

နားဟုတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊

အသံတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊

နား၌စွဲမှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း - လို့ ဓာတ်သုံးခုကို မြင်ပါစေ။

နှာခေါင်းတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊

အနံ့တွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊

နှာခေါင်း၌မှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း - လို့ မြန်မာဘာသာနဲ့ ဖြည်းဖြည်း

မြင်ပါစေ။

လျှာဟုတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊

အရသာတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊

လျှာ၌စွဲမှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း - လို့ ဇီဝါဓာတ် ရသဓာတ်

ဇီဝါ ဝိညာဏဓာတ်လို့ ပရမတ္ထတရားသားမြင်အောင် အမိမြန်မာဘာသာနဲ့ စူးစိုက် ကြည့်ပါ။

ကိုယ်ဟုတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊

အတွေ့တွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊

ကိုယ်၌စွဲမှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း - လို့ ကာယဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ

ဓာတ် ကာယဝိညာဏဓာတ်ဆိုတဲ့ ဓာတ်သုံးပါးကို မြင်အောင်ရှုပါ။

မနောတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊

ဓမ္မတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊

မနောတွင်မည် ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း - လို့

မနောဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် သုံးပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်။

ဓာတ်သုံးပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ဝိပဿနာပွားပုံ

အဲဒီလို မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ရှုပြီးတဲ့နောက် -

မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း မြင့်ရှည်ကာလ မတည်ထဘဲ (ဒီတရားတွေဟာ ကာလရှည်မြင့်စွာ မတည်ဘဲနဲ့) ခဏဖြစ်လျက် ခဏပျက်၏။ (အဲဒါ အနိစ္စလက္ခဏာ ပေါ်အောင် ဆင်ခြင်တဲ့နည်း ဖြစ်တယ်)

ဖြစ်ပျက်နှစ်တန် နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့် တစ်ရံမစဲ လွန်ဆင်းရဲ၏။

(ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဥပါဒ်သဘော ဘင်သဘော ဖြစ်တဲ့ဇာတိမီး မရဏမီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် အလောင်ခံနေရတယ်၊ အနှိပ်စက်ခံနေရတယ်၊ “ဥဒယဗ္ဗယ ပဋိ ပဋိနဋ္ဌေန”ကို ကြည့်ပြီးတော့ ဒီလင်္ကာကို စီခြင်းဖြစ်ပါတယ်)

(ပြီးတော့) ခိုင်မြဲကျောမော နှစ်မပါဘူး -

ဒါက “အသာရကဋ္ဌေန” ကို ကြည့်ပြီး စီခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အနတ္တလို့ ရဲရဲတောက်ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာတီရဏ ပရိညာဖြစ်အောင် အခြေခံပေးတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို အခြေခံသုံးခု ပြီးပြီဆိုတော့ -

ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ မှန်လှစွာ၏။

ဉာဏ်ပညာ မျက်စိနဲ့ စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်လျှင် စက္ခု၊ ရူပ၊ စက္ခု၊ ဝိညာဏ်သုံးခု တို့ရဲ့ သဘာဝဟာ အနိစ္စ ဧကန် မှန်လှ၏၊ ဒုက္ခဧကန် မှန်လှ၏၊ အနတ္တ ဧကန် မှန်လှ၏လို့ ဝိပဿနာ ရှုလိုက်ပါ။

တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို တဒင်္ဂပယ်ပုံ

အနိစ္စလို့ ရှုလိုက်ယင် ငါငါဆိုတဲ့ မာနကို တစ်ကြိမ်ပယ်လိုက်ပါတယ်၊ ဒုက္ခလို့ ရှုလိုက်ယင် ငါ့ဥစ္စာဆိုတဲ့ လောဘကို တစ်ကြိမ်ပယ်လိုက်ပါတယ်။ အနတ္တလို့ ရှုလိုက်ယင် ဒိဋ္ဌိကို တစ်ကြိမ်ပယ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီ ပရမတ္ထသဘာဝဓမ္မတွေဟာ မကောင်းတဲ့ဘက်မှာလဲ မကောင်းသလို အကုသိုလ်တွေ တိုးပွားတယ်၊ ကောင်းတဲ့ဘက်မှာလဲ ကောင်းသလို ကုသိုလ်တွေ တိုးပွားတယ်။

“ပညာစက္ခု ဖြော်ယောက်ရှုလျှင် သူ့သဘာဝ အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ အနတ္တာ မှန်လှစွာ၏”
လို့ ရှုမြင်လျှင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တစ်ကြိမ်ပြုတ်ပါတယ်။

(ပြီးတော့) ငါ့ငါ့ဥစ္စာ ငါ့လိပ်ပြာတို့ ဘာတစ်ခုမျှ မဟုတ်ကြဘူး။

(အခုပြောတဲ့ မျက်စိရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်ရယ် အဲဒီသုံးမျိုးကို ငါ
ငါ့ဥစ္စာလို့ ငါ့လိပ်ပြာလို့ သွားစွဲယင် လွဲမယ်၊ ကိုယ်က စွဲမယ် ကြံရုံရှိသေးတယ်၊
ဟိုက မရှိတော့ဘူး၊ မရှိတာကိုဘဲ ကိုယ်က ထပ်ရှာပြီး စွဲတယ်၊ အဲဒီတော့ ငါ ငါ့ဥစ္စာ
ငါ့လိပ်ပြာတို့ ဘာတစ်ခုမျှ မဟုတ်ကြဘူးလို့ ရှုလိုက်ယင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို
တဒဂံအားဖြင့် ပယ်ပြီးသား ဖြစ်တယ်။

ငါမဟုတ်ဘူးလို့ ရှုလိုက်သဖြင့် မာနကို တဒဂံ ပယ်လိုက်တယ်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်ဟု
ရှုလိုက်သဖြင့် ငါ့ဥစ္စာလို့ ထင်နေတဲ့ တဏှာကို အတင်းတိုက် အတင်းဖျက်ပြီး ပညာက
တခဏ ပယ်လိုက်တယ်၊ ငါ့လိပ်ပြာ မဟုတ်ဘူးလို့ ရှုလိုက်သဖြင့် ငါ့လိပ်ပြာ ငါ့အတ္တ
ငါ့ကိုယ်ကောင် ထင်နေတဲ့ ဒိဋ္ဌိကို ပညာက တိုက်ဖျက်ပြီး ပယ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခေါက်တစ်ခေါက်မှာ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို နှစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် တဒဂံ အပယ်
နှင့် ပယ်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တဒဂံပယ်အားကြီးလာတော့မှ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်နဲ့ ပယ်
နိုင်တယ်။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဆိုတာ သမာဓိနဲ့ပယ်တာ၊ ဥပစာရသမာဓိရောက်ယင် တဏှာ
မာန ဒိဋ္ဌိကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်နဲ့ ပယ်နိုင်ပြီ။

အဲဒီ ဥပစာရသမာဓိမှ အထက်တက်လို့ မဂ်သမာဓိ ဖိုလ်သမာဓိခေါ်တဲ့ အပ္ပနာ
သမာဓိ ချောက်သွားယင် သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိကို အမြစ်ပြတ်အောင်
ပယ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီလို သမုစ္ဆေဒပဟာန်နဲ့ အမြစ်ပြတ်ပယ်နိုင်အောင် တဒဂံပယ်နည်းက
စ၊ ရမယ်၊ ကိုယ်လက်လှမ်းမီတဲ့ တဒဂံပဟာန်နဲ့ ကြိုးစားမှ ဒုတိယ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်
ဥပစာရသမာဓိ ရောက်မယ်၊ နောက်ဆက်ပြီး ကြိုးစားမှ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်နိုင်တဲ့
အရိယမဂ်တည်းဟူသော အပ္ပနာသမာဓိ ဖြစ်မယ်။

ဓာတ် ၁၈-ပါး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလင်္ကာကြီး

ဒီတော့ မိမိတို့ လက်လှမ်းမီတဲ့ တဒဂံပဟာန်ဖြင့် ပယ်တဲ့ ပရိကမ္မ သမာဓိလောက်ပဲ
ရယူကြပါဦးစို့၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကို သုံးပါးတစ်တွဲ သုံးပါးတစ်တွဲ ဝိပဿနာ
ရှုရအောင်၊ ခက္ခုန္တေ မျက်လွှာကို အောက်သို့ နှဲနဲ့ချထားကြ၊ မိမိတို့ဆိုတဲ့ တရားထဲမှာ
စိတ်ကို စူးစိုက်ထားပါ၊ အားလုံးလိုက်၍ ဆိုကြပါ။

မျက်စိတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ထိုဤလည်း
 ကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထာဘဲ၊
 ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစ၊ လွန်
 ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊
 သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏၊ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊
 ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား၊ (စက္ခုဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊
 စက္ခုဝိညာဏဓာတ်)

နားဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အသံတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤလည်း
 ကောင်း၊ နား၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထာဘဲ၊
 ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။ ပ။ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။ (သောတဓာတ်၊
 သဒ္ဓဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်)

နာခေါင်းတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အနံ့တွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤလည်း
 ကောင်း၊ နာခေါင်း၌မှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်
 ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။ ပ။ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။ (ဃာနဓာတ်၊
 ဂန္ဓဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်)

လျှာဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အရသာတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ
 လည်းကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်
 ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။ ပ။ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။ (ဇိဝှာဓာတ်၊
 ရသဓာတ်၊ ဇိဝှာ ဝိညာဏဓာတ်)

ကိုယ်ဟုတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အတွေ့တွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ
 လည်းကောင်း၊ ကိုယ်၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်
 ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။ ပ။ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။ (ကာယဓာတ်၊
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်)

မနောတွင်မည်၊ စိတ်အကြည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မတွင်မည်၊ ရုပ်နာမ်သည်လည်း
 ကောင်း၊ မနောတွင်မည်၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်
 ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစ၊
 လွန်ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊
 သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏၊ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊

ဘာတစ်ခုမျှ မဟုတ်ကြသည်။ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား၊ (မနောဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်)

ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင်လိုက်လို့ရှိယင် မိမိတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ ရှုတဲ့ ဝိပဿနာပညာ စတုတ္ထအနုဂါမိက၊ ကောင်းမှုဥစ္စာ ရတနာကို ကောင်းစွာ ရနိုင်ပါတယ်။

ယခုလဲပဲ မိမိတို့မှာ အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ လှူဒါန်းပေးကမ်းနေတဲ့ ဒါနကောင်းမှုတွေကို ရရှိပြီးပြီ။ သရဏဂုံသီလကို ပါဠိ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဆောက်တည်ခံယူကျင့်သုံးပြီးပြီ။ သီလကောင်းမှုကိုလဲ ရကြပြီး မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘဂဝါဂုဏ်တော်ကို အမျိုးမျိုး အာရုံပြု၍ ရှိခိုးတဲ့ သမာဓိ ကောင်းမှုကုသိုလ်၊ ဘဂဝါဂုဏ်ကို အနုဿတိ ဖြစ်အောင် ပွားများတဲ့ သမာဓိကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကိုလဲ ရပြီးကြပြီ။ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်ပွားများတဲ့ ဝိပဿနာပညာ တည်းဟူသော အနုဂါမိက ဥစ္စာလဲပဲ မိမိတို့ ရကြပြီ။ ဤဥစ္စာလေးပါးဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ အတိုင်း မဂ်ဉာဏ်လေးပါးရဲ့ ဥပနိဿလည်း အထောက်အပံ့ ပစ္စည်းဖြစ်ပါတယ်။

တရားတော်နိဂုံး

ဤကောင်းမှုလေးပါးကြောင့် မိမိတို့သည် မဂ်ဉာဏ်လေးထောက် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရပြီး၊ နောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ နောက်ကာလ၌ တစုံတခုသော ဘဝယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တနိကာယ၌ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာ တရားတို့ တဖန်အသစ် မဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော အနုပ္ပါဒ နိရောဓ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီ စံရပါစေသတည်း။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီ စံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု

ဩကာသကန်တော့ခန်း၊ သီလယူရှင်းတမ်းနှင့်
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ်လာ ကောင်းမှုလေးမျိုး တရားတော်
ပြီးပြီ။

သရဏာဂုံသုံးပါး နှင့် ငါးပါးသီလ

တရားတော်

(ပရိသတ်များ ကန်တော့ ဆုတောင်းပြီးနောက် ဆရာတော်၏ ဆုပေး)

သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော သီလက္ခန္ဓကျေးဇူး၊

သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော သမာဓိက္ခန္ဓကျေးဇူး၊

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော ပညက္ခန္ဓကျေးဇူး၊

တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓကျေးဇူး၊

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တစ်ဆယ့်ကိုးတန် တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ် ကျေးဇူးတို့ကြောင့် -

ရှိခိုးခြင်း မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း အရိုအသေပြုခြင်းတို့၏တည်ရာ ဝန္တနာမာန ပူဇာသက္ကာရတာဇန ဖြစ်တော်မူသော ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို သဒ္ဓါကြည်ညို ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ကြ ရသော ပဏာမ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့် ပစ္စက္ခဘဝ ယနေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက် ပြုရသော စိတ္တက္ခဏ ကာလတိုင်အောင် အနိဋ္ဌဘေးဒဏ် ရန်မာန်ခပ်သိမ်း ဘဝတိုင်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းကြ၍ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကျင့်ဖွယ်ရာလေးပါး နိမိ ကဏ္ဍသုတ္တန်လာ တရားတို့ကို ဘဝမခြား ဖွားများကြီးကုတ် အားထုတ် ကျင့်ကြံ နိုင်ကြ သဖြင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် လျင်မြန် ဆောစွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင် လွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ။

(ဆရာတော်ဘုရား အမိန့်ရှိတဲ့အတိုင်း တစ်လုံးတစ်ဝတည်း ပြည့်စုံရပါလို၏ ဘုရား)

ဒါယကာ ဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ... မိမိတို့ သီလဆောက်တည်တဲ့ ကိစ္စမှာ အပိုင်းလေးပိုင်း ရှိကြောင်းနဲ့ လေးပိုင်းစလုံးမှာ ပါဠိဘာသာဖြင့် မူချပေးခဲ့ကြတဲ့ မိဘ ဘိုးဘွား အထက်လူကြီး ဆရာသမားများရဲ့ မွန်မြတ်သော ရည်ရွယ်ချက်

ယနေ့ပစ္စုပ္ပန် လောလောဆယ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သီလခံယူမှု ဖြစ်ရန်အတွက် အမိမြန်မာ ဘာသာနဲ့ နောက်ကဆက်၍ ဆိုရန်အချက်တို့ကို ဘုန်းကြီးတရားပွဲ အကြိမ်တော်တော် များများ ပြောခဲ့ပြီ။

ယခု တရားနာပရိသတ်သည် ထိုအချက်တွေကို သိပြီးသား ဖြစ်နေပါပြီ။ အချိန် မကုန်အောင် သိပြီးသားကို မပြောဘဲ မိမိတို့ လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိစ္စကိုသာ အစဉ် အတိုင်း ရွက်ဆောင်ကြရအောင် ... ။

သီလတောင်း

ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့် ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ် သီလများကို ပါဠိမြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် တောင်းခံကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့ ... ။ လိုက်ဆိုကြ။

(ပရိသတ်အားလုံးက လိုက်ဆိုကြပါသည်)

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ ဘန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ ဘန္တေ။

တတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ မေ ဘန္တေ။

အရှင်တို့ဘုရား၊ တပည့်ကော်သည် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ အကျင့် မြတ်ကို တောင်းခံပါ၏။ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက်သမှု ပြုလော်မူ၍ သရဏဂုံသီလ ကို ပေးတော်မူပါကုန် အရှင်တို့ဘုရား ... ။

အရှင်တို့ဘုရား၊ တပည့်ဟော်သည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် တကွ ငါးပါးသီလ အကျင့်မြတ်ကို တောင်းခံပါ၏။ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက် သမှု ပြုတော်မူ၍ သရဏဂုံသီလကို ပေးတော်မူပါကုန် အရှင်တို့ဘုရား ... ။

အရှင်တို့ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း သရဏဂုံသုံးပါး နှင့်တကွ ငါးပါးသီလ အကျင့်မြတ်ကို တောင်းခံပါ၏။ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက် သမှု ပြုတော်မူ၍ သရဏဂုံသီလကို ပေးတော်မူပါကုန် အရှင်တို့ဘုရား ... ။

ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ။

(အာမ ဘန္တေပါ အရှင်မြတ်ဘုရား)

ဘုရားရှိခိုး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(ပရိသတ်များက သုံးကြိမ်ညီညီ ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် ဘဂဝါဂုဏ်ရှင် အရဟံဂုဏ်ရှင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

အကျွန်ုပ်သည် ဘဂဝါဂုဏ်ရှင် အရဟံဂုဏ်ရှင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

အကျွန်ုပ်သည် ဘဂဝါဂုဏ်ရှင် အရဟံဂုဏ်ရှင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း

ဘုရားရှိခိုးခြင်းကိစ္စ ပြီးပြီ၊ သရဏဂုံသုံးပါး ဆောက်တည်ခံယူခြင်း ကိစ္စကို ပါဠိမြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရွက်ဆောင်ပြုလုပ်ကြရအောင်၊ သရဏဂုံ မဟာကုသိုလ်စိတ်စေတသိက်တွေ ဖြစ်အောင် ပါဠိဘာသာ မြန်မာဘာသာ နှစ်ဘာသာတို့ဖြင့် ရွက်ဆောင်ပြုလုပ်ကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့ ... ။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

(ပရိသတ်များ ညီညာစွာ လိုက်ဆိုကြသည်)

ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ် ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။

အကျွန်ုပ်သည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သိမှတ်ပါ၏။

အကျွန်ုပ်သည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သိမှတ်ပါ၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သိမှတ်ပါ၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သိမှတ်ပါ၏။

သရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ (အာမ ဘန္ဓေပါ ဘုရား)

ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ခြင်း

ယခုအခါ ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ် သီလများကို ပါဠိမြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဆောက်တည်ခံယူကြရအောင်။ ငါးပါးသော သီလအမည်တွင်တဲ့ သိက္ခာပုဒ် မဟာကုသိုလ်စိတ်စေတသိက် ငါးမျိုးဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ခံယူပါ၏။ ကျင့်သုံးပါ၏။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် အရှင် မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ခံယူပါ၏။ ကျင့်သုံးပါ၏။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် ဝတ္ထုကာမ အဂမနိယခေါ်ဆို မဖောက်ပြား မလားရောက်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြားပြား ကျင့်မှားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ခံယူပါ၏။ ကျင့်သုံးပါ၏။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ (လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် လိမ်လည်လှည့်ဖြား မုသားစကား ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ခံယူပါ၏။ ကျင့်သုံးပါ၏။

သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။(လိုက်ဆိုကြသည်)

အကျွန်ုပ်သည် ယစ်မှူးကြောင်း မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်သုံးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ခံယူပါ၏။ ကျင့်သုံးပါ၏။

တိသရဏေန သဟ ပဉ္စင်္ဂသီလံ သာဓုကံ ကတွာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။
(အာမ ဘန္တေပါ အရှင်ဘုရား)

သမာဓိဘာဝနာ မေတ္တာပွားနည်းများ

ဒါယကာ ဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ မိမိတို့သည် ကျင့်သုံးရမယ့် တရား၊ အချုပ်အားဖြင့် နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်က ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဒါနရယ် သီလရယ် သမာဓိရယ် ပညာရယ် လေးမျိုးပဲ ရှိတယ်။ ယင်းလေးမျိုးတို့တွင် ယနေ့ မိမိတို့သည် ဒါနနဲ့သီလ အောင်အောင်မြင်မြင် ဆည်းပူးစုဆောင်းမိကြပြီ။ ယခု သမာဓိဘာဝနာ ကောင်းမှု တတိယ အနုဂါမိကဥစ္စာကို စုဆောင်းကြရအောင်။

ကမ္ဘာကြီးကို ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ရဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် အလွန် စိုးရိမ် စရာ အလွန်သနားစရာ ကောင်းနေပါသည်။ ဒီတော့ ကမ္ဘာကြီးမှာ လောဘမီး တဟုန်း ဟုန်း၊ ဒေါသမီး တဟုန်းဟုန်း တောက်နေကြတာ ဒို့လက်ပိုက် မကြည့်ဘဲနဲ့ မေတ္တာ ဘာဝနာ အပ္ပမညာကမ္မဋ္ဌာန်း မေတ္တာရေချမ်းကို သွန်းဖြန်းကြရအောင်၊ မေတ္တာ ရေချမ်း သွန်းဖြန်း၍ သမာဓိကောင်းမှု တတိယ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်း စုဆောင်းကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့။

ဒီကနေ့တော့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်က လာတဲ့အတိုင်း ဒီသာဖရဏ မေတ္တာရော၊ မေတ္တ သုတ်က လာတဲ့အတိုင်း သဗ္ဗသင်္ဂါဟက မေတ္တာတစ်ပါး၊ ဒုကမေတ္တာလေးပါး၊ တိက မေတ္တာသုံးပါး၊ အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာသုံးပါးအားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါး တစ်ဆယ့်တစ်နည်းသော မေတ္တာဘာဝနာကိုလည်းကောင်း ပွားကြရအောင် သူတော် ကောင်းတို့။

ရှေးဦးစွာ အရပ်ဆယ်မျက်နှာ မေတ္တာဖြန့်တဲ့ ဒီသာဖရဏမေတ္တာကို အလျင်ပွားရ အောင်၊ မိမိတို့ဆိုတဲ့ မေတ္တာပို့စကားထဲမှာ စိတ်ကို စူးစိုက်ထား၊ အားလုံးလိုက်ဆို ပွားများကြပါ သူတော်ကောင်းတို့။ (အားလုံးလိုက်ဆိုကြသည်)

- အရှေ့အရပ်မျက်နှာ၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...
- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- နလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အနောက်အရပ်မျက်နှာ၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...
 ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

မြောက်အရပ်မျက်နှာ၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...
 ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

တောင်အရပ်မျက်နှာ၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...
 ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ... ဘေးရန်
 ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...
 ဘေးရန် ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
 နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...

- ဘေးရန် ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်၌ ... အနန္တစကြဝဠာ ... အနန္တသတ္တဝါတို့ ...

- ဘေးရန် ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အောက်အရပ်မျက်နှာ၌ ထက်ဝန်းကျင် အနန္တစကြဝဠာ အပါယ်ဘုံသား အနန္တသတ္တဝါတို့ ...

- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ...။

အထက်အရပ်မျက်နှာ၌ ... ထက်ဝန်းကျင် ... အနန္တစကြဝဠာ အနန္တနတ်ဗြဟ္မာတို့

- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဒေါသခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ... ငြိမ်းကြပါစေ ... ၊
- နှလုံးစိတ်ဝမ်း ... အေးချမ်းကြပါစေ ... ။

အဲဒါ ဒိသာဖရဏမေတ္တာလို ခေါ်တယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်မှာ ဟောတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု မေတ္တာသုတ်မှာ ဟောတဲ့ မေတ္တာပွားနည်း တစ်နည်းလျှင် နှစ်ခေါက် နှစ်ခေါက်ပွား၍ ကမ္ဘာကြီးအား မေတ္တာဘာဝနာမိုးတို့ ဈေးဖြိုးကြအောင် လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ (၁) လုံးစုံများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ ... ။
- ဥပဒီရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။

- (၂) လုံးစုံများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ ... ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၂။ (၁) ကြောက်တတ် ... မကြောက်တတ် ... နှစ်ရပ်များစွာ ... သတ္တဝါ ...
ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ ... ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ကြောက်တတ် ... မကြောက်တတ် ... နှစ်ရပ်များစွာ ... သတ္တဝါ ...
ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ ... ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၃။ (၁) မြင်အပ် မမြင်အပ် ... နှစ်ရပ်များစွာ ... သတ္တဝါ .. ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) မြင်အပ် မမြင်အပ် ... နှစ်ရပ်များစွာ ... သတ္တဝါ .. ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၄။ (၁) ဝေးနေ နီးနေ ... နှစ်ထွေများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ဝေးနေ နီးနေ ... နှစ်ထွေများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၅။ (၁) ဘဝဇာတ်ဆုံး ... မဆုံးများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ဘဝဇာတ်ဆုံး ... မဆုံးများစွာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၆။ (၁) ရှည်၊ တို၊ အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ရှည်၊ တို၊ အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၇။ (၁) ကြီး ငယ် အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ကြီး ငယ် အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။

ဝိပဿနာပညာ ပွားများခြင်း

- ၅။ (၁) ဆူ, ကြို, အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- (၂) ဆူ, ကြို, အလတ် ... သုံးရပ်ခန္ဓာ ... သတ္တဝါ ... ချမ်းသာကိုယ်စိတ်မြဲပါစေ။
ဥပဒ်ရန်ဘေး ... ကင်းစင်ဝေး ... ငြိမ်းအေးကြပါစေ ... ။
- ၆။ လူအချင်းချင်း ... လှည့်ပတ်ခြင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။
လူအချင်းချင်း ... လှည့်ပတ်ခြင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။
- ၁၀။ အထင်သေးခြင်း ... အချင်းချင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။
အထင်သေးခြင်း ... အချင်းချင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။
- ၁၁။ ဆင်းရဲလိုခြင်း ... အချင်းချင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။
ဆင်းရဲလိုခြင်း ... အချင်းချင်း ... ကင်းရှင်းကြပါစေ ... ။

အဲဒါ မေတ္တသုတ္တန်က လာတဲ့အတိုင်း မေတ္တာဘာဝနာ တစ်ဆယ့် တစ်နည်း။ တစ်နည်း တစ်နည်းလျှင် နှစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်ပွား၍ ကမ္ဘာ့လောဘမီး ဒေါသမီး ငြိမ်းကြောင်း မေတ္တာရေချမ်း ပြန်း၍ ပြီးကြပြီ၊ မေတ္တာဘာဝနာ သမာဓိကောင်းမှု အနဂါမိကဥစ္စာကို ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်း စုဆောင်းပြီးကြပြီ သူတော်ကောင်းတို့။

ဝိပဿနာပညာ ပွားများခြင်း

ရှေ့ ပညာတည်းဟူသော စတုတ္ထအနဂါမိကဥစ္စာကို ကောင်းစွာသိမ်းဆည်း စုဆောင်းကြရအောင်။ ယင်းပညာ အနဂါမိကဥစ္စာ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများအားထုတ်ရာ၌ ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အနှစ်တစ်ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဂုဏ္ဍပူဇာ ဤမင်္ဂလာပွဲသဘင်တွင် ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအလွန် နှစ်သက်တော်မူတဲ့ စုဋ္ဌရာဟုလောဝါဒ သုတ္တန်က လာသော ဆပဉ္စက ဓမ္မဝိပဿနာ ပွားရအောင်။

ဆပဉ္စက ဓမ္မဝိပဿနာ

ဆရာကော်ကြီး နှစ်သက်သော ဆပဉ္စက ဓမ္မဝိပဿနာဖြင့် ဆရာတော်ကြီးအား ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့် ပူဇော်ကြရအောင်။ ဆပဉ္စကဆိုတာ ပါဠိစကား။ ဆ-က=ခြောက်ပါးသော၊ ပဉ္စက=တရားငါးပါးအစု။ ငါးပါးအစု ခြောက်မျိုးပေါ့။

ပထမငါးပါးအစုက စက္ခု၊ ရူပ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ စက္ခုသမ္မဿ၊ စက္ခုသမ္မဿပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာလို့ သူ့ဒွါရ သူ့အာရုံ သူ့ဝိညာဏ် သူ့ဖဿ သူ့ဖဿပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာ၊ အဲဒီ ငါးပါးတစ်စု။

ထို့အတူ သောတ၊ သဒ္ဓ၊ သောတဝိညာဏ်၊ သောတသမ္မဿ၊ သောတသမ္မဿ ပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာလို့ အဲဒါက တစ်စု။

ဃာန၊ ဂန္ဓ၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဃာနသမ္မဿ၊ ဃာနသမ္မဿပစ္စယ နာမ် ခန္ဓာ ပဉ္စက တစ်စု။

ဇိရာ၊ ရသ၊ ဇိရာဝိညာဏ်၊ ဇိရာသမ္မဿ၊ ဇိရာသမ္မဿပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာ၊ အဲဒါက ဇိရာပဉ္စက ခေါ်တယ်။

ကာယ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ကာယဝိညာဏ်၊ ကာယသမ္မဿ၊ ကာယသမ္မဿ ပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာ၊ သူ့ကို ကာယပဉ္စက လို့ခေါ်တယ်။

မနော၊ ဓမ္မ၊ မနောဝိညာဏ်၊ မနောသမ္မဿ၊ မနောသမ္မဿပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာလို့ အဲဒါ မနောပဉ္စက ခေါ်တယ်။

(၁) စက္ခုပဉ္စက ဆိုတာ မျက်စိအကြည်ရယ်၊ သူ့မှာလာပြီးတော့ ထင်လာတဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံရယ်၊ အဲဒီ ရူပါရုံကို မြင်တဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ရယ်၊ ဒီစက္ခု ဝိညာဏ်နဲ့ ယှဉ်ဖက်ဖြစ်တဲ့ မျက်စိအတွေ့ရယ်၊ ယင်းမျက်စိအတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ နောက်နောက်သော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ရယ်၊ ဤငါးပါးကို စက္ခုပဉ္စက လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ အဘိဓမ္မာသမား အဘိဓမ္မာတရားကို လေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ ကြည့်ယင် ဒွါရ၊ အာရုံ၊ ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဖဿပစ္စယ နာမ်ခန္ဓာဆိုယင် တခါတည်း စက္ခုဒွါရဆိုင်ရာ ရှုဖွယ်ရာ တရားတွေဟာ အကုန်ကုန်သွားတယ်နော်။

(၂) ထို့အတူပဲ နားအကြည်၊ သူ့မှာထင်တဲ့ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဓါရုံ၊ ပြီးတော့ ကြားတဲ့ သောတဝိညာဏ်၊ သောတသမ္မဿ နားအတွေ့၊ နားအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါး တရားအစု၊ သူ့ကို သောတပဉ္စက လို့ခေါ်တယ်။

(၃) နှာခေါင်းအကြည် ဃာန၊ ထိုနှာခေါင်းအကြည်၌ ခိုက်လာ ကိုက်လာသော အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ၊ နှစ်ပါးဆုံလို့ ဖြစ်လာတဲ့ ဃာနဝိညာဏ် အနံစိတ်၊ ယင်းစိတ်နဲ့ တွဲဖက်ဖြစ်တဲ့ နှာခေါင်းအတွေ့ ယင်းနှာခေါင်းအတွေ့ ဃာနသမ္မဿကို အကြောင်းပြု၍

ဖြစ်တဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး၊ အဘိဓမ္မာသဘော ပြောယင် ဆိုင်ရာ ယာနဒ္ဓါရဝီထိများနဲ့ တကွ နောက်ကဆက်၍ ဆက်၍ဖြစ်တဲ့ အနုဗန္ဓကဝီထိများ အကုန်ပါသွားတာပဲ။ ပဉ္စက တစ်ပါး၊ သူ့ကို ယာနုပဉ္စကလို့ ပါဠိလို ခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုဆိုယင် နှာခေါင်းအကြည် လျှင် ငါးခုမြောက်ရှိတဲ့ တရားအစုလို့ ဆိုလိုတယ်။

(၄) ဇိဝှာမဉ္စက - ဇိဝှာပသာဒ လျှာအကြည်ရယ်၊ သူ့မှာထင်လာတဲ့ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံရယ်၊ ဒီနှစ်ပါးကို စွဲ၍ဖြစ်တဲ့ စားတဲ့စိတ် လျက်တဲ့စိတ်ဆိုတဲ့ ဇိဝှာဝိညာဏ်၊ လျှာမှာ စွဲတည် မှီပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ ဝိညာဏ်ပေါ့။ ပြီးတော့ လျှာအတွေ့ လျှာထဲ ကိုယ် ကြိုက်တဲ့ ဣန္ဒရသတွေ့တော့ 'အမယ်လေး ဒီအစာ လျှာထဲ တွေ့လိုက်တာ'ပြော။ ကိုယ်မ ကြိုက်တဲ့ အနိဋ္ဌရသတွေ့တော့ 'ကွာ မတွေ့ပါဘူး' ပြောတယ်။ ဒါ ဘယ်ဟုတ်မလဲနော်၊ ဟင်း တွေ့လိုက်တာမှ ရှုံ့မဲ့။ ဒါပေမယ့် စိတ်က မကြိုက်တော့ မတွေ့ပါဘူး၊ ဒီအရသာ ဒီအစာ ဒီလိုပြောကြတယ်။ ဒါ အနိဋ္ဌရသာရုံမို့လို့ တွေ့တာက တခါတည်း ရှုံ့သွား မဲ့သွားအောင် တွေ့တာ၊ မကြိုက်လို့ မတွေ့ပါဘူး ပြောတာတစ်ပိုင်း။ ထိုလျှာအတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ နောက်နောက် ဝီထိစိတ် အစဉ်မှာပါတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး တရားအစု သူ့ကို ဇိဝှာပဉ္စကလို့ ခေါ်တယ်။

(၅) ကာယပသာဒ ကိုယ်အကြည်၊ သူ့မှာထင်တဲ့ အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဒီနှစ်ပါး ကို စွဲ၍ဖြစ်တဲ့ တွေ့ထိတဲ့စိတ် ကာယဝိညာဏ်၊ ထိုကာယမှာ မှီတဲ့အတွေ့ ကာယ သမ္ပဿ၊ ယင်း ကာယသမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ခေါ် သော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး တရားအစု၊ ဤတရားငါးခုကို ကာယပဉ္စက လို့ခေါ်တယ်။

(၆) ထို့အတူ ဘဝင်စိတ် ခေါ်တဲ့ မနောဒ္ဓါရ မနောအကြည်၊ ထိုမနောအကြည်မှာ လာရောက်ထင်တဲ့ ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံ၊ ဒီဒ္ဓါရ အာရုံနှစ်ပါး အစွဲပြုဖြစ်တဲ့ မနောဝိညာဏ် စိတ်၊ ဒီ မနောဝိညာဏ်နဲ့ ယှဉ်ဖက်ဖြစ်တဲ့ ဖဿ မနောသမ္ပဿ စိတ်အတွေ့၊ ယင်း မနောသမ္ပဿကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်တဲ့ နောက်နောက်သော စိတ်စေတသိက် ခေါ်တဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး တရားအစု၊ ဒီတရားအစုကို မနောပဉ္စကလို့ ခေါ်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ အဘိဓမ္မာ မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် အရှုခံတရားတွေဟာ အားလုံး အားရ လေးစားအောင် စုံပါတယ်။ ယခုပြောတဲ့ ဆပဉ္စက အရှုခံ တရားဆိုတာ သစ်ပင်မှာရှာဖို့ တောတောင်မှာ ရှာဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်မရွေး မိမိကိုယ်ထဲမှာရှာဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ရာယင် ဒီတရားတွေ ဉာဏ်ထဲမှာ အေး တပြိုင်နက်တော့ ဒီပဉ္စက ခြောက်ပါး ဘယ်ဖြင့်

မလဲ။ ဒီ သူဖြစ်တဲ့ အချိန်နဲ့ သူကြည့်လိုက်လို့ရှိယင် သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်အနေနဲ့ အေး ... မြင်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို တရားသားငါးပါး ခြောက်နည်း မြင်ပြီးတော့မှ ထိုပရမတ္ထ တရားသားတို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်ပွားများ နှလုံးထားရပါမယ်။ တရားတစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ ဆင်ခြင်လျှင် အခေါက်သုံးဆယ် ဆိုရလိမ့်မယ်။ ပဉ္စကငါးပါး ပေါင်း၍ ပေါင်း၍ ဆိုယင် ခြောက်ခေါက်နဲ့ ပြီးပါတယ်။ အေး ဒါကြောင့် ခြောက်ခေါက်နဲ့ ပြီးတဲ့ မကျဉ်းမကျယ် အလယ်အလယ် ဆိုရမည် ဖြစ်ပါတယ်။ စက္ခုပဉ္စက တရားတွေ အာရုံကို ရှေးဦးစွာ ပလ္လင်ခံလိုက်ယင် -

ပွားများပုံ ဓမ္မလင်္ကာများ

မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အဆင်းတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ မျက်စိအတွေ့ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ဓန္ဒာသည်လည်းကောင်း -

ဒီလို အရှင်တရားကို ခင်းပေးရပါမယ်။ ထို့အတူ ကျန်တဲ့ ပဉ္စက ငါးပါးမှာလဲပဲ သူ့ပဉ္စကနဲ့ သူ့အလိုက် နားဟုတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အသံတွင်ပည့် ရုပ်ထိုဤ လည်းကောင်း၊ နား၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ (ကြားတဲ့စိတ်ပေါ့) နား၍စွဲမှီ၊ အတွေ့သည် လည်းကောင်း၊ (ဒီအသံလေးနယ်ကွာ နားထံတွေ့လိုက်တာလို့ ပြောယူရတဲ့ ဖဿ) နား၌အတွေ့ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ဓန္ဒာသည်လည်းကောင်း -

ဒီလို ပလ္လင်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ-သောတပဉ္စက၊ ဤမျှလောက်မြောယင် အင်မတန် အသိဉာဏ် အကင်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ။ ကျန်တဲ့ ပဉ္စကလေးပါးလဲပဲ ဆိုရင်း ဆိုရင်း သိသွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို တရားငါးပါး ငါးပါး ပလ္လင်ခံပြီးမှ -

မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏။
အနိစ္စလက္ခဏာ ပေါ်အောင် ရှေ့ပြေးဉာဏ် -
ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာ အသိဉာဏ် ကိရဏပရိညာ ပေါ်အောင် ရှေ့ပြေးဉာဏ်၊

ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ (ခိုင်မာတဲ့အနှစ် မြဲတဲ့အနှစ် မာကျောတဲ့အနှစ် တစ်စက်ကမမှ မပါဘူး ဒီ-ငါးစုစလုံး)။ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင် (သို့ရကား ထို စက္ခုပဉ္စကတရား၊ ပဉ္စကတရားတိုင်း တရားတိုင်းမှာ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ စေ့စေ့ငုငု ကြည့်ရှုလျှင်ဖြင့်) ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏။

ဒီ-စက္ခုပဉ္စကရဲ့ သဘောသည် အနိစ္စ ဧကန်မှန်လှ၊ ဒုက္ခ ဧကန်မှန်လှ၊ အနတ္တ ဧကန် မှန်လှ၏။

ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ (ငါလဲမဟုတ် ငါ့ဥစ္စာလဲ မဟုတ်၊ ငါ့လိပ်ပြာလဲ မဟုတ်၊ ဒီ ငါသည် ငါ့ဥစ္စာသည် ငါ့လိပ်ပြာသည် ဘာတစ်ခုမှ စက္ခုပဉ္စက မဟုတ်ဘူး။) မဟုတ်ယင် ဘာတွေလဲဆိုတော့ ဘာတစ်ခုမှ မဟုတ်ကြသည် ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

သူ့သဘော သူ့ဆောင်တဲ့ ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မ ရုပ်တရား နာမ်တရား သက်သက် သာလျှင် ဖြစ်တယ်၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ၊ ငါ့လိပ်ပြာ၊ ဘာမှ မဟုတ်ဘူး ဟေးလို့ ရှုတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အေး ... တစ်ခေါက် တစ်ခေါက် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုလိုက်ယင် တစ်ကြိမ် ပယ်သတ်ရတယ်။ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ ငါ့လိပ်ပြာ မဟုတ်ဘူးလို့ ရှုလိုက်ယင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိကို တစ်ကြိမ် ပယ်သတ်တယ်၊ နှစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် ပယ်သတ်ပြီး သား ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ တဒဂံပယ်ပေါ့။

အေး ... ရင့်ကျက်အားသန်လာတော့ ဝိက္ခမ္ဘနအပယ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနအပယ် ရင့်ကျက်အားသန်လာမှ သမုစ္ဆေဒပဟာန် အမြစ်ပြတ်ပယ်တဲ့ အခြေကို ရောက်မယ်။ ထိုသမုစ္ဆေဒပဟာန် ရောက်အောင် တဒဂံပဟာန်က နေပြီးတော့ ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ ဒီလို တက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု ပွားများကြစို့၊ စက္ခုပဉ္စက က စပြီးတော့ လိုက်ဆိုကြ။
မျက်စိတွင်မည် (လိုက်ဆိုကြသည်)၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ကိုဤ လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ၊ ဂိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီ အတွေ့သည် လည်းကောင်း၊ မျက်စိအတွေ့၊ ကြောင်းပြု၍လျှင် ဖြစ်လေ့များစွာ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာသင်္ခါရ ဂိညာဏဟု၊ အစုလေးမည် ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရည်ကာလ၊

မတည်ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

နားဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အသံတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ လည်းကောင်း၊ နား၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ နား၌စွဲမှီ၊ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ နား၌အတွေ့၊ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု အစုလေးမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ လွန်ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

နှာခေါင်းတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အနံ့တွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်း၌မှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်း၌မှီ၊ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းအတွေ့၊ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထာဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နှိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

လျှာဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အရသာတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤ လည်းကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ၊ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ လျှာ၌အတွေ့၊ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ (အစုလေးလီမဟုတ်ဘူး၊ အစုလေးမည်။)

ဟို ... ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ “ပညောင်စောင့်တတ်၊ ရုက္ခနတ်လျှင်” ဆိုတဲ့ ဤစာပိုဒ်မှာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက မှတ်ချက်ချသတဲ့။ အေး ... မြန်မာပညာရှိ ဦးဘေက ပြောတယ်၊ ဦးပဉ္စင်းတဲ့ အဲဒီ “ပညောင်စောင့်တတ်၊ ရုက္ခနတ်လျှင်” ဆိုတဲ့အစား

“ပညောင် စောင့်ကြပ်၊ ရုက္ခနတ်လျှင်” ဆိုရင် အတော်နားထဲမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှင်းမယ် ဦးပဉ္စင်း၊ ပညောင်ပင်ကို စောင့်ကြပ်တဲ့ ရုက္ခစိုးနတ်ဆိုတာ တန်းပေါ်တယ်။ “ပညောင်စောင့်တတ် ရုက္ခနတ်လျှင်” ဆိုတာ စောင့်တတ်- “တတ်” က တသတ်နဲ့ ရုက္ခနတ်က တသတ်နဲ့ သုံးချက်ကိုက်ညီ သက်စေ့နက် သုံးချက်ညီအောင်လို့ “စောင့် ကြပ် ရုက္ခနတ်” လို့ မဆိုဘဲ “ဆောင့်တတ်၊ ရုက္ခနတ်” လို့ ဆိုတာ ဦးပဉ္စင်းတဲ့၊ မဖြစ်နိုင်ရင် သာ၊ အေး - ဆိုပါစို့၊ ညသတ်နဲ့ ဆံခတ် ရောသင့်ယင် ရောရတယ်။ တကယ် ရတုကဗျာ ရေးယင် ညသတ်အည် ဆိုယင် ညသတ် အည်ချည်းပဲရေး၊ မရယင် ဦးတိုက်စပ်ရေး၊ တကယ် ရတုဆိုယင် ဒီအတိုင်းရေးပါတဲ့၊ မြန်မာ ပညာရှိ ဦးဘေ သတိပေးဖူးပါတယ်။

အခုဘုန်းကြီးများ သက်စေ့နက် သုံးချက်ညီ ရနိုင်လို့ “လျှာ၌အတွေ့၊ ကြောင်းပြု ရှိလျှင် ဖြစ်လေ့များစွာ ဝေဒနာနှင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏဟု အစုလေးမည်” လေးမယ် နော် (မှန်ပါတဲ့ရာ) အေး အစုလေးမယ်၊ ဒါ ဗဟုသုတရအောင် ပြောနေတယ်။ ကိုင်း ... ဆိုဟာ ကိုထွန်းကျော်၊ မင်း ... ရှေ့က။

လျှာဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အရသာတွင်မည်၊ ရုပ်ထိုဤလည်း ကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ၊ အတွေ့သည်လည်း ကောင်း၊ လျှာ၌အတွေ့၊ ကြောင်းပြုရှိလျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

ကိုယ်ဟုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း၊ အတွေ့တွင်မည် ရုပ်ထိုဤ လည်း ကောင်း၊ ကိုယ်၌စွဲမှီ၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်၌စွဲမှီ၊ အတွေ့သည်လည်း ကောင်း၊ ကိုယ်၌အတွေ့၊ ကြောင်းပြုရှိလျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်။

ဓမ္မသက်သက်ပါတကား။

မနောတွင်မည်၊ စိတ်အကြည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မတွင်မည်၊ ရုပ်နာမ်သည်လည်းကောင်း၊ မနောတွင်မည်၊ ဝိညာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မနော၌မှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ မနောအတွေ့၊ ကြောင်းပြု၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့များစွာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊ အစုလေးမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်တန်၊ နိပ်စက်ဒဏ်ဖြင့်၊ တစ်ရံမစဲ၊ လွန်ဆင်းရဲ၏၊ ခိုင်မြဲကျောမာ၊ နှစ်မပါဘူး၊ ပညာစက္ခု၊ မြော်ထောက်ရှုလျှင်၊ သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ မှန်လှစွာ၏။ ငါ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လိပ်ပြာတို့၊ ဘာတစ်ခုမျှ၊ မဟုတ်ကြသည်၊ မမ္မသက်သက်ပါတကား။

အဲဒါ အရှင်ရာဟုလာ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရရောက်တဲ့ ကျေးဇူးပြုတဲ့ ဆပဉ္စက ဓမ္မဝိပဿနာဖြင့် ရှင်ရာဟုလာရဲ့ ညီတွေ၊ ရှင်ရာဟုလာရဲ့ နှမတွေသည် ပညာတည်းဟူသော စတုတ္ထ အနဂါမိကဥစ္စာ ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်းစုဆောင်းမိကြပြီ။ မိမိတို့ စုဆောင်းသိမ်းဆည်းအပ်သော ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါးသည် ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ တရားကို ရဖို့ရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော အကျင့်ပဋိပတ် ဖြစ်ပါတယ်။

ပူဇနိယ ပတ္တနာ တရားနိဂုံး

အဲဒီ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်ဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဓမ္မပူဇာ ပူဇော်ကြရအောင် သူတော်ကောင်းတို့ ဆုလဲ တောင်းရအောင်နော်။

ဣမာယ (လိုက်ဆိုကြသည်) ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ထေရံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား ရဖို့ရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော ဤဒါန ဤသီလ ဤသမာဓိ ဤပညာ အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်။ အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ ထေရံ=ဘဝနတ်ထံ ဝင်စံတော်မူပြီးသော ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ် ဆရာတော်မထေရ်မြတ်ကြီးကို။ ပူဇေမိ=သဒ္ဓါကော်ရော် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ပါ၏။

ဣမာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဇာတိဇရာမရဏမှာ ဝရိမှစွိဿာမ။

မယံ=အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဣမာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ=ဤသနေ ဆည်းပူးအပ်သော လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား ရဖို့ရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော ဤဒါန ဤသီလ ဤ သမာဓိ ဤပညာ လေးဖြာသော ဓမ္မာနုဓမ္မ အကျင့်ပဋိပတ်ကြောင့်။

ဇာတိ ဇရာ မရဏမှာ=ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း အိုမင်းရခြင်း သေဆုံးရခြင်း ဒုက္ခ
ခပင်းမှ။ ပရိမုစ္ဆိဿာမ=အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် လွတ်မြောက်သည့်ကိုယ် ဖြစ်ရပါလို
ကုန်၏။

ပူဇော်လဲပြီးပြီ။ ဆုလဲပဲ လိုရင်း တောင်းပြီးပြီ။ တရားနိဂုံး အဆုံးသတ်ကြစို့။

ဤသို့လျှင် ကျေးဇူးရှင်သခင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရာပြည့် အထိမ်း
အမှတ် ဂုဏ်ပူဇာမင်္ဂလာသဘင်၌ သရဏဂုံသီလတို့ကို ဆောက်တည်ရခြင်း သီလ
ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါး နှင့်စပ်
သောတရား နာကြားရခြင်း ဓမ္မဝဿန ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ အထူးထူးသော
ပူဇာဒါနတို့ဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအားလည်းကောင်း၊ သက်တော်
ထင်ရှား ရှိတော်မူကြတဲ့ သံဃရာဇာ မဟာထေရ်မြတ်ကြီး အမှူးပြုသော သံဃာတော်
အရှင်မြတ်တို့အားလည်းကောင်း သင်္ကန်းစသော ဒါနဝတ္ထုတို့ဖြင့် လေးမြတ်ကော်ရော်
ပူဇော်အပ်သော ဒါနကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏဂုံသီလတို့ကို ပါဠိ မြန်မာ
နှစ်ဘာသာဖြင့် ဆောက်တည်ရခြင်း သီလမယကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ မေတ္တာ
ဘာဝနာတရား ပွားများရခြင်း တည်းဟူသော သမာဓိကောင်းမှု အနုဂါမိကဥစ္စာရတနာ
ဆပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်အင် ဆင်ခြင်ပွားများ
နှလုံးထားရခြင်း တည်းဟူသော ဝိပဿနာ ပညာကောင်းမှု အနုဂါမိကဥစ္စာ ကောင်းမှု
ရတနာ၊ ဤလေးဖြာသော ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်တို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့
တရားဟော တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုသည် နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် လျင်မြန်ထုတ်
ချောက် မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်
ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသော ထိုနောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာန စုတိ၏ နောက်ကာလ၌
ကာမရူပ အရူပ တည်းဟူသော ဘဝသုံးပါး ဘုံသုံးပါးတို့တွင် ဘယ်ဘုံ ဘယ်ဘဝ၌မှ
ရုပ် နာမ် နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာတရားတို့ တဖန်အသစ် မဖြစ်ခြင်း
တည်းဟူသော အနုပ္ပါဒနိရောဓ အနုပါဒိသေသ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရပါစေကုန်
သတည်း။ အနုပါဒိသေသ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်
ကိလေသဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာမီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင်
ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု ပါဘုရား။

မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားတော်

သုခလေးပါးတရား

တရားဦးမှာ သုခလေးပါးတရားကို ဗဟုသုတအဖြစ် ရယူကြရအောင်။ မြတ်စွာဘုရားက ဝိနည်းစုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော်မှာ ချမ်းသာလေးပါး ခေါ်တဲ့ သုခလေးပါးတရားကို ဟောတော်မူထားတယ်။ ဒီတရားကို မဆီမဆိုင် ဘာဖြစ်လို့ ဟောချင်ရသလဲလို့ မေးစရာရှိတယ်။ မီးကို ကြည့်ယင် မီးကို အာရုံပြုရယင် ပူတယ်။ ရေကို ကြည့်ယင် ရေကို အာရုံပြုရယင် အေးမြတယ်။ ဒီဥပမာဟာ တရားဟောတရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အဖို့ အင်မတန် ထင်ရှားတဲ့ ဥပမာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အတူပဲ ဆင်းရဲဒုက္ခအကြောင်း နာကြားရယင် နှလုံးပူတယ်။ ချမ်းသာသုခနဲ့ စပ်တဲ့တရား နာကြားရယင် ဗဟုသုတလဲ ဖြစ်တယ်။ နှလုံးလဲ အေးချမ်းတယ်။

ဒါကြောင့် တရားသား မဟောခင် အေးချမ်းမှု သုခမင်္ဂလာနှင့် ဗဟုသုတ တိုးပွားအောင် သုခလေးပါးတရားကို ပေးကမ်းပါရစေ။ မြတ်စွာဘုရားက ဝိနည်းစုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော်မှာ -

- သုခေါ ဗုဒ္ဓါနုမုပ္ပါဒေါ၊
- သုခေါ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ။
- သုခေါ သံဃဿ သာမဂ္ဂီ၊
- သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ -

လို့ သုခလေးပါး တရားတော်ကို ဟောတော်မူထားပါတယ်။

ပထမ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ

ဗုဒ္ဓါနံ=သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓ အမည်ရသည့် လောကထွတ်ထား မြတ်ဘုရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ=ဖြစ်ထွန်း ပွင့်ပေါ်၍ လာခြင်းသည်။ သုခေါ=ရှေးဦးအစ ပထမသုခ ချမ်းသာပါတည်း။

အဲဒါကို ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခလို့ ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားများ ပွင့်ပေါ်တော်မူလာခြင်း သည် ရှေးဦးစွာရတဲ့ ပထမသုခ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဘုရားမပွင့်တဲ့အခါ မှာဆိုယင် လူတွေဟာ ဒါ-လောဘ၊ ဒါ ဒေါသ၊ ဒါ မောဟ၊ ဒါ မာန၊ ဒါ ဒိဋ္ဌိလို့ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို မသိကြဘူး။ အလောဘ အဒေါသ၊ အမောဟ၊

ပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ သတိ စတဲ့ အလွန်ကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို မသိကြတော့
“အန္တိဘူတော အယံ လောကော” ဆိုတဲ့အတိုင်း လောကကြီးတစ်ခုလုံးဟာ အဝိဇ္ဇာတည်း
ဟူသော အမှိုက်မှောင်ကြီး ဖုံးလွှမ်းနေတဲ့အတွက် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ချမ်းသာပါ့မလဲ။

ဘုရားရှင်ပွင့်ပေါ်လာတော့မှ ဟောပါက အကုသိုလ်၊ ဒါက ကုသိုလ်။ ဒီ အကုသိုလ်
တရားကို ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ ပယ်ကြ၊ ဒီကုသိုလ်တရားကို ချစ်သား ချစ်သမီးတို့
ပွားကြလို့ ဟောကြားလိုက်မှ လူတွေမှာ အသိဉာဏ် အလင်းရောင် ရလာတာ ချမ်းသာ
ကြတာပေါ့။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူလာခြင်းဟာ သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာ
ခြင်းရဲ့ အခြေခံ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ချမ်းသာသုခကို ရှေးဦးအဖ ပထမ
ချမ်းသာသုခ (ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ)လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒုတိယ ဓမ္မဒေသနာသုခ

သဒ္ဓမ္မဒေသနာ=ဘုရားမြတ်စွာ ဝိန္တေယျာတို့၏ သူတော်တရား ဟောကြားခြင်း
သည်။ သုခါ=နှစ်ကြိမ်မြောက် သုခမင်္ဂလာပါတည်း။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ပေါ်တော်မူလာခြင်းသည် ဘယ်အတွက် ပွင့်ပေါ်လာရတာလဲ၊
လူတွေကို အမြင်မှန်ရအောင် တရားဓမ္မ ဟောကြားဖို့ ပွင့်ပေါ်လာတာ၊ ဗုဒ္ဓရဲ့ကိစ္စသည်
တရားဟောဖို့ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်တော်ရဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ တရား ဟောပြောမှုကို
ဘုရားဖြစ်ပြီး လေးဆယ့်ငါးဝါ နေ့မအား ညမအား ဟောကြားသွားတယ်။

အဲဒီလို ဟောကြားသွားတဲ့အတွက် လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေဟာ ဒါ-ပယ်ရမယ့်
တရား၊ ဒါ-ပွားရမယ့် တရားလို့ ခွဲခြားသိပြီးတော့ ပယ်ကြ ပွားကြတယ်။ ပယ်သင့်တဲ့
တရား ပယ်တိုင်း၊ ပွားသင့်တဲ့တရား ပွားတိုင်း၊ ဒီလူတွေမှာ ဓမ္မသုခ ရကြတယ်။
ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား တရားဒေသနာ ဟောကြားခြင်းသည် ဒုတိယမြောက် သုခ
မင်္ဂလာလို့ ဘုရားကိုယ်တိုင် ဟောထားခဲ့တယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ၊ ဓမ္မဒေသနာသုခဆိုတဲ့ သုခနှစ်ပါးက မြတ်စွာဘုရားနဲ့
ဆိုင်တဲ့ သုခများ ဖြစ်ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရင် ဘုရားဘက်က သုခများ
ဖြစ်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်များဟာ ကိုယ်တော်နဲ့ဆိုင်တဲ့ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ
သဒ္ဓမ္မဒေသနာ သုခ နှစ်မျိုးလုံးကို လိုလေသေးမရှိ အကုန်လုံး အပြည့်အဝ ရွက်ဆောင်
ပြီးတော့ (ဝါ) လောကကြီးကို အလင်းရောင် ပေးပြီးတော့ နေကြီးကွယ်သွားသလို
ဘုရားဘက်က ပရိနိဗ္ဗာန် ဝံသွားပြီ။

ကိုယ်တော်ရဲ့ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခကို ဝေနေယျတွေ့ရဖို့ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာ ပါရမီစာက စရိယတွေ ဘာဝနာလေးပါးဖြင့်ပွားလို့ ဝေနေယျတို့အား ဗုဒ္ဓုပ္ပါသုခကို ကောင်းကောင်းကြီး ပေးခဲ့ပြီးခဲ့ပြီ၊ နှစ်နံပါတ် သုခဖြစ်တဲ့ သဒ္ဓမ္မဒေသနာသုခကိုလည်းပဲ လေးဆယ့်ငါးဝါ မရပ်မနား ဟောကြားပြီးတော့ တဝကြီးပေးခဲ့ပြီ။ ကိုယ်တော့်တာဝန် ကျေသွားပြီ။

တတိယ သာမဂ္ဂီသုခ

သံဃဿ=ရှင်အပေါင်း လူအပေါင်း ရှင်လူအပေါင်း၏၊ သာမဂ္ဂီ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ရပ် ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သုခါ=သုံးကြိမ်မြောက် တတိယ သုခမင်္ဂလာပါတည်း။

မြတ်စွာဘုရားဟာ ကိုယ်တော်ရဲ့ တပည့်သာဝကတွေကို ညီညွတ်ကြပါ။ အရာရာ မှာ စိတ်ဝမ်းမကွဲကြပါနဲ့၊ စိတ်ဝမ်းကွဲလို့ရှိယင် ပျက်စီးတတ်တယ်။ စိတ်ဝမ်းမကွဲဘဲ အရာရာမှာ ညီညွတ်နေယင် ချမ်းသာတယ်-ဆိုတဲ့အကြောင်း သမ္မောဒမာနဇာတ် ခေါ်တဲ့ ငုံးဇာတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားတို့ ချီးမွမ်းတာဟာ ကျောင်းတိုက်ဆိုယင်လဲ ကျောင်းတိုက် သံဃာ တွေ ညီညွတ်ခြင်းကို ချီးမွမ်းပါတယ်။ ရပ်ကွက်ဆိုယင်လဲ ရပ်ကွက်နေ တပည့်သာဝက တွေ လောကရေး ဝေပေးရေးမှာ စိတ်ဝမ်းမကွဲဘဲ ညီညွတ်ခြင်းကို ချီးမွမ်းပါတယ်။

အကြင်ရပ်ကွက် အကြင်ကျောင်းတိုက် အကြင်မြို့ အကြင်ရွာ အကြင်ပြည်၌ အချင်း ချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားကြ၏။ ထိုမြို့ ထိုရွာ ထိုပြည် ထိုအရပ် ထိုကျောင်းတိုက် ဘယ်တော့ မှ မချမ်းသာဘူး၊ ဝိဝါဒဖြစ်ယင် ဆင်းရဲဖြစ်ဖို့ သေချာပြီ။

ညီညွတ်ရေးရ၍ သာမဂ္ဂီဖြစ်တဲ့ မြို့၊ သာမဂ္ဂီဖြစ်တဲ့ ရွာ၊ သာမဂ္ဂီဖြစ်တဲ့ အရပ်၊ သာမဂ္ဂီဖြစ်တဲ့ ကျောင်းတိုက်၊ လူအပေါင်း ရှင်အပေါင်း လူရှင်အပေါင်း ညီညွတ်တာနဲ့ ကိုပဲ စိတ်တစ်မျိုး ချမ်းသာတယ်။ အာရုံ ယူတိုင်းယူတိုင်း ချမ်းသာတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ ညီညွတ်ကြလို့ မဟာကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ ဘိုက်တွန်း နှိုးဆော်သောအားဖြင့် တတိယမြောက်ဖြစ်တဲ့ သာမဂ္ဂီသုခကို ဟောဟော်မှု ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

စတုတ္ထ တပေါသုခ

သမဂ္ဂါနံ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ရပ် ညီညွတ်ကြကုန်သော မြို့သူရွာသူ တိုင်းနိုင်ငံသူ ရပ်ကွက်သူ ထိုထိုကျောင်းတိုက်တို့၌ နေထိုင်ကြတဲ့ ရှင်အပေါင်း လူအပေါင်း ရှင်လူ

အပေါင်းတို့၏။ တပေါ=ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော ဆယ်ရပ်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်အလုပ် အားထုတ်ခြင်းသည်။ သုခေါ=လေးကြိမ်မြောက် စတုတ္ထသုခမင်္ဂလာပါတည်း။

အချင်းချင်း ဝိဝါဒ မဖြစ်ဘဲ ညီညွတ်နေရုံမှာ မရပ်နားကြနဲ့ ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ ညီညွတ်ခြင်းဆိုတဲ့ သုခကို ရပြီးတဲ့နောက် ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ဘက်က ကြည့်ယင် ဒုတိယ သုခလို့ ဆိုရတဲ့ တပေါသုခကိုလဲ ရယူကြရမယ်။ ဒါနမူ၊ သီလမူ၊ ဘာဝနာမူ ရပ်ကွက် ကျေးရွာဆိုင်ရာအမှုတို့၌ ညီညီညွတ်ညွတ် စိတ်ဝမ်းမကွဲမပြားဘဲ ပြုလုပ် အားထုတ်ခြင်းကို စတုတ္ထမြောက် တပေါသုခလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ တပေါသုခဟာ အောက်ခြေက သွားယင် လူမှုရေးမှာလဲ ညီညီညွတ်ညွတ် အားထုတ်ခြင်း၊ သာသနာရေးမှာလဲပဲ ညီညီညွတ်ညွတ် အားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယဟာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကျမှ အထွတ်အထိပ်ရောက်ပြီး တပေါသုခ အပြည့်အဝ ရတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ပရိသတ်၊ အင်မတန် အရည်လည်ပြီးသော ပရိသတ် ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလောက်ပြောယင် သဘောပေါက် နားလည်ပါတယ်။

(၁) ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခ

(၂) သဒ္ဓမ္မဒေသနာသုခ

ဆိုတဲ့ သုခနှစ်ပါးက ဘုရားနဲ့ဆိုင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ပြုလုပ်ပေးရမယ့် သုခ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်တော်နဲ့ဆိုင်တဲ့ ဒီသုခနှစ်ပါးကို ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ အပြည့်အဝ ခံစားရစ်ကြ၊ သုံးစွဲရစ်ကြ ဆိုသလို လောကမှာ အထင်အရှား ထားပြီးတော့ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားခဲ့ပြီ။

(၁) သာမဏီသုခ

(၂) တပေါသုခ

ဆိုတဲ့ သုခနှစ်ပါးကတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သားတော်သမီးတော်များနဲ့ ရှေ့တန်းက သက်ဆိုင်သော သုခဖြစ်ပါတယ်။ အခု ရပ်ကွက် ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိယင် “အဟံ ပဋ္ဌမံ၊ အဟံ ပဋ္ဌမံ” ငါအလျင်ရောက်အောင် သွားမယ်ဟဲ့ ဆိုတဲ့စိတ်ကို မွေးမြူပြီးတော့ ညီညီညွတ်ညွတ် ရှိခြင်းသည် အင်မတန် ချမ်းသာတယ်။ ဒါ လက်တွေ့ပဲ။

အဲဒီလို ညီညွတ်ပြီးတဲ့နောက် ဒီ ညီညွတ်သော ရှင်အပေါင်း လူအပေါင်း ရှင်လူ အပေါင်းဟာ ဘာလုပ်ရမလဲ၊ တပေါကမ္မဆိုတဲ့ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ် လောင် မြိုက် ပေးတတ်တဲ့ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယလေးပါးကို အားထုတ်ရမယ်။

မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ် မဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်နိုင် အောင်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဆထက်တမ်းပိုး ပွားတိုးအောင် အားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ လုံ့လဝီရိယလေးပါးကို တပေါသုခလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ သုခကို တရားဦးအနေနဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်မြောက် ရောက်သည့်တိုင်အောင် အတိတ်ကလဲ ကျင့်ဆောင်ခဲ့ပြီ၊ အခုလဲပဲ ကျင့်ဆောင်ဆဲ၊ နောင်လဲပဲ အရဟတ္တဖိုလ် တိုင်ရောက် ကျင့်ဆောင်ကြီးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဒေသနာ နိဒါန်း ချမ်းသာ သုခလေးပါး နိဂုံးသတ်ကြဖို့။

- (၁) ပုဒ္ဒုပ္ပါဒသုခ
- (၂) သဒ္ဓမ္မဒေသနာသုခ
- (၃) သာမဂ္ဂီသုခ
- (၄) တပေါသုခ -

သုခလေးဖြာ မင်္ဂလာနှင့် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ပြည့်မြောက်ကြပါစေ။

ယခုဟောမယ့် တရားရဲ့ နာမည်ဟာ ကော့ မေတ္တသုတ်တရား ဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တွေကို ခြံပြီး ကြည့်လိုက်လို့ရှိယင် -

- (၁) ရူပကာယာဂုဏ်နဲ့
- (၂) ဓမ္မကာယဂုဏ် - လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။

ရူပကာယဂုဏ်ဘက်က ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာ ပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီးများ၊ ရှစ်ဆယ်သော အနုဗျဉ္ဇန လက္ခဏာတော်ငယ်များနှင့် ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော အသရေ အစုသို့ ရောက် တော်မူတဲ့ ရူပကာယ ကျက်သရေတော်ကို ရူပကာယဂုဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီ ရူပကာယ ဂုဏ်တော်တွေကို ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးထဲက သိရီဘုန်းတော်ထဲမှာ စာရင်းသွင်းရတယ်။ ရူပကာယ ဂုဏ်တော်ကို နှလုံးသွင်း အာရုံပြုလိုက်မယ်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘဂဝါဂုဏ်တော်ထဲက သိရီဆိုတဲ့ ဘုန်းတော်ကို အာရုံပြုရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရူပကာယဂုဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရောင်ခြည်တော်ခြောက် သွယ် ဆိုတာ -

(၁) နိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါး

(၂) ဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါး - လို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

နိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးဆိုတာ ပကတိကိုယ်တော်မှ အတောင် ရှစ်ဆယ်အတွင်းမှာ ထွန်းလင်းတောက်ပနေသော ရောင်ခြည်တော်ကို နိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော်လို့ခေါ်တယ်။

တပည့်တော်တို့ ကြားဖူးတာက ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရောင်ခြည်တော်ဟာ တလံမျှ လောက်လို့ ကြားဖူးပါတယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ သံသယ ဖြစ်စရာ ရှိတယ်။

ဗျာမပ္ပဘာယ သုပ္ပဘာ ဗျာမပ္ပဘာယ=တလံမျှလောက်သော ကိုယ်တော်ရောင်ဖြင့်။ သုပ္ပဘာ=ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်သော ရောင်ခြည်တော်ရှိတော်မူကုန်၏-ဆိုတဲ့ နေရာ တလံမျှလောက်သောဆိုတဲ့ ဝိသေသနစကားကို ရောင်ခြည်တော်မှာ သွားပြီး စပ်ထားတဲ့ အတွက် ဘုရားရောင်ခြည်တော်ဟာ တလံမျှလောက်ပဲ ရှိတယ်လို့ အနက်အဓိပ္ပာယ် အယူအဆ ထင်မှားနေရပါတယ်။

စင်စစ်က ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ တလံမျှလောက်သောဆိုတာ ကိုယ်တော်ကို ဆိုလိုတာ ပါ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရူပကာယ ကိုယ်တော်သည် ကိုယ်တော်အလံနဲ့ တိုင်းတာလိုက်ယင် တလံပဲ ရှိတယ်။ ထိုတလံမျှရှိသော ကိုယ်တော်မှ ထွန်းတောက်ပတဲ့ ရောင်ခြည်တော်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ရောင်ခြည်တော်ကို တလံလို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ တလံဆိုတဲ့ စကားဟာ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရူပကာယ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို ဝိသေသန ပြုပေးတဲ့စကားပါ။

ဒီတော့ တလံမျှလောက်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်၊ ထိုရူပကာယ ကိုယ်တော်မှ ထွက်ကြွကွန့်မြူးတဲ့ အတောင်ရှစ်ဆယ် အရပ်ဝယ် ထွန်းလင်းတောက်ပတဲ့ ပကတိ ကိုယ်တော်ရောင်ကို နိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ လောကဥပမာ အနေဖြင့် မျှော်ပြီး ကြည့်လိုက်ရမယ် ဆိုလို့ရှိယင် ဝပ်အားတစ်ထောင်ရှိတဲ့ မီးလုံးကြီးတစ်ခုကို စိတ်ကူးထဲမှာ ထွန်းကြည့်စမ်းပါ။ ဒီ ဝပ်အားတစ်ထောင်ရှိတဲ့ မီးလုံးကြီးကို အနားနား ကပ်ကြည့်ယင် သူ့မီးချောင်းလေးတွေ ဟာ သူ့နေရာနှင့်သူ မီးဖြစ်နေတာကို အသီးသီး မြင်ကြရပါတယ်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းက

ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုယင်တော့ မီးလုံးကြီးအတိုင်းပဲ မြင်နေရတယ်။

အဲဒီ ဖယောင်းတိုင် ဝပ်အားတစ်ထောင်လောက်ရှိတဲ့ မီးလုံးကြီးရဲ့ အရောင်ဟာ အတောင်တစ်ရာ ကိုးဆယ်ပျံ့ပြီးတော့ နေ့သလို ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရူပကာယမှာ လဲပဲ ရုပ်အကြည်ဓာတ်တွေဟာ နီလရောင်ခြည်တော် ပီတရောင်ခြည်တော် စသည်ဖြင့် သူ့နေရာနှင့်သူ ထွန်းလင်းတောက်ပနေပါတယ်။ အနီးကပ်ပြီး ဖူးမြော်မယ်ဆိုယင် မီးလုံးကြီး နားကပ်ကြည့်တော့ မီးချောင်းအကွေးအကောက်ကလေးတွေမှ မီးကလေးတွေ ကိုယ်စီထွက်နေတာ မြင်ရတာနဲ့ အတူတူပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ခပ်လှမ်းလှမ်းက ကြည့်လိုက်ယင် မီးလုံးကြီးကို အလုံးလိုက်ကြီး မြင်နေရသလို အတောင်တစ်ရာ တစ်ရာငါးဆယ်လောက်က ဘုရားရှင်ကို လှမ်းပြီးဖူးမြော် လိုက်မယ် ဆိုယင် ဘုရားရှင်ရဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးကို ရောင်ခြည်တော်အလုံးကြီး ဖုံးပြီးနေတာကို မြင်ရမယ်။

အဲဒီ ထွက်လာတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရူပကာယ ရောင်ခြည်တော် အရောင် အလင်းတွေဟာ ပကတိအားဖြင့် အတောင်ရှစ်ဆယ်ထိအောင် ထွန်းလင်းတောက်ပနေပါ တယ်။ အဲဒီရောင်ခြည်တော်ကို နိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော်လို့ ခေါ်တယ်။ (နိစ္စလ= ဘယ်တော့မှ ရွေ့လျားခြင်းမရှိ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိတဲ့ + ဩဘာသ=ရောင်ခြည်တော်)

ရေမီး အစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဠိဟာကို ပြတော်မူတဲ့အခါ ထွက်ပွင့်တော်မူလာတဲ့ ရောင် ခြည်တော်ခြောက်ပါး၊ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို သုံးသပ်တော်မူတဲ့အခါ ထွက်တော် မူလာတဲ့ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးတို့ကို အနန္တဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ရောင်ခြည်တော်များဟာ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် ဝဲယာ အောက် ထက် အဆုံးမရှိသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာသို့ ထွက်ပျံ့သွားတဲ့ ရောင်ခြည်တော်များ ဖြစ်လို့ အနန္တဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော်လို့ ခေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ (အနန္တဒိသာ= အဆုံးမရှိသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာ + ဖရဏ=ကွန့်မြူးပျံ့နှံ့သော ရောင်ခြည်တော်)။

ဒီတော့ အခု တရားနာ ပရိသတ်ကို အာရုံပြုထားစေချင်တာက အနန္တဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးကနေပြီး မြက်စွာဘုရားရဲ့ ဘဂဝါဂုဏ် သီရိဘုန်းဝေဒ်ကို အာရုံပြုကြရမယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သီရိဘုန်းဝေဒ်ကို လှမ်းပြီး အာရုံပြုနိုင် အောင် ကျေးဇူးရှင် မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ခရီးသားထားတဲ့ အနန္တဒိသာဖရဏ

နီလရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့.

ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါး ဘုရားရှိခိုး ဂါထာဖြင့် ရှေ့က တရားဦး စ ပေးပါမယ်။ တရားနာ ပရိသတ်က ဒီဂါထာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အာရုံပြုပြီးတော့ ကြည်ညိုနိုင်ကြ ပါစေ။

နီလရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့.

ဝဇီရသင်္ဘာတကာယဿ၊ အင်္ဂီရသဿ တာဒိနော။

ကေသမဿူဟီ အက္ခိနံ၊ နီလဋ္ဌာနေဟီ ရံသိယော။

နီလဝဏ္ဏာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တာကာသဘူဒကေ။

ဝဇီရသင်္ဘာတကာယဿ=ဝရဇိန်တနွန်း၊ စိန်တုံး၊ စိန်စိုင်၊ စိန်တိုင်၊ စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြေနိုင်လော့ ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အင်္ဂီရ သဿ=ကိုယ်တော်ဖြစ်မှ မပြတ်ပြီးပြန် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘာ စသည်ရုဇ်တန် လောကခံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ကေသမဿူဟီ=ဆံတော်၊ မွေးညင်း တော်၊ မှတ်ဆိတ်တော်တို့မှ လည်းကောင်း။ အက္ခိနံ =မျက်လုံးတော်အစုံတို့၏။ နီလဋ္ဌာနေဟီ=ညိုရာအချက် မျက်နှက်တော် အရပ်တို့မှ လည်းကောင်း။ နီလဝဏ္ဏာ=ခွာညိုပွင့် ကြာညိုပွင့် အောင်မည်းပွင့် ခရမ်းရောင် ငှက်ခါး တောင် တိန်ညင်မွေး ဥဒေါင်းမင်းလည်ရေးနှင့် ရွှေကျေးမင်းတောင်ပံ ဝသံဝဏ် ကျောက် မြတ် ဇောတိရသ် ဣန္ဒနီ ကတ္တိပါပတ္တုစိမ်း သင်းတွဲစိမ်း နဂါးသွဲ စိန်မီးပန်း ကြိသကဲ့သို့ ပြာလဲ့စိမ်းစို ညိုသောအဆင်း ရှိကုန်သော။ ရံသိယော=နီလတွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော် တို့သည်။ အနန္တာကာသဘူဒကေ=အဆုံးမထင် ကောင်းကင်မြေထု လေစုရေပုံ အလုံးစုံ သော အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ=ထိုးဖောက်လှစ်ထွင်း ကြကုန်၍။ နိစ္ဆရိသု= ပြီးပြီးပြန်ပြန် နဲ့ထွက်ကွန်မြူးတော် မူကြလေကုန်ပြီ။ နိစ္ဆရိသု= ဖူးမြင် ကုန်သူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သဒ္ဓါရွှေမှီး စွေကာ ဖြိုးအောင် ရိုးရိုးရက်ရက် ပြီးပြီး ပြန်လျှင် နဲ့ထွက်ကွန်မြူးတော် မူကြလေကုန်ပြီ။

မင်းဆရာ ပြော လောစရာ မရှိဘူးတဲ့၊ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးကဲ့သို့သော ရာဇဂုရု မင်းဆရာ ဗြိတိသျှခေတ် ရှေ့ပိုင်းက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတရတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားထားတဲ့အနက်ကို ဘုန်းကြီးများက ထပ်ပြီးတော့ အမွမ်းတင်ဖွယ် မလိုပါဘူး၊ သူ့ဟာနဲ့သူ အင်မတန် ပြည့်စုံနေတယ်။

သာသနာ့အလံကို ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် ပထမပိုင်းက မြင်ရတဲ့ ဒုက္ခိယ အကွက်မှာ ပေါ်နေတဲ့ ပီတရောင်ခြည်ဟေ့ဘွဲ့ကို ကြည့်ညိုကြဦးစို့။

ပီတရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့.

ဝဇီရသဃံတကာယဿ၊ အင်္ဂီရသဿ တာဒိနော။

ဆဝိတော စေဝ အက္ခိန္နံ၊ ပီတဋ္ဌာနေဟိ ရံသိယော။

ပီတဝဏ္ဏာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တာကာသဘူဒကေ။

ဝဇီရသဃံတကာယဿ=ဝရဇိန်တန္တန်း စိန်တုံး စိန်စိုင် စိန်တိုင် စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြေနိုင်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အင်္ဂီရ သဿ၊ ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြီးပြန် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘ စသည်ရှစ်တန် လောကခံကြောင့် ဖောက် ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဆဝိတော စေဝ=သင်္ဂီရွှေသား အရေပါးတို့မှ လည်းကောင်း။ အက္ခိန္နံ=မျက်လုံးတော် အစုံတို့၏။ ပီတဝဏ္ဏာ= ရောင်ရှိန်ဖဲဝါ မဟာလှေကား ရွှေပြားမင်းစံ နိဖလနှင့် ကုကုမံမုန့်ညက် ဖြန့်ကြက် မြောက်ကြ ရွှေမီးပန်းဝဲသကဲ့သို့ ရဲရဲထိန်လင်း ဝါဝင်းရွန်းဝေ ရွှေသောအဆင်း ရှိကုန် သော။ ရံသိယော=ပီတတွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ အနန္တာကာသဘူဒကေ= အဆုံးမထင် ကောင်းကင်မြေထု လေစုရေပုံ အလုံးစုံသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ=ထိုးဖောက်လှစ်ထွင်း ကြကုန်၍။ နိစ္ဆရိသု=ပြီးပြီး ပြက်ပြက် နဲ့ထွက် ကွန် မြူးတော်မူကြလေကုန်ပြီ။ နိစ္ဆရိသု=ဖူးမြင်ကုန်သူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သဒ္ဓါရွှေမိုး စွေကာပြီးအောင် ရိုးရိုးရက်ရက် ပြီးပြီးပြက်လျှင် နဲ့ထွက်ကွန်မြူးတော်မူကြလေကုန်ပြီ။ သာသနာ့ အလံမှာ သုံးနံပါတ်မြောက် အကွက်မှာ မြင်နေရတဲ့ လောဟိတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ကို ကြည့်ညိုကြရအောင်။

လောဟိတရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့.

ဝဇီရသဃံတကာယဿ၊ အင်္ဂီရသဿ တာဒိနော။

မံသလောဟိတာ အက္ခိန္နံ၊ ရတ္တဋ္ဌာနေဟိ ရံသိယော။

ရတ္တဝဏ္ဏာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တာကာသဘူဒကေ။

သြဒါတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့

ဝဇီရသင်္ဃာတကာယဿ=ဝရဇိန်တနွန်း စိန်တုံး စိန်စိုင် စိန်တိုင် စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြေနိုင်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အင်္ဂီရသဿ=ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြိုးပြက် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ မံသလောဟိတာ=အသားတော် အသွေးတော်မှလည်းကောင်း။ အက္ခိနံ= မျက်လုံးတော် အစုံတို့၏။ ရတ္တဋ္ဌာနေဟိ=နီမြန်းရာ အရပ်တော်တို့မှလည်းကောင်း။ ရတ္တဝဏ္ဏာ၊ ပဒုမ္မာနိပွင့် ယုန်မင်းမျက်လုံး စိန်ဆုံးဟင်္သာပြဒါး ပတ္တမြားကျောက်နီ လောဟီကြက်သွေး ရွှေကျေးနှုတ်သီး သန္တာသီး သန္တာခက် သဘောထွက် ပန်းဆီရောင် ပှက်မင်းတောင် ကသစ်ပန်း လယ်ခေါင်ရမ်းမိုးစွေပွင့် ကုကံမံပန်းရင့်တို့ကို မှတ်လွှင့်ကြံဖြန့် တမိုးလုံး ပြန့်သကဲ့သို့ ရှုအံ့မဆုံး နှိုင်းနှုန်းမမိ နိဿေအဆင်းရှိကုန်သော။ ရံသိယော၊ လောဟိတ တွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ အနန္တပကာသဘူဒကေ=အဆုံးမထင် ကောင်းကင် မြေထု လေစုရေပုံ အလုံးစုံသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ=ထိုးဖောက် လှစ်ထွင်းကုန်၍။ နိစ္ဆရိသု=ပြိုးပြိုပြက်ပြက် နှံ့ထွက်ကွန့်ဖြူးတော် မူကြလေကုန်ပြီ။ နိစ္ဆရိသု=ဖူးမြင်ကုန်သူ။ ပ။ မူကြလေကုန်ပြီ။

အခုရွတ်မှာက သြဒါတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

သြဒါတ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့

ဝဇီရသင်္ဃာတကာယဿ၊ အင်္ဂီရသဿ တာဒိနော။
 အဋ္ဌိဒန္တေဟိ အက္ခိနံ၊ သေတဋ္ဌာနေဟိ ရံသိယော။
 သေတဝဏ္ဏာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တပကာသဘူဒကေ။

ဝဇီရသင်္ဃာတကာယဿ=ဝရဇိန်တနွန်း စိန်တုံး စိန်စိုင် စိန်တိုင် စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြေနိုင်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အင်္ဂီရသဿ=ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြိုးပြက် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ အဋ္ဌိဒန္တေဟိ=အရိုးတော် သွားတော် စွယ်ကော်တို့မှလည်းကောင်း။ အက္ခိနံ= မျက်လုံး တော်အစုံတို့၏။ သေတဋ္ဌာနေဟိ=ဖြူရာအရပ် မျက်ဖြူတော်မြတ် ဝဏ္ဏဓာတ်တို့မှ

လည်းကောင်း။ သေတဝဏ္ဏာ=သင်းခွေကြာဖြူ မဇ္ဈဇလပံ ငွေပွင့်ချပ်နှင့် ငွေရပ်ငွေသား ငွေပြားနဂထာ ငွေဇာမျက်နှာကြက် ဖြန့်မိုးကြက်၍ ငွေရွက်တံခွန် မိုးစွန်ဆူဆူ လွှားစိုက်ထူသကဲ့သို့ ဖြူသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ရံသိယော=ဩဒါတတွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ အနန္တာကာသဘူဒကေ=တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထိုးဖောက်လှစ်ထွင်းကုန်၍။ နိစ္ဆရိသု=ပြီးပြီးပြက်ပြက် နှံ့ထွက်ကွန့်မြူးတော် မူကြလေကုန်ပြီ။

အခုရွတ်မယ့်ဂါထာက မဇ္ဈိဋ္ဌရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

မဇ္ဈိဋ္ဌ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့

ဝဇီရသဃာတကာယဿ၊ အဂီရသဿ တာဒိနော။

တေသံ တေသံ သရီရာနံ၊ နာနာဌာနေဟိ ရံသိယော။

မဇ္ဈိဋ္ဌကာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တာကာသဘူဒကေ။

ဝဇီရသဃာတကာယဿ=ဝရဇိန်တနန်း စိန်တုံး စိန်စိုင် စိန်တိုင် စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြေနိုင်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အဂီရသဿ=ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြီးပြက် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘ စသည်ရုစိတန် လောကခံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ တေသံ တေသံ သရီရာနံ=ဤအရပ်ဟု မသတ်မှတ်နိုင် ထွန်းပြိုင်ရွှန်းစို ထိုထိုကိုယ်တော် အစိတ်တို့၏။ နာနာဌာနေဟိ=အထူးထူးသော အရပ်တော်တို့မှ။ မဇ္ဈိဋ္ဌကာ=ထန်းကျင့်ချိပ်ရည် တိန်းညက်ရည်နှင့် စက်စက်ရည်ကောင်း သွန်း၍လောင်းသကဲ့သို့ မောင်းသော အဆင်း ရှိကုန်သော။ ရံသိယော=မဇ္ဈိဋ္ဌတွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ အနန္တာကာသဘူဒကေ=တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ကုန်၍။ နိစ္ဆရိသု=ကုန်ပြီ။ နိစ္ဆရိသု=ပူးမြင်ကုန်သူ နတ်လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သဒ္ဓါရွှေမိုး ဈေးကားပြီးအောင် ရိုးရိုး ရက်ရက် ပြီးပြီးပြက်လျှင် နှံ့ထွက်ကွန့်မြူးတော် မူကြလေကုန်ပြီ။

ခြောက်ပါးမြောက်ဖြစ်တဲ့ ပဘဿရရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ကတော့ -

ပဘဿရ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့

ဝဇီရသဃာတကာယဿ၊ အဂီရသဿ တာဒိနော။

တေသံ တေသံ သရီရာနံ၊ နာနာဌာနေဟိ ရံသိယော။

ပဘဿရာ နိစ္ဆရိသု၊ အနန္တာကာသဘူဒကေ။

ဝဇီရသင်္ဘာတကာယဿ=ဝရဇိန်တနွန်း စိန်တုံး စိန်စိုင် စိန်တိုင် စိန်ခဲနှင့်အတူ မကွဲမအက် မပျက်မကြော့နိုင်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ရှိတော်မူထသော။ အင်္ဂီရသဿ=ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြူးပြက် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော=လာဘာ လာဘာ စသည်ရှစ်တန် လောကခံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံချိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ တေသံ တေသံ သရီရာနံ=ဤအရပ်ဟု မသတ်မှတ်နိုင် ထွန်းပြိုင်ရွန်းစို ထိုထို ကိုယ်တော်အစိတ်တို့၏။ နာနာဠာနေဟိ=အထူးထူးသော အရပ်တော်တို့မှ။ ပဘဿရာ=ညှိရင့်ရွှေရင့်၊ ဖြူနီရင့်တို့ သက်တင့်ရောင်နယ် လျှပ်စစ်နွယ်နှင့် အံ့ဖွယ်လွန်ကဲ မီးပန်းစုံကြသကဲ့သို့ ရိုးရဲပြုံးပြက် တခဲနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော။ ရံသိယော=ပဘဿရတွင်ခေါ် ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ အနန္တကာသဘူ ဒကေ=တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဇိတွာ=ကုန်၍၊ နိစ္ဆရိသု=ကုန်ပြီ။ နိစ္ဆရိသု=ဖူးမြင်ကုန်သူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သဒ္ဓါရွှေမိုး စွေကာဖြိုးအောင် ရိုးရိုးရက်ရက် ပြုံးပြုံးပြက်လျှင် နံ့ထွက် ကွန့်မြူးတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

အဲဒါတွေကတော့ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးကို ချီးမွမ်းဖွဲ့ဆိုတဲ့ ဂါထာခြောက်ပိုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အနန္တဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးရဲ့အရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ဆုံးရှိခိုးတဲ့ဂါထာကို ဘုန်းကြီးရွတ်ဆိုပြီး ရှိခိုးမယ်။

ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါး ရှိခိုးဂါထာ

ဧဝံ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိဟိ၊ နိစ္ဆရန္တံ ဒိသောဒိသံ။
 အနန္တံ အဓော ဥဒ္ဓံ စ၊ အမတံဝ မနောဟရံ။
 ကာယေန ဝါစာ စိတ္တေန၊ အင်္ဂီရသံ နမာမဟံ။

ဧဝံ=ဤသို့။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိဟိ=စိမ်းလဲ့ညိုပြာ ရွှေဝါထိန်လင်း ခြင်းခြင်းနီမြန်း လျှမ်းလျှမ်း ဖြူဖွေး စွေးမွှေးမောင်းချိပ် ဖိတ်ဖိတ်ပြုံးပြက် တခဲနက်ဟု ဆိုအပ်သော ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့်။ အနန္တံ အဆုံးအပိုင်း အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ ဒိသောဒိသံ=အရပ်ရှစ်မျက်နှာ စကြဝဠာပတ်ဝန်း လေးကျွန်းတမြင်းမိုရ် ထိုထို ဝိသယ ရှိသမျှသို့ လည်းကောင်း၊ အဓော စ=မြေထု ရေထု လေစု ထွင်းဖောက် အောက်အဇ္ဈော အာကာကောင်းကင် ဟင်းလင်းပြင်သို့လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓံ စ=နတ်ပြည်ခြောက်ရွာ ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ် ဘဝင်္ဂကယ်၍ ထက်ဝယ်အာကာ အဇ္ဈောပြင် မိုးကောင်းကင်သို့လည်းကောင်း။ နိစ္ဆရန္တံ=ထိန်ထိန်ပြေးလျက် ထွက်စေတော်မူတတ်ထသော။ အမတံဝ=မသေစေတတ်

ချမ်းကြည်မြတ်သော နတ်တို့သုဇာ မြိုက်ဩဇာကဲ့သို့။ မနောဟရံ=မြင်မြင်သသူ နတ်လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါပီတိ ရွန်းရွန်းအိအောင် မျက်စိရသာ မင်္ဂလာအစု တပေါင်း တည်းပြုသဖြင့် လုလုရွှင်ပြုံး စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးယူဆောင်တော် မူတတ်ထသော။ အင်္ဂီရသံ=ကိုယ်တော်မြတ်မှ မပြတ်ပြီးပြန် တလက်လက်ဖြင့် ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိ သော မြတ်စွာဘုရားကို။ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်။ ကာယေန=ကိုယ်ဟု ဆိုအပ်သော ကာယဒွါရဖြင့်။ နမာမိ=ပုဆစ်ညွတ်တုပ် လက်အုပ်ချိမိုး ရှိညွတ်ကျိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏။ ဝါစာ-ဝါစာယ=နှုတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝစီဒွါရဖြင့်။ နမာမိ=နှုတ်ကတွတ်တွတ် ဆိုရွတ် ရွှင်ပြုံး မြွက်ဖော်ပျိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရဖြင့်။ နမာမိ=အောက်မေ့ဆင်ခြင် ကြည်ရွှင်မြတ်နိုး သဒ္ဓါပျိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏။ ကာယေန ဝါစာ စိတ္တေန နမာမိ=ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးပျောင်းပျော့ မာန်ကိုလျှော့၍ ကန်တော့ မြတ်နိုး လက်အုပ်မိုးလျက် ရှိခိုးဦးညွတ်ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

နီလ၊ ပီတ၊ လောဟိတ၊ ဩဒါတ၊ မဇ္ဈိဋ္ဌ၊ ပဘဿရ တည်းဟူသော အနန္တဒီသာ ဖရဏ ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့် တင့်တယ်တော်မူသော ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် သာဝတ္ထိပြည်မွန် ဇေတဝန် ရွှေကျောင်းတော်ကြီးရဲ့ အတွင်းမှာ ရဟန်းတော်အပေါင်း ခြံရံလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်ကို စိတ်ထဲမှာ မှန်းပြီးတော့ ကြည့်ကြပါ။

အချိန်အားဖြင့် ဝါဆိုလဆန်း ၁၀ ရက်၊ ၁၁ ရက်၊ ၁၂ ရက်ဝါဆိုခါနီးအချိန်မှာ ရဟန်းတော်ငါးရာတို့သည် ဘုရားရှင်ထံတော်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို နာယူကြတယ်။ တရားပွဲကြီး ပြီးတဲ့အခါ ရဟန်းတော်ငါးရာလုံး သာဝတ္ထိပြည်၏ မြောက်ဘက် ဟိမဝန္တာ တောင်နှင့် တစ်စပ်တည်းရှိတဲ့ တောအုပ်ကြီး တစ်ခုထဲသို့ ကြွသွားကြပါတယ်။

ဒီတော့အုပ်ကြီးဟာ အင်မတန် သာယာတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ဖို့ အင်မတန် ကောင်းတယ်၊ အရိပ်၊ ရေ စသည်တို့နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တောအုပ်ကြီးဖြစ်သလို ရဟန်း အလုပ်နဲ့ သင့်တော်တဲ့ တောအုပ်ကြီး ဖြစ်တယ်လို့ ရဟန်းတော်များက ယူဆကြတယ်။ ရဟန်းတော်များဟာ ဒီတောအုပ်ကြီးထဲမှာ တစ်ညကျိန်းပြီး နောက်တစ်နေ့မနက်မှာ အိမ်ခြေတစ်ထောင်ရှိတဲ့ အနီးအနားက ရွာကြီးကို ဆွမ်းခံကြွကြတယ်။

ပစ္စန္ဒရစ်ဆိုတော့ ဤများပြားတဲ့ ရဟန်းတော်များကို ပူးမြင်ဖို့ ခဲယဉ်းကြပါတယ်။ ရဟန်းတော်များကလည်း ယောဂါဝစရ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်တဲ့ ကိုယ်တော်ကြီး တွေ ဆိုတော့ အင်မတန် တည်ငြိမ်တဲ့ ဣန္ဒြေရှိကြပါတယ်။ အဲဒီကိုယ်တော်ကြီးတွေကို ဒါယကာ ဒါယိကာမဂ္ဂေ ဖူးမြင်ရကော အင်မတန် အင်မတန်ကြည်ညိုပြီး

ဣဓေဝ ဘန္တေ တေမာသံ ဝသထ။

ဘန္တေ=အရှင်တို့ဘုရား။ ဣဓေဝ၊ ဤတပည့်ကော်တို့ အရပ်၌ပင်လျှင်။ တေမာသံ= ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး။ ဝသထ=သီတင်းသုံးစံနေတော်မူကြပါဘုရားလို့ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေက လျှောက်ထားကြပါတယ်။ ဘောဇနသပ္ပါယလံ မျှတတယ်၊ ဥတု သပ္ပါယကလံ မျှတတယ်၊ သေနာသနသပ္ပါယလံပဲ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေက ရဟန်း တော် ငါးရာအတွက် သစ်ရွက်မိုးတဲ့ မိုးလုံ လေလုံ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းကလေး ငါးရာကို နေ့ချင်းပြီး ဆောက်လိုက်တာကြောင့် သေနာသနသပ္ပါယလံပဲ မျှတကြပါတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဟူသည်

လွယ်လှချည်လားဘုရားလို့ မေးစရာရှိတယ်၊ ရှေးတုန်းက ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ဆိုတာ-

ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ၊ ဇာဏှံ စေ နဘာဝိဿတိ။

အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော။^၁

လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကြီးရဲ့ ထေရဂါထာမှာ တိုက်ရိုက်လာရှိပါတယ်။

ပလ္လင်္ကေန=ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေသဖြင့်။ နိသိန္နဿ=ထိုင်နေသည်ရှိသော်။ ဇာဏှံ= ခူးခေါင်းကို။ စေ နဘာဝိဿတိ=အကယ်၍ မိုးမစွတ်ငြားအံ့။ ပဟိတတ္တဿ=နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော=ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ယောဂီရဟန်းအား။ ဖာသုဝိဟာ ရာယ=ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ဖို့ရန်။ အလံ=တော်လောက်ပြီ။

ကျောင်းပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်ယင် တကယ် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌယောဂီ အလုပ်ကို လုပ်လိုလျှင် အိပ်ဖို့မဟုတ်၊ တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်နေလိုက်လို့ ခူးနှစ်လုံး မိုးမစွတ် ယင် ဒီကျောင်း တော်လောက်ပြီလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကျောင်းမျိုးဆိုတော့ နေ့ချင်း ပြီး ဆောက်လို့ ရပါတယ်။ အိမ်ခြေတစ်ထောင်ရှိတဲ့ ရွာကလူတွေ ထွက်ပြီး တောထဲမှာ ရှိတဲ့ သစ်ရွက်တွေနဲ့ လေးတောင် ပတ်လည်လောက် ကျောင်းကလေးတွေကို နှစ် ယောက် တစ်ကျောင်း ဆောက်လိုက်တော့ တစ်နေ့တည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းကလေး ငါးရာ ပြီးတယ်။

အရှင်သူမြတ်တွေဟာ အင်မတန် အေးမြလှတဲ့အခါမှာမှ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကလေး များမှာ သီတင်းသုံးတော်မူကြပါတယ်။ သည့်ပြင်အချိန်မှာတော့ ထိုထို သစ်ပင်ရင်းများမှာ သီတင်းသုံးတော်မူကြပါတယ်။

၁။ သာရိပုတ္တထေရဂါထာ၊ ၃၄၄။

ရဟန်းတို့၏ သီလတန်ခိုး

အဲဒီလို အရှင်သူမြတ်တွေ တရားအားထုတ်ကြတော့ သစ်ပင်များမှာ နေကြတဲ့ ရုက္ခစိုးနတ်တွေ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုယင် -

သီလဝန္တာန် ဘိက္ခုနံ တေဇေန ဝိဟတတေဇာ ရုက္ခဒေဝတာ အတ္တနော
အတ္တနော ဝိမာနာ ဩရုယု ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တိ။

သီလဝန္တာန်=သီလရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ=ရဟန်းတော်တို့၏။ တေဇေန= သီလ
တန်ခိုးကြောင့်။ ဝိဟတတေဇာ=ပယ်ရှားအပ်ပြီးသော နတ်တန်ခိုးရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။
ရုက္ခဒေဝတာ=ရုက္ခစိုးနတ်တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော=မိမိ မိမိ၏။ ဝိမာနာ=
ဗိမာန်မှ။ ဩရုယု=သက်ဆင်းကြကုန်၍၊ ဒါရကေ=ကလေးသူငယ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ=
လက်ဆွဲကြ၍။ ဣတော စိတော စ=ဤမှ ထိုမှလျှင်။ ဝိစရန္တိ=လှည့်လည် ကျက်စား
သွားလာ၍ နေကြကုန်၏။

ရဟန်းတော်တွေ သီလတန်ခိုးကြောင့် ထိုရဟန်းတော်တို့ သီတင်းသုံးသော သစ်ပင်
မှာရှိတဲ့ ရုက္ခစိုးနတ်များ မိမိတို့သစ်ပင်မှာ မနေဝံ့တော့ဘဲနဲ့ ဆိုင်ရာ မိမိတို့ရဲ့ ဘုံဗိမာန်
က ဆင်းပြီးတော့ ကလေးများ လက်ဆွဲ၍ ထိုထို ဤဤ လှည့်လည် တိမ်းရှောင်ပြီးတော့
နေကြရတယ်။

လောကဥပမာအားဖြင့် မြို့ကြီးပြကြီးက မင်းစိုးရာဇာများ တောအရပ် ရောက်လာ
တဲ့အခါ ဒီအိမ် ကျုပ်တို့နေမယ်ဆိုပြီး နေရာယူလိုက်တယ်ဆိုယင် တောသူတောင်သား
အိမ်ရှင်များက အိမ်ပေါ်ကဆင်းပြီးတော့ သားကလေး သမီးကလေးတွေကို လက်ဆွဲပြီး
တော်ရာကို ပြေးကြရတယ်။

အခု ရုက္ခစိုးနတ်တွေလဲပဲ သီလရှိတဲ့ ရဟန်းတော်တို့ရဲ့ သီလရှိန်တော် အာနုဘော်
ကြောင့် သစ်ပင်ပေါ်မှာ ရှိကြတဲ့ မိမိတို့ရဲ့ ဘုံဗိမာန်မှာ မနေနိုင်ဘဲ ကလေးတွေ လက်ဆွဲ
ပြီး လှည့်လည်နေရတာ တစ်ရက်မှ တစ်ရက် လွန်မြောက်လာကြတော့ -

ကဒါ န ခေါ ဘဒ္ဒန္တာ ဂမိဿန္တိ။

ဘဒ္ဒန္တာ=အရှင်သူမြတ်တို့သည်။ ကဒါ=ဘယ်တော့များမှ။ ဂမိဿန္တိ=ကြွသွားတော်
မူကြမှာပါလိမ့် -

နတ်များက ခြောက်လှန့်ခြင်း

ဟု အဝေးကနေ ကြည့်ပြီး တိုင်ပင်ပြောကြားကြတယ်။ ခုနက ဥပမာမှာ အိမ်ရှင်များက တို့အိမ်မှာနေတဲ့ မင်းများ ဘယ်တော့သွားပါ့မလဲလို့ ချောင်းမြောင်းကြည့်သလို တိုင်ပင်ပြောကြား ကြသလိုပါပဲ။

အဲဒီတော့ ရုက္ခစိုးနတ်တစ်ယောက်က-

ပဌမဝဿူပဂတာ ဘိက္ခု အဝဿံ တေမာသံ ဝသိဿန္တိ။

ပဌမဝဿူပဂတာ=ပထမဝါ ကပ်ရောက်ကြကုန်သော။ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်။ အဝဿံ=မချွတ်စကန်။ တေမာသံ=ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး။ ဝသိဿန္တိ= နေတော်မူကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတော်များ ဝါကပ်တယ်ဆိုတာ ပထမဝါကပ်လို့ရှိယင် မုချစကန် သုံးလတော့ နေကြရမှာပဲ အမောင်တို့။

မယ် ပန တာဝ စိရံ အတ္တနော အတ္တနော ဝိမာနာ ဩရယု ဒါရကေ ဂဟေတွာ
ဩက္ကမ္မ ဝသိတုံ န သက္ကောမ။

မယ် ပန=ငါတို့သည်ကား။ တာဝ စိရံ=ထိုမျှလောက် သုံးလကြာမြင့်အောင်။ အတ္တနော အတ္တနော ဝိမာနာ=မိမိ မိမိတို့၏ ဝိမာန်မှ။ ဩရယု=သက်ဆင်း၍၊ ဒါရကေ= ကလေးငယ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ=ဆွဲကိုင်ကြကုန်၍၊ ဩက္ကမ္မ=ဖယ်ရှားလျက်။ ဝသိတုံ= နေခြင်းငှာ။ န သက္ကောမ=ဘယ်နည်းနှင့်မှ ဒို့တစ်တွေ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်လတ်အံ့။

သုံးလကြာအောင်တော့ ဒို့ကလေးတွေ လက်ဆွဲပြီးတော့ ဟိုရဲ့ ဒီရှောင်ဖြင့် ဒို့ ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ မလုပ်နိုင်ဘူး။

နတ်များက ခြောက်လှန့်ခြင်း

ဟန္တ မယ် ဘိက္ခုနံ ဘယာနကံ အာရမ္မဏံ ဒသေမ။

ဟန္တ=ယခု(ဝါ)ကိုင်း။ မယ်=ငါတို့သည်။ ဘိက္ခုနံ=ရဟန်းတို့အား။ ဘယာနကံ= ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော။ အာရမ္မဏံ=အာရုံကို။ ဒသေမ=ပြ၍ ခြိမ်းခြောက် ဝေးရာအရပ်သို့ သွားရောက်စေကြကုန်စို့။

ကိုယ်တော်တွေကို ကြောက်စရာ အာရုံတွေ အဆင်းတွေ အသံတွေကိုပြပြီး ဝေးရာ ဖယ်ရှားသွားအောင် ဒို့ လုပ်ကြစို့လို့ ရုက္ခစိုးနတ်တွေ အားလုံး တိုင်ပင်ကြတယ်။ နောက် အားလုံး သဘောတူညီကြပြီး ညအချိန်မှာ အင်မတန် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အဆင်းတွေ အသံတွေကို ဖန်ဆင်းပြကြတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ကိုယ်တော်တွေဟာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အဆင်းတွေ အသံတွေကို မြင်နေ ကြားနေရတော့ ရဟန်းတရား အားထုတ်လို့ မရဘူး၊ နောက်တော့ ရဟန်းတရား နှလုံးသွင်းလို့ မရရုံ မကဘူး၊ တိုး၍ တိုး၍ ကြောက်ကြောက်လာပြီး သတိများတောင် လစ်လာကြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အင်မတန် ဆိုးဝါးတဲ့ အနံ့တွေကို လွှတ်ကြပြန်တယ်။

ကိုယ်တော်တွေဟာ ခေါင်းခဲရောဂါ စွဲလာကြပြီး တစ်နေ့ တခြား ပိန်ချုံးလာကြတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဒီအကြောင်းကို အချင်းချင်း မပြောကြားကြဘူး။

နောက်ဆယ်ရက်လောက် ရှိတဲ့အခါကျတော့ သံဃာ့ မထေရ်ကြီးက သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးမှာ -

တုမှာကံ အာဂုသော ဣမံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိဋ္ဌာနံ ကတိပါဟံ အတိ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော အဟောသိ ပရိယောဒါတော၊ ဝိပုသန္နာနိ စ ဣန္ဒြိယာနိ။

အာဂုသော=ငါ့ရှင်တို့။ တုမှာကံ=သင်တို့အား။ ဣမံ ဝနသဏ္ဍံ=ဤတောအုပ်သို့။ ပဝိဋ္ဌာနံ=ဝင်ရောက်ကုန်ကြစဉ်။ ကတိပါဟံ=နှစ်ရက်သုံးရက်လောက်ဖြင့်။ အတိ ဝိယ=အလွန်လျှင်။ ဆဝိဝဏ္ဏော=အရေအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ=စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော=အပြစ်ကင်းသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ စ=မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း။ ဝိပုသန္နာနိ=သန့်ရှင်းကြည်လင်ကြကုန်၏။

ဧတရဟိ ပနတ္ထ ကိသာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ ဥပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကဇာတာ၊
ကိံ ဝေါ ဣဓ အသပ္ပိယံ။

ဧတရဟိ ပန=ယခုအခါမှာတော့။ တုမှေ=ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့သည်။ ကိသာ=အသွေးအသားတို့ တစ်နေ့တခြား လျော့ပါးကြုံလိုကြကုန်သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ=ရုပ်ရေအဆင်း ပျက်ခြင်းမလှ ပျက်ကြရကုန်သည်။ ဥပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကဇာတာ=ဖက်ရွက်ရော်ကဲ့သို့ ဖျော့တော့သော အဆင်းရှိကြကုန်သည်။ အတ္ထ=ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဝေါ=ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများအား။ ဣဓ=ဤတောအရပ်၌။ အသပ္ပိယံ= မသင့်လျော်တဲ့ အရာဝတ္ထုကား။ ကိံ = အဘယ်ပါနည်း။

သံဃာ့မထေရ်ကြီးက အားလုံးသော ကိုယ်တော်များကို စကားလေးပိုဒ် မေးတယ်။ ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့၊ ငါ့ရှင်တို့ ဒီတောအုပ်ထဲ ဝင်ရောက်လာပြီး သုံးရက်လောက်မှာ ရုပ်ရည်အဆင်းတွေ သန့်ရှင်းကြည်လင်လျက် ရှိပါတယ်၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊

ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေတွေလည်း အင်မတန် သန့်ရှင်းကြည်လင်လှပေတယ်။ ယခုတော့ဖြင့် အသွေးအသားတွေ တစ်နေ့တခြား ပြုန်းတီးသွားကြပါပကော၊ ငါ့ရှင် ဘုရား ရဟန်းတို့မှာ ဤတောအုပ်၌ သပ္ပာယ်မဖြစ်တာ ဘာများရှိပါသတုန်းလို့ မေးတဲ့ အခါ ရဟန်းတော်တစ်ပါးက လျှောက်တယ်။

အဟံ ဘန္တေ ရတ္တိံ ဤဒိသဉ္စ ဤဒိသဉ္စ ဘောရဝါရမ္ပဏံ ပဿာမိ စ သုဏာမိ စ။ ဤဒိသဉ္စ ဂန္ဓံ ယာယာမိ။ တေန မေ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ အဟံ=တပည့်တော်သည်။ ရတ္တိံ=ညကျပလားဆိုမှဖြင့်။ ဤဒိသဉ္စ ဤဒိသဉ္စ=ဤသို့သဘော ဤသို့သဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဘောရဝါရမ္ပဏံ=ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အာရုံကို။ ပဿာမိ စ=မြင်လည်း မြင်ရပါတယ် ဘုရား။ သုဏာမိ စ=ကြားလည်း ကြားရပါတယ်ဘုရား။ ဤဒိသဉ္စ ဂန္ဓံ=ဤသို့သဘော ရှိတဲ့ ရနံ့ကိုလည်း။ ယာယာမိ=နမ်းရှူရမိပါတယ်ဘုရား။ တေန=ထိုကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့တို့ကို မြင်ရ ကြားရ နမ်းရှူခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ မေ=တပည့်တော် ၏။ စိတ္တံ=စိတ်သည်။ န သမာဓိယတိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်တည်ငြိမ်ခြင်း မရှိနိုင်ပါဘုရားလို့ -

အင်မတန် ကြောက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အဆင်းတွေမြင်ရ၊ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အသံတွေ ကြားရ၊ ကြောက်ဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အနံ့တွေ နမ်းရှူရတဲ့အတွက် တပည့်တော်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်ပါဘုရား။ တစ်နေ့တခြား အသားတွေ အသွေးတွေ လျော့ပါး ဆုတ်ယုတ်ရပါတယ် ဘုရားလို့ ရဟန်းတစ်ပါးက ဒီလို ပြော တယ်။ နောက်တစ်ပါးကလည်း ထိုနည်းအတူ သူမြင်တဲ့ အာရုံပြောတော့ သံဃာ့ မထေရ်ကြီးက -

ဘဂဝတော အာဝုသော ဒွေ ဝဿူပနာယိကာ ပညတ္တာ။

အာဝုသော=ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့။ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော် မြတ်ကြီးက။ ဒွေ ဝဿူပနာယိကာ=ပထမဝါ ဒုတိယဝါရယ်လို့ ဝါကပ်ခြင်း နှစ်မျိုးတို့ ကို။ ပညတ္တာ=ခွင့်ပြုအပ်ပါကုန်၏။

ဒို့ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က ဝါကပ်တာကို တစ်မျိုးတည်း ခွင့်ပြုခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ပထမဝါကို ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှာ ဝါကပ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလိုမှ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ရှိယင် ဒုတိယဝါကို ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှာ ဝါကပ် နိုင်

တယ်။ အဲဒီလို ဝါကပ်ခြင်း နှစ်မျိုးကို ဒို့ဘုရား ခွင့်ပြုထားတယ် မဟုတ်လား။

အမှာကဋ္ဌ ဣဒံ သေနာသနံ အသပ္ပိယံ၊ အာယာမာဂုသော
ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္နာ အညံ သပ္ပာယသေနာသနံ ပုစ္ဆမ။

ဒီလိုဆိုယင် ... အမှာကဋ္ဌ=ငါတို့အတွက်လဲပဲ။ ဣဒံ သေနာသနံ= ဤတော
ကျောင်းသည်။ အသပ္ပာယံ=မသင့်လျော် မလျှောက်ပတ်ချေ။ အာဂုသော=ငါ့ရှင်ဘုရား
ရဟန်းများတို့။ အာယာမ=လာသွားကြစို့။ ဘဂဝတော သန္တိကံ=မြတ်စွာဘုရားအထံ
တော်သို့။ ဂန္နာ=သွားရောက်ကြ၍။ အညံ=တပါးသော။ သပ္ပာယသေနာသနံ=ငါတို့နှင့်
သင့်လျော်လျှောက်ပတ်တဲ့ ကျောင်းကို။ ပုစ္ဆမ=မေးမြန်းလျှောက်ထားကြစို့လား ငါ့ရှင်
ဘုရားတို့။

ရဟန်းတော်များကို မထေရ်ကြီးက တိုင်ပင်တဲ့ အခါကျတော့ အားလုံးသော ရဟန်း
တော်တွေက 'သာဓု ဘန္တေ = ကောင်းပါပြီဘုရား' လို့ တညီတညွတ်တည်း သဘောဆန္ဒ
တူကြတယ်။ တိုတို ပြောကြပါစို့၊ ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာများကို သို့မှီးသိမ်းဆည်း
ထားခဲ့ပြီး ခရီးယူဇနာ ဝေးကွာလှတဲ့ သာဝတ္ထိပြည် ဘုရားရှိရာအရပ်သို့ ပြန်လာကြ
တယ်။

ဘုရားရှေ့မှောက် ရောက်တယ်ဆိုယင်ပဲ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတော်များကို
ဆီးပြီး မေးတော်မူတယ်။

န ဘိက္ခဝေ အန္တောဝဿံ စာရိကာ စရိတဗ္ဗာတိ မယာ
သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။ ကိဿ တုမေ စာရိကံ စရထ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ အန္တောဝဿံ=ဝါတွင်း၌။ စာရိကာ=
ဒေသစာရိကို။ န စရိတဗ္ဗာ=မလှည့်လည်ရ။ ဣတိ=ဤသို့။ မယာ=ငါဘုရားသည်။
သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်ကို။ ပညတ္တံ=ပညတ်ထားအပ်ပြီ။ အထ=ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။
တုမေ=သင်ချစ်သားတို့သည်။ ကိဿ=အဘယ့်ကြောင့်။ စာရိကံ=ဒေသစာရိကို။ စရထ
=လှည့်လည် ကျက်စား သွားလာ၍ နေကြသလဲ။

“ငါဘုရားက ဝါတွင်းမှာ ဒေသစာရီ မလှည့်လည်ရဘူးလို့ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထား
တယ် မဟုတ်လား၊ ဘာဖြစ်လို့ ချစ်သားတို့ ဝါတွင်းကြီးမှာ လှည့်လည်ပြီး သွားနေကြ
တာတုန်း” လို့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က မေးတော်မူတယ်။

နတ်များက ခြောက်လှန့်ခြင်း

အဲဒီအခါမှာ ရဟန်းတော်များက မိမိတို့ နေတဲ့အရပ်မှာ ဒီလို အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အကြောင်း အသီးသီး လျှောက်ထားကြတယ်။ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း အပြင်မှာ ထိုအရှင်သူမြတ်တို့အတွက် သပ္ပာယ်ဖြစ်မယ့် နေရာကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဖြင့် ကြည့်တော်မူရာ ညောင်စောင်း တစ်ကွက်စာလေးမျှပင် မြင်တော်မမူဘူးတဲ့။

တဖန် သူတို့ သီတင်းသုံး နေထိုင်ခဲ့တဲ့ တောအုပ်ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီတောအုပ်ကပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ဥပနိဿယပစ္စည်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်မှာကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် -

န ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ အညံ သပ္ပာယသေနာသနံ အတ္ထိ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ တုမှာကံ=ချစ်သားတို့အား။ အညံ= ယခု သင်တို့ စွန့်ပစ်ထားခဲ့တဲ့ တောအုပ်မှတစ်ပါးသော။ သပ္ပာယသေနာသနံ= သင့်လျော် လျှောက်ပတ်တဲ့ ကျောင်းနေရာသည်။ န အတ္ထိ=ညောင်စောင်းတကွက်စာမျှ သင် ချစ်သားတို့အတွက် မရှိချေ။

သည့်ပြင်မှာဆိုယင် ခုတင်ကလေး တစ်လုံး ချစရာမျှ သင်ချစ်သားတို့အတွက် အခြားနေရာ မရှိဘူး။

တတ္ထေဝ တုမေု ဝိဟရန္တာ အာသဝက္ခယံ ပါပုဏေယျာထ။

ဂစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ တမေဝ သေနာသနံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရထ။

တတ္ထေဝ=ထိုတောအုပ်မှာပင်။ တုမေု=သင်ချစ်သားတို့သည်။ ဝိဟရန္တာ=ဆက်၍ နေကြကုန်သည်ရှိသော်။ အာသဝက္ခယံ = အာသဝေါလေးတန် ကုန်ရာမှန်သည့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏေယျာထ=မချွတ်ဧကန် ဆိုက်ရောက်ကြလိမ့်မည် မှန်ပေ၏။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဂစ္ဆထ=သွားကြကုန်လော့။ တမေဝ သေနာ သနံ=ထိုတောရကျောင်းကိုပင်။ ဥပနိဿာယ=အမှီပြု၍။ ဝသထ=နေကြကုန်။

“အခုပဲ ပြန်သွားကြ၊ ပထမဝါ မမိယင် ဒုတိယဝါမိအောင် ပြန်သွားကြ၊ အဲဒီနေရာ သည် ချစ်သားတို့အဖို့ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ကျေးဇူးပြုမယ့် နေရာဖြစ်တယ်။”

သစေ ပန ဒေဝတာဟိ အဘယံ ဣစ္ဆထ၊ ဣမံ ပရိတ္တံ

ဥဂ္ဂဏှထ၊ ဧတဉ္စိ ဝေါ ပရိတ္တဉ္စ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ဘဝိဿတိ။

သစေ=အကယ်၍။ ဒေဝတာဟိ=ရုက္ခဓိုးနတ်တို့မှ။ အဘယံ=ဘေးမဲ့ကို။ ဣစ္ဆထ= အလိုရှိကြကုန်ငြားအံ့။ ဣမံ ပရိတ္တံ=ဤမေတ္တသုတ် ပရိတ်တော်ကို။ ဥဂ္ဂဏှထ=သင်ယူ

ကြကုန်။

ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဧတံ=ဤမေတ္တသုတ် တရားဒေသနာ တော်သည်။ ဝေါ=သင်ချစ်တားတို့အတွက်။ ပရိတ္တဉ္စ=အရံအတားလည်းပဲ။ ဘဝိဿတိ= ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကမ္မဋ္ဌာနာဉ္စ=သမာဓိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲပဲ။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။

မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားဟောတော်မူခြင်း

အဲဒီလို အကျိုးစကားတွေကို ရှေးဦးစွာ ညွှန်ပြပြီးတော့မှ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က မေတ္တသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို -

ကရဏီယမတ္တကုသလေန၊ ယန္တသန္တံ ပဒံ အဘိသမေဓဉ္စ။

သက္ကော ဥဇ္ဇ စ သုဟု ဇူစ၊ သုဝဏော စဿ မုဒု အနိတိမာနီ -

အစရှိသည်ဖြင့် အကျယ် ဟောပါတယ်။

တပည့်တော်တို့ တက်ခဲ့ရတဲ့ မေတ္တသုတ်က “ ယဿာနဘာဝတောယက္ခာ၊ နေဝ ဒဿေန္တိ ဘိသနံ ” က စ ပါတယ်လို့ မေးစရာ ရှိတယ်။ မှန်ပါတယ်။ အဲဒီဂါထာက မေတ္တသုတ်အတွက် အမွန်းဂါထာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမွန်းဂါထာဆိုယင် အပိုပဲ မဟုတ်လား လို့ ဘုန်းကြီးကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက မေးဖူးပါတယ်။

မပိုပါဘူး။ တရားတော်ကို ချီးမွမ်းတယ်ဆိုတာ တရားတော်နဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့ ဘဝမှာ သာ တရားတော်ကို ချီးမွမ်းနိုင်တယ်။ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကို ချီးမွမ်းတယ်ဆိုတာလဲ ဘုရားနဲ့ တွေ့ကြုံတဲ့ သာသနာခေတ်မှာသာ ဘုရားဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလို့ ဖြစ်တာ။ သံဃာ့ ဂုဏ်ကိုလဲ ဒီလို သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံတဲ့ ခေတ်မျိုးမှာသာ ချီးမွမ်းလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မောင်တို့ ဒီဘဝက သေလို့ ရတနာသုံးပါး မရှိတဲ့ နေရာမှာ သွားပြီးတော့ လူပဲ ဖြစ်တယ် ထားပါအုန်း၊ ရတနာသုံးပါးကို ချီးမွမ်းတဲ့ ထောမနာ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ တစ်စက်မှ တစ်ရွေးမှ မောင်တို့ ရဖို့ရန် မရှိဘူးလို့ ပြောရမယ်။ တချို့က ဒီအမွန်းလဲ ဖြတ်ချင်တယ်။ နိဂုံးအမွန်းကိုလဲ ဖြတ်ချင်တယ်။

ရှေးက ပညာရှင်ကြီးတွေက အကျိုးမရှိယင် ဘယ် ရေးသားထားခဲ့မှာတုန်း။ ဒီ အမွန်းကို ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် ဘုရားဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းရာရောက်တယ်။ သဒ္ဓါတရားတွေ ရွန်းရွန်းဝေလာပြီး မဟာကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ရတယ်။

မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားဟောတော်မူခြင်း

အချို့က ‘ဒီကိုယ်တော် ကရဏီယနဲ့ ပြီးနေတာပါပဲ’လို့ ပြောကြတယ်။ ဘုန်းကြီး ဘာကြောင့် မေတ္တသုတ်ကိုမှ ကွက်ပြီး ဟောချင်တာလဲဆိုတော့ ကရဏီယဟာ ဘယ် လောက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်ဆိုတာ ဘုန်းကြီး ဟောချင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်တွေ ထိုထိုအလှူပွဲသဘင်မှာ “ကရဏီယမေတ္တကုသလေန၊ ယန္တ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေဓ္စ” စသည်ဖြင့် မေတ္တသုတ် ရွတ်ပွားတော်မူကြတာဟာ ရည် ရွယ်ချက် ရှိပါတယ်။ ဘာရည်ရွယ်ချက်တွေလဲ ဆိုတာကို နောက် ဘုန်းကြီး တစ်ပုဒ်စီ ပြောလာတဲ့အခါကျတော့ သိသာလိမ့်မယ်။ မေတ္တာဘာဝနာ နှလုံး ကျင့်သုံးတော်မူ ခြင်းဖြင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ အလှူဒါနကို ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိ=အလှူစင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်အောင်လို့ စောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်တော်မူကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာတော် သံဃာတော်များ အလှူမှာ မေတ္တသုတ်ကို ရွတ်ဆိုပြီး မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် အလှူအကျိုး ကြီးမားအောင် ချီးမြှောက်တဲ့ထုံး ဘုရားလက်ထက်တော်မှာ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးမှာ သုဘူတိခေါ်တဲ့ ညီအရင်းသေဋ္ဌေးသား တစ်ယောက်ရှိ တယ်။ အဲဒီ သုဘူတိသေဋ္ဌေးသားဟာ ဧတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး ရေစက်ချတဲ့နေ့မှာ သာသနာတော်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်သည့်အတွက် သူ့ကို သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်း ပြုခွင့်ပေးဖို့ အစ်ကို အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးထံ ခွင့်ပန်တယ်။ ပြုခွင့်ရလို့ ရဟန်းပြုပြီး ရဟန်းတရားကို ပွားများ အားထုတ်လိုက်တာ မကြာမီ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ ရဟန္တာ အရှင်သုဘူတိဟာ ဧတဒဂ် ဘွဲ့ထူးနှစ်ဆင့်ရတယ်။ တစ်ဆင့်က မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထဲမှာဖြင့် အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဒက္ခိဏေယျ ဧတဒဂ်ဖြစ်တယ်။ တစ်ဆင့် ကတော့ ကိလေသာကင်းကွာ ချမ်းချမ်းသာသာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထဲမှာဖြင့် အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အရဏဝိဟာရီ ဧတဒဂ် ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဧတဒဂ်ဘွဲ့ နှစ်ခုရတဲ့ သုဘူတိမထေရ်ဟာ မြို့ထဲ ရွာထဲ ဆွမ်းခံကြွတဲ့အခါ ဆွမ်းတလုတ် လောင်းမည့်အိမ် ဆိုလို့ရှိယင် ရပ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး အချိန် ဘယ်လောက် ကြာမလဲလို့ အကဲခတ်လိုက်တယ်။ ဆွမ်းခူးနေတာနဲ့ ပြင်ဆင်နေတာနဲ့ လာနေတာနဲ့ ငါးမိနစ်လောက်တော့ ကြာမယ်ဆိုယင် အဲဒီငါးမိနစ်လောက်မှာ မေတ္တာဈာန်ကို ဝင်စား လိုက်တယ်။ အဲဒီလို မေတ္တာဈာန်ဝင်စားပြီးတော့ မေတ္တာဈာန်က ထပြီးမှ အဲဒီ ဆွမ်း တစ်ဇွန်းကို အလှူခံတော်မူတယ်။ ဤသို့ အရှင်သုဘူတိမထေရ်ဟာ မေတ္တာဘာဝနာနဲ့ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ လှူတဲ့ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးကို

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အကျိုးရှိအောင် ချီးမြှောက်တော်မူတယ်။

အဲဒီ အရှင်သုဘူတိ မထေရ်ထုံးကို နှလုံးမူပြီးတော့ ရှေးမထေရ်သူမြတ် အစဉ် အဆက် ဆရာတော်ဘုရားများက အလှူဝတ္ထုတစ်ခုခု အလှူခံမယ်ဆိုယင် မေတ္တသုတ် ရွတ်ဖို့ မေတ္တာနှလုံး ကျင့်သုံးဖို့ မူချပေးခဲ့တယ်။

အဲဒီ မေတ္တသုတ်မှာလည်း အမွန်းဂါထာ ပါတယ်။

ယဿာနဘာဝတော ယက္ခာ၊ နေဝ ဒဿေန္တိ ဘိသနံ။

ယဉ္ဇိ စေဝါ နယုဉ္ဇန္တော၊ ရတ္တိန္ဒြိဝ မတန္တိတော။

သုခံ သုပတိ သုတ္တော စ၊ ပါပံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ။

ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ။

အဲဒါ အမွန်းဂါထာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ယဿ=အကြင် မေတ္တသုတ် ပရိတ်တော်၏။ အာနဘာဝတော=တန်ခိုးရှိန်စော် အာနဘော်ကြောင့်။ ယက္ခာ=မြေ၌လွှမ်းမိုး အုပ်စိုးစောင့်ကြပ် ဘုမ္မာစိုးနတ်တို့သည်။ ဘိသနံ=ရူပ သဒ္ဓ စသည်ပုံပုံ ကြောက်မက်ဖွယ်သော အာရုံကို။ နေဝ ဒဿေန္တိ=မပြုကြ ကုန်။ (မေတ္တသုတ်ရဲ့ နိဂုံးကျတော့ ဘုမ္မစိုးနတ်တွေ ကြောက်လန့်ဖွယ်သော အာရုံကို မပြုကြဘူးဆိုတာ နားလည်လာပါလိမ့်မယ်)

ဟိ=မှန်၏။ ယံ=အကြင်မေတ္တသုတ် ဒေသနာလာ မေတ္တာဘာဝနာကို။ ရတ္တိံ စေဝ=ညဉ့်၌လည်းကောင်း။ ဒိဝဉ္ဇ=နေ့၌လည်းကောင်း။ အတန္တိတော=မပျင်းမရိ လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍။ အနယုဉ္ဇန္တော=အဖန်ဖန်ကြီးကုတ် အားထုတ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာ။ သုပတိ=အိပ်ရ၏။ (ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရတယ်)။ သုတ္တော စ=အိပ်ပျော်သော သူသည်လည်း။ ပါပံ=ယုတ်ညံ့သော။ ကိဉ္စိ=တစ်ခုခုသော မကောင်းသော အိပ်မက်ကို။ န ပဿတိ=မမြင်မက်။ (အိပ်ပျော်တဲ့ အခါမှာလည်းပဲ အိပ်မက်ဆိုးများကို မမြင်မက်ဘူး)။ ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ=ဤသို့အစရှိသော တစ်ဆယ့် တစ်ပါးသော ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးနှင့် ပြည့်စုံပထသော။ တံ ပရိတ္တံ=ထိုမေတ္တသုတ်တွင် ခေါ် ပရိတ်တော်ကို။ ဟေ=သူတော်ကောင်းတို့။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဘဏာမ=ရွတ်ပွားကြစို့။

အဲဒီအမွန်းဂါထာထဲမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရခြင်း၊ အိပ်ပျော်တဲ့အခါမှာလဲ မကောင်းသော အိပ်မက်ကို မမြင်မက်ခြင်း အစရှိတဲ့ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ကျေးဇူး

မေတ္တသုတ္တန်ကို ဘုရားဟောတော်မူခြင်း

ဂုဏ် အထူးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မေတ္တာဘာဝနာနည်း ကျင့်သုံးလို့ရှိယင် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော အကျိုးကို ရတယ်။ အဲဒီ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးက -

- (၁) သုခံ သုပတိ = ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရတယ်။
- (၂) သုခံ ဗုဇ္ဈတိ = ချမ်းချမ်းသာသာ နိုးတယ်။
- (၃) န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ = ယုတ်မာတဲ့ ကြောက်လန့်ဖွယ် အိပ်မက်ဆို များကို မမက်ဘူး။
- (၄) မနဿာနံ ပိယော ဟောတိ = မြင်မြင်သမျှ လူအပေါင်းတို့ရဲ့ ချစ်ခင်မှုကို ခံရတယ်။
- (၅) အမနဿာနံ ပိယော ဟောတိ = မြင်မြင်သမျှ နတ်တွေရဲ့ အချစ်ကိုလည်း ခံရတယ်။
- (၆) ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ = နတ်တို့က အမြဲမပြတ် စောင့်ကြပ်တယ်။
- (၇) နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္တံ ဝါ ကမာတိ =
ထိုမေတ္တာဘာဝနာနည်း ကျင့်သုံးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယကို မီးလဲ မလောင်နိုင်ဘူး၊ အဆိပ်လဲ မဝင်နိုင်ဘူး၊ လှံ၊ ဓား အစရှိတဲ့ လက်နက်များလဲ မစူးဝင်နိုင်ဘူးတဲ့။
- (၈) တုဝဋ် စိတ္တံ သမာဓိယတိ = စိတ်မြန်မြန် သမာဓိရတယ်။
- (၉) မုခဝဏ္ဏေ ပသီဒတိ = မျက်နှာ အဆင်းဟာလည်း အမြဲတမ်း ကြည်လင်သန့်ရှင်းပြီးတော့ နေတယ်။
- (၁၀) အသမ္ပူဠော ကာလံ ကရေတိ = သေယင်လဲပဲ မတွေမဝေ သေရတယ်။
- (၁၁) ဥတ္တရိမပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဗြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိ =
အထက် ဖြစ်တဲ့ လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်ကို ပါရမီ မပြည့်စုံသေးလို့ မရယင်ထား၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တော့လားရောက်ရ၏။

အဲဒီလို မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ အကျိုးတစ်ဆယ့်တစ်ပါးကို ဧကာဒသကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်မှာ ဘုရား ဟောထားတယ်။ အဲဒီအကျိုးတွေကို ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ-လို့ အမွန်းဂါထာမှာ ဆိုထားတယ်။

၉၀ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ယံနန္တ မေတ္တာနှလုံး ကျင့်သုံးရမယ့် အချိန် ဖြစ်တယ်။ “သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တူ” အစရှိတဲ့ မေတ္တာတရားက ပွားရဖန်များတော့ လူတွေက ရိုးနေပြီ။ ဒီတော့ ခပ်ဆန်းဆန်းကလေး မေတ္တာပွားရအောင်၊ ဒီ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားနည်းက “သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ သဗ္ဗေဘူတာ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ” အစရှိသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်မှာ လာတဲ့နည်းပါ။

အခု မေတ္တသုတ္တန်က လာတဲ့ မေတ္တာပွားနည်းကို ဒီကနေ့ နားလည်ရမယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက -

ကရဏီယမတ္ထကုသလေန၊

ယန္တ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေဓ။

သန္တံ=ငြိမ်သက်စွာထသော။ ယံ ပဒံ=အကြင်နိဗ္ဗာန် တရားမြတ်သည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ တံ ပဒံ=ထိုနိဗ္ဗာန် တရားမြတ်ကို။ အဘိသမေဓ=မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ဆိုက်ရောက် ၍။ ဝိဟရိတုကာမေန=ချမ်းချမ်းသာသာ နေလိုသော။ အတ္ထကုသလေန=ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွား၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော အမျိုးကောင်းသားသည်။ ကရဏီယံ= အလုပ်လုပ် ရလိမ့်မယ်။

တရားအားထုတ်သူတို့ လိုက်နာရမည့် အရည်အချင်း ၁၄ ချက်

နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနေခြင်းနဲ့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား နားလည်လိမ္မာတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးဆိုယင် အလုပ်လုပ်ရလိမ့်မယ် တဲ့။ ဘာတွေလုပ်ရမတုန်းဆိုတော့ -

သက္ကော ဥဇ္ဇ စ သုဟုဇ္ဇ စ၊

သုဝဏော စဿ မုဒု အနတိမာနိ။

ပထမ အရည်အချင်း ပြည့်ရမယ်။ တရားအလုပ် အားထုတ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ အရည်အချင်း တစ်ဆယ့်လေးချက်နှင့် ပြည့်စုံရလိမ့်မယ်။

၁။ သက္ကော စ=လုံ့လပြောစည် စွမ်းရည်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ ၏။ တရားအလုပ် အားထုတ်ယင် လုံ့လစွမ်းရည်နှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိရမယ်။

၂။ ဥဇ္ဇ စ=ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါး ဖြောင့်စင်းသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

၃။ သုဟုဇ္ဇ စ=မနောဒွါရအား ကောင်းစွာဖြောင့်စင်းသည်လည်း။ အဿ= ဖြစ်ရာ၏။

တရားအားထုတ်သူတို့ လိုက်နာရမည့် အရည်အချင်း ၁၄ ချက် ၉၁

ကိုယ်နဲ့လဲ လိမ်မယ် ကောက်မယ် မကြံဘူး၊ နှုတ်နဲ့လဲ လိမ်မယ် ကောက်မယ် မကြံဘူး၊ စိတ်နဲ့လဲ လိမ်မယ် ကောက်မယ် မကြံရဘူး၊ သူတော်နှလုံး ကျင့်သုံး ချင်ယင် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံး ဖြောင့်စင်းရမယ်တဲ့။

၄။ သုဝဏ္ဏေပညာရီ သူတော်ကောင်းတို့က ဆိုဆုံးမသည်ရှိသော် နာလွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

ယနေ့ မဂ်ပေါက် ပိုလ်ပေါက် အပ္ပနာဈာန်ပေါက် တရားအားထုတ်ချင်လျှင် ပညာရီ သူတော်ကောင်းတို့ ဆုံးမတဲ့စကားကို နာလွယ်ရမယ်၊ အဆိုအဆုံးမရ ခက်တဲ့ ဒုဗ္ဗေ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ မတော်လို့ သိတင်းသုံးဖော် အချင်းချင်း ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် ဘာဆိုင် လို့ ပြောရတာလဲ ခင်ဗျားတပည့်မို့လား ရှင့်တပည့်မို့လား စသည်ဖြင့် လက်ညှိုး တငေါ့ ငေါ့နှင့် ရန်ထောင် စကားပြောတယ်၊ အဲဒါကို ဒုဗ္ဗေပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။

မတော်တာကို တွေ့လို့ ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် ဆုံးမတော်မူပါ အရှင်ဘုရားတို့၊ တပည့်တော်ရဲ့ မသင့်လျော်သော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောက်မူများတွေ့ယင် ဆုံးမ တော်မူပါ။ ဒီလို သာယာညွတ်ပျောင်း တောင်းပန်စကား ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆုံးမလွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို သူတော်နှလုံး ကျင့်သုံးရင် ဆုံးမလွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမယ်။

၅။ မုဒု စ=ရိသေနူးညံ့သော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာရှိသည်လည်း။ အဿ= ဖြစ်ရာ၏။

ကာယကံ အမူအရာကလဲ သိမ်မွေ့ရမယ် နူးညံ့ရမယ်၊ ဝစီကံ အမူအရာကလဲ မကြမ်းတမ်းရဘူး သိမ်မွေ့နူးညံ့ရမယ်။

၆။ အနတိမာနိ စ=မာန်မာန မရှိသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

တရားအားထုတ်ချင်ယင် မာန်မာနတွေ့ဆိုတာ အကုန်လုံး ဖယ်ထားလိုက်ရမယ်။

သန္တုဿကော စ သုဘရော စ၊
အပ္ပကိစ္ဆော စ သလ္လဟကဝုတ္တိ။

၇။ သန္တုဿကော စ=မိမိမှာ ရှိသမျှနှင့် မျှတရောင့်ရဲသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

တရားအားထုတ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဇီဝာ မကြောင်ရဘူး၊ စားတာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဝတ်တာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် နေတဲ့နေရာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရသမျှနဲ့ မျှတ ရောင့်ရဲရမယ်၊ အချို့ ရှိယင် အချို့၊ အချဉ်ရှိယင် အချဉ် မိမိမှာ ရှိတာနဲ့ပဲ ရောင့်ရဲရမယ်။

၉၂ အရှင်ဝိစီတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

၈။ သုဘရော စ=မွေးမြူလွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။
အချိုရှိယင် အချဉ်ပေးအုန်း အငန်ပေးအုန်း ဒီလိုမတောင်းရဘူး၊ ကျွေးယင်
ကျွေးတာနဲ့ပဲ စားရမယ်။

၉။ အပ္ပကိစ္စော စ=နည်းသောကိစ္စ ရှိသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။
ရဟန်းတရား အားထုတ်ချင်ယင် အလုပ်ကိစ္စ နည်းပါးရမယ်၊ အခြား ဗာဟီရ
အလုပ် မရှိရဘူး။

၁၀။ သလ္လဟုကဝုတ္တိ စ=ပေါ့ပါးသော အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်လည်း။ အဿ=
ဖြစ်ရာ၏။

ပေါ့ပါးသော အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်ဆိုတာ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်စစ်စစ်ဟာ
အလုပ်လုပ်တော့မယ်ဆိုယင် ငှက်ဟာ အတောင်ကလေးတစ်ခုပဲ သူနဲ့သွားရာမှာ ပါ
တယ်၊ ဒါကိုပဲ အားကိုးပြီးတော့ အတောင်သာ ဝန်ရှိပြီး သွားသလို ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်
ပြုလုပ်လို့ရှိယင် ပရိက္ခရာရှစ်ပါးပဲ ပါရမယ်။ သည့်အပြင် အပိုတွေ ဘာမှ မယူရဘူး။
ငှက်ဟာ သွားတဲ့အခါ ဘာမှ ထမ်းမသွားဘူး၊ ပေါ့ပေါ့ သွားတယ်၊ အဲဒီလိုပဲ မိမိမှာ
ရှိတဲ့ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးကို သပိတ်ထဲ ထည့်ပြီးတော့ သွားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သလ္လဟုက
ဝုတ္တိလို့ ခေါ်တယ်။

သန္တိန္ဒြိယော စ နိပကော စ၊
အပ္ပဂဇ္ဇော ကုလေသုနနဂိဒ္ဓေါ။

၁၁။ သန္တိန္ဒြိယော စ=ငြိမ်သက်သော မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် ဣန္ဒြေရှိသည်
လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

မျက်စိက မလှုပ်ယှက်ရဘူး၊ နားက မလှုပ်ယှက်ရဘူး၊ နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် ဣန္ဒြေ
ခြောက်ပါး ဘယ်ဣန္ဒြေကမှ လှောက်လှောက်လှုပ်လှုပ် မရှိရဘူးတဲ့။

၁၂။ နိပကော စ=ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

တရားအလုပ် အားထုတ်ချင်ယင် လိမ္မာကျွမ်းကျင်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ ရှိရမယ်။ ဥပမာ
မေတ္တာဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်ချင်ယင် အဲဒီမေတ္တာဘာဝနာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တရား
တွေပေါ်မှာ နှုတ်က သွက်သွက်လက်လက် ပါးပါးလျားလျား ရှိရလိမ့်မယ်။ ခန္ဓာ
ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ချင်ယင် အဲဒီခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပါးပါးလျားလျား
ခြယ်ခြယ်လှယ်လှယ် အင်း ... ချက်ဆိုလို့ရှိယင်ပေါ့လေ ပြောလိုက်ယင် ထိုင်းကနဲ

ထိုင်းကနဲ သဘောကျလောက်အောင် မိမိက ကျွမ်းကျင်ပြီးသား ဖြစ်နေရမယ် ဒါ ပြောတာ။

၁၃။ အပ္ပဂဗ္ဘော စ=ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးတို့ မကြမ်းတမ်းသည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

ကိုယ်ကြမ်းတယ် နှုတ်ကြမ်းတယ် နှလုံးကြမ်းတယ် ဆိုတာ ဘာခေါ်တုန်း။ သာသနာက သံဃာတော်တွေ အစည်းအဝေးမှာ မိမိနဲ့ မတန်တဲ့ နေရာမှာ သွားနေတာ မျိုး။ ဒါ ကိုယ်ကြမ်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ သံဃာတော်တွေရဲ့ အစည်းအဝေးမှာ ကျယ်ကန် ကျယ်ကန် ကျယ်လောင် ကျယ်လောင်နဲ့ ပြောနေတာ ဒါ နှုတ်ကြမ်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်ဆိုတဲ့ ဒီလို ဝိတက်တွေကို ကြံနေတာက နှလုံးကြမ်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးတို့ မကြမ်း တမ်းရဘူးတဲ့။ ရဟန်းတရား အားထုတ်ချင်ယင် သူတော်ကောင်းတရား အားထုတ် ချင်ယင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ပြုလုပ်ချင်ယင် ဒီအင်္ဂါနဲ့ ပြည့်စုံရလိမ့်မယ်။

၁၄။ ကုလေသုနနဂိဒ္ဓေါ။ ကုလေသု=ဒါယကာတို့၌။ အနနဂိဒ္ဓေါ စ=ငါ့ဒါယကာ ငါ့ဒါယိကာမဟူ၍ တွယ်တာတပ်မက်ခြင်း ကင်းမဲ့သည်လည်း။ အဿ=ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတော်များအဖို့ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ အပေါ်မှာ လောဘ၏အစွမ်းအား ဖြင့် တွယ်တာတပ်မက်မှု မရှိရဘူးတဲ့။ ငါ့ရဲ့ရဟန်းဒါယကာ၊ ငါ့ရဲ့ကျောင်းဒါယကာ၊ ငါ့ရဲ့သင်္ကန်းဒါယကာ၊ ဆွမ်းဒါယကာ၊ ဤမျှလောက်တော့ အောက်မေ့ပေါ့။ သို့သော် အနဂိဒ္ဓခေါ်တဲ့ တွယ်တာမှု တပ်မက်မှု လောဘတော့ မရှိရဘူးတဲ့။ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမ အနေအားဖြင့် မေတ္တာတော့ ထားခွင့်ရှိတယ်။

န စ ခုဒ္ဒမာစရေ ကိဉ္ဇိ၊
ယေန ဝိညူ ပရေ ဥပဝဒေယျူ

ယေန=အကြင်သို့သော အနည်းငယ် မကောင်းမှုကြောင့်ပင်သော်လည်း။ ပရေ= မိမိမှ တပါးကုန်သော၊ ဝိညူ=ပညာရှိတို့သည်။ ဥပဝဒေယျူ=ကဲ့ရဲ့သင်္ဂြိုဟ် စကားတင်း ဆိုကြကုန်ပေရာ၏။ ခုဒ္ဒံ =ယုတ်မာသော။ ကိဉ္ဇိ =အနည်းငယ်မျှသော။ တံ=ထို မကောင်းမှုကို။ န စ အာစရေ=မပြုမကျင့်ရာ။

ဆယ့်လေးချက်သော အရည်အချင်းနဲ့ ယောဂီပြုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံရမယ် တဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်ယင် အခုပြေးတဲ့ ဆယ့်လေးချက် မေတ္တာသုတ်က --

ကိုင်း ဤ တစ်ဆယ့်လေးချက်သော ပုဗ္ဗဘာဝပဋိပဒါတွေနဲ့ ပြည့်စုံလာတဲ့ ယောဂီ သူတော်ကောင်းသူမြတ်သည် သမာဓိအလုပ် အားထုတ်ဖို့ရန်အတွက် မေတ္တာဘာဝနာ နှလုံး ဘယ်လို သုံးရမတုန်းလို့ ဆိုတော့ ဤတစ်ဆယ့်လေးပါး တရားတို့နဲ့ ပြည့်စုံလာပြီ ဆိုတော့ မေတ္တာနှလုံးကျင့်သုံးဖို့ရန်အတွက် -

မေတ္တာဘာဝနာပွားနည်း

စာပေတစ်ခုခုကို ကြည့်လိုက်တယ်ဆိုယင် အဲဒီစာပေထဲက ကိုယ်အလုပ်လုပ်ရမှာ ဘာ လုပ်ရမလဲလို့ အလုပ်ကို ဆက်ပြီးတော့ ယူတတ်ပါစေ။ တရားနာလို့ ရှိယင်လည်းပဲ ဒီတရားပွဲက ပြန်သွားယင် ဒီတရားပွဲထဲက ငါဘာအလုပ် လုပ်ရမှာတုန်း၊ ကိုယ်လုပ် ရမယ့် အလုပ် နားလည်မလည် ဘာဝနာနဲ့ စမ်းကြည့်ရအောင်။

ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့ တစ်ဆယ့်လေးပါးသော အရည်အချင်းနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်တော့မယ်ဆိုတော့ နှုတ်ကမြွက်ပြီး - သတ္တဝါအားလုံး

သုခိနောဝ ခေမိနော ဟောန္တူ
သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တူ သုခိတတ္တာ။

သဗ္ဗသတ္တာ = ကြွင်းမဲ့ဥသံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိနော ဝါ = ကာယိကသုခနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည် လည်းကောင်း။ ခေမိနော ဝါ=ဘေးရန်ကင်းကြ ကုန်သည် လည်းကောင်း။ ဟောန္တူ=ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ သုခိတတ္တာ ဝါ= ဝေတသိကသုခနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တူ=ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟက မေတ္တာတဲ့။ ယောကျ်ားရယ် မိန်းမရယ် လူရယ် နတ်ရယ် ဗြဟ္မာ ရယ် မစွဲဘဲနဲ့ ရှိသမျှ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို သိမ်းကြီးပြီးသကာလ သဗ္ဗသင်္ဂါဟ က မေတ္တာ=ခပ်သိမ်းဥသံ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံကြ၍ ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ။

ဟောဒီလို ပါဠိလို နှလုံးမသွင်းနိုင်ယင် မြန်မာလို ဒီလို နှလုံးသွင်း။ ဒါ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် မေတ္တာပွားနည်း။ ဆရာတော်တွေ အလှူအတန်းမှာ ပရိတ်ရွတ်လိုက်တဲ့အခါ ဒီ ပါဠိရွတ်ယင် ငြိမ်း - အားလုံးခြုံပြီးတော့ သဗ္ဗသင်္ဂါဟက မေတ္တာဘာဝနာ သာသနာ့ မြေမြှောင် လောင်းပေးနေတာပဲလို့ စိတ်ထဲမှာ အာရုံပြုနိုင်ကြပါစေ။ ပြီးတော့ -

တသထာဝရ ဒုကမေတ္တာ

ယေ ကေဓိ ပါဏဘူတတ္ထိ
တသာ ဝါ ထာဝရာဝနဝသေသာ။

တသာ ဝါ=တပ်နှစ်သက်ခြင်း တဏှာလောဘ မကင်းကြတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ထာဝရာ ဝါ=တပ်နှစ်သက်ခြင်း တဏှာလောဘ ကင်းပြီးဖြစ်ကြတဲ့ ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ယေ ကေဓိ=ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ပါဏဘူတာ=သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္ထိ သန္တိ= ရှိကြကုန်၏။ အနဝသေသော=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော (ဟိုနောက်နားမှာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာဆိုတာ ရှိတယ်) သဗ္ဗသတ္တာ=ကြွင်းမဲ့ဥသံ့ အလုံးစုံကုန်သော တသ၊ ထာဝရ၊ သတ္တဝါနှစ်မျိုးလုံးတို့သည်။ သုခိတတ္တာ=ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံကြကုန်သည်။ ဘဝန္တ=ဖြစ်ပါစေကုန်။

သတ္တဝါတွေကို နှစ်ပုံ ပုံလိုက်။ တပ်မက်ခြင်းဆိုတဲ့ တဏှာလောဘ မကင်းသေးတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ဆိုတဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တသပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ တပ်မက်ခြင်း ကင်းပြီးတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ထာဝရပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။

တနည်းအားဖြင့် -

တသာ ဝါ=ဒေါသကိလေသာ မပယ်ရှားရသေးသဖြင့် ကြောက်ထိပ်လန့်ခြင်း မကင်းကြသေးတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ထာဝရာ ဝါ=ဒေါသကိလေသာ ပယ်ရှားပြီး ဖြစ်သဖြင့် မကြောက်မလန့် ကြံကြံခိုင် ကျည် တည်နိုင်တော်မူကြတဲ့ အနာဂါမ် ရဟန္တာသခင် သူတော်စင်တို့သည်လည်း ကောင်း။ အနဝသေသော=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ=ခပ်သိမ်းဥသံ့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိတတ္တာ=ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန် သည်။ ဘဝန္တ=ဖြစ်ပါစေကုန်။

အဲဒီလို ဒေါသကို မပယ်ရသေး ပယ်ပြီးအနေနဲ့လဲပဲ နှလုံးသွင်းနိုင်တယ်တဲ့။ မြန်မာ လို ရှင်းရှင်း နှလုံးသွင်းမယ်ဆိုယင် ဒေါသကိလေသာ မပယ်ရသေးသဖြင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်း မကင်းကြသေးတဲ့ တသ ခေါ်သော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဒေါသကိလေသာ ပယ်ရှားပြီးဖြစ်၍ ထိတ်လန့်ခြင်း ကင်းမဲ့တော်မူကြပြီး တဲ့ ထာဝရခေါ် အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။ ဒီလို တသ ထာဝရ အမည်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

အားလုံးတို့သည် ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေ။

အဲဒီလို မေတ္တာပွားတာ တသထာဝရဒုကမေတ္တာ လို့ခေါ်တယ်။ သတ္တဝါတွေ နှစ်ပုံ ထားပြီးတော့ မေတ္တာပွားတယ်။

တိက မေတ္တာသုံးမျိုး

ဒီဃာ ဝါ ယေဝ မဟန္တာ၊
မဇ္ဈိမာ ရဿကာ အဏုကထူလာ။

ဒီစာနစ်ပိုဒ်ထဲမှာ မေတ္တာဘာဝနာ သုံးမျိုးကို ထည့်ပြီးတော့ ဟောထားပါတယ်တဲ့။ ဒီပါဠိက -

ဒီဃာ = ရှည်လျားသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော ရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ=အကြင် သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း။ (မြင်တဲ့ပါဠိ အတိုင်းအနက် ပေးကြည့်ရအောင်) မဟန္တာ=ကြီးကျယ်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ= အကြင်သတ္တဝါ တို့သည် လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမာ=အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း။ ရဿကာ=တိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော ရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ=အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အဏုက= သေးငယ်ကြုံလိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော ရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ=အကြင်သတ္တဝါတို့ သည်လည်းကောင်း။ ထူလာ=ဆူဖြိုးသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိကုန်သော။ ယေ ဝါ= အကြင်သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်းလို့ ဒီစာပိုဒ်နစ်ပိုဒ်မှ မျက်မြင်ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီဃ၊ မဟန္တာ၊ မဇ္ဈိမ ရဿကာ၊ အဏုက၊ ထူလာလို့ ဟောဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ခြောက်မျိုးပဲ တွေ့ရတယ်။

အမှန်က အဲဒီ စာပိုဒ်ကနေပြီးတော့ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရမယ် ဟုတ်လား၊ မြန်မာလို ကြည့် ကြအုန်းစို့။

- (၁) ရှည်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိတဲ့သတ္တဝါ၊
 - (၂) ကြီးသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိတဲ့သတ္တဝါ၊
 - (၃) အလယ်အလတ် သတ္တဝါ၊
 - (၄) တိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိတဲ့သတ္တဝါ၊
 - (၅) အဏုက=သေးငယ်ကြုံလိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိတဲ့သတ္တဝါ၊
 - (၆) ထူလ=ဆူဖြိုးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရှိတဲ့သတ္တဝါ၊
- အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ခြောက်မျိုးက နေပြီးတော့ သုံးမျိုး သုံးလီ ကိုးမျိုးတဲ့အားက

ဘယ်လိုလဲ-

၁။ ဒီဃာ ဝါတွဲ = အရှည်ရဲ့ တွဲဖက် ဘယ်သူလဲ။ အတိုပဲ။ အရှည်နဲ့ တွဲဖက် စကားသည် အတို၊ ဒါဖြင့်ယင် လိုက်ရှာစမ်း၊ ရသကာဆိုတာ ဒါ-ဒီဃာရဲ့ တွဲဖက်။

ဒီဃာ ဝါ=ရှည်လျားသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ရသကာ ဝါ=တိုတောင်းတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။

ရှည်တဲ့ ဒီဃသတ္တဝါ=တိုတောင်းတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါ၊ မရှည်မတို အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်းလို့ ဒီဃ ရသကာ မဇ္ဈိမ သတ္တဝါ သုံးပုံထားပြီးတော့ တိကမေတ္တာဘာဝနာ တစ်မျိုးတဲ့၊ ဒီစာပိုဒ်က ပြတယ်။ ဒါဖြင့်ယင် ပါဠိလို ဘယ်လိုပွားရမလဲ -

“ဒီဃာ ဝါ ရသကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” လို့ ပါဠိလို ဒီလိုပဲ ပွားရမယ်။

ဒီဃာ ဝါ=ရှည်လျားသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ရသကာ ဝါ=တိုတောင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမာ ဝါ=မရှည် မတို အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။

၂။ အဲဒီလို သတ္တဝါကို သုံးပိုင်းပိုင်းပြီးတော့ တိကအားဖြင့် ခွဲတယ်။ ဒါဖြင့် မဟန္တာဆိုတဲ့ ကြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဆိုတော့ ရာဟု အသူရိန်ကြီးတို့လိုပေါ့။ အဲ တိရစ္ဆာန်ထဲက ဆိုယင် ဆင်၊ ဟိုပင်လယ်ထဲက ဆိုလိုရှိယင် ဝေလငါးကြီးတို့လို ဒီလိုသတ္တဝါတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ကြီးကျယ်တဲ့ သတ္တဝါနဲ့ တွဲဖက်က ငယ်ငေါင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂ်္ဂိတွဲ သတ္တဝါ။ သူ့ ပါဠိထဲလိုက်ရှာ -

ဒီဃာ ဝါ ယေဝ မဟန္တာ၊ မဇ္ဈိမာ ရသကာ အဏုကထူလာလို့ ဟိုမှာ ‘အဏုက’လို့ သွား ... ရှိတယ်။ အကြီးနဲ့တွဲဖက်က အငယ်၊ အဲဒီ အကြီးအငယ် နှစ်သွယ်တို့၏ကြား အလယ်ကရှိတဲ့ ‘မဇ္ဈိမ’၊ သုံးခုတွဲမိအောင် ရှာတတ်ရမယ်။ ဒီလို တွဲလိုက်တဲ့အခါ ကျတော့-

“မဟန္တာ ဝါ အဏုကာ ဝါ၊ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ”

လို့ ဒီအထဲက တိကမေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ထွက်တယ်။

မဟန္တာ ဝါ=ကြီးကျယ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိသော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အဏုကာ ဝါ=သေးငယ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ (ခွေးလှေးတို့ ကြမ်းပိုးတို့) မဇ္ဈိမာ ဝါ=မကြီးမငယ် အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း။ အနဝသေသာ=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ=ခပ်သိမ်းဥသံ့ အလုံးစုံ သုံးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိတတ္တာ=ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်။ ဘဝန္တု=ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

လို့ ပါဠိနဲ့မြန်မာ တွဲလျက်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာချည်းပဲ သက်သက် ကြီးကျယ်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါ၊ သေးငယ်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါ၊ မကြီးမငယ် အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိသော သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ သုံးမျိုးသည် ကာယစိတ္တသုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သတ္တဝါတွေကို သုံးပုံထားပြီးတော့ တိကမေတ္တာဘာဝနာ၊ ဒါက တစ်မျိုး။

၃။ ဒီဃာ ဝါ ယေဝ မဟန္တာ မဇ္ဈိမာ ရဿကာ အဏုကာထူလာ-တဲ့။ နောက်ဆုံးက ထူလာ၊ ဆူဖိုးတဲ့ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါ၊ ဝတဲ့လူတွေပေါ့။ ဒါဖြင့် ဝတဲ့လူနဲ့ တွဲဖက်က ဘယ်သူရှိသလဲဆိုတော့ ပိန်တဲ့လူ ကြုံလိုတဲ့ သတ္တဝါရှိတယ်။ ပြန်ကြည့်စမ်းပါ ဆိုတော့ သူနဲ့တွဲဖက်က အဏုကတဲ့။ မဝမပိန် မဆူမကြုံ အလယ်အလတ် သတ္တဝါတစ်မျိုးလည်းပဲ တတိယ သတ္တဝါ ရှိရမယ်။ မဇ္ဈိမတဲ့။ ဒါဖြင့်ယင် အဲဒီကနေပြီးတော့ တိကမေတ္တာ ဘာဝနာတစ်ခု ထုတ်ကြည့်လိုက်စမ်း -

ထူလာ ဝါ အဏုကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ
သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ -

ထူလာ ဝါ=ဆူဖိုးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ (စိတ်ထဲမှာပေါ့လေ၊ လူဝကြီးတွေ တစ်ခါတည်း အကုန်လုံး မြင်အောင်ကြည့်) အဏုကာ ဝါ=ကြုံလိုတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ (လူပိန်တွေ အကုန်လုံး ဘုန်းကြီးပိန်တွေအကုန်) မဇ္ဈိမာ ဝါ=မဆူမကြုံ အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောရိတဲ့ သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အနဝသေသာ=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ=ခပ်သိမ်းဥသံ့ အလုံးစုံ သုံးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိ

တတ္တာ=ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်။ ဘဝန္တ=ဖြစ်ပါစေကုန်လို့-

မြန်မာချည်း သက်သက် ဆိုလိုရှိယင်ဖြင့် -

ဆူဖြိုးသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ကြိုလိုတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ မဆူမကြို အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ သုံးမျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တသုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

ပြန်ပြီးတော့ ပွားကြည့်၊ တိကမေတ္တာဘာဝနာ သုံးဆင့်ရပြီ။

ချိန်ပြီးတော့ တိုတိုမှတ်မယ်ဆိုလိုရှိယင် -

ဆောင် - ကြီး ငယ် တို့ ရှည်၊ ဆူ ကြိုလို၊ အလည် သုံးဆင့်နော။

စာကလဲ ကျဉ်းကျဉ်းနဲ့ပဲဆိုယင် ကိုယ်ကလဲ ဒါကျဉ်းကျဉ်းနဲ့ မှတ်ထားရမယ်။

ကြီး-ငယ် တစ်တွဲ ထားလိုက်။ တို-ရှည် ဒါတစ်တွဲထားလိုက်။ ဆူ-ကြိုလို ဒါတစ်တွဲ ထားလိုက်။ အလည်ဆုံးဆင့်နော၊ အဲဒီ အလည်=အလယ်ဆိုတဲ့ စကားလေးကို သုံးကွက်စလုံးမှာ လိုက်ပြီးတော့ နှောကြည့်စမ်းပါတဲ့။ ကြီးငယ် = ကြီးကျယ်သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ငယ်ငေါင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ မကြီး မငယ် အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ဒီသတ္တဝါ သုံးမျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

ဒါ တိကမေတ္တာဘာဝနာ တစ်ပါးရတယ်။

တိုရှည်တဲ့ = ရှည်လျားသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ (မြေတို့ မိကျောင်းတို့ပေါ်နော) တိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ (လိပ်တို့ ကြမ်းပိုးတို့) မတိုမရှည် အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ သုံးမျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

ဒါ တိကမေတ္တာဘာဝနာ တစ်ပါးရတယ်။

ဆူကြိုလို = ဆူဖြိုးသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ကြိုလိုသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ မဆူမကြို အလယ်အလတ် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဂီတံ သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ သုံးမျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

ဟောဒီလို တိကမေတ္တာဘာဝနာ သုံးမျိုး နှလုံးသွင်းတတ်ကြပါစေ။

ဒိဋ္ဌာ ဝါ ယေဝ အဒိဋ္ဌာ၊ ယေဝ ခူရေ ဝသန္တိ အဝိဒူရေ။
ဘူတာဝ သမ္ပဝေသီဝ၊ သဗ္ဗသတ္တာယ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ။

(သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ ဆိုတဲ့ ဒီ စာပိုဒ် ကလေးကတော့ အတွဲတိုင်း အတွဲတိုင်း လိုက်ပေးရမယ်။)

ဒိဋ္ဌအဒိဋ္ဌ ဒုကမေတ္တာ

ဒိဋ္ဌာ=ငါမြင်ဖူးကုန်သော။ ယေ ဝါ=အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အဒိဋ္ဌာ =ငါမမြင်ဖူးကုန်သော။ ယေ ပါ=အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အနဝသေသာ =ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌမကြွင်း ခပင်းဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ=ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ တို့သည်။ သုခိတတ္တာ=ကာယ စိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဘဝန္တ= ဖြစ်ပါ စေကုန်။

ဒီဟာက သတ္တဝါတွေကို နှစ်ပုံ ပုံပြီးတော့ ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌ ဒုကမေတ္တာလို့ ခေါ်တယ် ပါဠိလို ဒိဋ္ဌာ ဝါ အဒိဋ္ဌာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာလို့ ဒီလို ပွားပါ။

မြန်မာလိုဆိုယင်ဖြင့် “ငါ မြင်ဖူးတဲ့ သတ္တဝါ၊ ငါ မမြင်ဖူးတဲ့ သတ္တဝါ၊ အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအား နှစ်ထွေပြားတဲ့ သတ္တဝါတို့သည် ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ ကြပါစေ” ဟောဒီလို ပွားပါ။

ဒုရအဝိဒုရ ဒုကမေတ္တာ

ယေ=အကြင်သူတို့သည်။ ဒုရေ=ငါမှ ဝေးလံသော အရပ်၌။ ဝသန္တိ=နေကြကုန်၏။ တေ ဝါ=ထိုအဝေးအရပ်၌ နေကြတဲ့သူတို့သည်လည်းကောင်း။ အဝိဒုရေ=အနီးအရပ်၌ ယေ=အကြင်သူတို့သည်။ ဝသန္တိ=နေကြကုန်၏။ တေ ဝါ=ထိုငါ၏ အနီး၌ နေကြတဲ့ သူတို့သည်လည်းကောင်း။ အနဝသေသာ=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ= ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိတတ္တာ၊ ကာယ စိတ္တ သုခ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်။ ဘဝန္တ=ဖြစ်ပါစေကုန်။

စိတ်ထဲ သူ့ဟာလေးနဲ့သူ တွဲပြီးတော့ ကြည့်လိုက် “ငါ့မျက်မှောက် ရောက်ရှိလာလို့ မြင်ရသော သတ္တဝါ၊ ငါ၏မျက်ကွယ်မှာ တည်ရှိနေသဖြင့် မမြင်ရတဲ့ သတ္တဝါ” ပြီးခဲ့တဲ့ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌဒုက။

“ငါမှ ဝေးခြားသော အရပ်၌ နေထိုင်ကြသော သတ္တဝါ၊ ငါ၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်၌ နေထိုင်ကြသော သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ နှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံ

ကြပါစေ” ဟောဒီလို မြန်မာလိုသက်သက် နှလုံးသွင်းရမယ်။

ဘူတသမ္ဘဝေသီ ဒုကမေတ္တာ

ဘူတာ ၀ သမ္ဘဝေသီဝါ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ။

ဘူတာ ၀ါ=ဘဝသံသရာခရီးဝယ် ဖြစ်ပြီးတော်မူကြ နောက်တဖန် ဖြစ်ရာမရှိကြတဲ့ ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ သမ္ဘဝေသီ ၀ါ=ဘဝသံသရာ ခရီးကို ရှာမှီး၍ နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည့် ဘဝသံသရာ မပြတ်သေးကြသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (ဘူတ သမ္ဘဝေသီ ဒုကလို့ ခေါ်တယ်)

တစ်နည်းအားဖြင့် “ဘူတာ ၀ါ=ပဝတ္တိအခါသို့ ရောက်ပြီးကြတဲ့ သတ္တဝါတို့ သည်လည်းကောင်း။ သမ္ဘဝေသီ ၀ါ=ပဋိသန္ဓေကာလ၌ ရောက်ဆိုက်နေကြတဲ့ သတ္တဝါ တို့သည်လည်းကောင်း။ အနဝသေသာ=အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော။ သဗ္ဗသတ္တာ= ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံ ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သုခိတတ္တာ=ကာယ၊ စိတ္တ၊ သုခ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်။ ဘဝန္တ=ဖြစ်ပါစေကုန်”လို့ (ဒါက ဘူတ သမ္ဘဝေသီ ဒုကမေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်။)

“ပဋိသန္ဓေကာလသို့ ရောက်ဆိုက်နေကြတဲ့ သတ္တဝါ၊ ပဝတ္တိကာလသို့ ရောက်ဆိုက် ကြသော သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါနှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယ စိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြ ပါစေ” လို့ အဲဒီလို မေတ္တာပို့ပါတဲ့၊ ဒါဟာ ဒုကမေတ္တာဘာဝနာ။ သတ္တဝါတွေကို နှစ်ပုံ ထားပြီး ပွားတဲ့ မေတ္တာ။ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ ၄-မျိုးရှိတယ်။

တိကမေတ္တာဘာဝနာက သုံးမျိုး။

ဒုကမေတ္တာဘာဝနာက စောစောကပြောတဲ့ တသ ထာဝရ ဒုကမေတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌ ဒုက မေတ္တာ၊ ဒူရအဝိဒူရ ဒုကမေတ္တာ၊ ဘူတသမ္ဘဝေသီ ဒုကမေတ္တာလို့ သတ္တဝါတွေကို နှစ်ပုံထား ပြီးတော့ ပွားရတဲ့မေတ္တာဟာ လေးမျိုးတွဲ ရှိတယ်။

ဆောင် ။ ။ မြင် မမြင်ရေး၊ နီး အဝေး၊ ဒွန် ဒွေး ယှက်၍ဟော၊
သန္ဓေ ပဝတ္တိ၊ ကြောက်ခြင်းရှိ၊ မရှိ နှစ်ချက်ဟော။

သတ္တဝါ နှစ်ခု နှစ်ခု ထားပြီးတော့ ပွားရတဲ့ ဒုကမေတ္တာ။ မြင် မမြင်ရေး နီးအဝေး ဒွန် ဒွေး ယှက်၍ဟော၊ မြင် မမြင်ဆိုတာ ဒိဋ္ဌာ ဝါ အဒိဋ္ဌာ ဝါ ဆိုတဲ့ ငါ့မျက်မှောက်

ရောက်သဖြင့် မြင်အပ်သော သတ္တဝါ၊ ငါ့မျက်ကွယ်ရှိသဖြင့် မမြင်ရတဲ့ သတ္တဝါ၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေ။

နီး အဝေးဆိုတာ ဒုရေဝသန္တိ အဝိဒူရေ၊ ပါဠိလိုဆိုယင် နားမလည်တာကို “ငါ၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိကြတဲ့ သတ္တဝါ၊ ငါမှ ဝေးခြားတဲ့ အရပ်၌ တည်နေကြတဲ့ သတ္တဝါ၊ ဤသတ္တဝါ နှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။ “နီးအဝေး ဒွန်ဒွေး ယှက်၍ဟော” ဒွန်နှင့်ဒွေးတို့ဆိုတာ သတ္တဝါတွေကို နှစ်ပုံထား ရမယ်လို့ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်။

သန္ဓေပဝတ္တိ၊ ကြောက်ခြင်းရှိ၊ မရှိ နှစ်ချက်ဟော။

သန္ဓေပဝတ္တိလိုဆိုတာ “ဘူတာဝ သမ္ပဝေသီဝ” ပါဠိအရ သမ္ပဝေသီ=ပဋိသန္ဓေ ခဏသို့ ရောက်ဆိုက်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ အမိဝမ်းခေါင်းမှာ ကိန်းအောင်းပြီးတော့ အမိဝမ်းခေါင်း အပြင်သို့ မရောက်သေးကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ ပဝတ္တိကာလသို့ ရောက်ရှိ ကြပြီးတဲ့ သတ္တဝါတွေ အားလုံး ကုန်တာပဲနော်။ လူ့ပြည်မှာ ကြည့်လိုက် နတ်ပြည်မှာ ကြည့်လိုက်ပဲ ပြဟွာ့ပြည်မှာ ကြည့်လိုက် သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ ဘယ်မှာပဲ ကြည့်ကြည့် သန္ဓေပဝတ္တိ=ပဋိသန္ဓေခဏသို့ ရောက်ဆိုက်နေကြတဲ့ သတ္တဝါ၊ ပဝတ္တိကာလသို့ ရောက် ဆိုက်ကြသော သတ္တဝါ၊ ဤ သတ္တဝါ နှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ ကြပါစေ။ ဒုကမေတ္တာ ဘာဝနာ တစ်ကြိမ်။

ကြောက်ခြင်းရှိ၊ မရှိ နှစ်ချက်ဟော။

ကြောက်ခြင်းရှိ မရှိဆိုတာ စောစောကလာတဲ့ တဿာ ဝါ ထာဝရာဝနဝသေသာ ဆိုတဲ့ ဒုကမေတ္တာက ဟိုခေါင်းမှာ သွားပြီးတော့ ပေါ်နေတယ်။ ဒုကမေတ္တာချင်းတူလို့ ဒီအနားမှာ ယူပြီးတော့ ပွားရတာ။ သန္ဓေပဝတ္တိ ကြောက်ခြင်း ရှိ မရှိ နှစ်ချက်ဟော။ ကြောက်ခြင်းရှိဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဒေါသကို မပယ်ရသေးလို့ ကြောက်ခြင်းရှိတာ။ ကြောက်ခြင်းမရှိတာက ဒေါသကို ပယ်ပြီးဖြစ်လို့ ကြောက်ခြင်းမရှိတာ။

ဒေါသကိလေသာကို မပယ်သတ်ရသေးသဖြင့် ကြောက်ခြင်းရှိကြတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသကိလေသာ ပယ်သတ် ပြီး ဖြစ်သဖြင့် ကြောက်ခြင်းမရှိကြတဲ့ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒီသတ္တဝါ နှစ်မျိုးလုံးတို့ ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေလို့ အဲဒီလို ပွားလိုက်ယင် ဒုကမေတ္တာ ဘာဝနာ လေးမျိုးတဲ့နော်။

အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာသုံးပါး

န ပရော ပရံ နိက္ခဗေထ၊ နာတိမညေထ ကတ္တိ နံ ကဉ္စိ။

ဗျာရောသနာ ပဋိဃသည၊ နာညမညဿ ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ။

(၁) ပရော=တစ်ယောက်သောသူသည်။ ပရံ=တစ်ယောက်သောသူကို။ န နိက္ခဗေထ=မလိမ်လည် မလှည့်ဖြားပါစေသော။

ဘာပြောသလဲ၊ အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်နော်။ ပြောခဲ့ပြီးတာတွေက ဟိတူပသံဟာရမေတ္တာ=အစီးအပွားကို လိုလားတောင့်တတဲ့မေတ္တာ၊ အစီးအပွားမဲ့ကို ပယ်ရှားလိုတဲ့ မေတ္တာလို့ မေတ္တာက နှစ်မျိုးရှိတယ်။

သုံးမျိုးသော သတ္တဝါ၊ နှစ်မျိုးသော သတ္တဝါတို့သည် ကာယစိတ္တသုခနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေဆိုတာက စီးပွားချမ်းသာကို လိုလားတဲ့မေတ္တာ။ အခုဟာက စီးပွားမဲ့၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒုက္ခရဲ့အကြောင်း မကောင်းတဲ့ အစီးအပွားမဲ့တွေကို ဖယ်ရှားပစ်လိုတဲ့ မေတ္တာ။

ပရော=တစ်ယောက်သောသူသည်။ ပရံ=တစ်ယောက်သောသူကို။ န နိက္ခဗေထ=မလိမ်လည် မလှည့်ဖြားပါစေသော -

ဪ - လူ့လောကမှာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မလိမ်ကြ မညာကြပါစေသော၊ မလိမ်ကြ မညာကြပါစေနဲ့၊ ဒါ မေတ္တာတစ်ပါးပဲ။ ဘာပြုလို့လဲ၊ လူတွေ ရန်များနေတာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် လိမ်နေလို့။ ဒီလို လုပ်ပါမယ်ဆိုပြီး ဟိုလိုလုပ်၊ အင်း အပြောတစ်မျိုး အလုပ်တစ်မျိုး၊ ဒီကဖြင့် အင်း-ဒီလို ထင်နေတယ်၊ ဟိုကဖြင့် ဟိုလို လုပ်တယ်၊ ဒီတော့ စိတ်ဆိုးကုန်ကြရော၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မလိမ်လည် မလှည့်ဖြားကြပါစေသော။ လိမ်တာဟာ အစီးအပွားမဲ့ ဒုက္ခရဲ့ အကြောင်းပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အစီးအပွားမဲ့ကို ပယ်ရှားလိုတဲ့ မေတ္တာ။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မလိမ်လည် မလှည့်ဖြား ကြပါစေသော။

(ဒါက မေတ္တာတစ်ပါး)

နာတိ မညေထ ကတ္တိ နံ ကဉ္စိ။

(၂) ပရော=တစ်ယောက်သောသူသည်။ ကဉ္စိ=တစ်စုံတယောက်သော။ နံ ပရံ=ထိုသူတစ်ပါးကို။ ကတ္တိ=တစ်စုံတခုသော အရာဌာန တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကိစ္စမှာမှ။

နာတိမညေထ=မထီမဲ့မြင်မှု မပြုပါစေသား။

ဪ ငြိမ်လျှင်လောက တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တစ်ယောက်ကတစ်ယောက် အပေါ်မှာ ဘယ်နေရာမှာမှ ဘယ်အလုပ်ကိစ္စမှာမှ အထင်သေး အမြင်သေး မဖြစ်ကြပါစေသား။ ဘာပြုလို့လဲ၊ တစ်ယောက်ပေါ်တစ်ယောက် အထင်သေးလို့ လူတွေ ဒုက္ခများ နေတာ၊ တစ်ယောက် တစ်ယောက် အထင်သေးပြီး နဲ့ ဆိုလို့ရှိယင် ရန်ဖြစ်တယ်။ ဒုက္ခများရော။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အထင်သေးမှုသည် ဒုက္ခရောက်ဖို့ အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အဟိတ လို့ ပါဠိလို ခေါ်တယ်။ မြန်မာလို အစီးအပွားမဲ့လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အစီးအပွားမဲ့ ဒုက္ခရဲ့အကြောင်း အဟိတကို ပယ်ရှားလိုတဲ့ စေတနာ၊ ပယ်ရှားလိုတဲ့ မေတ္တာလို့ အဟိတဒုက္ခ နာဂမပတ္တနာမေတ္တာ ခေါ်တယ်။

တစ်ယောက်က တစ်ယောက်အပေါ်မှာ ဘယ်နေရာဌာနမှာမှ ဘယ်အလုပ်ကိစ္စမှာမှ အထင်သေး အမြင်သေး မဖြစ်ကြပါစေသား။ (ဒါက တစ်ပါး)

ဗျာရောသနာ ပဋိဃသည၊ နာညမညဿ ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ။

(၃) ဗျာရောသနာ=ကိုယ်နှင့်နှုတ် ချုပ်ချယ်လိုတဲ့ အလိုဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိဃသညာ=မနောဒွါရအား ထိပါးလိုတဲ့ အလိုဖြင့်လည်းကောင်း။ အညမညဿ=တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်အား။ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ န ဣစ္ဆေယျ= အလိုမရှိပါစေသား။

ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးကို ချုပ်ချယ်ထိပါးလိုသော အလိုဖြင့် တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ဆင်းရဲဒုက္ခကို မလိုလားကြပါစေသားလို့ ဒီလို မေတ္တာပွားပါတဲ့။

အဟိတ ဒုက္ခနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာသုံးပါး၊

တိကမေတ္တာဘာဝနာ သုံးပါး၊

ဒုကမေတ္တာဘာဝနာ သုံးပါး၊

သဗ္ဗသင်္ဂါဟက မေတ္တာ ဘာဝနာ တစ်ပါးဆိုတော့ -

အားလုံး မေတ္တာဘာဝနာပေါင်း မေတ္တာပွားနည်းပေါင်း (၁၁) တစ်ဆယ့်နဲ့တစ်နည်းရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒါလောက်များများကြီး ပြုရလဲ၊ ဘယ်နှယ် လူ့ပြည်လောက အထည်ရောင်းတော့ အဆင်တွေ အမျိုးမျိုးထား၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အဆင် ကိုယ်ဝယ် ဝတ်သလိုပေါ့နော်။

အခုလဲပဲ မေတ္တာဘာဝနာ တစ်ဆယ့်တစ်နည်း ဘုရားက မူခင်းပြုတယ်။ ချစ်သားတို့ ချစ်သမီးတို့ ကြိုက်တဲ့နည်းနဲ့ပွား၊ ကြိုက်တဲ့အဆင်ကို ယေပြီးတော့ဝတ် ဆိုသလိုပဲ။ တိကမေတ္တာဘာဝနာ သုံးမျိုးထဲက ကြိုက်ယင်လဲပဲ ကြိုက်ဟာတစ်ခုခုပွား၊ ဒုကမေတ္တာဘာဝနာ လေးမျိုးထဲက ကြိုက်တာတစ်ခုခုပွား၊ အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာ မေတ္တာဘာဝနာ သုံးမျိုးထဲကလဲ ကိုယ်ကြိုက်တာ ဝတ်ကြ ဆင်ကြ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟက မေတ္တာဆိုတော့ မေတ္တာရောင်ဝံ့ကြီးပေါ့၊ ဟုတ်လား၊ အကုန်လုံးကို တစ်ချက်တည်းနဲ့ ခြုံပြီးတော့ အရောင်စုံပါတဲ့ အဝတ်ကြီးနဲ့တူတဲ့ မေတ္တာဘာဝနာကိုပဲ ဝတ်ဝတ်၊ ချစ်သားတို့ ချစ်သမီးတို့ ကြိုက်တဲ့အဝတ် မေတ္တာဘာဝနာ အဝတ်အထည် နှစ်မျိုးကို ကြိုက်ရာ ဝတ်ကြစမ်းဆိုပြီးတော့ ခင်းပြတယ်။

ကိုင်း အလုပ်ကတော့ ဒါပြီးပြီ၊ နောက် ဘာ လာသလဲ -

သားတစ်ယောက်ရှိ မိခင်မေတ္တာ

မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တ-မာယုသာ ဧကပုတ္တမနရက္ခေ။

ဧဝမ္မိ သဗ္ဗဘူတေသု၊ မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ။

မာတာ=မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်သည်။ (ဘာလုပ်ချင်သလဲ။ မေတ္တာဘာဝနာ သမားသည် မိခင်စိတ်ထားရမယ်။) နိယံ ပုတ္တ=မိမိမှ ပေါက်ဖွားတဲ့ သားဖြစ်သော။ ဧကပုတ္တ=တစ်ယောက်တည်းသောသားကို။ မာယုသာ=အသက်ထက်လည်း။ အနရက္ခေယထာ=အစဉ်တစိုက် စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့။

အမေသည် သားတစ်ယောက်သာရှိတဲ့ အမေ ဆိုကြပါစို့။ သားတစ်ယောက်သာရှိတဲ့ အမေသည် ဒီသားရဲ့ အတွက်ဆိုယင် အသက်ကိုပင်သော်လဲပဲ ပေးပြီးတော့ သားရဲ့ အသက်ရှင်ရေးကို စောင့်ရှောက်ရတယ်။ သားရဲ့ဘေးကို ကာကွယ်သလိုတဲ့။ သားကလေးအပေါ်မှာ အသက်ထက်ပဲ ချစ်ပြီးတော့ အသက်ပေးပြီးတော့ ကာကွယ်သကဲ့သို့။

ဧဝံ=ဤမိခင်နလုံး အတူလျှင်။ သဗ္ဗဘူတေသု=ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌။ အပရိမာဏံ=အပိုင်းအခြားမရှိသော။ မာနသံ=မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ဘာဝယေ ဘာဝေယျ=မနေမနား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

မေတ္တာဘာဝနာ ကျင့်သုံးချင်ယင် ငါသည် လောကရဲ့ မိခင်ကြီးပဲ။ လောကမှာ ရှိရှိသမျှသော လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေဟာ ငါရဲ့တစ်ယောက်တည်းသော သားနဲ့ အလားတူ ငါ့မေတ္တာရဲ့ သားတွေပဲလို့ စိတ်ထဲမှာထားပြီးတော့ အပိုင်းအခြားရယ်လို့

မရှိနဲ့၊ ငါ ဘယ်သူ့တော့ မေတ္တာပို့နိုင်တယ်၊ ဘယ်သူ့တော့ မပို့နိုင်ဘူးလို့ အဲဒီလို မထားနဲ့။ မေတ္တာဆိုတာ အပူမညာ၊ အပူမညာဆိုတာ သတ္တဝါ အပိုင်းအခြားလို့ မထား ရဘူး။ ကိုယ့်မေတ္တာနယ်ပယ်ထဲကို အကုန်လုံး ဝင်အောင် ပို့ရတယ်၊ ဒီလိုပြောတာ။

မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တ-မာယုသာ ဧကပုတ္တမနရက္ခေ

ဧဝမ္မိ သဗ္ဗဘူတေသု၊ မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ -

လို့ ဒါ “မေတ္တာဘာဝနာနည်း ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိခင်စိတ်ထားရမည်” ဆိုတဲ့ ဥပဒေသကို ပြောတာ။

လောကအားလုံးသို့ မေတ္တာပွားရန်

မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိံ၊ မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ။

ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယဉ္စ၊ အသမ္မာဓံ အဝေရမသပတ္တံ။

ဥဒ္ဓံ စ=အထက်ဖြစ်သော အရူပဘုံ၌လည်းကောင်း။ အဓော စ=အောက်ဖြစ်တဲ့ ကာမဘုံ၌လည်းကောင်း။ တိရိယဉ္စ=အလယ်မှာရှိတဲ့ ရူပါဝစရံဘုံ၌လည်းကောင်း။ အသမ္မာဓံ=ဩကာသအားဖြင့် ကျပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိသော။ အဝေရံ=မိမိက ဝေရစေတနာ ရန်သူစိတ် လုံးဝမထားသော။ အသပတ္တံ=ထိုသူ၏ ရန်သူ ရန်ငြိုး အလျှင်း ကင်းမဲ့သော။ မေတ္တံ မာနသံ=မေတ္တာနှင့် ယှဉ်လှဲစိတ်ကံ။ သဗ္ဗလောကသ္မိံ= ခပ်သိမ်း ဥသံ့ အလုံးစုံသော ကာမရူပ အရူပ လောကသုံးပါး၌။ ဘာဝယေ ဘာဝေယျ=မနေမနား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

ဒါကတော့ အလုပ်မဟုတ်တော့ဘူး၊ မေတ္တာ ဘာဝနာ နည်းကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒို့နဲ့တစ်ဘုံတည်းနေလို့ ကာမဘုံသားတွေပင် ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ အထက်မှာရှိတဲ့ အရူပ ဘုံ၊ အောက်မှာ ဒို့နေတဲ့ ကာမဘုံ၊ အလယ်ကောင်မှာရှိတဲ့ ရူပဘုံ ဘုံသုံးပါးမှာ ရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကို အသမ္မာဓ အရပ်အားဖြင့် ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိတဲ့ မေတ္တာ တဲ့၊ ဒါကို ဆိုလိုတယ်။ ဟာ-ငါဟာ ဘယ်အရပ် ဘယ်အရပ်ကိုတော့ မေတ္တာပို့ လို့ ရတယ်။ ဘယ်အရပ်ကို မေတ္တာပို့လို့ရတယ်။ ဘယ်အရပ်ကို မေတ္တာပို့လို့ မရပါဘူး။ ငါ့မေတ္တာ မပွားဘူး၊ ကျပ်တည်းနေတယ်။ ဒီလို မရှိရဘူးတဲ့။ အရပ်လေးမျက်နှာ အရပ်ဆယ်မျက်နှာ ဘယ်ပို့လို့လဲ ဘယ်ပို့လို့လဲ တခါတည်း သွားပါစေ။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးများ လက်ထက်တုန်းက ဦးကျောက်လုံး ပို့တဲ့ မေတ္တာလိုပေါ့ ဟုတ်လား။ အရှေ့အရပ်မျက်နှာသို့ ကျောက်လုံးရဲ့ မေတ္တာကြီး အကုံး

လိုက် အခဲလိုက် သွားပဟေ့ သွားပြီ သွားပြီ သွားပြီ ဆိုပြီး ပို့သလိုပေါ့။ အရပ် ဆယ်မျက်နှာ ဘယ်အနားမှ အပိတ်အပင် အတားအဆီး အကျင်အတည်း မရှိရဘူး။ အဝေရ “ငါကွာ သူ့ကို မေတ္တာတော့ ပို့ချင်ပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် ဘယ်ကုန်းက သူက ငါ့ကို ဘယ်နှယ်လုပ်ထားတဲ့အတွက် အဲဒါလေးတော့ အနားက မပြေသေးဘဲ ရှိနေတဲ့ အတွက် မပို့နိုင်ဘူး” ဆိုတဲ့ ဒီမေတ္တာမျိုး မဖြစ်စေနဲ့တဲ့။ ကိုယ်က သူ့အပေါ်မှာ ရန်ငြိုး ပြောပြီးသားဖြစ်တဲ့ မေတ္တာမျိုး ဖြစ်နေမယ်။

အသပတ္တ၊ ငါကတော့ မေတ္တာပို့ချင်ပါရဲ့၊ သူက ငါ့မေတ္တာ မခံလို့ ငါ့မေတ္တာ လမ်းက ပြန်လာတယ်ဆိုတဲ့ ဒီမေတ္တာမျိုး မဖြစ်စေနဲ့တဲ့။ မေတ္တာဘာဝနာသမားသည် အသမ္မာမ မေတ္တာ၊ အဝေရမေတ္တာ၊ အသပတ္တမေတ္တာဆိုတဲ့ အရပ်အားဖြင့် ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိတဲ့ မေတ္တာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်က ရန်ငြိုးစိတ် ငါ့အပေါ်ထားလို့ မပို့နိုင် ပါဘူးလို့ မရှိရမယ့် မေတ္တာ၊ သူ့ထားချင်ထား မထားချင်နေ၊ ကိုယ်ကသာ ပို့၊ အဲဒီ မေတ္တာမျိုးကို ကာမ ရူပ အရူပ သုံးဘုံမှာ ရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကို ပို့။

ဣရိယာပုထ်မရွေး ပွားနိုင်သည့် မေတ္တာ

ဒါဖြင့်ယင် ပြီးပလားလို့ဆိုတော့ -

တိဋ္ဌံ စရံ နိသိန္နောဝ၊ သဟာနော ယာဝတာဿ ဝိတမိဒ္ဓေါ။

ဧတံ သတိံ အဓိဋ္ဌေယျ၊ ဗြဟ္မမေတံ ဝိဟာရမိမ ဗာဟု။

ဧတံ ဝိဟာရံ=ဤသို့ မေတ္တာဖြင့် နေခြင်းကို။ ဗြဟ္မဝိဟာရံ=မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍။ ဝါ၊ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ သန့်ရှင်းသောနေခြင်းဟူ၍။ အာဟု=ဘုရားအစ များလှပေတောင်း အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ ရင့်ညောင်းသံချို မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ တသ္မာ= ထို့ကြောင့်။

(မေတ္တာ ဘာဝနာနဲ့ နေပြီဆိုယင် ဗြဟ္မဝိဟာရနဲ့ နေတာလို့ ခေါ်တယ်။) ဒါကြောင့်-

တိဋ္ဌံ = ရပ်နေတုန်းလဲ မေတ္တာပွားပါ။

စရံ = သွားနေတုန်းလဲ မေတ္တာပွားပါ။

နိသိန္နော ဝါ = ထိုင်နေတဲ့အချိန်မှာလဲ မေတ္တာပွားပါ။

သယာနော ဝါ = လျောင်းလျက်လဲ မေတ္တာပွားလို့ရတယ်။

ယာဝတာ=အကြင်မျှလောက် ဣရိယာပုထ်လေးပါးဖြင့်၊ ဝိတမိဒ္ဓေါ=ငိုက်မြည်းခြင်း ကင်းစင်သည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ကာဝတာ=ထိုမျှလောက်။ ဧတံ သတိံ=ဤမေတ္တာနှင့်

ယှဉ်တဲ့ သတိကို။ အဓိဋ္ဌေယျ=ဆောက်တည် ပွားများရာ၏။

မအိပ်ခင် လျောင်းတုန်း ရပ်တုန်း ထိုင်တုန်း သွားတုန်း ဣရိယာပုထ် လေးပါးမှာ ဘယ်အချိန်မဆို ပွားနေပါ။ ဘာပြောသလဲဆိုတော့ အာနာပါနု ဆိုကြပါစို့။ လမ်းသွား ရင်း အာနာပါနု လုပ်လို့မရဘူး၊ အာနာပါနုအလုပ် လုပ်ချင်ယင် မတ်တပ်ရပ်လို့လဲ မရဘူး၊ အာနာပါနုအလုပ် ဆိုလို့ရှိယင် အိပ်လို့လဲ မရဘူး၊ စည်းကမ်းက ဘယ်နှယ် ညွှန်ပြသလဲ-

ပလ္လင်္ကံ အဘုဇိတွာ ဥရုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ -

ဆိုတဲ့အတွက် အာနာပါနုအလုပ် လုပ်ချင်ယင် ထိုင်ရတယ်၊ ထိုင်ပြီးတော့မှ ဒီ အာနာပါနုကို ရှုရတယ်။

မေတ္တာဘာဝနာသည် ဣရိယာပုထ် မရွေးဘူးတဲ့၊ လျောင်းလျက်သားလည်း ပွားရ တယ်၊ ထိုင်လျက်သား ရပ်လျက်သား သွားရင်းလဲ ပွားရတယ်တဲ့။ လျောင်းရင်း ရပ်ရင်း ထိုင်ရင်း သွားရင်း ဣရိယာပုထ်လေးပါးမှာ ဘယ်ဣရိယာပုထ်မရွေး ပွားနိုင်တယ်။ ပွားလို့ လွယ်ကူတဲ့ ဘာဝနာလို့ ပြောချင်တယ်။

ဒါဖြင့်ကောင်းပြီ၊ အဲဒီလို မေတ္တာဘာဝနာဟာ ဣရိယာပုထ်အားဖြင့်လဲပဲ မရွေးရတဲ့ ဘာဝနာဆိုတော့ လမ်းလျှောက်သွားရင်းလဲ ပွားတယ်၊ ထိုင်ရင်လဲ ပွားတယ်၊ လျောင်း ရင်းလဲ ပွား၊ ရပ်ရင်းလဲ ပွားကြည့်၊ ဒါအင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဣရိယာပုထ် မရွေးတဲ့ ဘာဝနာဖြစ်ကြောင်း ပြောတာ။ ဒါက အလုပ်လုပ်ဖို့ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်လုပ်တာ ပွားတာကတော့ စောစောကပြောတဲ့ သဗ္ဗသင်္ဂါဟက ဘာဝနာတိက မေတ္တာဘာဝနာ ဒီလိုပွား၊ ပွားလို့ အနည်းဆုံး ဥပစာရ သမာဓိဈာန်၊ ထို့ထက်တတ်နိုင်ရင် မေတ္တာ အပ္ပနာဈာန် ပထမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန် ထိအောင်ပွား၊ ပွားပြီးတော့ ဘာလုပ်ရမလဲ-

မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပဿနာသို့ကူးပုံ

ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ၊
သီလဝါ ဒဿနေန သမ္ပန္နော။
ကာမေသု ဝိနေယျ ဂေခံ၊
န ဟိ ဇာတုဂ္ဂဗ္ဘသေယျ ပုန ရေတိ။

နောက်ဆုံးဂါထာ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းသမားသည် ဝိပဿနာသို့ ကူးပုံကို ပြောတဲ့ပါဠိ။
ဘယ့်နှယ်လဲ-

ဒိဋ္ဌိဇ္ဇ=အတ္တဒိဋ္ဌိ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိသို့လည်း။ အနုပဂ္ဂမ္မ-န ဥပဂန္တဗ္ဗာ=မကပ်ရောက်အပ်။

ဘာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောလိုက်ချင်တာတုန်း။ မေတ္တာဘာဝနာသမားသည် သဗ္ဗ
သင်္ခါဟကမေတ္တာပဲ ပွားပွား။ သတ္တဝါတွေကို သုံးပုံထားတဲ့ တိကမေတ္တာပဲ ပွားပွား၊
ဒုကမေတ္တာပဲ ပွားပွား၊ အဟိတဒုက္ခာ နာဂမပတ္တနာ မေတ္တာပဲ ပွားပွား၊ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါ၊
သတ္တဝါနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သတ္တဝါတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်ပြီးတော့ သမာဓိထူထောင်လာတဲ့
အတွက် အတ္တဒိဋ္ဌိဘက်ကို မတော်တဆ ယိုင်သွားတတ်တယ်တဲ့။ မေတ္တာဘာဝနာ
သမာဓိအခြေခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာဘာဝနာဘက် ကြိုးကုတ်အားထုတ်လို့ရှိယင်
ဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိကိုလဲ အနုပဂ္ဂမ္မ-န ဥပဂန္တဗ္ဗာ=မကပ်ရောက်အပ်။ ဝါ မကပ်
ရောက်အောင် အနတ္တာနုပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်။

အနိစ္စာနုပဿနာက တစ်မျိုးနော်၊

ဒုက္ခာနုပဿနာက တစ်မျိုး၊

အနတ္တာနုပဿနာက တစ်မျိုး -

အဲဒီလို ဒိဋ္ဌိအစွဲသန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ အနတ္တာနုပဿနာကို ပွားရတယ်။
ဦးတည် ပွားရတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် ဥပစာရ သမာဓိ
နိဝရဏ ကွာလောက်တဲ့အခြေ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်သိတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ရောက်ပြီးရင်
ဥပစာရသမာဓိ ဆိုတဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ဟိုဘက်ကိုလွှားရင် မေတ္တာဘာဝနာ
သမားသည် ဝိပဿနာကူးရင် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို လုပ်တော့မယ်ဆိုယင် အနတ္တ
ဘာဝနာပွား။

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်ဟာ အနတ္တဘာဝနာ ပွားနည်းကို ကောင်းကောင်းကြီး
ဖော်ပြထားတဲ့ သုတ္တန်ပါ။ သုံးပိုင်းထားပြီးတော့ အနတ္တဘာဝနာပွားနည်းကို ဖော်ပြတဲ့
သုတ္တန် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသုတ္တန်လဲပဲ တစ်သုတ္တန်လုံး ခြုံပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုယင်
အနတ္တ ဘာဝနာ ဘယ်လို ပွားမတုန်း၊ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်ရိုက်ကြီးကို ဟောထား
တာ။

ခန္ဓာငါးပါးခွဲခြင်း

ဟသ္မာ ကိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သြဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟိနံ ဝါ ပဏီတံဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ သဗ္ဗံ ရူပံ “နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ” ထိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။*

ရှေ့က အနုသန္ဓေ နှစ်ချက်လောက်ပြီးတော့ တေပရိဝဋ္ဌမ္မေ ဒေသနာလို့၊ တေပရိဝဋ္ဌ မေဓဒေသနာဆိုတာ -

- (၁) အနိစ္စလား၊ နိစ္စလား ၊ အနိစ္စပါဘုရား။
- (၂) ဒုက္ခလား၊ သုခလား၊ ဒုက္ခပါဘုရား။

(၃) ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ-လို့ ရှုသင့်သလား၊ မရှုသင့်ပါ ဘုရားလို့ အဲဒီလို အမေးအဖြေ သုံးပြန် ပြန်ပြီတော့ ဟောတဲ့ ဒေသနာမျိုးကို တေပရိဝဋ္ဌ ဒေသနာလို့ ခေါ်တယ်။

အကြောင်းညီညွတ်ယင်ပေါ့လေ။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဘုန်းကြီးတို့ ကြီးသွင်း ထားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကူးပြီးတော့ ယူပေါ့။

မေတ္တာဘာဝနာသမားသည် အနတ္တဘာဝနာကို ပွားရမယ်လို့ဆိုတာ “အတ္တဒိဋ္ဌိသို့ မကပ်ရောက်ရဘူး” ဆိုတဲ့စကားနဲ့ “အနတ္တဘာဝနာပွား” ဆိုတာ အတူတူပဲ။ ပွားယင် ဘယ်လို ပွားမလဲ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်က လာတဲ့အတိုင်း -

ခန္ဓာငါးပါး၌ ဝိပဿနာရှုပွားပုံ

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ တသ္မာ=ထိုသို့ ရုပ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏အတ္တ လိပ်ပြာမဟုတ်လေသောကြောင့်။ (ဒါက အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ ထည့်ပြီးပြောဖို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က ချစ်သား တို့၊ ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ရုပ်မှာ အနိစ္စ ဧကန်၊ ဒုက္ခ ဧကန်၊ နေတံ မမ=နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဧကန်ဖြစ်လာသောကြောင့် ချစ်သားတို့ ဘယ်လိုနလုံး သွင်းရမလဲ) အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်=အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အား ကာလအနေအား ဖြင့် သုံးယွှန်းပြားသော။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ ဝါ=ကြွင်းမဲ့ ဥသည့် အလုံးစုံသော ရုပ်တရားအစု

* သံ၊ ၂၊ ၅၆။

သည်လည်းကောင်း။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ=မိမိ၏ အတွင်းသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ=အပြင်အပ သုတပါး သန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ ဝါ=ကြွင်းမဲ့ ဥသု အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည် လည်းကောင်း။ ဩဠာရိကံ ဝါ= ရန်ရှင်းကြမ်းတမ်းသည် လည်း ဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ=သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ ဝါ=ကြွင်းမဲ့ ဥသု အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည် လည်းကောင်း။ ဟိနံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ=ယုတ်ညံ့ သော အလုံးစုံသော ရုပ်တရားအပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ ပဏီတံဝါ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ=မွန်မြတ်သော ခပ်သိမ်းသော ရုပ်အပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ ယံ ဒုရေ ရူပံ ဝါ=အကြင်ဝေးစွာသော ရုပ်သည်လည်းကောင်း။ ယံ သန္တိကေ ရူပံ ဝါ= အကြင်နီးစွာ သော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ ရူပံ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ပါး အပြားရှိ သော ရုပ်အားလုံးသည်။ နေတံ မမ=ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား။ နေသောဟမသ္မိ= ငါမဟုတ်ပါ တကား။ န မေသော အတ္တာ=ငါ၏အတ္တ လိပ်ပြာ မဟုတ်ပါတကားလို့ -

ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဩဠာရိက သုခုမ ဟိန ပဏီတ ဒုရ သန္တိကအား တစ်ဆယ့်တစ်ထွေပြားတဲ့ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်တရားအစုသည် နေတံ မမ၊ ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား။ နေသောဟမသ္မိ၊ ငါမဟုတ်ပါတကား။ န မေသော အတ္တာ၊ ငါ၏လိပ်ပြာ မဟုတ်ပါတကားလို့ ရုပ်ကို ဒီလိုပွားပါတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက။

ဣတိ=ဤသို့၊ ယထာဘူတံ=မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း။ သမ္မာ=ကောင်းစွာ။ ပညာယ=ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မြင်အောင် ရှုကြည့်အပ်၏။

မြတ်စွာဘုရားက ဝိပဿနာ တက်လို့ ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်းအနေနဲ့ ရှုချင်ယင် အဲဒီ အနတ္တ လက္ခဏာသုတ်အတိုင်း ရှုကြ ချစ်သားတို့ ချစ်သမီးတို့လို ပြောထားတယ်။ သုတ္တန်ကြီး ထဲမှာ ဒီပါဠိတွေ တိုက်ရိုက်ကြီး ပါနေပါတယ်။

မြန်မာလို ဆိုလို့ရှိယင် ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် စသည်အား တစ်ဆယ့်တစ်ပါး အပြားရှိသော ခပ်သိမ်းသော ရုပ်တရားအစုသည် ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တ လိပ်ပြာမဟုတ်ပါတကား၊ ထည့်ချင်သေးယင် အနိစ္စမျိုးတွေပါတကား၊ ဒုက္ခမျိုး တွေပါတကား၊ အနတ္တမျိုးတွေပါတကားလို့ အဲဒီလို ထည့်ချင်သေးယင် ထည့်လိုက် အုံး။ အချို့ထဲ သကာလောင်းသလို၊ ဒါတောင် အချို့က တထဲမှာ အလုပ်မဝါးကူး ပြောနေ ကြတယ်။ ဒီစာထဲမှာ ဒါတွေ တိုက်ရိုက် ရှိနေပါလျက် ဒီကိစ္စဟာ ဘယ့်နယ်ယုတ် ဓာထဲ အလုပ် မပါရမှာလဲ။

အဲဒီ ဇာထဲက တရားကို ဒီလူတွေ မြင်အောင်ကြည့်၊ မြင်အောင်ကြည့်ပြီးတော့ ဒီလို နှလုံးသွင်းယင်ပေါ့လေ၊ ယံ ကိစ္စိ ရှုပ်လို့ဆိုယင် မြင်ပစေ၊ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးက ရူပက္ခန္ဓာကို မြင်အောင်ပြောထားကာ မတွေ့ဘူးလား -

ဆောင် - ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာနှင့်၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏဟု၊

အစုငါးတန်၊ ငါးရပ်ခန့်တည်း -

ခန္ဓာငါးပါး နားလည်တယ်။

ဖောက်ပြန်တွေပြား၊ ဖြစ်တတ်ငြား၍၊ စကားပုံသေ၊ ရုပ်ခေါ်ပေ၏။

ဘယ်လောက်ကောင်းသလဲ။ စာတော့မကျက်ဘဲနဲ့၊ စာတော့ကျက်ဖို့၊ မလိုပါဘူး။ ကျက်လို့လဲ မရနိုင်ဘူးနဲ့၊ ကျက်လဲ မကြည့်ဘဲနဲ့၊ မရနိုင်ပါဘူး ပြောတယ်။ ကျက်ကြည့် စိတ်ထဲက ကျက်ကြည့်လို့ရှိယင် စေတနာရှိရှိနဲ့ကျက်၊ မြန်မြန်ရတယ်။

နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈-ပါး

မြေဓာတ် ရေဓာတ်၊ မီးလေဓာတ်ဟု၊ လေးရပ်ဘုတ်ကြီး၊ ပွားစည်းအနက်(၄)
ဒီစကားလေးရရင် မဟာဘုတ်ကြီး လေးပါးကို နားလည်တယ်။

စက် သော ဃာ ဇိ၊ ကာငါးလီမူ၊ အကြည်ရူပ၊ ပသာဒတည်း။

ဒီလင်္ကာပိုဒ်ကလေးရရင် ပသာဒရုပ် ငါးပါးဆိုတာ ဘာလဲ နားလည်တယ်။

ရူပသဒ္ဒ၊ ဂန္ဓရသာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဟု၊ ငါးဖြာအာရုံ (၄) *

အာရုံ ရုပ်ငါးပါးဆိုတာ ဒီဟာလေးရရင် နားလည်တယ်။

နှစ်စုံဘာဝ၊ ဟဒယနှင့်၊ ဖီဝဩဇာ၊ ဆယ့်ရှစ်မှာမူ၊ လေးဖြာဟေတု၊ ကြောင်းစတု
ကြောင့်၊ ဖြစ်မှုပေါလော၊ သဘောသီးသီး၊ ကိုယ်စီပြီး၍၊ ရုပ်ကြီးရူပ၊ နိပ္ပန္နတည်း။

ဪ ဒီ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရုပ်တွေကို နိပ္ပန္နရုပ် လို့ခေါ်တယ်။ လက္ခဏာယာဉ် တင်၍ သုံးသပ်လျှင် ဒီရုပ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကိုပဲ သုံးသပ်ရတယ်။ အနည်းဆုံး အဲဒါ လောက်တော့သိမှ ရူပက္ခန္ဓာပေါ်မှာ သုံးသပ်လို့ကောင်းတယ်။ အခုတော့ ကိုယ်က အဲဒါလောက်ကလေးမှ မသိချင်တော့ ရှာဟာ၊ ပုထုနာနာသတ္တရာဥလ္လောကနဘေး တခါ တည်း ဆရာအမျိုးမျိုးကို မော့ကြည့်နေကြတယ်။ နာနာသတ္တရာဥလ္လောကန ဘေးကြီး ဟာ မလွတ်တော့ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်က အဲဒါလောက်ကလေးမှ

* ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်သည် မဟာဘုတ် လေးပါး၌ ပါပြီးဖြစ်၍ ချန်ထားပြီး ရူပ၊ သဒ္ဒ၊ ဂန္ဓ၊ ရသာ ရုပ်လေးပါးကိုသာ နိပ္ပန္နရုပ်၌ ထည့်သွင်းပါသည်။

မရတော့ ဆရာအမျိုးမျိုး ရှာရမှာပေါ့။ ဒို့မိဘ ဒို့ဘိုး ဒို့ဘွား မျှော်ကြည့်လိုက်စမ်း။ ရတယ်၊ သူတို့ ဓမ္မစကြာ ကောင်းကောင်းရတယ်။ အနတ္တလက္ခဏာသုတ် ကောင်းကောင်း ရတယ်။

ပြီးတော့ တစ်ခါတလေ ဒီနေ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရိစရာ မောစရာ ပြောသေးတယ်။ ဒို့ အဘိုး အဘွားတုန်းကတော့ကွာ ပထဝီကသိဏံ အာပေါကသိဏံနဲ့ ဆိုနေတာ ကြားရဖူးတယ်။ ရည်စရာလဲကောင်းတယ်။ ဒို့ ဆိုစမ်းပါ။ သူတို့လို ဘယ်သူမှ မရဘူး မဟုတ်လား။ ကသိုဏ်းဆယ်ပါး ဘယ်သူမှ မပြောတတ်ဘူး။ ဒို့ဘိုး ဒို့ဘွားတို့ကတော့ အာပေါကသိဏံတို့ ရတယ်။ ပြောတတ်တယ်။ အာပေါကသိဏံဆိုတာ အာပေါက သိုဏ်းပေါ့ကွာ။ တေဇောကသိုဏ်းပေါ့ကွာ။ သူတို့က နှုတ်တိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို သူတို့ လက်ထက်တုန်းက ဒီကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်တို့ကို ပါးစပ်ထဲရတော့ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ချင်လိုက်တာ ဖြစ်တယ် ဟုတ်လား။ ရွေးစရာ ကျန်သပေါ့။

ကနေ့တော့ အဲဒီလို ပါးစပ်ထဲက ကိုယ်က မကျက်ချင်ဘူး။ ဒီပြင် ပျော်စရာ ပါးစရာ စာပေကျတော့ ရပါ။ လွယ်လွယ်နဲ့ရတယ်။ ဟော ဘုန်းကြီးတို့ ဒီ တကယ့်အရေးကြီးတဲ့ စာပေကျတော့ မကျက်ဘူး။ မကျက်တော့ မကျက်ရတဲ့အလုပ် လုပ်ကုန်ကြတော့ တစ်ခါ တည်း စိတ်ကူးနဲ့ ကူးချင်ရာတွေ ကူးပြီးတော့ ဖြစ်ချင်ရာတွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။ မိုးဆို မိုး ဟုတ်လား။ ပြောဆို ပြော၊ တောင်ပြော တောပြော ပြောချင်ရာတွေ ပြောပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ဖြစ်ကုန်တယ်။

အမှန်က ဒီ အနတ္တလက္ခဏာသုတ် ကြည့်မယ်ဆိုယင် ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း လုပ်ချင်တယ် ဆိုယင် အဲဒီအထဲကအတိုင်း လုပ်ဖို့။ ဝေဒနာ ထို့အတူ -

ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ
ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါဟိနာ ဝါ ပဏီတာ ဝါ ယာ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ၊
သဗ္ဗာ ဝေဒနာ 'နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသာ အတ္တာ'။

ဘုန်းကြီး အခုရွတ်တဲ့ ဒီပါဠိကို နောက်ကရိုတဲ့ ဆရာတော် သံဃာတော်တွေဟာ အကြွင်းမဲ့ လက်ခံတယ်။ ဒို့ ဒီဒါယကာ ဒါယိကာမက္ခေ အနေနဲ့ ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းချင်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဩဠာရိကာ သုခုမ ဟိန ပဏီတ ဒူရ အာသန္နအားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ထွေပြားတဲ့ ခံစားမှု ဝေဒနာ တရားအစု သည် 'ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါ၏လိပ်ပြာ မဟုတ်ပါတကား'

လို့ ဒီလို အနတ္တလက္ခဏသုတ် အဆိုအတိုင်းဆိုယင် ဒီအတိုင်း နှလုံးသွင်းရမယ်။

ဝေဒနာဓာတ်အကျယ် ၁၀၈-ပါး ပွားပုံ

အဲ - ဝေဒနာအကြောင်း အကျယ်သိချင်တယ် ဆိုလို့ရှိယင်လဲ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားရေးတဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာရဲ့လင်္ကာ ရှိတယ်။

ဆောင် - ခံစား ခံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှာ၊ ဝေဒနာဓာတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့။

ခံစားတယ် ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ လောကမှာ ပြောသမျှတွေဟာ ဒါ ဝေဒနာချဉ်းပဲ။

**သုံးရပ်ဝေခွဲ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ သုခချမ်းသာ၊ ဥပေက္ခာမူ၊ လျစ်လျူခံစား၊
မထင်ရှားတည်း။**

ဝေဒနာဆိုကာ ခံစားမှု ခံစားမှု ခေါ်တယ်။ ဒီထက် ကျယ်ကျယ်လေး သိချင်ယင် သုံးရပ် ဝေခွဲ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခံစားမှုကို ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခချမ်းသာတဲ့၊ ချမ်းချမ်းသာသာ သက်သက်သာသာ ခံစားမှုကို သုခဝေဒနာ။ ဥပေက္ခာမူ၊ လျစ်လျူခံစား၊ မထင်ရှားတည်း။ မထင်မရှား လျစ်လျူခံစားမှု သဘောသည် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၊ အဲသလို သုံးပါးရတယ်။ ဟာ ဒီထက် ကျယ်ကျယ် သိချင်သေးတယ်ဆိုယင် -

ငါးပါးအလို၊ တစ်ပုံဆိုသော်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ လျစ်လျူခွဲလော့၊

ဝေဒနာငါးမျိုး နားလည်ချင်ယင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာတဲ့။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သုခ ဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ ငါးပါးတဲ့နော်။

တစ်နဲ့ထို့ပြင် = ဒါနဲ့ မကျေနပ်သေးယင် ချဲ့ချင်သေးတယ်၊ ဝေဒနာတွေကို အကျယ်တဝင့် သိသင့်သမျှအကုန် တပည့်တော်တို့ သိချင်တယ်၊ ကုလားမ ချေးတွန်း ဘာမှမကျန် အကြွင်းအကျန်မရှိ သိချင်သပ ဆိုလို့ရှိယင် -

အမြင်အကြား၊ အနံ့အားဖြင့်၊ စားလျက်တွေ့ထိ၊ ကြံသိခြောက်ဖြာ ... ။

အမြင်ခံစားမှု ဝေဒနပသဘော၊ အကြားခံစားမှု ဝေဒနာသဘော။ နမ်းရှုတာနဲ့ ပတ်သက် လို့ ခံစားမှု၊ စားတာနဲ့ ပတ်သက်၍ ခံစားမှု၊ စားတာနဲ့ ပတ်သက်၍ ခံစားမှု၊ ကွေ့ထိတာနဲ့ ပတ်သက်၍ ခံစားမှု၊ သိတာနဲ့ ပတ်သက်၍ ခံစားမှု။

အေး ... မျက်စိအတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ ခံစားမှု၊ နားအတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ခံစားမှု၊ နှာခေါင်းအတွေ့ လျှာအတွေ့ ကိုယ်အတွေ့ စိတ်အတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ခံစားမှု၊ ဒွါရကနေ ကိုင်မှတ်ယင် ဝေဒနာခြောက်ပါးရှိတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက ဒါ ပြောတာ။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲ၊ လျစ်လျူခွဲခြား၊ ဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း။

ဒီခြောက်ပါးကို အရင်းတည်ပြီးတော့ မျက်စိအမြင်နဲ့ အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်တဲ့ခံစားမှု သည် သုခဒုက္ခဥပေက္ခာ သုံးမျိုးရှိသတဲ့။ နားအကြားနဲ့ ပတ်သက်၍ ခံစားမှုလဲပဲ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာလို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။ နှာခေါင်းနဲ့ နှမ်းရှူတာ အကြောင်းပြု၍ဖြစ်တဲ့ ခံစားမှု လဲ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ သုံးမျိုးရှိတယ်။ လျှာနဲ့စားမှု၊ ထို့အတူ ကိုယ်ဖြင့်တွေ့မှု၊ ထို့အတူ စိတ်ဖြင့်သိမှု အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဝေဒနာ ခံစားမှုလဲပဲ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာလို့ သုံးမျိုးစီရှိတယ်လို့ ဆိုတော့ ဆယ့်ရှစ်ပါးဖြစ်တယ်။ ဒါကို -

သုံးပါးကာလ၊ ပွားထတုံသေး၊ ငါးဆယ့်လေးတည်း။

တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝေဒနာတွေသည် အတိတ်ကလဲ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ၊ နောင်အနာဂတ် လဲ ဖြစ်လတ္တံ့၊ အခု ပစ္စုပ္ပန်ခေါ်တဲ့ ကနေ့လဲပဲ ဒီဆယ့်ရှစ်ပါးပဲ ဖြစ်နေတယ်လို့ ဝေဒနာ ကို အတိတ်က ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ အနာဂတ်က ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန် ဒီကနေ့က ဆယ့်ရှစ်ပါး - သုံးရပ်ပေါင်းတော့ ငါးဆယ့်လေး ဖြစ်ရတယ်။ ကောင်းပြီ၊ ငါးဆယ့်လေးတည်း။ ကိုယ်တွင်းမှာ ဒီငါးဆယ့်လေးအပြင် ပိုမရှိဘူး။

တရားသန္တာန်၊ နှစ်ပွားပြန်က၊ တစ်ရာ့ရှစ်ပင်၊ အကျယ်မြင်လော့။

သန္တာန်နှစ်ပါးနဲ့ မြောက်ကြည့်ပါတဲ့၊ ကိုယ်ခံစားမှု ငါးဆယ့်လေး+ သူခံစားမှု ငါးဆယ့်လေး=နှစ်ရပ်ပေါင်းလို့ ရှိယင်ဖြင့် ဝေဒနာအကျယ်ကား တစ်ရာ့ရှစ်ပါးပဲ၊ ဒီထက် မပွားတော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီ လင်္ကာတစ်ပုဒ်တောင် မဆုံးသေးဘူးနော်၊ တစ်ဝက်မှာ။ ဝေဒနာကုန္တာရဲ့ သဘော ပေါလောပေါ်အောင် ရတယ်။ တစ်ခါ ငါ့မှာ သူတော်ကောင်းအနေနဲ့ လူသာမန် တွေ အာရုံငါးပါးနဲ့ ပျော်ပါးပြီးတော့ နေကြတဲ့အချိန်မှာ တရားနဲ့ ပျော်ကြည့်လိုက်စမ်း၊ ဝေဒနာကုန္တာရဲ့ သဘောကို ခံစား စံစား စကားနှစ်ထွေ လင်္ကာပိုဒ်ကလေးက စပြီးတော့ တစ်ရာ့ရှစ်ပင် အကျယ်မြင်လော့ဆိုတဲ့ လင်္ကာကို ဆိုရင်းဆိုရင်း ရွတ်ရင်း ရွတ်ရင်း နောက်ကနေပြီးတော့ အသိဉာဏ်တွေ အပြောအပြော တာပေးတာပေးတာ လိုက်ပြီးတော့

ဓမ္မပီတိတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။

သညာက္ခန္ဓာ

ယာ ကာစိ သညာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ
ဩဠာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ ဟိနာ ဝါ ပဏီတာ ဝါ ယာ ဝုရေ သန္တိကေ ဝါ
သဗ္ဗာ သညာ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသောအတ္တာ။

ဒါ-ဘုန်းကြီးတို့ စာပေနယ်က ရဟန်းသံဃာတော်ဆိုယင် သညာက္ခန္ဓာကို
ဒီအတိုင်း အလုပ်လုပ်ရမယ်၊ ဒီအတိုင်း နှလုံးသွင်းရမယ်၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ
ဘက်က ဆိုလို့ရှိယင်ဖြင့် “ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ် စသည်အား တစ်ဆယ့်တစ်မျိုး
ပြားတဲ့ သညာက္ခန္ဓာ တရားအစုသည် ငါ၏ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား၊ ငါမဟုတ်ပါတကား၊
ငါ၏အတ္တလိပ်ပြာ မဟုတ်ပါတကား” ဒီလို နှလုံးသွင်းရမယ်။ အဲဒီ သညာက္ခန္ဓာ
သဘောမကျယင်လဲဘဲ သညာက္ခန္ဓာ သဘောကျအောင် သညာက္ခန္ဓာရဲ့ သဘောကို
ရှာရသေးတယ်၊ ဘယ်လို ရှာမလဲ၊ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ဝေဒနက္ခန္ဓာနဲ့ သညာ
က္ခန္ဓာ နှစ်ခန္ဓာအတွက် လင်္ကာ တစ်ပုဒ်လဲရေးတယ်။

ဝေဒနက္ခန္ဓာနဲ့ ဆိုင်ရာ လင်္ကာလဲဆုံးရော -

ထို့ပြင် သညာ၊ ခန္ဓာမှာကား၊ လိမ္မာတတ်သိ၊ ခေါ်ကြဘိရှင် တဲ့။

ဆရာတော်ကြီးက ရှင်းရှင်းလေး လူ့လောကမှာ လိမ္မာတယ်ဆိုတာတွေဟာ
“လောကီရေးရာ လိမ္မာတယ်ဆိုတာတွေဟာ သညာတွေပေါ့ကွ”တဲ့၊ ဒါပြောတာ။

လူ၏ဘောင်မှာ၊ လူတကာနဲ့၊ လိမ္မာမြဲမှု၊ မှတ်စွဲဖြာဖြာ၊
ဤသညာပင်၊ နတ်မှာ နတ်လျောက်၊ လိမ္မာမြောက်၏။

ပညာနှင့် သညာ

လူ့ဘောင် လူ့လောကမှာ သူများနည်းကူ ရောင်းတတ်တယ် ဝယ်တတ်တယ်
စားတတ်တယ် ရောင်းရေးဝယ်တာ သိပ်လိမ္မာတာပဲဆိုတာ အဲဒါ ပညာမဟုတ်ဘူးတဲ့၊
သညာ၊ ဈေးအလိမ္မာ ဖြစ်တယ်။ ပညာအလိမ္မာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါသညာလိမ္မာကို၊ ဒါ
ပြောတာ။ ပြီးတော့ နတ်လဲပဲ နတ်အလျောက် လိမ္မာပါတယ်၊ သညာက္ခန္ဓာ နယ်ကျယ်ပုံ
ပြောတာ။

အောက်အပါယ်သား၊ ကျွဲနွားမြင်းဆင်၊ မြင်မြင်သမျှ၊ အနန္တလည်း၊ ဘာဝဘာဝ၊ သိတတ်ကြ၏။

အောက်အပါယ်ဘုံသားဖြစ်တဲ့ ကျွဲကျွေး နွားတွေ မြင်းတွေ ဆင်တွေ၊ အဲဒီသတ္တဝါ တွေလဲပဲ သူတို့ရဲ့ ဘာဝဘာဝ ထိုက်သလောက် ထိုက်သလောက် သိကြတယ်။ အဲဒီလို သိလို့များ ဒီအသိကို ပညာမထင်နဲ့ သညာပါတဲ့နော့။

လောကအလုံး၊ မျှော်မဆုံးလျှင်၊ အသုံးတွင်စွာ၊
အလိမ္မာဟု၊ အခြာအချုပ်၊ ခေါ်သမုတ်၏။

လျှောက်ပြီးတော့ လောကထဲ သညာကွနွာ နယ်ကျယ်ပုံကို မျှော်မဆုံးအောင် ကျယ် လှတယ်။ ချုပ်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုယင် လောကီရေးရာ လိမ္မာတယ် ပါးနပ်တယ်ဆိုတာ ဒါ သညာကွနွာပဲ။

မုဆိုးတံငါ၊ သူ့အရာ၌၊ လိမ္မာကျွမ်းကျင်၊ သညာပင်တည်း။

မုဆိုးများ တောထဲမှာ အင်မတန် ကျွမ်းကျင်တယ်။ လူသာမန်တစ်ယောက်နဲ့ မုဆိုးနဲ့ အတူတူတွဲသွား၊ မုဆိုးက ဒီတောထဲ အနံ့ နံတာနဲ့ ဒီတောထဲ ကျားရှိတယ် မရှိဘူး သိတယ်။ အရပ်သား သာမန်က ဘာသိမလဲ၊ ဒါနဲ့ မုဆိုးကို ပညာရှိတယ် ပြောရမလား၊ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ သညာရှိတယ်ခေါ်။ သူ့အရာ သူ့ကျွမ်းကျင်တာတဲ့။ မြစ်ထဲကို တံငါနဲ့ အရပ်သား သာမန်သွား၊ ဟော တံငါက ရေပွက်တာမြင်ယင် ဒါဘယ်ငါး၊ ငါးအကောင် ဘယ်လောက် ငါးနာမည် ဘယ်လို ငါးဆိုတာ အကုန်သိတယ်။ ဒို့အရပ်သားတွေက တော့ ရေပွက်တာ ပွက်တာပဲ။ ပုစွန်မှန်း ငါးမှန်း မသိဘူး၊ လိမ္မာတာ ကျွမ်းကျင်တာကို ဒါ သညာကွနွာခေါ်။

သို့စဉ်နည်းပြ၊ သိကုန်ကြလော့။

ဆရာတော်ကြီးက နယဒဿနတဲ့၊ နည်းလောက်ပဲ သိရုံပြမယ်။ ရှေ့ကို အကျယ် ချဲ့ပြီးတော့ ကြည့်ကြပေါ့။

စူပသညာ၊ စသည်ဖြာသား၊ သညာအပြား၊ အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ခြောက်ပါးလာရှိ၊

ရူပါရုံ အဆင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပါးနပ်မှု၊ အသံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပါးနပ်မှု၊ အနံ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒါဟာ ရေမွှေးနဲ့ ဒါကနင်းဆီနဲ့ ဒါစံပယ်နဲ့ စသည်ပါးနပ်မှု လိမ္မာမှု သိမှု ဒါတွေဟာ သညာပညာပညာ ပြုကြတာပဲ။ အဆင်းနဲ့ အသံနဲ့ အနံ့နဲ့ အရသာ

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

နဲ့ အတွေ့အထိနဲ့ မော့ရုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပါးနပ်မှု ဒါတွေဟာ သညာက္ခန္ဓာတွေပါ။ ဒါ ပြောတာ။

**ပွားပြန်ဘိမ္မ၊ မြေသိရေသိ၊ နေလသိက၊ စရှိသွယ်သွယ်၊ မဆုံးဖွယ်သည်၊
အကျယ် သညာက္ခန္ဓာတည်း။**

သညာက္ခန္ဓာ နယ်ကျယ်ပုံကို လယ်တီဆရာတော်ကြီး ရေးထားတဲ့ လင်္ကာတစ်ပုဒ် လောက် ရယင်ပေါ့လေ၊ ရွတ်ကြည့်၊ ထပ်တလဲလဲ ရွတ်ကြည့် ယင်ပေါ့လေ၊ တစ်ရက် ထက် တစ်ရက် တစ်ခေါက်ထက် တစ်ခေါက် သဘောကျပြီး လာလိမ့်မယ်။ ဩော်- သညာဆိုတာ ဒီတရားတွေကို ခေါ်ပါကလား၊ ဒီတရားတွေသည် နေတံမမ=ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ပါတကား။ နေသောဟမသ္မိ=ငါမဟုတ်ပါတကား။ န မေသော အတ္တာ=ငါ၏ လိပ်ပြာ မဟုတ်ပါတကားလို့။

ဤကဲ့သို့ ပညာယ အရနဲ့ ဝိပဿနာ ပညာက စပြီးတော့ မဂ်ပညာထိအောင် ဒီအတိုင်း ရှုသွားရမယ်လို့ ဆိုထားတယ်။ ဝိပဿနာ လုပ်သည်ကစပြီးတော့ မဂ်ပေါက် သည်ထိအောင် ဒီအတိုင်းသာ ရှုနေ။ မဂ်ပညာပေါက်ပြီးတော့ မဂ်ပညာ အသိနဲ့ သိသည်ထိအောင် ဒီအတိုင်း သွားပါ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

လယ်တီဆရာတော်ကြီးက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ငါးဆယ်ဆိုယင် လူတွေ နားမလည်မှာ စိုးလို့ အကျဉ်းချုပ် ဘာပြောသလဲ -

ကာယဝစီ၊ မနောပြီတည့်၊ သုံးလိကမ္မ၊ သင်္ခါရမု -

သင်္ခါရက္ခန္ဓာဆို ဟိုတွေ့ ဒီတွေ့ တွေးနေလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက ကာယကံမူ ပြုပြုသမျှ၊ ဝစီကံမူ ပြောပြောသမျှ၊ မနောကံမူ ကြံကြံသမျှ ဒီအမှုကိစ္စ အဝဝသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာလို့ သုံးပါးလုံးကို မှတ်ပေးတယ်၊ ဟုတ်လားနော်။ နောက် ငါးဆယ်ဟော့ လင်္ကာ မဖော်တော့ဘဲ ချုံးတယ်။ ကာယကံမူ ပြုပြုသမျှ၊ ဝစီကံမူ ပြောပြောသမျှ၊ မနောကံမူ ကြံကြံသမျှ အဝဝသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အဲဒီ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ခပ်သိမ်းဥသံ့ အလုံးစုံလဲပဲ “နေတံမမ=ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ နေသောဟမသ္မိ=ငါမဟုတ်။ န မေသော အတ္တာ=ငါ၏လိပ်ပြာ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်ပါတကား။” ဒီလိုရှု။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ

အာရုံယူဘိ၊ အသိသဘော၊ စိတ်မနောကို၊ ဝိညာဏ်ဆို၏။

ထိုထိုအာရုံကို ယူတတ်တဲ့ အသိသဘော တစ်မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီသဘောကို ဝိညာဏ် ခေါ်တယ်။

ထိုဝိညာဏ်ကား၊ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ လျက်၊ ထိ၊ သိချက်ဟု၊ ခြောက်ခုအကျဉ်း။

အမြင်စက္ခု ဝိညာဏ် မြင်သိ သိတယ်။ ကြားသိ သိတာ သောတဝိညာဏ်၊ နံ သိ သိတာ ဃာနဝိညာဏ်၊ စားသိ လျက်သိ သိတာ ဇီဝာဝိညာဏ်၊ ထိသိ သိတာ ကာယ ဝိညာဏ်၊ ကြံသိ သိတာ မနောဝိညာဏ်လို့ အဲဒီလို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ခြောက်ပါးပဲ ထားတဲ့။ မြင်သိ ကြားသိ နံသိ လျက်သိ ထိသိ ကြံသိအား ခြောက်ထွေပြားတဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တရားအစုသည် “ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏လိပ်ပြာမဟုတ်ပါ တကား”လို့ အဲဒီလို နှလုံးသွင်း ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ အရှင်းဆုံးပဲ။

အတ္တဒိဋ္ဌိစင် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဝင်

ဒီဟာကို ဘာဖြစ်လို့ ပြောရသလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ=အတ္တ ဒိဋ္ဌိ မကပ်အောင် ကြိုးစား၊ အနတ္တဘာဝနာကို ကြိုးစားပါလို့ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြား ချက်အရ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကလာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။ အားထုတ်တော့ ဘာဖြစ်လာမလဲလို့ ဆိုတော့ -

ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ၊ သီလဝါ ဒဿနေန သမ္ပန္နော။

ဒိဋ္ဌိဉ္စ=အတ္တဒိဋ္ဌိ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိသို့လည်း။ အနုပဂ္ဂမ္မ=အနတ္တဘာဝနာဖြင့် မကပ် ရောက်မှု၍ (ဝါ) မကပ်ရောက်သည်ရှိသော် မကပ်ရောက်အောင် ကြိုးကုတ်အားထုတ် သည်ရှိသော်။ သီလဝါ=လောကုတ္တရာသီလနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ဒဿနေန= (မကြာခင်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နှင့်။ သမ္ပန္နော=ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အနတ္တနုပဿနာသာ ကြိုးစား။ ကြိုးစားလို့ရှိယင် စိတ်တွေများမနေနဲ့။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်က နေပြီးတော့ မဂ်ဉာဏ် မပေါက်မချင်း ကျင့်ပါ။ ဒီက မူမပြောင်းဘူး ဆိုပြီးတော့ သာ ကြိုးစားပါ။ အချိန်ကျတော့ မဂ်ဉာဏ်အမြင် ပေါက်လိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို ပြောနေတာလဲ ဆိုတော့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာသည် ကလလကြေညာသားနဲ့ ဘူကယ်

တဲ့၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် မိခင်နဲ့တူတယ်တဲ့၊ မိခင်သည် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ် ကြာတိုက်ခန်း ဝမ်းမှာ စွဲရောက်လာတဲ့ ကလလရေကြည်သားကို ဒီနေ့ ဒီခုနစ်ရက်မှာ ကလလရေကြည် လေး ရှိသေးတယ်။ နောက်ခုနစ်ရက်မှာ သားကလေးဖွားချင်လို့ မဖြစ်ဘူးတဲ့။

ဒီအတိုင်းပဲ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တည်းဟူသော မိခင်သည် မိမိရဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် တည်းဟူသော ကြာတိုက်ခန်း ဝမ်းထဲမှာ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော ကလလ ရေကြည် သားကလေးတည်လို့ ခုနစ်ရက်နဲ့ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော သား ဖွားချင်လို့ မဖြစ်သေးဘူး၊ ကိုးလ လွန်မြောက် ဆယ်လရောက်မှ အချိန်တန်မှ ဒီသားက ဖွားလို့ ဖြစ်မယ်၊ အချိန်တန် ကျတော့လဲပဲ ကိုယ်က မဖွားချင်ပေမယ်လို့ ဒီသားကဖွားတယ်။

အဲဒီအတိုင်းပဲ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော ကလလရေကြည် ပထမ တည်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီ တည်လာတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ ကလလရေကြည် ကိုယ်ဝန်သားကို လောဘတည်းဟူသောပိုး စားမသွားအောင်၊ ဒေါသတည်းဟူသော ပိုးစားမသွားအောင်၊ မောဟတည်းဟူသောပိုး စားမသွားအောင် စောင့်ရှောက်။ တရားနဲ့ စောင့်ရှောက်။ တရားနာ တရားနလုံး ကျင့်သုံး စောင့်ရှောက်လို့ ကိုးလလွန်မြောက် ဆယ်လရောက်တော့ မဂ္ဂဉာဏပရိပါစက တရားတွေ သဒ္ဓါဝီရိယ သတိ သမာဓိ ပညာ ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော ဒီသားကလေး လက်တွေ ခြေတွေ ခေါင်းတွေနဲ့တူတဲ့ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ခက်မငါးဖြာနဲ့တူတဲ့ ဒီဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ရင့်သန်ဖို့ ကိုးလလွန်မြောက် ဆယ်လ အတွင်း သို့ ရောက်လာတဲ့ ကိုယ်ဝန်သားလေး ရင့်လာပြီ ဆိုလို့ရိယင်ဖြင့် အလိုလို မဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသော သားလေး ဖွားလာလိမ့်မယ်တဲ့။ အဲဒီ ရောက်အောင် အနတ္တဘာဝနာကို ဦးတည်ပြီးတော့ ပွား။ ပွားယင် လောကုတ္တရာသီလနှင့် ပြည့်စုံ၍ သောတာပတ္တိမဂ် အမြင်မှန် ပထမ ရောက်လိမ့်မယ်။ ပြီးယင် အနတ္တဘာဝနာပဲ ပြန်ပြီးတော့ ပွားအုန်း။ ပွားယင် ဘာဖြစ်မလဲ။

သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်

ကာမေသု=ရုန့်ရင်းသော ကာမတရားတို့၌။ ဂေခံ=တပ်မက်တဲ့ တဏှာလောဘကို။ ဝိနေယျ=သကဒါဂါမ်မဂ်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်နိုင်လိမ့်မယ်။

အဲဒီ သကဒါဂါမ်မဂ်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်လို့ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရောက်ပြီးတော့ လဲပဲ ဒီအနတ္တဘာဝနာပဲ ထပ်ပွားတဲ့၊ လေးလှပြီကိုယ်တော်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင်

ဒီလိုပွားရမှာပဲ၊ ဒီသာသနာကတော့ဖြင့် လေးတဲ့ ဘဝမှာပေါ့လေ ပျင်းစရာကို ကောင်းအောင် လေးတယ်။ ဒါအနတ္တဘာဝနာပဲ ထပ်ပွားလို့ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီ ဆိုလို့ ရှိယင် -

ကာမေသု=သိမ်မွေ့သော ကာမတရားတို့၌။ ရာဂံ=ကပ်မက်တဲ့ သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ ကို။ ဝိနေယျ=ပယ်ဖျောက်၍။ (၁) ပယ်ဖျောက်နိုင်လိမ့်မယ်။ အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လတ်သည်ရှိသော် -

န ဟိ ဇာတုဂ္ဂဗ္ဗသေယျ ပုန ရေတိ။

ဇာတု=စင်စစ်။ ဂဗ္ဗသေယျ=အမိဝမ်းတွင်း ကိန်းအောင်းရတဲ့ ဒီကာမဘုံသို့။ ပုန=တဖန်။ န ဟိ ဧတိ=ဘယ်နည်းနဲ့မှ ပဋိသန္ဓေတည်နေ လာရောက်မှု မရှိတော့ပြီ။

အရဟတ္တဖိုလ်

အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားယင် အမိဝမ်းတွင်း ကိန်းအောင်းရတဲ့ ဒီကာမဘုံကို ပဋိသန္ဓေ အနေဖြင့် မလာရောက်တော့ဘူး။ မလာရောက်ယင် အဲဒီ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ် သည် ဘယ်ကိုသွားမလဲ၊ ဘဝသံသရာ မဆုံးသေးတော့ -

သုဒ္ဓါဝါသေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ။

သုဒ္ဓါဝါသေသု=သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ=ဖြစ်၍။ တတ္ထေဝ= ထိုသုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၌ပင်လျှင်။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ= ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်း ဘုံဇာတ်သိမ်းရလေ၏။

လို့ - ဒေသနာအထွတ်ကို အဋ္ဌကထာကတပ်ပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောစဉ်ကလဲပဲ ပါဠိတော်မှာ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ပင် တပ်သော်လဲပဲ အဓိပ္ပာယ်ကဖြင့် အနာဂါမိဖြစ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ထိအောင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဘုံမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရလိမ့်မယ်။

အရဟတ္တဖိုလ် အထွတ်တပ်တဲ့ မေတ္တသုတ္တန် ဘာဝနာတရား ဟောလဲပြီးရော ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က -

ဂစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ တသ္မိံယေဝ ဝနသဇ္ဈော ဝိဟရထ။

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဂစ္ဆထ=သွားကြကုန်။ (စောစောက ကိုယ်တော်ငါးရာ ပြန်ပြီးတော့ အမှတ်ရကြည့်လိုက်စမ်း) တသ္မိံယေဝ ဝနသဏ္ဍေ= ထိုသင်ချစ်သားတို့ စွန့်ပစ်ထားခဲ့တဲ့ တောအုပ်၌ပင်လျှင်။ ဝိဟရထ=ဝါလပတ်လုံး သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြကုန်လော့။

အဲဒီ တောထဲသွားပြီးတော့ ချစ်သားတို့၊ ပထမဝါ မမိလျှင် ဒုတိယဝါ သွားနေကြကုန်။

ဣမဉ္ဇ သုတ္တံ မာသဿ အဋ္ဌသု ဓမ္မဿဝနဒိဝသေသု
ဃဏ္ဍိ အာကောဋေတွာ ဥဿာရေထ။

ဣမဉ္ဇ သုတ္တံ=ဤမေတ္တသုတ် ပရိတ်တရားတော်ကိုလည်းပဲ။ မာသဿ=လ၏။ အဋ္ဌသု ဓမ္မဿဝနဒိဝသေသု=ရှစ်ရက်သော တရားနာတဲ့နေ့တို့၌။ (အဖိတ်နေ့ ဥပုသ်နေ့ ရှေးတုန်းကတော့ နှစ်ရက်ဆက်ဆက်ပြီးတော့ တရားပွဲ ကျင်းပလေ့ရှိတယ်။) ဓမ္မဿဝန ဒိဝသေသု=တရားနာရတဲ့ ရှစ်နေ့တို့၌။ ဃဏ္ဍိ အာကောဋေတွာ = ခေါင်းလောင်း ကျောက်စည်များ တီးရိုက်၍၊ ဥဿာထ=ချစ်သားတို့ ရွတ်ပွားကြကုန်။

တစ်လလျှင် ရှစ်ကြိမ် ရှစ်ကြိမ် ရွတ်ရတယ်။

ဣဒမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာသေဝထ ဘာဝေထ ဗဟုလီကရောထ။

ဣဒမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ဤမေတ္တာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်လျှင်။ အာသေဝထ=မိုဝဲ ကြကုန်။ ဘာဝေထ=ပွားများကြကုန်။ ဗဟုလီကရောထ=ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာကြ ကုန်။

ဒီက လာတဲ့ မေတ္တာကိုပဲ အာသေဝန အထုံရောက်အောင် ဘာဝနာနုလုံး ထပ်တ လဲလဲ ပွားများကြ။ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူတယ်။

တေပိ ဝေါ အမနဿာ တံ ဘေရဝါရမ္မဏံ န ဒဿေဿန္တိ။

တေပိ အမနဿာ=ထိုတောအုပ်မှာ နေကြတဲ့ မြေဘုတ်ဘီလူး ဘုမ္မစိုး ရုက္ခစိုး နက်ကိုလည်းပဲ။ ဝေါ=သင်ချစ်သားတို့အား။ တံ ဘေရ ဝါရမ္မဏံ=ထိုကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ အာရုံကို။ န ဒဿေဿန္တိ=ဒီကနောက် ပြကြမည် မဟုတ်ကုန်။

အညဒတ္တ၊ အတ္တကာမာ ဟိတကာမာ ဘဝိဿန္တိ။

အညဒတ္တ။ စင်စစ်သော်ကား။ အတ္တကာမှာ ဟိတကာမှာ၊ အကျိုးစီးပွားလိုလားကြ
တဲ့ ကလျာဏ မိတ်ဆွေတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကြလဲမဲ့မယ်။

ရဟန်းငါးရာ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း

ရဲရဲသာသွားကြ။ ရောက်ပြီဆိုယင် ဤမေတ္တသုတ္တန်တရား ဆွေးနွေးကြ။ အနု
မောဒနာပြုကြ။ အဲဒီလို ဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား လွှတ်လိုက်တယ်။ ရဟန်းတော်ငါးရာ
ထိုတော့အုပ်ကိုပြန်။ တဖန်ဝါကပ်၍ မေတ္တာဘာဝနာနလုံး ကျင့်သုံးပြီးသကာလ
ထိုမေတ္တာကို အခြေခံ၍ ဝိပဿနာတရား အနတ္တလက္ခဏသုတ်တို့ကလာတဲ့ ဝိပဿနာ
တရားပွားများ ကြီးကုတ်အားထုတ်တော့ ဒီကိုယ်တော်တွေ ဘာဖြစ်သလဲလို့ ဒီ
ကိုယ်တော်တွေရဲ့အဖြစ်ကို -

တေပိ ဘိက္ခု တမေဝ မေတ္တံ ဘာဝေတွာ တမေဝ စ ပါဒကံ ကတွာ ဝိပဿနံ
အာရဘိတွာ သဗ္ဗေ တသ္မိံ ယေဝ အန္တောတေမာသေ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ
မဟာပဝါရဏာယ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေသုံ။

တေပိ ဘိက္ခု=ထိုငါးရာသော ရဟန်းတော်တို့သည်။ (တံ ဝနသဏ္ဍံ၊ ထိုမြတ်စွာ
ဘုရား ညွှန်ကြားလိုက်တဲ့ တောအုပ်သို့။ ဂန္ဓာ=သွား၍။) တမေဝ မေတ္တံ=ထိုမေတ္တာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်လျှင်။ ဘာဝေတွာ ဘာဝေသုံ=ပွားများကြကုန်ပြီ။ ဘာဝေတွာ ပွားများ
တော်မူကြ၍။ တမေဝ စ=ထိုမေတ္တာဘာဝနာ ဈာန်ကိုပင်လျှင်။ ပါဒကံ ကတွာ =
အခြေပါဒပြု၍ -

(ဒီအလုပ်လုပ်တယ် သာသနာအလုပ် လုပ်တယ်ဆိုတာ ပထမ သီလ၊ ပြီးပြီဆိုယင်
သမာဓိဘာဝနာဖြင့် သမာဓိအခြေခံ တင်ရတယ်၊ အဲဒီလို ပါဒကံ ကတွာ=သမာဓိ
အခြေခံပြု၍)

ဝိပဿနံ=ဝိပဿနာတရားကို။ အာရဘိတွာ အာရဘိသုံ=အားထုတ်တော်မူကြ
ကုန်ပြီ။

မေတ္တာဘာဝနာ သမာဓိကို အခြေခံပြီးမှ ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ - ဟူသော ဘုရားရဲ့
အမိန့်တော်အရ အနတ္တနုပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ကြီးပမ်း
အားထုတ်တော်မူကြတော့-

အာရဘိတွာ=ကြီးပမ်းအားထုတ်တော်မူကြပြီး၍။ သဗ္ဗေ ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံသော ရဟန်းတော် ငါးရာတို့သည်။ တသ္မိယေဝ အန္တောတေမာသေ=ထိုဝါတွင်း သုံးလမှာပင်လျှင်။ အဂ္ဂုဖလံ=အမြတ်ဆုံး ဖိုလ်ဖြစ်သော။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိသု=ရောက်တော်မူကြကုန်ပြီ။ ပါပုဏိတွာ=ရောက်တော်မူကြပြီး၍။ မဟာပဝါရဏာယ=သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌။ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ၊ ကိလေသာ အာသဝေါကုန်ခန်းစင်ကြယ်သော ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်တို့၏ ပဝါရဏာပြုခြင်းကို။ ပဝါရေသု=ဖိတ်မန္တက ပြောကြားလျှောက်ကာ ပဝါရဏာ ပြုတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။

ရဟန္တာတို့၏ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာ

သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်က ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်တဲ့ ဝိသုဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖိတ်ကြားခြင်း ပဝါရဏာလို့ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာဆိုတာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များပြုတဲ့ ပဝါရဏာကို ခေါ်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့ ပဝါရဏာ ပြုတယ်။

သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိံ = တပည့်တော် သံဃာကို ဖိတ်ကြားလျှောက်ထားပါတယ်။

ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊
ဝဒန္တံ မံ အာယသုန္တော အနကမ္မံ ဥပါဒါယ ။

တပည့်တော်အပေါ်မှာ မြင်တာနဲ့ ကြားတာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ယုံမှားတာ ရှိလို့ရှိယင်ဖြင့် တပည့်တော်အား မေတ္တာရှေ့ထား သနားသဖြင့် ဖွင့်၍ ပြောကြားတော်မူကြပါ။ ပဿန္တော ကဋိကရိဿမိ=တပည့်တော်သည် အပြစ်ကို အပြစ်အနေနဲ့ စူးပြီးတော့ ထိုအပြစ်ကို တပည့်တော် ကုစားပါ့မယ်လို့ ဒီလို လျှောက်ထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပါဠိလို လျှောက်ထားတာကို ဘုန်းကြီးတို့ ပဝါရဏာ ပြုတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို ပဝါရဏာပြုခြင်းမှာ မိမိသန္တာန်မှာ လောဘ ဒေါသ မောဟ ကိလေသာ မကုန်သေးသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ်တို့ရဲ့ ပဝါရဏာကို ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာ လို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။

ရဟန္တာသခင်အရှင်သူမြတ်တို့ ပြုတဲ့ ပဝါရဏာကိုမှ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာလို့ ခေါ်နိုင် တယ်။ ဒီသာသနာမှာတော့ အင်မတန်ဂုဏ်ရှိတဲ့ အသုံးကြီးပါ။ အဲဒီ ငါးရာသော ရဟန္တာ သခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည် သီဟင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌ ဝိသုဒ္ဓိ ပဝါရဏာ ပြုတော်မူကြပြီဆိုတော့ ငါးရာလုံး အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်တော်မူကြ သည်။ သာသနာမှာ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်မှာဆုံးယင် တရားဆုံးတာချည်းပဲ။

မေတ္တသုတ္တန်နိဂုံး

ဒီလို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မေတ္တသုတ္တန် ဘာဝနာတရား ကြားနာရခြင်းတည်းဟူ သော ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏဂုံ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ရခြင်း ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ ဤမေတ္တသုတ္တန် တရားဒေသနာကို နာစဉ် မိမိတို့ ဉာဏ်မိသလောက် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာနည်း ကျင့်သုံးရခြင်း ဘာဝနာမယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ ဤသို့စသည်များမြတ် ပေါင်းအပ်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ်တို့ကြောင့် ဤမေတ္တသုတ္တန် အတ္ထုပ္ပတ် အကြောင်းရင်း ဖြစ်တော်မူ ကြသော ငါးရာသော ရဟန်းတော်တို့၏ စံရာ ခေမာပူရ အမတကြငှန်း နိဗ္ဗာန်နန်းကို မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ်၊ လျင်မြန်တဲ့ အသိဉာဏ်၊ ရည်သန် တောင့်တရင်းရှိသော မဂ်ဉာဏ်လေးရပ်တို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ကိုယ်စီ ကိုယ်င မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသော ထိုနောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ၏ အခြားမဲ့ နောက်ကာလ၌ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့ တဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော အနုပါဒနိရောဓ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရ စေကုန် သတည်း။

အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူ သော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက်မီးပုံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြစေကုန် သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု ... ။
မေတ္တသုတ်ပရိတ်တရားတော်ပြီးပြီ။

ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်

[အာယတနနှင့် ပတ်သက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌ တရားသားများ ပါဝင်သည့် အာဒိတ္တသုတ်နှင့် ယှဉ်တွဲဟောကြားခြင်း]

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ သာသနာတော် ၂၅၁၅-ခု၊ တပေါင်းလပြည့် ကျော် ၃-ရက်နေ့က မင်းလှမြို့ ဒါယကာ ဒါယိကာမ ကြီးငယ်တစ်စုတို့၏ ၂၅-နှစ်မြောက် ဝိနယ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ စာမေးပွဲ ငွေရတုဓမ္မပူဇော်သဘင်၌ ဘုန်းကြီး အနေနဲ့ ၂-ရက်မြောက် ဟောကြားအပ်သော သုတ္တန်ပါတ် ပါဠိတော်လာ ဟေမဝတ သုတ္တန်တရားကို နှစ်ပိုင်းလောက်ထားပြီးတော့ ဘုန်းကြီး ပြောရပါမယ်။

အာယတန ၁၂-ပါး

အဲဒီ ဟေမဝတသုတ္တန် တရားတော် အတွင်းထဲက တရားသား အာယတန ၁၂-ပါးမှာ လုပ်ငန်း ပါပါတယ်။ ကြိုတင်ပြီးတော့ မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ တကယ် ပရမတ္ထ အားဖြင့်ရှိသော အာယတန ၁၂-ပါးတရားများကို ပရမတ်မျက်စိနဲ့ စောစီးက ကြည့်ထား ရအောင်။ အဲဒီလို ကြည့်မယ်ဆိုယင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးတဲ့ အာယတန လင်္ကာကို ပန်းသီကြိုးသဖွယ် မြင်ထားပြီးတော့ စဉ်းစားရအောင်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး က အာယတနလင်္ကာ ရေးတော့-

ထွေထွေလာလာ၊ များတကာတို့၊ တည်ရာစုရာ၊
သက်ရောက်ရာကို၊ အာယတန၊ ခေါ်ဆိုကြ၏။

အာယတနအဓိပ္ပာယ်

အများတကာ စုဝေး ပေါင်းဆုံရာဖြစ်တဲ့ မီးရထားဘူတာရုံကြီး ရေဆိပ်သင်္ဘော ဆိပ်ကြီး လေဆိပ်ကြီး အများတကာ စုဝေး ပေါင်းဆုံရာဖြစ်တဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံကြီး ဇာတ်ရုံကြီး များကို ပါဠိနယ်ပယ်မှာ အာယတနလို့ ခေါ်တယ်။ ထို့အတူပဲတဲ့ ဇာတ်ရုံကြီး ရုပ်ရှင်ရုံ ကြီး လေဆိပ်ကြီး သင်္ဘောဆိပ်ကြီး ဘူတာရုံကြီးများလို မိမိကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ကြသော စိတ်စေတသိက်ဆိုတဲ့ အာရမ္မဏိက တရားတွေ မြောက်မြားစွာ ပေါင်းဆုံ စုတည်ရာ ဖြစ်လို့ အခုပြောပြမဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် စိတ် အစရှိသော တရား ဆယ့်နှစ်စုကိုလဲပဲ ပါဠိလို အာယတနလို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။

ဒီတော့ အခုပြောမယ့် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် စိတ် ဆိုတဲ့ ဒီအတွင်း တရားခြောက်ပါး၊ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိ၊ ဓမ္မသဘော ခြောက် ပါးသော အပြင်အာယတနတရား ဒီတရားများသည် မိမိကို့ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော မြောက်မြားစွာသော စိတ် စေတသိက်တို့ ပေါင်းဆုံ စုဝေးတည်ရာ သက်ရောက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့ကို အာယတနလို့ခေါ်တယ်။ ဒါကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက-

“ထွေထွေလာလာ၊ များတကာတို့၊ တည်ရာစုရာ၊ သက်ရောက်ရာကို၊ အာယတန၊ ခေါ်ဆိုကြ၏” ဒါက တစ်ပိုဒ်။

ဌာနကာရဏ၊ စသည်အနက်၊ အများထွက်၏။

ဒီ အာယတနသဒ္ဒါ၏ အခြားအနက်တွေ အများကြီးပဲ ရှိသေးတယ်တဲ့။ ဌာနအနက် ကာရဏအနက် စသည်ဖြင့် အများကြီးပဲ ထွက်ပါသေးတယ်။ ဒါတွေ ထားလိုက်ပါတော့ တဲ့။ လိုရင်းအနက် ထွက်ရပ်ကို မိအောင် သမောသရဏ အနက်ဆိုတဲ့ အာရမ္မဏိကတရား မြောက်မြားစွာတို့ စုဝေးပေါင်းဆုံရာ ဖြစ်သောကြောင့် အာယတနခေါ်တယ်။ ဒီအချက် နဲ့ပဲ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မှတ်ထားပါတဲ့။

အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဖိ ပါး

တရားသား ထုတ်ကြစို့တဲ့ -

**စက္ခု-သောတ၊ ဃာန-စိဝါ၊ ကာယ-မနော၊ သဘောတရား၊
ဤခြောက်ပါးမှ၊ ကိုယ်တွင်းဟူဘိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ အမည်ရ၏။**

ပါဠိလို စက္ခုရယ် သောတရယ် ဃာနရယ် စိဝါရယ် ကာယရယ် မနောရယ်၊ မြန်မာလို ခန္ဓာကိုယ် အထက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ မျက်စိရယ် နားရယ် လျှာရယ် တကိုယ်လုံးမှာ ပျံ့နှံ့ပြီး တည်နေတဲ့ ကိုယ်အကြည်ဆိုတဲ့ ကာယပဿာဒရယ် ဟဒယနစ်လုံးအိမ်မှာ တည်ရှိနေတဲ့ မနောခေါ်တဲ့ စိတ်ရယ်၊ ဒီတရားခြောက်မျိုး ဒီတရားခြောက်ခုသည် “ကိုယ်တွင်းဟူဘိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ အမည်ရ၏” လူတိုင်း လူတိုင်း အတွင်းသား ထားလို့ ဒီတရားခြောက်ပါးကို ပါဠိလို အဇ္ဈတ္တိက အတွင်းအာယတနခြောက်ပါးလို့ ခေါ်တယ်။ အပြင်ဘက်က သစ်ပင် တောတောင် စသည်မှာ ရှိတာကို ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိတို့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ တကယ် ပရမတ္ထအနေနဲ့ ရှိတာ။

မျက်စိရယ် နားရယ် နှာရယ် လျှာရယ် ကိုယ်ရယ် စိတ်ရယ် အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါးရှိပါတယ်တဲ့။

ဇာတိရာယတန ၆-ပါး

**ရူပ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓရသော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနှင့် ဓမ္မာဟူသည်၊
ဤခြောက်မည်ကား၊ ဇာတိရာယတန၊ အမည်ရ၏။**

ပါဠိလို-ရူပါယကန သဒ္ဓါယတန ဂန္ဓာယတန ရသာယတန ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဓမ္မာယတန။ မြန်မာလို ပြောလို့ရှိယင် ဒီခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ မျက်စိနဲ့ ကြည့်လို့ မြင်ရတဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊ ဒါလဲရှိတယ်။ နားနဲ့နားထောင်လို့ကြားရတဲ့ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဓါရုံ၊ ဒါလဲပဲ ရှိတယ်။ သူ့ကို သဒ္ဓါယတန၊ ရူပါရုံကိုတော့ ရူပါယတန၊ နှာခေါင်းနဲ့ နမ်းရှူလို့ သိရတဲ့ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံဆိုတဲ့ ဂန္ဓာယတန၊ လျှာနဲ့လျက်ယင် သိရတဲ့ အရသာမျိုးစုံဆိုတဲ့ ရသာယတန၊ ကိုယ်နဲ့စမ်းကြည့်ယင် သိရတဲ့ အကြမ်းအနု ကြမ်းရင် ကြမ်းမယ်၊ နယင် နမယ်၊ ဒါပထဝီအတွေ့ အပူအအေး၊ ပူယင် ပူမယ်၊ အေးယင် အေးမယ်၊ တကိုယ်လုံး စမ်းကြည့်ယင် ဒီနှစ်ခု တစ်ခုခု တွေရမယ်၊ ဒါက တေဇောအတွေ့ တေဇော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ စမ်းကြည့်လိုက်ယင် ပျောယင် ပျော့မယ် မာယင် မာမယ်၊ ဒီပျော့မှု မာမှုဟာ ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ပရမတ္ထနဲ့ ပြောယင် ဒါဝါယောအတွေ့၊ အဲဒီအတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ခေါ်တဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန။

အဲဒီက ကျန်တဲ့ အာရုံကို ခံစားမှု၊ အာရုံကို မှတ်သားမှု၊ အာရုံကို သိမှု၊ အာရုံကို တပ်မက်မှု စသည်ဖြင့် တရားလုံး ငါးဆယ့်နှစ်ပါးရှိသော စေတသိက်တရားတွေ၊ စိတ်နဲ့ သာ ကြံဆသိရတဲ့ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဟဒယရုပ်၊ ဇီဝိတရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ အစရှိတဲ့ အလွန်သိမ်မွေ့သော သုခုမရုပ်တွေ၊ အဲဒီတရားတွေကတော့ စိတ်နဲ့သာ ကြံဆ သိရတဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပုံ ဓမ္မာရုံလို့ခေါ်တဲ့ ဓမ္မာယတန၊ ဒီအာယတနခြောက်ပါးကိုလဲ လူတိုင်း လူတိုင်း အပြင်ထားကြလို့ သူတို့ကို ဇာတိရာယတန ခြောက်ပါးလို့ ခေါ်တယ်။

အခုပြောနေတဲ့ တရားတွေဟာ အပြင်ဘက်က ပညတ်တရားတွေကို ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ ပရမတ္ထအားဖြင့် အဟုတ် ကကယ်ရှိနေတဲ့ တရားဆယ့်နှစ်ခုကို ပြောနေတယ်။ အစ ခြောက်ခုကိုတော့ အတွင်း၊ နောက်ခြောက်ခုကိုတော့ အပြင်လို့ဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့ အတွင်းအပြင် ပြောရ သလဲ၊ မိမိပိုင်တဲ့ ပစ္စည်းကို ကြည့်၊ အတွင်းပစ္စည်းဆိုတာ စိန်တို့၊ ရွှေတို့၊ ငွေတို့၊ ဒါတွေ လူတိုင်း လူတိုင်း အတွင်းသား ထားကြတယ်။ အေး - အပြင်ပစ္စည်းဆိုတာ ဗန်းတို့၊ စကောတို့၊ စားပွဲတို့၊ စကဲ့ပစ္စည်းက တစ်မျိုး၊ အဲဒါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းဆိုတဲ့

နေရာမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်က အာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က “အသင်- အသင်ရဲ့ မျက်စိကို ကျုပ်ကို နှမ်းစေ့လောက် ဖဲ့ပေးရမယ်၊ ဒါမှ မပေးချင်ယင် အသင့်ခန္ဓာကိုယ် တစ်နေရာက မျက်စိနဲ့ မြင်ကောင်းတဲ့ အဆင်းရူပါရုံကို နှမ်းစေ့လောက် ဖဲ့ပေးရမယ်၊ ဒီနှစ်မျိုး တစ်မျိုးမျိုးတော့ ပေးရမယ်၊ မပေးယင် မနေရဘူး” လို့ အတင်းအကြပ်တောင်း လို့ မပေးဘဲ မနေရတဲ့ အခြေရောက်ယင် “ကဲဗျာ မျက်စိတော့ ဖဲ့ မယူပါနဲ့၊ ဟောဒီ ခြေဖနောင့်ကနေပြီးတော့ အဆင်းသာ အခု ပြောသလောက် ဖဲ့ယူသွားပါ” လို့ ပြောမယ်၊ မျက်စိကိုတော့ ဘယ်တော့မှ မပေးဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲ၊ မျက်စိယူသွားယင် ကျုပ် ဘယ် လူချင်းတူမှာလဲ၊ ဒါပြောမယ်။

နားရဲ့အသံ။ နားကျတော့ ထို့အတူပဲ နားတော့ မပေးနိုင်ဘူးဗျာ၊ ခင်ဗျား အသံ လိုချင် ယူသွား၊ အဲဒီလိုပြောတာက နားနဲ့အသံဆိုယင် နားကို လူတိုင်းလူတိုင်း အတွင်း သားထားလို့ မပေးရက်ဘူး၊ အသံကျတော့ လွယ်လွယ်နဲ့ပေးတယ်၊ ဒါ အတွင်းအပြင် သဘောထားပုံကို ပြောနေတယ်။

နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့။ နှာခေါင်းတော့ မပေးနိုင်ဘူးဗျာ၊ အနံ့လိုချင်ယူသွား၊ ဒီလို ပြောမယ်။ လျှာနဲ့အရသာ လျှာမရှိရင် ကျုပ် ဘာ စားမလဲ၊ ဒီတော့ လျှာတော့ မပေးနိုင် ဘူး ခင်ဗျာ၊ အရသာ တစ်ခုခုယူသွား၊ ဒီလိုပြောလိမ့်မယ်။ ကိုယ်နဲ့အတွေ့ ကာယပသာဒ ခေါ်တဲ့ ဒီကိုယ်ကိုတော့ မပေးနိုင်ဘူး၊ အတွေ့ကို ခင်ဗျား လိုချင်တဲ့ နေရာက ဖဲ့ယူသွား၊ ဒီလို ပြောလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ကို အတွင်းထားတယ်၊ အတွေ့ကို အပြင်ထားတယ်။ ဒွါရနဲ့ အာရုံ ဒီလို ကိုက်ပြီးတော့ ပြောနေပါတယ်။

စိတ်ဆိုတဲ့ မနေနဲ့ ဒီဒွါရမှာ ထင်တဲ့ ဓမ္မာရုံနဲ့ ဒီနှစ်ခု တစ်ခုခုတော့ ပေးရလိမ့်မယ် ဆိုယင် ဘယ် စိတ်ကို ပေးလို့ ဖြစ်မလဲ၊ ခင်ဗျား စိတ် ပေးလိုက်လို့ ကျုပ် စိတ်မရှိယင် ဘယ်လူ ဖြစ်တော့မလဲ၊ လူချင်းမတူဘူး။ အဲဒီတော့ လိုချင်ယင် ဓမ္မာရုံ ဓမ္မာယတနထဲက တစ်ခုခု ဖဲ့ယူသွား၊ ဒီလိုပြောမယ်။

လူတိုင်း လူတိုင်း မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်ကို အတွင်းသား ထားတယ်။ အဆင်း အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ ဓမ္မသဘော ဒီခြောက်ပါးကိုတော့ အပြင်ထားတယ် တဲ့၊ ဒါကြောင့် ရှေ့ခြောက်ပါးကို အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ နောက်ခြောက်ပါးကို ဗာဟိရာ ယတနလို့ ဒီလို စာပေနယ်ပယ်မှာ ခေါ်ရတယ်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆက်ပြီးတော့ လင်္ကာရေးတယ် -

မနုဗ္ဗာဗျ၊ ခြောက်ဖြာဝိညာဏ်

မနုဗ္ဗာဗျတနဆိုတာ အမောင်တို့၊ အမိတို့၊ ဟို ဝိညာဏက္ခန္ဓာပိုင်းတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့ မြင်မှု ကြားမှု နံမှု လျက်မှု ထိမှု သိမှု ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို မနုဗ္ဗာဗျတန ခေါ်တယ်လို့ ဒီလို အမိန့်ရှိတယ်။

ဓမ္မတွင်မှု၊ အစဉ်ပါလစ်၊ ရှေ့ဆယ့်တစ်မှ၊ ကျန်သမျှတည်း။

ဓမ္မာဗျတနဆိုတာ ရှေ့ဆယ့်တစ်ပါးက ကျန်သောစေတသိက် ငါးဆယ့်နှစ်ပါး သုခုမရုပ် ဆယ့်ခြောက်ပါးဆိုတဲ့ အဲဒီတရားတွေကို ဓမ္မာဗျတနခေါ်တယ်လို့ ဒါပြောနေ တယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက။

သူ့စာစကားက အဲဒါလောက်ပြောလို့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အာယတန ဆယ့်နှစ်ပါး တရားသားကို မြင်သွားမယ်။ မြင်သွားယင် ခန္ဓာအာယတန ဓာတ် သစ္စာ လင်္ကာကို ကျက် ထားတဲ့ အဘိဓမ္မာတပည့် ပရမတ္ထ စာသင်သားဟာ နားလည်သွားမယ်။ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက ရှေ့ဆက်ပြတယ်။

အာဒိတ္တသုတ္တန်

အာဒိတ္တသုတ်၊ ဖော်ပြထုတ်မှု တဲ့ -

အာယတနနဲ့ ပတ်သက်လာယင် အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်နဲ့ ကိုင် ပြီးတော့ ဒုက္ခ လက္ခဏာ များများပေါ်အောင် ကြည့်ရမယ်။ အာဒိတ္တသုတ်ဆိုတာ ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်မှာ ' မြတ်စွာဘုရားက ဥရုဝေလကဿပညီနောင် သုံးဦးခေါင်းဆောင်တဲ့ တစ်ထောင်သော ရသေ့ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ရဟန်းများကို ဂယာသီသကျောက်ဖျာပေါ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အရောက်ဖြိုဖျက် ဟောကြားတဲ့သုတ်ကို အာဒိတ္တသုတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဆရာတော်ကြီးက အဲဒီသုတ်နဲ့ ကြည့်ရအောင်တဲ့၊ အာဒိတ္တသုတ် ဖော်ပြ ထုတ်မှု။

အာယတန တစ်ပါးတစ်ပါး၌ မီး ၁၁-ပါးလောင်ပုံ

စက္ခု ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တံ။

ချစ်သားတို့၊ မျက်စိခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်သည် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၍ နေလေ၏။ မျက်စိခေါ်တဲ့ အကြည်ကို အမြဲတမ်း လောင်နေတယ်တဲ့၊ ဘာလောင်သလဲ။

ကေန အာဒိတ္တံ=အဘယ်ဖြင့် ရဲ့ရဲ့ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အပ်သနည်းဆိုလျှင်

(၁) ရာဂဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ = ရာဂမီး တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင် အပ်ပေ၏။

(၂) ဒေါသဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ = ဒေါသမီး တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင် အပ်ပေ၏။

(၃) မောဟဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ = မောဟမီး တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင် အပ်ပေ၏။

ချစ်သားတို့တဲ့၊ မျက်စိခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်ကလေး တစ်ခုကို ငါ့ မျက်စိလှတယ် တင့်တယ်တယ် ဖွယ်ရာတယ် မင်္ဂလာရှိလိုက်တာလို့ အောက်မေ့ယင် မျက်စိခေါ်တဲ့ ဒီ အကြည်ရုပ်ကလေးသွားပြီးတော့ ရာဂမီးလောင်တာ။ အဲဒီမျက်စိကလေး တစ်ခုတရာ ဖြစ်လို့ အထဲထဲ အမှိုက်ကလေး ဝင်ပြီဆိုယင် ငါ့မျက်စိမှ ဖြစ်မှဖြစ်ရ ပလေလို့ နှလုံး မသာမယာ ဖြစ်တဲ့အခါ ဒေါသမီးလောင်တယ်။

အေး ဒီမျက်စိရဲ့ အနိစ္စသဘော ဒုက္ခသဘော အနတ္တသဘော မသိတဲ့အခါ မောဟ ဆွဲဆောင်ချက်အရ မြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ခိုင်မာတယ်လို့ အဲဒီလို ထင်နေတယ်။ အဲဒီ မျက်စိရဲ့ အနိစ္စသဘော ဒုက္ခသဘော အနတ္တသဘော မသိတာက မောဟမီး လောင်တာတဲ့။

(၄) ဇာတိယာ အာဒိတ္တံ = ဥပါဒ်ခဏဝယ် ဇာတိမီး တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက် လောင်အပ်ပေ၏။

(၅) ဇရာယ အာဒိတ္တံ = ဋ္ဌိခဏဝယ် ဇရာမီး တညီးညီးတပြောင်ပြောင် တောက် လောင် အပ်ပေ၏။

(၆) မရဏေန အာဒိတ္တံ = ဘင်ခဏဝယ် မရဏမီး တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အပ်ပေ၏။

မျက်စိဆိုတဲ့ အကြည်ရုပ်ကလေး ဒီပသာဒရုပ်ကလေးကို ပရမတ္ထဉာဏ်နဲ့ ကြည့် ယင် ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒ်ပိုင်းရမယ်။ တည်တဲ့ ရင့်ရော်တဲ့ ဋ္ဌိပိုင်း၊ သူပျက်တဲ့ ဘင်ပိုင်း အချိန်ပိုင်း ခဏသုံးပိုင်းရှိတယ်။ အဲဒီ ပထမဖြစ်တဲ့ အပိုင်းကို ဥပါဒ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဇာတိလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အရွယ်ကြီးတဲ့အပိုင်းကို ဋ္ဌိလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဇရာလို့လဲ ခေါ် တယ်။ နောက်ဆုံးပျက်တဲ့ အပိုင်းကို ဘင်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ မရဏလို့လဲ ခေါ်တယ် - စာပေနယ်ပယ်က။ ဒီတော့ ခဏသုံးခုမှာ ဥပါဒ်ခဏမှာ ဇာတိမီး တညီးညီး တပြောင်

ပြောင် လောင်၍နေတယ်။ ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက “ဇာတိယာ အာဒိတ္တံ၊ ဇရာယ အာဒိတ္တံ၊ မရဏေန အာဒိတ္တံ” ကုန်ပလားလို့ ဆိုတော့ -

“သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသေဟိ အာဒိတ္တန္တိ ဝဒါမိ” အဲဒီ မျက်စိ ကလေးတစ်ခုခု ဖြစ်လိုက်စမ်း။

(၇) နှလုံးပူဆွေးတဲ့ သောကမီးတွေ၊

(၈) ငိုကြွေးတဲ့ ပရိဒေဝမီးတွေ၊

(၉) ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခမီးတွေ၊

(၁၀) စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿမီးတွေ၊

(၁၁) နှလုံးပူပန်ခြင်းဆိုတဲ့ ဥပါယာသ မီးတွေ တညီးညီးတပြောင်ပြောင် အလောင်ခံ နေရတယ်။ ဒီမျက်စိခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်ကလေး=စက္ကာယတန။

ထို့အတူ နားခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်မှာလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီးသော မီးတွေ တညီးညီး တပြောင်ပြောင်လောင်လျက် “သောတံ အာဒိတ္တံ”။

နှာခေါင်းခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်လဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင် ပြောင် လောင်လျက် “ယာနံ အာဒိတ္တံ”။

လျှာခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်ကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင် ပြောင် လောင်လျက် “ဇိဝါ အာဒိတ္တာ”။

ကိုယ်ခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်ကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင် ပြောင် လောင်လျက် “ကာယော အာဒိတ္တာ”။

စိတ်ခေါ်တဲ့ တရားကလေး၊ ဒီစိတ်ကို တပ်မက်တဲ့အခါ ရာဂမီး၊ ဒီစိတ်ကို အကြောင်း ပြုပြီးတော့ နှလုံး မသာမယာဖြစ်တဲ့အခါ ဒေါသမီး၊ ဒီစိတ်ရဲ့အကြောင်းကို မသိတဲ့အခါ မောဟမီး၊ စိတ်ရဲ့ ဥပါဒ်ခဏမှာ ဇာတိမီး၊ ဌီခဏမှာ ဇရာမီး၊ ဘင်ခဏမှာ မရဏမီး ဒီစိတ်ခေါ်သော မနာယတန၊ ဒီတရားကြီးလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်လျက် ကျွမ်းလျက်ရှိတယ်တဲ့။ “မနော အာဒိတ္တာ”။

ဒါတင်ပဲလား၊ ဒီ အတွင်းအာယတနတင်ပဲလားဆိုတော့ အပြင်အာယတန ခြောက် ဝါးလဲပဲ ထို့အတူ။

“ရူပါ အာဒိတ္တာ” အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်နေတယ်။

“သဒ္ဓါ အာဒိတ္တာ” အသံမျိုးစုံ သဒ္ဓါရုံတို့ကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်နေတယ်။

“ဂန္ဓာ အာဒိတ္တာ” အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံတို့ကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီးမီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်နေတယ်။

“ရသာ အာဒိတ္တာ” အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံခေါ်တဲ့ ရသာယတနကိုလဲ တစ်ဆယ့် တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်လျက် ကျွမ်းလျက် ရှိတယ်။

“ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ အာဒိတ္တာ” အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် လောင်အပ်ပါလေကုန်၏။

“ဓမ္မာ အာဒိတ္တာ” စိတ်ဖြင့် ကြံဆသိရတဲ့ စေတသိက် သုခုမ ရုပ်နာမ်ခေါ်တဲ့ ဒီ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဓမ္မာရုံ တရားများကိုလဲပဲ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင် ပြောင် လောင်အပ်ပါပေကုန်၏။

အာယတန ၁၂-ပါး၌ မီး ၁၃၂ ပါး လောင်ပုံ

ဆရာတော်ကြီးက ပါဠိလို စုံလင်အောင် ထည့်တယ်။ ဒီ အာယတန တစ်ဆယ့် နှစ်ပါးကို အကုန်လုံး ပါဠိတွေ ထုတ်တာ။

ပါဠိတော်လှစ်၊ မီးဆယ့်တစ်ကိုတဲ့၊ ပါဠိတော်မှာလာတဲ့ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသောမီး= ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး၊ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ သောကမီး၊ ပရိဒေဝမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီး၊ အဲဒီ မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါးကို ‘ပါဠိတော်လှစ်၊ မီးဆယ့်တစ်ကို’

ဆယ့်နှစ်အာယတန၊ မြောက်ပွားကမူ၊ အာယတန တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် မီးက ဆယ့်တစ်မီးစီ ဆယ့်တစ်မီးစီ လောင်နေတယ်။ ဒီတော့ မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိနေတဲ့ အာယတနက တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတို့ တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တဟုန်းဟုန်း တဖြောင်းဖြောင်း လောင်နေတယ်တဲ့၊ အားလုံး ပေါင်းကြည့် လိုက်ယင်ဖြင့် -

တစ်ရာ သုံးဆယ်၊ နှစ်ပါးကယ်သာ၊ အကျယ်မီးပေါင်း၊ ပွားတုံရှောင်းသည်၊ ထောင်းထောင်း တောက်လောင် မစဲတည်း။

ဟောဒါ ဆရာတော်ဘုရားက အာယတနလင်္ကာ အနေနဲ့ရေးထားတဲ့ အော် ... ဒို့

ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပရမတ္ထ အာယတန ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် တကယ်ရှိတဲ့ တရားတွေက မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်ခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ် ငါးမျိုး၊ စိတ်အကြည်ခေါ်တဲ့ နာမ်အကြည်တစ်မျိုး၊ ဒါက အတွင်း အကြည် ဓာတ်ခြောက်ပါး၊ အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါး တရားသားရှိတယ်တဲ့၊ တွေ့အောင် ရှာကြပါ။

တို့စိတ်ထဲက အပြင်ထားခံရရာတဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ၊ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ၊ အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပုံ ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ ရူပါယတန၊ သဒ္ဒါယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဓမ္မာယတန၊ ဒီအပြင် အာယတန ခြောက်ပါးလည်း ရှိသတဲ့။ ဒီအတွင်းအာယတန၊ အပြင်အာယတန ခြောက်ပါး+ခြောက်ပါးက လွဲလျှင် ဘာမှမရှိဘူး၊ ပရမတ္ထမျက်စိနဲ့ကြည့်ရင် အဲဒီရှိနေတဲ့ အာယတနဆယ့်နှစ်ပါးလဲပဲ တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် ရာဂအစရှိတဲ့ တစ်ဆယ့်တစ်မီးတို့ တညီးညီးတပြောင်ပြောင် အချိန်ရှိသမျှ ထောင်းထောင်းတောက်လောင် မစဲပါတကား။

ဒီတော့ တကယ်ဆိုတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခ အတိပါတကားလို့ ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ကို သွားစေချင်လို့ ဆရာတော်ကြီးက အာဒိတ္တသုတ္တန် ထုတ်ပြီးတော့ အာယတန လင်္ကာကို ရေးပေးထားတာ။ စောစောက ဘုန်းကြီးတရားနာ ပရိသတ်ကို နားထဲမှာ နှူးထားပါ၏။

ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်

အခုဘုန်းကြီးဟောမယ့် ဟေမဝတသုတ်ဆိုတာ ဒေသနာ အမွန်အစ ပဘဝ အရင်းခံ ဒေသနာ မြစ်ဖျားခံတာက ကဿပမြတ်စွာဘုရားခေတ်က စတယ် ဒီ သုတ္တန်တွယ်ဖို့။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ပြန်တွေးကြည့်တယ်။ ဒီနေ့ ဒီနေ့။

ဒီနေ့ ပြန်တွေးကြည့်တော့ နောက်လွန်ခဲ့တဲ့ အန္တရကပ် တစ်ကပ်သာသာ အချိန်၊ လူကို့ရဲ့ အသက်တမ်း အနှစ်နှစ်သောင်းတမ်းတုန်းက ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တယ်။ ကဿပဘုရားပြီးမှ ဒီ အကျွန်ုပ်တို့ ဘုရားပွင့်တယ်။ ဒီတော့ ကဿပဘုရား အနှစ်နှစ်သောင်းတမ်းမှာ ပွင့်ပြီးတော့ လူတွေ အသက်တမ်းဟာ ဆယ်နှစ်ထိအောင် လျော့တယ်။ လျော့ပြီး ပြန်ပြီးတော့ အသင်္ချေထိအောင် တက်တယ်။ တက်ပြီးတော့မှ တစ်ခါ ပြန်ပြီးတော့ ကျတယ်။ အနှစ်တစ်ရာတမ်းရောက်တော့မှ ဒီအကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တယ်။

ကဿပဘုရား သက်တော်နှင့် ဓာတ်တော်

ဒါကြောင့် ကနေ့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူတဲ့ ကနေ့က နောက်ပြန်ရေယင် တက်ကပ် ဆုဏ်ကပ် တစ်စုံခေါ်တဲ့ အန္တရကပ် တစ်ကပ်သာသာ၊ အဲဒီလွန်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကို လူ့ရဲ့အသက်တမ်း အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်းမှာ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တယ်တဲ့။ ဒီလို နားလည်ထားရမယ်။

အဲဒီ ပွင့်တဲ့ ကဿပမြတ်စွာဘုရားဟာ ဘုရားတို့ရဲ့ ဓမ္မတာ ပွင့်တိုင်း ပွင့်တိုင်း သော ဘုရားတို့ရဲ့ ဓမ္မတာသည် မိမိတို့ပွင့်ရာ အသက်တမ်းရဲ့ ငါးပုံပုံ လေးပုံသာ တည်ရတယ်။ ဆိုပါစို့ အနှစ်နှစ်သောင်းကို ငါးပုံပုံဆိုတော့ တစ်ပုံလျှင် နှစ်လေးထောင် လေးထောင်ရတယ်။ လေးထောင်ငါးလီ နှစ်သောင်း၊ အဲဒီလို 'ငါးပုံ ပုံ လေးပုံတည်' ဆိုတော့ တစ်သောင်းခြောက်ထောင်။ အနှစ်တစ်သောင်းခြောက်ထောင်မှာ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်။ အဲဒီ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့ ကိုယ်တော်မြတ် တေဇောဓာတ်မီး လောင်ကျွမ်းတဲ့အခါကျတော့ ဓာတ်တော်တွေ အဆူဆူ မကြွင်းကျန်ဘူး။ သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားကျတော့ ဓာတ်တော်က တစ်လုံးတည်း တစ်ခဲတည်း တစ်စုတည်း ဓာတ်တော် တစ်ဆူတည်း ကြွင်းကျန်ခဲ့တယ်။ ဧကဂ္ဂနိကဓာတ်တော်ဆိုပြီး -

အဲဒါ ဓမ္မတာတဲ့။

“ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနဉ္စိ ဒေသာ ဓမ္မတာ”

ဒေသာ = ဤဓာတ်တော်တစ်ဆူတည်း တစ်စုတည်း တစ်ခဲတည်း ကြွင်းကျန်ခြင်း သည်။ ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနံ=သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဓမ္မတာ=သဘော တံထွာ ဓမ္မတာပါတည်း။

သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားများ ဓာတ်တော်တစ်ဆူသာ ကြွင်းတာဟာ ဓမ္မတာ တဲ့။ ဘာပြုလို့ တစ်ဆူသာ ကြွင်းရသလဲ၊ သက်တော်ကရှည်တော့ ကိုယ်တော်မြတ်တို့ရဲ့ မျက်မှောက်မှာ ကိုယ်တော်မြတ်တို့ရဲ့ သာသနာ၌ ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မြောက် မြောက်မြားမြား ဘုရားသက်တော်ရှိကတည်းကိုက ကျွတ်တမ်းဝင်ကုန်ကြတယ်။ နည်းနည်းပါးပါးပဲ ကိုယ်တော်ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့ ကျန်တယ်။ အဲဒီကျန်တဲ့ နည်းနည်း ပါးပါးကလဲ မဇ္ဈမတိုက် အိန္ဒိယထဲမှာ ကျန်တော့ ဓာတ်ကော်တစ်ဆူ ကြွင်းရင်တော့ အားလုံးပြီးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားများကျတော့ မာက်တော် တစ်ဆူတဲပဲ ကြွင်းတယ်။

သက်တော်အတိုဆုံး ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား

အေး အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား အကျွန်ုပ်တို့ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အသက် တိုတယ်။ သက်တော်တိုတဲ့ဘုရား။ ဘာပြုလို့ပြောရသလဲ။ ကိုယ်တော်မြတ် ဗျာဒိတ်ခံယူခဲ့တဲ့ နှစ်ကျိပ်လေးဆူသော ဘုရားတွေ အသက်တမ်းကြည့်ယင်လေ ဟို- ဒီပင်္ကရာ ဘုရားကစပြီးတော့ ကဿပဘုရားထိအောင်။ ဒီပင်္ကရာဘုရားဆိုယင် အနှစ် တစ်သိန်းတမ်းမှာ ပွင့်တယ်။ အနီးဆုံး နောင်တော်ဖြစ်တဲ့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်းပွင့်တယ်။ ဒီ တစ်သိန်းနဲ့ နှစ်သောင်းကြားထဲမှာ ကျန်တဲ့ နောင်တော့ နောင်တော်ဘုရားတွေ အသက်တမ်းကြည့်ယင် အသက်တမ်းရှည်တော်မူကြတယ်။

အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အနှစ်တစ်ရာတမ်း၊ တစ်ရာ အောက်လျော့၍ ဘုရား ပွင့် မဖြစ်တော့ ဟိုနောက်ဆုံးမှာ လာပြီးတော့ ပွင့်ရ တယ်။ အလိုလို အနှစ်တစ်ရာ နည်းနေရတဲ့အထဲ ငါးပုံ လေးပုံသာ တည်ရမြဲ ဓမ္မတာ အရ တစ်ရာကို ငါးပုံပုံ တစ်ပုံ နှစ်ဆယ်ပဲရတယ်။ နှစ်ဆယ်ငါးလီ တစ်ရာ၊ ငါးပုံလေးပုံ ဆိုတော့ ရှစ်ဆယ်ပဲ တည်နေရတယ်။ ဒို့ဘုရားက အနှစ်ရှစ်ဆယ်ပဲ တည်နေရတယ်။ အဲဒီ အနှစ်ရှစ်ဆယ် တည်နေရတာက ဘုရားတို့ ဓမ္မတာအတိုင်း ပွင့်ရာသက်တမ်းရဲ့ ငါးပုံ ပုံ လေးပုံ တည်ရမဲ့ ဓမ္မတာအတိုင်း အသက်တော် ရှစ်ဆယ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရ တယ်။ ဒီတော့ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံခင် ရှေ့ပိုင်း ကြည့်လိုက်ကြအုန်းစို့ အပြေးအလွှား။

ဒုက္ကရစရိယာ အကြာမြင့်ဆုံးဘုရား

သူအို သူနာ သူသေ ရဟန်းဆိုတဲ့ နိမိတ်ကြီး လေးပါးထင်အောင် စောင့်ရတာက နှစ်ဆယ်ကိုးနှစ်၊ အဲဒီ နှစ်ဆယ်ကိုးနှစ်ကြာတော့မှ နိမိတ်ကြီးလေးပါးထင်လို့ တော ထွက်ပြန်တော့ ရှေးရှေးနောင်တော့ နောင်တော်မြတ်စွာဘုရားတွေမှာ ဒုက္ကရစရိယာ တချို့ ခုနစ်ရက်တည်း ကျင့်ရတယ်။ ခုနစ်ရက်ဆို ဘုရားဖြစ်တယ်။ တချို့ဘုရားမှာ ခြောက်လ ခုနစ်လ ရှစ်လ ကိုးလ ဆယ်လထက် ပိုတဲ့ဘုရား တစ်ဆူမှ မပါဘူး။

ဒီ-အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား အကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ မြတ်စွာဘုရားကတော့ အလို လို အသက်တမ်းက တိုရတဲ့အထဲ ဒုက္ကရစရိယာကလဲပဲ ဝဋ်လိုက်လို့တဲ့ဗျား ခြောက် နှစ်ကျင့် ရတယ်။ ဒီတော့ နှစ်ဆယ်ကိုးမှာ တောထွက်၊ ဒုက္ကရစရိယာက (အကြာဆုံး) ခြောက်နှစ်၊ ဒီဘုရားထက် ရှည်တာ ကြာတာတော့ မရှိဘူး။ သုံးဆယ့်ငါးနှစ်မှာ ဘုရား ဖြစ်တော့ ကိုယ်တော်ဘုရားရဲ့ အသက်နဲ့ နှိုင်းကြည့်ယင် လေးဆယ့်ငါးဝါ လေးဆယ့်

ငါးနှစ်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဒီလေးဆယ့်ငါးနှစ်တည်းနဲ့ နောင်တော် နောင်တော် သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားများလို ကိုယ်တော်မျက်မှောက်မှာ ဝေနေယျတွေ အများကြီး နောင်တော် ဘုရားများကဲ့သို့ “နောင်တော်ဘုရားများနဲ့ သင်္ချာအညီအမျှ ငါ့ချွတ်သွားချင်ပါဘိတော့” လို့ မြတ်စွာဘုရားများက ဆန္ဒတော် ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဆန္ဒရှိတဲ့ အတိုင်း ငါမအိပ်ဘူး၊ နေ့ရော ညရော ငါမအိပ်ဘူး တရားဟောမယ် ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်တော်မြတ်က ဟောစေကာမူ ဒီနှစ်ပေါင်း လေးဆယ့်ငါးနှစ် အတွင်းလောက်နဲ့ နောင်တော်ဘုရားများ လက်ထက်ကလို ကျွတ်တမ်းဝင်မယ့် ဝေနေယျက မျက်မှောက်မှာ နောင်တော်ဘုရားများလောက် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မရှိနိုင်ဘူး။

အဲဒီတော့ အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော် မျက်မှောက်မှာ ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့ သာဝကက နောင်တော်ဘုရားများ မျက်မှောက်မှာ ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့ သာဝကလောက် မများဘူး။ ကိုယ်တော် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးမှ ကျွတ်တမ်းဝင်ရမယ့် သာဝကတွေက များနေတယ်။ အဲဒီ များတဲ့သာဝကကလည်း အိန္ဒိယဆိုတဲ့ မဇ္ဈိမတိုက်ကတင် မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာပြည်၊ ယိုးဒယား၊ သီဟိုဠ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ အဲဒီလို ပစ္စန္ဒရစ်လို့ ခေါ်သပ၊ အဲဒီလို ဒေသအနှံ့အပြားမှာ ဝေနေယျတွေ ရှိတယ်။ ဒီဝေနေယျတွေ အိန္ဒိယကို အကုန်လုံး မသွားနိုင်ကြဘူး။

ဓာတ်တော်သုံးမျိုးကွဲရန် အဓိဋ္ဌာန်

ဒီတော့ အားလုံး ဝေနေယျတွေ ကိုးကွယ်ရစ်ပစေ ဆိုပြီး ကိုယ်တော်မြတ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အခါ -

ဓာတုယော ဝိကီရန္တု။

ဓာတုယော=ငါဘုရားရဲ့ ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဝိကီရန္တု=အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ် အား သုံးထွေပြား၍ ကြံရစ်ကြပါစေ ကွဲရစ်ကြပါစေ။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး ဒီအတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်ရတယ်။ အဲဒီလို အဓိဋ္ဌာန်တော်မူတဲ့အတွက် အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်များကျတော့ အကြီးရယ်၊ အလတ်ရယ်၊ အငယ်ရယ် သုံးထွေ ကွဲရတယ်။ ရှေးက ဓာတ်တော်ဘုရားရှိခိုးများ ရှိတယ် မဟုတ်လား။

မဟန္တာ မုဂ္ဂမာသာ စ၊ မဇ္ဈိမာ ဘိန္ဒုတဏှုလော။
 ခုဒ္ဒကာ သာသပမတ္တာ၊ တာပိ ဝန္တာမိ မာတုယော။

မဟန္တာ=ကြီးသော ဓာတ်တော်တို့သည်။ မုဂ္ဂမာသာ စ=ပဲနောက်ဖေခန့်၊ ပမာဏ ရှိကြကုန်၏။ မဇ္ဈိမာ=အလယ်အလတ် ဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဘိန္ဒုတဏှာ လာ=ဆန့်ကျိုးခန့်၊ ပမာဏ ဆန့်ကွဲခန့်၊ ပမာဏ ရှိကြပေကုန်၏။ ခုဒ္ဒကာ= အငယ်စား ဖြစ်တဲ့ ဓာတ်တော်တို့သည်။ သာသပမတ္တာ=မုန်ညှင်းစေခန့်၊ ပမာဏ ရှိကြကုန်၏။ တိဿော=အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်အား သုံးထွေပြားကုန်သော။ တာပိဓာတုယော၊ ထိုဓာတ်တော်တို့ကိုလည်း။ ဝန္တာမိ=ရိသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပါ၏လို့ ရှေးက ဓာတ်တော် ဘုရားရှိခိုးတဲ့ ဂါထာများ ဒါကြောင့် ပေါ်ရတယ်။ ဒါကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ သဘော။

ရှေးက ကဿပမြတ်စွာဘုရားမှာ ဓာတ်တော်တစ်ဆူသာ ကြွင်းတယ်။ အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား ကျွန်ုပ်တို့ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ သက်တော်တိုတဲ့ ဘုရားမို့လို့ ဓာတ်တော်တွေ အဆူဆူ ကြွင်းရတယ်၊ ကျန်ရတယ်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတုစေတီတော် တည်ပုံ

သက်တော်ရှည် ဖြစ်တော်မူတဲ့ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ တစ်ဆူတည်းသော တစ်စု တည်းသော တစ်ခုတည်းသော အသမ္ဘိန္ဒ ဓာတ်တော်ကြီးကို ပြည့်ရှင်မင်းကြီး အမှူးပြုပြီးတော့ ထိုလက်ထက်က ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ စေတီတည်ကြတယ်။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးက တစ်ဘက်တစ်မုခ် တာဝန်ယူတယ်။ သူ့ရဲ့သားတော် ပထဝိန္ဒရ အိမ်ရှေ့မင်းသားက တစ်ဘက်တစ်မုခ် တာဝန်ယူတယ်။ ဒါယကာခံတယ်။ စစ်သူကြီး အမှူးပြုတဲ့ မင်းမူထမ်းတွေ မှူးမတ်တွေက တစ်ဘက်တစ်မုခ် ဒါယကာခံတယ်။ သေဋ္ဌေး ကြီး အမှူးပြုတဲ့ တိုင်းသူပြည်သား လူအများက တစ်ဘက်တစ်မုခ် ဒါယကာ ခံကြတယ်။ တာဝန်ယူကြတယ်။

အဲဒီ တစ်ဘက်တစ်မုခ်ဆိုတာ သေးသေးမမှတ်နဲ့၊ တစ်ဘက်တစ်ဘက် တစ်မုခ် တစ်မုခ်လျှင် အရှည်အကျယ်က တစ်ဂါဝုတ်။ တစ်ဂါဝုတ်ဆိုတာ မိုင်အနေနဲ့ ပြောယင် သုံးမိုင်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ကဿပမြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဓာတုစေတီကြီးဟာ တစ်မျက်နှာ လျှင် သုံးမိုင်လောက် ရှိတယ်။ လေးမျက်နှာဆိုတော့ တစ်ဆယ့်နှစ်မိုင်၊ တစ်ယူဇနာ ရှိတယ်။ မြင့်လိုက်တာ စေတီကြီးက တဆယ့်နှစ်မိုင်မြင့်တာ၊ အောက်ကနေ လှမ်းကြည့်၊ စိန်မှူးကို လှမ်းမမြင်နိုင်ဘူး၊ အဲဒါလောက် မြင့်တယ်။ ဒါလောက်ကြီးတဲ့ စေတီကြီးကို ဘာတွေနဲ့ တည်သလဲဆိုတော့ မြေအုတ်ဟေ့နဲ့ တည်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့ ရွှေအုတ်နဲ့

တည်တာတဲ့။ အဲဒီမှာ အင်္ဂတေအဖြစ်နဲ့ သုံးတာက ထုံးတွေ အုတ်နီမှုန့်တွေ ဘိလပ်မြေ တွေ ဒါတွေ မသုံးဘူး။ ဆေးဒန်း မြင်းသီလာမှုန့်နဲ့ သုံးတယ်။ ဆေးဒန်း မြင်းသီလာမှုန့် ကို အင်္ဂတေမှုန့်အစား၊ ရေအတွက်တော့ နဲ့သာဆီတွေကို သုံးတယ်။

အမျိုးသားနှစ်ဦး သာသနာ့ဘောင်ဝင်ခြင်း

အေး ... နဲ့သာဆီတွေကို ရေလုပ်၊ ရွှေအုတ်တို့ဖြင့် စီခြယ်ပြီးတော့ တစ်ယူဇနာ အကျယ် အဝန်း တစ်ယူဇနာ အမြင့်ညဏ်တော်ရှိတဲ့ ဓာတုစေတီတော်ကြီး တည်ပြီးကြ ပြီ။ စေတီပူဇော်ပွဲကြီး ကျင်းပပြီးတော့ ဩော် - ဘုရားသာသနာ တယ်ထူးကဲ ကြီးကျယ် ပါလား၊ အမျိုးကောင်းသား နှစ်ယောက် သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုလွန်းလို့ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်မှောက်သာဝက မထေရ်ကြီးများထံမှာ သူတို့ ရဟန်းခံကြတယ်။ ဘုရား နိဗ္ဗာန်စံပြီးပြီ။ ဓာတုစေတီကြီး တည်ပြီးပြီ။ အဲဒီလို ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ကိုယ်တိုင်ဖူးမြင်လိုက်ရတဲ့ မျက်မှောက်သာဝကကြီးတွေထံမှာ ဒီအမျိုးကောင်းသား နှစ်ယောက် ရှင်ပြုတယ်။ ရဟန်းခံတယ်။ သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားတို့ရဲ့ သာသနာ မှာ ဘုရားကို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ဖူးတွေ့လိုက်ရတဲ့ တပည့်ကြီးများကမှ ရှင်ပြုပေး ကောင်းတယ်။ ရဟန်းခံပေးကောင်းတယ်။ နိဿရည်းဆရာ ပြုလုပ်ကောင်းတယ်။ နိဿရည်းပေးကောင်းတယ်။ ဘုရားကို မမြင်လိုက်ရဘဲ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးတဲ့ နောက်မှဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတွေကျတော့ အဲဒီလို ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာပြုပြီး ရဟန်းခံ မပေး ကောင်းဘူး။ နိဿရည်းဆရာ မလုပ်ကောင်းဘူး၊ အဲဒီလို ရှိတယ်။

ဒါနဲ့ ဒီအမျိုးကောင်းသားနှစ်ဦး မျက်မှောက်သာဝကကြီးတွေထံ ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ကို ရပြီးတော့ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်များကို သူတို့က မေးတယ် -

သာသနော ဘန္တေ ကတိ ဓုရာနိ။

ဘန္တေ=ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်တို့ဘုရား။ သာသနော=အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌။ ဓုရာနိ=တပည့်တော်များ အားထုတ်ရမယ့် ရဟန်းအလုပ်တို့သည်။ ကတိ= အဘယ်မျှ ရှိကြပါကုန်သနည်းဘုရား။

ရဟန်းတို့၏အလုပ်နှစ်မျိုး

ဆရာတော်တို့ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ အားထုတ်ရမယ့် ရဟန်းအလုပ် ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိပါသလဲ ဘုရားလို့ အဲဒီလို လျှောက်ထားတဲ့အခါ ဆရာတော်များက -

ဒွေ ခုရာနိ၊ ဝါသခုရံ ပရိယတ္တိခုရဉ္စ။

အာဂုသော=ငါ့ရှင်တို့။ ဝါသခုရဉ္စ=ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်လည်းကောင်း။ ပရိယတ္တိခုရဉ္စ =ပရိယတ္တိအလုပ်လည်းကောင်း။ ဣတိ=ဤသို့။ ခုရာနိ=ရဟန်းတော်တို့၊ ကြီးကုတ် အားထုတ် ပြုလုပ်ရမယ့် အလုပ်တို့သည်။ ဒွေ=နှစ်ပါးတို့တည်း။

ဝါသခုရ၊ ပရိယတ္တိခုရ စာပေက ဒီအတိုင်း သုံးရတယ်။ ဝါသခုရဆိုတာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်။ ပရိယတ္တိခုရဆိုတာ စာပေ သင်အံ ပို့ချ ဟောကြားတဲ့အလုပ်။

အေး- အဲဒီ ဝါသခုရ၊ ပရိယတ္တိခုရ၊ ပရိယတ်နဲ့ ပဋိပတ်ပြောပါတယ်။ သူ့နယ်နှင့်သူ ဒီသာသနာမှာ အကျိုးရှိတယ်။ ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းဆိုတဲ့ ဝါသခုရကျတော့ မိမိရဲ့ ဘဝ သံသရာ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဒါကိုကျင့်ရတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ရဲ့လွတ်မြောက်ရေး ကျင့်ကြံတာကို မြတ်စွာဘုရား မကဲ့ရဲ့ပါဘူး၊ ချီးမွမ်းတယ်။ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းတယ်။ သူများအတွက် ဘာ ပူဇော်ရာရှိလဲ၊ ကိုယ့်အပို့ သံသရာဝဋ်က လွတ်အောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမွမ်းတယ်။ အဲဒီ ချီးမွမ်းတာကိုလည်း ဘုန်းကြီးများ အတိ အလင်း ဖွင့်ဟပြောပါတယ်။

ဒွိန္ဒံ ခုရာနံ ဝါသခုရမေဝ သေဋ္ဌံ။

ဒွိန္ဒံ ခုရာနံ=ခုရနှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဝါသခုရမေဝ=ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်သာလျှင်။ သေဋ္ဌံ= အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်လှပါပေ၏။

ဒါ စာထဲမှာကို ပါတဲ့မှတ်ချက်၊ ဒါဖြင့်ယင် ကိုယ်တော်တို့ ပရိယတ္တိက အလကား လွတ်ပစ်ရမလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။ ပရိယတ္တိအလုပ်က မိမိ၏ကိုယ်အကျိုးအပြင် သာသနာကို အခွန်ရှည်စွာ တည်အောင်က ပရိယတ္တိကမှ တည်တာ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက အရှင်ဥပါလိတို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ အရှင်အာနန္ဒာ တို့ အစရှိတဲ့ အရိယာ မထေရ်မြတ်ကြီးတွေ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတွေ- အရှင်ဥပါလိ ဆိုပါတော့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပေမယ့် တသက်လုံး ဝိနည်းပိဋကကို ကိုယ် တိုင်ပို့ချတယ်။ ကိုယ်တိုင် ပထမပိုင်းသင်၊ နောက် တပည့်တွေကို ပို့ချတယ်။ ဝိနည်း သာသနာကြီးကို တခါတည်း သူစောင့်သွားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒါမှ ကိုယ် တော်ရဲ့ တပည့်တွေလက်ထဲမှာ ဒီအဆုံးအမဩဝါဒ ပရိယတ်တွေ ထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကိုယ်တော်တွေကမှတစ်ဆင့် တပည့်ကို ဒီလိုထားလို့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ငါးရာနဲ့ တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိလာတဲ့ ကနေ့အချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမဩဝါဒ သာသနာ

ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး

တွေ တွေနေရတာ၊ အဲဒီ ပရိယတ္တိဝန်ဆောင် ကိုယ်တော်တွေကြောင့်။ ပဋိပတ္တိ ကိုယ် တော်များ အလိုဆိုယင် ကိုယ်ချည်းပဲလုပ်သွား၊ ဘယ်သူမှ ဘာမှ လုပ်မပေးဘူး ဆိုယင် ဟော-ကိုယ်တော့် အကျိုးချည်းပဲ၊ ကိုယ်တော့်အကျိုးချည်း သံသရာဝဋ်က လွတ်သွား ကျွတ်သွား အေးတယ်။ သူက ဘယ်သူမှ သင်မပေးဘူး၊ ပရိယတ်လုပ်ငန်း လုပ်မပေးဘူး ဆိုယင် အဲဒီကျင့်စဉ်တွေ ဘယ်ရှိတော့မလဲ။ သူ့ပရိယတ်ကို လုံးဝမလုပ်လို့ ရှိယင် သူတို့ကျင့်စဉ်တွေလဲ အကုန်ပျောက်ပဲ။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ပရိယတ္တိလုပ်ငန်းက သာသနာကို အဆက်တည်ပေးတယ်။ ဒီ ပရိယတ္တိ လုပ်ငန်းရှိရင် အဲဒီအထဲက ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းကို အချိန်မရွေး အလုပ်လုပ်လို့ရ တယ်။ ဒီအချက်ကိုမြင်တော့ -

အခုနင်က အမျိုးကောင်းသား ရဟန်းတော်နှစ်ပါးက ဘာပြောသလဲ -

မယံ ပနမှာ ဒဟရာ။

မယံ ပန=ငါတို့သည်ကား။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ အမှာ=ဖြစ် ကြကုန်၏။

ကိုယ်တော် ... ကိုယ်တော်နဲ့ တပည့်တော် အသက်အရွယ် ငယ်ပါသေးတယ်၊ သာသနာ အခွန်ရှည်အောင် လုပ်ကြဦးစို့၊ ကိုယ်ကျိုးတင် မကြည့်ဘဲနဲ့။ ဒီတော့ ဘယ်လို လုပ်မလဲ ဆိုတော့ -

ဝုဗ္ဗကာလေ ဝါသဓုရံ ပရိပူရေသာမ။

ဝုဗ္ဗကာလေ = အသက်အရွယ် ကြီးတဲ့အခါကျမှ။ ဝါသဓုရံ = ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို။ ပရိပူရေသာမ=ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်စို့။

ကိုယ်တော်နဲ့ တပည့်တော် အသက်အရွယ်ကြီးမှ တောထွက်တန်ထွက် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ် အားထုတ်ကြတာပ။

ပရိယတ္တိဓုရံ တာဝ ပူရေမ။

ပရိယတ္တိဓုရံ=စာပေသင်ကြား ပို့ချဟောကြားခြင်းဆိုတဲ့ ပရိယတ္တိအလုပ်ကို။ တာဝ =ရှေးဦးစွာ။ ပူရေမ=ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ဦးစို့။

ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး

ကိုယ်တော်နဲ့ တပည့်တော် ပရိယတ္တိအလုပ်ကို အားထုတ်ကြအုန်းစို့၊ ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော်တို့ ငယ်ပါသေးတယ်၊ အိုတော့မှ ပဋိပတ္တိအလုပ် လုပ်တာပေါ့ဆိုပြီးတော့

နှစ်ပါးသဘောတူ အဲဒီမျက်မှောက်သာဝက မထေရ်ကြီးတွေထံမှာ နေ့တိုင်း စာပေ ပရိယတ္တိ သင်လိုက်ကြတာ နိကာယ်ငါးရပ် အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ကမ်းဆုံးခတ် တတ် မြောက်လို့၊ စာပေပရိယတ္တိ ကတ်မြောက်လာတော့ ဒီပရိယတ္တိကို အမှီပြုပြီးတော့ စာသင်တဲ့ တပည့်တွေ ပရိသတ်တွေ များတယ်။

ကိုယ်တော် တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် တပည့်စာသင်သား ငါးရာ ငါးရာစီ ရှိတယ်။ အဲဒီ ငါးရာ ငါးရာသော တပည့်တွေကို စာပေပရိယတ္တိ သင်ကြားပို့ချ ပြသပေးရုံသာ မဟုတ်ဘူး၊ ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေ ဖြစ်ပြီး ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းသော ဝိနည်းမူခင်းများကိုလည်း ဒီကိုယ်တော်နှစ်ပါးပဲ ဆုံးဖြတ် တယ်၊ အေး ... အမှုတွေကို ဝေပဏိနယနဲ့အညီ ဆုံးဖြတ်လိုက်၊ နေ့စဉ် နေ့စဉ် စာပွဲသဘင် တွေ ယင်ပြီးနေလိုက်တော့ သာသနာဟာ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ က အသစ်တစ်ဖန် ပြန်ပြီးတော့ ပွင့်လာပြန်သလိုတဲ့။ (တကယ်တော့ မပွင့်ဘူးနော်) သာသနာတော် စည်ကားလိုက်တာတဲ့၊ သိပ်စည်ကားတယ်။ ဗာရာဏသီသွား နားထောင် ယင်ပေါ့လေ။ စာသံ ပေသံ ဘယ်တော့မှ မတိတ်၊ စာချသံ စာအံသံ စာပို့သံ တရား ဟောတဲ့အသံ ပရိယတ္တိအလုပ်။

တောရုပ်ကျောင်းက သံဃာ့မူခင်း

ဒီတော့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား တဖန်ပွင့်ထွန်းလာသလို သာသနာကြီး အလွန်စည် ကား နေတဲ့အချိန်၊ အဲဒီလိုအချိန် ပွဲလယ်ကောင် ခဲကျတတ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ၊ သာသနာပွဲ အင်မတန် ကောင်းနေတဲ့အချိန်မှ ဟိုကျေးတော တောင်သာ တောရွာတစ်ခု မှာ ကိုယ်တော်နှစ်ပါး နေကြတယ်၊ တောရွာက ကျောင်းတစ်ခုမှာ ကိုယ်တော်နှစ်ပါးနေ တော့ တစ်ပါးက အဓမ္မဝါဒီ မတရားတာချည်းပဲ လုပ်ကိုင်ပြောဆိုတယ်။ တစ်ပါးက ဓမ္မဝါဒီ တရားတာမှ ပြောဘယ်၊ လုပ်ကိုင်တယ်၊ ကျင့်တယ်၊ အဲဒီလို နေကြတာဟာလဲပဲ မတဲ့ အတူနေ တစ်ကျောင်းတည်း အတူနေကြတယ်။ ဒီတော့ အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်ကလဲ မဟုတ်တာတွေ အာပတ်သင့်တာတွေချည်း လျှောက်လုပ်နေတယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော် လေးက ပြောတယ်-

ဣဒံ တေ အာဂုသော ကမ္မံ သာသနဿ အပ္ပတိရူပံ။

အာဂုသော=ငါ့ရှင်။ တေ=သင်၏။ ဣဒံ ကမ္မံ=ဤအလုပ်သည်။ သာသနဿ= သာသနာတော်အား။ အပ္ပတိရူပံ=မသင့်မတော် မလျော်ပါဘူး။

ကိုယ်တော် ... ကိုယ်တော့်အလုပ် ဘုရားသာသနာတော်နဲ့ မတော်ပါဘူး၊ မလျော်ပါဘူး၊ မလုပ်ပါနဲ့ ကိုယ်တော်လို့ တောင်းပန်ရှာတယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်က။ အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်က သူ့လုပ်တာက မဟုတ်တာလုပ်တော့ သူက လုပ်လက်စနဲ့ မဟုတ်တာပဲ သူပြောရ ဆိုရလိမ့်မယ်။ ဟို-ကိုယ်တော်လေးက ကရားသဖြင့် ပြောတယ်။ သူက ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးကို လွမ်းလွမ်းမိုးမိုး ဖိဖိစီးစီး နိုင်လိုမင်းထက် သူက ဘာပြန်ပြောသလဲ -

ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ ကိံ သုတံ။

တေ=သင်သည်။ ကိံ=အဘယ်ကို။ ဒိဋ္ဌံ=မြင်အပ်သနည်း။ တေ=သင်သည်။ ကိံ=အဘယ်ကို။ သုတံ=ကြားအပ်သနည်း။

ဒါက သက်သာအောင် ဘုန်းကြီးတို့က အသံလျှော့ထားပြောလို့။ ဟိုမှာ တကယ် ကိုယ်တော်ပြောတာက အရပ်ပြော ပြောတယ်။ ‘ကိုယ်တော်က ဘာမြင်လို့လဲ၊ ကိုယ်တော်က ဘာကြားလို့လဲ’ နောက်ထပ် မပြောဝံ့အောင် ငေါက်ဆတ်ဆတ်ပြောတယ်။ အဲဒီလို အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်က သူကလဲ မတရားသေးတယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးရဲ့ အပေါ်မှာ နိုင်လိုမင်းထက် ငေါက်ဆတ်ဆတ် မာကျောကျောနဲ့ ပြောတော့ ဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်လေးက ဘာပြန်ပြောသလဲ -

ဝိနယဓရာ ဇာနိဿန္တိ။

ဝိနယဓရာ=ဝိနည်းခိုရ်မထေရ်တို့သည်။ ဇာနိဿန္တိ=သိကြပါလိမ့်မယ်။

တပည့်တော် ဘာမြင်တယ်၊ ဘာကြားတယ် ဆိုတာ ကိုယ်တော် တစ်နေ့ကျတော့ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေ သိလိမ့်မယ်၊ သိလိမ့်မယ်လို့ အဲဒီလို ပြောလိုက်တယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်က ဒီလိုပြောတော့ ကနေ့ ဥပမာတ-ခုရှာကြစို့။ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ထားတဲ့ လူတစ်ယောက်သည် တရားသူကြီးကို ကြောက်ရတယ်။ ဒါ-အမှန်။ အဲ ထို့အတူပဲ အာပတ်ဆိုတဲ့ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်ထားတဲ့ လူနဲ့တူတဲ့ ဒီအဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် တရားသူကြီးနှင့်တူသော ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်တွေကျတော့ ကြောက်တယ်။ “ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်တွေ သိမှာပေါ့ ကိုယ်တော်” လို့ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးက ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတော့ အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်က နည်းနည်းကြောက်တယ်။

ဒါ ဘုန်းကြီးတို့ ပြောနေတာဟာ သာသနာပ ဟုတ်လား၊ အဲဒီ ခေတ်တုန်းကတည်းကိုက သာသနာက ဒီလိုဟာတွေရှိတယ်။ ရှိတတ်တာ ပြောချင်လို့။ ဒီတော့ ဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်က ကြောက်စိတ်ဝင်လာပြီ သူ့ဘာစဉ်းစားသလဲ -

သစေ ဣမံ ဝတ္ထံ၊ ဝိနယဓရာ ဝိနိစ္ဆိန်ဿန္တိ။

ဣမံ ဝတ္ထံ=ဤငါ့ရဲ့အမှုကို။ ဝိနယဓရာ=ဝိနည်းခိုရ်မထေရ်တို့သည်။ သစေ ဝိနိစ္ဆိန်ဿန္တိ=အကယ်၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူကြကုန်ငြားအံ့။

ဟောဒီ ကိုယ်တော်လေးက ရွှေမြို့တော်သွား ဝိနည်းခိုရ် မထေရ်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးထံ ဒီအမှု ဝိနည်းခိုရ် ခုရုံးကို သွားပြီးတော့ တရားအမှုတင်လို့ ဝိနည်းခိုရ် မထေရ်မြတ်ကြီးတွေက ဒီငါ့ရဲ့ အမှုကို ဆုံးဖြတ်လို့ရိယင် -

အဒ္ဓါ=မချွတ်။ မေ=ငါ့အဖို့ရာ။ သာသနော=သာသနာတော်၌။ ပတိဋ္ဌာ=ထောက်ရာ တည်ရာ မှီခိုရာသည်။ န ဘဝိဿတိ=ဖြစ်တော့မည် ရှိတော့မည်မဟုတ်။

ဝိနည်းခိုရ်ထံ ဆည်းကပ်လာဘ်ထိုးသော အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်

ဒီအမှုသာ ဝိနည်းခိုရ် ခုံရုံးရောက်လျှင်ဖြင့် ငါသာသနာတော်မှာ အားကိုးမှီခိုရာ ထောက်ရာ တည်ရာ ဘာမှ ရှိတော့မှ မဟုတ်ဘူး။

ကြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားမိတော့ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေကို ပိုင်အောင် ငါလုပ်မှ။ ဘယ်သူမဆိုပေါ့လေ၊ ကိုယ့်အမှုနဲ့ကိုယ်တော့ ပိုင်အောင်လုပ်ကြတယ်။ စဉ်းစားတယ်။ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေက ဒီအမှု ဆုံးဖြတ်လို့ရိယင် ငါ သာသနာမှာ ထောက်ရာ တည်ရာ ဘာမှ ရှိတော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီတော့ အစောကြီးက နေပြီး ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေကို ငါ့အိတ်ကပ်ထဲ တည့်မယ်၊ ငါပိုင်မယ်ပေါ့၊ ဘယ်လိုလုပ်သလဲ။ ရှာဟ သပိတ်တွေ၊ ရှာဟ သင်္ကန်းတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ။ အေး-လက်ဆောင်တံစိုး ထိုးဖို့ ဆန်အိတ်တွေ ဆီပုံးတွေ အများကြီး ယူသွားတယ်။ ဟိုဗာရာဏသီ ရွှေမြို့တော်မှာနေတဲ့ ဝိနည်းခိုရ်ဂိုဏ်းဆရာ ကိုယ်တော်ကြီး နှစ်ပါးထံသွား၊ ရောက်တော့ ကန်တော့ပွဲတွေမှ ဟိန်းနေတယ်။ ပြင်လိုက်တာ သင်္ကန်းတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ ပရိက္ခရာတွေ ဆန်အိတ်တွေ ဆီပုံးတွေ ကန်ဟော့ပွဲတွေ အများကြီးပေါ့။ ဒါနဲ့ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေရဲ့ ရှေ့မှာ ကန်တော့ပွဲတွေ ချတယ်၊ ကန်တော့တယ်။

ငါ့ရှင် ဘာပြုလို့လဲ မေးတော့ တပည့်တော် အရှင်ဘုရားတို့ထံမှာ နိဿရည်းခံ တပည့်ခံချင်လို့ပါ။ စာသင်ချင်လို့ပေါ့။ တပည့်ခံချင်လို့ပါလို့ ပြောတယ်။ သူ ဟိုတောကျောင်းမှာတော့ သူလုပ်ချင်တာ လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီတော့ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်

ကြီးတွေက ရိုးရိုးကြီးတွေဆိုတော့ အေး ... ဒါဖြင့် သင်တာပေါ့ကွယ် ဆိုပြီးတော့ သူ့ကန်တော့ပွဲလဲ လက်ခံထားတယ်။ သူ့ကိုလဲပဲ လက်ခံတယ်။ အဲ အထဲတော့ ငါ ရောက်ပြီ၊ ဒီကိုယ်တော်ကြီးတွေနဲ့ ငါရင်းနှီးအောင် လုပ်မှပဲ ဆိုပြီးတော့ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း တစ်ရက်မှ မပြတ်ဘူး။ ညညကျပြီဆိုယင် ဝိနည်းမိရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေထံ သွားပြီး ကြိတ်ပေး နှိပ်ပေး ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ပြု သူရင်းနှီးအောင် လုပ်တယ်။

အဓမ္မဝါဒီ၏ ပရိယာယ်

အဲဒီလို တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် သူဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြု ဝတ္တရားကျေတော့ ဝိနည်းမိရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေက အဟုတ်မှတ်တာပ။ တကယ် သဒ္ဓါ တရားရှိတဲ့ ဦးပဉ္စင်းကလေးပဲ။ ဒီလို တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် ဝတ်ပြုပါများတော့ ဝိနည်းမိရ် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးနဲ့ ရင်းနှီးသွားပြီ။ ရက်တွေ လတွေ တော်တော် ညောင်းတော့ သူပြောတဲ့စကားကို ဝိနည်းမိရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေ နားထောင်လောက်ပြီ ဆိုတဲ့အချိန် အကဲခတ်ရမိတဲ့နေ့မှာ ညဝတ်ပြုပြီးတော့ ဝိနည်းမိရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေက 'ငါ့ရှင် ပြန်တော့ မိုးချုပ်ပြီ၊ ရှစ်နာရီခွဲ ကိုးနာရီ ရှိပြီ' ဆိုတော့ မပြန်ဘူး။ ဝတ်ဖြည့် နေတယ်။ နောက်တစ်အောင်လောက် ကြာတော့ 'ပြန်တော့လေ၊ မိုးချုပ်ပြီ၊ မပြန်ဘူး။ နောက်တစ်အောင်လောက် ကြာတော့ 'ပြန်တော့လေ'။ မပြန်တော့ ဝိနည်းမိရ် မထေရ် မြတ်ကြီးတွေက သူ့ကိုမေးတယ်-

ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ၊

အာဂုသော=ငါ့ရှင်။ တေ=သင့်အား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဝတ္တဗ္ဗံ=လျှောက်ထား ပြောဆိုဖွယ်သည်။ အတ္ထိ=ရှိသလား။

ငါ့ရှင်၊ ဒို့ကို လျှောက်ထားစရာ တစ်ခုခု ရှိသလားလို့ မေးတယ်။ သူက ပြန်လျှောက် တယ်။ အာမ ဘန္တေ၊ ရှိပါတယ်ဘုရားလို့ -

“ဧကေန မေ ဘိက္ခုနာ သဟ အဇ္ဈာစာရံ ပဋိစ္စ ဝိဝါဒေါ အတ္ထိ”။

ဧကေန=တစ်ပါးသော။ ဘိက္ခုနာ=ရဟန်းနှင့်။ သဟ=တကွ။ မေ= တပည့်တော် အား။ အဇ္ဈာစာရံ=ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် လွန်ကျူးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ=အစွဲပြု၍။ ဝိဝါဒေါ= ငြင်းခုံမှုသည်။ အတ္ထိ=ရှိပါသည်ဘုရား။

တပည့်တော် ကိုယ်တော်တစ်ပါးနဲ့ သီလဝိပတ္တိ၊ အာစာရဝိပတ္တိ၊ ဒိဒ္ဓိဝိပတ္တိ၊ အာဇီဝ ဝိပတ္တိဆိုတဲ့လေးမျိုး။ အာစာရနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကိုယ်ကျင့်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူနဲ့

တပည့်တော် ဝိဝါဒ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ သူက အပြစ်ရှိတယ်လို့ ပြောတယ်။ တပည့်တော်က မရှိဘူးပေါ့။ အမှုတော့ ကောင်းကောင်း ဖော်မပြဘူး။ အမှန်ကတော့ သူ့အမှုဟာ အင်မတန် ကြီးတဲ့အမှု၊ ဝိနည်းမိုရ် ခုံရုံးရောက်ယင် ဒီသာသနာက ပျောက်ရမယ့်အမှုဆိုတော့ အင်မတန် ကြီးလေးတဲ့ ဂရုကအမှုကြီး။

အဲဒီတော့ သူက အခုပြောတယ်။ တပည့်တော် ရဟန်းတစ်ပါးနဲ့ သိက္ခာပုဒ် လွန်ကျူးမှုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဝိဝါဒဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

“သော ယဒိ တံ ပတ္တံ၊ ဣဓာဂန္ဓာ အာရောစေတိ”။

ယဒိ=အကယ်၍။ သော ဘိက္ခု=ထိုရဟန်းသည်။ ဣဓ=ဤအရပ်သို့။ အာဂန္ဓာ=လာရောက်ပြီး။ တံ ဝတ္ထံ=ထိုအမှုကို။ အာရောစေတိ=လျှောက်ထားငြားအံ့။

အကယ်၍ အဲဒီကိုယ်တော် အရှင်ဘုရားတို့ထံ လာရောက်ပြီးတော့ သူနဲ့တပည့်တော် ဖြစ်တဲ့ ဝိနည်းမှုကို အရှင်ဘုရားတို့အား လျှောက်ထားလို့ရှိယင်ဖြင့် -

“ယထာဝိနိစ္ဆယံ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ”။

ယထာဝိနိစ္ဆယံ=အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်သင့်သည့်အတိုင်း။ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ= မဆုံးဖြတ်ကြပါနဲ့ဘုရား။

ဟော အပိုင်စီးတယ်။ ဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်သည့်အတိုင်း မဆုံးဖြတ်ကြပါနဲ့ဘုရားတဲ့ သူက။ သင်္ကန်းတွေ သပိတ်တွေ ဆန်အိတ်တွေ ဆီပုံးတွေကလဲ လူ့ထားတော့ ကိုယ်တော်ကြီးတွေကို အားနာအောင် လုပ်နေတယ်။ ပြုထားလိုက်တဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကလဲ နေ့တိုင်းကိုး။ အဲဒီလို ဒီကိုယ်တော်က ပြောတော့ မထေရ်ကြီးတွေက ဘယ်နှယ်ပြောတုန်းဆိုတော့-

“ဩသဋ္ဌံ ဝတ္ထံ၊ ယထာဝိနိစ္ဆယံ န ဝိနိစ္ဆိနိတံ န ဝဇ္ဇတိ”။

အာဝုသော=ငါ့ရှင်။ ဩသဋ္ဌံ=ဝိနည်းမိုရ် ခုံရုံးသို့ ရောက်၍လာသော။ ဝတ္ထံ=အမှုကို။ ယထာဝိနိစ္ဆယံ=အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်သင့်သည့်အတိုင်း။ န ဝိနိစ္ဆိနိတံ= မဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ=မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ငါ့ရှင်၊ အကယ်၍ ဟိုတစ်ဘက်က ဒီအမှုကို ဝိနည်းမိုရ် ခုံရုံးလာတင်လို့ ဒီအမှု ဝိနည်းမိုရ်ခုံရုံး ရောက်လာယင် ဝိနိစ္ဆယရှိတဲ့အတိုင်း မဆုံးဖြတ်ဘဲနေလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲတဲ့။ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဆုံးဖြတ်ရမှာပဲကွဲ့။ ဒို့က ဝိနည်းမိုရ်တွေဆိုတော့။ ဒီတော့ အဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်က ပြန်ပြောတယ် -

“ဧဝံ ကရိယမာနေ ဘန္တေ မမ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ နုတ္တိ”။

ဘန္တေ=အရှင်တို့ဘုရား။ ဧဝံ=ဤသို့။ ကရိယမာနေ=ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ မမ=တပည့်တော်၏အဖို့ရာ။ သာသနေ=သာသနာ၌။ ပတိဋ္ဌာ=ထောက်ရာ တည်ရာ မှီခိုရာသည်။ နုတ္တိ=မရှိတော့ပါဘူးဘုရား။

အံဒါ ငိုတလှည့်ဟုတ်လား၊ ဒါလဲပါမှာပေါ့။ အကယ်၍သာ အရှင်ဘုရားတို့က ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူကြယင် တပည့်တော်တို့ အဖို့ရာ သာသနာမှာ ထောက်ရာ ဘည်ရာ မှီခိုရာ မရှိတော့ပါဘူးဘုရား။ နောက်နားက ငိုချင်းလေး ထည့်ချင်လဲ ထည့်အုန်း။ သူဟီးချ ငိုမှာပ။ သနားအောင် ပြောတယ်။

မယုတံ ပါပံ ဟောတု။

ဧတံ ပါပံ=ထိုမကောင်းမှုသည်။ မယု=တပည့်တော်၏။ ပါပံဧဝံ=မကောင်းမှုပင်။ ဟောတု=ရှိပါစေဘုရား။

တပည့်တော်ကံနဲ့ တပည့်တော်ထိုက် ရှိပါစေ။

မာ တုမေ ဝိနိစ္ဆိနထ။

တုမေ=အရှင်ဘုရားတို့ကသာ။ မာ ဝိနိစ္ဆိနထ= မဆုံးဖြတ်ကြပါနှင့်ဘုရား။

ဆန္ဒာဂတိလိုက်သော ဝိနည်းခိုရ်

အရှင်ဘုရားတို့ကသာ မဆုံးဖြတ်ကြပါနဲ့၊ တပည့်တော်ကံနဲ့ တပည့်တော်အပြစ် တပည့်တော် သံသရာ ခံပါရစေ၊ ဒီအမှုကို ဆရာတော်တို့ကတော့ဖြင့် ဆုံးဖြတ်မပေးပါနဲ့။ ငိုကြီးချက်မနဲ့ အဲဒီလို လျှောက်တော့၊ နောက်ဆုံး မထေရ်ကြီးတွေကလဲ အားနာပါးနာနဲ့ ပါသွားရော။ အင်း-အေးပါကွာ၊ မင်း ဒါလောက်တောင် ဒုက္ခရောက်နေယင် ငါတို့ ဒီအမှုကို လက်မခံပါဘူး၊ မဆုံးဖြတ်ပါဘူးလို့လဲ မထေရ်ကြီးတွေက “ဆိုခဲစေ မြစေ” အဲဒီလိုပဲ ပြောတော့။ အေး ခို့ ဒီမူနဲ့ မဆုံးဖြတ်ပါဘူးကွ၊ အဲဒီလို ပြောလိုက်တော့ ဒီကိုယ်တော်ကြီးတွေက သမာဓိရှိတယ်၊ ဆိုခဲစေ မြစေ။ ဆိုခဲတယ်၊ မြလဲ မြတယ်။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မဆုံးဖြတ်ဘူးဆိုပြီးမှ ဆုံးဖြတ်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သူယုံတယ်။ ယုံတော့ သူဘာစဉ်းစားသလဲ-

“သဗ္ဗံ ဝိနယဓရာနံ သန္တိကေ နိဋ္ဌိတံ”

သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော။ ဝိနယဓရာနံ=ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တိကေ=အထံ၌။ ကိစ္ဆံ=ရှက်ဆောင်ပြုလုပ်ဖွယ် ကိစ္စသည်။ နိဋ္ဌိတံ=ပြီးလေပြီ။

ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေထံမှာ လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကိစ္စတော့ ပြီးပြီ။ ငါပြန် တော့မယ်။ ဒါသူ့အကြံ အောင်ပြီလေ။ ဒီအလိုငှာ သူလာတာ။ တောရွာပြန်၊ တော ကျောင်းမှာရှိတဲ့ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးကို ရှေးကထက် ပိုပြီးတော့ သူက လွမ်းမိုးစကား ပြောတယ်။ အရေးမမိုက်ဘူးကွ၊ ဘယ်သူမှ အရေးမမိုက်ဘူးတို့၊ ဘာတို့။

အင်း - ဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်လေးက

“နိရာသင်္ကော အယံ ဇာတော” ။

အယံ=ဤအဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည်။ နိရာသင်္ကော=ရွံ့ရှားခြင်းကင်းသည်။ ဇာတော= ဖြစ်လှချည့်။

ဪ သြာ ဒီအဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်နယ် ရဲလှချည့်၊ ရှေးကထက်ပို၍ တိုး၍ပဲ ရဲလာသေး တယ်။ မြို့ကပြန်လာတော့ မြို့မှာများ သူဘာလုပ်ခဲ့သလဲ ငါသွားစုံစမ်းမယ်ဆိုပြီး သွား တယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေး မြို့သွားတယ်။ အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်ကလဲ ဒီကနေ့ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော် သွားတယ်ဆိုယင် နက်ဖြန် သူကလိုက်တယ်။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော် လေး မြို့ရောက်လို့ နားယောင် စုံစမ်းကြည့်တယ်။ အဲဒီကိုယ်တော်ကို ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတွေက အမှုကို မဆုံးဖြတ်ဘူးလို့ ပြောလိုက်တဲ့အကြောင်း ကြားတော့ ဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်လေးက ဪ ဒါကြောင့် ဒီအဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော် ဒီလောက် ဇက်ရဲ လက်ရဲ ရဲတင်းလာတာပါလား။ ဒီတော့မှ သံဃာဆက်မှပဲ၊ သံဃာသွားပြီးတော့ ငါအားယူမှပဲ ဒီအကြံနဲ့ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေး သွားတယ်။ ကိုယ်တော် ကနေ့ကစပြီး ရုံးပြီ၊ ကိုယ်တော်အမှု ရုံးပြီ။

“မာ တံ အာဝါသံ အာဂစ္ဆိ” ။

တံ အာဝါသံ=ထိုကျောင်းတိုက်ကို။ မာ အာဂစ္ဆိ=ပြန်မလာနဲ့။

ရှေ့မှာတော့ သူဘာပြောတယ် မသိဘူး။ စာထဲမှာတော့ အဲဒါလောက်ပဲ။ ပြန်လာ ယင် ဒီကိုယ်တော် ခေါင်းနဲ့ကိုယ်တော့ အိုးစားကွဲမလား မသိဘူး။ ဒါတွေလဲ ပါချင်မှ ပါမှာပေါ့၊ သူက အဓမ္မဝါဒီဆိုတော့ ဒီခြိမ်းခြောက်လုံးတွေ ပါချင် ပါမှာပေါ့။ ကိုယ်တော် အဲဒီ ကျောင်းကို ပြန်ကို မလာခဲ့နဲ့ဆိုပြီး အနိုင်ကျင့်ပြီး ပြန်သွားရော သူ၊ ဒီဓမ္မဝါဒီကိုယ် တော်ကလေးမှာ ငယ်လိုက်တဲ့မျက်နှာ ဟုတ်လား။ ကဲလေ မထူးပါဘူး။ ဒါလောက် ဖောင် ရှိလှတယ် ဆိုပြီးတော့ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးက ဝိနည်းခိုရ် မထေရ်မြတ် ကြီးတွေထံ ဦးကိုက်ဝင်ပြီးတော့ တခါတည်း လျှောက်တယ်။ ဘာပြောလဲ -

“တုမေ သာသနံ အနပေက္ခိတွာ ‘အမေ ဥပဋ္ဌေသိ ပရိတောသေတိ’ တိ ပုဂ္ဂလမေဝ အပေက္ခိတ္ထ”။

ဘန္တေ=ဝိနည်းခိုရ်သခင် အရှင်တို့ဘုရား။ တုမေ=အရှင်ဘုရားတို့သည်။ သာသနံ= ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာမျက်နှာကို။ အနပေက္ခိတွာ=မငဲ့ကွက်ကြဘဲ။ အမေ=ငါတို့ကို။ ဥပဋ္ဌေသိ=အဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေးက ပြုစုလုပ်ကျွေးတယ်။ ပရိတောသေတိ=သင်္ကန်း တွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ ဆီတွေ ဆန်တွေနဲ့ နှစ်သိမ့်စေတယ်။ ဣတိ=ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍၊ ပုဂ္ဂလမေဝ=ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မျက်နှာကိုသာလျှင်။ အပေက္ခိတ္ထ=ငဲ့ကွက်ကြည့်ရုံ တော်မူခဲ့လေပြီ။

အမူမဆိုင်ရဘဲ ရုံးသော ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်

အရှင်ဘုရားတို့၊ အရှင်ဘုရားတို့ဟာ သာသနာတော်ရဲ့ မျက်နှာကိုတော့ မကြည့်ဘဲ ဒီကိုယ်တော်ဟာ ဒို့ကို နေ့စဉ် နေ့စဉ် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုပေးနေတယ်။ ကြိတ်ပေး တယ် နှိပ်ပေးတယ်ပေါ့။ ရောက်စတုန်းကလဲ သင်္ကန်းတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ ဆန်တွေ ဆီတွေနဲ့ ဒို့ကို ကန်တော့ထားတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တော်တို့ အောက်မေ့ပြီးတော့ ဒီ အဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်ရဲ့ မျက်နှာကို အရှင်ဘုရားတို့ ကြည့်ခဲ့ကြပြီ။ အကြည့် မှားကုန်ပြီ။

“သာသနံ အရက္ခိတွာ ပုဂ္ဂလံ ရက္ခိတ္ထ”

တုမေ=အရှင်ဘုရားတို့သည်။ သာသနံ=ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာကို။ အရက္ခိတွာ= မစောင့်ရှောက်ကြဘဲ။ ပုဂ္ဂလံ-ပုဂ္ဂလံဝေ=အဓမ္မဝါဒီခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်။ ရက္ခိတ္ထ= စောင့်ရှောက်တော်မူခဲ့ကြပြီ။

သာသနာတော် အတွက်တော့ဖြင့် အကာအကွယ် မပေးဘဲ ဟိုအဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အတွက် အရှင်ဘုရားတို့ အကာအကွယ်ပေးကြတယ်။ စောင့်ရှောက်ကြတယ်။

“အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနိ တုမှာကံ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ=ယနေ့ကိုအစပြု၍။ တုမှာကံ=အရှင်ဘုရားတို့၏ အဖို့ရာ။ ဝိနိစ္ဆယံ= အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒါနိ=ယခုအခါ၌။ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ=ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ=မတော် တော့ဘူး။

ယနေ့ကစပြီး အရှင်ဘုရားတို့ ဝိနည်းခိုရ်လုပ်ပြီးတော့ ဝိနည်းမူတွေကို မဆုံးဖြတ် သင့်တော့ဘူး၊ ဒီလိုသာ ဆန္ဒာဂတိ လိုက်ပြီးတော့ လုပ်နေမယ်ဆိုယင် အရှင်ဘုရားတို့ ကနေ့က စပြီးတော့ ဝိနည်းခိုရ်အလုပ် မလုပ်သင့်တော့ဘူး။ မခံနိုင်လွန်းလို့သာ ပြောရ တယ်။ ဝမ်းထဲက နည်းလျက်ပဲ၊ သူရုံးနေတာကိုး။ ဘာမှ အမူမဆိုင်ရဘဲနဲ့ ရုံးနေတယ်။

“အဇ္ဇ ပရိနိဗ္ဗာတော ကဿပေါ ဘဂဝါ။”

အဇ္ဇ=ယခုမှ။ ကဿပေါ ဘဂဝါ=ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာတော= ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူခဲ့ပါသည်ဘုရား။

သာသနာပျက်စီးပြီဟု လျှောက်ခြင်း

ခုမှ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်။ အင်း ဟိုတုန်းက စံတဲ့အချိန်က စံပြီလေ။ ဓာတုစေတီတော်ကြီးတောင် တည်ပြီးပေါ့။ ဒါပေမယ်လို့ သဘောကို ပြောနေတာ။ ‘အခုမှ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတယ်ဘုရား’ ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်တော်ကလေး ချုံးပွဲချ ငိုတယ်။ ဟုတ်တယ်။ ဒီမထေရ်ကြီးတွေ ဝိနည်းနဲ့အညီ ဆုံးဖြတ်နေလို့ စာပေတွေ ပို့ချနေတဲ့ အချိန်တုန်းကတော့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား တဖန် ပွင့်နေသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီတော့ ‘အခုမှ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံပါပေါ့ဘုရား’လို့ ကိုယ်တော်ကလေး ချုံးချ ငိုပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဘာပြောသွားသလဲ -

“နဋ္ဌံ သတ္ထု သာသနံ။”

သတ္ထု=ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ=သုံးပါးသိက္ခာ အဆုံးအမ သာသနာသည်။ နဋ္ဌံ=ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်ခဲ့၊ ပျက်ခြင်းမလှ ပျက်ပါပေါ့ဘုရား။

ဝိနည်းခိုရ်နှစ်ပါး နှလုံးမသာဖြစ်ခြင်း

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော့ ပျက်ပြီ ပျက်ပြီ ဆိုပြီး ဒီလိုမြည်တမ်းပြီး ကိုယ်တော်ကလေးသည် ဦးတည်မိရာ တစ်ခါတည်း သွားတယ်။ အဲဒီတော့မှာ ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးနှစ်ပါးဟာ နှလုံးပူပန်မှု ဖြစ်ကြတယ်။ နောင်တ ပူပန်မှု ဖြစ်ကြတယ်။ အချင်းချင်း ပြောကြတယ်-

“မယံ ပုဂ္ဂလမနုရက္ခန္တာ သာသနရတနံ သောဗ္ဗေ ပက္ခိပိမ္မ။”

မယံ=ငါတို့သည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အနုရက္ခန္တာ= စောင့်ရှောက်လိုကြကုန်သည် ဖြစ်၍။ သာသနရတနံ=သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာတည်းဟူသော ရတနာထုပ်ကြီးကို။ သောဗ္ဗေ=အဓမ္မမှုဆိုတဲ့ ချောက်ကမ်းပါးထဲ၌၊ ပက္ခိပိမ္မ=အပြစ်ချ မှားခဲ့ကုန်ပြီ။

ကိုယ်တော် ပါပမိတ်ကို သွားပေါင်းမိတာနဲ့ ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော်တို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စောင့်ရှောက်တဲ့ အနေနဲ့ သာသနာဆိုတဲ့ ရတနာထုပ်ကြီးကို အဓမ္မမှုဆိုတဲ့ ချောက်ကြီးထဲ ပစ်ချမိကြပြီ။ ပြန်ဆယ်လို့လည်း မရတော့ဘူး။ ဓမ္မဝါဒီကိုယ်တော်လေး ဘယ်

လိုက်ရှာရမှန်း မသိဘူး။ အဲ-ဝိနည်းခိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေ လုပ်ပြီးတော့ တရားလို တရားခံ လိုက်ရှာနေလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ။ ဒီတော့ တပည့်တော်တို့တော့ မှားပြီ။ အဓမ္မ ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပေါင်းမှားတာနဲ့ သာသနာဆိုတဲ့ ရတနာကို အဓမ္မမှုဆိုတဲ့ ချောက်ထဲ ပစ်ချမိကြပြီ။ နှလုံးမသာယာမှုဖြစ်ပြီး နှိပ်စက်ပြီးတော့ အသက်တမ်းအတိုင်းနေပြီး ပျံ့တော်မူကြတယ်။ မဂ်ဖိုလ်လည်း မရဘူး။ သူတို့တွေ သီလ အင်မတန် ဖြူစင်တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ထောပတ်အိုးထဲ အဆိပ်ကျသလို အဲဒီ ဖြောင့်တဲ့သီလကို ဝင်ပြီးတော့ ဟော ကြည့် - နှလုံးမသာယာမှု ဝိပုဋ္ဌိသာရ အနှောင့်အယှက် ပေးပြီ။

ဆန္ဒာဂတိ၏ မကောင်းကျိုး

သီလတန်ခိုးဟာ အင်မတန် ထက်ပေးမယ်လို့ ဒီ ဝိပုဋ္ဌိသာရ နှလုံးမသာယာမှု အနှောင့်အယှက် ပေးနေတဲ့အတွက် ဒီကိုယ်တော်ကြီးတွေဟာ အထက်ဖြစ်တဲ့ တာဝတိ သာ ယာမာ တုသိတာ၊ အဲဒီနတ်ပြည်ကို မတက်နိုင်ဘူး။ သီလသည် နတ်ပြည်စောင်း တန်း ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ နတ်ပြည်ကို သီလလှေကား ထောင်တက်နိုင်တယ် ဆိုပေမယ့်လို့ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဝင်ရောက် နှိပ်စက်တဲ့အတွက် တာဝတိသာ ယာမာသီလ လှေကား မထောင် တက်နိုင်ဘဲနဲ့ အဲဒီသီလက စတုမဟာရာဇ်နတ် အောက်ဘုံကို အကျိုးပေးလိုက်တယ်။ ဘယ်သွားပေးလိုက်သလဲ ဆိုတော့ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး မြင်းမိုရ်တောင် မြောက်ပိုင်း ကို အစိုးရတယ်။ အုပ်ချုပ်ရတယ်။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့ အခြေအရံ နတ်ဘီးလူး စစ်မှုးနှစ်ယောက် သွားဖြစ်တယ်။ ဒီကိုယ်တော်ကြီးနှစ်ပါး စစ်သေနာပတိ နှစ်ဦးပေါ့။

ဟောမဝတနှင့် သာတာဂိရ နတ်ဘီးလူး စစ်မှုးကြီးနှစ်ဦး

တစ်ဦးက ဟိမဝန္တာ ဟောမဝတတောင်မှာ သွားဖြစ်လို့ သူ့ကို ဟောမဝတ နတ်ဘီးလူး စစ်မှုးလို့ ဟောမဝတယက္ခသေနာပတိ ခေါ်တယ်။ ယက္ခ သေနာပတိ နတ်စစ်သူကြီးပေါ့။ နောက်တစ်ဦးက ကိုယ်တော်တစ်ပါးက မဇ္ဈိမတိုက် အိန္ဒိယထဲမှာ သာတာဂိရ တောင်လို့ သာတတောင်လို့ ရှိတယ်။ အဲဒီသာတတောင်မှာ သွားပြီးတော့ နတ်ဘီးလူး စစ်မှုးဖြစ်လို့ သာတာဂိရ နတ်စစ်မှုး နတ်ဘီးလူး စစ်မှုးပေါ့။ ဘီးလူးနတ်ခေါ်တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့ စစ်သေနာပတိ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ယောက်ထဲမှာ သူတို့နှစ်ယောက်လဲပါတယ်။ သူတို့တပည့် ငါးရာလဲပဲ ဆရာတွေနောက်လိုက် ဓမ္မဝါဒီ ကိုယ်တော်လေးတော့ အားမပေးဘဲနဲ့ ဆရာတွေရဲ့ အကြိုက်လိုက်တဲ့အတွက် ဟော-

သူတို့လဲ သေတော့ ဆရာတွေရဲ့ နောက်ကပ် ဘီးလူးငါးရာ ငါးရာသွားဖြစ်ကြတယ်။

ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးက နတ်ဘီးလူး စစ်မှူးကြီးတွေ၊ တပည့်ငါးရာက နတ်ဘီးလူး စစ်သားတွေ ပြောပါစို့။ စစ်သေနာပတိတွေရဲ့ အစည်းအဝေးက လတိုင်း လတိုင်း ရှစ်ရက် တစ်ကြိမ် ဘဂလဝတီဆိုတဲ့တောင်မှာ နတ်ဘီးလူး စစ်မှူးတို့ရဲ့ အစည်းအဝေး ဖြစ်တယ်။ အစည်းအဝေးဘက်ကြတယ်။ သာတာဂီရ နတ်ဘီးလူး စစ်မှူး၊ ဟေမဝတ နတ်ဘီးလူး စစ်မှူး နှစ်ဦးသားတို့ အစည်းအဝေးတက်တော့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မြင်ကြတော့ သိတယ်။ သိတော့ မေးတယ်။ သာတာဂီရနတ်က စပြီး -

“တွံ သမ္မ ကုဟိံ ဥပ္ပန္နော”။

သမ္မ=မိတ်ဆွေ။ တွံ=သင်သည်။ ကုဟိံ=အဘယ်အရပ်၌။ ဥပ္ပန္နော=ဖြစ်၍နေသလဲ။

နတ်ဘီးလူးနှစ်ဦး၏ဝမ်းနည်းစကား

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အခုမှတွေ့တော့ သူငယ်ချင်း မင်းအခုဘယ်မှာ ဖြစ်နေ သလဲ။ ဒီတော့ ဟေမဝတက ပြောတယ်။ သူငယ်ချင်း ငါ ဟိမဝန္တာတောင်က ဟေမဝတတောင်မှာ ဟေမဝတနတ်ဘီးလူး စစ်မှူးဖြစ်နေသကွ။ တွံ ကုဟိံ = သူငယ်ချင်း ကော အဘယ်မှာ သွားပြီးတော့ ဖြစ်နေသလဲ။ သာတာဂီရက ပြောတယ်။ ငါမရွံ့မဒေသ အိန္ဒိယထဲမှာ သွားပြီး သာတတောင်၌ သာတာဂီရ နတ်ဘီးလူး စစ်မှူး ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တွေ့တော့ အချင်းချင်း ပြောကြတယ်။ ဝမ်းနည်းစကား ပြောကြတယ်။ ဘယ်လို ပြောကြသလဲ -

“နိဋ္ဌာ မယံ သမ္မ ပုဗ္ဗေ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ
ကတွာ ဧကံ ပါပသဟာယံ နိဿာယ ယက္ခယောနိယံ ဥပ္ပန္နော”။

မယံ=ငါတို့နှစ်ဦးသားသည်။ ပုဗ္ဗေ=ရှေးဘဝတုန်းက။ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ= အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး။ သမဏဓမ္မံ=ရဟန်းတရားကို။ ကတွာ= ပြုလုပ်အားထုတ် ခဲ့ကြပါကုန်လျက်။ ဧကံ=တစ်ယောက်သော။ ပါပသဟာယံ=ယုတ်မာသော အဖော် သဟဲကို။ နိဿာယ=အမှီပြုရသောကြောင့်။ ယက္ခယောနိယံ=ဟောဒီဘီးလူးမျိုး၌။ ဥပ္ပန္နော =ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက်နေကြကုန်၏။ သမ္မ=မိတ်ဆွေ။ မယံ=ငါတို့သည်။ နိဋ္ဌာ= ပျက်စီးဆုံးရှုံးကြကုန်၏။

သူငယ်ချင်းရာ ဒို့တော့ ပျက်စီးပါပေါ့။ ရှေးဘဝတုန်းက ဒို့တတွေ အနှစ် နှစ် သောင်း ကြာအောင် ရဟန်းတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြပါလျက် အလွန်ယုတ်မာတဲ့ အဓမ္မဝါဒီ ဆိုသော ယုတ်မာတဲ့ အဖော်သဟဲ အကြောင်းပြုပြီးတော့ နတ်ထံ အညံ့ဆုံး လာဖြစ်တယ်။

ဒါယကာက တာဝတိံသာ ဘုန်းကြီးက စတုမဟာရာဇ်

“အမှောက် ပန ပစ္စယဒါယကာ ကာမာဝစရဒေဝေသု နိဗ္ဗတ္တာ။”

အမှောက်=ငါတို့၏။ ပစ္စယဒါယကာ ပန=သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း ဆေး ပစ္စည်း လေးဖြာ ဒါယကာတို့သည်ကား။ ကာမာဝစရဒေဝေသု=အထက်အထက် တာဝတိံသာ ယာမာ အစရှိသော ကာမာဝစရနတ်ပြည်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တာ=ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေကတော့ အထက် အထက် တာဝတိံသာယာမာစတဲ့ အထက် ကာမာဝရနတ်ပြည်တို့မှာ ဖြစ်ကြရတယ်။ ဒို့ကတော့ဖြင့် အောက်ကျပြီ။ ဒါဟာ ဖြစ်တတ်တယ်။ အခုဘဝ ဆရာကပေမယ့် နောက်ဘဝ အောက်တန်း နောက်တန်း ကျတတ်တယ်။ သက္ကပဉ္စသုတ်ကြည့်ပါ -

သက္ကပဉ္စသုတ်

ဘုရားလက်ထက်တုန်းက ကပိလဝတ်ပြည်က ဂေါပိကာ ဆိုတဲ့ သာကီဝင် မင်းသမီးကလေး။ အဲ-သူ့အိမ်မှာ သံဃာတွေ ဆွမ်းကပ် သီလဆောက်တည် ဒါနပြု ဒါန သီလ ဥပေါသထ အလုပ်နဲ့ ကျင့်ကြံပြီး သေသွားတော့ သိကြားမင်းကြီးရဲ့သား ဂေါပကနတ်သား ဆိုပြီးတော့ အလွန်ကြီးသော အိမ်ရှေ့မင်းလောက် တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်သား သွားဖြစ်တယ်။ သူ့အိမ်မှာ ဆွမ်းခံနေတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးသုံးပါက စတုမဟာ ရာဇ် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်=ကချေသည်နတ် စောင်းတီးပြီးတော့ ကဟဲ့ ဆိုဟဲ့ ဆိုတဲ့ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား က ပွဲသဘင်မှာ သွားတွေ့တော့ အမလေး အမြင်မကောင်းတာ မြင်ရလေခြင်းတဲ့။ ဒါ- သက္ကပဉ္စသုတ်မှာ။ အခု ဒီဟေမဝတသုတ်က ကိုယ်တော်ကြီးတွေလည်း ဒီအတိုင်း ဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေက တာဝတိံသာ ယာမာဆိုတဲ့ အထက်အထက် နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ကတော့ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ နတ်ဘီးလူးကြီးတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒို့ပျက်စီးတာပဲကွာ၊ ဒို့ဆုံးရှုံးတာပဲ ကွာလို့ ပြောကြသတဲ့။ ဂေါပကနတ်သားဝတ္ထုကိုလည်း ထောက်ရမယ်။

မှတ်သားစရာ ဝါးချက်ဆရာတော်ကြီး၏ စကား

အဲဒါတွေကို အကုန်လုံးခြုံပြီးတော့ ဝါးချက် မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီး ပြောတဲ့ စကားတစ်ခု အဲဒါမှတ်ကြအုန်း၊ အင်း ဝါးချက်ဆိုတာ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မြောက်ဖျားမှာ ဝါးချက်ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီ မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးဆိုတာလဲ ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၊ အကျင့်သိက္ခာလဲ အင်မတန် ရင့်ကျက်တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌမြောက်အောင် ကျင့်တယ်။ သာသနာတော်မှာ အင်မတန် ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်ကြီး။

တချိန်တော့ မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးကို မန္တလေးရွှေမြို့တော်က အလှူပင့်တယ်။ ပါသွားတယ်။ သံဃာစင်တက်တယ်။ မြို့က ဆရာတော်တွေက ဘာပြောသလဲ “ဟာ- ဝါးချက် မင်းကျောင်းဆရာတော်ဟာ အလွန်ရောက်ခဲ့ပါတယ်၊ တရားဟောပါ” လို့ ပြောတော့ ဝါးချက် မင်းကျောင်းဆရာတော်က “မဟောပါရစေနဲ့” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဒီပြင် ဆရာတော်တစ်ပါးက “ဟာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အင်မတန် ရောက်ခဲ့ပါတယ်၊ ဟောပါ” လို့ ထပ်ပြောတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက “မဟောပါရစေနဲ့ကိုယ်တော်” လို့ ပြောပြန်တယ်။ ဘာပြုလို့လဲ ဆရာတော်ရယ်လို့ ဆိုတော့ “ဟုတ်တာ ပြောတတ်လွန်း” လို့။ ဝါးချက် ဆရာတော်က ဟုတ်တာပြောလွန်းလို့ဆို ဆိုတော့ ဟိုထောင့်က ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက မခံချင်လို့ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကပေါ့လေ၊ ဘုန်းကြီးဆိုတာ တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး ဘယ်တော့မှ ဗိုလ်ထားတာမဟုတ်ဘူး၊ ပြောတာပဲ ဟုတ်လား၊ အင်း-အဲဒီ မခံချင်တဲ့ ကိုယ်တော်က “မဟုတ်ပါဘူး ကိုယ်တော်၊ တရားဟော တယ်ဆိုတာ ဟုတ်တာ ဟောရမှာပေါ့” အဲဒီလို ပြောသတဲ့။ ဒီလို တရားဟောတယ်ဆိုတာ ဟုတ်တာပြောရမှာပေါ့ ကိုယ်တော်လို့၊ နောက်ဆုံး အတင်းအကြပ် ပြောတော့ ဝါးချက် ဆရာတော်ကြီးက အာမခံရရော တရားဟောဖို့။ မငြင်းသာဘူးပေါ့လေ၊ ဟိုဆရာတော်ကပြော၊ ဒီဆရာတော်က ပြောနဲ့ ဝိုင်းပြောကြတော့ ကြာတော့ မငြင်းနိုင်တော့ဘူး။

ဒီတော့ သီလပေးတယ်၊ တရားဟောတယ်၊ တရားဟောတော့ ပါဠိတွေဘာတွေ သိပ်ရွတ်ပြီးတော့ ဝတ္ထုကြောင်းတွေ ဘာတွေ ဟောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာဟောသလဲ ဆိုတော့ “အခု မင်းတို့က အောက်ကနေပြီးတော့ ပုဗ္ဗစေတနာ မုဗ္ဗစေတနာ အပရစေတနာ စေတနာသုံးတန် ထက်သန်စွာနဲ့ ဟောဒီ သင်္ကန်းတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ နိဗ္ဗာန် လက်ဆောင်တွေက၊ အဲဒါတွေကို မင်းတို့က စေတနာသုံးတန် ပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ ဝမ်းပမ်းတသာ လှူလိုက်တော့ အခုမင်းတို့က အောက်မှာ ထိုင်ရပေမယ်လို့ နောက်ဘဝ

ကျွယ်င် အထက်အထက်ဖြစ်တဲ့ တာဝတိံသာ ယာမာအရပ်မှာ သေချာတယ်”။ အင်း ဆရာတော်ကြီးက ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေကို အဲဒီလို ပြောသတဲ့။ ဆက်ပြီး “အေး အခုသံဃာစင်ပေါ်မှာ အမြင့်က နေကြတဲ့ ဒို့တတွေကတော့ မင်းတို့ လှူလိုက်တဲ့ အဲဒီ သင်္ကန်းတွေ ထီးတွေ ဖိနပ်တွေ ပရိက္ခရာတွေ ကို ငါ့သင်္ကန်း ငါ့ထီး ငါ့ဖိနပ် ငါ့ပရိက္ခရာ ငါ့ဆွမ်း ငါ့ကျောင်း ငါ့ဆေးဆိုတဲ့ တဏှာနဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို စွဲယင်တော့ အခုအပေါ်က နေပေမယ်လို့ ဒီသံဃာစင်ပေါ်က ကိုယ်တော် တွေ အင်း ... စွဲလမ်းယင် စွဲလမ်းယင် စွဲလမ်းတပ်မက်လို့ ရှိယင်တော့ အောက်ရောက်ဖို့ သေချာတယ်။”

လူတိုင်းမဟုတ် သို့သော် အဖြစ်များ

ဝါးချက်ဆရာတော်က အဲဒီလိုဟောတာ။ ဒါကြားဖူးကြမှာပေါ့၊ သံဃာစင်ပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အောက်ရောက်ရောက် နေတာတွေလေ။ အဲဒီသံဃာစင်ပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မကျင့်လို့ အောက်ရောက်ယင် လူဝတ်ကြောင် ရိုးရိုးဆိုယင် ဘုန်းကြီးပင့် ပရိတ်ရွတ် ကမ္မဝါဖတ် ဟော- ကျွတ်သွားတယ်။ အန္တရာယ်ကင်းတယ်။ အဲဒီ သံဃာစင်ပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်က အောက်ရောက်လို့ မကျွတ်ဘူးဆိုယင် ကမ္မဝါဖတ်လို့လဲ မရဘူး၊ ကြားဖူး မှာပေါ့၊ ပရိတ်ဆိုလဲ သူက အယင် ရွတ်တယ်။ အင်း ... ဒါယကာကြီးတွေ ကြားဖူးကြ မှာပေါ့၊ ဘယ်မှာ ဘယ်မှာ ဆိုတာ ကြားဖူးတဲ့ ဗဟုသုတနဲ့ စပ်ကြည့်ပေါ့။ ဝါးချက်ဆရာ တော် ပြောတာ မဆိုးဘူး။

အဲဒီလို ဝါးချက်ဆရာတော်က ပြောတော့ ဟိုထောင့်က ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက အင်မတန် မခံချင်တာ။ ထွက်ပေါက်ကလဲပဲ အကြွင်းမဲ့ မရှိဘူး။ အဲဒီလို မရှိတော့ ဟိုထောင့်က ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးက ဘယ်နယံ့ပြောသလဲ၊ ရသလောက် ဆွဲနှုတ်ပြော တယ်။ “ကိုယ်တော်တဲ့၊ ဒါ-လူတိုင်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့”။ အဲဒီလို ပြောတယ်။ ဝါးချက် ဆရာတော်ကြီးက အညံ့ခံသလား၊ လူတိုင်းမဟုတ်ပါဘူး ဆိုတဲ့စကားကို ဘယ်နယံ့ ပြန်ပြောသလဲ ဆိုတော့ “အဖြစ်များသဗျာ” တဲ့။ အဲ-အခု မများဘူးလား။

နတ်မင်းကြီးနှစ်ဦး၏ကတိကဝတ်

ခေါင်းဆောင်ကိုယ်တော်ကြီးနှစ်ပါး၊ တပည့်က ငါးရာ+ငါးရာ=တစ်ထောင်၊ အဖြစ် မများဘူးလား၊ အကုန်လုံးပဲ ထောင်ပြည့်တယ်။ အခု ဒီဝတ္ထုကြည့်လေ၊ ဝါးချက် ဆရာတော်ရဲ့ အပြောနဲ့ မကိုက်ဘူးလား။ ဒါယကာနဲ့ ဆရာ၊ ဒါယကာက အထက်

၁၅၆ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ရောက်ပြီးတော့ ဆရာက အောက်ရောက်သွားတာ၊ ဒီဝတ္ထုကျတော့ ထောင်ပြည့်ပဲ။ သူတို့ ဝန်ခံနေတာ။ ဒို့ကို လူကြတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတွေကတော့ အထက်အထက် ဖြစ်သော ကမာဝစရ နတ်ပြည်ကို ရောက်နေကြပြီ။ နတ်ဘီလူးစစ်မှူးကြီး နှစ်ယောက် ပြောကြတယ်။ ပြောပြီးတော့ ‘ကိုင်း ဖြစ်တဲ့ဘဝမှာ ဖြစ်သလိုနေကြတာပဲ။ အချင်းချင်း ဒို့ကတိကဝတ် ထားရအောင်’လို့ သာတာဂီရနတ်မင်းက ပြောတယ်။

“မာရိသ ဟိမဝါ နာမ အစ္စရိယဗျူတသမ္မတော”။

မာရိသ=မိတ်ဆွေ။ ဟိမဝါ နာမ=ဟိမဝန္တာတောင်မည်သည်။ အစ္စရိယဗျူတ သမ္မတော=လက်ဖျစ်တီး၍ အံ့ချီးစဖွယ် ဝတ္ထုများ မဖြစ်စဖူး အထူးဖြစ်တတ်သော အရပ်ဟူ၍ အားလုံးက အသိအမှတ်ပြု သမုတ်အပ်ပါ၏။

အံ့ဩဖွယ်တွေ့လျှင် ပြောစတမ်း

သူငယ်ချင်း၊ ဟိမဝန္တာတောင်ဆိုတာ အထူးအဆန်းတွေ ဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ အရပ်လို့ အားလုံးက သမုတ်ပါတယ်။

“ကိဉ္ဇိ အစ္စရိယံ ဒိသ္မာ ဝါ သုတွာ ဝါ မမာပိ အာရောစေယျာသိ”။

ကိဉ္ဇိ=တစ်တခုသော။ အစ္စရိယံ=အံ့ဩဖွယ်ကို။ ဒိသ္မာ ဝါ= မြင်လျှင်သော်လည်း ကောင်း။ သုတွာ ဝါ=ကြားရလျှင်သော်လည်းကောင်း။ မမာပိ=ငါ့အားလဲပဲ။ အာရော စေယျာသိ=ပြောကြားကြပါအုန်း။

သူငယ်ချင်း၊ တစ်တခုရာ အံ့ဩဖွယ် မြင်ယင် ကြားယင် မင်းဟိမဝန္တာမှာ တွေ့ရယင် ငါ့လဲ ပြောပါအုန်း။

သာဓု=ကောင်းပြီသူငယ်ချင်း။ ဟေမဝတနတ်မင်းက တဖန်ပြန်ပြီးတော့ တောင်းဆို ပြန်တယ်။ ချိန်းချက်ပြန်တယ်။

“မာရိသ မဇ္ဈိမဒေသော နာမ အစ္စရိယဗျူတသမ္မတော”။

မာရိသ=မိတ်ဆွေ။ မဇ္ဈိမဒေသောနာမ=မဇ္ဈိမဒေသ ဆိုသည်ကား။ အစ္စရိယဗျူတ သမ္မတော=အထူးအဆန်း အံ့ဘနန်း အရာဝတ္ထုများ မဖြစ်စဖူး၊ အထူးဖြစ် တတ်တဲ့ အရပ်ဌာနဟူ၍ သမုတ်အပ်ပါ၏။

သူငယ်ချင်း၊ မဇ္ဈိမဒေသဆိုတဲ့ အိန္ဒိယလဲပဲ အထူးအဆန်း ပေါ်ပေါက်တတ်တဲ့အရပ် လို့ အားလုံး သမုတ်ထားတယ်။

“ကိဉ္ဇိ အစ္စရိယံ ဒိသ္မာ ဝါ သုတွာ ဝါ မမာပိ အာရောစေယျာသိ”။

တစုံတရာ အံ့ဩဖွယ်များ တွေ့ယင် မြင်ယင် ကြားယင် ငါ့လဲ ပြောပါအုန်း။ သာတာဂိရနတ်မင်းကလဲ သာဓု=ကောင်းပါပြီလို့ နတ်နှစ်ပါး ဝန်ခံကြတယ်။ ကတိကဝတ် ထားကြတယ်။ အထူးအဆန်းတွေ့ယင် တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ပြောစတမ်း ကတိကဝတ် ထားရာက ဘယ်လောက်ကြာလိုက်သလဲဆိုယင် အဲဒီ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ ခေတ်လောက်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ နတ်နှစ်ပါးဟာ အဲဒီတုန်းက အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်းကိုး။ လူတွေရဲ့ အသက်တမ်း နှစ်သောင်းတမ်းကနေပြီးတော့ ပြန်လျော့၊ တစ်သောင်းငါး ထောင် - လေးထောင် သုံးထောင် - နှစ်ထောင် - တစ်ထောင်၊ အဲဒီလို အစဉ်သဖြင့် လျော့သွားလို့ ဆယ်နှစ်တမ်း ထိအောင် ဆင်းသွားတယ်။ အဲဒီ ဆယ်နှစ်တမ်းမှာ သားသမီး အစဉ်အဆက်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီးတော့မှ ကပ်ကြီးသုံးပါး တစ်ပါးပါးဆိုက် လို့ ဆယ်နှစ်တမ်းနိဂုံး သတ်ပြီးတော့ အထက်ပြန်ပြီးတော့ တက်ကပ်သွားလိုက်အုန်း။ အသင်္ချေယျတမ်းမှ တဖြည်းဖြည်းလာခဲ့တာ ဘယ်အခါကျမှ ပါရမီပြည့်လို့ ပွင့်သလဲ ဆိုတော့ အနှစ်တစ်ရာတမ်းကျမှ အကျွန်ုပ်တို့၏ဘုရား ပါရမီပြည့်လို့ ပွင့်တယ်။

ဝေပုလ္လတောင်ကြီးပဲ ကြည့်အုန်း၊ ဝေပုလ္လတောင်ဆိုတာ အိန္ဒိယမှာ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဝေပုလ္လတောင်ဟာ ကကုသန်ဘုရား လက်ထက်တုန်းက လေးယူဇနာ မြင့်တယ်။ တက် တာ လေးရက် တက်ရတယ်။ ဆင်းတာ လေးရက်ဆင်းရတယ်။ ဟော အန္တရကပ် တစ်ကပ်ခြားပြီးတော့ ကောဏာဂုံ ဘုရားပွင့်တော့ အဲဒီ ဝေပုလ္လတောင်သည် (ဝေပုလ္လ တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့လေ၊ အခုဘုရားလက်ထက်မှာ ဝေပုလ္လလို့ ဆိုတယ်) ဟို ကကုသန် ဘုရားလက်ထက်တုန်းက ပါစီနဝန္တတောင်၊ ကောဏာဂုံဘုရား လက်ထက်ကျတော့ ဝက်ကတောင်လို့ အဲဒီလို နာမည်တစ်မျိုးပြောင်းတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ သုံးယူဇနာပဲ မြင့်တယ်။ ဒါကြောင့် “ဘုရားတစ်ဆူ တစ်ဆူ ကြားမှာ မြေကြီး တစ်ယူဇနာ တက်တယ် ဆိုတာ အဲဒါကို ထောက်ပြီးတော့ ပြောတာ။ အဲဒီ သုံးယူဇနာမြင့်တော့ သုံးရက် တက်ရတယ်။ သုံးရက် ဆင်းရတယ်။ ကောဏာဂုံ ဘုရားလက်ထက်မှာ။ ကဿပဘုရား လက်ထက်ကျတော့ ဘုပဿတောင်လို့ နာမည်တွင်သတဲ့။ ဝေပုလ္လတောင်ကြီးဟာ နှစ်ယူဇနာပဲ မြင့်တယ်။ နှစ်ရက် တက်ရတယ်။ နှစ်ရက် ဆင်းရတယ်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်ကျတော့ တကယ်ဆိုယင် နှစ်ယူဇနာက လျော့ ယင် တစ်ယူဇနာ၊ တစ်ယူဇနာဆိုရင် တစ်ရက်တက် တစ်ရက်ဆင်း ဖြစ်ရပါ့မယ်။

ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်ကျတော့ ဒီတောင်ဟာ ဝေပုလ္လ တောင်လို့ နာမည် ဖြစ်လာတယ်။ တစ်ယူဇနာတောင် မမြင့်တော့ဘူး။

မုဟုတ္တေန အာရောဟန္တိ၊ မုဟုတ္တေန သြရောဟန္တိ။

လူတွေဟာ ခဏနဲ့တက် ခဏနဲ့ဆင်းတယ်။ ဒါကို အချိန်ကြာလှပြီလို့ ပြောချင်တာ၊ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ပြီးတော့ လာခဲ့တာ အန္တရကပ် တစ်ကပ်သာသာကျမှ ဘုရား ပွင့်လာပြီ။ အဲဒီ အချိန်ကျတော့ သာတာဂိရ ဟေမဝတ နတ်နှစ်ပါး ဒီအချိန် ရောက် လာတယ်။

နတ်နှစ်ပါး၏ သက်တမ်းရှင်းချက်

အဲဒီနောက် ရပ်နားပြီးတော့ အဘိဓမ္မာသဘောနဲ့ ပြောရယင် ဟို အန္တရကပ် တစ်ကပ် သာသာကြီးက ဒီ သာတာဂိရ ဟေမဝတနတ်နှစ်ပါးဟာ ဟို ကဿပမြတ်စွာ ဘုရား သာသနာက ဝိနည်းခိုရ်ဘဝက စုတေပြီး ဒုတိယမြောက် အဲဒီ ဘဝက လာခဲ့တာ ဒီဘုရားလက်ထက် တိုင်အောင်လားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ စာကတော့ ဒီဘုရား လက် ထက် တိုင်အောင်လို့ပဲ ပြောတယ်။ သို့သော် ဘယ်လိုအမည်နဲ့ ဒီဘုရား လက်ထက်တိုင် အောင် ရောက်ခဲ့ရတာလဲလို့ မေးစရာ ရှိတယ်။ သံသယ ရှင်းစရာရှိတာ ကို ဘုန်းကြီး စိတ်ရှည် လက်ရှည် ပြောချင်လို့ အဘိဓမ္မာသဘောကပြောတာ -

စတုမဟာရာဇိကာနံ ပန ဒေဝါနံ ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စဝဿသတာနိ အာယုပ္ပမာဏံ။

စတုမဟာရာဇိနတ်ဆိုတော့ အခု ဓတရဋ္ဌ ဝိရူပက္ခ ကုဝေရ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်း ကြီး တွေပေါ့။ အဲဒီ သူတို့ဘုံမှာ သွားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် အနှစ်ငါးရာ အသက်ရှည်တယ်။

မနုဿဂဏနာယ နဂုတိဝဿသတသဟဿပ္ပမာဏံ ဟောတိ။
လူ့အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ကိုးသန်း အသက်ရှည်တယ်။

ဘဝ၌တပ်မက်မှု

ဒီ အနှစ် ကိုးသန်းလောက်နဲ့ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ဟိုဘုရားနဲ့ ဒီဘုရားထိအောင် ဟေမဝတနဲ့ သာတာဂိရတို့ ရှည်လို့ ဖြစ်မလဲ။ ရှည်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ အဘိဓမ္မာသဂြိုဟ် အဆိုနှင့် ဆန့်ကျင်တယ်။ ဒီတော့ ဒီနတ်နှစ်ပါးဟာ ဒီဘုရားသာသနာထိအောင် ဆက်လာပုံကို စဉ်းစားကြည့်ရမယ်။ မှန်တယ် အချို့နတ်တွေနဲ့စာရင် ဘီလူးမျိုး လာဖြစ်

လို့ အထက်နတ်နဲ့ စာရင် အောက်ကျပေမယ်လို့ သူတို့က နတ်ဘီလူးတွေ စစ်မှားတွေ သူတို့နေရာ သူတို့ ဩဇာအာဏာနဲ့ သူတို့ရောက်တယ်။ စိတ်ပျက်တုန်းကသာ ပျက်တာ တော်တော်ကြာတော့ သူတို့ဘဝ သူတို့ နှစ်သက်ချင် နှစ်သက်လာ တတ်တယ်။

ဗိမ္ဗိသာရ ယခု ဘယ်မှာလဲ

ပြီးတော့ အဖြစ်များယင်လဲ နှစ်သက်တတ်တယ်။ ဒီပြင် ပုဂ္ဂိုလ်မကြည့်နဲ့ ဗိမ္ဗိသာရ ကြည့်။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို ကြည့်ယင် အခုဘယ်မှာလဲဆိုယင် ဇနဝသဘနတ်မင်း။ စတုမဟာရာဇ် အပါအဝင် ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးရဲ့ အခြံအရံထဲမှာပဲ ဇနဝသဘ နတ်ဘီလူး သွားဖြစ်တယ်။ သောတာပန်ကြီး သောတာပန်ကြီး ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားကြီး၊ အဲဒီလို ဘာပြုလို့ ဖြစ်သလဲဆိုတော့ အဲဒီဘဝကို အဖြစ်များလို့။ အဖြစ်များတော့ ပြန်ပြီး တော့ နှစ်သက်ချင်တယ်။ အေး ဗိမ္ဗိသာရဟာ ဇနဝသဘ ဘဝကျတော့ ပြောတာရှိတယ်။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် သောတာပန်ရင့်မာကြီးက ဒီဘဝကို လာဖြစ်သလဲ -

ဣတော သတ္တ တတော သတ္တ၊ သံသာရာနိ စတုဒ္ဒသ။

လို့ သူရွတ်တဲ့ဂါထာ ရှိတယ်။ နတ်ဘီလူးဘဝမှာ ခုနစ်ဘဝတဲ့။ လူ့ဘဝမှာ ခုနစ်ဘဝတဲ့။ အဲဒီလို သံသရာအလည်များလို့ ဒီနတ်ဘီလူးဘဝမှာ သူလားဖြစ်တာတဲ့။ အလည်များ တော့ ဘဝနိကန္တိကဆိုတာ ရှိတယ်။ အခု သာတာဂီရ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူး နှစ်ဦးတို့ လဲပဲ ဒီဘဝမှာ သူတို့အဖြစ် များချင်များမယ်။ များတော့ အဲဒီဘဝကို သူတို့က နှစ်သက် တယ်။ နှစ်သက်တော့ သူတို့ အသက်တမ်းအတိုင်း နတ်သက်တွေကြော့ စုတေစိတ်ဖြစ်။ စုတိစိတ်၏ အခြားမဲ့၌ ကပ်ပြီးပေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေကျတော့ သူတို့ရဲ့ဘဝနိကန္တိ တဏှာ လောဘက ခေါင်းဆောင်ပေးတဲ့အတွက် ဒီပြင် ကုသိုလ်တွေကို ဖယ်ထား၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန်းတရား အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်က ပင်လျှင် တဏှာက ခေါင်းဆောင်ပေးတော့ သေပြီး အဲဒီနတ်ဘီလူးဘဝ ပြန်ဖြစ်တယ်။

သိကြားမင်းကြည့်၊ သိကြားမင်းဆိုတာ ဟို ဘုရားပွင့်တုန်းက မဟာဗောဓိပလ္လင်မှာ ဝိဇယတ္တရ ခရုသင်းကြီးနဲ့ ပူဇော်တဲ့ သိကြားမင်းက ဣန္ဒသာလလိုဏ်ဂူ၌ သက္ကပဉ္စသုတ် ကို ဟောတော့ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး နတ်သက်ကြော့သွားပြီ။ အဲဒီသိကြား သေသွားပြီ။ အဲဒီလို သေလဲသွားရော နောက်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေကျတော့ ဒီသိကြားဘဝမှာပဲ လာ ပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေနေတယ်။ ပဋိသန္ဓေနေလိုက်တော့ ထိုင်လျက်သား။ အယင်ထိုင်လျက်

သားဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ ဘယ်သွားသလဲ ကိုယ်တော် သိကြားခန္ဓာ နှစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။

ဥပပတ်မှာ၊ စုတေခါ၊ ခန္ဓာကြွင်းမရှိ။

စုတေလဲ သွားရော ခန္ဓာအကြွင်း လူတွေလို ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါတွေကျတော့ အဘိဓမ္မာသဘောက နက်ပါတယ်။ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေဆိုတော့ ပဋိသန္ဓေလဲ စလိုက်ရော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက အပြည့်အဝ သုံးဂါဝုတ် ကိုယ်ကြီး စပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေနဲ့ ပြန်ဖြစ် တယ်။

အဲဒီတော့ သူသေလိုက်တာ သူပဲ သိတယ်၊ ဘုရားသိတယ်။ ဣန္ဒြိယာလ လိုက်ဂူ ထဲမှာ သိကြားသေတာ၊ ဒီပြင် နတ်တွေ ဘယ်သူမှ မသိလိုက်ဘူး။ သေပြီးတဲ့နောက် သိကြားပြန် ဖြစ်တာကို ဘုရားနဲ့ သိကြားပဲ သိတယ်။ ဒီပြင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နတ်တွေ မသိဘူး၊ အခု သာတာဂိရ ဟေမဝတနတ်တို့လဲပဲ သတ်တမ်းပြည့် သေလိုက်၊ သူတို့က ဒီဘဝနှစ်သက်တဲ့ တဏှာလောဘက ဆောင်လို့ သူတို့ရဲ့ အပရာပရိယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တွေက ဒီဘဝကိုပဲ ပြန်ပို့လိုက်တယ်၊ စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေ၊ စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေ ဆက်ပြီးတော့ တစ်ဘဝတည်းလို့ ထင်ရအောင် ဘဝဆက်လာလို့ ဒီအစိန္တေယျ သုံး လောက ထွတ်ထား၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူတော့ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဲဒီကျတော့ သာတာဂိရ ဟေမဝတဆိုတာ ရှိနေတုန်း။ တစ်ဘဝ တည်းပဲ ရှိတယ်လို့တော့ ယူလို့မဖြစ်ဘူးနော်၊ ဘဝ အဆက်ဆက်နဲ့ ရှိတယ်လို့ ယူမှ အဘိဓမ္မာသဘောနဲ့ မဆန့်ကျင်မှာ။ ကိုင်း ရှိစေတော့ ဘာဖြစ်မလဲ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဘုရားဖြစ်တယ်။ ထိုနှစ်ဝါဆိုလပြည့် နေ့မှာ ဓမ္မစကြာတရားဟောတယ်။ ဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတဲ့အခါ၊ ဖွားတဲ့အခါ၊ တောထွက်တဲ့အခါ၊ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ၊ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတဲ့အခါ အဲဒီအခါ ငါးပါး ပဲလို့ ပြောကြစို့၊ အဲဒီအခါကြီးတွေမှာ မဟာပထဝီ မြေကြီး သွက်သွက်ခါအောင် လှုပ်ခြင်း၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အံ့ဩဖွယ်တွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အံ့ဩဖွယ်တွေထဲမှာ ဘာတစ်ခုပါသလဲဆိုတော့ ၁၂-လရာသီမှာ သူ့လနဲ့သူ ပွင့်တဲ့ ပန်းတွေက အဲဒီနေ့မှာ အကုန်လုံး ပွင့်ကြတယ်။ အဲဒီ ၁၂-လရာသီမှာ ပွင့်ကြတဲ့ ပန်းတွေ အကုန်လုံး ပွင့်ခြင်းဆိုတဲ့ အံ့ဖွယ်တစ်ပါးလဲပဲ အဲဒီ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး သော အံ့ဖွယ်ထဲမှာ စာရင်းပါတယ်။

ဓမ္မစကြာတရားတော်နှင့် သာတာဂိရနတ်မင်း၏ ဥဒ္ဓစ္စ

အဲဒီ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အံ့ဖွယ်တို့က ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတဲ့အခါ ဖွားတဲ့ အခါ ဟောထွက်တဲ့အခါ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်လို့ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ အဲဒီတုန်းကဖြစ်တာ ဟာ သိပ်မကြာလိုက်ဘူးတဲ့။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ဂါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာတရား ဟောတဲ့ နေ့ဖြစ်တဲ့ အံ့ဩဖွယ်တွေက အကြာကြီးပဲ။ အချိန်အင်မတန်ကြာတယ်။ ဒီလို အချိန်ကြာကြာဖြစ်တော့ သာတာဂိရနတ်မင်းတို့ သိတယ်၊ စဉ်းစားမိတယ်။

သာတာဂိရနတ်မင်းက ဘာပြုလို့ ၁၂ ရာသီပန်းတွေ တစ်နေ့တည်း တချိန်တည်းမှာ ပွင့်ပါလိမ့် ...။ အံ့ဘနန်း ချီးမခန်း။ သူက မဇ္ဈိမတိုက် အိန္ဒိယမှာပဲနေတော့ မဇ္ဈိမဘိုက် ကိုပဲ စဉ်းစားတယ်။ ဟာ-မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရား ဟောမလို့ပါလား။ ဒါကြောင့် ဒီပန်းတွေ ပွင့်တာကိုး။ တစ်ခါတည်း ဓမ္မစကြာတရားပွဲကြီးကလဲ စတယ်၊ စတယ် ဆိုယင်ပဲ ချက်ချင်း မိဂဒါဝုန် သွား တရားနာဘယ်။ သူ့နတ်ဘီလူး ပရိသတ်တွေ စကြဝဠာတိုက် တစ်သောင်းက နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေဟာ ဒီပုဗ္ဗနိမိတ်တွေအရ လာပြီး တော့ တရားနာကြတယ်။

အဲဒီ ဓမ္မစကြာတရားပွဲ ကျင်းပတဲ့အခါမှာ ဒီပြင် နတ်ဗြဟ္မာတွေကတော့ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ပလိဗောဓ မရှိဘူး၊ ရိုးရိုးပဲ တရားနာကြတယ်။ ဟော ... သာတာဂိရ နတ်ဘီလူး ကျတော့ -

“အာဂတော န ခေါ မေ သဟာယကော၊ နော”။

မေ=ငါ၏။ သဟာယကော=သူငယ်ချင်းဖြစ်တဲ့ ဟေမဝတ နတ်ဘီးလူးသည်။ အာဂ တော န ခေါ=ဒီတရားပွဲကို လာများလာလေသလော။ ဥဒါဟု=သို့မဟုတ်။ နော= မလာဘဲများ နေလေသလော။

ကြည့်လိုက်တာ ပရိသတ်ထဲ သူငယ်ချင်းကို မမြင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားဟောလိုက် တဲ့ ဓမ္မစကြာတရားကို သာတာဂိရ နတ်မင်းကလည်း မငြိမ်လိုက်တာ ခေါင်းကို တောင်လှည့် မြောက်လှည့်နဲ့ သူငယ်ချင်း ရှာတယ်။ တရားနာပေမယ့် သူ့မှာ သမာဓိ မရှိဘူး။ ဓမ္မစကြာတရားပွဲသာ ပြီးတယ်။ သူ့ သူငယ်ချင်းကို သူကြည့်လို့ မမြင်ရတော့ သူ့စိတ်ထဲက အောက်မေ့သတဲ့။

“ပပဉ္စိတော မေ သဟာယော”

ဪ ငါ့သူငယ်ချင်း ကြာလိုက်လေဗျာ၊ ဘာတွေများ ချဲ့ထွင်နေတယ် မသိဘူး။

“ယော ဧဝံ ဝိမိတ္တပဋိဘာနံ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ န သုဏာတိ”

ယော=အကြင် ငါ့ သူငယ်ချင်းသည်။ ဧဝံ=ဤသို့။ ဝိမိတ္တပဋိဘာနံ= အလွန်ဆန်းကြယ်တဲ့ ပဋိဘာနံ ဉာဏ်အပြင်တွေ ရှိပေထသော။ ဘဂဝဟော=မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဒေသနံ=ဓမ္မစကြာ တရားဒေသနာကို။ န သုဏာတိ=မကြားလိုက်ရ။

သူ့ရဲ့ထွင်နေတာနဲ့ အချိန်တွေ ကြာနေတာနဲ့ ဒီတရား မနာရတာပဲ။ သူငယ်ချင်းနယ် ဖြစ်မှဖြစ်ရပေလေလို့ သူကြိမ်းတယ်။ ဥဒ္ဒစ္စများပြီး တရားနာတော့ ဘာမဂ် ဘာဖိုလ်မှ မရဘူး။ ဓမ္မစကြာတရားပွဲကြီးသာ ပြီးသွားရော။ အရှင်ကောဏ္ဍညနှင့်တကွ နတ်ဗြဟ္မာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေ ကျွတ်တယ်တဲ့။ နတ်ဗြဟ္မာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေ ကျွတ်တယ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာ ခုနင်က သာတာဂိရတို့ မပါဘူး။ သာတာဂိရ မပါတာကတော့ အခုပြောသလို သူ့သူငယ်ချင်း အမှတ်ရပြီး စိတ်က ဥဒ္ဒစ္စများနေလို့ မပါတာ။ တရားပွဲ ပြီးပြန်တော့လဲ ဘုရားက ‘အင်း ငါ ဒီတင်ပလ္လင်ဖျက်လို့ မဖြစ်သေးဘူး။ တရားပွဲက အခုသာ နားတာ၊ ညသန်းခေါင်မှာ ဟောရ အုန်းမယ်။’ ဒီတော့ ဘုရားက ဒီ တင်ပလ္လင်ကို မဖျက်ဘူး။ ကိုယ်တော်ရဲ့ အနားမှာရှိတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂိတွေနဲ့ ဒီပြင် စကားသာ ပြောတယ်။ ထိုင်စကားပဲ ရှိတယ်။

သာတာဂိရနတ်မင်းကတော့ စဉ်းစားတယ် -

“သဟာယံ ဂဟေတွာ တေန သဟာဂမ္မ ဓမ္မဒေသနံ သောဿာမိ”

သဟာယံ=ငါ့သူငယ်ချင်းကို။ ဂဟေတွာ-ဂဏှာမိ=အခုသွားခေါ်မယ်။ ဂဟေတွာ=ခေါ်ဆောင်ပြီးသကာလ။ တေန=ငါ့သူငယ်ချင်းနှင့်။ သဟာ=အတူတကွ။ အာဂမ္မ=ဤမိဂဒါဝုန် တောသို့ လာရောက်၍။ ဓမ္မဒေသနံ=မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဒေသနာတော်ကို။ သောဿာမိ=ကြားနာအံ့။

သူငယ်ချင်းကို သွားခေါ်ခြင်း

“သူငယ်ချင်း သွားခေါ်အုန်းမယ်။ ခေါ်ပြီးတော့မှ နောက်တစ်ခါပြန်လာမယ်။ ပြန်လာပြီးတော့မှ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားကို နာမယ်လို့ အဲဒီအကြံနဲ့ သာတာဂိရ နတ်ဘီလူး စစ်မှူးက မိမိရဲ့တပည့် ပရိသတ်လေးငါးရာ ခြံရံလျက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် တောင်မှ ဟိမဝန္တာရှိရာ မြောက်သို့သွားတယ်။

ဟိမဝန္တာမှာရှိတဲ့ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးကလည်းပဲ ဟိမဝန္တာမှ ၁၂-လရာသီ သူ့လနဲ့ သူ ပွင့်တဲ့ပန်းတွေ အဲဒီဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ အကုန်လုံး ပြုပြီးတော့ တပြိုင်နက်ပွင့်ပေးတော့-

နတ်မင်းနှစ်ဦးတွေ့ဆုံခြင်း

“ယတော အဟံ ဇာတော၊ န ကဒါစိ အယံ ပဗ္ဗတော ဧဝံ အဘိရာမော ဘူတပုဗ္ဗော။”

အဟံ=ငါသည်။ ယတော=အံ့ကြင်အခါမှစ၍။ ဇာတော=ဤဟေမဝတတောင်၌ ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။ တတော=ထိုအချိန်မှစ၍။ အယံ ပဗ္ဗကော= ဤဟေမဝတတောင်ကြီး သည်။ အကာလ ကုသုမိတေဟိ=အခါမဲ့ ပွင့်မခန်း ပန်းရှိ(ကုန်သော) ရုက္ခေဟိ= သစ်ပင် တို့ဖြင့်။ ဧဝံ=ဤသို့။ အဘိရာမော=မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းခြင်းသည်။ ကဒါစိ=ရှေးက တရံတစ်ခါမျှ။ န ဘူတ ပုဗ္ဗော=မဖြစ်စဖူး။

ဟောဒီ ဟေမဝတတောင်ကြီးဟာ ငါ စဖြစ်ကတည်းက စပြီးတော့ ယနေ့ထက်တိုင် အောင် အခါမဲ့ ပွင့်လန်းတဲ့ အဆန်းတကြယ် ပန်းတွေနဲ့ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းတာ တစ်ခါမှ မဖြစ်ဖူးဘူး။ ကိုင်း ဒါဖြင့် ငါ့သူငယ်ချင်း သွားခေါ်မယ်။

“ဟန္တ ဒါနိ မမ သဟာယံ ဂဟေတွာ အာဂမ္မ
တေန သဟ ဣမံ ပုပ္ဖသိရိ အနဘာဝိဿာမိ”

ဟန္တ ဒါနိ=ယခု။ ဝါ၊ ကိုင်း။ မမ သဟာယံ=ငါ့သူငယ်ချင်းကို။ ဂဟေတွာ=သွား ခေါ်ပြီး သကာလ။ တေန=ထိုသူငယ်ချင်းနှင့်။ သဟ=အတူတကွ။ ဣမံ ပုပ္ဖသိရိ= ဤပန်းရဲ့ အသရေကို။ အနဘာဝိဿာမိ၊ ခံစားပေအံ့။

နတ်မင်းနှစ်ဦးတွေ့ဆုံခြင်း

သူငယ်ချင်းကို ငါသွားခေါ်မယ်၊ ပြီးတော့ ဤပန်းရဲ့အသရေ မျက်စိအရသာကို သူငယ်ချင်းနဲ့ အတူတကွ အေး အရပ်ပြော ပြောယင် မျက်စိစားပွဲထိုင်မယ်ပေါ့။ ဒီအကြံ နဲ့ သူငယ်ချင်း ခေါ်မယ်ဆိုပြီး သူကလဲ ဟေမဝန္တာ မြောက်ကနေပြီးတော့ တောင်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် နတ်ဘိလူးငါးရာ ခြံရံလျက် လာတယ်။ သာဘာဂိရက တောင်မှ မြောက်၊ ဟေမဝတက မြောက်က တောင်၊ ကောင်းကင်က လာကြတယ်။ လမ်း ဘယ်မှာ ဆုံကြတုန်း။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အထက်ကျတော့ နတ်နှစ်ဦးဆုံတယ်၊ တွေ့တယ်။

ကာဠိအမျိုးသမီး

နတ်နှစ်ဦးဆုံတဲ့အောက်ကို ကြည့်လိုက်စမ်း၊ သေဋ္ဌေးရဲ့ အိမ်ကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ သေဋ္ဌေးအိမ်ကြီးမှာ သမီးသေဋ္ဌေးကတော်လေး ကာဠိဆိုတဲ့ အမျိုးသမီး ရှိတယ်။ သူ့ ဇာတိက ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဒီအိမ်ကြီးက သေဋ္ဌေးကတော်ကြီးရဲ့သမီး၊ သူ့အရွယ်ရောက် တော့ အဝန္တိ ဒက္ခိဏာ ပထတိုင်းဆိုတဲ့ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှာ အဝန္တိတိုင်းဆိုတာရှိတယ်။

အဲဒီတိုင်းက ကုရရယရ ခေါ်တဲ့မြို့မှာ သွားပြီးတော့ သေဋ္ဌေးသားတစ်ယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျတယ်။ ကာဠိအမျိုးသမီးဟာ အဲဒီ ကုရရယရမြို့မှာ သွားရောက်နေရတယ်။ အဲဒီမှာ နေရင်းက သူ့ရဲ့ ဝမ်းကြောတိုက်မှာ အသိတိမဟာသာဝကကြီးစစ်စစ် အပါအဝင် ဧတဒဂ်ရ သောဏကုဠိကဏ္ဍ ရဟန္တာမထေရ်ရဲ့ အလောင်း ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာ ရှိတယ်။ ရှိတော့ မိဘရပ်ထံပြန်ပြီးတော့ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်မယ်ဆိုတဲ့ အကြံနဲ့ ရာဇဂြိုဟ်က မိဘသေဋ္ဌေးအိမ်ကို လာတယ်။ တိုက်ကြီးပေါ့။ အဲဒီ ဝါဆိုလပြည့်ဆိုတာ မိုးရွာယင်ရွာ၊ မရွာယင် အလွန်ပူတာ။ အဲဒီနေ့ကတော့ မိုးရွာပုံ မပေါ်ဘူး။ ဒီတော့ ညနေစောင်းဆိုတော့ တိုက်ခိုးတွေက ထွက်တယ်။ ပူအိုက်လာတယ်။ ဒီတော့ ကာဠိအမျိုးသမီးသည် အပူငွေ့ကို ပယ်ဖျောက်မယ်ဆိုပြီးတော့ လသာဆောင်ထွက်ပြီး လေညှင်းခံတဲ့အနေနဲ့နေတာ။

အဲဒီလို နေတဲ့အချိန်မှာ အထက်က သာတာဂိရနှင့် ဟေမဝတနတ်ဘီးလူးနှစ်ဦးတို့ သွားပြီးတော့ ဆုံကြတယ်။ သူတို့အောက်က ကာဠိရှိတယ်။ နတ်ဘီလူးနှစ်ပါး စကားပြောကြပြီ။ ဘာပြောသလဲ၊ ဟေမဝတက ပြောတယ် -

“ယတော အဟံ မာရိသ ဇာတော၊ နာယံ ပဗ္ဗတော ဧဝံ အကာလကုသုမိတေဟိ ရက္ခေဟိ အဘိရာမော ဘူတပုဗ္ဗော။”

မာရိသ=သူငယ်ချင်း။ အဟံ=ငါသည်။ ယတော=အကြင်အခါမှစ၍။ ဇာတော=ဟေမဝတတောင်မှာ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တတော=ထိုအခါမှ စပြီးတော့။ အယံ ပဗ္ဗတော= ဤဟိမဝန္တာတောင်သည်။ ဧဝံ=ဤသို့။ အကာလကုသုမိတေဟိ=အခါမဲ့ အဆန်းတကြယ် ပွင့်လန်းခြင်း ရှိကုန်သော။ ရက္ခေဟိ=သစ်ပင်တို့ဖြင့်။ အဘိရာမော=မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသည်။ န ဘူတပုဗ္ဗော=ရှေးက တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မဖြစ်စဖူး။

ငါနေတဲ့ ဟေမဝတတောင်ကြီးဟာ ယနေ့လို အခါမဲ့ ပွင့်ဆန်းတဲ့ ပန်းတွေရှိတဲ့ သစ်ပင်တို့ဖြင့် ဒါလောက် မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းတာ ရှေးက တစ်ခါမှ မဖြစ်စဖူးဘူး သူငယ်ချင်း။

“တသ္မာ ဧတံ ပုပ္ဖသိရိ အနဘဝိဿာမိတိ အာဂတောမိ။”

ဧအ-အဲဒါကြောင့် ငါ့သူငယ်ချင်းနဲ့အတူတူ ပန်းရဲ့အသရေကို ခံစားမဟုတ်ဆိုပြီး တော့ အခုလာခဲ့တာပဲ သူငယ်ချင်း။

အဲဒီလို ဟေမဝတကပြောတော့ သာတာဂိရ နတ်ဘီလူးမင်းက ဘာပြောသလဲ -

“ဇာနည် ပန တံ မာရိသ ကေန ကာရဏေန ဣမံ
အကာလပုပ္ဖပါဠိဟာရိယံ ဇာတန္တိ။”

မာရိသ=မိတ်ဆွေ။ တံ=သင်သည်။ ကေန ကာရဏေန=အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်။ ဣမံ အကာလပုပ္ဖပါဠိဟာရိယံ=ဤသို့ အခါမဲ့ ပွင့်သောပန်းတွေရဲ့ အံ့ဘနန်း
ပြာဠိဟာသည်။ ဇာတန္တိ=ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဇာနည် ပန=သိ၏လား၊ စဉ်းစားမိ၏လားတဲ့။

သူငယ်ချင်း ဘာကြောင့် ဒီပန်းတွေ ဒါလောက် အံ့ဘနန်း စုပေါင်းပွင့်တယ်ဆိုတာ
မင်းစဉ်းစားမိရဲ့လား၊ သိရဲ့လား၊ ဘာကြောင့်လဲတဲ့။

ဟေမဝတကပြောတယ် “န ဇာနဓိ မာရိသ” သူငယ်ချင်း မစဉ်းစားမိဘူး၊ မသိပါ
ဘူးတဲ့။ ဒီတော့မှ သာတာဂိရက -

“ဣမံ မာရိသ ပါဠိဟာရိယံ န ကေဝလံ ဟိမဝန္တေယေဝ။”

မာရိသ=မိတ်ဆွေ။ ဣမံ ပါဠိဟာရိယံ=ဤပန်းတို့၏ အံ့ဘနန်း ပွင့်ဆန်းခြင်းဆိုတဲ့
ပြာဠိဟာသည်။ ကေဝလံ=သက်သက်။ ဟိမဝန္တေယေဝ=မင်းတို့နေရာ ဟေမဝန္တာ
မှာသာ။ ဇာတံ=ဖြစ်သည်။ န=မဟုတ်ပါ။

ဒီပန်းတွေရဲ့ အထူးအဆန်း အံ့ဘနန်း အံ့ဩဖွယ်ရာ ပွင့်တာဟာ မင်းတို့ ဟေမဝန္တာ
မှာသာ ပွင့်တယ်မထင်နဲ့၊ မဟုတ်ဘူး သူငယ်ချင်း၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ -

အပိ စ ခေါ ပန ဒသသဟဿိလောကဓာတူသု နိဗ္ဗတ္တံ။

အပိ စ ခေါပန=စင်စစ်သော်ကား။ ဒသသဟဿိလောကဓာတူသု=စကြဝဠာတိုက်
ပေါင်း တစ်သောင်းတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တံ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

စကြဝဠာ တိုက်တစ်သောင်းမှာကိုပဲ ဒီ အံ့ဘနန်းတွေ အံ့ဖွယ်တွေ ဖြစ်နေကာ၊
မင်းတို့ ဟေမဝန္တာကလေးတင် ကွက်ဖြစ်တယ်လို့ ထင်မနေနဲ့။

“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။”

လောကေ=လောက၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ=မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပန္နော= ပွင့်လှန်း
တော်မူလေပြီ။

“အဇ္ဇ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေသိ။”

အဇ္ဇ=ယနေ့။ ဝါ-အရပ်၊ ဓမ္မစက္ကံ=ဓမ္မစကြာ ဒေသနာမြတ်ထူး တရားဦးကို။
ပဝတ္တေသိ=ဖြစ်စေ လည်စေ ဟောမြှောက်တော်မူခဲ့လေပြီ။

အခုပဲ ဓမ္မစကြာတရား ဟောပြီးတာ သူငယ်ချင်း။

တေန ကာရဏေန=ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဣမံ ပုပ္ဖပါဠိဟာရိယံ=ဤပန်းတို့ရဲ့ အံ့ဘနန်း ပွင့်ဆန်းမှုဆိုတဲ့ ပြာဠိဟာသညံ။ ဇာတံ=ဖြစ်လေ၏။

ဘုရားပွင့်လို့ ဓမ္မစကြာတရားဟောလို့ ဟောဒီပန်းတွေ အံ့ဘနန်း ပွင့်ဆန်းမှုဆိုတဲ့ ပြာဠိဟာကြီး ဖြစ်တာ-တဲ့။

ဘုရားဖူးခေါ်ခြင်း

ဒီနေရာမှာ နတ်နှစ်ပါး အကြောင်းအကျိုး မေးဖြေ ပြီးကြပြီ။ အဲဒီလို အကြောင်း အကျိုး ပြောပြီးတဲ့နောက် သာတာဂိရနတ်မင်းက ဟေမဝတနတ်မင်းကို စကားဦးစ ဖော်ပါတယ်။ အဲဒီ ဖော်တဲ့ဂါထာသည် ဒီသုတ္တန်ရဲ့ အစပဲ။ အခုပြီးခဲ့တာက ဒေသနာ နိဒါန်းပဲ ရှိသေးတယ်။ တကယ့် တရားသားက အခုမှ ရောက်တယ်။ သာတာဂိရ နတ်မင်းက ဘာပြောသလဲ -

အဇ္ဇ ပန္နရသော ဥပေါသထော၊ ဒိဗ္ဗာ ရတ္ထိ ဥပဋ္ဌိတာ။

အနောမနာမံ သတ္ထာရံ၊ ဟန္တ ပဿာမ ဂေါတမံ။

(အဲဒါ သာတာဂိရနတ်မင်းက ဟေမဝတနတ်မင်းကို ဘုရားဖူးခေါ်တဲ့ ဂါထာပဲ။) မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင်း ဟေမဝတနတ်မင်း။ အဇ္ဇ=ယနေ့။ ပန္နရသော ဥပေါသ ထော=ပန္နရသီ တိထိကြုံတွေ့ ဘ၅-ရက်လပြည့် ဥပသ်နေ့ကြီးပါတည်း။ (ဝါဆိုလပြည့် နေ့ ဓမ္မစကြာတရားဟောတဲ့နေ့) ဒိဗ္ဗာ=နတ်၌ဖြစ်သော အာနဘော်နှင့်ယှဉ်သော။ ရတ္ထိ= ညဉ့်သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ကနေ့ညဟာ ဒီပြင်ညတွေနဲ့ မတူဘူး။ ဒီပြင်ညတွေမှာတော့ လစန်းရဲ့ အသရေနဲ့ လရဲ့ အာနဘော်နဲ့သာလျှင် လပြည့်ဆိုတာ ဖြစ်ရတယ်။ ကနေ့ လပြည့်နေ့က စကြဝဠာ တိုက်တစ်သောင်းက နတ်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ ကိုယ်ရောင် ဘုန်းရောင် အစရှိတဲ့ အရောင်တွေ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ အာနဘော်နဲ့လဲ ယှဉ်နေတယ်။

ဒိဗ္ဗာ=နတ်၌ဖြစ်သော။ ဝါ-ဝိသုဒ္ဓိနတ်ဖြစ်သော ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏ အာနဘော်နှင့် ယှဉ်သော။ ရတ္ထိ=ညဉ့်သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ=ထင်ခဲ့ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ဟန္တ= ဘုရားဟုတ်လား မဟုတ်လားဟု ယုံမှားသင်္ကာ မရှိပါဘဲ သေချာစေ့စပ် ဘုရားပဲဟု ရဲရဲကြီး ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်။ အနောမ နာမံ=မယုတ်လျော့သော အမည်ရှိတော်မူထသော။

သတ္တဝါရုံ=လူနတ်မြဟော သတ္တဝါကို ခေမာရောက်ကြောင်း တရားကောင်းဖြင့် ဖျောင်း
ဖျောင်းဖျဖျ ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင် ဟောပြောတော်မူတတ်ပါပေထသော။ ဂေါတမံ=ဂေါတမ
နွယ်ဖွား ရှင်တော်ဘုရားကို။ ပဿာမ=အဖူးအညွတ် အကန်တော့ သွားရောက်ကြစို့လား
သူငယ်ချင်း။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကို အဖူးအညွတ် သွားကြစို့လားလို့ ဖိတ်ခေါ်တယ်။ အဖူး
အညွတ် သွားကြစို့လို့ဆိုတော့ အေး ... ကောင်းသားပဲဆိုပြီး လွယ်လွယ်ကြီး လိုက်မ
သွားဘူး။ ဟေမဝတနတ်မင်းက ဉာဏ်ရှိတယ်။ ဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ လွယ်လွယ်နဲ့
မရက်ရောဘူး။ ဒီတော့ သူက ဘာပြောသလဲ။ စဉ်းစားတာပဲ။ မေးတာကတော့ လိုရင်းကို
မေးတယ်။

ဘုရားဟုတ်မဟုတ် စစ်တမ်းထုတ်

သာတာဂီရ မင်းစဉ်းစားပေါ့ကွာ၊ ကနေ့ လောကမှာ ပူရဏကဿပကလဲ သူသာ
ဘုရားတဲ့၊ မကွလိဂေါသာလကလဲ သူဘုရားတဲ့၊ အဇိတကေသကမ္မလကလဲ သူဘုရား
တဲ့၊ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တဆိုတဲ့ တက္ကဒွန်းကြီးကလဲပဲ သူဘုရားတဲ့၊ ပကုဓကဗ္ဗာယနကလဲ
သူ ဘုရားတဲ့၊ သိဇ္ဇည်းဆရာကြီးကလဲ သူ ဘုရားလို့၊ လောကမှာ ဘုရား မပွင့်ခင်
ဘုရားအမည်ခံနေတဲ့ ဘုရားတုကြီးက ခြောက်ဆူ ရှေးက ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုရားဆိုတိုင်း သွားလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မင်းတွေခွဲတဲ့ ဘုရားဟာ
ငါ စစ်တမ်း ထုတ်ကြည့်အုန်းမယ်၊ တကယ် ဘုရားစစ်ယင် သွားမယ်။ ဒီအကြံနဲ့
ဟေမဝတနတ်မင်းက ဘာပြောသလဲ။ ဘုရားစစ်တယ်။

ကစ္စိ မနော သုပဏိဟိတော၊ သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိနော။

ကစ္စိ ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ စ၊ သင်္ကပ္ပဿ ဝသီကတာ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင်း သာတာဂီရနတ်မင်း။ အဿ=ထို မင်း တွေ့ခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့
ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ တာဒိနော=တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗဘူတေ
သု=ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့၌။ မနော=စိတ်တော်ကို။ သုပဏိဟိ
တော=ကောင်းစွာကြံ့ခိုင် အညီအမျှ ထားနိုင်ပါ၏လော။

သူငယ်ချင်း၊ ဘုရားဆိုတာ ကိုယ်တော်အပေါ် အကျိုးလိုလားတဲ့လူ၊ ကိုယ်တော်
အပေါ် အကျိုးမလိုလားတဲ့လူ အားလုံးရဲ့ အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားတဲ့စိတ် တစ်မျိုး
တည်း အညီအမျှ ထားနိုင်ရမယ်။ မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ဟာ တာဒိဂုဏ်

နှင့် လာဘာ လာဘာ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ သည်းခံခြင်းဟူသော တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပီပီ ကိုယ်တော့အပေါ် အကျိုးလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အကျိုးမလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးသော သတ္တဝါတွေရဲ့အပေါ်မှာ အစဉ်ညီမျှတဲ့စိတ် တစ်မျိုးတည်း ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် အညီအမျှ ထားနိုင်ပါရဲ့လား -

ကစ္စိ=အသို့နည်း။ ဣဋ္ဌေစ=ဣဋ္ဌအာရုံ၌လည်းကောင်း။ အနိဋ္ဌေ စ= အနိဋ္ဌအာရုံ၌ လည်းကောင်း။ အဿ=ထို မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ သင်္ကပ္ပါ=အကြံအစည် ဟူသမျှတွေကို။ ဝသီကတာ=စိုးပိုင်နိုင်နင်းအောင် ပြုလုပ်ပါကုန်၏လား သူငယ်ချင်း။

မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားဟာ ဣဋ္ဌအာရုံနဲ့တွေ့ယင် တစ်မျိုး၊ အနိဋ္ဌအာရုံနဲ့တွေ့ယင် တစ်မျိုး၊ ဝိတက်အလိုကို သူက လိုက်နေရယင်လည်း ဘုရားမဟုတ်သေးဘူး။

ဥပမာ-လူသာမန်တွေ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ နှစ်သက်တဲ့ အာရုံနဲ့တွေ့ယင် လောဘာဖြစ် တယ်၊ ကာမဝိတက်တွေ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်မလိုချင်တဲ့ မုန်းတဲ့ အာရုံနဲ့တွေ့တယ်ဆိုမှဖြင့် ဒေါသ ဗျာပါဒ ဝိတက်တွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလူဟာ ဝိတက်အလိုကို ဒီပုဂ္ဂိုလ်က လိုက်ရ တယ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အလိုကို ဝိတက်က လိုက်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရား ဆိုတာ ဝိတက် အလိုကို မိမိက လိုက်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိရဲ့အလိုကို ဝိတက်က လိုက်အောင် စိုးပိုင် နိုင်နင်းမှ။ မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည် အလိုရှိအပ်တဲ့ ဣဋ္ဌအာရုံ၊ အလိုမရှိအပ်တဲ့ အနိဋ္ဌအာရုံ အလုံးစုံတို့၌ အကြံအစည် ဝိတက်များကို စိုးပိုင်နိုင်နင်း အောင် ပြုအပ်ပါရဲ့လားတဲ့ မေးတယ်။ အဖြေကျတော့ ပိုပြီးတော့ ရှင်းမပေါ့။ ဒီတော့ သာတာဂီရ နတ်မင်းက ပြန်ဖြေတယ်။

ဘုရားအစစ်ဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်ပုဒ်များ

မနော စဿ သုပဏိဟိတော၊ သဗ္ဗဘူတေသု ဟာဒိနော။
အထော ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ စ၊ သင်္ကပ္ပဿ ဝသီကတာ။

သတ္တဝါအားလုံး၌ တူမျှသောစိတ်

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင်း ဟေမဝတနတ်မင်း။ အဿ=ထို ငါးဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ တာဒိနော=လာဘာလာဘာ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံကြောင့် ဖောက်ပြန်မရှိ တည်ခိုင်ဘိသား တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗဘူတေသု ခပ်သိမ်းဥသု အလုံးစုံ ကိုယ်တော့အပေါ် အကျိုးလိုလား မလိုလား သတ္တဝါအများ

တို့ရဲ့ အပေါ်၌။ မနော=ကိုယ်တော်ရဲ့ စိတ်တော်ကို။ သုပဏိဟိတော= အကျိုးလိုလားတဲ့ စိတ် တစ်စိတ်တည်း ကောင်းစွာ ကြံ့ခိုင်ထားအပ်နိုင်ပါ၏။

ငါတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားဟာ တာဒိဂုဏ်ရှင်ပီပီ အားလုံးသော သတ္တဝါတွေရဲ့အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားတဲ့စိတ် တစ်မျိုးတည်း ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ထားနိုင်ဟယ်ကွ သူငယ်ချင်း။ သူကလဲ ဘုရားကို တော်တော် အကဲခပ်ကောင်းတယ်။ ဓမ္မပကြာတရား ဟောတုန်းက ဘုရားကို သူဖူးခဲ့ရတော့ ဘယ်သူနဲ့မှ မတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး၊ တကယ် သူကတော့ အပြည့်အစုံ ယုံကြည်လာတယ်။ ကိုယ်တိုင်လဲ ဖူးခဲ့ရတယ်။

ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တမ္ပိ၊ စောရေ အင်္ဂုလိမာလကေ။
ဓနပါလေ ရာဟုလေ စ၊ သဗ္ဗတ္တ သမမာနသော။ ။

ဘဂါ=ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဓကေ=ကိုယ်တော်မြတ်ကို သတ်အံ့ဟု ရည်ရွယ်သော။ ဒေဝဒတ္တမ္ပိ=ယောက်ဖတော် ဒေဝဒတ်၌သော်လည်းကောင်း။ စောရေ အင်္ဂုလိမာလကေ=အင်္ဂုလိမလမည်ငြား လူခိုးသား၌လည်းကောင်း။ ဓနပါလေ စ (နောက်တစ်ချိန်ဓနပါလ) စောစောကပင် နာဠာဂီရိ အမည်ရှိတဲ့ ဆင်ကြမ်းအပေါ်၌ သော်လည်းကောင်း။ ရာဟုလေ စ=သားတော်ရာဟုလာရဲ့ အပေါ်၌သော်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္တ=ခပ်သိမ်း ဥသံ့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ရဲ့အပေါ်၌။ သမမာနသော=တူမျှသော စိတ်ရှိတော်မူပါ၏။

ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ဘုရားဟာ ကိုယ်တော်ကို အသေသတ်မည့် ယောက်ဖတော် ဒေဝဒတ်အပေါ်နှင့် သားတော်ရာဟုလာရဲ့အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားစိတ် ဟာ ချိန်ခွင်ပေါ်တင်စက်ယင် ဘယ်တော့မှ ချိန်ခွင်လျှာမထွက်ဘူး။ ညီနေတယ်။ ကိုယ်တော်ကို သတ်မလို့ ဓားကြီးတမိုးမိုးနဲ့ တရွယ်ရွယ်လိုက်နေတဲ့ အင်္ဂုလိမာလ ခိုးသားရဲ့ အပေါ်နှင့် ရာဟုလာသားတော်ရဲ့ အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားတဲ့စိတ်ဟာ အညီအမျှပဲ။ ဘယ်သူ့မှ ပိုတယ် ဘယ်သူ့မှ လိုတယ် မရှိဘူး။ ကိုယ်တော်ကို နင်းသတ်မလို့ လွှတ်လိုက်တဲ့ နာဠာဂီရိခေါ်တဲ့ ဆင်ကြမ်းကြီးရဲ့အပေါ်နှင့် သားတော်ရာဟုလာရဲ့ အပေါ်မှာ မေတ္တာစိတ်ထားဟာ တသားတည်းပဲ။

ဒါကြောင့် အားလုံးသတ္တဝါရဲ့ အပေါ်မှာ ကိုယ်တော်ရဲ့စိတ်ကို အကျိုးလိုလားတဲ့ စိတ် တစ်မျိုးတည်း အညီအမျှ ကောင်းစွာ ကြံ့ခိုင်ထားတော် မူနိုင်ပါတယ်တဲ့။

“အထော ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ စ၊ သင်္ကပ္ပဿ ဝသီကတာ။”

အထော=ထိုမြို့၊ အဿ=ထို ငါတွေ့ဖူးခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏။ ဣဋ္ဌေ စ=အလိုရှိအပ်တဲ့ အာရုံ၌လည်းကောင်း။ အနိဋ္ဌေ စ=အလိုမရှိအပ်တဲ့ အာရုံ၌လည်းကောင်း။ သင်္ကပ္ပါ=နေကွမ္မ အဗျာပါဒ အဝိဟိသာဆိုတဲ့ သမ္မာဝိတက်သုံးပါးတို့ကို။ ဝသီကတာ=စိုးပိုင်နိုင်နင်းအောင် ပြုအပ်ပါကုန်၏။

ငါမှူးတွေ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ဟာ ဣဋ္ဌအာရုံ အနိဋ္ဌအာရုံပဲဖြစ်ဖြစ် တွေ့တဲ့ အာရုံပေါ်မှာ နေကွမ္မဝိတက်နဲ့ပဲ နေမယ်ဆိုယင် ဝိတက်တစ်မျိုးတည်းရယ်၊ ဘယ်မှ မပြောင်းဘူး။ အဗျာပါဒဝိတက်နဲ့ နေမယ်ဆိုယင် အဗျာပါဒဝိတက်၊ ဆိုပါစို့ ရာဟုလာ အပေါ်မှာ ဒေဝဒတ်အပေါ်မှာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီတွေ့တဲ့ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အာရုံတွေရဲ့ အပေါ်မှာ နေကွမ္မဝိတက်နဲ့ပဲ နေမယ်ဆိုယင် တစ်မျိုးတည်းရယ်၊ ဘယ်မှမပြောင်းဘူး။ ငါသည် အဗျာပါဒဝိတက်နဲ့ပဲ နေမယ် မေတ္တာဝိတက်နဲ့ နေမယ်ဆိုယင် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌအာရုံ အကုန်လုံးရဲ့ အပေါ်မှာ အဗျာပါဒ ဝိတက် မေတ္တာနှင့်ယှဉ်တဲ့ အကြံနဲ့နေပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိတက်တွေကို ကိုယ်တော်က စိုးပိုင်နိုင်နင်းအပ်ပါ၏။ ဝိတက်က ကိုယ် တော်အပေါ်မှာ လွှမ်းမိုးအစိုးပိုင် မခံရပါဘူး သူငယ်ချင်း။ ဒါ-တာဒိဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဘုရား ဟုတ် မဟုတ်မေးလို့ ဟုတ်တဲ့ အကြောင်းသိပြီ။ ကိုင်း ပြီးမလား၊ မပြီးသေးဘူး။ ဆက်ပြီးမေးတယ် -

ကစ္စိ အဒိန္နံ နာဒိယတိ၊ ကစ္စိ ပါဏေသု သညတော။
ကစ္စိ အာရာ ပမာဒမှာ၊ ကစ္စိ ဈာနံ န ရိဉ္ဇတိ။

မာရီသ=အဆွေမှန်လျှင် သာတာဂီရနတ်မင်း။ သော=ထို မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကစ္စိ=အသို့နည်း။ အဒိန္နံ=အရှင်မပေးတဲ့သူဥစ္စာကို။ နာဒိယတိ= မခိုးယူတဲ့ ဘုရား ဟုတ်ပါ၏လား။

သူတို့လက်ထက်က ဘုရားအမည်ခံပြီး သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးတဲ့ ဘုရားတွေ တွေ တာနဲ့ တူတယ်။ မင်းတွေ့ခဲ့တဲ့ ဘုရားသည် အရှင်မပေးတဲ့ သူဥစ္စာကို မခိုးတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။

ကစ္စိ=အသို့နည်း။ သော=ထိုမင်းတွေ့ရခဲ့တဲ့ဘုရားသည်။ ပါဏေသု= သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌။ သညကော=မသတ်မိ မညှဉ်းဆဲမိအောင် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းတဲ့ ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ဘုရားသည် အားလုံးသတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ မသတ်မိအောင် ဒုစရိုက် တရားတို့မှ ကြဉ်ရှောင်တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ကြဉ်ရှောင် တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လားလို့ မေးပြန်တယ်။ ဘာပြုလို့ ဒီလိုမေးရသလဲဆိုတော့ သူတို့ လက်ထက်ကတည်းကိုက ဘုရားအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ယဇ်ပူဇော်တယ်။ အဲဒီလို ယဇ်ဆရာလုပ်ပြီး ပူဇော်တဲ့အခါ ဘုရားအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုယ်တိုင်က ဆိတ်တွေ ဝက်တွေ ကြက်တွေ နွားတွေ သတ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် မင်းတွေ့ခဲ့ရတယ် ဆိုတဲ့ ဘုရားသည် အားလုံးသော သတ္တဝါတွေရဲ့အပေါ်မှာ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းဆိုတဲ့ မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ ကာယဒွါရ စင်ကြယ်ရဲ့လား မစင် ကြယ်ဘူးလား စစ်တယ်။

ကစ္ဆိ=အသို့နည်း။ ပမာဒမှာ=အာရုံငါးစုံ လိုက်စားမေ့လျော့ခြင်းမှ။ အာရာ= ဝေးကွာတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဆိုတဲ့ ကာယဒုစရိုက်မေးတယ်။ အာရုံငါးပါး လိုက်စားမူးမေ့တဲ့ ပမာဒတရားမျိုးမှ ဝေးကွာတဲ့ဘုရား ရှောင်ကြဉ်တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးရှိတယ်။ သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း၊ သူ့အိမ်ရာကို လွန်ကျူးခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီကာယဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ ကာယဒွါရ စင်ကြယ်တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လားလို့ ဆိုတယ်။

ကစ္ဆိ=အသို့နည်း။ သော=ထို မင်းတွေ့ခဲ့သည့်ဘုရားသည်။ ဈာန်=အာရမ္မဏူ လက္ခဏူ ဟု နှစ်ဆူအပြား ဈာန်တရားကို။ န ရိဉ္ဇဘိ=မစွန့်တဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

အာရမ္မဏူနိဗ္ဗာနဈာန်၊ လက္ခဏူပနိဗ္ဗာနဈာန်၊ ဒီဈာန်နှစ်ပါး မပြတ်မပြတ်ဝင်စားတဲ့ ဘုရားဟုတ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်ဟုတ်မှ ကာယဒွါရဟာ တကယ်စင်ကြယ်တာ။ ဈာန်မပါဘဲနဲ့ ကာယဒွါရ စင်ကြယ်အောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ခဏပဲ။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ် တယ်ဆိုတာ ဈာန်မရှိဘဲနဲ့ ရှောင်ကြဉ်တယ်ဆိုတာ ခဏပဲ။ တော်တော်ကြာ ရှောင်ကြဉ် တဲ့ အထဲကနေပြီးတော့ မသိမသာ အမှတ်တမဲ့ ခြင်၊ ယင်တို့ ပုတ်ခတ်နေမိယင် ပါဏာ တိပါတာ ဝေရမဏီ ဆိုရာကနေပြီးတော့ ခြင် ယင်များ ခတ်မိ ပွတ်မိတတ်တယ်။

ဈာန် မဆိတ်သုဉ်းဘူးဆိုတော့ တကယ့်ကိုပဲ အဲဒီ ကာယဒုစရိုက်က အတိအကျ ရှောင်ကြဉ်တယ်။ ဒါကြောင့် မင်းတွေ့ခဲ့တဲ့ ဘုရားသည် အာရမ္မဏူ လက္ခဏူခေါ်တဲ့ နှစ်ထွေအပြား ဈာန်တရားကို မစွန့်တဲ့ဘုရား။ အာရမ္မဏူပနိဗ္ဗာနဈာန်ဆိုတဲ့ လောကီ

ဈာန်တွေ၊ လက္ခဏာ ပနိဗ္ဗာန်ဈာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ ဖလသမာပတ်နှင့် ယှဉ်တဲ့ ဈာန်တွေ မပြတ်မလပ် ဝင်စားတဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လားလို့ မေးတယ်။

တရားဟောဆဲ၌ပင် ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူခြင်း

သာတာဂီရက ပြန်ဖြေတယ် --

န သော အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ အထော ပါဏေသု သညတော။

အထော အာရာ ပမာဒမှာ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဈာန် န ရိဉ္စတိ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင်၊ ဟေမဝတနတ်မင်း။ သော=ထိုငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ အဒိန္နံ=အရှင်မပေးတဲ့ သူ့ဥစ္စာကို။ န အာဒိယတိ=မခိုးယူပါ။

အဒိန္နာဒါန်ဖြစ်ဖို့ ဒုစရိုက်တစ်ဆယ်ကို ဟိုအနုသယကစပြီးတော့ သမုဏ္ဍေဒပဟာန် ဖြင့် အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်လို့ အဒိန္နာဒါန်ကံတရားကြီး အမြစ်ပြတ် ပြတ်ပြီးတဲ့ ဘုရား။ ဘယ်တော့မှ မခိုးဘူးဟ-တဲ့။

အထော=ထိုမှတပါး။ ပါဏေသု=သတ္တဝါတို့အပေါ်၌။ သညတော=မသတ်မီ မညှဉ်းဆဲမိအောင် အမြဲစောင့်ရှောက် ကြည့်ရှောင်တဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါ၏။ ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်လဲပဲ အမြစ်ပြတ် ပယ်ပြီးသားဘုရား၊ ဘယ်တော့မှ မပြုတော့ဘူး။ ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်ကံတွေ ပြတ်ပြီးသားဘုရား။

အထော=ထိုမှတပါး။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ ပမာဒမှာ= အာရုံ ငါးပါး လိုက်စားမေ့လျော့ခြင်းမှ။ အာရာ=ဝေးကွာလှပါ၏။ ပမာဒမှ ဝေးကွာတယ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဒုစရိုက်မှလဲပဲ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်တယ်။ ဒီအဓိပ္ပာယ်လဲ ပါပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။

အေး အဲဒီပါဠိမှာ “ကစ္စိ အာရာ ပမာဒမှာ”လို့လဲရှိတယ်။ ‘ပမာဒမှာ’ထက် ‘ပမာဒမှာ’ က ပမာဒမှ ဆိုတဲ့ အနက်ကို ငုံ့ပြီးသား ဖြစ်နေတယ်။ ‘ပမာဒမှာ’က ပိုကောင်းတယ်တဲ့ အဋ္ဌကထာက။

အထော=ထိုမှတပါး။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ဈာန်=အာရမ္မဏူ လက္ခဏာဟု နှစ်ဆူအပြား ဈာန်တရားကို။ န ရိဉ္စတိ=ဘယ်သောအခါ မှ မစွန့်ပါ။

အထူးအားဖြင့် ဖလသမာပတ်ဆိုပါစို့၊ ဖလသမာပတ်ဆိုတဲ့ လက္ခဏာပနိဗ္ဗာန်ဈာန် ဘယ်လောက်များ ဝင်စားသလဲ ဘုရားမှာ -

စိတ္တိဿရာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဓမ္မံ ဒေသေန္တာပိ ယံ မုဟုတ္တံ တုဏှိ ဘဝိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တံ မုဟုတ္တံ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပန္နန္တိ၊ ပဂေဝ အညသ္မိံ ကာလေ။။

မူလဋီကာ ဆရာတော်ကြီး ကြည်ကြည်ညိုညို ဖွင့်ပြထားတယ်။

စိတ္တိဿရိယ ဘုန်းတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားများသည် တရားဟောစဉ်မှာပဲ ဖြစ်စေကာမူ အကြင်ခဏ၌ တရားနာပရိသတ်တွေက သာဓုအနု မောဒနာ ခေါ်နေလို့ ကိုယ်တော်ဘက်က ဆိတ်ဆိတ်နေရမယ့် အချိန်ရ၍ ထိုအချိန်ကလေးတောင်မှ အချိန်နဲ့ တိုင်းပြီးတော့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူသေးတယ်။ ဒီပြင် အခါမှာဆိုယင် ပြောစရာမရှိဘူးတဲ့၊ အဲဒီလို ချီးကျူးယူရတဲ့ ဘုရား။

ဈာန်ကို ဘယ်တော့မှ မဆိတ်သုဉ်းစေတဲ့ဘုရား၊ ကာယဒွါရ စင်ကြယ်တာ သိတယ်။ ကိုင်း ဒါဖြင့် ဝစီဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိ ငါမေးအုံးမယ်။

ကစ္စိ မုသာ န ဘဏတိ၊ ကစ္စိ န ဝိဏဗျပ္ပထော။
ကစ္စိ ဝေဘူတိယံ နာဟ၊ ကစ္စိ သမ္ပံ န ဘာသတိ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင်း သာတာဂိရနတ်မင်း။ သော=ထို ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ကစ္စိ=အသို့နည်း။ မုသာ=မုသာစကားကို။ န ဘဏတိ=မပြောဆိုတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။ သော=ထို မင်း တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ ကစ္စိ=အသို့နည်း။ န ဝိဏဗျပ္ပထော=စိတ်ကို ညစ်နွမ်းအောင် ညှဉ်းပန်းတတ်သော ဖရုသဝါစာ စကား မပြောကြားတဲ့ ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

လွသွားပမာ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့စကား စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေတတ်တဲ့ ဖရုသဝါစာ စကား မပြောတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

ကစ္စိ=အသို့နည်း။ ဝေဘူတိယံ=အချစ်သုဉ်းအောင် ကုန်းချောတဲ့စကားကို။ န အာဟ=မပြောဆိုတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

ပိသုဏဝါစာ=ကုန်းတိုက်စကား မပြောကြားတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လားကွာတဲ့၊ ဝစီဒုစရိက် စင်ကြယ်တာ မစင်ကြယ်တာမေးတယ်။

ကစ္စိ=အသို့နည်း။ သမ္ပံ=ပြန်ဖျင်းတဲ့စကားကို။ န ဘာသတိ=မပြောဆိုအပ်တဲ့ ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။

မောဟအားလုံး လွန်မြောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား

ဒါ-ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး ရှောင်ကြဉ်တဲ့ဘုရား၊ ဟုတ်ကဲ့လားလို့ - ဝစီဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိကို မေးတယ်။ ဒီတော့ သာဟာဂိရက ဘာပြန်ဖြေသလဲ။

မှသာ စ သော န ဘဏတိ၊ အထော န ခိဏဗျပ္ပထော။

အထော ဝေဘူတိယံ နာဟ၊ မန္တဝ အတ္ထံ သုဘာသတိ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင် ပောမဝတနတ်မင်း။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ မှသာ စ=မှသာစကားကိုလဲပဲ။ န ဘဏတိ= ဘယ်သောအခါမှ မပြောပါ။ (မဟုတ်တာ ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ အမှန်လေးချက် တရားနက်ကိုသာ ဟောကြားတယ်၊ မှန်တာကိုသာ ဟောကြားတယ်။) အထော=ထိုမှတစ်ပါး။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ န ခိဏဗျပ္ပထော=စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေတတ်တဲ့ ဖရသဝါစာ စကား ဘယ်သောအခါမှ မပြောကြားပါ။ (တွေ့တဲ့ လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကို အလွန်ပြေပြစ်တဲ့ နူးညံ့တဲ့ ပြည်ကြီးသူ ပြည်ကြီးသားတွေရဲ့ ပေါရိယဉ်ကျေးလှတဲ့ စကားဖြင့် ပြောတဲ့ ဘုရားပါတဲ့၊ ဘယ်တော့မှ ဘုရားဟာ ဖရသဝါစာ စကား မပြောကြားဘူးတဲ့။)

အထော=ထိုမှတစ်ပါး။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသည့် ဘုရားသည်။ ဝေဘူတိယံ= အချစ်ပြုန်းအောင် ကုန်းတိုက်တဲ့စကားကို။ န အာဟာ=ဘယ်သောအခါမှ မပြောဆိုပါ။ (ပိသုဏဝါစာ-ကုန်းတိုက်စကား ဘယ်တော့မှ မပြောဘူးကွတဲ့။ လူတွေ မတည့်နေရင် စေ့စပ်တဲ့စကား ပြောပေးတယ်။ တည့်နေပြီဆိုရင် အေး ဒီလိုမှပေါ့၊ ညီညီညွတ်ညွတ်နေမှ သင့်တော်တယ်ဆိုတာ နှစ်ဘက်ပြောပြီးတော့ ပိုပြီးတော့ ခိုင်မြဲစေတယ်။ သင်တို့လို အမျိုးကောင်းသားတွေအဖို့ စိတ်ဝမ်းကွဲဖို့ မတော်ဘူး၊ မြန်မြန် စေ့စပ်ပေးတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားပါတဲ့။) သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသည့် ဘုရားသည်။ မန္တဝ မန္တဝယ= ဉာဏ်ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်မြင် ပြီးမှ။ အတ္ထံ=အကျိုးရှိတဲ့ စကားကို။ သုဘာသတိ= ကောင်းစွာ ပြောဆိုတော်မူပါပေ၏။

ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင် သိမြင်ပြီးတော့မှ အကျိုးရှိတဲ့ စကားကို ပြောတာပါ။ စကားသိမ်စကားဖျင်းတွေကို ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ သမ္မပ္ပလာပ မပြောဘူးတဲ့။ ဒီလိုပြောလိုက်သဖြင့် ဝစီဒွါရ စင်ကြယ်တဲ့ဘုရား ဟုတ်မှန်တယ်ဆိုတာ ဖြေပြီးပြီ။ ဝစီဒွါရ သုဒ္ဓိပြဿနာ အမေးအဖြေ ပြီးပြီ။ အေး ဒါဖြင့် သွားတော့မလား၊ မသွားရသေးဘူး။

မောဟအားလုံး လွန်မြောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ၁၇၅

ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ စင်ကြယ်ပေမဲ့ မနောဒွါရ စင်ကြယ်တဲ့ ဘုရား ဟုတ် မဟုတ်
မေးအုန်းမယ်။

ကမ္မိ န ရဇ္ဇတိ ကာမေသု၊ ကမ္မိ စိတ္တံ အနာဝိလံ။
ကမ္မိ မောဟံ အတိက္ကန္တော၊ ကမ္မိ ဓမ္မေသု စက္ခုမာ။

မာရိသ=သာတာဂိရနတ်မင်း။ သော=ထို သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်
သည်။ ကာမေသု=ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ကမ္မိ=အသို့နည်း။ န ရဇ္ဇတိ= အဘိဇ္ဈာ
ကင်း၍ တပ်မက်ခြင်းမရှိတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။ (အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက်ကင်း
ပြီးတော့ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းရှိတဲ့ ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။) ကမ္မိ=အသို့နည်း။ အသု=
ထိုမင်း တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား၏စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနာဝိလံ=ဗျာပါဒကင်းသဖြင့် သန့်ရှင်း
ကြည်လင်ပါရဲ့လား။ (ဗျာပါဒ အနောက်အကျိ ကင်းပြီးတော့ သန့်ရှင်းကြည်လင်ပါရဲ့
လား။ ဒါက ဗျာပါဒ မနောဒုစရိုက် ကင်းမကင်း မေးတာ) ကမ္မိ=အသို့နည်း။ သော=
ထို မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ မောဟံ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြောင်း မောဟအပေါင်းကို။
အတိက္ကန္တော=လွန်မြောက် ပယ်ဖျောက်ပြီးတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ (မင်းတွေ့ရတဲ့ ဘုရား
သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မနောဒုစရိုက် ဖြစ်ကြောင်း မကောင်းတဲ့ အဝိဇ္ဇာ မောဟတရားကို
လွန်မြောက် ပယ်ဖျောက်ပြီးတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား) ကမ္မိ=အသို့နည်း။ ဓမ္မေသု=တရား
အားလုံးတို့၌။ စက္ခုမာ=ဉာဏ်ပညာ မျက်စိရှိတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါ၏လား။

ဒီလိုမေးတယ်။ သာတာဂိရနတ်မင်းက ပြန်ဖြေတယ် -
န သော ရဇ္ဇတိ ကာမေသု၊ အထော စိတ္တံ အနာဝိလံ။
သဗ္ဗမောဟံ အတိက္ကန္တော၊ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မေသု စက္ခုမာ။

မာရိသ=ဟေမဝတနတ်မင်း။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်
သည်။ ကာမေသု=ကာမဝတ္ထု အစုစုတို့၌။ န ရဇ္ဇတိ=အဘိဇ္ဈာကင်းသဖြင့် တပ်မက်ခြင်း
မရှိပါပေ။ (အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက်ကို အမြစ်ပြတ်ပယ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်လို့ ဘယ်တော့မှ
မတပ်မက်ဘူး။) အသု=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏။ စိတ္တံ= စိတ်
သည်။ အနာဝိလံ=ဗျာပါဒ ကင်းသဖြင့် နောက်ကျိခြင်း အလှင်းမရှိပါ။ (ဗျာပါဒ မနော
ဒုစရိုက် မရှိဘူး၊ မရှိဘူး၊ မရှိတဲ့အတွက် ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားရဲ့ စိတ်ဟာ ဘယ်တော့မှ
မနောက်ကျိဘူး၊ အမြဲတစေ ကြည်လင်နေတယ်။) သော=ထိုငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား
ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ သဗ္ဗမောဟံ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်း အလုံးစုံသော ဘုရား

ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ သဗ္ဗမောဟံ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်း အလုံးစုံသော မောဟအပေါင်းကို။ အတိက္ကန္တော=လွန်ပြီးတဲ့ဘုရား ပယ်ပြီးတဲ့ဘုရား လွန်မြောက်ပြီးတဲ့ဘုရား ဟုတ်မှန်ပါ၏။

မောဟရှစ်ပါး

မောဟမှန်သရွေ့ အကုန်လုံး လွန်မြောက်ပြီး ပယ်ပြီးတဲ့ ဘုရားပါ။ ဒုက္ခသစ္စာကို မသိတဲ့မောဟ၊ သမုဒယသစ္စာကို မသိတဲ့မောဟ၊ နိရောဓသစ္စာကို မသိတဲ့မောဟ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မသိတဲ့မောဟ၊ သစ္စာ ၄-ပါး မသိတဲ့ မောဟ ၄-မျိုးရယ်။ သံသရာရှေ့ပိုင်းကို မသိတဲ့ မောဟ၊ သံသရာနောက်ပိုင်းကို မသိတဲ့မောဟ၊ ရှေ့ပိုင်းနောက်ပိုင်း နှစ်မျိုးလုံးကို မသိတဲ့ မောဟ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိတဲ့မောဟ မောဟလေးမျိုးရော အဲဒီမောဟရှစ်မျိုးရှိရင်သာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်မယ်။ ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်း ဤမောဟရှစ်ပါး အပေါင်းကိုလည်းပဲ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်လုန်ဖြတ်တောက် လွန်မြောက်ပြီးတဲ့ ဘုရားပါတဲ့။

ဗုဒ္ဓေါ=ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ဓမ္မေသု=တရားဥသံ့ အလုံးစုံတို့၌။ စက္ခုမာ=သမန္တစက္ခုသဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်ကြီးဖြင့် အလုံးစုံ မြင်တော်မူတတ်ပါပေ၏။

သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်ရှင်ဖြစ်လို့ အားလုံးသော တရားတွေကို မြင်တော်မူတဲ့ ဘုရားပါ -တဲ့။ မနောဒွါရသဒ္ဓိ=မနောဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိ မရှိ မေးဖြေပြီးပြီ။ ကာယ ဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိ၊ ဝစီဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိ၊ မနောဒွါရ စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိ မေးပြီး ဖြေပြီးတော့ သွားလိုက်ပါတော့လား။ မဟုတ်သေးဘူး။ ဟေမဝတနတ်ဘီလူးက မိမိက ပုံပန်းမှာ သူက ဗုဒ္ဓါနုဿတိအလုပ် လုပ်တယ်နဲ့တူတယ်။ ပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်ကို သူက သိပ်ကြည်ညိုသတဲ့။ အဲဒါကြောင့် သူကြည်ညိုတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ဘုရားကို စုံစမ်းချင်တယ်။

ကစ္စိ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပန္နော၊ ကစ္စိ သံသုဒ္ဓစရဏော။
ကစ္စိဿ အာသဝါ ဒီဏာ၊ ကစ္စိ နတ္ထိ ပုနဗ္ဗဝေါ။

မာရိသ=ဘာတာဂိရနတ်မင်း။ သော=ထို သင်တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည်။ ကစ္စိ=အသို့နည်း။ ဝိဇ္ဇာယ=သုံးမျိုးရစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့်။ သမ္ပန္နော=ပြည့်စုံတဲ့ဘုရား ဟုတ်မှန်ပါ၏လော။

(မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝက္ခဉာဏ် ဆိုတဲ့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ အဲဒီဝိဇ္ဇာသုံးပါးပေါ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ ဣဒ္ဓိဝိမ ဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်၊ စေတောပရိယဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်ငါးပါး ထပ်ထည့်လိုက်တော့ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သုံးပါးရှစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။)

ကမ္မိ=အသို့နည်း။ သံသုဒ္ဓစရဏော=စင်ကြယ်သော စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါး ရှိတဲ့ ဘုရားဟုတ်ပါရဲ့လား။

စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါး စင်ကြယ်တဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့လား။ ပညာဆိုတာနဲ့ ဝိဇ္ဇာ၊ စရဏဆိုတဲ့အကျင့် ဒီနှစ်ခုဟာ မျက်စိနဲ့ ခြေထောက်နဲ့ တူတယ်။ ဝိဇ္ဇာက မျက်စိနဲ့ တူတယ်။ စရဏက ခြေထောက်နဲ့တူတယ်။ မျက်စိက ကောင်းလို့ ခြေထောက် မကောင်း ယင် သွားမဖြစ်ဘူး။ ခြေထောက်သာကောင်းပြီး မျက်စိမမြင်ယင်လဲပဲ လိုအပ်တဲ့ခရီး သွားမရဘူး။ ခြေထောက်လဲမရှိ မျက်စိမမြင် ယင်လဲပဲ လိုအပ်တဲ့ခရီး သွားမရဘူး။ ခြေထောက်လဲမရှိ မျက်စိလည်းမရှိဘူးဆိုယင် ဘယ်မှ သွားမရဘူး။ နှစ်ပါးစုံမှ လိုအပ် တဲ့ခရီး သွားရတယ်။ ဒါကြောင့် သင်တွေ့ရတဲ့ ဘုရားဟာ ဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မျက်လုံး၊ စရဏတည်းဟူသော ခြေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ အလိုရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ခရီး ရောက်အောင် သွားနိုင်ဖို့ ဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မျက်စိ၊ စရဏတည်းဟူသော ခြေနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား- ဒီလိုမေးတယ်။)

ကမ္မိ=အသို့နည်း။ အဿ=ထိုမင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား၏သန္တာန်၌။ အာသဝါ= အာသဝတရားတို့သည်။ ဝိဏာ=ကုန်ပြီးပြီလော။

(ဘုရားဆိုတာ အာသဝတရား ကုန်ရတယ်။ မင်းတွေ့ရတဲ့ ဘုရားသည် အာသဝ ခပ်သိမ်း ကုန်ပြီးတဲ့ဘုရား ဟုတ်ကဲ့လား။ ဒီလို မေးတယ်။)

ကမ္မိ=အသို့နည်း။ အဿ=ထို မင်းတွေ့ခဲ့ ရတဲ့ဘုရား၏အဖို့ရာ။ ပုဗ္ဗုတေ=တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဝယ် ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ နတ္ထိ=မရှိတဲ့ဘုရား ဟုတ်ပါရဲ့ လားတဲ့။

သုံးပါးရှစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း

နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ နေရာအနီးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဘုရားမဟုတ်သေးဘူး။ နောက် ဘဝ ပဋိသန္ဓေ မရှိမယ့် မနေရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်ကဲ့လားလို့ မေးတယ်။ ဒီတော့

သာတာဂိရ နတ်မင်းက ပြန်ဖြေတယ်။

ဝိဇ္ဇာယ စေဝ သမ္ပန္နော၊ အထော သံသုဒ္ဓစရဏော။

သဗ္ဗဿ အာသဝေါ ခိဏာ၊ နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဗတေ။

မာရိသ=ဟေမဝတနတ်မင်း။ သော=ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ် သည်။ ဝိဇ္ဇာယ စေဝ=သုံးပါးရှစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့်လည်း။ သမ္ပန္နော= ပြည့်စုံတော်မူပါ ပေ၏။ (မင်းမေးတဲ့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး အားလုံး ပြည့်စုံတဲ့ဘုရားပါတဲ့) အထော= ထိုမှတစ်ပါး။ သံသုဒ္ဓစရဏော=စင်ကြယ်တဲ့ စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ တော်မူပါပေ၏။ (ဒီနှစ်ပိုင်းဖြင့် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်ရှင် ဖြစ်ပါပေ၏လို့ ပြောလိုတယ်) အဿ=ထိုမြတ်စွာဘုရားမှာ။ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော။ အာသဝါ=အာသဝတရားတို့ သည်။ ခိဏာ=ကုန်ပြီး ကုန်ပြီ။ (ဘယ်အာသဝေါတရားမှ မရှိဘူးတဲ့။ မဂ်လေးပါးဖြင့် အပိုင်းပိုင်း ပယ်ဖြတ်ပြီးလို့ အာသဝ လေးပါးလုံး အကုန်လုံးကုန်ပြီ။ နောက်လည်း ဘယ်တော့မှ ဘုရားမှာ ဒီအာသဝတွေ မဖြစ်တော့ဘူး။) တဿ=ထိုဘုရား၏ အဖို့ရာ။ ပုနဗ္ဗတေ=တဖန်ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်းဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးသည်။ နတ္ထိ=တစိုးတစ်မျှ မရှိတော့ချေ။

ဘယ် ပဋိသန္ဓေမှ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့၊ ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားမှာ ပဋိသန္ဓေ ဇာတ်ဒုက္ခ ကြီး အပြီးတိုင်ငြိမ်းပြီ။ ဇာတ်ဒုက္ခငြိမ်းတယ်ဆိုတာ အားလုံးကုန် ဒုက္ခတွေ ငြိမ်းတဲ့ ဘုရားပါလို့ ဆိုတော့ ကျေနပ်သွားတယ်။ ကျေနပ်သွားတော့ ဟေမဝတက သာတာဂိရ ကို မင်းကို ငါ ချီးမွမ်းပါတယ်။ မင်း ဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တွေကို အောင်အောင်မြင်မြင် ချီးမွမ်းဖြေကြား ပြောဆိုနိုင်တာကို ငါချီးမွမ်းပါတယ်။ ငါသဘောကျတယ်။ ဒီအဓိပ္ပာယ် နဲ့ ဟေမဝတနတ်မင်းက ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ -

သမ္ပန္နံ မုနိနော စိတ္တံ၊ ကမ္မုနာ ဗျပ္ပထေန စ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဓမ္မတော နံ ပသံသသိ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင် သာတာဂိရနတ်မင်း။ မုနိနော=မင်းတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား၏။ စိတ္တံ=စိတ်သည်။ ကမ္မုနာ စ=မနောကံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗျပ္ပထေန စ= ဝစီကံ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမ္ပန္နံ=ဝိသုဒ္ဓိဂုဏ် အလုံးစုံနဲ့ ပြည့်စုံပါပေ၏။

မင်း တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားဟာ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရ - ဒွါရသုံးပါးမှာပင် စင်ကြယ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပါပေ၏။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ=ဝိဇ္ဇာစရဏ ဂုဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော။ နံ=ထို မြတ်စွာ ဘုရားကို။ တံ့=သင်သည်။ ဓမ္မတော=တရားသဘောကျကျ။ ဝါ၊ သဘာဝကျကျ။ ပသံသသိ=ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားနိုင်ပါပေ၏။

မင်း တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားကို မင်း သဘာဝကျကျ ချီးမွမ်းနိုင်ပါတယ်။ ငါ မင်းကိုပဲ အံ့ဩတယ်၊ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ်။ တစ်ခါ သဘာဝဂီရက ပြန်ပြောပြန်တယ်။

သမ္ပန္နံ မုနိနော စိတ္တံ၊ ကမ္မုနာ ဗျပ္ပထေန စ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဓမ္မတော အနုမောဒသိ။

သူငယ်ချင်း ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရားရဲ့ စိတ်တော်ဟာ ကာယကံ ဝစီကံ မနောက် ဆိုတဲ့ သမ္ပတ္တိဂုဏ်နဲ့ အင်မတန် ပြည့်စုံပါတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါတယ်။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ=သုံးပါးရှစ်ဖြာ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့် စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သော။ နံ=ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ တံ့=သင်သည်။ ဓမ္မတော=တရားသဘောအားဖြင့်။ အနုမောဒသိ=ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ငါပြောသမျှ မင်းလက်ခံ ပါပေ၏။

ဘုရားဖူးသွားရန် ခေါ်ခြင်း

အေး ... သဘာဝကျကျ မင်းလဲလက်ခံတယ်။ မင်းလဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လက်ခံ ယင် ငါ မင်းကိုလဲ ချီးမွမ်းတယ်ဆိုပြီး သာကာဂီရနတ်မင်းကပဲ ဆက်ပြီးတော့ မင်း သံသယကင်းပြီး ဖြစ်လို့ ဘုရားဖူး သွားပြန်လို့။

သမ္ပန္နံ မုနိနော စိတ္တံ၊ ကမ္မုနာ ဗျပ္ပထေန စ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဓမ္မတော အနုမောဒသိ။

မာရိသ=အဆွေတော် မဟာမဝဟနတ်မင်း။ မုနိနော=ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဘုရား၏။ စိတ္တံ=စိတ်တော်သည်။ ကမ္မုနာ စ=ကာယကံ မနောက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗျပ္ပထေန စ=ဝစီကံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမ္ပန္နံ=ဝိသုဒ္ဓိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလှပါ၏။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ=ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော။ ဂေါတမံ=ဂေါတမ နွယ်ဇွာ ရှင်တော်ဘုရားကို။ ဟန္တံ=ဘုရားဟုတ်လား မဟုတ်လားဟု ယုံမှားသင်္ကာ မရှိပါဘဲ သေချာစေ့စပ် ဘုရားပဲဟု ရဲရဲကြီး ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်။ ပဿာမ=အဖူးအမြော် အကန်တော့ သွားရောက်ကြပါစို့။

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အခုပဲ ဘုရားဖူးသွားကြစို့။ သာတာဂိရက ခေါ်လိုက်တော့ ဟေမဝတက ပြန်ပြီး တော့ အေး ဘုရားဖူး သွားရအောင်လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ပြန်ခေါ်တယ်၊ ဘယ်နှယ် ခေါ်သလဲ -

ဧဏီဇယ် ကိသံ ဝီရံ၊ အပ္ပာဟာရံ အလောလုပ်။
မုနိံ ဝနသ္မိံ ဈာယန္တံ၊ ဧဟိ ပဿာမ ဂေါတမံ။

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင် သာတာဂိရနတ်မင်း။ ဧဏီဇယ်=ဧဏီမည်သော သားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့်တူတဲ့ လုံးဝိုင်းသော သလုံးမြင်းခေါင်းလည်း ရှိတော်မူ ထသော။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီး တစ်ပါး။ ဒို့ သူငါ ခြေသလုံးကို စမ်းကြည့်၊ တစ်ဘက်က အရိုးငေါငေါထွက်လို့။ ဟိုတစ်ဘက် ကြည့်လိုက်စမ်း၊ အသားပုံကြီးက ကုလားအုတ် လည်ပင်းကြီးလို နေတယ်။ ဘုရား သလုံးတော်က ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ဧဏီခေါ်တဲ့ သားကောင်ရဲ့ သလုံးများ အလယ်ခေါင်က အရိုး၊ ဘေးက အသားတွေ ဝိုင်းပြီးတော့ နေသလို ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်မှာလဲပဲ မြင်းခေါင်းရိုးက အလယ်ခေါင်မှာ။ အဲဒီ မြင်းခေါင်းရိုးကို ပတ်ပြီးတော့ ပွတ်ထိုးထားသလို အသား တွေညီလို့၊ ဟို ရှေးက ကျောင်းကြီးတွေ ပွတ်ထိုးထားတာမျိုးလို အဲဒီလို ဘုရားရဲ့ ခြေသလုံးက နေတယ်။ အဲဒီ လက္ခဏာကို ဧဏီဇယ်လက္ခဏာလို့ ခေါ်တယ်။

ဧဏီဇယ်=ဧဏီဇယ်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ကိသံ=ဝါသနာနှင့်တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာခပင်း ကင်းတော်မူပြီးထသော။ ဝီရံ=သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လ ဝီရိယ ရှိတော်မူထသော။ အပ္ပာဟာရံ=နှိုင်းနှိုင်းယှဉ်ယှဉ် စားသောက်တော်မူလေ့ရှိပေ ထသော။ (တိုင်းတိုင်းထွာထွာ နှိုင်းနှိုင်းယှဉ်ယှဉ် စားသောက်တော်မူတယ်။ စားနိုင် သလောက်အောက် လေးငါးလုတ် လျှော့စားတယ်။) အလောလုပ်=လောလုပ္ပတဏှာ ခပင်း ကင်းတော်မူပြီးထသော။ ဝနသ္မိံ=တောအရပ်၌။ ဈာယန္တံ=ဈာန်နှစ်ပါး ဝင်စားလေ့ ရှိထသော။ မုနိံ ဂေါတမံ=ဂေါတမနွယ်ဖွား ရှင်တော်ဘုရားကို။ ဧဟိ=လာလှည့်။ ပဿာမ=အဖူးအမြော် အကန်တော့ သွားရောက်ကြစို့။

သူငယ်ချင်း ဂေါတမနွယ်ဖွား ရှင်တော်ဘုရားကို အဖူးသွားကြစို့။ -

သီဟံဝေကစရံ နာဂံ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။
ဥပသကံမ္မ ပုစ္ဆာမ၊ မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ။

တစ်ဆင့်စကားကြားရုံဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်သော ကာဠိ

မာရိသ=အဆွေမှန်လျှင် သာတာဂိရနတ်မင်း။ သီဟံဝ=ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းတော်မူပေထသော။ ဧကစရံ=တဇျာ အဖော် မခေါ်ဘဲ တကိုယ်တည်း လှည့်လည်လေ့ရှိထသော။ နာဂံ=မကောင်းမှု ပြုတော်မမူထသော။ ကာမေသု=ကာမတရားတို့၌။ အန ပေက္ခိနံ=ကိလေသာကာမ ဝတ္ထုကာမ နှစ်မျိုးလုံး၌ပင် ငဲ့ကွက်ခြင်း ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ ဥပသင်္ကမ္မ=ချဉ်းကပ်၍။ မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ=သေမင်းရဲ့ ကျော့ကွင်းခေါ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အကျင့်ပဋိပတ်ကို။ ပုစ္ဆာမ=မေးလျှောက်ကြစို့လား သူငယ်ချင်း။

မြတ်စွာဘုရားကို သေမင်းရဲ့ ကျော့ကွင်းခေါ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကောင်းကို သွားမေးကြစို့။ အဲဒီလို ပြောတယ်။ အေး သူတို့ကတော့ မေးကြစို့ ဆိုပြီးတော့ ဘုရားထံ သူတို့လမ်းအတိုင်း သူတို့သွားကြတယ်ပေါ့။ သို့သော် အဲဒီအချိန် ဖြစ်ရပ်ကို ကြည့်ရမယ်။

တစ်ဆင့်စကားကြားရုံဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်သော ကာဠိ *

အဲဒီနတ်နှစ်ပါးပြောတဲ့စကား အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးအစုံ အကုန်လုံးကို အောက်က ကာဠိဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးက အဲဒီနတ်နှစ်ပါး ပြောနေတဲ့ ဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တွေ ကျေးဇူးတွေ ကြားရတော့ ကြည်ညိုလိုက်တာတဲ့။ ဘုရားကို မဖူးတွေ့ရသေးမီ တစ်ဆင့်

* ကာဠိ အမျိုးသမီး ။ ။ ကာဠိ ဟူသော ပါဠိစကားသည် မြန်မာလို အသားမည်းသော အမျိုးသမီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ ထိုကာဠိဥပါသိကာမသည် လွန်ခဲ့ပြီးသော ကမ္ဘာတစ်သိန်းအခါက ပွင့်တော်မူခဲ့သည့် ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် ကပင် ဥပါသိကာမတစ်ဦးအား တစ်ဆင့်ကြားရုံနှင့် တရားရသော အနဿဝပ္ပသန္တ ဧတဒဂ် ဘွဲ့ထူး ပေးတော်မူသည်ကို တွေ့ကြုံရသဖြင့် ဤဘွဲ့ထူးမျိုးကို ရယူဖို့ရန် လွန်ကဲသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုများ ပြုလျက် တောင့်တခဲ့ပြီးသူ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌ ကျင်လည်ခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သေဋ္ဌေးအိမ်၌ ဖြစ်ခဲ့သည်။ (အံ၊ ၄၊ ၁။ ၃၅၁) ရာဇဂြိုဟ်မြို့သူ ဖြစ်သော်လည်း အရွယ်ရောက်၍ ကုရရဃရမြို့ (ကုလဃရမြို့)၌ အိမ်ထောင်ကျသဖြင့် ကုရရဃရမြို့သူ ကာဠိဟုလည်း ခေါ်ကြပြန်သည်။ (အံ၊ ၁၊ ၂၈) သောတာပန်တည်သူ အမျိုးသမီးများအနက် အစအဦး ပထမဆုံး သောတာပန်တည်သူ ဖြစ်သည်။ (အံ၊ ၄၊ ၁၊ ၁၀၈)

ကြားနဲ့ ကြည်ညိုတာ။ သူ့ကို ဘယ်သူကမှ ဟောလို့ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လောက် ကြည်ညိုသလဲဆိုတော့ အဲဒီကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါတရားကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သဒ္ဓါက နေပြီး ပညာတွေဖြစ်လာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတွေမြင်၊ ဝိပဿနာရဲ့လို့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ကို ဒီအနားတွင် ရောက်တယ်။ ပါရမီရှင်ပေါ့၊ ဒါကြောင့် နောက်တစ်ချိန် သူ့ကို မြတ်စွာ ဘုရားက သာဝကတွေကို ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူး ချီးကျူးတဲ့ ပွဲကျတော့ ဒီကာဠိအမျိုးသမီးကို-

ဧတဒဂုံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ ဥပါသိကာနံ အနုဿဝပ္ပသန္နာနံ ယဒိဒံ ကာဠိ ဥပါသိကာ ကုရယရိကာ။ (အံ ၁၊ ၂၈)

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့။ ကုရယရိကာ=ကုရယရမြို့မှာနေသော။ ယဒိဒံ ယာ အယံ ကာဠိ ဥပါသိကာ=အကြင် ကာဠိ ဥပါသိကာမသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ အနုဿဝပ္ပသန္နာနံ= တဆင့်ကြားနဲ့ ငါဘုရားကို ကြည်ညိုကြကုန်သော။ မမ သာဝိကာနံ=ငါဘုရား၏ တပည့်မ သာဝိကာ ဥပါသိကာတို့တွင်။ ဧတံ ဧသာ=ဤကာဠိသေဋ္ဌေးကတော်သည်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂါ=အမြတ်ဆုံး အသာဆုံးပါတည်း။

ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးကျူးယူရတယ်။ ကာဠိက ဒီမှာ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး နေရစ် တယ်။ သာကာဂိရနဲ့ ဟေမဝတနတ်မင်းနှစ်ပါးက နတ်ဘီလူးတစ်ထောင်ခြံရံ၍ မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးတဲ့ မိဂဒါဝုန်တောကို သွားကြတယ်။ အချိန်ကား သန်းခေါင်။ မိဂဒါဝုန်ကို သန်းခေါင်ချိန်မှာ ရောက်တယ်။ ဘုရားကလဲ သူတို့ကို တရားဟောဖို့ တင်ပျင်ခွေ မပျက်သေးဘူး၊ စောင့်နေတယ်။ အခြံအရံ နတ်ဘီလူးတစ်ထောင်နဲ့ သာတာဂိရနဲ့ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးနှစ်ပါး သွားကြပြီ။ ဘုရားထံမှောက် သွားရောက် ဝပ်လျှိုး ရှိရိုးဦးညွတ် အပြစ်လွတ်ရာ အရပ်က တည်နေကြပြီ။ အဲဒီကျတော့လဲ ဟေမဝတကပဲ -

-
- ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာများ၌ ဤဧတဒဂ်ရ ကာဠိအမျိုးသမီးမှတစ်ပါး
- (၁) ရှေးကဖြစ်သည့် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တောင် ဒူသိမာရ်နတ်၏နမ ကာဠိ (မ၊ ၁။ ၄၀၈)
 - (၂) သမနနတ်မင်း၏နမ ဒိဃတာလာဘီလူး၏ဇနီး ကာဠိ။ (မ၊ ၅၊ ၄။ ၅)
 - (၃) ဗာရာဏသီပြည်သူ ပြည်တန်ဆာ ကာဠိ။ (ဇာ၊ ၅၊ ၄။ ၂၄၉)
 - (၄) သာဝတ္ထိပြည် ဝေဒေဟီသူကြွယ်မ၏ လိမ္မာသောကျွန်းမ ကာဠိ။ (မ၊ ၁။ ၁၇၆)
 - (၅) ကောသလီသေဋ္ဌေး၏ကျွန်းမ ကာဠိ။ (ပဋိသံ၊ ၅၊ ၂။ ၂၉၆။ ဓမ္မ၊ ၅၊ ၁။ ၁၁၁)
- ဟူ၍ ကာဠိအမျိုးသမီးများလည်း ရှိသေးသည်။

အက္ခရာတာရံ ပဝတ္တာရံ၊ သဗ္ဗဝပ္ပာန ပါရဂုံ။

ဗုဒ္ဓံ ဝေရဘယာတိတံ၊ မယံ ပုဏ္ဏမ ဂေါတမံ။

အင်မတန် ဉာဏ်ဆန်းကြယ်တဲ့ နတ်ဘီးလူးနော်။ အခု ဘီလူးဖြစ်လို့သာ ဖြစ်တာ၊ ဟိုဘဝကို ပြန်ကြည့်စမ်း၊ ဝိနည်းမိုရ် ကိုယ်တော်ကြီးတွေ၊ နိကာယ်ငါးရပ် ကမ်းလုံးခတ် တတ်မြောက်တဲ့ ကိုယ်ကော်ကြီးတွေ။ အဲဒီတော့ ဒီဂါယာတွေ ဒီဂုဏ်တွေကို ဝိနည်းမိုရ် ဘဝတုန်းက ကြည့်ညှိခဲ့ဖူးတာ။

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်နေဝန်း၊ ထွန်းပတော်မူသော မြတ်ဇ္ဇာဘုရား။ အက္ခရာတာရံ= ဥဒ္ဓေသထား၊ အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော် မူတတ်ပါပေထသော။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို ကျက်ဖူး ရဖူးကြသားပဲ။

“ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ကတမေ စတ္တာရော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သဗ္ဗဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သဗ္ဗဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သဗ္ဗဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဓမ္မေယု မပ္ပာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သဗ္ဗဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ။ ။ ဥဒ္ဓေသဂါရ ကထာ နိဋ္ဌိတာ”

လို့ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ကျက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဟောဒီ စာပိုဒ် ရတယ်။ အေး အဲဒီ စာပိုဒ်ကို ဥဒ္ဓေသ သတိပဋ္ဌာန်အကျဉ်းလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီက နောက်ကျတော့ နိဒ္ဓေသ။ အဲဒီလို ဘုရားက တရားဟောယင် ဥဒ္ဓေသနဲ့ နိဒ္ဓေသနဲ့ အကျဉ်းနဲ့ အကျယ်နဲ့ ဟောတဲ့ ဂုဏ်ကို နှစ်ခုခွဲပြီးတော့ -

အက္ခရာတာရံ=ဥဒ္ဓေသထား၊ အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း တရားကို ဟောကြားတော် မူတတ်ပါပေထသော။ ပဝတ္တာရံ=နိဒ္ဓေသပွား၊ အကျယ်အားဖြင့်လည်း တရားကို ဟောကြား တော်မူတတ်ပါပေထသော။ သဗ္ဗဝပ္ပာနံ=ခပ်သိမ်းသောတရားကို၏ အရာ၌။ ပါရဂုံ= ပါရဂူမြောက် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးထသော။

ပါရဂူခြောက်မျိုး

ပါရဂူခြောက်မျိုး ရှိတယ်။

- (၁) အဘိညာ ပါရဂူ
- (၂) ပရိညာ ပါရဂူ
- (၃) ပဟာန ပါရဂူ
- (၄) သစ္စိကိရိယာ ပါရဂူ
- (၅) ဘာဝနာ ပါရဂူ။
- (၆) သမာပတ္တိပါရဂူ * တဲ့။

(၁) အဘိညေယျတရားဆိုတာ အာရုံပြုသင့် ပြုထိုက်တဲ့ ပရမတ်တရား ပညတ်တရား ညေယျမံ တရားငါးမျိုး၊ အဲဒီတရားတွေကို အဘိညေယျတရားလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အဘိညေယျတရားကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထူးထူးချွန်ချွန် သိတဲ့နေရာမှာ အထွတ်အထိပ် ရောက်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘိညာ ပါရဂူလည်း မည်တော်မူတယ်။

(၂) ပရိညေယျတရားတဲ့ ။ ဝိပဿနာရုတဲ့အခါ ဉာတပရိညာ တီရဏပရိညာဆိုတဲ့ ပရိညာတို့ဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိအပ်၍ ပဟာနပရိညာဖြင့် ပယ်အပ်တဲ့ တရားတွေ ဘာတွေလဲ၊ တေဘူမိက သင်္ခါရတရားတွေ၊ အဲဒီ တေဘူမိက သင်္ခါရတရားတွေကို ဆိုင်ရာဖြစ်တဲ့ ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာ - ပရိညာသုံးပါးနဲ့ ပိုင်းခြားသိမြင်တဲ့ နေရာမှာ အထွတ်အထိပ်မြောက် ရောက်လို့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ် သည် ပရိညာ ပါရဂူ။ ဒီလို အမည်ရတယ်။

(၃) ပဟာန ပါရဂူ ။ ပယ်အပ်တဲ့တရား = ပဟာတဗ္ဗတရား တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာကို ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာကို ပယ်တဲ့နေရာမှာ သူမတူတန် ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်လို့ အထွတ်အထိပ်မြောက် ရောက်တော်မူတဲ့အတွက် ဘုရားသည် ပဟာန ပါရဂူ။

(၄) သစ္စိကာတဗ္ဗတရားတဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတဲ့နေရာမှာ သူမတူတန် အထွတ်အထိပ်မြောက် ရောက်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စိကိရိယာ ပါရဂူ။

* သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ပထမအုပ်၊ ၂၀၆။

ပြဿနာလေးချက် မေးလျှောက်ခြင်း

(၅) ဘာဝေတဗ္ဗတရား၊ အရိယမဂ် မဂ္ဂသစ္စာကို ဘာဝေတဗ္ဗတရားလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဘာဝေတဗ္ဗ တရားမျိုးဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားတဲ့နေရာမှာ သူမတူတန် အထွတ်အထိပ်မြောက် ရောက်လို့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည် ဘာဝနာပါရဂူ။

(၆) ဝင်စားအပ်တဲ့ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတရားတွေ၊ လောကီဈာန်သမာပတ်တွေ ရှိတယ်။ နိရောဓသမာပတ်ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ် ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဝင်စားရမယ့် သမာပတ်တရားတို့ကို ဝင်စားတဲ့နေရာမှာ သူမတူတန် အထွတ်အထိပ်မြောက် ရောက်လို့ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်သည် သမာပတ္တိပါရဂူ။

အဲဒီ ပါရဂူခြောက်ပါး။ ဂုဏ်ခြောက်ဆင့်ကို ရည်စူးပြီးတော့ -

သဗ္ဗဓမ္မာနံ = ခပ်သိမ်းသော အဘိညေဃျ ပရိညေဃျ ပဟာတဗ္ဗ ဘာဝေတဗ္ဗ သစ္စိကာတဗ္ဗ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတရားတို့၏ အရာ၌။ ပါရဂုံ=ပါရဂူမြောက် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးထသော။ (ပါရဂူခြောက်ပါး အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။) ဝေရဘယာတိတံ=ရန်မျိုး ဘေးမျိုး ကိလေသာဆိုးကို ဖြတ်ချိုးလွန်မြောက် တော်မူပြီးထသော။ ဂေါတမံ=ဂေါတမနွယ်ဖွား ဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓံ=မြတ်စွာဘုရားကို။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ပုစ္ဆာမ=သိလိုရေးဖြင့် ပြဿနာ စစ်ဆေး မေးလျှောက်ကြ ပါရစေဘုရား။

ပြဿနာလေးချက် မေးလျှောက်ခြင်း

တပည့်တော်တို့ ပြဿနာ မေးလျှောက်ကြပါရစေ ဘုရားလို့ လျှောက်တော့ ဘုရားက ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် အေး အလိုရှိယင် မေးပေါ့။ ဒီ အမူအရာဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေတယ်။ ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ရလို့မေးပြီး။ ဒီကျမှ တရားသား ရောက်တယ်။

ကိသ္မိံ လောကော သမုပ္ပန္နော၊ ကိသ္မိံ ကုဗ္ဗတိ သန္တံ။

ကိဿ လောကော ဥပါဒါယ၊ ကိသ္မိံ လောကော ဝိဟညတိ။

(၁) ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းပတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိသ္မိံ=အဘယ်တရား ထင်ရှားဖြစ်လတ်သော်။ လောကော=လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောကသည်။ သမုပ္ပန္နော=ဖြစ်ပေါ်ပါသနည်းဘုရား။

ဘယ်တရား ထင်ရှားဖြစ်ယင် လူရယ် နတ်ရယ် ဗြဟ္မာရယ်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါ ထင်ရှား ဖြစ်ပါသလဲဘုရား။

(၂) လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောကသည်။ ကိသ္ဗိ=အဘယ်တရား၌။ သန္တဝံ-တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း အမှုကို။ ကုဗ္ဗတိ=ပြုအပ်ပါသနည်း။

ပြတ်စွာဘုရား ... လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ ဘယ်တရားမှာ သွားပြီးတော့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့နေသတုန်းဘုရား၊ ဒီလိုမေးတာ။

(၃) ကိဿ=အဘယ်တရားကို၊ ဥပါဒါယ=အစွဲပြု၍၊ လောကောဘိသန္နံ။ လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလို ခေါ်ဆို ပညတ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ=ရောက်ပါသနည်းဘုရား။

ဘယ်တရားကို စွဲပြီးတော့ လှပဲ နတ်ပဲ ဗြဟ္မာပဲလို့ ခေါ်ဆိုပညတ်မှု ပေါ်ရသလဲတဲ့၊ ဒီလိုမေးတယ်။

(၄) ကိသ္ဗိ=အဘယ်တရား ထင်ရှားရှိလတ်သော်။ ဝါ-အဘယ်တရားကြောင့်။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောကသည်။ ဝိဟညတိ=ပင်ပန်းနွမ်းနယ်၍ နေရပါသနည်း။ ပြဿနာ လေးချက် မေးတယ်။ ဖြေကြစို့။ -

ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော၊ ဆသု ကုဗ္ဗတိ သန္တဝံ။
ဆန္တမေဝ ဥပါဒါယ၊ ဆသု လောကော ဝိဟညတိ။

အာယာကနဖြစ်ပေါ်၍ သတ္တဝါဖြစ်

(၁) ဒေဝတေ=ဟေမဝက မည်လျှင်၊ ဒါယကာနတ်မင်း။ ဆသု=အတွင်း အပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့ ထင်ရှားရှိကြ ဖြစ်ကြသော်။ လောကော= လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဆိုတဲ့ လောကသည်။ သမုပ္ပန္နော=အထင်အရှား ဖြစ်ပွား၍ လာတော့၏။

လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဖြစ်လို့ အာယတနတရားဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အမှန်က အာယတနတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်လို့ လူရယ် နတ်ရယ် ဗြဟ္မာရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ။ လူဆိုလို့ နတ်ဆိုလို့ ဗြဟ္မာဆိုလို့ ပရမတ္ထမျက်စိနဲ့ ကြည့်ယင် မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်= အတွင်းအာယာကန ခြောက်ပါး။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ အထိ ဓမ္မသဘော=အပြင်အာယာကန ခြောက်ပါး။ ဒါပဲ ပရမတ်တရားသား ရှာတော့ တယ်။ အဲဒီ အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယာကနတရားတို့ ထင်ရှား ဖြစ်ယင် လှပဲ နတ်ပဲ ဗြဟ္မာပဲ ဆိုတဲ့ သတ္တလောကကြီး ထင်ရှားဖြစ်လာတော့တာပဲတဲ့။ ဒါ ရှေးအဖြေ ပြီးရော။

တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့မှု

(၂) ဒေဝေတေ=ဒါယကာ နတ်သား။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောက သည်။ ဆသု=အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့၌။ သန္တဝံ= တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း အမှုကို။ ကုဗ္ဗတိ=ပြုပါတော့၏။

မျက်စိကို တဏှာနဲ့ မာနနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မိတ်ဖွဲ့စမ်းပါ။ မျက်စိနဲ့ဖွဲ့ပြီးယင် ကျန်တာတွေ အကုန်ဖွဲ့တတ်ပြီ။ မျက်စိကို တဏှာနဲ့ မာနနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဘယ်နှယ်လုပ် ဖွဲ့မလဲ၊ 'ငါ့မျက်စိ ကြည်လိုက်တာ'လို့ မှန်ထဲကြည့်ပြောလိုက်တယ်။ မျက်စိ၌ သွားပြီးတော့ တဏှာနဲ့ မိတ်ဖွဲ့တယ်။ မာနနဲ့ မိတ်ဖွဲ့တယ်၊ ဘယ်လိုလဲ၊ 'ငါကွ ငါကွ'နဲ့ အရပ်ထဲ ပြောနေတော့ 'ငါဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲကွ'ဆိုတော့ 'ငါဆိုတာ ဒါပေါ့ကွ'လို့ တချို့က မျက်လုံးကို လက်ညှိုးထိုးပြတယ်။ အဲဒီလူဟာ မျက်စိခေါ်တဲ့ ဒီအာယတန ဒီအကြည်ကိုပင် မာနနဲ့ သွားပြီးတော့ မိတ်ဖွဲ့တယ်။

အေး တချို့က မေးတယ်။ အတ္တရယ် ဝိညာဏ်ရယ် လိပ်ပြာရယ်လို့ ပြောတယ်။ ဘယ်မှာလဲဆိုယင် မျက်စိကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးပြတယ်။ မျက်စိကို အတ္တပဲ လိပ်ပြာပဲ ဝိညာဏ်ပဲလို့ သွားပြီး စွဲလိုရှိယင် မျက်စိ၌ ဒိဋ္ဌိဖြင့် မိတ်သွားဖွဲ့တာတဲ့။

ထို့အတူ နား၌ နားခေါင်း၌ လျှာ၌ ကိုယ်၌ စိတ်၌ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ ဓမ္မသဘော ဒီခြောက်ပါးသော အပြင်အာယတနတို့၌လဲပဲ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် သွားမိတ်ဖွဲ့တတ်တယ်။ အဆင်းတစ်ခု ဆိုပါစို့၊ သွားပြီး တပ်မက်တယ်၊ တဏှာ ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တယ်။ အဆင်းကိုပဲ ငါလို့ မှတ်ထင်ယင် မာနဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တာ၊ အဆင်းကိုပဲ ငါ့အတ္တ လိပ်ပြာ ဇီဝ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဆိုယင် ဒိဋ္ဌိနဲ့ သွားမိတ်ဖွဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဒေဝေတေ=ဟေမဝတမည်လျှင်း ဒါယကာနတ်မင်း။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောကသည်။ ဆသု=အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတန တို့၌။ သန္တဝံ=တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း အမှုကို။ ကုဗ္ဗတိ၊ ပြု၍နေ၏။

(၃) ဆန္ဒမေဝ=ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရ အာယတနတို့ကို ပင်။ ဥပါဒါယ=အစွဲပြု၍။ လောကောတိသင်္ချာ=လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောကဆိုတဲ့ ပညတ်သည်။ ဇာတာ=ဖြစ်ပါတော့၏။

(၄) ဒေဝတေ=ဒါယကာနတ်သား။ ဆသု=အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါး သော အာယတနတို့၌။ ဝါ အာယတနတို့ကြောင့်။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ လောကသည်။ ဝိဟညတိ=ပင်ပန်းနွမ်းနယ်၍ နေရ၏။

လောင်စာမရှိ မီးမလောင်

ဥပမာ တစ်ခုပြောကြစို့ - ဟော ဒီကောင်းကင်ကြီးကို မီးရှို့ကြည့်၊ မီးလောင်ရဲ့လား၊ မလောင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကောင်းကင်ကြီးမှာ မီးလောင်စာ မရှိလို့ မီးမလောင်ဘူး။ ထို့အတူ အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးဆိုတဲ့ တရားစု နိဗ္ဗာန စုတိရောက်လို့ ငြိမ်းသွား ယင် ရာဂမီး ဒေါသမီး မောဟမီးစတဲ့ တစ်ဆယ့်တစ်သီး ဘယ်မီးမှ မလောင်ဘူး။ အမှိုက်တွေ လောင်စာတွေ ရှိနေယင် ရှို့တိုင်းလောင်တယ်။ အဲဒီအတိုင်းပဲ အတွင်းအပ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး ရှိနေယင် အဲဒီ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကိုက မီးလောင်စာကြီးတွေ။ စောစော က ဟောခဲ့တဲ့ အာဒိတ္တသုတ်အရ အဲဒီမီးလောင်စာကြီးတွေမှာ တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် တစ်ဆယ့်တစ်မီး တစ်ဆယ့်တစ်မီး တဟုန်းဟုန်း လောင်နေတယ်။ အဲဒီလို လောင်နေ တာကို မြင်လို့တောင် ပင်ပန်းတယ် နွမ်းနယ်တယ် ဆင်းရဲတယ် မသိယင်တော့ ဒါထက် မသိတာ မရှိဘူး။

ဆသု=အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့၌။ ဝါ၊ အာယတန တို့ကြောင့်။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ လောကသည်။ ဝိဟညတိ=ပင်ပန်း နွမ်းနယ်၍ နေရ၏။

ဒီအာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး မီးစာတရားတွေကြောင့် မီးအလောင်ခံရပြီး ဒီ လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ ငိုကြွရတယ်။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ မီးတွေ တောက်လောင်နေကြတယ်။ ဒါ ဒီအဖြေ ပြီးရော နောက်တစ်ခု ပြဿနာ သူမေးချင်တာ ကျန်သေးတယ်။ လျှောက်ပြန်ပြီ -

ကတမံ တံ ဥပါဒါနံ၊ ယတ္ထ လောကော ဝိဟညတိ။
နိယျာနံ ပုစ္ဆိတော ဗြူဟိ၊ ကထံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းပတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ယတ္ထ=အကြင် ခြောက်ပါးဆိုတဲ့ တရားအစု၌။ ဝါ၊ တရားအစုကြောင့်။ လောကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ လောကသည်။ ဝိဟညတိ=တစ်ဆယ့်တစ်ပါး မီးတရှိန်ရှိန် ကင်္ကိန်ထိန် လောင်

ကျွမ်း၍ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်ရ၏။

အကြင်ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသောတရား ရှိလတ်သော်၊ ဝါ ထိုတရားတို့ကြောင့် တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးတရှိန်ရှန် တထိန်ထိန် လောင်ကျွမ်း၍ သတ္တလောကခေါ်တဲ့ လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေ ပင်းပန်းနေရ၏။

တံ ဥပါဒါနံ=ထိုစွဲယူရာ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးဆိုတဲ့ တရားသည်။ ကတမံ=အဘယ်ပါနည်းဘုရား။ နိယျာနံ=သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကောင်းကို။ ပုစ္ဆိတော=သိလိုရေးဖြင့် မေးအပ်ပါသော။ တံ=အရှင်ဘုရားသည်။ ဗြဟ္မာ=ကရုဏာရှေ့ထား ဟောကြားပါဘုရား။ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင် ဝါ၊ ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ကျင့်သဖြင့်။ ဒုက္ခာ=သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ၊ ပမုစ္စတိ=လွတ်မြောက်ရပါသနည်းဘုရား။

သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား

ဒါကတော့ နိယျာနိက ပုစ္ဆာပါပဲ။ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ကြောင်း အကျင့်ဟာ ဘယ်လိုလဲ ဘုရားလို့ မေးလိုက်ယင် အဓိပ္ပာယ်က ဒီအတိုင်းဆက်ပြီးတော့ သွားလို့ “ကထံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ” မေးလိုက်ပြီ။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက -

ပဉ္စ ကာမဂုဏာ လောကေ၊ မနောဆဋ္ဌာ ပဝေဒိတာ။

ဧတ္ထ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဒေဝတေ = ဟေမဝတမည်လျှင် ဒါယကာနတ်မင်း။ လောကေ = လောက၌။ ပဉ္စကာမဂုဏာ=အဆင်းရယ် အသံရယ် အနံ့ရယ် အရသာရယ် အတွေ့အထိရယ်ဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့ကို လည်းကောင်း။

အာရုံငါးပါးလို့ ဆိုလိုက်ကတည်းကိုက ဒီဟေမဝတနတ်ဘီးလူးက နားလည်ပြီး သား။ ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ=ရူပါယတန သဒ္ဓါယတန ဂန္ဓာယတန ရသာယတန ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဒါပြောတာပဲလို့ သိတယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဆိုကတည်းကိုက ဓမ္မာယတနကိုလည်း အာရုံ၏ အဖြစ်ချင်းတူလို့ ထည့်လိုက်၊ ‘ပဉ္စကာမဂုဏာ လောကေ’ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဗာဟိရာ ယတနခြောက်ပါး။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ မေ့သဘော ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတွေကို ဘုရားဟောနေတာပါလား လို့ သူ သိသွားပြီ။

မနောဆဋ္ဌာ=စိတ်လျှင် ခြောက်ခုမြောက်ရှုံးတဲ့ တရားတို့ကို။ ပဝေဒိတာ=ငါ့ဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်ပြီ။

စိတ်လျှင် ခြောက်ခုမြောက်ရှိတဲ့ တရားဆိုတော့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်။ ပါဠိလိုဆိုယင် စက္ခု သောတ ယာန ဇိဝှါ ကာယ မန၊ အဲဒါလောက် ပြောလိုက် ယင် ဟိုတုန်းက နားလည်တယ်။ ဒါဟာ အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါး၊ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးဆိုတာ အတွင်းအာယတနခြောက်ပါး အပြင်အာယတနခြောက်ပါးကို ဆိုလို တယ်လို့ သိတယ်။

‘နိယျာနံ ပုစ္ဆိတော ဗြူဟိ’ လို့ မေးတုန်းက သံသရာဝဋ်က ကျွတ်လွတ်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကို ဖြေတော်မူပါဘုရားလို့ မေးတဲ့ အမေးကို ဘုရားကလဲ တစ်ခွန်းတည်း ဖြေတယ်။

ဧတ္ထ=ဤအာယတန ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးတို့၌။ ဆန္ဒ=လိုချင်တပ်မက်တဲ့ တဏှာ ဆန္ဒကို။ ဝိရာဇေတွာ ဝိရာဇေဟိ=ကင်းအောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကျင့်ကြံလော့။

တဏှာဆန္ဒ ကင်းအောင်ရှုနည်း

ချစ်သားတို့၊ အဲဒီ အာယတန ခြောက်ပါး၌ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ တဏှာလောဘကို ကင်းအောင်ပြုလိုက်။ ဒီစကားဖြင့် အရှင်တရားအနေနဲ့ ချစ်သားတို့အဖို့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်ဆိုတဲ့ အတွင်းအာယတန၊ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ ဓမ္မ သဘောဆိုတဲ့ အပြင်အာယတန၊ အဲဒီ အတွင်းခြောက်ပါး အပြင်ခြောက်ပါး တရား တွေဟာ အရှင်တရားဖြစ်တယ်။ ဒီအရှင်တရားတို့၌ တဏှာကင်းအောင် ချစ်သားတို့ ကျင့်ပါတဲ့။ ဘယ်လိုကျင့်မလဲ၊ ဒီ မျက်စိ နား နှာ စတဲ့ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတနတွေပေါ်မှာ နိစ္စ သုခ အတ္တဟဲ့ ဆိုယင် ဘယ်နယ်လုပ်ပြီးတော့ တဏှာ လောဘ ကင်းမလဲ။ ဆန္ဒရာဂ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မကင်းဘူး။ နိစ္စလို့ ရှုယင် သုခလို့ အတ္တလို့ရှုယင် ဆန္ဒရာဂခေါ်တဲ့ တဏှာ လောဘ မကင်းဘူး။ ဒီတော့ ဒီအတွင်းအပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမှ ဆန္ဒရာဂခေါ်တဲ့ တဏှာလောဘ ကင်းမယ်။ ဒီတော့ ဒီအဆင်း အသံ အာယတနတို့၌ ဆန္ဒ ရာဂ တဏှာ လောဘ ကင်းအောင် ရှုပါလေဆိုတဲ့ အလွန် လေးနက်တဲ့ ဘုရားရဲ့ စကားတော်အရ အရပ်ထဲက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နားလည်အောင် အဓိပ္ပာယ် ပြောယင် ဒီ အဆင်း အသံစတဲ့ အာယတန ခြောက်ပါးတို့၌ ဆန္ဒ ရာဂ ခေါ်တဲ့ တဏှာလောဘ ကင်းအောင် ကွာအောင် အနိစ္စလို့ ဒုက္ခလို့ အနတ္တလို့ ရှုပါတဲ့။

ဝေ=ဤသို့ ရှုသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခာ=သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပမုစ္ဆတိ=လွတ်မြောက်နိုင်၏။

အေး အာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှ ချစ်သားတို့ သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မယ်။ အဲဒီလို ဖြေလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ဖြေပြီးတဲ့နောက် ဘုရားလက်ထက်တုန်းကတော့ သူတို့က ပါဠိကို နားလည်တယ်။ ဘုရားက ဆန္ဒရာဂ ဝိရာဂဖြစ်အောင် -

စက္ခု အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။
သောတံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ ... ယာနံအနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ ... ဇိဝှာ အနိစ္စာ
ဒုက္ခာ အနတ္တာ ... ကာယော အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊ မနော အနိစ္စော ဒုက္ခော
အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။

လို့ ရှုပါ။ ဒါက အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါးဖြစ်တယ်။ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ကျတော့ -

ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ သဒ္ဓါ-ဂန္ဓာ-ရသာ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ အနိစ္စာ
ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။

လို့ ရှုပါ။ ဟိုတုန်းကတော့ ပကိဏ္ဍကဒေသနာ အနေနဲ့ ဘုရားက အဲဒီလို ပါဠိလို ရှုပုံကို ဟောပြီးသား။ ပကိဏ္ဍကဒေသနာဆိုတာ အဓိပ္ပာယ် ပြန်ပြောသလို ဒေသနာ ရှိရတယ်။ သူတို့ကလဲ နားလည်တယ်။ အဲဒီလို ရှု ဆိုတဲ့အတိုင်း ရှုတယ်။

ဒီကနေကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပါဠိတော်က မြင့်တယ်။ ပါဠိတော်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ပြန်ပြောတော့ နားလည်အောင် မပြောတတ်။ ဒီတော့ ကနေ့ သူတော်ကောင်းတွေကို ဘုန်းကြီးတို့ အခုပြောသလို ရှုကြလို့ဆိုတော့ သာတာဂီရတို့ ဟေမဝတတို့လို ဘယ် အသိဉာဏ်နက်မလဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ကိုယ်ကမှ ပါဠိစကား နားလည်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ပါဠိစကား ပြောနေကျ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ မြန်မာလိုပြောပြီး မြန်မာလို ရှုပေ!။ မြန်မာလို ရှုလို့ရှိယင် စိတ်ကလေး ပျော်ပျော်နဲ့ ရှုရမယ်။ အဘိဓမ္မာတရားသည် ပင်ကိုယ် အားဖြင့် ခြောက်သွေ့သော်လဲပဲ လင်္ကာကဗျာလေးနဲ့ဆိုယင် မြင်တယ်။ စိတ်ထဲက ရွှင်လန်းမှု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလင်္ကာကလဲပဲ တစ်ပုဒ်ရယင် ခေါင်းလေး ပြောင်းလဲ လိုက်ရုံနဲ့ နောက်ပိုင်း အကုန်ရတယ်။

အခု အရှုခံတရားကို နားလည်ပြီ။ မျက်စိရယ် နားရယ် နှာခေါင်းရယ် လျှာရယ် ကိုယ် ရယ် စိတ်ရယ်။ ဒါအတွင်းခြောက်ပါး။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့

အထိ ဓမ္မသဘော အပြင်ခြောက်ပါး။

မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် - ဒါက ရုပ်အကြည်။

စိတ်က နာမ်အကြည်။

အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ - ဒါတွေက ရုပ်တွေ။

ဓမ္မကျတော့ စေတသိက်=နာမ်နဲ့ သုခုမရုပ် ၁၆-ခုဆိုတဲ့ ရုပ်အနုတွေ။

အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် စောစောက နှူးထားခဲ့တဲ့အတိုင်း အကျိုးနပ်အောင် ဝိပဿနာ သဘော ရှုကြည့်ရအောင်၊ သာတာဂိရတို့ ဟေမဝတတို့လဲပဲ ဘုရားဟောတုန်းက ဒီလိုပဲ ရှုမှာပဲလို့ အောက်မေ့ပြီးတော့ ရှုကြရအောင်။ တရားနာပရိသတ်တွေ ကိုယ့်ဗမာဘာသာ ဗမာလင်္ကာနဲ့ ရှုကြည့်ရအောင် -

(အာယတနဓမ္မလင်္ကာကို ဟေမဝတသုတ္တန်၊ နာ ၁၈၁-၈၁၂၅၅ ရှုပါ။)

အဲဒါ အာယတနဆယ့်နှစ်ပါး ဓမ္မလင်္ကာနဲ့ ရှုပွားတာပဲ ဖြစ်တယ်။ အားထုတ်ပုံ။ အဲဒီ အာယတန ဆယ့်နှစ်ပါး အရှုခံတရားတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုရင် ဆန္ဒရာဂ ကင်း အောင်ပြုတာ မည်တယ်။ ကင်းအောင်ပြု ဆိုတာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုပါလို့ ပြောတာ။

ဧဝံ=ဤသို့ ရှုသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခာ=သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပမုစ္စတိ=လွတ်မြောက် ရ၏။

အကြိမ်တစ်ထောင်ပင် မေးသော်လည်း မူပြောင်း မဟော

အာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ သင့်လျော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဆက်ပြီးတော့ ဟောပြန်တယ်။

ဧတံ လောကဿ နိယျာနံ၊ အက္ခာတံ ဧဝံ ယထာတံ။

ဧတံ ဝေါ အဟမက္ခာမိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဘောဇ္ဇော=အို သာတာဂိရ ဟေမဝတနတ်မင်းတို့။ ဝေါ=သင်တို့အား။ မယာ= လူသုံးပါးတို့ဆရာ ငါဘုရားသည်။ လောကဿ=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလောက၏။ နိယျာနံ=သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အကျင့် ပဋိပတ်ကို။ ယထာတံ=မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း။ အက္ခာတံ=ဟောကြားအပ်ခဲ့ပြီ။

သာတာဂိရ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးနှစ်ပါးတို့၊ သင်တို့အား လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ လောက၏ ကြီးကပ်ခလုံး၏ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အကျင့်

နတ်ဘီလူးများ သောတာပန်တည်ကြခြင်း

ပဋိပတ်ကို (အကျင့်ပဋိပတ် ဆိုတာ အာယတန ဆယ့်နှစ်ပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ဝိပဿနာရှုတဲ့ အကျင့်ပဋိပတ်ကို ဆိုလိုပါတယ်)။ အဲဒီ အကျင့်ပဋိပတ်ကို မဖောက် မပြန် အမှန်အတိုင်း ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ခဲ့ပြီ။

တုမေ=သင်တို့သည်။ သဟဿကုတ္တုမ္ပိ=အကြိမ်တစ်ထောင်ပင်သော်လည်း။ သစေ ပုစ္ဆေယျာထ=အကယ်၍ ထပ်၍ ထပ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။

သင်တို့က အကယ်၍ ထပ်ပြီးတော့ 'အရှင်ဘုရား သံသရာဝဋ်က ကျွတ်လွတ် ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပဋိပတ်သည် ဘယ်တရားပါလဲ'လို့ ထပ်ထပ်ပြီး အကြိမ် တစ်ထောင်ပင် မေးကြည့်။ ငါဘုရား မူပြောင်းပြီးတော့ ဘယ်တော့မှ မဟောဘူးတဲ့။

ဧတံ-ဧတံ ဧဝ=ဤသို့ အာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာလျှင်။ ဝေါ=သင်တို့အား။ အဟံ=ငါဘုရားသည်။ အက္ခာမိ=ဖြေကြားပေအံ့။

အကယ်၍ သင်တို့က သံသရာဝဋ်က ကျွတ်လွတ်ကြောင်းတရားဟာ ဘယ်တရား ပါလဲလို့ ထပ်မေးယင် အာယတနကမ္မဋ္ဌာန်းပဲလို့ ဖြေမှာပဲ။ အကြိမ်တစ်ထောင်မေးယင် လဲ ဒါပဲ ထပ်ဖြေမယ်တဲ့။

ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်။ ဧဝံ=ဤသို့ အာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းဖြင့်။ ဒုက္ခာ=သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပမုစ္စတိ=လွတ် မြောက်နိုင်၏။ တသ္မာ=ထိုကြောင့်။ သဟဿကုတ္တုမ္ပိ=အကြိမ်တစ်ထောင်။ ပုစ္ဆေယျာထ= မေးကြကုန်ဦးလော့။ ဧတံ ဧဝ=ဤအာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာလျှင်။ အဟံ=ငါဘုရား သည်။ အက္ခာမိ=ဖြေကြားပေအံ့။

ဒီနည်းနဲ့ပဲကျင့်လျှင် သံသရာဝဋ်က လွတ်မြောက်မယ်။ အဲဒါကြောင့် မူမပြောင်းပဲ အကြိမ်တစ်ထောင် ထပ်မေး။ ဒါပဲ ငါဘုရား ဖြေမယ်တဲ့။

နတ်ဘီလူးများ သောတာပန်တည်ကြခြင်း

အဲဒီမှာ သာတာဂီရ ဟေမဝတနတ်မင်းတို့ ဖြစ်ရပ်ကို အဋ္ဌကထာက မှတ်ချက် ပြထားတယ်။

ဒေသနာပရိယောသာနေ=ဒေသနာနိဂုံး ဆုံးလတ်သောအခါ၌။ ဒွေပိ=နှစ်ယောက် လဲ ဖြစ်ကုန်သော။ ယက္ခသေနာပတယော၊ ယက္ခနတ်စစ်မှူးတို့သည်။ ယက္ခသေနာပတ ယော၊ ယက္ခသဟဿေက=အခြံအရံ နတ်ဘီလူးတစ်ထောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ=တက္က။ သေက္ကာ ပတ္တိံလေ=သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟိသု=တည်ကြလေကုန်ပြီ။

အဲဒီစကားလည်းဆုံးရော သာတာဂိရ ဟေမဝတ နတ်ဘီလူးနှစ်ဦး နတ်စစ်မှုနှစ်ဦး တို့သည် အခြံအရံ နတ်ဘီလူးတစ်ထောင်နှင့်တကွ အကုန်လုံး သောတာပန်အရိယာ တွေဖြစ် ကုန်တယ်တဲ့။ အမှန်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောလိုက်တဲ့ တရားသည် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ မဂ်လေးပါးသို့ ရောက်နိုင်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါ။

ဒါပေမယ်လို့ လောကဥပမာ ပြောကြစို့၊ ဖခင်လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သားသမီးကို ထမင်းလုတ် ကျွေးတယ်။ ထမင်းလုတ် ကျွေးတော့ အဖေက သဒ္ဓါတရား မေတ္တာတရား ကြီးကြီးနဲ့ သူစားတဲ့ ထမင်းလုတ်ကြီးလို လုပ်ပြီးတော့ ကလေးပါးစပ်ထဲ ခွဲတယ်။ အဖေရဲ့ သဒ္ဓါတရားကတော့ ငါစားသလို စားပါစေပဲ။ ဒါပေမယ့် ကလေးကတော့ သူ့ခံတွင်း ဆုံရုံပဲ သူထမင်းကို မျိုစားနိုင်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဘုရားဟောတဲ့ တရားက တော့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် အကျိုးရနိုင်တဲ့ ပဋိပတ်ကို ဟောတာ။ ဒါပေမယ်လို့ သားသမီးနဲ့ တူသော သာတာဂိရ ဟေမဝတတို့ရဲ့ ဉာဏ်ပညာခံတွင်းက သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရရုံလောက် ဆုံတယ်။ သောတာပန် အရိယာ ဖြစ် ကြတယ်။ သောတာပန်အဆင့်လဲပဲ နည်းတဲ့အကျိုး မဟုတ်ဘူး။

တချိန်က မြတ်စွာဘုရားက လက်သည်းပေါ် မြေမှုန့်ကလေးတင်တယ်။ တန်ခိုးနဲ့ တင်ရတယ်။ ရိုးရိုးတင်လို့ မရဘူး။ ဒီမြေမှုန့်ကလေး လက်သည်းပေါ် တည်ပါစေသား အဓိဋ္ဌာန်ပြီးတော့ အဲဒီလို အဓိဋ္ဌာန်မှလဲ ဒီမြေမှုန့်ကလေးဟာ ကိုယ်တော်ရဲ့ လက်သည်း ပေါ်မှာ တည်တာ။ ဒီလို အဓိဋ္ဌာန်ချက် မရှိယင် မြေမှုန့်က လက်သည်းပေါ် မတည်ဘူး။ အဲဒီလို အဓိဋ္ဌာန်ချက်နဲ့ မြေမှုန့်ကလေး လက်သည်းပေါ်မှာ တင်ထားပြီးတော့-

“ချစ်သားတို့၊ ငါဘုရားရဲ့ လက်သည်းပေါ်က မြေမှုန့်နဲ့ ဟို ပထဝီမြေကြီးမှာ ရှိတဲ့ မြေမှုန့် ဘယ်ဟာက များတုန်း” မေးတော်မူတယ်။

ရဟန်းတွေက “ပထဝီ မြေကြီးက မြေမှုန့်နဲ့စာရင် ရှင်တော်ဘုရားရဲ့ လက် သည်းမှာရှိတဲ့ မြေမှုန့်သည် ဂဏန်းစာရင်း မတွက်လောက်ပါဘူးဘုရား၊ မဟာ ပထဝီမြေကြီးက မြေမှုန့်ကသာ များပါတယ်ဘုရား” - အဲဒီလို လျှောက်တော့မှ မြတ်စွာဘုရားက-

ချစ်သားတို့၊ ဒီအတိုင်းပဲ သောတာပန် အရိယာဖြစ်သွားတဲ့ အရိယာ သူတော် စင် တစ်ယောက် ပယ်လိုက်ရတဲ့ အနာဂတ် ဘဝသံသရာကျေဟာ အောက် မဟာ

ပထဝီမြေကြီးက မြေမှုန့်တွေလောက် များတယ်။ သောတာပန် အရိယာမှာ ကျန်နေတဲ့ အနာဂတ် ဘဝသံသရာဟာ ငါဘုရားရဲ့ လက်သည်းဖျားမှာ တင်ထားတဲ့ မြူမှုန့်ကလေးလောက် ကျန်တာ”တဲ့။ မပြောပလောက်ဘူး။

ဒီတော့ ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့ အနာဂတ်သံသရာက မဟာပထဝီမြေကြီးက မြေမှုန့်လောက် များတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်အဖြစ်တာ နည်းတဲ့အကျိုး မဟုတ်ဘူး။

ကော သူဝေ တရတိ သြဃံ၊ ကောမ တရတိ အပ္ပုဇ္ဈာံ။

အပ္ပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ပေ၊ ကော ဂမ္ဘီရေ န သီဒတိ။

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ ဣမ=အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ ဤ ရှင်ပင့်သာသနာ၌။ ကောသု=အဘယ်သို့သောသူသည်။ သြဃံ=သြဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို။ တရတိ=ကူးမြောက်ဆဲ ကူးမြောက်တုန်း ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား။ ဣမ=အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ ဤရှင်ပင့် သာသနာ၌။ ကော=အဘယ်သူသည်။ အဏ္ဏဝံ=အပြောကျယ်လျက် နက်လည်းနက်စွာ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကို။ တရတိ=ကူးနေတုန်း ကူးနေဆဲ ဖြစ်ပါသနည်းဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်တော်ဘုရားရဲ့ သာသနာမှာ သြဃလေးခန်း အကုသိုလ် ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးနေတုန်း ကူးနေဆဲလို့ ဆိုရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လဲတဲ့။

အပ္ပတိဋ္ဌေ=ထောက်ရာ တည်ရာ မရှိဘဲ။ အနာလမ္ပေ=မိတွယ်ရာ မရှိသော။ ဂမ္ဘီရေ၊ အပြောကျယ်လျက် နက်လည်းနက်စွာ ဘဝသံသရာ သမုဒ္ဒရာ၌။ ကော=အဘယ်သူသည်။ န သီဒတိ=မနစ်မြုပ်ပါသနည်း။

ထောက်တည်ရာ မရ၊ မိတွယ်ရာ မရှိတဲ့ နက်လှစွာသော သမုဒ္ဒရာမှာ မနစ်မြုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သူလဲဘုရားလို့ မေးတယ်။ အမေးနှစ်ခုပေါ့။

ပထမ အမေးက သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့် နေဆဲဖြစ်တဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ဒီသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဖြေရာမှာမို့လို့ ပထမ အမေးကို သေက္ခဘူမိ ပုစ္ဆာ လို့ ခေါ်တယ်။

နောက် ဒုတိယ အမေးကတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဖြေရာမှာမို့လို့ ဒုတိယအမေးကို အသေက္ခဘူမိ ပုစ္ဆာ လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးဆဲပုဂ္ဂိုလ်များ

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေပြီ -

သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။

အဇ္ဈတ္တစိန္တိ သတိမာ၊ ဩဃံ ဟရတိ ဒုတ္တရံ။

ဒေဝတေ=ဗေမဝတမည်လျှင်း ဒါယကာနတ်မင်း။ ယော=အမှတ်မထင် အကြင်သူ သည်။ သဗ္ဗဒါ=ခပ်သိမ်းသော အခါကာလ၌။ သီလသမ္ပန္နော=သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ပညဝါ=အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာနဲ့လည်း ပြည့်စုံ၏။ သုသမာဟိတော=ကောင်းရာ ကြံ့ခိုင်တည်တံ့သော သမာဓိလည်း ရှိပါပေ၏။ (လောကခံကြောင့် မတုန်လှုပ်နဲ့၊ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ကျည် တည်ရဟယ်။ နေ့စဉ် အလုပ်ရှိရတယ်။) အဇ္ဈတ္တစိန္တိ=မိမိ ခန္ဓာကိုယ် တွင်း မှာရှိတဲ့ (ကနေ့ကရား အနေနဲ့ ပြောယင်) အတွင်း အာယတနခြောက်ပါး၊ အပြင် အာယတနခြောက်ပါးဆိုတဲ့ အာယတနဆယ့်နှစ်ပါး တရားအစ၌ 'အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ'ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ၏။ သတိမာ=သတိတရား အမြဲထင်ရှားစွာ ရှိ၏။ သော တာဒိသော= ထိုသို့ဆိုအပ် ဂုဏ်တူးငါးရပ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ဒုတ္တရံ=လူသာမန်တို့ ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော။ ဩဃံ=ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို။ တရတိ=ကူးသန်းနေဆဲ ကူးမြောက်နေတုန်း ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေ၏။

အဲဒီငါးချက်မှာ -

(၁) ကိုယ်က သီလ ရှိရမယ်၊

(၂) ပညာလဲ ရှိရမယ်၊

(၃) သမာဓိလဲ ရှိရမယ်၊

(၄) မိမိခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ အာယတန ဆယ့်နှစ်ပါးတရားကို ဝိပဿနာ ရှုမယ်။

(၅) သတိနှင့်လဲ ပြည့်စုံရမယ်။

အဲဒီ ၅ ရားငါးချက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အင်္ဂဇ္ဇောဃ ဆိုတဲ့ ဩဃလေးခန်း အကုသိုလ်ရေပြင် ရေကြမ်းကြီးကို ကူးနေတယ်။ ကူးနေတုန်း တဖြန်းဖြန်း ဟပုန်းပုန်းနဲ့ ကူးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရမယ်တဲ့။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ပြောရင် အဲဒီလို အားထုတ်တာ ကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်ရယ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ရယ် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ။

ဘဝသဗရာ သမုဒ္ဒရာ၌ မနစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်

သံသရာတည်းဟူသော ရေပြင်ကျယ်ထဲ၌ မနစ်ဘူး မမြုပ်ဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းအရ ဖြေမလို့ -

ဝိရတော ကာမသညာယ၊ သဗ္ဗသံယောဇနာတိဂေါ။

နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏော၊ သော ဂမ္ဘိရေ န သီဒတိ။

ဒေဝတေ=ဒါယကာ ဟေမဝတနတ်သား။ ယော=အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမ သညာယ=ကာမသညာမှ။ ဝိရတော=အမြစ်ပြတ် သမုဇ္ဈေဒ ဝိရတီဖြင့် ရှောင်ကြဉ်၏။ သမုဇ္ဈေဒ ဝိရတီဖြင့် ရှောင်ကြဉ်၏။ (သမုဇ္ဈေဒဝိရတီဖြင့် အမြစ်ပြတ် ရှောင်ကြဉ် တယ်။ နောက် ဘယ်တော့မှ ကာမသညာ မဖြစ်ဘူး။) သဗ္ဗသံယောဇနာတိဂေါ=အလုံးစုံ သော သံယောဇဉ်ဆယ်မျိုး လွန်ရှည်ကြီးတို့ကို ဖြတ်ချိုး လွန်မြောက်ပြီး ဖြစ်ပေ၏။ (သံယောဇဉ်ဆယ်မျိုး ပယ်ပြီး ချိုးပြီး ဖြတ်ပြီး ဖျောက်ပြီး ဖြစ်ရမယ်။) နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏော=နန္ဒိခေါ်တဲ့ တဏှာတစ်ရာ့ရှစ်ပါး၊ ကာမရူပ၊ အရူပ၊ ဆိုတဲ့ ဘဝသုံးပါးတို့ ကုန် ပြီးလည်း ဖြစ်ပေ၏။ (အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တဏှာအစစ် တစ်ရာ့ရှစ်ပါးလည်း ကုန်ပြီးပြီ။ ကာမရူပ အရူပ ဆိုတဲ့ ဘဝသုံးပါးလည်း ကုန်ပြီးပြီ။) သော တာဒိသော= ထိုသို့ရှုအပ် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်။ ဂမ္ဘိရေ=အပြောကျယ်လျက် နက်လည်းနက်စွာ ဘဝသံသရာ သမုဒ္ဒရာ၌။ န သီဒတိ=မနစ်မြုပ်သူ မည်ပေ၏။

သံသရာတည်းဟူသော ရေပြင်ကြမ်းကြီးထဲမှာ ပေါ်မလာဘဲ စုံးစုံးမြုပ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အန္တဗာလပုထုဇဉ်ကို ပြောတာ၊ သူ့ကိုတော့ စာထဲ ထည့်လဲမမေးဘူး၊ ထည့်လဲ မဖြေဘူး၊ သံသရာသမုဒ္ဒရာထဲမှာပဲ ရှိတယ်။

ဒါပေမယ့် ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယဆိုတဲ့ ဝီရိယနှစ်မျိုး ခြေလက်ဖြင့် တဝုန်းဝုန်း တဖြုန်းဖြုန်း ကူးနေတုန်း ကူးနေဆဲဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါက ပထမ အမေး။ ဘယ်သူလဲဆိုတော့ ကလျာဏပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် လေးမျိုး။ ဓမ္မသဘောနဲ့ ပြောယင် သီလရှိရမယ်၊ ပညာရှိရမယ်၊ သမာဓိရှိရမယ်။ အဇ္ဈတ္တစိန္တိ= မိမိရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို အမြဲတမ်းစိတ်ကို စောက်ချပြီးတော့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်ရ မယ်။ သတိမာ=သတိလဲ ရှိရမယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးနေတုန်း ကူးနေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့၊ ကူးယ့် မပြီးသေးဘူး။

သမုဒ္ဒရာသံသရာ ရေပြင်ထဲမှာ မနစ်တော့ဘူး၊ သံသရာရေပြင်ထဲမှ လွတ်သွားပြီ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သူလဲဆိုတော့ ရဟန္တာ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သံသရာ ရေပြင်ထဲမှာ ကူးနေတုန်း မဟုတ်တော့ဘူး။ သံသရာရေပြင်ထဲ နစ်တဲ့စာရင်းထဲ ပါကို မပါတော့ဘူး။ ဒါဖြေပြီးရော။ ပြီးယင် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ယင် တရားဟောလည်း ပြီးရတယ်။ ပြဿနာ မေးယင်လည်း ပြီးရတယ်။ စာဟော စာရေးယင်လဲ အဲဒီမှာ ပြီးရတယ်။ နိဂုံးအုပ်ရတယ်။

ဘုရားကို ပူးမြော်ရန် နှိုးဆော်ချက်

ဒီနေရာမှာ ဟေမဝတနတ်ဘီးလူး ကျေနပ်သွားပြီးတော့ သူနဲ့အဖော်ပါတဲ့ နတ်တွေ ကို ဘုရားအဖူးခိုင်းချင်လို့ -

ဂမ္ဘီရပညံ နိပုဏတ္ထဒဿိ၊ အကိဉ္ဇနံ ကာမဘဝေ အသတ္တံ။

တံ ပဿထ သဗ္ဗဓိ ဝိပုမုတ္တံ၊ ဒိဗ္ဗေ ပထေ ကမမာနံ မဟေသိ။

ဘောန္တော ယက္ခာ=အို ယက္ခနတ်အပေါင်းတို့။ ဂမ္ဘီရပညံ=နက်နဲသော ပညာရှိ တော် မူထသော။ နိပုဏတ္ထဒဿိ=သိမ်မွေ့တဲ့ အနက်သဘောကို ကိုယ်တော်လည်း သိမြင်၊ သူတပါးကိုလည်း သိမြင်စေထသော။ အကိဉ္ဇနံ=ရာဂ ဒေါသ မောဟ အစရှိ သော ကြောင့်ကြခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတော်မူပြီးထသော။ ကာမဘဝေ=ကာမတရား ဘဝ တရားအစဉ်။ အသတ္တံ=တွယ်တာငြိကပ်ခြင်း ကင်းတော်မူထသော။ သဗ္ဗဓိ=ခပ်သိမ်း သောတရားတို့၌။ ဝိပုမုတ္တံ=ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော် မူပြီးထသော။ ဒိဗ္ဗေ ပထေ=ဒိဗ္ဗပထ အမည်ရတဲ့ သမာပတ်လမ်းကြောင်း၌။ ကမမာနံ=လူးလားတုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်သည့်အလား အဖန်ဖန် စဉ်းစားတော်မူလေ့ ရှိထသော။

ဒိဗ္ဗပထ လမ်းကြောင်းဆိုတာ လောကီဈာန်သမာပတ်ကို ခေါ်တယ်။ လောကီဈာန် သမာပတ်ကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဝင်စားနေတာသည် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ ဒိဗ္ဗလမ်းကြောင်းမှာ စင်္ကြံသွားနေတာနဲ့တူလို့ ဒိဗ္ဗပထေ=ဒိဗ္ဗပထအမည်ရတဲ့ လောကီ ဈာန်သမာပတ်၌။ ကမမာနံ=လူးလားတုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်သည့်အလား အဖန်ဖန် ဝင်စားတော်မူထသော။

မဟေသိ=သီလစတဲ့ ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီး လေ့ကျက်တော်မူပြီးထသော။ တံ=ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ ပဿထ=မံသစက္ခု ပညာစက္ခု နှစ်ပါးဖြင့် လင်းလင်း ထင်ထင် မြင်အောင် ပူးမြော်လိုက်ကြလော့။

ဉာဏ်မျက်စိနှင့်လဲ ဘုရားရဲ့ ဓမ္မဂုဏ်ကို မြင်အောင်ရှုကြ။ ပသာဒမျက်စိနှင့်လဲပဲ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီးတွေဖြင့် ညီးညီးစင်ကြယ် တင့်တယ်တဲ့ ရှုပကာယ ကိုယ်တော်ကိုလဲပဲ မြင်အောင်ရှုကြ။ သူက ဉာဏ်လဲကြီးတယ်။ တတ်လဲ တတ်တယ်။ အင်မတန်ပဲ ဉာဏ်ထက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ ထပ်ပြောပြန်တယ်။

အနောမာနာမံ နိပုဏတ္ထဒဿိ၊
ပညာဒဒံ ကာမာလယေ အသတ္တံ။
တံ ပဿထ သဗ္ဗဝိဒံ သုမေမံ၊
အရိယ ပထေ ကမမာနံ မဟေသိ။

ဂုဏ်တော်အစုံကို မြင်အောင်ရှု

ဘောန္တော ယက္ခာ=အို ယက္ခနတ်အပေါင်းတို့။ အနောမာနာမံ=မယုတ်လျော့သော အမည်ရှိတော်မူထသော။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အရဟံ သမ္မာသဗ္ဗဒ္ဓ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န အစရှိတဲ့ ဂုဏ်တော်နာမည် တော်တွေဟာ ဘယ်မှာ ယုတ်လို့လဲ။ ဂုဏ်တွေနဲ့ချည်းပဲ တပ်လာတဲ့အမည်။

ဝါ၊ မြတ်သော အရဟံ သမ္မာသဗ္ဗဒ္ဓ အစရှိတဲ့ အမည်တော် ရှိတော်မူထသော။ နိပုဏတ္ထ ဒဿိ=သိမ်မွေ့တဲ့ အနက်သဘောကို ကိုယ်တော်လည်းမြင် သူတပါးကိုလည်း မြင်စေတတ်သော။ ပညာဒဒံ=ဝေနေယျတို့အား ဉာဏ်ပညာတရား ပေးသနားတော်မူထ သော။ ကာမာလယ =ကာမတရား အာလယတရားအစု၌။ အသတ္တံ=တွယ်တာငြိကပ် ခြင်း ကင်းတော်မူထသော။ သဗ္ဗဝိဒံ=ခပ်သိမ်းသော တရားသိတတ်တဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှင် ဖြစ်တော်မူထသော။ သုမေမံ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ ပါရမီ ပညာနှင့်လဲ ပြည့်စုံထသော။ အရိယ ပထေ=အရိယာလမ်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တ ဖိုလ်သမာပတ်၌။ ကမမာနံ=လူးလားတုံ့ခေါက် စကြံလျှောက်သည့်အလား အဖန်ဖန် ဝင်စားတော်မူလေ့ရှိထသော။

ဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်တည်းဟူသော အရိယာလမ်းကြောင်းကို အချိန်ရသမျှ ဝင်စားတော်မူတယ်။ အဲဒီလို ဝင်စားခြင်းသည်ပင်လျှင် အရိယာလမ်း ကြောင်း၌ အခေါက်ခေါက် စကြံလျှောက်သလိုဖြစ်လို့ ကမမာနံ=လူးလားတုံ့ခေါက် စကြံလျှောက်သည့်အလား အဖန်ဖန် ဝင်စားတော်မူလေ့ ရှိထသော။

မဟေသိ = သီလစသော ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှားမှီး လေ့ကျက်တော်မူပြီးထ
သော။ တံ = ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ ပဿထ = ပညာစက္ခု မံသစက္ခု နှစ်ပါးစုံဖြင့်
မြင်အောင် ရှုကြကုန်။

ဉာဏ်ပညာ မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ဓမ္မကာယကို မြင်ရလိမ့်
မယ်။ ပသာဒစက္ခုမံသ မျက်စိနဲ့ကြည့်ယင် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရူပကာယကို
မြင်ရလိမ့်မယ်။ ဓမ္မကာယ ရူပကာယနှစ်ပါးလုံးကို မြင်အောင် ဉာဏ်စက္ခု ပသာဒစက္ခု
မျက်လုံးအစုံ ဖွင့်ပြီးတော့ ကြည့်ကြ ဖူးကြပါလို့ပြောတယ်။ ပြောပြီးတော့မှ ဝမ်းသာ
လွန်းလို့ ဥဒါန်းကျူးတယ်-

သုဒိဋ္ဌံ ဝတ နော အဇ္ဇ၊ သုပဿတံ သုဟုဋ္ဌိတံ။
ယံ အဒ္ဓသာမ သမ္ပန္နံ၊ ဩဃတိဏ္ဍမနာသဝံ။

မယံ=အကျွန်ုပ်တို့သည်။ သမ္ပန္နံ=ဧည့်သည်တော်များ ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူပြီး
ထသော။ ဩဃတိဏ္ဍံ=ဩဃလေးခန်း ကူးသန်းထုတ်ခြောက် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူပြီးထသော။ ယံ=အကြင်မြတ်စွာဘုရားကို။ ယံ ယသ္မာ=
အကြင်ကြောင့်။ အဒ္ဓသာမ=ဖူးမြော်ကြရကုန်ပြီ။ တံ တသ္မာ=ထိုကြောင့်။ နော=ငါတို့
အဖို့။ အဇ္ဇ=ယနေ့။ သုဒိဋ္ဌံ ဝတ=အမြင်ကောင်း မြင်အပ်ပေစွ။

ယနေ့ ဒို့မြင်ရသော အမြင်ကောင်း မြင်ရသဟ။ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း မြင်ရတာက
တော့ မကောင်းတာရော ကောင်းတာရော မြင်ရတယ်။ ယနေ့တော့ ဘုရားကို ဖူးမြင်
ရတယ်။ အကောင်းဆုံးမြင်ခြင်းကို မြင်ရတယ်။

သုပဿတံ=ကောင်းသော မိုးလင်းခြင်း ဖြစ်စွတကား။ သုဟုဋ္ဌိတံ=ကောင်းသော
အိပ်ရာမှထခြင်း ဖြစ်စွတကား။

ဘာပြုလို့လဲ၊ ကနေ့ သူတို့ အရိယာဘုံ ရောက်သွားတယ်။ အပါယ်သံသရာကြီး
လွတ်သွားတယ်။ အကုသိုလ်မှုတွေ အပါယသံဝတ္တနိက အပါယ်ဘုံရောက်မယ့်
အကုသိုလ်တွေ အမြစ်ပြတ် ပယ်ပြီးသွားပြီ။ ဒါကြောင့် ကနေ့ သူတို့ရဲ့ အိပ်ရာက
ထရခြင်းသည် ကောင်းသော မင်္ဂလာရှိသော ထရခြင်း၊ ယနေ့ မိုးလင်းခြင်းသည် ဒို့အဖို့
မင်္ဂလာရှိတဲ့ မိုးလင်းခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတယ်။

သိဿဘာဝုပဂမန သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း

အေး သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်တယ်ဆိုယင် သဘာဝ သိဒ္ဓိအားဖြင့် သရဏဂုံ မပျက်စီးသော လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ တည်ပြီးသား ဖြစ်နေ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ နှုတ်မြှောက်ပြီးတော့ ဆောက်တည်အုန်းမယ်ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ -

ဣမေ ဒသသတာ ယက္ခာ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသသိနော။
သဗ္ဗေ တံ သရဏံ ယန္တိ၊ တံ နော သတ္တာ အနတ္တရော။

ဘန္တေ=မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒ္ဓိမန္တော=တန်ခိုးဣဒ္ဓိနဲ့ ပြည့်စုံကြကုန်သော။ ယသသိ နော=များသောစည်းစိမ်ရှိကြကုန်သာ။ ဣမေ ဒသသတာ ယက္ခာ=ဤတစ်ထောင်သော နတ်ဘီလူးတို့သည်။ သဗ္ဗေ=အကုန်လုံး။ တံ=ရှင်ပင်ဘုရားကို။ သရဏံ=ကိုးကွယ် လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာဟူ၍။ ယန္တိ=ဆည်းကပ် သိမှတ်ကြပါကုန်၏။ တေ= အရှင်ဘုရားသည်။ နော=တပည့်တော်တို့၏။ အနတ္တရော=အတုမရှိ လွန်မြတ်သော။ သတ္တာ=ဆရာ ဘုရား ဖြစ်ပါသည်ဘုရား။

တပည့်တော်တို့က တပည့်၊ အရှင်ဘုရားက ဆရာလို့ ဆိုတာက သရဏဂုံထဲမှာ သိဿ ဘာဝုပဂမနသရဏဂုံ = တပည့်အဖြစ် ကပ်ရောက်တဲ့ သရဏဂုံ၊ တပည့်ခံတဲ့ သရဏဂုံ၊ ဒီသရဏဂုံ၊ လုံးလုံး ခံယူထားတယ်။ ပြီးပြီ နောက်ဆုံးကျမှ -

တေ မယံ ဝိစရိဿာမ၊ ဂါမာ ဂါမံ နဂါနဂံ။
နမဿမာနာ သဗ္ဗဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နိဗ္ဗာန်ဆော် ဓမ္မဃောသက နတ်သားများ

ဘန္တေ=မြတ်စွာဘုရား။ တေ မယံ=ထိုတပည့်တော်တို့သည် -

ရှေးတုန်းက သူတို့အလုပ်ကို ကြည့်ရမယ်။ ရှေးတုန်းက သူတို့ အလုပ်ဆိုလို့ရှိယင် စားရေးအတွက် ဘာမှ အလုပ်မရှိဘူး။ အချိန်တန် ရိက္ခာ ထမင်းပွဲကြီးက ရှေ့ရောက် အစားလို့။ ဘာမှ ဝယ်ခြမ်း ချက်ပြုတ်နေရတာ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝတ်ရေးအတွက် ပဋိသန္ဓေ ခဏကတည်းက သူတို့ကံက ဆင်ပေးလိုက်တယ်။ ဆင်ပေးလိုက်တဲ့ ဒီအဝတ် ကလဲ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုပြီးတော့ အရောင်တွေ တောက်တယ်။ ပိုပြီးတော့ သူတို့ အသက်ကြီးလေ ဒီဗ္ဗအဆင်တန်ဆာတွေက တောက်ပတယ်။ ဟို သေခါနီးကျမှ ဒီဗ္ဗ

အဆင်တန်ဆာတွေ ညှိုးတာ ဖြစ်လာတယ်။ နောက်တစ်ခါ သူတို့ နေဖို့ရန် ဗိမာန်ကလဲ ကံက ဆောက်ပေးတဲ့ ဗိမာန် တစ်သက်လုံး အမြဲသစ်လျက် ရှိတယ်။ ဘယ်တော့မှ ဟောင်း မသွားဘူး။ ဒီတော့ သူတို့မှာ စာရေး ဝတ်ရေး နေရေး ဘာမှ မပူရဘူး။ မပူရ တော့ ပုထုဇဉ်ဖြစ်တဲ့ နတ်တွေဟာ အလုပ်မရှိယင် မနေတတ်ဘူး။

ဒီလောကထဲ ကြည့်ပါအုန်း။ စာရေး ဝတ်ရေး နေရေး မပူရတဲ့ လူဟာ အလကား မနေနိုင်တော့ လုပ်မိလုပ်ရာတွေ လျှောက်လုပ်တယ်။ ပဲ့ကြည့် မြူးထူးပျော်ပါး ကစား၊ အေး ဒါ လူ့လောကမှာ။ အင်း ဒါလောကပြောယင် သိကြပါတယ်။ ဘာလုပ်ကြတယ် ဆိုတာ။

အေး အခု နတ်တွေလဲပဲ စားရေး ဝတ်ရေး နေရေး ထိုင်ရေး ဘာမှ မပူရတော့ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတွေနဲ့ ဒီနတ်သဘင်တွေခံပြီး ပျော်ပါး မြူးထူး စားသောက် ဥယျာဉ်ထဲ သွားကစား၊ ဒီလိုနဲ့ပဲ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် နေကြတယ်။ အဲဒီလို အနေမျိုး တပည့်တော်တို့ ဒီအချိန်ကစပြီး မနေတော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီလို ဆိုချင်လို့-

ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရား။ တေ မယံ=ထိုတပည့်တော်တို့သည်။ ဣတော ပဋ္ဌာယ= ယနေ့ကစ၍။ ပုဗ္ဗေဝိယ=ရှေးအခါကကဲ့သို့။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ကြတော့ဘဲ။ သမ္ပန္နံ=မြတ်စွာဘုရားကို။ နမဿမာနာ၊ ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြကုန်လျက်လည်း ကောင်း။ (တပည့်တော်တို့ နောက်ကို ဘုရားရှိခိုးမယ်တဲ့) ပုဒ္ဒသုဗောဓိတဉ္စ= ရှင်တော် ဘုရားရဲ့ စစ်မှန်သော ဘုရားအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မသုဓမ္မတဉ္စ=တရားတော်မြတ် ရဲ့ စစ်မှန်သော တရားအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ သံဃ သုပ္ပဋိပတ္တိစ=သံဃာတော်ရဲ့ အစစ်အမှန်ကျင့်တဲ့ သံဃာအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အဘိတ္ထဝိတ္တာ=ပြောကြားကြကုန် လျက် -

ရောက်ရာနေရာမှာ 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ' စသည်ဖြင့်၊ 'သွာက္ခာတော ဝတ ဘဂဝတော ဓမ္မော' စသည်ဖြင့်၊ သုပ္ပဋိပဋ္ဌော ဝတ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော' စသည်ဖြင့် ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်တွေကို တပည့်တော်တို့ ပြောမယ်၊ တဘက်သားကို ပြောကြားပြီးတော့။

ဂါမာ=နတ်ရွာတစ်ရွာမှ။ ဂါမံ=နတ်ရွာတစ်ရွာသို့လည်းကောင်း။ (ဂါမဖြင့် နဂရကို လည်း သူဆိုတဲ့အတိုင်း) ဂါမာ = နတ်မြို့တစ်မြို့မှ။ ဂါမံ = နတ်မြို့တစ်မြို့သို့လည်း ကောင်း။ နဂါ=နတ်တောင် တစ်တောင်မှ။ နဂံ-နတ်တောင် တစ်တောင်သို့လည်း

ကောင်း။ ဝိစရိဿာမ=တရားကြွေးကြော်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆော် နတ်သားများဖြစ်၍ လှည့်လည် ကျက်စား သွားလာကြပါ ကုန်တော့မည်ဘုရား။

တပည့်တော်တို့ ဓမ္မဃောသက တရားကြွေးကြော်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆော် နတ်သားတွေ ဖြစ်ပြီး ရှင်တော်ဘုရားရဲ့ဂုဏ်၊ တရားတော်မြတ်ရဲ့ဂုဏ်၊ သံဃာတော်မြတ်ရဲ့ဂုဏ်တော် တွေကို ကြွေးကြော်မယ်။ မမေ့မလျော့တော့ဘူးပေါ့။ အာရုံငါးပါး လိုက်စားပေးယစ်ပြီး မနေတော့ဘူး။ ဓမ္မဃောသက နတ်သားတွေဖြစ်ပြီး နတ်ရွာတစ်ရွာမှ နတ်ရွာတစ်ရွာသို့၊ နတ်မြို့တစ်မြို့မှ နတ်မြို့တစ်မြို့သို့၊ နတ်တောင်တစ်တောင်မှ နတ်တောင်တင်တောင်သို့၊ လှည့်လည်ကျက်စား တပည့်တော်တို့ သွားလာပါတော့မယ်လို့၊ အဲဒီလို လျှောက်ထားပြီး တော့ နတ်နှစ်ပါး အခြံအရံ နတ်ဘီလူးတစ်ထောင်နဲ့ ပြန်သွားကြပြီ။ သူတို့အားလုံး သောတာပန် ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဟေမဝတသုတ္တန် ပြီးတယ်။

ဟေမဝတသုတ္တန်နိဂုံး တရားပေးဆုတောင်း

ဤသို့လျှင် ဟေမဝတသုတ္တန် ဒေသနာတော်မြတ်ကို ကြားနာရခြင်းဟူသော ဓမ္မ သာဝန ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ သရဏဂုံ သီလဆောက်တည်ရခြင်း သီလမယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ မိမိတို့ဉာဏ်အမြင် မိကြသလောက် အတွင်းအပ ခြောက်ပါး ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့၏ မမြဲသော အနိစ္စသဘော၊ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခသဘော၊ အစိုးမပိုင်သော အနတ္တသဘောကို နက်နဲစွာ ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုရခြင်း တည်းဟူသော ဘာဝနာမယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ ကို နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် နိဗ္ဗဝတ်ကြီးယင်၍ ပစ္စယာနဂ္ဂဟ ဓမ္မာနဂ္ဂဟ နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ရခြင်းတည်းဟူသော သာသနာနဂ္ဂဟ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံစေတနာ-ဤသို့ ပေါင်းအပ် များမြတ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ်တို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ် ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ်။

သုခပဋိပဒါဆိုတာ တရားအားထုတ်ရာ၌ နီဝရဏက္ခာသည့်တိုင်အောင် ဒီအတွင်း ကို ပဋိပဒါခေတ်၊ လွယ်လွယ်နဲ့ နီဝရဏက္ခာယင် အဲဒီအကျင့် ပဋိပတ်ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာ လွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို နီဝရဏက္ခာပြီးတဲ့နောက် အရိယမဂ်အရောက် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မြန်မြန် ကြီး သွားလို့ အရိယမဂ်ကို ပေါက်ယင် ခိပ္ပာဘိညာလို့ ခေါ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ် လျင်မြန်သော အသိဉာဏ် ရည်သန်တောင့်တရင်းရှိသော မဂ်ဉာဏ် လေးရပ်တို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသည့်ကိုယ် အကျွန်ုပ်တို့ တရားဟော တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ရပါစေကုန်သတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ ထိုနောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ နောက်ကာလ၌ တစုံတခုသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တနိကာယမှာမှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာ တရားတို့ (ယနေ့ သုတ္တန်ရဲ့ အလိုဆိုယင်) အတွင်းအပ အာယတန ခြောက်ပါး ခြောက်ပါး ဝဋ်မီးစာ တရားတို့ တဖန်အသစ် မဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အနုပ္ပာဒါ နိရောဓ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရပါစေကုန်သတည်း။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီ စံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော -

(ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် သံသရာစက်ကြီးကို ဝဋ်အနေနဲ့ ဖွဲ့လိုက်လို့ သဘောတူရာကို ဝဋ်အနေနဲ့ ပြောယင် -

- (၁) အဝိဇ္ဇာရယ်၊ တဏှာရယ်၊ ဥပါဒါန်ရယ်၊ သူတို့သုံးမျိုးက ကိလေသာမျိုး။ ကိလေသဝဋ်လို့ ခေါ်တယ်။
- (၂) သင်္ခါရနဲ့ ကမ္မဘဝကို ကမ္မဝဋ်လို့ ခေါ်တယ်။
- (၃) ကျန်တဲ့ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဗ္ဗာယတန ဖဿ ဝေဒနာ ဥပပတ္တိဘဝ ဇာတိ မရဏဆိုတဲ့ တရားတွေက အကျိုးဝိပါက်မျိုးဖြစ်လို့ ဝိပါကဝဋ်လို့ ခေါ်တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် စက်ရဟတ်ကြီး အင်္ဂါဆယ့်နှစ်ရပ်ကို ဝဋ်ဖွဲ့ယင် သုံးမျိုးထဲ ဝင်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် -

အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။
 ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်
 ပြီးပြီ။

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန် တရားတော်

| လူများအားလည်း ဤတရားမျိုး ဟောကြားပေးရန်
အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ ဓမ္မတရားများ မှာတမ်းခဲ့သောတရား |

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၈-ခုနှစ်၊ သာသနာတော် ၂၅၁၉-ခုနှစ်၊ ကဆုန် လဆန်း ၇-ရက်နေ့ည ပဲခူးမြို့ ရွှေမော်မောစေတီတော်ရင်ပြင် ဂေါပက တန်ဆောင် ဝန်းအတွင်း၌ ရွှေမော်မော မြတ်စွာဘုရား ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် ဒါယကာကြီးများ ကြီးမှူး ကျင်းပအပ်သော မန္တလေးမြို့ မလွန်ဈေး ဆန်လှူအသင်းမှ တစ်ဆင့် စစ်ကိုင်း မင်းကွန်း မင်းဝံတောင်ရိုး ၃-ဌာနတို့၌ ယခုနှစ် ဝါတွင်း သီးတင်းသုံးသော ရဟန်း သာမဏေ သူတော်စင် သီလရှင် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်လေးထောင်ကျော်တို့အား ဆွမ်းဆန် တော် အလှူရေစက်ချပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်။

ဘုန်းကြီး ဟောမှာ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ သုတ္တန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသုတ္တန် ဘာပြုလို့ ဟောချင်ရသလဲဆိုတော့ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒကြီးဟာ တုသိတာနတ်ပြည် သွားခါနီးမှာ အထူးသဖြင့် နောက်ဆုံး မှာတမ်းအနေနဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို “အရှင် ဘုရား၊ ဒီတရား၊ တပည့်တော်လို့ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာတွေကို ဟောပေးပါ” လို့ အထူး မှာတမ်းပြုသွားတယ်။ အဲဒီ မှာတမ်းအရ ထိုထိုမြို့ရွာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင် တွေ ဒီသုတ္တန်ကို အနည်းဆုံး တစ်ခါတော့ နာသင့်တယ်လို့ သဘောရပါတယ်။

ဆရာတော်ဦးရန်ကုန်နှင့် ပရိတ်ကြီးမုမုန်

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ သုတ္တန် မနာခင် ဘုန်းကြီး အရပ်ဒေသတော်တော် ခပ်နဲ့နဲ့ ရောက်ခဲ့တယ်။ ရောက်လို့ အခု ဒီပဲခူး ရွှေမော်မောဂေါပက တန်ဆောင်းဝန်းအတွင်း အခု ဒါယကာကြီးတွေ ရတနာသုံးပါး ကန်တော့စာတမ်းကစပြီး အာရမ္မဏာမိပင်္ဂါ ပစ္စည်း တပ်ပြီးတော့ နားထောင်တော့ ဉာဏ်ထဲမှာ စကားပုံတစ်ခု ပေါ်လာတယ်။

ဘယ်လို ပေါ်လာသလဲ ဆိုတော့ - ဘုန်းကြီးတို့ မန္တလေးမှာ ဆရာတော်ဦးရန်ကုန် ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဆရာတော်ဦးရန်ကုန်ဟာ မဟုတ်ယင် မဟုတ်သလိုဘဲ သွက်သွက်

လက်လက် ဒိုင်းဒိုင်း ဒုန်းဒုန်း ပြောတတ်တယ်။ တချိန်က ဆရာတော်ဦးရန်ကုန်ဟာ အလှူကိစ္စနဲ့ တောအရပ်က ကျောင်းတစ်ကျောင်းကို ရောက်သွားသတဲ့။ ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ ဆရာဟော် ဦးရန်ကုန်က အဲဒီတောက ကျောင်းဘုန်းကြီးကို မေးသတဲ့ -

“ကိုယ်တော်တို့၊ ကိုယ်တော်တို့ ကျောင်းမှာ ပရိတ်ကြီး ပေတိုပေဟောင်းလေးများ မရှိကြဘူးလား” လို့ မေးတယ်။

“ရှိပါတယ်ဘုရား” တဲ့။

“ရှိယင် တပည့်တော်ကို ပေးလိုက်စမ်းပါ” လို့ ပြောတယ်။

“ဆရာတော်ကလဲ ဘယ့်နှယ် ရွှေမြို့တော်က လာပြီး ဒီကျေးတောက ပရိတ်ကြီး ပေတိုပေဟောင်း တောင်းရသလဲ ဘာပြုလို့လဲ” လို့ ဆိုတော့ - ဆရာတော်ဦးရန်ကုန်က ဘာပြောသလဲ -

“ဒို့မြို့မှာတော့ကွာ လူတတ်တွေ ပြင်လွန်းလို့ ပရိတ်ကြီး မူမှန် မူကောင်း မရှိတော့ဘူး” လို့ ပြောသတဲ့။

အေး အဲဒါလိုပဲ ရတနာသုံးပါး ကန်တော့တဲ့စာပိုဒ် အမျိုးမျိုး တွေခွဲရတယ်။ အခု ပရိတ်ကြီး မူမှန် မူကောင်းက ဒီမှာမှ လာပြီးတော့ တွေ့ရတယ်။

အခု အဲဒီလို ဖြစ်နေတယ်။ အမှန် မိမိတို့ရဲ့ အမိ အဘ အဘိုး အဘွား ဆရာသမား တွေက အင်မတန် အပြစ်ကင်းတဲ့ မူကို ချပေးခဲ့တယ်။ မိမိတို့အဖို့ ရတနာသုံးပါး ကန်တော့တဲ့စကား။ အဲဒီလို စာဘမ်းရှိပါလျက်ကနဲ့ တခါတည်း ဒါကို စွန့်ပစ်ရမယ်ဆို တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကဲ-တိုတိုကတော့ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ဆိုလိုက်တဲ့ ရတနာသုံးပါး ကန်တော့တဲ့ စာပိုဒ်ဟာ တန်ဖိုးအင်မတန်ရှိတဲ့ စာပိုဒ်ဖြစ်လို့ သူ့အတွက် နည်းနည်း နားလည်ရအောင် -

အားလုံးပရိသတ် စုံညီတယ်ဆိုယင်ပဲ သြကာသ သြကာသ သြကာသ ကစလို ဘာကို ဆိုတာလဲ -

(သြကာသရှင်းတမ်း ဤကျမ်းအစတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ဟောပြောချက်များ တူပြီဖြစ်သဖြင့် ချန်ခဲ့ပါသည်။)

ဘုန်းကြီး အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန် ဟောပေးပါမယ်လို့ ဝန်ခံထားတယ်။ အေး- အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန် နာမယ် ကြံတော့ တရားနာပရိသတ်ရဲ့စိတ်ဟာ ဘုရားဆီကို အာရုံညွတ်ထားစမ်းပါတဲ့။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူတဲ့ပုံကို စိတ်ထဲ အာရုံယူထားပါ။ အဲဒီလို ယူနိုင်အောင်လို့ အရှင်အာနန္ဒာ အရှင်မဟာကဿပ ပထမ သံဂါယနာ မထေရ်မြတ်များက သုတ္တန်နိဒါန်း ပျိုးပေးလိုက် တယ်။

“ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ” တဲ့။

သူတော်ကောင်းတို့-တချိန်တုန်းက ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း ကိန်းအောင်း မွေ့လျော် နေတော်မူတဲ့ပုံကို စိတ်ထဲ အာရုံယူထားကြပါ။

တပည့်တော်တို့ ယူပြီးပြီဘုရား။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ် သုံးပါး အရေးနဲ့ ပတ်သက်ယင် ဘယ်တော့မှ နောက်မကျဘူး။ ရှေ့ကပြော နောက်က ထက်ကြပ် တခါတည်း ပါလာတယ်။ တပည့်တော်တို့ အာရုံယူပြီးပါပြီဘုရား။ ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိပြည်က ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်း သီတင်းသုံး နေ တော်မူတာ ဉာဏ်ထဲမှာ မြင်နေပါတယ်။ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ မြင်ပြီးပါပြီ။ ရှေ့ဆက်၍ ဘာကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရအုန်းမလဲ ဘုရားလို့ မေးစရာရှိလို့ ရှင်အာနန္ဒာ ရှင်မဟာကဿပတို့က အနုသန္ဓေ စကားဆက်လို့ ခေါ်တဲ့ အဲဒီစကားဆက်ကို ဆက်ပြောတယ်။

အနာထပိဏ် မကျန်းမမာဖြစ်ခြင်း

“ဘေန ခေါ ပန သမယေန အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဟောတိ ဒုက္ခိတော ဗာဠဂီလာနော။”

သာဓဝေါ=နှလုံးပျော့ပျောင်း သူတော်ကောင်းတို့။ တေန ခေါ ပန သမယေန= ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် နေတော်မူ သောအခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ=ကျောင်းဒါယကာကြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး သည်။ အာဗာဓိကော=စိတ်ကိုမွှေနှောကပ်ချောက်ခြားစေတတ်တဲ့ အနာရောဂါ စွဲကပ်၍နေ သည်။ ဒုက္ခိတော=ကာယိက ဒုက္ခကို ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခံစား၍ နေရသည်။ ဗာဠဂီလာနော =အပြင်းအထန် မကျန်းမမာဖြစ်၍ နေသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

အေး - သူတော်ကောင်းတို့ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်း သီးတင်းသုံး နေတဲ့အချိန်မှာ သာဝတ္ထိပြည်ထဲ ဇေတဝန် ကျောင်းဒါယကာကြီး

အနာထပိဏ် မကျန်းမမာဘူးတဲ့။ အိပ်ရာထဲ လဲလျောင်းပြီးတော့ နေရတယ် မကျန်းမာ
ဘူး။ အာဗာဓိ ကော=ဆိုတာ စိတ်ကို မွေ့နှော့က် ချောက်ချားစေတတ်တဲ့ ရောဂါကြောင့်
ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောဂါဝေဒနာကပ်၍၊ ဒုက္ခိတော=ကာယိက ဒုက္ခကို အမြဲခံစားနေရတယ်။
ဗာဠဂိလာနော=အပြင်းအထန် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေတယ်။ အားအင်တွေ သိပ်နည်းနေ
တယ်။ အေး-ဒီပုံကို အာရုံယူပါတဲ့။ ယူပြီးပြီဆိုတော့ ဟို အရှင်အာနန္ဒာတို့က စကား
ဆက်ပေးတယ်။

“အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ။”

အနာထပိဏ်၏ လူလွတ်မှာတမ်း

သူတော်ကောင်းတို့ ... ထိုအခါ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည် မကျန်းမာရင်းက
ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို အနီးခေါ်ပြီးတော့ ဤကဲ့သို့ ပြောတယ်။ ဘယ်လိုပြောသလဲ-

“ဧဟိ တံ အမ္ဘော ပုရိသ ယေန ဘဂဝါ တေနပသကံမ”

အမောင်ယောက်ျား၊ မင်းသွားပါကွယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ သွားရောက်ပြီးတော့-

“ဥပသကံမိတ္တာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တဟိ
'အနာထပိဏ္ဍိ ကော ဘန္တေ ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠဂိလာနော၊
သော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ' တိ”။

အမောင်၊ ဘုရားထံ အရောက်သွားကွဲ့၊ အဲဒီရောက်တော့ ငါကိုယ့်စား ဘုရားကို
ရှိခိုးခဲ့ပါ။ ဘယ်လိုဆိုပြီး ရှိခိုးရမလဲဆိုတော့ “မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းဒါယကာကြီး
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်နေပါတယ်။ ကာယိကဒုက္ခ ခံစားနေ
ရပါတယ်။ အပြင်းအထန် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါတယ်။ ထိုမကျန်း မမာတဲ့ အနာထပိဏ်
သေဋ္ဌေးက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံတို့ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးလိုက်ပါ
တယ်” လို့ ငါ အခုမှာလိုက်တဲ့ စကားအတိုင်း ဘုရားကို လျှောက်ပြီး ငါ့ကိုယ်စား
မင်း ဘုရားရှိခိုး ပေးပါကွယ်။ ဒီတင် ပြန်မလာနဲ့အုန်း” လို့

“ယေန စာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနပသကံမ၊ ဥပသကံမိတ္တာ မမ ဝစနေန
အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္တဟိ 'အနာထပိဏ္ဍိကော ဘန္တေ
ဂဟပတိ အာဗာဓိကော ဒုက္ခိတော ဗာဠဂိလာနော၊ သော အာယသ္မတော
သာရိပုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ' တိ ”။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ ကျောင်းကိုလဲ အရှောက်သွားခဲ့၊ သွားပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံမှောက် ရောက်တဲ့အခါ ငါမှာလိုက်တဲ့ ဝါးကားဖြင့် “အရှင်ဘုရား၊ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး ကျောင်းဒါယကာကြီး အပြင်းအထန် မမာမကျန်း ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်နေတယ်၊ ဂိလာနဖြစ်ရာက အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ မြေတော်အစုံ ကြာပဒုံတို့ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးလိုက်ပါသည်။” အဲဒီလို မင်းလျှောက်ပါကွယ်။ အဲဒီလို လျှောက်ပြီး တော့ ငါ့ကိုယ်စား အရှင်သာရိပုတ္တရာကိုလဲ ရှိခိုးပေးပါ။ ရှိခိုးပြီးတဲ့နောက် -

၈၀၉ ဝဒေဟိ = ဤကဲ့သို့လဲ ဆက်လျှောက်ပါ -

ဘယ်လိုလျှောက်ရမလဲ -

“သာဓု ကိရ ဘန္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမတု အနကမ္ပံ ဥပါဒါယ”

အဲဒီလို လျှောက်ကွဲ့။ မြန်မာလို ပြောလိုရှိယင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ဘုရား၊ ကျောင်းဒါယကာကြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးက တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားလိုက်ပါတယ် “အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်သည် ဝန်မလေးလိုရှိယင် အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးရဲ့ နေရာအိမ်သို့ ကရုဏာရေးရှု ကြွရောက်တော် မူစေချင်ပါတယ်ဘုရား။” အဲဒီလို မင်းလျှောက်ကွဲ့ -

အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးရဲ့ကိုယ်စား အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှိခိုး။ အဲဒီလို ရှိခိုးပြီး တော့မှ ဆက်ပြီးတော့ မင်းလျှောက်။ ဘယ်လိုလဲ -

“အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား . . . ကရုဏာ ရှေ့ထား၍ ကျောင်းဒါယကာကြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးအိမ်သို့ ကြွတော်မူပါဘုရား။” ဒါလဲ မင်း လျှောက်ကွဲ့ -

ကောင်းပြီဆိုပြီးတော့ ထိုယောက်ျားသည် ဘုရားထံ သွားပြီးတော့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး မှာလိုက်တဲ့အတိုင်း ဘုရားကို ရှိခိုး လျှောက်ထားတယ်။ ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံသွား၊ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး မှာလိုက်တဲ့အတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှိခိုးပင့်တယ်။ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးထံ သနားသဖြင့် ကြွပါလို့ ပင့်လိုက်တော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် ထိုပင့်လျှောက်တာကို လက်ခံတယ်။ တိတ်တိတ်နေလိုက်လျှင် ဒါ ပင့်လျှောက်တာကို လက်ခံတယ်လို့ ဘုရားလက်ထက်က ယဉ်ကျေးမှု အသိဉာဏ် အနေနဲ့ သိရတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ လူမမာမေးကြွခြင်း

ထိုယောက်ျားလဲပဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာ လက်ခံကြောင်း သိပြီး ပြန်သွားပြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးအား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောတော့ ဒါဖြင့် ငါနဲ့တူရူ ခေါင်းရင်းဘက်မှာ တိုးပြီးတော့ နေရာများခင်းကြ၊ မထေရ်မြတ်ကြီး နှစ်ပါးသုံးပါး စသည်ထိုင်နိုင်အောင်၊ အဲဒီလို ခင်းပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာလဲပဲ ထိုယောက်ျား သွားတော့ သင်္ကန်းများ ပြင်ဝတ်၊ သပိတ်သင်္ကန်းလွယ်၊ အရှင်အာနန္ဒာကို နောက်လိုက် အဖော်ခေါ်ပြီးတော့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး မကျန်းမာတဲ့အိမ်ကို မထေရ်မြတ်နှစ်ပါး သွားကြတယ်။ သွားရောက်ပြီးတော့ အသင့်ခင်းထားတဲ့ နေရာမှာ ထိုင်ပြီးတယ် ဆိုယင်ပဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ပဋိသန္တာရ အစေ့အစပ်စကား စသည်ကို ဟောဒီလို ပြောတယ်။ လူနာမေးတဲ့ စကား -

“ကစ္စိ တေ ဂဟပတိ ခမနိယံ၊ ကစ္စိ ယာပနိယံ၊ ကစ္စိ တေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ပဋိက္ကမန္တိ၊ နော အဘိက္ကမန္တိ၊ ပဋိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော အဘိက္ကမော။ (ဒါ မေးတာ။)”

ကျောင်းဒါယကာကြီး ဘယ့်နှယ်လဲ၊ ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရဲ့လား။ ဘယ့်နှယ်လဲ၊ ဣရိယာပထ မျှတရဲ့လား။ ဆိုကြပါစို့ တစ်ခုသော ဣရိယာပုတ်နဲ့ ပင်ပန်းယင် နောက် ဣရိယာပုတ် တစ်ခုနဲ့ ပြောင်းပြီးတော့ နေတာကို ဣရိယာပထမျှတတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီလို မျှတနိုင်ရဲ့လား။ ဒကာကြီးရဲ့ သန္တာန်မှာ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ မတိုးတက်ဘဲနဲ့ နောက်ဆုတ်ကဲ့လား။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာတို့ တိုးတက်ဖို့ အရိပ်မမြင်ဘဲနဲ့ ဆုတ်နစ်ဖို့အရိပ် မြင်ပါရဲ့လား ကျောင်းဒကာကြီး။

မေးတော့ အဲဒါတွေ အကုန်ပြောင်းပြန်ပဲ၊ သူ့ခံစားရချက် ပြန်လျှောက်တယ်။

အနာထပိဏ် ဝေဒနာ ပြင်းထန်ပုံ

“န မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ခမနိယံ၊ န ယာပနိယံ”

အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား၊ တပည့်တော် ရောဂါမခံနိုင်အောင် ပြင်းထန်ပါတယ် ဘုရား။ န ယာပနိယံ=ဣရိယာပထ မမျှတအောင် ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား။

“ဗာဠာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ။”

တပည့်တော်ထံမှာပဲ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ တိုး၍ တိုး၍သာ လာတယ်။ တပည့်တော်ကိုယ်ပေါ်မှာ နောက်မဆုတ်ဘူး ဘုရား။

မဆုတ်တာကို အသေအချာ ဥပမာနဲ့ လျှောက်ထားပါရစေ။

“သေယျထာပိ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ဗလဝါ ပုရိသော တိဏှောန ဝိမ္မေရေန မုဒ္ဒနိ အဘိမတ္တေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ အဓိမတ္တာ ဝါတာ မုဒ္ဒနိ ဥိဟနန္တိ”။

အရှင်ဘုရား လျှောက်ထားရမယ်ဆိုရင် ဥပမာနဲ့ လျှောက်ပါရစေ။ အားကောင်း မောင်းသန်တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်က အလွန်ထက်သန်လှစွာသော ဆောက်ကြီးနဲ့ ခေါင်းကို မွှေနေသလိုပဲ ဒီအတိုင်းပဲဘုရား။ တပည့်တော် ကိုယ်ခန္ဓာများဖြင့် တပည့် တော်ရဲ့ ခေါင်းထဲမှာဖြင့် အလွန်ပြင်းထန် ဖောက်ပြန်သော ဝါယောဓာတ်တွေဟာ မွှေနေ တယ်ဘုရား၊ မခံသာအောင် မွှေနေတယ်၊ အခု စကားပြောတာတောင် သတိကြီးစွာ ထားပြီး ပြောရပါတယ်။ တပည့်တော်ရောဂါက မခံနိုင်အောင် ရှိပါတယ်ဘုရား၊ ဣရိယာပထ မမျှတပါဘူးဘုရား။ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ တပည့်တော်မှာ မဆုတ်ဘဲ တိုး၍တိုး၍သာ လာကြပါတယ်ဘုရား။ ထိုဝေဒနာတွေ ဆုတ်နစ်ဖို့ အရိပ် မထင် တိုးတက်ဖို့ အရိပ်မြင်နေပါတယ် ဘုရား။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လျှောက်တယ်။

“သေယျထာပိ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ဗလဝါ ပုရိသော ဒဋ္ဌေန ဝရတ္တခဏ္ဍေန သီသေ သီသဝေဋ္ဌံ ဒဒေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ အဓိမတ္တာ သီသေ သီသဝေဒနာ။”

အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား။ ဥပမာနဲ့ပဲ လျှောက်ထားပါရစေ။ အားကောင်း မောင်းသန်တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် အလွန်ခိုင်မာသော သားရေလွန်ကြီးနဲ့ လူတစ်ယောက်ခေါင်းကို ပတ်ပြီးတော့ ဆွဲဆောင်နေသလိုပဲ၊ တပည့်တော်ရဲ့ ခန္ဓာ ကိုယ်မှာ ဘုရား အလွန်ဖောက်ပြန်တဲ့ ဝါယောဓာတ်တွေ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး ပြီးတော့ တစ်ခါတည်း တပည့်တော်ရဲ့ခေါင်းမှာ သားရေလွန်ကြီးကြီးနဲ့ ဆွဲပတ်ပြီး ဆောင် နေသလိုပဲ၊ တပည့်တော်ရဲ့ ဦးခေါင်းခဲနာဟာ ဒါလောက်ပဲ ပြင်းထန်ပါတယ်ဘုရား။ သုံးအချက်က -

“သေယျထာပိ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတ ကန္တေဝါသီ ဝါ တိဏှောန ဂေါဝိကန္တနေန ကုဏ္ဍိ ပရိကန္တေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကုဏ္ဍိ ပရိကန္တန္တိ”။

အရှင်ဘုရား ဥပမာနဲ့ လျှောက်ရယင် နွားသတ်မှု လိမ္မာကျွမ်းကျင်တဲ့ နွားသတ် သမား၊ နွားသတ်သမားရဲ့ တပည့်သည် မိမိ၏ ထက်လှစွာသော နွားကို လှီးတဲ့ ဓားဖြင့် ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောက်ခွဲလိုက်သလို လှီးပစ်လိုက်သလို တစ်ခါတည်း ဖြတ်ပစ်လိုက်သလိုပဲ တပည့်တော်ရဲ့ ဝမ်းထဲမှာ အလွန်ဖောက်ပြန်တဲ့ ဝါယောဓာတ်တွေဟာ တစ်ခါတည်း ဓားနဲ့များ လှီးနေသလား အောက်မေ့ရတယ်။ အဲဒါလောက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် နှိပ်စက် နေပါတယ်ဘုရား။

“န မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ခမနိယံ။ န ယာပနိယံ”။

သို့ရကား တပည့်တော် ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင် ရှိပါတယ်။ ဣရိယာပထ မမျှတ ပါဘူးဘုရား။ တပည့်တော်ရဲ့ ရောဂါဝေဒနာသည် တိုးယင်သာ တိုးတယ်။ နောက် မဆုတ်ဘူးဘုရား။ ထိုဝေဒနာများ နောက်ဆုတ်ဖို့ အရိပ်မထင်၊ တိုးတက်ဖို့ အရိပ်သာ မြင်ရပါတယ် ဘုရား။ စတုတ္ထလေးအချက်ကို ဆက်လျှောက်တယ်။

“သေယျထာပိ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ဒွေ ဗလဝန္တော ပုရိသာ ဒုဗ္ဗလတရံ ပုရိသံ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ အင်္ဂါရကာသုယာ သန္တာပေယျံ သမ္ပရိတာပေယျံ။ ဧဝ မေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ အဓိမတ္တော ကာယသ္မိံ ဉာဟော”။

အရှင်ဘုရား ဥပမာနဲ့ လျှောက်ထားပါရစေ။ အားကောင်းမောင်းသန်တဲ့ ယောက်ျား နှစ်ယောက်ဟာ အားနွဲ့တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ဘယ်ဘယ်လက်က တစ်ယောက်၊ ညာဘက်လက်က တစ်ယောက် မပြေးနိုင်အောင် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ဆုပ်ပြီးတော့ မီးပုံကြီး ထဲမှာ ရှေ့က ကင်လိုက်၊ နောက်က ကင်လိုက်၊ လှည့်ကင်နေသလိုပဲ ဘုရားတဲ့။ တပည့် တော်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဉာဟခေါ်တဲ့ တေဇောမီးကြီးဟာ အပြင်းအထန် လောင်နေပါ တယ်။ ဟို ခုနင်က မီးကြီးပူသလိုပေါ့။ တစ်ကိုယ်လုံး ပူပြီးတော့ ဉာဟတေဇောကြီး လောင်နေတယ် ဘုရား။ လျှောက်တော့ - ဒီလိုလျှောက်တဲ့ အလျှောက်မျိုး လူမမာက လျှောက်ယင် အဲဒီ လူမမာဟာ ဆုံကြပါစို့ အသက်ချွေမယ့် ရောဂါမျိုးမှ ဒီလို လျှောက် ချက်မျိုး လျှောက်လေ့ရှိတာ အရှင်သာရိပုတ္တရာက သိတယ်။

ကျောင်းဒါယကာကြီး လျှောက်ကတည်းက ဪ ကျောင်းဒကာကြီး စွဲကပ်တဲ့ ရောဂါကတော့ အသက်ကို ချွေမယ့်ရောဂါ။ ဤအခါမျိုးမှာ ဒီပြင် မဂ်ဖိုလ် ကျေးဇူး မများတဲ့ မင်းစကား စိုးစကား တိုင်းစကား ပြည်စကား ဒါတွေ အလကားပဲ။

စက္ခုပသာဒစသည်၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၁)

ဒီလိုအခါမျိုးမှာ တရားစကား အရေးကြီးတယ်။ ဒီအခါမျိုးမှာ တရားကျင့်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဒီတော့ သူ့ကို တရားကျင့်ဖို့ပဲ ငါအနည်းနည်း ဟောမယ် ဆိုပြီး ဒီကနောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ တရားချည်းဟောတယ်။

လူနာအနာထပိဏ်အားဟောသည့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏တရား ၁၀-မျိုး

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ” ။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင် ရှိရကား အသင် ကျောင်းဒါယကာကြီးသည် ဤသို့ မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်၍ အဓိပညာ သိက္ခာ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ပါလေ။ ဘယ်လို မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်၍ အားထုတ်ရမလဲ။

“န စက္ခု ဥပါဒိယိဿာမိ။ န စ မေ စက္ခုနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ” တိ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ” ။

စက္ခုပသာဒစသည်၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၁)

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်ကို တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့၊ ထိုမျက်စိခေါ်တဲ့ အကြည်ရုပ်ကလေးကို အာရုံပြုပြီးတော့ ငါ့မျက်စိ ငါ့မျက်စိ ငါ့မျက်စိ တဏှာနဲ့ မှီတဲ့စိတ်၊ ငါ ငါ ငါနဲ့ မာနနဲ့ မှီတဲ့စိတ်၊ မျက်စိကို လက်ညှိုးထိုးပြီး တချို့ကပြောတတ်တယ်။ ငါကွ ငါ ငါ ငါနဲ့ ပြောတတ်တယ်။ ကျုပ်သည် မျက်စိကို ငါလိုစွဲပြီး တိုက်ရိုက်ပြောတယ်။ အဲဒီလို တဏှာနဲ့ မှီတဲ့စိတ်၊ မျက်စိကိုပင် ငါ့လိပ်ပြာလို ပြောဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မှီတဲ့ စိတ်များ တဆိတ်ကမှ မဖြစ်အောင်ဟဲ့လို အဲဒီလို မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန် ဆောက်တည်ပြီးသကာလ အဓိပညာသိက္ခာ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ပါလေ။

န သောတံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န ဃာနံ ... န ဇိဝံ ... န ကာယံ ... န မနံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န စ မေ မနောနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိတိ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် နားဟု တွင်မည် သောတပသာဒရုပ်အကြည်ကို လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းတွင်မည် ဃာနပသာဒရုပ်အကြည်ကို လည်းကောင်း၊ ဇိဝါတွင်မည်တဲ့ လျှာရုပ်အကြည်ကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်လို့ခေါ်တဲ့ ကာယပသာဒရုပ်

အကြည်ကိုလည်းကောင်း၊ မနောလို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဏ် အကြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ငါသည် တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းအောင် ဒီ စိတ်အကြည် ဝိညာဏ်ကို အာရုံပြုပြီးတော့ တဏှာနဲ့ မာနနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မှီတဲ့ လောဘမူစိတ်တွေ မဖြစ်အောင်ဟဲ့ ဆိုပြီးတော့ ဝိပဿနာ တရား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါလေ။

အဲဒီလို ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင်ပဲ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးဟာ သူက တရားမဝေး ဘူးနော်၊ သောတာပန်အရိယာဆိုတော့ တစ်ခါတည်း တရားကျင့်ပုံပါ သိသွေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲ -

စက္ခု အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။
သောတံ ... ဃာနံ ... ဇိဝှါ ... ကာယော ... မနော အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊
နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

သူ နှလုံးသွင်းလိုက်တယ်။ အခုဟာ သူ နှလုံးသွင်းတာ။ အခုအတိုင်း ရွတ်ပြီးတော့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးဟာ နှလုံးသွင်းတယ်။ ဒါဖြင့် ကောင်းပြီ။ သူနှလုံးသွင်းတာ ဘာတွေလဲ။ မျက်စိရယ် နားရယ် နှာရယ် လျှာရယ် ကိုယ်ရယ် စိတ်ရယ်။ ဒီအတွင်း အာယတန ခြောက်ပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေလို့ ရှုတာ။ အဲဒီလို ရှုယင် ဒီမျက်စိကို ဖြစ်စေ၊ နားကိုဖြစ်စေ နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်၊ ဒီဒွါရခြောက်ပါးအပေါ်မှာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ဒီတဏှာဒိဋ္ဌိ မာနတို့နဲ့ မှီတဲ့ လောဘမူ စိတ်လဲ မဖြစ်တော့ဘူး။

မဖြစ်အောင် လုပ်ဆိုတာ အဲဒီ ဒွါရခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းပါလို့ ပြောတာ။ ပြောတဲ့အတိုင်း အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည် စီးဖြန်းတယ်။ စီးဖြန်းလို့လဲပဲ အဲဒီ ဘာဝနာ စိတ်ကြောင့် အလွန်အေးမြ ချမ်းသာမှုကို ရလာတယ်။ ရောဂါဝေဒနာကို အခိုက်အတန့် ပယ်ဖျောက်တယ်။ သက်သာရာ ရတယ်။ အမှန်က ဒီကရွတ် ဟိုက နာလို့ ကြည်ကြည် ညိုညို နာလို့ရှိယင် ဒီအသက်ကို ချွေမဲ့ရောဂါ မဟုတ်ယင် ဒီလို နှလုံးသွင်းတာနဲ့ပဲ ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ ရောဂါကို ပျောက်သွားနိုင်တယ်နော် ဆေးမစားဘဲနဲ့။

မေ့ဆေးလို့ ဆိုပါစို့၊ အဲဒီ သဘောရှိတယ်။ တရားနှလုံးသွင်းပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ လက်တွေ့ ကိုယ်စိကိုယ်င တွေဖူးကြတယ်။ အခုလဲပဲ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး နှလုံးသွင်း သလို ဒို့လဲပဲ နှလုံးသွင်းချင်ပါတိ။ တပည့်တော်တို့ ရေးပေးပါ။ တပည့်တော်တို့ ညွှန်ပြ ပေးပါဆိုယင် တပည့်တော်တို့ကို ကိုယ်တော်တို့ နှလုံးသွင်းတဲ့အတိုင်းလို့ ဆိုတော့

ကိုယ်တော်တို့က ပါဠိလို နှလုံးသွင်းတယ်။ ဒီဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ ပါဠိလိုပြော ရေးပြီးတော့ ရော့ ဒါ ရအောင်ကျက်၊ ဒီဟာကို နှုတ်က ဆိုပြီးတော့ နှလုံးသွင်းဆိုလို့ ရဟန်းတွေပဲ သိတယ်နော်။

ဒီတော့ နှလုံးသွင်းကြဆိုတော့ ပါဠိလို နှလုံးသွင်းလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေ ဘယ်သိမလဲ၊ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ပါဠိ မာဂဓိဘာသာ နဲ့ ဟောတယ်။ မြတ်စွာဘုရား တရားပွဲမှာ လူမျိုးစုံ တရားနာတယ်။ အဲဒီ တရားနာကြတဲ့ လူမျိုးတစ်ရာတစ်ပါး ကိုယ်စီကိုယ်င မိမိတို့ ဘာသာနဲ့ သာယာနာပျော်ဖွယ်ကို ကြား နေရသတဲ့။ ကဲ ကဲ ဆိုကြပါစို့၊ ဥပမာ ဗမာက တရားနာတယ် ဗမာဘာသာနဲ့ ကြား ရတယ်။ တရုတ်က နာယင် တရုတ်ဘာသာနဲ့ ကြားရတယ်။ အင်း ကရင်က နာယင် ကရင်ဘာသာနဲ့ ကြားရတယ်။ ရှမ်းက နာယင် ရှမ်းဘာသာနဲ့ ကြားရတယ်တဲ့။ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ အသံဟာ အဲဒါလောက် ဆန်းပါတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားဟောယင်လဲပဲ မိမိတို့ နားထဲမှာ ဘုရားဟောတဲ့ အသံဟာ ဒီအတိုင်း မြန်မာဘာသာလို ကြားမှာပဲ၊ ကြားတဲ့အတိုင်း ဒို့နှလုံးသွင်းမယ်ဆိုပြီးတော့ ဟော မျက်လွှာကိုချ၊ ဓမ္မထဲ စိတ်ကပ်ထား၊ ရှေ့ကနေ ဘုန်းကြီးက တိုင်တည်ပေးမယ်။ သို့သော် နည်းနည်းလေး ရှင်းကြအုန်းစို့ ရှင်းအောင်ပြောမယ်၊ နှလုံးသွင်းလို့ ကောင်း အောင်။

မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်ကားလို့ ဆိုတဲ့အခါ ညီညီဆိုရင်း စိတ်ကို တခါတည်း ခန္ဓာကိုယ် အထက်ပိုင်း မျက်လုံးထဲမှာ စိတ်ကိုပစ်ထား။ သမ္ဘာရစက္ခုကြီးဟာ ပသား စက္ခု မဟုတ်ဘူးနော်၊ ဒီသမ္ဘာရမျက်လုံးကြီးပဲ ဘာမှ စက္ခုပသား မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ မျက်လုံးရဲ့ အလယ်ခေါင်မှာ မျက်လွှာခုနစ်ထပ်ကို နဲ့၍တည်တဲ့ သန်းဦးခေါင်းခန့် ပမာဏ ရုပ်သဘာဝ ရှိတယ်။

မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်လည်းကောင်း လို့ဆိုယင် သန်းဦးခေါင်းခန့် ပမာဏ ရှိသော မျက်စိအကြည်လေးကို စိတ်ထဲကပ်ရောက်ပါ။

(ဤဆောင်ပုဒ်လင်္ကာနှင့် တရားအဓိပ္ပာယ်များသည် စာမျက်နှာ ၄၇ နှင့် ၄၈ ၌ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆ ပါးအတွက်)

အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ပါဠိလိုရွတ်ပြီး နှလုံးသွင်းသလို မိမိတို့လဲ မြန်မာ လင်္ကာဖြင့် ဘုရားဟောတဲ့အခါ နားထဲကြားမယ့် ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ့်လင်္ကာဖြင့် ကိုယ်

နှလုံးသွင်းလို့ အသိဉာဏ်ပေါက်ပြီ ထားပါစို့။ တစ်ခုပြီးယင် ပြီးလိုက်ပါလား၊ မဟုတ်ဘူး။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက နောက် ဒုတိယ လာပြန်တယ်။

ရူပါရုံသဒ္ဓါရုံစသည်၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၂)

တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင်ရှိရကား အသင် ကျောင်း ဒါယကာကြီးသည် ဤကဲ့သို့ မြဲမြဲမြဲမြဲ စိတ်က ငိဋ္ဌာန်ပြီးတော့ ဝိပဿနာတရား ပွားများ ကြိုးကုတ် အားထုတ်စမ်းပါ။ ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းရမလဲ။

“န ရူပံ ဥပါဒိယိဿမိ၊ န သဒ္ဓံ ... န ဂန္ဓံ ... န ရသံ ... န ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ... န ဓမ္မံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န စ မေ ရူပနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ။ န စ မေ သဒ္ဓနိဿိတံ ... ဂန္ဓနိဿိတံ ... ရသနိဿိတံ ... ဖောဋ္ဌဗ္ဗနိဿိတံ ... ဓမ္မနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိတိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ”

ကျောင်းဒါယကာကြီး စိတ်ထဲ ဟောဒီလို နှလုံးသွင်းစမ်းပါ။ ငါသည် အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကိုလဲပဲ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့၊ ထိုအဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံကို အာရုံပြုပြီး တော့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့နဲ့ မှီတဲ့စိတ် မဖြစ်အောင်ဟဲ့။ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဓါရုံကိုလည်း ကောင်း၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံကိုလည်းကောင်း၊ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံကိုလည်းကောင်း၊ အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံကိုလည်းကောင်း အာရုံ ပြုပြီးတော့ တဏှာနဲ့ မစွဲလမ်းအောင် ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့လို့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မှီတဲ့ လောဘမူစိတ်တွေ မဖြစ်အောင်ဟဲ့လို့ အဲဒီလို စိတ်ကမြဲမြဲ အဓိဋ္ဌာန် ပြီးတော့ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ကျင့်စမ်းပါ ကျောင်းဒါယကာကြီး။

အဲဒီလို ဝိပဿနာတရားများ ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်လို့ရှိယင် ရုပ်နာမ် သဘောကို မြင်တဲ့အပြင် ဒီရောဂါ ဓာတုက္ခောဘ=ဓာတ်ခြောက်ခြားတဲ့ ရုပ်တွေဟာ အဖြစ်နည်းပြီးတော့ စိတ္တဇရုပ်အကြည်တွေ ကိုယ်မှာဖြစ်ပြီးတော့ ရောဂါသက်သာလာ မယ် အမှန်ပဲ။ ဒီတော့ ကျောင်းဒါယကာကြီးက အရှင်သာရိပုတ္တရာ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း အခု ဒုတိယအကြိမ် အာရုံခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုတယ်။

“ရူပါ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ၊ သဒ္ဓါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေ သော အတ္တာ”။

သူတို့က ပါဠိလို ပြောတာ။ ပါဠိလို ဒါရွတ်လို့လဲပဲ သူတို့က အရသာ တွေတယ်၊ ကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေ ဒီပါဠိ ရွတ်ပြီးတော့ နှလုံးသွင်းကြပါ။ အရသာ တွေပါလိမ့်မယ် ပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ကိုယ်က ပါဠိမှ မကျွမ်းကျင်ဘဲ။ ဒီတော့ ကိုယ်ကျွမ်းကျင်တဲ့ မြန်မာလင်္ကာနဲ့ မြန်မာဘာသာ၊ မြန်မာလင်္ကာနဲ့ ဟောယင်လည်းပဲ ထိုအတူ မြန်မာလို ကြားတယ်။ ကြားမယ့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းရအောင်။ ဒီတစ်ခါ အာရုံ ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဗဟိရာယတန ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ခေါ်တယ်။ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း။

ဆိုပါစို့ရဲ့၊ ဒီအပြင် အာယတန အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့အထိ ဓမ္မ သဘော ဒီအာရုံခြောက်ပါးကို အနိစ္စ အနတ္တလို့ ရှုနေယင် ဘယ်လို နည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ မိမိက ဝိပဿနာနဲ့သာ နေနော်၊ ဒီအာရုံ ခြောက်ပါးကို ဝိပဿနာနဲ့သာ ရှုနေ၊ ဘယ်တော့မှ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မာနနဲ့ မှီတွဲစိတ်တွေ မဖြစ်ရဘူးတဲ့။ မဖြစ်အောင် ဒီအာရုံခြောက်ပါးကိုပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရှုလို့ ပြောတာ။

အဲ ရှုရအောင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဆိုတဲ့အခါ အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ထိုဤကားလို့ ဘယ်နှယ် ကြောင့် ထိုထိုဤဤ ပြောရသလဲ။

(ဤဓမ္မလင်္ကာနှင့် အဓိပ္ပာယ် ဤကျမ်းစာမျက်နှာ (၄၇)တွင် ပါပြီး ဖြစ်သည်၊ ဗဟိရာယတနအတွက် ၆-ပါး)

အဲဒီလို နှလုံးသွင်း ဒီလို နှလုံးသွင်းနေတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး တစ်ယောက် သန္တာန်မှာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဒီအာရုံ ခြောက်ပါးကို တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်း ဘူး။ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းဘူး။ တဏှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းအောင်ဆိုယင် အခုပြောတဲ့ အတိုင်းပဲ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း နှလုံးသွင်းရမယ်၊ အေး ဒါ ဒုတိယတစ်နည်း ပြီးပြန်ပြီ။

ကဲ ကောင်းပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မျက်စိနဲ့ကြည့်။

“စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ”

စက္ခု စ=မျက်စိတွင်မည် ရုပ်အကြည်ကိုလည်းကောင်း။ ရူပေ စ=အဆင်းတွင်မည် ရုပ်ထိုဤတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိစ္စ=အစွဲပြု အကြောင်းပြု၍။ စက္ခုဝိညာဏံ= မျက်စိ၌မှီ၍ မြင်မှုဆိုတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဧကန်ထင်ရှား ဖြစ်ပွား၍ လာလေ၏။

မျက်စိနဲ့ အဆင်းနဲ့ နှစ်ခု တော်ဆုံမိယင် မီးခတ်ကျောက်နဲ့ မီးခက်သံနဲ့ ခိုက်မိ ပွတ်မိ ကိုက်မိလိုက်တော့ ပွားကနဲ မီးပွားကလေး ဖြစ်လာတယ်။ ဒါလိုပဲ မျက်စိနဲ့ အဆင်း ဆုံမိပြီ ကိုက်မိခိုက်မိပြီဆိုယင် စက္ခုဝိညာဏ် အမြင်စိတ်ဆိုတဲ့ မီးပွားပွင့်တယ်။ ထို့အတူ နားနဲ့အသံ တော်ဆုံမိယင် သောတဝိညာဏ် အကြားစိတ် မီးပွားပွင့်တယ်။ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့ တော်ဆုံမိယင် ဃာနဝိညာဏ် အနမ်းစိတ် မီးပွား ပွင့်တယ်။ လျှာနဲ့ အရသာ ကော်ဆုံမိယင် ဇိဝှာဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အစားစိတ် မီးပွားလေး ပွင့်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ အတွေ့ တော်ဆုံလို့ရှိရင် ကာယဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အထိစိတ် မီးပွားလေး ပွင့်တယ်။ စိတ် ဆိုတဲ့ မနောဒွါရနဲ့ ဓမ္မာရုံနဲ့ သွားပြီးတော့ တော်ဆုံမိကြပြီဆိုယင် အကြောင်း တိုက်ဆိုင် ထိခိုက်ကြပြီ ဆိုလို့ရှိယင် မနော ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ အသိစိတ်ပေါ်တယ်။ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်တယ်။

အေး အဲဒါကို အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးတို့ကျတော့ ကောင်းကောင်းကြီး မြင်နေ တယ်နော်။ သောတာပန် အရိယာကိုး။ ဒီတော့ ဒီတစ်ခါ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖော်မှာပဲ။ ဒီ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်အလာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ သွားရမယ်။ အေး ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက-

တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင် ရှိရကား အသင် ကျောင်း ဒါယကာကြီးသည် ဤသို့ မြဲမြံအဓိဋ္ဌာန်၍ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြိုးကုတ် အား ထုတ်ပါ။ အားထုတ်ယင် ရောဂါဒဏ် သက်သာပြီးတော့ တရားတွေ ထင်လာလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုလဲ-

ဝိညာဏ် ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၃)

န စက္ခုဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န သောတဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဃာန ဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဇိဝှာဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ကာယဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န မနောဝိညာဏ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊

န စ မေ မနောဝိညာဏနိဿိတံ ဝိညာဏ် ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ကျောင်းဒါယကာကြီး နှလုံးသွင်းပုံကဖြင့် -

ငါသည် မျက်စိ၌ မှီ၍ဖြစ်တဲ့ မြင်မှုဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ နား၌မှီ၍ ဖြစ်တဲ့ ကြားမှုဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှာခေါင်း၌ မှီ၍ဖြစ်တဲ့ နမ်းရှူမှုဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ လျှာ၌ မှီ၍ဖြစ်တဲ့ လျက်မှု စားမှုဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ကိုယ်၌ မှီတဲ့ ဖြစ်တဲ့ ထိမှုဆိုသော ဝိညာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ စိတ်တည်းဟူသော ထူးချွန်၍ သိခြင်းတည်းဟူသော မနောဝိညာဏ် ဘာတွေဖြစ်သလဲ။

အဲဒီဖြစ်တဲ့ စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် ယာနဝိညာဏ် ဇိရာ ကာယ မနော ဝိညာဏ် ဒီဝိညာဏ်ခြောက်ပါး တရားအစုဟာ ဘာမှ မြဲတာ မဟုတ်ဘူး။ မမြဲတဲ့ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ။ ငါ့ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ့ လိပ်ပြာ မဟုတ်ဆိုတဲ့ ဒီသဘောကို မြင်နေယင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဒီဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို ဒီပုဂ္ဂိုလ် သွားပြီးတော့ အတ္တစွဲ မစွဲတော့ဘူး။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်း ဒိဋ္ဌိနဲ့လည်း မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ မှီတဲ့ အကုသိုလ်စိတ် လောဘမူစိတ် ဖြစ်ကို မဖြစ်ဘူး။

ဒီတော့ အဲဒီလို ရှေ့က ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် ကျောင်းဒါယကာကြီးက နေမကောင်းဘူး။ တရားနားရင်းက သူက နှလုံးသွင်းလိုက်တယ်။

စက္ခုဝိညာဏ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။ သောတဝိညာဏ်။ ယာနဝိညာဏ်။ ဇိဝါဝိညာဏ်။ ကာယဝိညာဏ်။ မနောဝိညာဏ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

သူ့မှာတော့ နှလုံးသွင်းလို့ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ ပါဠိလို ဒီလို နှလုံးသွင်းလိုက်တယ်။ မမာကျတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေကျတော့ မြန်မာလို မြန်မာလင်္ကာနဲ့ နှလုံးသွင်းရအောင် အားလုံးလိုက်ဆိုကြ။

(မျက်စိ၌မှီ၊ ဝိညာဏ်သည်ကား စသည် ရှေးနှင့်တူပြီ)

ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း၍ ပြီးပြီ။ ဒီလိုသာ နှလုံးသွင်းနေ၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် နမ်းရှူတဲ့စိတ် စားတဲ့စိတ် ထိတဲ့စိတ် သိတဲ့စိတ်ဆိုတဲ့ ဒီ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်း၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့နဲ့ မှီတဲ့ စိတ်လဲပဲ အခုလိုသာ နှလုံးသွင်းနေ မဖြစ်တော့ဘူးနော်။ မဖြစ်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပါလို့ ပြောတာ။

ကဲ သုံးခုရှိတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောက -

စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော။

စက္ခုရယ် ရူပါရုံရယ် စက္ခုဝိညာဏ်ရယ် သုံးပါး ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် အာရုံကို တွေ့ထိမှု ဆိုတဲ့ “ဖဿ” သဘော ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ဖဿကလဲပဲ မျက်စိ၌မှီ၍ အာရုံကို တွေ့ထိတယ်။ မျက်စိအတွေ့။ နား၌မှီ၍ အာရုံကို တွေ့ထိမှု နားအတွေ့။ နှာခေါင်း အတွေ့။ လျှာအတွေ့။ ကိုယ်အတွေ့။ စိတ်အတွေ့။ အတွေ့ ဖဿ ခြောက်မျိုး ရှိတယ်။ အဲဒီ ဖဿ ခြောက်မျိုး အလှည့်ရောက်ပြီ။

ဖဿ ၆-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၄)

အခု ကျောင်းဒါယကာကြီးကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက -

တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ န စက္ခုသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊
န သောတသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဃာနသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န
ဇီဝါသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န ကာယသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န
မနောသမ္ပဿံ ဥပါဒိယိဿာမိ။ န စ မေ မနောသမ္ပဿနိဿိတံ ဝိညာဏံ
ဘဝိဿတိ တိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာက အေးအေးဆေးဆေး ကျောင်းဒါယကာကြီးကို တရားဟော ပြတယ်။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ မိမိရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဟောဒီလို မြဲမြဲမြဲမြဲ အဓိဋ္ဌာန်ဆောက်တည် လိုက်စမ်းပါ။ ငါသည် မျက်စိအတွေ့ကိုလဲပဲ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်း အောင်၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့၊ နား၌ဖြစ်တဲ့ အတွေ့ နားအတွေ့ကိုလဲပဲ ဘယ်လို နည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မမှီအောင် မစွဲလမ်းအောင်၊ လျှာ၌မှီ၍ ဖြစ်တဲ့အတွေ့ လျှာ အတွေ့ကိုလဲပဲ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအောင်၊ ကိုယ်အတွေ့ကိုလဲပဲ ဘယ်နည်းနဲ့မှ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအောင်၊ စိတ်အတွေ့ခေါ်တဲ့ မနော အတွေ့ကို လဲပဲ ဘယ်နည်းနဲ့မှ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့လို၊ အဲဒီလို မြဲမြဲမြဲမြဲ အဓိဋ္ဌာန် ပြီး သကာလ အတွေ့ခြောက်ပါး -

စက္ခုသမ္ပဿော အနိစ္စော၊ ဒုက္ခော၊ အနတ္တာ။ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န
မေသော အတ္တာ။ သောတသမ္ပဿော။ ဃာနသမ္ပဿော။ ဇီဝါသမ္ပဿော။
ကာယသမ္ပဿော။ မနောသမ္ပဿော အနိစ္စော၊ ဒုက္ခော၊ အနတ္တာ။ နေတံ မမ၊
နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။

ဖဿ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းတယ်ဆိုပါစို့။ အေး ဖဿကမ္မဋ္ဌာန်းကို အနာထပိဏ် သေဋ္ဌေးကြီး စီးဖြန်းသလို မိမိတို့လဲပဲ ဤ ဖဿခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းရမယ်၊ ဘာပြုလို့လဲ၊ ဒီဖဿဆိုတဲ့ တရားဟာ နာမ်တရားဘက်က စဉ်းစားယင် အလွန်ထင်ရှား တဲ့ တရား။

ဆိုကြပါစို့ လူတစ်ယောက်က အဆင်းမြင်တယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့ အဆင်းမြင်ပြီ ဆိုယင် 'ဟာ ဒီအဆင်းကို မတွေ့ပါဘူး'လို့ ပြောတယ်။ မတွေ့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ တွေ့ တယ်။ တွေ့လိုက်တာမှ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်အောင် တွေ့တဲ့ အတွေ့နော်။ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ ကိုယ် နှစ်သက်တဲ့အဆင်း ဆိုလို့ရှိယင် 'အမယ်မင်း အဲဒါလေး မျက်စိထဲ တွေ့လွန်းလို့ တစ်ခါတည်း ယူမသွားပါနဲ့၊ ကြာကြာပြထားစမ်းပါ၊' အဲဒီလိုပဲ အသံနဲ့ ပတ်သက်လို့ နားထဲမှာ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အသံကြားတယ်။ ဒီအသံကလေးဟာ နားထဲ သိပ်တွေ့တာပဲ။ အဲ ကိုယ်မလိုချင်တဲ့ အသံကျတော့ 'ဒီအသံကြီး ဖယ်လိုက်စမ်းပါ၊ နားထဲ မတွေ့လွန်း လို့၊ ကလောလွန်းလို့၊' အဲဒီလို ပြောကြတယ်။ ဘယ်ဟုတ်မလဲ တွေ့လိုက်တာမှ နားကို ပွင့်မတတ် ဟုတ်လား - ကလောအောင် တွေ့တယ်။ မကောင်းတဲ့ အတွေ့မို့လို့ မတွေ့ ဘူးပြောတာ။ ထို့အတူ အနံ့နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟုတ်လား၊ နှာခေါင်းပေါ်မှာ အတွေ့တွေ ရှိတယ်။ ယာနအတွေ့ နှာခေါင်းအတွေ့နော်။ အရသာနဲ့ ပတ်သက်လို့ လျှာပေါ်မှာ တွေ့တဲ့အတွေ့ လျှာအတွေ့။ အတွေ့အထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ တွေ့ရ ထိရတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။

အဲဒီလို မျက်စိ၌ မှီတဲ့အတွေ့၊ နား၌ နှာခေါင်း၌ လျှာ၌ ကိုယ်၌ မှီ၍ဖြစ်တဲ့အတွေ့ စိတ်၌ မှီ၍ဖြစ်တဲ့ အတွေ့။ အတွေ့ခြောက်ပါး၊ ဒီတရားကို နှလုံးသွင်းပါ၊ ကျောင်း ဒါယကာကြီးဆိုတော့ သူကတော့ သူ့ဟာသူ -

“စက္ခုသမ္ပဿော အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ။ နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။ သောတသမ္ပဿ။ ယာနသမ္ပဿ။ ဇိဝှါသမ္ပဿ။ ကာယသမ္ပဿ။ မနောသမ္ပဿ အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။”

သူနှလုံးသွင်းသလို ဒို့ သူ ငါလဲပဲ ပထမတစ်ပုဒ် ဖော်ပြီးတော့ ကျန်တဲ့ ငါးပုဒ်ကို ပေါင်းပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုတဲ့ နည်းကတစ်မျိုး။ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်ပုဒ်စီရှုယင် တစ်ပုဒ်စီ ပဲရှု။ ပေါင်းပြီးတော့ နှလုံးသွင်းယင်လဲပဲ ပေါင်းပြီးတော့ နှလုံးသွင်းတဲ့ နည်းနဲ့ရှု။ ပေယျာလကန်တဲ့ နည်းနဲ့ကတော့ ဟို- ၎င်းထိအောင် မသွားရဘူး။ ပမာပုံ တစ်ခုဆိုပါစို့ -

မျက်စိ၌မှီ အတွေ့သည်ကား- နား၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် နား၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်း၊ နှာခေါင်း၌မှီ အတွေ့သည်လည်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်း၊ ကိုယ်၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်း၊ မနော၌မှီ အတွေ့သည်လည်းလို့ အဲဒီလို စီစဉ်ထားရတယ်။ ဒါက ပေယျာလကန်တဲ့သဘော။ ပေယျာလကန်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ ဆိုလိုက်တယ်။ အသံကတော့ ဒီဆန်ဆန်။

နား၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်း၌မှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ လျှာ၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်၌စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ မနော၌ စွဲမှီ အတွေ့သည်လည်းကောင်း၊ လို့ ဒါလေးဆိုရအောင်။ အေး ဘာမှ မခက်ဘူး။ အာရုံ စူးစမ်းကြရအောင်၊ ပေါင်း၍ စူးစမ်းရအောင်။

(မျက်စိ၌မှီ အတွေ့သည်ကား မြင့်ရှည်ကာလ စသည် ဖဿ ခြောက်ပါးလုံး ယခင် အတိုင်း။)

ဒါ ဖဿခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီနည်းနဲ့ပဲ ရှုနေယင် မျက်စိအတွေ့ နားအတွေ့ လျှာအတွေ့ ကိုယ်အတွေ့ပေါ်မှာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းတော့တာ အမှန်ပဲ။ မစွဲလမ်းအောင် ဝိပဿနာရှုဆိုတာ ဒီတရားတွေကို အခုပြောသလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရှုပါ။ ရှုရင် တဏှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းဘူး။ ဒီ ဖဿ ခြောက်ပါးကို အာရုံပြုပြီးတော့ တဏှာ မာနဒိဋ္ဌိနဲ့ မှီတဲ့ လောဘမူစိတ်တွေ ဖြစ်ဘူးတဲ့၊ မဖြစ်အောင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အရှုခိုင်းတာ။ လေးပြီးတော့ ငါး-

ဝေဒနာ ၆-ပါး ဝိပဿနာရှုနည်း (၅)

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။”

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်အောင် ရှိရကား အသင် ကျောင်း ဒါယကာကြီးသည် ဤသို့ မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်၍ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ပါလေ။ ဘယ်လိုတုန်း -

“န စက္ခုသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န သောတသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဗာနသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဇိဝှာသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ကာယသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န မနောသမ္ပဿဇံ ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န စ မေ မနောသမ္ပဿဇံ ဝေဒနာ နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိတိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။”

ဝေဒနာ ၆-ပါး ဝိပဿနာရှုနည်း (၅)

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် မျက်စိအတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်း ကောင်း၊ နားအတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းအတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ လျှာအတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်အတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်အတွေ့နဲ့ တွဲယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ဒီဝေဒနာခြောက်မျိုးလုံးကို တဏှာနဲ့လည်း မစွဲလမ်းအောင် အမှန်က ဝေဒနာပေါ်မှာ သွားပြီးတော့ အတ္တသွားဖြစ်ရတယ်။ ဒီဝေဒနာကို တဏှာနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းနေတယ်၊ လူတွေဒုက္ခများနေတာပေါ့။

ဒီဝေဒနာ ရပါမယ့်အကြောင်း နေပူ မိုးရွာ မရှောင် ဆင်းရဲခဲနေရတယ်။ ဒီဝေဒနာကြောင့် ဒီဝေဒနာသည် ဆိုပါစို့ သတ္တဝါတွေကို အများကြီး ဒုက္ခပေးတဲ့ တရားတွေ။ အခုလဲပဲ ဒါတွေကို တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအောင် ဒီဝေဒနာခြောက်ပါးကို အာရုံပြု၍ 'ငါ ငါ့ဥစ္စာ ငါ့လိပ်ပြာ'လို့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့နဲ့ မှီတဲ့စိတ်တွေ ဘိတ်မဖြစ်အောင်ဟဲ့လို့ အဲဒီလို စိတ်က မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်ပြီးသကာလ ဒီဝေဒနာခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းကြီးကုတ် အားထုတ်စမ်းပါ ကျောင်းဒါယကာကြီးလို့ဆိုတော့ ကျောင်းဒါယကာကြီးလဲပဲ ခုနင်က ပြောသလို -

“စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒ နာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ။ နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။ သောတာသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ။ ယာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ။ ဇိဝါသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ ကယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ။ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ။ အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။”

ရွလိုက်တယ်။ သူတို့မတော့ ပါဠိကလဲ ကျွမ်းကျင်ပြီးသား။ မိမိတို့လဲပဲ မြတ်စွာဘုရားဆီမှာ တရားနာသလို ဘုရားနှုတ်တော်က ထွက်တဲ့အသံကို ဒို့က ဗမာလို ကြားရအောင်၊ ဗမာလို ကြားပြီးတော့ ဘုရားလက်ထက်က ဗမာတွေလဲပဲ ကျွတ်တမ်းဝင် ကုန်ကြတာနော်။ ကိုင်း အဲဒီအတိုင်း ဒို့လည်း ရွတ်မဟဲ့လို့ အဲဒီလို အောက်မေ့ပြီးတော့ ရွတ်ဆိုကြရအောင်၊ ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းရအောင်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မျက်စိအတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင်၊ ဖြစ်လေ့ပွားစည်၊ ဝေဒနာသည်ကား၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ ... (ယခင်လင်္ကာအတိုင်း)

နား၌အတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင် ...

နာခေါင်း၌အတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင် ...

လျှာ၌အတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင် ...

ကိုယ်၌အတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင် ...

မနောအတွေ့၊ တွဲယှဉ်၍လျှင် (ဓမ္မသက်သက်ပါတကား တိုင်အောင်တူပြီ)

အဲဒါ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲ- ငါးနည်းရှိသွားပြီ။

နောက်တစ်ခါ ငါးနည်းလာမယ်။

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။”

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်ရကား ကျောင်းဒါယကာကြီးသည် ဤသို့မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စမ်းပါ။ စိတ်ကိုဆောက်တည်။ ဘယ်လို အဓိဋ္ဌာန်ဆောက်တည်ရမလဲ။ အခု တရားသဘော ပြောရမယ် အရှင်တရား သဘော။

ပထမပြောလိုက်တယ်၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ။ ဒုတိယ ပြောလိုက် တယ် ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မ အာရုံခြောက်ပါး။ တတိယကျတော့ “စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” အတိုင်း ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး။ ဝိညာဏ် ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြီးတော့ “တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော”ဆိုတဲ့အတိုင်း ဖဿ ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း။ ဖဿခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြီးတော့ “ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်နည်းအတိုင်း ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း။

“ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” အရှိသားပဲ ကိုယ်တော်၊ တဏှာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ထည့်ပြော ပါလား။ ဟာ-အခုပြောသလို ဒွါရ အာရုံ ဝိညာဏ် ဖဿ ဝေဒနာတွေကိုသာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တရူတံ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက် ပြတ်သွား တယ်။ တဏှာ မဖြစ်ဘူးပေါ့။ ဆိုပါဦးစို့၊ ဒီဝေဒနာတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရူနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ် ဒီဝေဒနာကို သာယာတပ်မက်တဲ့ တဏှာ ဖြစ်မလဲ။ မဖြစ်တော့ သူ့မှာ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဖြစ်ဘူး။

ဒီတော့ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကို တစ်နည်းပြောင်းရတယ်၊ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်အတိုင်း မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လိုပြောင်းရမလဲ၊ ဒီကိုယ်ခန္ဓာကြီး အကောင်အထည်ပေါ်အောင် ခော်ပေးတာ ဘယ်တရားတွေလဲလို့ အရိယာ မျက်စိနဲ့ ဓမ္မမျက်စိနဲ့ ကြည့်တော့ အမှန်

ဓာတ်ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း (၆)

အတိုင်း သိလာတာက ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယော, အာကာသ, ဝိညာဏဆိုတဲ့ ဒီဓာတ်ခြောက်ပါး။ ဒီ ဓာတ်ခြောက်ပါးကြောင့် လူ့အကောင်အထည် နတ်အကောင်အထည် ဒါတွေ ပေါ်လာရတာ။ ကဲ သူတို့ကို ဖြိုမှ၊ ပေါ်နေတဲ့ လူ့အကောင်အထည် နတ်အကောင်အထည် ဗြဟ္မာအကောင်အထည် စသည် နိစ္စ သုခ အတ္တ ရှုရင် အကုန်မှား ကုန်မယ်။ အဲဒီတော့ သူ့ကိုဖြိုမှ ဆိုပြီးတော့ အခု ခြောက်ခုမြောက်ကျတော့ ဓာတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘယ်လိုလဲ -

ဓာတ်ခြောက်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း (၆)

- “န ပထဝီဓာတ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊
- န အာပေါဓာတ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊
- န တေဇောဓာတ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊
- န အာကာသဓာတ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊
- န ဝိညာဏဓာတ် ဥပါဒိယိဿာမိ၊
- န စ မေ ဝိညာဏဓာတ်နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ’ တိ၊
- ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ”။

ကျောင်းဒါယကာကြီး ... ကဲ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော အာကာသ ဝိညာဏ ပထဝီဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာပေါဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တေဇောဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါယောဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာကာသဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဓာတ်ကိုလည်းကောင်း ငါသည် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တဏှာနဲ့ မစွဲလမ်းအောင် ဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းအောင် ဟဲ့၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနတို့ဖြင့် မှီတဲ့စိတ် မဖြစ်အောင် ဟဲ့လို့ အဲဒီလို နှလုံးသွင်း၍ ဒီဓာတ်ခြောက်ပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပြီး နှလုံးသွင်းပေးပါနော်။

အဲဒီလိုဆိုယင် အနာထပိဏ်ကတော့ “ပထဝီဓာတ် အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။ အာပေါဓာတ်။ ဘေဇောဓာတ်။ ဝါယောဓာတ်။ အာကာသဓာတ်။ ဝိညာဏဓာတ် အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသောအတ္တာ” သူက ရှုတတ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေအနေနဲ့ကော မြန်မာလို ရှုတတ်ရမယ်။ ရှုတဲ့အခါမှာ တရားလုံးပေါ်အောင် မြန်မာဘာသာနဲ့ ရှုတတ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဆိုကြပါစို့၊ ပထဝီ ဇာတ်ဆိုတာ စမ်းကြည့်။ မိမိကိုယ်ကို စမ်းကြည့်လိုက်၊ ကြမ်းယင်ကြမ်းမယ်၊ သို့မဟုတ် နုယင်နုမယ်။ ကြမ်းတဲ့နေရာမှာ ကကွဋ္ဌပထဝီ၊ နုတဲ့နေရာမှာ မုဒုပထဝီ ခေါ်တဲ့ ဘူတရုပ်ကို စမ်းမိတာပဲ။

တစ်ခါ မိမိကိုယ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် အပြင်လောကမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ကြည့်။ အာပေါဓာတ်၊ တချို့နေရာမှာ ရေက တွဲရုံဖွဲပေးတဲ့ ရေတစ်မျိုး၊ တချို့နေရာမှာ တွဲရုံတင် မဟုတ်ဘူး၊ အတွဲလွန်သွားလို့ ယိုစီးသွားအောင် ကျေးဇူးပြုပေးလိုက်တဲ့ ရေကတစ်မျိုး၊ ပကတိ ပညတ်ရေမှာပင် နှစ်မျိုးရှိတယ်နော်။ ဆိုကြပါစို့ရဲ့ မှုန်မှုန်လေးတွေကို ရေလေးတောက် တောက်ပြီး တွဲရုံ လုပ်ထားလိုက်ယင်လဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် ဒီမှုန်မှုန်လေးတွေကို ပန်းကန်ထဲထည့်ပြီးတော့ ရေများများနဲ့ ခလောက်ယင်လဲ ဒါ ရေစီးသွားနိုင်တဲ့ သဘာဝ ပေါ်လာတယ်။ အေး အာပေါဓာတ်သည် နှစ်မျိုးရှိတယ် ပြောပါတော့၊ အာဗန္ဓန အာပေါ၊ ပဋ္ဌရဏအာပေါလို့။ အဲဒီလို အာပေါကျတော့ ပဋ္ဌရဏအာပေါ၊ ယိုစီးတတ်တဲ့ အာပေါလို့ ဆိုရတယ်။

တေဇော။ တေဇောလို့ ဆိုလိုက်လို့ရှိယင် အပူ အအေးနှစ်ပါးဟာ တေဇောဓာတ်။ အခါခပ်သိမ်း မိမိကိုယ်မှာ စမ်းတွေ့နိုင်တယ်နော်၊ မစဉ်းစားမိလို့။

ဝါယော - ကျ စမ်းကြည့်၊ ပျော့သလား၊ မာသလား။ ပျော့ရင် အထဲထဲမှာ ထောက်ကန်မှု အားနည်းလို့ပဲ၊ မာယင် အထဲထဲက ထောက်ကန်မှု အားကြီးလို့ပဲ။ အဲဒီလို ကြည့်ပါ။

ဝိညာဏဓာတ်၊ အင်း - မျက်စိနဲ့မြင်တဲ့ အမြင်စိတ်၊ အကြားစိတ်၊ အနံစိတ်၊ အစားစိတ်၊ အထိစိတ်၊ အသိစိတ်၊ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး။ ဓာတ်ခြောက်ပါးလို့ ပြောကြ ပါစို့။ အေး အဲဒီလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဝိပဿနာရူ။ ရှုလို့ရှိယင် အခုန ကပြောတဲ့ ဒီတရားတွေပေါ်မှာ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတွေ အကုန်ပြုတ်။

အဲဒီလို ဆိုတဲ့အတိုင်း အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးကလဲ ရှုတယ်။

“ပထဝီဓာတ် အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။ အာပေါဓာတု။ တေဇောဓာတု။ ဝါယောဓာတု။ အာကာသဓာတု။ ဝိညာဏ ဓာတု အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ။ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

ခန္ဓာငါးပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၇)

သူ့အတွက် ရှုလို ကောင်းပြီးတော့ သူ့ပါဠိ သူ့အနက် သူ့သိပြီးတော့ သဘောကျ တယ်။ မိမိတို့လဲပဲ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးလို သဘောကျရအောင်၊ အေး - အားလုံး လိုက်ဆိုကြနော် -

- ၁။ အကြမ်းအနု၊ နှစ်ခုပထဝီ၊ မြေဓာတ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်းဆက်)
 - ၂။ ဖွဲ့သောစည်းသော၊ အာပေါနှစ်မည်၊ ရေဓာတ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်း)
 - ၃။ ပူသော အေးသော၊ တေဇောနှစ်မည်၊ မီးဓာတ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်း)
 - ၄။ ပျော့သော မာသော၊ ဝါယောနှစ်မည်၊ လေဓာတ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်း)
 - ၅။ ကလာပ်ခြားမျှ၊ အာကာသမည်၊ ထိုဓာတ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်း)
 - ၆။ မြင် ကြား နံ စား၊ ထိသိအားဖြင့်၊ ခြောက်ပါးဓာတ်မည်၊ ဝိညာဏ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်းအတိုင်းဆက်)
- အဲဒါ ခြောက်ခုမြောက် ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြီးသွားပြီ။
တစ်ခါ ခုနစ်ခုမြောက် လာပြန်ပြီ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာက -

ခန္ဓာငါးပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း(၇)

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ”

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်ယင် ဟောဒီလို စိတ်မှာ မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန် ဆောက်တည်ပြီး သကာလ ဤနည်းတစ်မျိုးနဲ့ ပြောင်းလဲ၍ ဝိပဿနာရှုပါတဲ့။ ဘယ့်နယ်လဲ-

“န ရူပံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဝေဒနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န သညံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န သင်္ခါရေ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န ဝိညာဏံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န စ မေ ဝိညာဏ နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတီတိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ”။

- ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် ရုပ်အကြည်ဆိုတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ခံစားမှု ဝေဒနာအစုဆိုတဲ့ ဝေဒနက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊
- မှတ်သားမှု လိမ္မာရေးခြားပါးနပ်မှု သညာအစုဆိုတဲ့ သညာက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊
- ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု အစုဆိုတဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊
- မြင်မှု ကြားမှု နံမှု စားမှု ထိမှု သိမှု ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတရား ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ကိုလည်းကောင်း -

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ငါသည် တဏှာနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင်ဟဲ့၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင်၊ ဒီတရားတွေ အာရုံပြုပြီးတော့ မှီတွယ်တဲ့ လောဘမူစိတ်၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မှီတွယ်တဲ့ လောဘမူပဲ၊ သူက ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်လေးပါး။ မာနနဲ့ မှီတွယ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ်စိတ် ငါ့မှာ မဖြစ်အောင် ဆိုပြီး တော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာနှလုံး ကျင့်သုံးပါ ကျောင်းဒါယကာကြီးလို့ ဆိုတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှေ့ကပြော ကျောင်းဒါယကာကြီးက နောက်က -

ရုပ် အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ၊ ဝေဒနာ။ သညာ။ သင်္ခါရ။ ဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။ ။

နှလုံးသွင်းတယ်။ နှလုံးသွင်းလိုက်တော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ မစွဲလမ်းဘူး။ လက်တွေ့တရား ဓမ္မကျေးဇူး။ ဒီဓမ္မကျေးဇူးဟာ နှလုံးသွင်းလိုက်တိုင်း မိမိမှာ အလွန် အေးချမ်းတဲ့ ဝိပဿနာ မဟာကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ထိုဝိပဿနာ မဟာကုသိုလ် အလွန်အေးချမ်းတဲ့ စိတ်ကြောင့် အလွန်အေးချမ်းတဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။ စောစောကပြောတဲ့ ဉာဟ အဖျားကြီးတွေ ဒီအခါမှာ ပြေးကုန်တယ်။ အလွန်အေးချမ်းတဲ့ စိတ္တဇရုပ်က ခန္ဓာကိုယ်မှာ လွှမ်းမိုးလာတော့ ဟိုက ပူတဲ့ ဒဟတေဇောရုပ်တွေဟာ နည်းသွားတယ်နော်၊ ငြိမ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဒီတရားနှလုံး ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝေဒနာတော့ အပြင်းအထန် မခံရဘူး၊ သေတာ မသေတာကတော့ ဒီဝေဒနာက တိုးလာ ယင် သေမှာ၊ သေပင် သေသော်လဲပဲ အပြင်းအထန် မခံစားရပါ။။ သက်သက်သာသာ သေရတယ်။ အဲဒီလို ဆိုကြပါစို့။ ဒီတော့ ခန္ဓာငါးပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အရှင် သာရိပုတ္တရာက ရှေ့ကဟော၊ ကျောင်းဒါယကာကြီးကလဲ နောက်က နှလုံးသွင်းတယ်။ မိမိတို့လဲ မိမိတို့ဘာသာ မိမိတို့ဓမ္မလင်္ကာဖြင့် နှလုံးသွင်းကြည့်ရအောင်၊ အေး ဒီတစ်ခါ နှုတ်ဖျားမှာ ခန္ဓာငါးပါး ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ပြောကြတယ်နော်၊ ပြောတဲ့ဥစ္စာကို နှလုံးသွင်း ရအောင်။ ကဲ လိုက်ဆိုကြ။

- (၁) ရုပ်ဟုတွင်မည်၊ ခန္ဓာသည်ကား ... (ရှေ့နည်းအတိုင်း)
- (၂) ဝေဒနာမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ...
- (၃) သညာတွင်မည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ...
- (၄) သင်္ခါရမည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ...
- (၅) ဝိညာဏ်ခြောက်မည်၊ ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ...

အရူပဈာန် ၄-ပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း (၈)

အဲဒီလို ခန္ဓာကမ္မဋ္ဌာန်း ဟောကြားပြီးတော့ ရှစ်ကြိမ်မြောက်ကျတော့ အရှင် သာရိပုတ္တရာက -

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ”။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ဤသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်က သင် ကျောင်းဒါယကာကြီး သည် ဤသို့ မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန်ဆောက်တည်၍ ဝိပဿနာတရား ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါ။ ဘယ်လိုလဲ -

(၁) န အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊

(၂) န ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊

(၃) န အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊

(၄) န နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န စ မေ နေဝသညာနာ သညာ ယတ နနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတီဘိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်၊ နေဝသညာနာယတနဈာန်တို့၊ ဒီ ဈာန်လေးပါးသည် အရူပဈာန်လေးပါး။ ထိုပုထုဇဉ် တွေ မြင်ကို မမြင်ဖူးသေးတဲ့ ဈာန်လေးပါး။ ရက် မရဖူးသေးတဲ့ ဈာန်လေးပါး၊ အရူပဈာန် လေးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ လောကီဝိပဿနာဘူမိထဲမှာ သူက ထိပ်တန်းကျတယ်နော်။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ နေဝသညာနာ သညာယတန ဈာန်ကိုလည်းကောင်း တဏှာနဲ့လည်း မစွဲလမ်းအောင် ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မစွဲလမ်းအောင် ဒီအရူပဈာန်လေးပါးကို အာရုံပြု၍ တဏှာဖြင့် ငါ့ဈာန် ငါ့ဈာန် ငါ့ဈာန်လို့ အဲဒီလို စွဲမှီတဲ့ လောဘမူစိတ် ဘိတ်မဖြစ်အောင်၊ မာန၊ ဒီ အရူပ ဈာန်ကိုလဲ ငါဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ အရူပဈာန်လေးပါး ခေါ်တယ်လို့၊ ဒီလို ပြောတတ်သေးတယ်။ အေး ဒိဋ္ဌိတဲ့၊ အေး တဏှာဖြင့် မာနဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် မမှီတွယ်အောင် ငါ မှီတွယ်တဲ့စိတ် ဘိတ်မဖြစ်အောင်ဟဲ့လို့ အဲဒီလို စိတ်ကို မြဲမြံ အဓိဋ္ဌာန် ဆောက်တည်ပြီးတော့ ဒီအရူပ ဈာန်လေးပါးကို ချေမှုန်းပစ်လိုက်စမ်းပါ၊ အနိစ္စဝိပဿနာ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာနဲ့ ခြေမှုန်းပစ်လိုက်စမ်းပါ ဆိုတော့ ဟိုမှာတော့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးက ပြီမှာပဲ။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊
နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န မေသော အတ္တာ။

ဒီအရူပဈာန်လေးပါးကို အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ရသလားဆိုတော့ အမှန်တော့ မရဘူး။ မရဘဲနဲ့ မရတဲ့ဥစ္စာ မမြင်ရတဲ့ဥစ္စာ လှမ်းကြည့်ရသလဲ၊ အနုမာနတော့ရှိတယ်။ ကြည့်မယ်ဆို ကြည့်နိုင်တယ်၊ ဈာန်မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနုမာနအားဖြင့် ကြည့်နိုင်တယ်။ အေး ဟိုမှာ သောတာပန်အရိယာပဲ ဘယ်မကြည့်နိုင်ဘဲ နေပါ့မတုန်း။

အဲဒါကြောင့် အရူပဈာန်လေးပါးကို ဟောတာ။ ဒို့အနေနဲ့ ဆိုလိုရှိယင် အနုမာန မှန်း၍ သိရတယ်။ အရူပဈာန်လေးပါး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာရူပါဆိုတဲ့ -

အာရပ္ပမညံ၊ ဈာန်လေးလီကား၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ ဆိုပြီးတော့ ဓမ္မ သက်သက်ပါတကား ထိအောင် သွားတော့။ ကြွင်းအတူတူပဲ၊ ခေါင်းစီးလေးပဲ ပြောင်း တာ၊ အရူပဈာန်လေးပါးကို ရှုတတ်ပါစေ။

ကိုင်း တစ်ခါ ကိုးကျတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးကို ဘာဟောသလဲ။

ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်လောက ၂-ပါး ဝိပဿနာရှုနည်း (၉)

“တသ္မာတိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ န ဣလောကံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊
န ပရလောကံ ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န စ မေ ဣလောကနိဿိတံ ဝိညာဏံ
ဘဝိဿတိ၊ န စ မေ ပရလောကနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတီတိ၊ ဧဝံ ဟိ
တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ”။

အခု ကိုးကျတော့ ဪ ဇေတဝန်ကျောင်းဒါယကာကြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးဟာ ပစ္စုပ္ပန် ဒီဘဝ စည်းစိမ်တွေကလဲပဲ တွယ်တာမယ်ဆိုယင် တွယ်တာနိုင်လောက်အောင် ဥစ္စာစီးပွားတွေက ပေါတယ်။ တစ်ခါ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ရှင် တစ်ယောက်ဟာ တမလွန်ဘဝ ရောက်မယ် ဆိုလိုရှိယင်လဲပဲ ဒီထက်ကြီးတဲ့ နတ်ရွာစည်းစိမ်ကို ရတယ်။ ရလိုရှိယင် ဒီစည်းစိမ်ထဲမှာ ယစ်မူး မေ့လျော့မနေအောင် ကြိုတင်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် နှလုံးသွင်း ကူးနိုင်အောင် ဆိုတဲ့အနေနဲ့ အခု ဣလောက ပရလောက ဝါရဆိုပြီး လာပြန်တယ်။

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ငါသည် ဤပစ္စုပ္ပန်လောကစည်းစိမ်တွေကိုလည်းကောင်း၊ တမလွန်လောက ရမယ့်စည်းစိမ်တွေကိုလည်းကောင်း တဏှာနဲ့ မစွဲလမ်းအောင် ဒိဋ္ဌိနဲ့

ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ ဝိပဿနာရှုနည်း (၁၀)

မစွဲလမ်းအောင် ငါကြိုးစားမယ်လို့ ဒီလိုအောက်မေ့ပါတဲ့၊ အဲဒီလို ပြောတော့ ကျောင်း ဒါယကာကြီးက သူက ရတယ်နော်။

ဣဓ လောကော အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊
န မေသော အတ္တာ။

ပရလောကော အနိစ္စော ဒုက္ခော အနတ္တာ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊
န မေသော အတ္တာ။

ရှုတတ်တယ်၊ အေး ဒို့အနေနဲ့ ရှုစမ်းပါ။ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကမှာ ရှိတဲ့ စည်းစိမ်တွေ တမလွန်ဘဝမှာ ရမယ့် စည်းစိမ်တွေ၊ ပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်၌ တည်တဲ့စည်းစိမ်၊ တမလွန်၌ တည်သောစည်းစိမ်၊ အေး အဲဒီ စည်းစိမ်နှစ်မျိုး အကုန်လုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ရှုကြည့်ရ အောင် လိုက်ဆိုကြ၊ ကုန်လုပြီ။

ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်၊ နှစ်တန်၌မှီ၊ စည်းစိမ်သည်ကား၊ (ရှေးနည်းအတိုင်းဆို)

ဟော ကိုး ... ပြီးသွားပြီ။ တစ်ဆယ်၊ ဆယ်ခုမြောက်ကျတော့ ဘာကိုဟောသလဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာက -

ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ ဝိပဿနာရှုနည်း (၁၀)

“တသ္မာဘိဟ တေ ဂဟပတိ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ”

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ထိုသို့ ရောဂါဒဏ် မခံနိုင်သောကြောင့် (ဝါ) မခံနိုင်ရကား အသင် ကျောင်းဒါယကာကြီးသည် ဤကဲ့သို့ စိတ်ကမြဲမြဲ အဓိဋ္ဌာန်ပြီးတော့ ဝိပဿနာ တရား အဓိပညာသိက္ခာတရား ပွားများကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ။ ဘယ်လို အားထုတ် ရမလဲ -

“ယမ္မိ မေ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသသိတံ အနုပရိယေသသိတံ အနုစရိတံ မနုသာ၊ တမ္မိန ဥပါဒိယိဿမိ၊ န စ မေ တံနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿ တီတိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။”

အဲဒါ နောက်ဆုံးတရားပဲ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ကျောင်းဒါယကာကြီး အားလုံး ရှိသမျှ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အာရုံနဲ့ ခြုံကြည့်လိုက်ယင် -

- (၁) မြင်အပ်တဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ရှုပါရုံ၊ ရုပ်တရား ပြောပါတော့။
- (၂) ကြားအပ်တဲ့ အသံမျိုးစုံ သုတ သဒ္ဓါရုံ ရုပ်တရားတစ်စုထား။

(၃) နာမ်: ရှုအပ်သမျှ ဂန္ဓာရုံ၊ လျက်အပ် စားအပ်သမျှ ရသာရုံ၊ ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့သမျှ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ အဲဒီ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် အသမ္မတ္တ၊ သမုတ္တအာရုံ ဖြစ်၍ ရောက်အပ်တဲ့ အာရုံလို့ တစ်နာမည်တည်းနဲ့ ပေါင်းတယ်။

(၄) ကျန်တဲ့ ဓမ္မာရုံသည် ဝိညာတအာရုံ၊ စိတ်ဖြင့် သိအပ်တဲ့ အာရုံ။

ဆိုကြပါစို့၊ မျက်စိဖြင့် မြင်အပ်တဲ့ အာရုံဆိုတာ အဆင်းတွေပေါ့၊ အဆင်းမျိုးစုံ (ဒိဋ္ဌအာရုံ)

နားဖြင့် ကြားအပ်တဲ့အာရုံ အသံမျိုးစုံ (သုတအာရုံ)

နာခေါင်းဖြင့် လျှာဖြင့် ကိုယ်ဖြင့် နမ်းရှု၍ လျက်၍ ထိ၍ သိရတဲ့ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအမျိုးမျိုး၊ ဒါကျတော့ မုတလို့ ပါဠိလို ခေါ်တယ်။ ရောက်အပ်တယ်၊ ဘယ်သူနဲ့ ရောက်အပ်သလဲ၊ ယာန ဇိဝါ ကာယတို့နဲ့ ရောက်အပ်တဲ့ အာရုံတဲ့၊ ဒါကြောင့် သူ့ကို မုတ အာရုံလို့ ခေါ်တယ်။

ဝိညာတအာရုံလို့ဆိုတာ စိတ်ဖြင့် သိအပ်သမျှ ရုပ်နာမ်မျိုးစုံ ဓမ္မာရုံ ကုန်တယ်နော်။ လေးချက် အာရုံခြောက်ပါးကုန်တယ်။

အေး၊ အဲဒီလို ပြောလိုက်တော့ အနာထပိဏ်တို့ကလဲ နှလုံးသွင်းတယ်။ -

ယမ္မိ မေ ဒိဋ္ဌ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုပရိယေသိတံ အနုစရိတံ မနဿ၊ တမ္မိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တံ၊ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

သူက ပြီးရော။ မိမိတို့ကတော့ ထိအောင် ရောက်အောင်ကိုပဲ နှလုံးသွင်းရလိမ့်မယ်။ မြင်အပ် ကြားအပ်၊ ရောက်သိအပ်ဟု၊ လေးရပ်တွင်မည်၊ ရုပ်နာမ်သည်လည်း၊ မြင့်ရှည် ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ ကဲ အဲဒါ နောက်ဆုံးဆိုရမှာ၊ ဒီတရားပွဲမှာ အဲဒါ ဆယ်ခုမြောက် နောက်ဆုံးကမ္မဋ္ဌာန်း။ ကဲ လိုက်ဆိုကြ -

မြင်အပ် ကြားအပ်၊ ရောက်သိအပ်ဟု၊ လေးရပ်တွင်မည်၊ ရုပ်နာမ်သည်ကား၊ မြင့်ရှည်ကာလ၊ မတည်ထဘဲ၊ (ရှေးနည်းအတိုင်းဆို)

အဲဒါ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ဟို တုသိတာနတ်ပြည် သွားခါနီးမှ နောက်ဆုံး ရူသွားတဲ့ ဝိပဿနာနည်း ဆယ်ပါးပဲ။

အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ငိုကြွေးခြင်း

အေး ဝိပဿနာနည်း ဆယ်ပါးလဲ ဆုံးရော အရှင်သာရိပုတ္တရာက တရားကို ရပ်လိုက်တယ်။ တော်ပြီတဲ့။ ဆယ်နည်းတောင် ရှိသွားပြီ။ အေး ဒွါရရယ်၊ အာရုံရယ်၊ ဝိညာဏ်ရယ်၊ ဖဿရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ ဓာတ်ခြောက်ပါးရယ် ခန္ဓာငါးပါးရယ် အာရပ္ပဈာန်လေးပါးရယ်၊ ဣဓလောက ပရလောကရယ် အခု ဒိဋ္ဌာဒိဝါရရယ် ဆယ်နည်းတောင် တရားနှလုံးသွင်းပုံ ငါဟောပြီးပြီ။ ဒီဆယ်မျိုးနဲ့ နှလုံးသွင်းလိုက်လို့ရှိယင် တစ်မျိုးနဲ့မမိ တစ်မျိုးနဲ့ မိပြီးတော့ သူတော်ကောင်းတွေ အရိယာမဂ်ဖိုလ်ကို ပေါက်လိမ့်မယ်။

ဒီလိုဆိုကြပါစို့။ ငှက်ပစ်တဲ့ ဥစ္စာပေါ့လေ၊ နှစ်လုံးကျည်နဲ့ ပစ်လိုက်တယ်။ ကျည်က နှစ်လုံးတည်း ရှိတယ်။ နှစ်လုံးလုံး လွဲသွားယင် သူဟာ ဘာမှ မရဘူး။ အဲဒီအထဲ စရိတ်ထည့် ပြီးတော့ ပစ်လိုက်လို့ရှိယင် ဥပမာ အခဲငါးဆယ်ဆိုယင် တစ်ခဲခဲက မမှန်ယင် တစ်ခဲခဲကတော့ မှန်မှာပဲ။

အဲဒါလိုပဲ။ အခုလဲပဲ ဆယ်နည်းမှာ ဆယ်နည်းစလုံး နှလုံးသွင်းတယ်။ ဆယ်နည်းစလုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ နှလုံးသွင်းတယ်။ တစ်မျိုးမျိုးကတော့ လောဘ ဒေါသ မောဟ တစ်ခါတည်း ခြေမှုန်းပစ်မှာပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆယ်နည်းစလုံးမှာ တစ်နည်းနည်းကတော့ အရိယာမဂ်ပေါက် ဖိုလ်ပေါက် ဒို့တတွေ ကြိုးစားရင် ကျေးဇူးပြုမယ်။ ဒါကြောင့် ဆယ်နည်းစလုံးကိုပဲ စိတ်က နှလုံးသွင်းတယ်။

ကိုယ်နဲ့ သင့်တဲ့ နည်းကနေပြီးတော့ ကိုယ့်ကို အရိယမဂ်ဖိုလ်ပေါက် ပို့လိမ့်မယ်။ အဲဒီလို သဘောထားရမယ်။ အင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆယ်နည်းပြီးပြီ။ ရပ်လိုက်တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားဟောလို့ပြီ သွားတဲ့အခါကျတော့ -

“ဧဝံ ဝုတ္တေ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ပရောဒိ၊ အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။”

ဧဝံ ဝုတ္တေ=ဤသို့၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆယ်ဖြာသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဟော ကြားအင်ပြီးသည်ရှိသော်။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ=ကျောင်းဒါယကာကြီး အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည်။ ပရောဒိ=သည်းစွာ ငိုကြွေးလေပြီ။ အဿုနိ= မျက်ရည်တို့ကို။ ပဝတ္တေသိ=ဖြစ်စေလေပြီ။ မျက်ရည်တွေ တတွေတွေ ဖြစ်စေလေပြီ။

သူတော်ကောင်းတို့ - အဲဒီလို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆယ်နည်းဟောပြီးလို့ တရားလဲနားလိုက်ကရော၊ ကျောင်းဒကာကြီး အနာထပိဏ်ဟာ ငိုလိုက်တာတဲ့။ သည်းစွာ သည်းစွာ ဟီးချပြီးတော့ ငိုတယ်။ ခုနစ်အိမ်ကြား ရှစ်အိမ်ကြား။ မျက်ရည်တွေ မနိုင်နိုင်

အောင် နေမကောင်းဘဲနဲ့ တွေတွေကြီးကျတယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်အာနန္ဒာက ဝင်ပြီး တော့ မေးတယ်။ ခုနစ်ကတုန်းကတော့ သူက ဘေးကနေ ထိုင်နေတယ်။

ဪ ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ဒီဘက်ဘဝမှာ သူ့စည်းစိမ်ကလဲ ကြီးပါဘိသနဲ့၊ ဒီစည်းစိမ်တွေ ပစ်သွားရမှာ စိုးရိမ်လို့ ဒီစည်းစိမ်တွေကို ငြိကပ်တွယ်တာ၍ပဲ ငိုတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် သောတာပန်အရိယာကြီး ဖြစ်ပါလျက်ကနဲ့နော်၊ အပါယ်လေးပါးကျမှာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ စိတ်ကများ ဆုတ်နစ်ပြီးတော့များ ငိုနေတာလားလို့ သူသိချင်လို့ အရှင် အာနန္ဒာက မေးတယ်။

“ဩလီယသိ ခေါ တွံ ဂဟပတိ၊ သံသီဒသိ ခေါ တွံ ဂဟပတိ” ။

ဂဟပတိ=ကျောင်းဒါယကာကြီး။ တွံ=သင်သည်။ ဩလီယသိခေါ= ဤဘဝ စည်းစိမ်တွေကို ငြိကပ်၍ နေသလော။ ဂဟပတိ=ကျောင်းဒါယကာကြီး။ တွံ=သင် သည်။ သံသီဒသိ ခေါ=စိတ်အား ဆုတ်နစ်နေသလော။

အနာထပိဏ် ငိုကြွေးခြင်းအကြောင်း

ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ ဒီဘဝစည်းစိမ်တွေကို တွယ်တာငြိကပ်နေလို့လား။ စိတ် အားပဲ ဆုတ်နစ်နေလို့လား ကျောင်းဒါယကာကြီးလို့ ဆိုတော့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးက-

“နာဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဩလီယာမိ၊ နာပိ သံသီဒါမိ” ။

ဘန္တေ အာနန္ဒ=အရှင်ဘုရားအာနန္ဒာ။ အဟံ=တပည့်တော်သည်။ န ဩလီယာမိ= ဤဘဝစည်းစိမ်တွေကိုလဲပဲ နောက်ပြန် နောက်ဆံတင်း၍ ငြိတွယ်ခြင်း မရှိပါဘုရား။ နာပိ သံသီဒါမိ=စိတ်နုလုံးလဲပဲ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မဆုတ်နစ်ပါဘူးဆရာ။

နို့ မဆုတ်နစ်သင် ဘာဖြစ်လို့ ငိုရတာလဲ ဒါယကာကြီးဆိုတော့ -

“အပိ စ မေ ဒိဃရတ္တံ သတ္တာ ပယိရုပါသိတော၊ မနောဘာဝနိယာ စ ဘိက္ခု” ။

အပိ စ=စင်စစ်သော်ကား။ မေ=တပည့်တော်သည်။ ဒိဃရတ္တံ=ရှည်လျားလှစွာ နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ကြာ ကာလပတ်လုံး။ ဘုရားကို ကြည့်သဖြင့် ဪ ဒိဃရတ္တံကို နှစ်ဆယ့်လေးဝါလို့ ဖွင့်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟာ ပထမဗောဓိ ဝါနှစ်ဆယ်၊ အနိဗ္ဗဒ္ဓ ဝါ၊ ရာဇဂြိုဟ်ဆိုလိုက်။ ကောသမ္ဗိ ဆိုလိုက်၊ ထိုထိုဤဤ အဆင်ပြေရာမှာ၊ ဝေရဏ္ဍာဆိုလိုက်။ ပထမဝါ မိဂဒါဝန် ဆိုတယ်။ ဒုတိယဝါ တတိယဝါ ရာဇဂြိုဟ်မှာ ဝါဆိုတယ်။ အေး ... တော်ကြာ

ကပိလဝတ်ပြည် ဝါဆိုလိုက်။ ပထမဝါ နှစ်ဆယ်တုန်းက အဲဒီလိုပဲ မမြဲသော ဝါဆိုတော် မူရာဌာန ရှိတယ်။ ဝါဆိုတော်မူရာဌာန အမြဲရယ်လို့ မရှိဘူး။

နှစ်ဆယ့်တစ်ဝါမှ စပြီးတော့ လေးဆယ့်လေးဝါထိအောင် နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်နဲ့ လေးနှစ်က သာဝတ္ထိမှာပဲ ဝါကပ်တယ်။ အဲဒီ သာဝတ္ထိဝါကပ်တော့ ချီးမြှောက်လို့ ချီးမြှောက်လို့။ ဩော် သာဝတ္ထိ အနာထပိဏ်တို့ ဝိသာခါတို့ဟာ သာသနာကို တစ်ခါ တည်း ပစ္စည်းတွေ အကုန်လုံး ပုံတိုက်ပြီးတော့ သာသနာ ကြည့်ညိုတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ နောက်ပိုင်း ပစ္စိမ နှစ်ဆယ့်လေးဝါ သာဝတ္ထိမှာပဲ ဝါကပ်တယ်။ ကပ်ပြန်တော့လဲပဲ နေလိုက်တာ ဇေတဝန်က တောင်ဘက်က၊ ပုဗ္ဗရုံက မြို့အရှေ့ဘက် က။ အဲဒီလို ဒီကနေ့ ဇေတဝန်ကထွက် သာဝတ္ထိထဲ ဆွမ်းခံ အရှေ့ဘက်လမ်းကထွက် ပုဗ္ဗရုံသွား တစ်နေ့လုံး နေတယ်။ တရားပွဲ တစ်ညလုံး၊ အဲဒီလိုနေပြီး နောက်တစ်နေ့ မနက် ပုဗ္ဗရုံကျောင်းက နေပြီးတော့ အရှေ့တံခါးက သာဝတ္ထိထဲ ဆွမ်းခံဝင် တောင် တံခါးက ထွက်။ ဇေတဝန်သွား အဲဒီနေ့ အဲဒီည ဇေတဝန်ကျောင်းမှာပဲ တရားပွဲကြီး ကျင်းပတယ်။

အဲဒီလို ဒီအမျိုးနှစ်ပါး သာဝတ္ထိမှာ အနာထပိဏ်နဲ့ ဝိသာခါ၊ ဒီအမျိုးကြီးနှစ်ပါး သာသနာအား သိပ်ကျေးဇူးများတော့ အမှတ်တရ ချီးမြှောက်သောအနေနဲ့ ဘုရားက ချီးမြှောက်တယ်။ နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ကို အဋ္ဌကထာက ရှေးက 'ကာလ' ဆိုတဲ့ ပုဒ်အရ နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ကို သူဖွင့်ပေးတယ်။ နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ကို ဖွင့်ပြသဖြင့် ဩော် အနာ ထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးကို ဒီသုတ္တန်ဟောတဲ့အချိန်မှာ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ခုနစ်ဆယ့် ကိုးနှစ် လောက်တော့ ရှိပြီ။ ဘုရားကတော့ ခုနစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်ပြည့်တာ သေချာတယ် နော်။ အေး တော်တော်ကို အိုကုန်ကြပြီ။

မကြားဖူးသည့်တရား

ဆိုပါစို့ - အဲဒီလို အရှင်အာနန္ဒာ မေးချက်အတွက် တပည့်တော် ဆုတ်နှစ်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး ကိုယ်တော်တဲ့၊ ငြိတွယ်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ ဟာ ဒါဖြင့် ဘာပြုလို့လဲ ငိုနေ သလဲ။ တပည့်တော် -

အပိ စ ခေါ=စင်စစ်သော်ကား။ မေ=တပည့်တော်သည်။ ဒီဃရတ္တံ=ရှည်လျားလှစွာ နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်ကြာ ကာလပတ်လုံး။ သတ္တာ စ=မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း။ မနော ဘာဝနိယာ စ ဘိက္ခု=ဖူးမြော်လိုက်လျှင် စိတ်နှလုံးကို ပွားတိုးစိုပြေစေတတ်တဲ့

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိတဲ့ ရဟန္တာထေရ်ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပယိရပါသိတော=ဆည်းကပ်အပ်ခဲ့ဖူးပေါင်း များလှပြီ။

တပည့်တော် နေ့စဉ် နေ့စဉ် ဘုရားကျောင်းကို သွားသွားပြီးတော့ တရားနာတယ်။ တစ်ခါတလေ တစ်နေ့ နှစ်ခေါက်၊ တစ်ခါတလေ သုံးခေါက်၊ မသွားတဲ့နေ့ မရှိဘူးတဲ့။ အနည်းဆုံး တစ်နေ့တစ်ခေါက်တော့ သူ့သွားတယ်။ အခုကျတော့ မသွားနိုင်တော့ဘူး။ မရဏန္တိကရောဂါ ခေါ်တယ်။ အသက်ချွေမယ့်ရောဂါ ရောက်နေတယ်။ အေး မသွားနိုင်တော့ဘူး၊ ဟိုဘက်တုန်းက တစ်နေ့ နှစ်ခါ သုံးခါ၊ သွားပြန်လဲ လက်အချည်းနီး မသွားဘူး၊ လက်ထဲမှာ မွန်းလှဲဆိုယင် အဖျော်ယမကာများ ဖျော်ယူသွားတယ်။ မနက်ခင်းဆိုယင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၊ အဲဒီလို ယူသွားတယ်။ အေး ဒါနဲ့ ဘာဆိုင်တုန်း၊ ဆည်းကပ်သေးတယ်။ ဆည်းကပ်ပြီးတော့ ဘာဖြစ်လဲ၊ စကားမဆုံးသေးဘူး -

“န စ မေ ဧဝရူပိ ဓမ္မိကထာ သုတပုဗ္ဗာ”။

စ=ထိုသို့ပင် အချိန်များစွာ ဆည်းကပ်အပ်ခဲ့ပါသော်လည်း။ မေ=တပည့်တော်သည်။ ဧဝရူပိ=ဤသို့သဘောရှိသော။ ဓမ္မိကထာ=တရားနှင့်ယှဉ်တဲ့စကားကို။ န သုတပုဗ္ဗာ=ရှေးတုန်းက မကြားအပ်စဖူး။

တပည့်တော်ဘုရား၊ အိုကြီးအိုမှ ဒီတရား လာ နာရတယ်။ ဟိုတုန်းက ဒီလိုသဘော ရှိတဲ့တရား တပည့်တော် မနာရဖူးဘူးဆိုပြီးတော့ အိုမှ နာရလို့ ဝမ်းနည်းတယ်။ အိုမှ နာရတယ်။ စောစောကများဆိုယင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ စိတ်ထဲက။ အခုတော့ အိုမှ နာရတယ်။ ဆိုကြပါစို့၊ သေခါနီးမှ နာရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို သူက လျှောက်တော့ နို့ ပြောစရာမရှိဘူးလား။ ဟာ ဘယ်နယ် အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ မြတ်စွာဘုရားတို့ဟာ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးကို ဝိပဿနာတရား မဟောလိုလားလို့ ပြောစရာ မေးစရာ ရှိတယ်။ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးနဲ့ ဘုရားနဲ့ ဒီပထမ တွေ့ကတည်းက သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဒါယကာ ကျောင်းမဆောက်ရသေးဘူး။ ဇေတဝန်ကျောင်း ဆိုပါစို့၊ မြတ်စွာဘုရား နှစ်ဝါ လောက်နေမှာပေါ့ နှစ်ခုမြောက်ဝါ ရှေးဂြိုဟ်ပြည်မှာ။ အေး- နှစ်ဝါ သို့မဟုတ် သုံးဝါ လောက် ဆိုပါစို့၊ အဲဒီ သာဝတ္ထိမှာ ဇေတဝန်ကျောင်း ဆောက်ပြီးတော့ ဘုရားပင့်ပုံ ရာဇဂြိုဟ်က လျှောက်ခဲ့တယ်။ အင်း- ရာဇဂြိုဟ်ကနေ ခံစားပြီးတော့ ကျောင်းလှူဖို့ ခွင့်ပြုရတယ်။

လူများအားလည်း ဒီတရားမျိုး ဟောရန် လျှောက်ထားခြင်း ၂၃၇

အဲဒီမှာ အခု အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးဟာ ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဘုရား တပည့်တော် ဘုရားနှင့်တကွ ရဟန်းတော်တွေကို ဆည်းကပ်ခဲ့တယ်။ သို့သော် ဒီလို တရား တစ်ခါမှ မနာရဖူးဘူးဆိုတော့ ဒီကိုယ်တော်တွေက သူ့ကို ဒါလောက် ကောင်းတဲ့ တရား မဟောလို့လား မှန်တယ်။ အခုလို ဆယ်နည်းပေါင်းပြီးတော့လဲ တစ်ခါမှ မဟောဖူးဘူး။ တစ်နည်းစီ တစ်နည်းစီတော့ အလျင်းသင့်သလိုတော့ သူ့ကို ဟောပါ တယ်။ သူလဲ နာရပါတယ်။ အခုသူပြောတာက ဆယ်နည်းစလုံး ပန်းခိုင်ကြီး ပန်းထား သလို ဒေသနာပန်းခိုင်ကြီး၊ တရားပန်းခိုင်ကြီး ပန်းထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ တရားမျိုး မနာဖူးဘူးလို့ ပြောတာ ဒေသနာ ပန်းခိုင်ဆယ်နည်း။

ကဲ ကောင်းပြီ၊ ဒီတော့ အရှင်အာနန္ဒာက ဘယ်လိုဆိုသလဲ -

ရဟန်းများသာ ထင်မြင်လွယ်သောတရား

“န ခေါ ပဟာတိ ဂိဟိနံ သြဒါတဝသနာနံ ဧဝရူပိ ဓမ္မိကထာ ပဋိဘာတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ ခေါ ဂဟပတိ ဧဝရူပိ ဓမ္မိကထာ ပဋိဘာတိ”။

ကျောင်းဒါယကာကြီး ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ ပျက်တိုင်း ပျက်တိုင်း ပျက်တိုင်း ပျက်တိုင်း သုတ်မှာ အနုသန္ဓိတိုင်း အနုသန္ဓိတိုင်း ဒီလိုပါတဲ့ တရားဟာ သုညကထာတဲ့။ နိစ္စ သုခ သုဘ အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်းမှုကို အဓိကပြတဲ့ တရား။ အေး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမှ သွင်းပုံကို ဟောတဲ့တရား၊ ဒီတော့ ကျောင်းဒါယကာကြီး၊ လူဝတ်ကြောင်တွေက မိမိတို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို သာယာစုံမက် နှစ်သက် စွဲလမ်းမှုက များတယ်။ ဒီသုတ္တန်တရားကလဲပဲ မစွဲလမ်းဖို့ရာ အပြင်းအထန် ဆယ်နည်းတောင် ဟောရတယ်။ အဲဒီတော့ လူတွေက ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။

ရဟန်းတော်များမှသာလျှင် ဒီလို တရားမျိုး နှစ်သက်တာ၊ ဒါကြောင့် လူတွေကို ဒီတရားမျိုး မဟောဘူး။ ရဟန်းတော်များကိုသာလျှင် ဤကဲ့သို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေ ပျက်ပေါင်းများစွာနဲ့ ဟောတာတဲ့။

လူများအားလည်း ဒီတရားမျိုး ဟောရန် လျှောက်ထားခြင်း

အဲဒီလို အရှင်အာနန္ဒာလည်း ဖြေပြီးရော ကျောင်းဒါယကာကြီးက သံဃာ့ထေရ် ဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို နားခံထားပြီး လျှောက်ထားတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ -

“တေန ဟိ ဘန္တေ သာရိပုတ္တ ဂိဟိနမ္မိ သြဒါတဝသနာနံ ဧဝရူပိ ဓမ္မိ ကထာ ပဋိဘာတု”။

ဘန္တေ သာရိပုတ္တ = အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ဘုရား။ တေန ဟိ=ထိုသို့ လူတွေက မနစ်သက် မထင်နိုင်ပေမယ့်လဲ ဟောကြားရန် လျှောက်ထား တိုက်တွန်း ပါ၏။ သြဒါတဝသနာနံ=ဖြူစင်တဲ့ အဝတ်ကို ဝတ်ကြကုန်သော။ ဂိဟိနမ္မိ=လူတို့ အတွက်လဲပဲ။ ဧဝရူပိ=ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဓမ္မိ=တရားနှင့်ယှဉ်သော။ ကထာ=စကားကို။ ပဋိဘာတု=ထင်ပါစေဘုရား။

အေး လူဝတ်ကြောင့် ဒါယကာများအတွက်လဲပဲ ယခုသုတ္တန် အရှင်ဘုရားတို့ ဉာဏ်၌ ဟောဖို့ ထင်ပေးပါ။ ဝါ-ဟောပေးပါ။ တပည့်တော်တို့ လူတွေကို အရှင်ဘုရား တို့ အထင် မသေးပါနဲ့။

“သန္တိ ဟိ ဘန္တေ ကုလပုတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။”

ဘန္တေ သာရိပုတ္တ=အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား။ လောကေ=လောက၌။ အပ္ပရဇက္ခ ဇာတိကာ=ဉာဏ်မျက်စိဝယ် ကိလေသာ မြို့မှုန်နည်းပါးခြင်း သဘောရှိကုန်သော ကျွတ် ထိုက်တဲ့။ ကုလပုတ္တာ=အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး မင်းမိန်းမ မင်းယောက်ျား တို့သည်။ သန္တိ=အထင်အရှား အများကြီး ရှိကြပါကုန်သည်ဘုရား။

အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား ... တပည့်တော်တို့ လူဝတ်ကြောင့်တွေထဲမှာ ကျွတ်ထိုက် တဲ့ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ကျွတ်ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပ္ပရဇက္ခဇာတိက ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ မကျွတ်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မဟာရဇက္ခ။ ဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော မျက်လုံးမှာ မြို့တွေအများ ကြီးဖုံးနေလို့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဒီဘဝ မဂ်မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ ပြောတာ။

အပ္ပရဇက္ခသဘောရှိတဲ့ ကျွတ်တမ်းဝင်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်နော်။ တေ=ထို ကျွတ်ထိုက်တဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်။ အဿဝန တာ=အရှင်ဘုရားတို့က မဟောလို့ မနာကြရသည်ရှိသော်။ ဓမ္မဿ=မိမိတို့ ရခွင့်ရှိတဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာတရားမှ။ ပရိဟာယန္တိ=ဆုံးရှုံးနစ်နာ ကုန်ရ ပါလိမ့်မယ် ဘုရား။

အရှင်ဘုရားတို့က မဟောယင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဓမ္မာနုဓမ္မ မကျင့်နိုင်ဘူး။ မကျင့်
 ယင် မဂ်ဖိုလ်မရဘူး။ ပြီးတော့ ကျွတ်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မဂ်ဖိုလ်ရခွင့် ရှိတယ်၊ ရနိုင်တဲ့
 ပါရမီ ရှိတယ်။ သို့သော် အရှင်ဘုရားတို့က မဟောတော့ ဟောဒီ အခြေခံက စပြီး
 ပရတောယောသဆိုတဲ့ ဒီတရား အခြေခံက စရတယ်။ ပရတော ယောသ သူတပါး
 ထံမှ တရားသံကြားနာခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါ ချို့တဲ့သွားတယ်။ ဒီအင်္ဂါချို့တဲ့ပြီ ဆိုလို့ရှိယင်
 ယောနိသောမနသိကာရ မဖြစ်တော့ဘူး။ အယောနိသော မနသိကာရ မသင့်တာတွေ
 လျှောက်နှလုံးသွင်း စဉ်းစား၊ နှလုံးသွင်းပြီးတဲ့နောက် မသင့်တာတွေ လျှောက်လုပ်။
 ဒီလို ပြုလုပ်ကြတယ်။

အခု အရှင်ဘုရားတို့ ဟောယင် တပည့်တော်တို့ ကျွတ်ထိုက်တဲ့လူ သာဝကတွေလဲ
 အများကြီး ရှိတယ်။ အဲဒီ သူတို့လဲပဲ တရားမနာရယင် မိမိတို့ ရထိုက် ရခွင့်ရှိတဲ့
 လောကုတ္တရာတရားမှ ဆုံးရှုံးကုန်လိမ့်မယ် ကိုယ်တော်တို့လို အဲဒီလို လျှောက်တယ်။

ဓမ္မဿ=တရားကို။ အညာတာရော=အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အသိဉာဏ်ရောက်ကြ
 ကုန်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ=အထင်အရှား ဖြစ်ပွားကြပါ
 လိမ့်မယ်။

အဲဒီလို လျှောက်တယ်။ “ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော” အဲဒါ နောက်ဆုံးပဲ။
 အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးရဲ့ လူ့ဘဝမှာ ဒါ နောက်ဆုံး မှာတမ်း။

“အထ ခေါ် အယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော အယသ္မာ စ အာနန္ဒော အနာထပိဏ္ဍိကံ
 ဂဟပတိံ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိသု။”

အထ ခေါ်=ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော=အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း
 ကောင်း။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော=အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်းကောင်း။ အနာထပိဏ္ဍိကံ
 ဂဟပတိံ=အနာထပိဏ်ကျောင်းဒါယကာကို။ ဣမိနာ ဩဝါဒေန=ဤအဆုံးအမဖြင့်။
 ဩဝဒိတွာ=ဆုံးမပြီး၍။ အာသနာ=နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ=ထ၍။ ဝိဟာရံ=ကျောင်းတော်သို့။
 ပက္ကမိသု=ဖဲသွားကုန်ပြီ။

သေဋ္ဌေးကြီး အနိစ္စရောက်ခြင်း

ကျောင်းပြန်သွားတယ်။ ဒီပြင် ဗလမ်းစကားတွေ ဟိုပြော ဒီပြော ဘာမှ မပြောဘူး။
 တရားဟောတယ်၊ တရားသက်သက်ပဲ ဟောပြီး ကျောင်းပြန်သွားတယ်။ ပြန်သွားတော့
 ဘာဖြစ်သလဲ -

“အထ ခေါ် အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ စ သာရိပုတ္တေ အာယသ္မန္တေ စ အာနန္တေ ကာလ မကာသိ”

အထ ခေါ်=ထိုသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ပြန်သွားသော ကာလ၌။ အာယသ္မန္တေ စ သာရိပုတ္တေ=အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် လည်းကောင်း။ အာယသ္မန္တေ စ အာနန္တေ=အရှင်အာနန္ဒာသည် လည်းကောင်း။ အစိရပက္ကန္တေ=ဖဲကြွလို့ မကြာသေးမီ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ = အနာထပိဏ် ကျောင်းဒါယကာ သေဋ္ဌေးကြီးသည်။ ကာလံ=ပစ္စုပ္ပန် ဤဘဝရဲ့ အဆုံးဖြတ်တဲ့ ကာလကို။ အကာသိ၊ ပြုလေပြီ။

ကာလံ=ပစ္စုပ္ပန် ဤဘဝရဲ့ အဆုံးဖြစ်တဲ့ကာလကို။ အကာသိ=ပြုပြီဆိုတော့ ဒီဘဝ ဆုံးသွားပြီ။ လူ့ဘဝမှ ဆုံးတယ် ဆုံးတယ်နဲ့ သေတာကို ပြောကြတယ်။ အနာထပိဏ် သေဋ္ဌေး ဆုံးသွားပြီ။ သေသွားပြီ။ သေပြီးတော့ ဘယ်သွားသလဲဆိုတော့ -

“တုသိတံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇိ။”

တုသိတံ ကာယံ = တုသိတာနတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇိ = ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက်၍ နေလေပြီ။

တစ်ခါတည်း ဒီဘဝကသေ စုတိ၏အခြားမဲ့မှ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကယ်လို့ ဘွားကနဲ ဥပါဒ် ပေါ်လိုက်လျှင် သုံးဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော နတ်၏ကိုယ်ကြီးဟာ တစ်ခါ တည်း ပေါ်လာတယ်။ ဥပပတ်ဆိုတာ အဲဒီလို သဘောရှိတယ်။ ဂစ္ဆသေယျက က ဟို အဏုမြူလေး လောက်ကနေပြီး တဖြည်းတဖြည်း တဖြည်းတဖြည်း ဒို့တတွေ ကြီးလာ ခဲ့တယ်။ ပဋိသန္ဓေ ခဏတုန်းကတော့ အဏုမြူလေး သုံးခုလောက်ရှိတယ်။ ဘဝ ခန္ဓာ တည်တာနော်။

ဥပပတ်ကျတော့ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ရယ်လို့ ဥပါဒ်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် သုံးဂါဝုတ် လောက် ခန္ဓာကိုယ်ကြီး။ သုံးဂါဝုတ်ဆိုတာ ကိုးမိုင်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒါလောက်ကြီးတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပေါ်တယ်။ ပေါ်တယ်ဆိုရင်ပဲ အနာထပိဏ်နတ်သားက စဉ်းစားတယ်။ “ဟာ ... ငါ ဒီစည်းစိမ် ဘာပြုလို့ ရပါလိမ့်” ပြန်ပြီး သူကြည့်တယ်။ “အိပ်စက်ယောက်ျား၊ နိုးသောလားလို့” ပြန်ပြီး စည်းစိမ်ကြည့်တော့ “ဪ ... သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း ကြီး ဆောက်လုပ်ခဲ့တယ်။ ငါဆောက်တဲ့ ကျောင်းမှာ ရဟန်းသံဃာတွေ မပြတ်နေတယ်၊ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ် နှစ်ဆယ့်လေးဝါ ရှည်မြင့်စွာ ချီးမြှောက်တော်မူတယ်။”

တုသိတာနတ်ပြည်မှ အနာထပိဏ်နတ်သား ချက်ချင်း ဘုရားထံသွားခြင်း

အဲဒီလို ကျောင်းရယ် ဘုရားရယ် ရဟန္တာတွေရယ် သူ့စိတ်ထဲ မြင်နေတယ်။ အဲဒီလို မြင်တော့ ဒါတွေ ငါဘုရားထံ သွားပြီးတော့ လျှောက်ထားအုန်းမှပဲ။ အခုတင်ပဲ နတ် စည်းစိမ်တွေကို သွားခံစားယင် ငါဘုရားဆီ သွားရတော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုပြီးတော့ နတ်စည်းစိမ် လျစ်လျူထားခဲ့ပြီး အဲဒီနေ့ ညသန်းခေါင် မြတ်စွာဘုရား သီးတင်းသုံးတဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်း သွားတယ်။

အနာထပိဏ်နတ်သား၏ ပီတိ

နတ်ဗြဟ္မာတွေက သန်းခေါင်ယံမှာ အခွင့်ရတယ်။ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးဦးညွတ် အပြစ်လွတ်တဲ့အရပ်က ရပ်တည်ပြီးတော့ လျှောက်တယ်။ ဘယ်လို လျှောက်သလဲ -

ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝန်၊ ဣသိသံဃနိသေဝိတံ။

အာဂုတ္တံ ဓမ္မရာဇေန၊ ပီတိသဉ္ဇနနံ မမ။

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒံ တံ ဇေတဝန်=ဤဇေတဝန် မှည့်ခေါ် မြတ်ကျောင်းတော်သည်။ ဣသိသံဃနိသေဝိတံ=ရဟန်းအပေါင်းတို့ အမြဲ မပြတ် မှီဝဲအပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ဓမ္မရာဇေန = သုံးပုံသင်းကျစ် ဓမ္မရာဇ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဂုတ္တံ=အမြဲစိုးအုပ် နေထိုင်အပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ (ဝါ) နေထိုင်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ မမ=တပည့်တော်၏။ ပီတိသဉ္ဇနနံ=နှစ်သက်အားရမ်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေလှပါတယ် ဘုရား။

အရှင်ဘုရား ... ဘုရားတပည့်တော် ဇေတဝန်ကျောင်းကြီး ဆောက်ထားတာ အကယ်လို့ ရဟန်းတစ်ပါးမှ မရှိဘူးဆိုယင် တပည့်တော် ပီတိဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။ ပြီးတော့ ရဟန်းတွေသာ ရှိတယ်။ ဘုရားက မနေဘူးဆိုယင်လဲပဲ တပည့်တော် ပီတိ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။ အခုတော့ ဘုရားကလဲပဲ နှစ်ဆယ့်လေးဝါ ကြာအောင် ချီးမြှောက် တော်မူတယ်။ ရဟန်းတော်တွေကလဲပဲ ညီညီညွတ်ညွတ် သွားလို့လာလို့ နေကြတယ်။ အဲဒီတော့ အခု ဒီကျောင်းမှာ အမြဲမပြတ် မှီဝဲသီတင်းသုံး နေတော်မူကြတာ။ ဒါတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ တပည့်တော်ပီတိ ဖြစ်လွန်းလို့ဘုရား၊ လျှောက်တယ်။

ကမ္ပံ ဝိဇ္ဇာ စ ဓမ္မော စ၊ သီလံ ဇီဝိတမုတ္တမံ။

ဧတေန မစ္စာ သုဇ္ဈန္တိ၊ န ဂေါတ္တေန ဓနေန ဝါ။

မဂ္ဂင် ၈-ပါး

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်သရဖူ ဆောင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကမ္မံ=မဂ်စေတနာ ကံသည်လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇာ စ=အရိယမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မသင်္ကပ္ပခေါ်တဲ့ ပညာ မဂ္ဂင်နှစ်ပါးသည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မော စ=သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ ဆိုတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင် တရားအစုသည်လည်းကောင်း။ သီလဥ=သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင် တရားအစု သည်လည်းကောင်း။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို သဘောတူရာ စုလိုက်ယင် သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ ဒီသုံးခုက သီလမဂ္ဂင်။

သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ - သမာဓိမဂ္ဂင်၊

သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မသင်္ကပ္ပက - ပညာမဂ္ဂင်၊

အဲဒီလို သီလ သမာဓိ ပညာနဲ့ ဝေလိုက်ယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သုံးခုပြားသပေါ့။ အဲဒါ အခု မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပြောချင်လို့နော်။

ဧတေဟိ=ဤသီလ သမာဓိ ပညာတို့ဖြင့်။ ဇီဝိတံ=အသက်ရှင်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တမံ=အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်လှပါပေ၏။ (သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးနဲ့ အသက်ရှင်နေရတာ အင်မတန် လောကမှာ မြတ်ပါတယ်။) ဧတေန။ ဤသီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့်။ မစ္စာ=သတ္တဝါတို့သည်။ သုဇ္ဈန္တိ= ကိလေသာမှ စင်ကြယ် (သံသရာနယ်ကို လွန်မြောက်) နိုင်ကြကုန်၏။ ဂေါတ္တေနဝါ= အနွယ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဓနေန ဝါ=ဥစ္စာကြောင့်လည်းကောင်း။ န မုစ္ဆန္တိ= သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်နိုင်ကြကုန်။

မှန်တယ်။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ အစရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြီးမှ သံသရာ ဝဋ်က အဖြစ်ရပ်မှာ။ အေး ... ရွှေ ငွေ ဥစ္စာနဲ့ ပေးလို့ သံသရာဝဋ်က ကျွတ်လွတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ အဖြစ်က ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ပေးလို့ ဝယ်လို့ ရတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဆွေမျိုးဂုဏ်နဲ့ ပြောလို့လဲ ရတာ မဟုတ်ဘူး။

ကိလေသာ စင်ကြယ်မှု

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္မသံ အတ္တမတ္တနော။
ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ၊ ဧဝံ တတ္ထ ဝိသုဇ္ဈတိ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ဂုဏ်တော်ဖော်ကျူးခြင်း

တသ္မာဟိ တသ္မာ ဧဝ=ထိုသို့ ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရသောကြောင့် ပင်လျှင်။ အတ္တနော အတ္တ=မိမိ၏ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် အကျိုးနှစ်တန်ကို။ သမ္ပဿံ သမ္ပဿန္တော=ကောင်းစွာမြော်မြင် ဆင်ခြင်မိသော။ ပဏ္ဍိတော ပေါသော=ပညာရှိငြား အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျား မင်းမိန်းမသည်။ ယောနိသော=နည်းမှန်လမ်းမှန် အားဖြင့်။ ဓမ္မံ=ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး သင်္ခါရတရားအစုကို။ ဝိစိနေ=အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု လက္ခဏာယဉ် သုံးချက်တင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများရာ၏။ ဝါ-ပွားများသင့်လှ၏။ ဧဝံ=ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော်။ တတ္ထ= ထိုအရိယာမဂ်၌။ ဌတွာ=တည်၍။ ဝိသုဇ္ဈတိ= ကိလေသာမှ စင်ကြယ်ပေတော့၏။

လေးချက်မြောက် စင်ကြယ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက်လို့ အပြီးအပိုင် စင်ကြယ်တာ ဖြစ်လိမ့်မယ် အရှင်ဘုရားလို့ ဟောဒီမှာ ဒီသုတ္တန်က မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ချီးကျူးတာ နှစ်ဂါထာ။ အခုနောက်ဆုံးကျတော့ -

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ဂုဏ်တော်ဖော်ကျူးခြင်း

သာရိပုတ္တောံ ပညာယ၊ သီလေနပသမေန စ။
ယောပိ ပါရဂုံတော ဘိက္ခု၊ ဧတာဝ ပရမော သိယာ။

ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ တဝ သိဿေသု= ရှင်တော်တပည့် တွေတွင်။ သာရိပုတ္တောံ=အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်သည်သာလျှင်။ ပညာယ စ=ပညာဂုဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ သီလေန စ=သီလဂုဏ်တော်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပသမေန စ=ကိလေသာငြိမ်းခြင်း 'ကိလေသူပသမ' ဂုဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သေဋ္ဌော=အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပါပေ၏။

အရှင်တပည့်ထဲမှာ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံး အချီးမွမ်းအပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

ယောပိ ဘိက္ခု = အကြင်ရဟန်းသည်လည်း။ ပါရဂုံတော = သံသရာ ဟိုဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကူးသန်းထုတ်ခြောက် ရောက်ခဲ့ပြီ။ သောပိ = သံသရာ ဟိုဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကူးသန်းထုတ်ခြောက် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာမျိုးသည် လည်း။ ဧတာဝ ပရမော = ဤအရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာသာလျှင် လွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ သိယာ=ဖြစ်လေရာ၏။

ဘာပဲပြောပြော ဘယ်သူညဏ်ကောင်းတယ် ပြောပြော အရှင်သာရိပုတ္တရာထက် တော့ မသာပါဘူး။ အလွန်ဆုံး လာနိုင်လို့ရှိယင် အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ညဏ်ပညာ လောက်တော့ စဉ်းစားနိုင်တယ်ပေါ့။ အဲဒီ သဘော ပြောတာ။

အနာထပိဏ်နတ်သားက ခဏ နားထောင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဘာမှ မပြော ဘူး။ ဆိတ်ဆိတ်နေတယ်။ အနာထပိဏ်က ဘာမှ ပြန်မကြားတော့ “မလှုပ်စိတ်တူ” ၊ ဟုတ်လား သဘောမတူယင် မကျေနပ်ယင် တစ်ခါတည်း ပြန်ပြီးတော့ ကန့်ကွက်တာ တို့ ဘာတို့ ပြောမယ်။ အခုဟာ သဘောတူလို့ ဆိတ်ဆိတ်နေတာ။ အေး အဲဒီလို ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် အနာထပိဏ်နတ်သားအဖို့ ဪ ငါ့စကား ဘုရားလက်ခံတယ်။

သမနုညော မေ သတ္တာ။

မေ=ငါ၏။ ဝစနံ=စကားကို။ သတ္တာ=မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမနုညော= ခွင့်ပြုတော်မူလေပြီ။

ဘုရားခွင့်ပြု လက်ခံသဟဲ့လို့ နှစ်သက်အားရ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒီအနားတင် ဘုရားကို လက်ယာရစ် သုံးပတ်လှည့် ရှိခိုးပြီးတော့ ဒီအနားတင် တခါ တည်း ပျောက်သွားတယ်။ ကွယ်သွားတယ်။ ဣဒ္ဓိဝိသယဆိုတာ အဘိညဏ် သဘောမျိုး ပေါ့။ အင်း ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားလို့ မတွေးရဘူး။ ဣဒ္ဓိဝိသယ အစိန္တေယျ ဂုဏ်ရှင်ဆိုတော့ ဒါ လိုအပ်သလို ဣဒ္ဓိကိစ္စ ပြီးနိုင်တယ်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတွေကို စုပြီးတော့ ချစ်သား တို့၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ညတုန်းက နတ်သားတစ်ယောက် သန်းခေါင်လောက်မှာ ငါဘုရားထံ မှောက် လာရောက်တယ်။ အဲဒီဂါထာ လေးဂါထာကို ရွတ်ဆိုသွားတယ်။ အဲဒီ လေးဂါထာကို ဘုရားက ပြန်ပြီးတော့ ရွတ်ပြသေးတယ်။ (ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနံ စသည် လေးဂါထာ)

အရှင်အာနန္ဒာ၏ အသိညဏ်

ဤလေးဂါထာ ရွတ်ပြီးတော့ ချစ်သားတို့၊ အဲဒီ နတ်ရဲ့စိတ်ထဲ ငါ့စကားကို ဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူပဟဲ့လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငါဘုရားကို လက်ယာရစ် သုံးပတ်လှည့် ရှိခိုးပြီးတော့ ဒီနေရာမှာပဲ ကွယ်ပျောက်သွားတယ် ချစ်သားတို့လို့ ဘုရားက ညက တွေ့တဲ့အကြောင်း ပြောတော့ ရဟန်းတော်တွေထဲက အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်တယ်။

“သော ဟိ နူန သော ဘန္တေ အနာထပိဏ္ဍိကော ဒေဝပုတ္တော ဘဝိဿတိ၊
အနာထပိဏ္ဍိကော ဘန္တေ ဂဟပတိ အာယသ္မန္တေ သာရိပုတ္တေ အဘိပ္ပသန္တော
အဟောသိ”

အရှင်ဘုရား - အခု ဂါထာတွေ ရွတ်တယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီနတ်သားဟာ အနာထပိဏ် နတ်သားပါပဲ။ ဧကန္တပါ။ ဘာပြုလို့လဲ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးက အရှင်သာရိပုတ္တရာအပေါ် သိပ်ကြည်ညိုတာဘုရား။ အခု ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ဂုဏ်ကို ဘာမှ အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ် မရှိဘဲနဲ့ တစ်ခါတည်း တဝကြီး ချီးကျူးတယ်ဆိုတာ အနာထပိဏ် နတ်သားမို့ပေါ့တဲ့။ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို သိပ်ကြည်ညိုတယ် ဘုရား။ အဲဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သာဓု သာဓု အာနန္ဒာ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ သာဓုပါ သာဓုပါ။

ယာဝတကံ ခေါ် အာနန္ဒ တက္ကာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ အနုပ္ပတ္တံ တံ တယာ။

တက္ကာယ=ကြံစည် စဉ်းစားခြင်းဖြင့်။ ယာဝတကံ=အကြင်မျှလောက်သော အရာ ကို၊ ပတ္တဗ္ဗံ=ရောက်သင့်ရောက်ထိုက် သိသင့်သိထိုက်၏။ တတ္တကံ=ထိုမျှလောက်။ တယာ=သင်သည်။ အနုပ္ပတ္တံ=ရောက်အပ် သိအပ်ခဲ့လေပြီ။

ဝိတက်နဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပြီးတော့ သိခွင့်ရှိသလောက်တော့ သင်ချစ်သား အကုန် လုံး သိတာပဲ။ ချစ်သား ပြောတဲ့အတိုင်း မှန်တယ်တဲ့။

အနာထပိဏ္ဍိကော သော အာနန္ဒ ဒေဝပုတ္တော။

အာနန္ဒ=ချစ်သားအာနန္ဒာ။ သော ဒေဝပုတ္တော=ထိုနတ်သားသည်။ အနာထပိဏ္ဍိ ကော=အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး ဧကန်မှန်လှ၏။

အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး အမှန်ပဲတဲ့။

ဒီတရားတော်မှာ ဝိပဿနာနည်း ဆယ်နည်း ဖွင့်ပြတယ်။ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ သုတ္တန် တစ်နည်းအားဖြင့် အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး တုသိတာနတ်ပြည် သွားခါနီးမှာ မိမိတို့ လူဒါယကာ ဒါယိကာမတွေအတွက်လည်း ဟောကြားပေးပါရန် အရှင်သာရိ ပုတ္တရာအား အထူးတောင်းပန် လျှောက်ထားခဲ့တဲ့ တရားတဲ့။ ဒါကြောင့် ထိုထို မြို့ရွာမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပေးဖို့သင့်တယ် စဉ်းစားတော့ ဟော အခုဒီမြို့မှာ ပဲခူးမှာ လာပြီးတော့ ဒီသုတ္တန်ကို ဟောပါတယ်။ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန် အသိပေးပါတယ်။

တရားတော်နိဂုံးချုပ်

ဤသို့လျှင် အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ သုတ္တန် တရားတော်မြတ်ကို ကြားနာခြင်း ဓမ္မဿဝန ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏာဂုံသီလ ဆောက်တည်ကြခြင်း သီလမယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ တရားနာစဉ် ဆယ်ခွင်သော ဝိပဿနာနည်း လမ်းတို့ကို ကြိုးပမ်းမယုတ် အားထုတ်ပွားများခြင်း ဘာဝနာမယ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ ဤသို့ စသည်များမြတ် ပေါင်းအပ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ် တို့ကြောင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ပြတ်ငြိမ်း ဇာတ်သိမ်းပြည်နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားတော် မြတ်ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ်၊ လျင်မြန်သော အသိဉာဏ် ရည်သန်ပိုင်းခြား တောင့်တရင်းရှိသော မဂ်ဉာဏ်လေးရပ်တို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အကျွန်ုပ်တို့ တရားဟော တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေ ကုန်သတည်း။

နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသော ထိုနောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ နောက်ကာလ၌ ဘဝသုံးပါးတို့တွင် ဘယ်ဘဝ၌မှာမှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာတရားတို့ တဖန်အသစ် မဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အနုပ္ပါဒ နိရောဓခေါ်တဲ့ အနုပါဒိသေသ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက် မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တန်

ပြီးပြီ။

မဟာဓမ္မပါလဇာတ်တရားတော်

[မြတ်စွာဘုရား၏ စရိယဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍ ဓမ္မပါလနိုင်ငံတော်
ဖြစ်စေရန် ရည်သန်ဟောကြားခြင်း]

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၃ ခုနှစ်၊ သာသနာတော် ၂၅၁၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလ
ပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့ည သာယာဝတီခရိုင် မင်းလှမြို့၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမ
အပေါင်းတို့၏ ၂၅-ကြိမ်မြောက် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့ဝိနည်း စာပြန်ပွဲကြီး
အောင်ပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော ဒသကနိပါတ် မဟာဓမ္မပါလဇာတ်လို့ဆိုပြီး
ဘုန်းကြီး ကနေ့ည မဟာဓမ္မပါလဇာတ် ဟောပေးပါ့မယ်။

ပိဋကတ်၌ ဇာတ်တော်များ စီစဉ်ထားပုံ

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ စရိယကို ပြတဲ့ အဖြစ်တော်တွေကို ပါဠိလို ဇာတက ခေါ်တယ်။
အဲဒီဇာတက ဒေသနာတွေက ဂါထာ တစ်ပုဒ်စီ တစ်ပုဒ်စီရှိတဲ့ ဇာတ်တွေကို စုပြီးတော့
သံဂါယနာ တင်ရတယ်။ အဲဒါကို ပါဠိလို ဧကကနိပါတ် ဧကကနိပါတ်၊ ဂါထာ
တစ်ပုဒ်စီ တစ်ပုဒ်စီရှိတဲ့ ဇာတ်တွေကို စုပေါင်းထားတဲ့ တရားဒေသနာ အစုကြီးပဲ။

ဂါထာနှစ်ပုဒ်စီရှိတဲ့ ဇာတ်တွေ စုပေါင်းထားတာကျတော့ ဒုကနိပါတ်။

အဲဒီလို လာခဲ့တာ ဒုက-တိက-စတုက္က-ပဉ္စက-ဆက္က-သတ္တက-အဋ္ဌက-နဝက-
ဒသက-ဧကဒသက-ဒွါဒသက-တေရသက။

ဟိုဘက်ဂါထာ တစ်ဆယ့်သုံးပုဒ်က အထက် ဆယ့်ငါးဂါထာ ဂါထာနှစ်ဆယ်
အတွင်းရှိတဲ့ ဇာတ်တွေက ပကိဏ္ဍကနိပါတ်။

ဒီအထက် ၂၀ ကို ဝိသတိနိပါတ်လို့ ခေါ်တယ်။

ထိုအထက် ၃၀ တိသနိပါတ်။

၄၀ ပိုင်းကျတော့ စတ္တာလီသ။

၅၀ ပိုင်းကျတော့ ပညာသနိပါတ်။

ဇာတ် တစ်ဇာတ် တစ်ဇာတ်လျှင် ဂါထာ ၆၀ စီ ၆၀ စီရှိတဲ့ ဇာတ်တွေ
စုပေါင်းပြထားတဲ့ တရားဒေသနာကျတော့ သဠိနိပါတ်။

ဂါထာ ၇၀-စီရိတုံ ဇာတ်တွေကျတော့ သတ္တတိနိပါတ်။

ဂါထာ ၈၀-စီရိတုံ ဇာတ်တွေကို တစ်စုတည်း သံဂါယနာတင်ထားတယ်။ အဲဒါကျတော့ အသီတိနိပါတ်၊ အသီတိက ဂါထာ ၈၀ ရှိတဲ့၊ နိပါတက ဇာတ်အပေါင်း။

အဲဒီ ၈၀ က အထက်ကျတော့ ရာချီ ရာကျော်သွားတယ်၊ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ မဟာနိပါတ လို့ခေါ်ပါတယ်၊ မဟာနိပါတ်။ များသွားပြီ၊ ဂါထာက ရာကျော်သွားတယ်။

အဲဒီလိုရှိတဲ့ ဇာတ်တော်ထဲမှာ ကနေ့ ဘုန်းကြီးဟောရမှာက ဂါထာဆယ်ပုဒ်ရှိတဲ့ ဇာတ်အပေါင်းထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ မဟာဓမ္မပါလဇာတ်ကို ပြောပါမယ်။ ဇာတ်တွေ ဘာပြုလို့ ကိုယ်တော် ပြောနေရတုန်း။ ကနေ့ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ်တွေ အင်မတန် ထွန်းကားနေတဲ့ အတွင်းဇာတ်တော်ကို ဘာပြုလို့ ဟောချင်ရတုန်းလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။

စရိယဂုဏ်ပြသည့် ဇာတ်တော် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဂုဏ်သည် စရိယဂုဏ် ဓမ္မဂုဏ်လို့ နှစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ ရူပကာယဂုဏ်တော်ကျတော့ သရီရဂုဏ် ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဘုရားရဲ့ ကျေးဇူးဂုဏ်တော်တွေထဲမှာ ဇာတ်တော်တွေသည် စရိယဂုဏ်ကို ဦးတည်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရမယ့် နမူနာတွေ ဇာတ်တော်မှာ အများကြီး ပါပါတယ်။ ဒါကြောင့် အောက်ခြေကနေပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးစရာ ဆိုပြီးတော့ ဇာတ်တော်ကို ဟောပါတယ်။

အခု ဘုန်းကြီးဟောမယ့် မဟာဓမ္မပါလဇာတ်ဆိုတာ အစဆုံးဂါထာက

ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိတံ၊
ကိံဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
အက္ခာဟိ မေ ဗြာဟ္မဏ ဧတမတ္တံ၊
ကသ္မာ န တုမုံ ဒဟရာ န မိယျရေ။

ဒီ ဂါထာက စတယ်။ မဟာဓမ္မပါလဇာတ်ဆိုတော့ ဓမ္မပါလနိုင်ငံတော် ဖြစ်ပါစေ၊ တရားနာရတဲ့ မြို့ကြီးဟာလဲ ဓမ္မပါလမြို့ကြီး ဖြစ်ပါစေလို့ ကြိုတင်၍ ဆုတောင်းပါတယ်။ ဓမ္မပါလဇာတ်ကလာတဲ့ အကျင့်တွေဟာ ကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသား အမျိုးသမီး တစ်ယောက်အနေနဲ့ ကျင့်ဖို့ရန် ဘာမှ ဝန်မလေးဘူး။ အင်မတန် လွယ်တဲ့ အကျင့်တွေ၊ ဒီ ဇာတ်က လာတဲ့အတိုင်း ကျင့်ယင် ဒီဇာတ်မှာလာတဲ့ အကျိုးတွေ ရတယ်။

မိဂဒါဝုန်မှ ရာဇဂြိုဟ်သို့

ဒီအိမ်ထောင်စုသည် ဓမ္မပါလအကျင့်ကို ကျင့်ယင် ဓမ္မပါလ မိသားစု ဖြစ်ရတယ်။

တစ်မြို့လုံးကျင့်ယင် တစ်မြို့လုံးသည် ဓမ္မပါလ မြို့တော် ဖြစ်ရတယ်။

တစ်နိုင်ငံလုံးကျင့်ယင် တစ်နိုင်ငံလုံးသည် ဓမ္မပါလနိုင်ငံတော် ဖြစ်ရတယ်။ များလည်း မများဘူး။ ကျင့်သုံးဖို့လဲပဲ အင်မတန်လွယ်တာ၊ အဲဒီ လွယ်တဲ့အကျင့်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ကျင့်ဖြစ်အောင်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ တရားနာပရိသတ်တွေရဲ့ နားထဲကို ထည့်ပေးနေတာပဲ။ အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်က ဇာတ်နိဒါန်း ဖွင့်ပေးလိုက်တယ်။

“ကိံတေ ဝတန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ ဂန္ဓာ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော ပိတု နိဝေသနေ ရညော အသဒ္ဒဟနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။”

ကိံတေ ဝတန္တိ= ‘ကိံတေ ဝတံ’ ဤသို့ အစရှိသော။ ဣဒံ=ဤမဟာ ဓမ္မပါလဇာတ် တရားဒေသနာတော်မြတ်ကို။ သတ္ထာ=လူနတ်တို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဌမဂမ နေန=ပထမအကြိမ် ကြွရောက်တော်မူခြင်းဖြင့်။ ကပိလပုရံ=ကပိလဝတ် မင်းနေပြည် သို့။ ဂန္ဓာ=ကြွရောက်တော်မူ၍ -

အဲဒီမှာ နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး အင်မတန် ကျယ်ဝန်းတဲ့ဖြစ်ရပ်ကို စာလေးငါးပုဒ်နဲ့ သမိုင်းတင်ထားလိုက်တယ် ဆိုပါစို့။ နိဂြောဓာရာမေ=နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တော=ဣရိယာပထ မျှတရွှင်ပြုံး သီတင်းသုံး စံနေတော်မူစဉ် (နိဂြောဓာရုံကျောင်းမှာ ဟောတဲ့ ဇာတ်မဟုတ်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား အဲဒီအချိန်မှာ နိဂြောဓာရုံကျောင်း မှာနေတဲ့ အချိန်အတန်ပဲတဲ့) ရညော=ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရား၏။ နိဝေသနေ= နန်းတော်၌။ (သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးရဲ့ နန်းတော်မှာဟောတာ) ပိတု၊ ခမည်းတော် မင်းတရား၏။ အသဒ္ဒဟနံ=နတ်တို့စကား မယုံကြည်မှုကို။ အာရဗ္ဗ=အကြောင်းပြု၍။ ကထေသိ=ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီ။

မိဂဒါဝုန်မှ ရာဇဂြိုဟ်သို့

စာတစ်ပိုဒ်ပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီတစ်ပိုဒ်ရဲ့ အထဲက ဘုန်းကြီးတို့ ကြည်ညိုစရာ အနက်အာရုံ ကို ယူကြည့်ရအောင် -

မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဘုရားဖြစ် တယ်။ ထိုနှစ် မိဂဒါဝုန်မှာ ဝါကပ်တယ်။ မိဂဒါဝုန်မှာ ဝါကျွတ်တော့ အဲဒီဝါတွင်းမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂိမထေရ်ငါးပါး ယသသေဋ္ဌေးသားနဲ့တကွ သူငယ်ချင်း ငါးကျိပ်လေးယောက်

ယသသေဋ္ဌေးသားနဲ့ဆိုတော့ သူငယ်ချင်း ငါးကျိပ်ငါးယောက် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးနဲ့ဆိုတော့ ရဟန္တာခြောက်ကျိပ်၊ မြတ်စွာဘုရားပါထည့်လိုက်ယင် ထိုအချိန်မှာ လူ့ပြည်လူသား ရဟန္တာ ခြောက်ကျိပ်တစ်ပါး ရှိတယ်။

မိဂဒါဝုန်မှာ ဝါကျွတ်ပြီးတဲ့အခါ ရဟန္တာတွေကို သာသနာပြု လွှတ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား တာဝန်တစ်ခုယူသောအနေနဲ့ ကိုယ်တော်က ဥရဝေလတောအုပ်ကို ကြွသွားတယ်။ ဥရဝေလတောအုပ်မှာ ဥရဝေလကဿပ၊ နဒီကဿပ၊ ဂယာကဿပဆိုတဲ့ ကဿပညီနောင် ဂိုဏ်းဆရာကြီး သုံးဦးခေါင်းဆောင်တဲ့ တစ်ထောင်သော ရှင်ရသေ့ ဥရဝေလကဿပ ဆရာကြီးရဲ့တပည့် ရသေ့က ငါးရာ + ညီအလတ်ဖြစ်တဲ့ နဒီကဿပ ရသေ့ရဲ့ တပည့်ရသေ့ပေါင်းက သုံးရာ + ညီအငယ်ဖြစ်တဲ့ ဂယာကဿပရသေ့ရဲ့ တပည့် ရသေ့ပေါင်းက နှစ်ရာ = အာလုံးရသေ့တစ်ထောင် ရှင်တစ်ထောင်လို့ ခေါ်သပေ။ အဲဒီ ရသေ့တို့ကို မြတ်စွာဘုရား မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ဥရဝေလတောအုပ် ရောက်ပြီးတော့ နတ်တော်လပြည့် ပြာသိုလပြည့် နှစ်လ တိုင်တိုင် ထိုတောအုပ်မှာ သီတင်းသုံးပြီး သူတို့ စိတ်ကိုယဉ်ကျေးအောင် ချေချွတ်ဖို့ရန် ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယာခေါ်တဲ့ တန်ခိုးပြာဠိဟာပေါင်း (၃၅၁၆) သုံးထောင်ငါးရာ တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး ပြရတယ်။

အဲဒီ ၃၅၁၆ မျိုး တန်းခိုးပြာဠိဟာတို့ဖြင့် ရသေ့ဂိုဏ်းဆရာကြီး သုံးဦးခေါင်းဆောင်တဲ့ တစ်ထောင်သော ရသေ့တို့ကို ချေချွတ်၍ သူတို့စိတ်တွေ သာသနာသက်ဝင်လာပြီး ရဟန်းအဖြစ်တောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိဘိက္ခု၊ အစ်ကိုကြီးနဲ့ တပည့်တွေကို တစ်ကြိမ်၊ ညီအလတ်နဲ့ တပည့်တစ်စုကို တစ်ကြိမ်၊ ညီအငယ်နဲ့ တပည့်တစ်စုကို တစ်ကြိမ်၊ အဲဒီလို အစဉ်အတိုင်း ဧဟိဘိက္ခု - ခေါ်တဲ့ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ရပြီးတဲ့နောက် ဂယာသီသ ကျောက်ဖျာပေါ်မှာ အဲဒီ ရဟန်းတစ်ထောင်ကို အာဒိတ္တပရိယာယ သုတ် လို့ သုတ္တန်တစ်ခု ဟောတယ်။ နက်ဖြန်ကျမှ အဲဒီသုတ္တန်ကို ဟေမဝတသုတ်ရဲ့ နိဒါန်းအနေနဲ့ အမြှက်နာရအောင်။

နှစ်လအတွင်း ကျွတ်ပွဲကြီးစင်းကျင်း

အဲဒီ အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တန်ကို ဟောပြီးတော့ ထိုတစ်ထောင်သော ရသေ့ဖြစ်ဖူးတဲ့ ရဟန်းတွေကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ချေချွတ်လို့ ထိုရဟန္တာပေါင်း တစ်ထောင်ခြံရံလျက် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်နေ့မှာ ရာဇဂြိုဟ်ရောက်တယ်။

ခမည်းတော်အသက်နှိုင်းယှဉ်ချက်

ရာဇဂြိုဟ်ရောက်တော့ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့ကစပြီး တပို့တွဲလပြည့် တပေါင်းလပြည့် နှစ်လအတွင်း နေ့စဉ် ညစဉ် တရားပွဲကြီး ကျွတ်ပွဲကြီး ခင်းလို့ ကျွတ်လိုက်တဲ့ ဝေနေယျတွေ ပရိသတ်လဲ မြောက်မြောက်မြားမြား၊ နတ်ပရိသတ်လဲ မြောက်မြောက်မြားမြား၊ အထူးအားဖြင့် ဟို ကပိလဝတ်ပြည်က သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး လွှတ်လိုက်တဲ့ အမတ်တစ်ကျိပ် တမန်အမတ်တွေ နောက်ဆုံး ကာဠုဒါယီအမတ်။ အေး သူတို့မှာ တစ်ထောင် တစ်ထောင်သော မင်းချင်းယောက်ျား အခြံအရံဖြင့် လာကြတော့ ကပိလဝတ် ပြည်သားတွေ တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ ဆယ်ခုပေါ့။ တရားနာရလို့ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြတယ်။ ရဟန်းပြုကြတယ်။

ဒီ နှစ်လအတွင်းမှာ ကပိလဝတ်ပြည်က ကပိလဝတ်ပြည်သား ရဟန္တာ တစ်သောင်း ရတယ်။ ဒီနှစ်လအတွင်း မြတ်စွာဘုရား တရားဟောချေချွတ်လို့ ရာဇဂြိုဟ်ဆိုတာ အင်္ဂု၊ မဂဓတိုင်း နှစ်တိုင်းရဲ့ဗဟို၊ တိုင်းနှစ်တိုင်းကို အစိုးရတဲ့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရား အုပ်ချုပ်တဲ့ တိုင်းပြည်၊ အဲဒီ အင်္ဂု၊ မဂဓတိုင်းသားတွေ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် က စပြီးတော့ အဲဒီ အင်္ဂု၊ မဂဓတိုင်းသားပေါင်းကလည်းပဲ တစ်သောင်းပဲ ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်။

ဟို သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးကလဲပဲ နှစ်လအတွင်းမှာ လွှတ်လိုက်တဲ့ တမန် အပင့် လွှတ်လိုက်တာ ဆယ်ခေါက်ကျတယ်။ အဲဒီ ဆယ်ခေါက်စလုံး ဆယ်ယောက်သော အမတ်များ တစ်ထောင်စီသော မင်းချင်းတို့နှင့်တကွ အားလုံးတရားနာရလို့ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ် ကုန်ကြတယ်။ ဒီတော့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး ဒါလောက် အရေးတကြီး လွှတ်တာ ဘယ်နှယ်ကြောင့်လဲလို့ မေးစရာရှိတယ်။ သူ့အနေနဲ့ ကြီးပေမပေါ့၊ ဘာဖြစ် လို့လဲ၊ သားတော် ဘုရားဖြစ်တဲ့ အချိန်မှာ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် အသက် ကိုးဆယ်လောက် ရှိပြီ။ အိုလှပြီ၊ ဒီလိုပဲ ပြောကြစို့။ အင်မတန် မာကျောပြီး ချမ်းချမ်း သာသာနေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမို့လို့ သတိတွေ ဘာတွေ ကောင်းနေတာ။ အသက်ကိုးဆယ် လောက် ခန့်မှန်းရပါ့မယ်။

ခမည်းတော်အသက်နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဘာပြုလို့ ကိုယ်တော် ကိုးဆယ်လောက် မှန်းရပါသလဲ။ မယ်တော်မာယာရဲ့ အသက်ကို စာထဲကအတိုင်း စာထဲနဲ့အညီ မုံရွေးဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားက သူ့ရဲ့ သမန္တစက္ခုဒီပနီ ကျမ်းထဲမှာ တွက်ပြီးကော့ လင်္ကာလေး ရေးထားတယ်။

ဆောင် ။ ။ ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊
မယ်တော်သက်-တဲ့။ *

ဆပညာသဆိုတာ ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်၊ ငါးမာသ ဆိုတာ ငါးလ၊ သုံးရက်ပယ်ဆို
တာ သုံးရက်နုတ်။

ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ် လေးလနှင့် နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက်မှာ မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံ
တယ်။ မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံတဲ့အချိန်မှာ အသက်ကျမ်းဂန်နဲ့အညီ မုံးရွေးဇေတဝန်
ဆရာတော် အရှင်အရိယဝံသမထေရ်က ဒီအတိုင်း သူ့ရဲ့ သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းမှာ အတိ
အကျ တွက်ပြထားပါတယ်။ ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်လေးလ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက်။

ဒီတော့ ဘုရားအလောင်း ဖွားမြောက်တဲ့အချိန်မှာ မယ်တော်ဖြစ်တဲ့ မဟာမာယာ
ဒေဝီပင်လျှင် အသက်ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်လေးလ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက် ရှိနေယင် ခမည်း
တော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မဟာမာယာဒေဝီထက် ကြီးယင်သာ ကြီးရမယ်။ ဘယ်လို
နည်းနဲ့မှ မငယ်ဘူး။ မကြီးချင်ထား ရွယ်တူတော့ ဖြစ်ရမယ်။ ဖြစ်ယင် ခမည်းတော်ကြီး
လဲပဲ အဲဒီအချိန်တုန်းက ငါးဆယ့်ခြောက် ရှိတယ်။ ရှိနေလောက်ပြီ။

အဲဒီ ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်ဆိုတဲ့ ခမည်းတော်ကြီးဟို အရွယ်မှာ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားက
အခုမှ လူဖြစ်သေးတယ်။ ဘုရားဖြစ်တဲ့အချိန်က သုံးဆယ့်ငါးနှစ်။ ဒီငါးဆယ့်ခြောက်
နှစ်ထဲကို သုံးဆယ့်ငါးနှစ် ထည့်လိုက်ရင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မဆို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ
မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်တဲ့နှစ်မှာ အသက်ကိုးဆယ့်တစ်နှစ် ကိုးဆယ့်နှစ်နှစ်ထဲ ရောက်
နေပြီ။ ဒီတော့ အင်မတန် အိုနေတော့ သားတော်ဘုရားကို အင်မတန် ဖူးချင်တယ်။
လူကြီးကိုး။

ရာဇဂြိုဟ်မှ ကပိလဝတ်သို့ ကြွတော်မူခြင်း

ဒါကြောင့် ဒီနှစ်လအတွင်းမှာ လွှတ်လိုက်တာ ဆယ်ခေါက်။ ခြောက်ရက် တစ်
ခေါက် ခြောက်ရက်တစ်ခေါက်ကျတယ်။ နည်းတဲ့ခရီးလဲ မဟုတ်ဘူး။ ကပိလဝတ်
ပြည်နဲ့ ရာဇဂြိုဟ်ဆိုတာ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ဝေးကွာတယ်။ အဲဒီ ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်
ဆိုတာ ဟိုတုန်းက မော်တော်ကားတွေ ဘာတွေ ခေတ်မဟုတ်ဘူး။ အလွန်အမြန်သွား
ယင် ဆင်နဲ့ မြင်းနဲ့ ဒါလောက်သာ မြန်တယ်။ ဒီပြင် ခြေလျင်တပ်နဲ့ဆို ခြေလျင်ပဲ

* သမန္တစက္ခုပနိ၊ ပထမတွဲ (မန္တလေး၊ ရတနာသိဒ္ဓိပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၂၅) စာမျက်နှာ ၉၁။
၎င်း (ရန်ကုန်၊ ကာယသုဓပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၈) စာမျက်နှာ ၁၃၁။

သွားတယ်။

အဲဒီလို အရေးတကြီး ခမည်းတော်ကြီး လွတ်လိုက်တဲ့ အမတ်တစ်ကျိပ်နဲ့ မင်းချင်း ပေါင်း တစ်သောင်း အကုန်လုံး ရဟန္တာဖြစ်တော့ ကပိလဝတ်ပြည်ဘက်က ရဟန္တာ တစ်သောင်း၊ အင်္ဂ မဂခဆိုတဲ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ဘက်က ရဟန္တာတစ်သောင်း၊ နှစ်လ အတွင်း ရဟန္တာပေါင်း နှစ်သောင်း အမြဲအရံ ရတယ်။

တစ်ပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ကျတော့ ဖွားဖက်တော် အရှင်ကာဠုဒါယီ မထေရ် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ကစ၍ ဖွားတော်မူရာ ကပိလဝတ် နေပြည်တော်ကို တစ်နေ့လျှင် တစ်ယူဇနာ တစ်နေ့ တစ် ယူဇနာ၊ ၁၂-မိုင်ပေါ့ လေ၊ မှန်မှန်ကြွတယ်။ ရောက်တဲ့နေရာမှာနား၊ ၁၂ မိုင် တစ်ယူဇနာ ရောက်တဲ့နေရာနား၊ အရှင်ကာဠုဒါယီ ဖွားဖက်တော် မထေရ်ကလဲပဲ သူက ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်လေးပါးရတယ်။ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးရတယ်။ ဝိမောက္ခဈာန်ရစ်ပါး ရတဲ့ မဟာသာဝကကြီး။ ဒီတော့ ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဉ်နဲ့ မနက်တိုင်း မနက်တိုင်း ဟို သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးတို့နေတဲ့ ကပိလဝတ်ပြည်ကို ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွတယ်။

အရှင်ကာဠုဒါယီမထေရ်၏ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူး

အဲ ကပိလဝတ်ပြည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးရဲ့ ရွှေနန်းတော် ရောက်တယ်ဆိုယင် ပဲ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ဟယ်၊ ငါ့သားလာပြီ၊ သားပဲ သူ့အနေက ဖွားဖက်တော် တွေ။ ဒီတော့ “ငါ့သား ထိုင်ပါ၊ ငါ့သား ဆွမ်းကပ်ကြ” အရှင်ကာဠုဒါယီကို ပထမ ဆွမ်းကပ်တယ်။ ပြီးမှ အရှင်ကာဠုဒါယီရဲ့ သပိတ်ကို နဲ့သာရေမိုးနဲ့ ပြောင်စင်အောင် ဆေးကြောပြီး မြတ်စွာဘုရားကို မင်းထိုက်စိုးတန် အလွန်မွန်မြတ်တဲ့ ဆွမ်းများ ဟင်းများ ထည့်ပြီးတော့ ‘သားတော် ဘုရားဆက်ကပ်ပါ ငါ့သား’ ဆိုပြီးတော့ သုဒ္ဓေါဒနမင်း တရားကြီးက အရှင်ကာဠုဒါယီ လက်ကို ဆွမ်းသပိတ် နေ့တိုင်းကပ်တယ်။ အဲဒီ ကြား သကာလ အချိန်ရသလောက် အရှင်ကာဠုဒါယီက ကပိလဝတ်က မဟာဆွေတော် မျိုးတော်များကို ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်ကို ကြည်ညိုလောက်အောင် နားလည်လောက်အောင် နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဟောပြတယ်။ အဲဒီလို ဟောပြတဲ့အတွက် ကပိလဝတ်ပြည်က မဟာဆွေတော် မျိုးတော်ဖြစ်တဲ့ သာကီဝင်တွေ ဘုရားမရောက်ခင် ကတည်းက ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီလို ကြည်ညို အောင် အရှင်ကာဠုဒါယီက ချီးမြှောက်တယ်။

ဒါကြောင့် နောက်တချိန်၌ မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ တပည့်သာဝက ရဟန်းများ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူး ချီးကျူးတော်မူတဲ့ ပွဲကြီးကျတော့ အရှင်ကာဠုဒါယီကို -

“ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ
ကုလပ္ပသာဒကာနံ ဘိက္ခုနံ ယဒိဒံ ကာဠုဒါယီ” -

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ယဒိဒံ ယော အယံ ကာဠုဒါယီ=အကြင် ကာဠုဒါယီ ရဟန္တာမထေရ်သည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ကုလပ္ပသာဒကာနံ=ငါဘုရားရဲ့ မဟာ ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို သဒ္ဓါရွှမ်းစို ကြည်ညိုစေတတ်ကုန်သော။ မမ=ငါဘုရား၏။ သာဝကာနံ=တပည့်သာဝက ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ=ရဟန်းတော်တို့တွင်။ ဧတံ ဧသော=ဤကာဠုဒါယီ မထေရ်သည်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂေါ=အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးပါတည်း။

အဲဒီလိုကို မြတ်စွာဘုရားက ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးနဲ့ ချီးကျူးယူရပါတယ်။ အရှင် ကာဠုဒါယီ တရားဟောပြချက်အရ ကပိလဝတ်က မဟာဆွေတော် မျိုးတော်တွေ ဘုရား မရောက်ခင် ကတည်းကိုက ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုနေနှင့် ကြပြီ။ အရှင်ကာဠုဒါယီ ကလဲ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး အမှူးပြုတဲ့ မဟာဆွေတော် မျိုးတော်များကို မြတ်စွာ ဘုရား အခုကြွလာတာ ဘယ်ခရီးရောက်ပြီ၊ ဘယ်စခန်းရောက်ပြီ နေ့တိုင်းပြောပြီး၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး ကပ်လိုက်တဲ့ဆွမ်း နေ့တိုင်း အရှင်ကာဠုဒါယီ ဆွမ်းယူတယ်။ မြတ်စွာဘုရားပြန်ကပ် ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်နဲ့ လမ်းခရီးတလျှောက်မှာ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးရဲ့ ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီးတော့ ဘုရားကြွတယ်။ ဘုရားမရောက် ခင်ကတည်းကိုက ကျောင်းတိုက်ဆောက်လုပ်လောက်တဲ့နေရာ ရွေးတဲ့အခါ နိဂြောဓ သာကီဝင်ရဲ့ ဥယျာဉ်ဟာ အတော်ဆုံးပဲ။ မြို့နဲ့ မနီးမဝေး အသွားအလာ လွယ်ကူတယ်။ အင်္ဂါပြည့်စုံတယ်ဆိုပြီးတော့ နိဂြောဓသာကီဝင်ရဲ့ ဥယျာဉ်ထဲမှာ အစောကြီးက ကျောင်း တိုက်ကြီး ဆောက်ထားတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းတိုက်ကို နိဂြောဓရာမ ပါဠိလို၊ မြန်မာလို နိဂြောဓာရုံကျောင်းတိုက်၊ အဲဒီလို ခေါ်တယ်။ ဘုရားမရောက်ခင် ကတည်းက ကျောင်း တိုက်ကြီးက တည်ပြီးပြီ။

ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူခြင်း

တစ်နေ့ တစ်ယူဇနာ မှန်မှန်ကြွလို့ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ဝေးကွာတဲ့ခရီး တပေါင်း လပြည့်ကျော် တစ်ရက်ကစပြီးတော့ တန်ခူးလပြည့် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄-ခုနှစ် ကဆုန်

လပြည့်ရောက်တော့ နှစ်လဆို ရက်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ မြတ်စွာဘုရား ကပိလဝတ်နေပြည်တော် ရောက်တယ်။ ဒါ ပထမ အခေါက် ကြွရောက်ဆိုတာ ဒါပြောတာ။ *

သတ္တာ = လူနတ်တို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဌမဂမနေန = ပထမအကြိမ် ကြွရောက်ခြင်းဖြင့်။ ဂန္ဓာ=ကြွရောက်တော်မူ၍ - ဆိုတဲ့ စာပိုဒ်ကလေးဟာ ဒီအဓိပ္ပာယ် တွေကို ငုံ့ပြီးတော့ ပြောထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန် လပြည့်နေ့ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို ပထမအခေါက် ရောက်ပြီ။ အဲဒီ ရောက်တဲ့နေ့ မှာ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်ကိုဟောလို့ မဟာဆွေတော်မျိုးတော်တွေ သာသနာမှာ သိပ်ပြီး တော့ ကြည်ညိုသွားတယ်။ အဲဒီရောက်တဲ့နေ့မှာ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်တွေကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး အမှူးပြုသော မဟာဆွေတော်မျိုးတော်များ ဆီးပြီးတော့ ကြိုကြ တယ်။ ပင့်ကြတယ်။ နိဂြောဓာရုံကျောင်း ရောက်တော့လဲ တရားနာကြတယ်။ တရားပွဲ ကြီးပြီးလို့ ပြန်တဲ့အခါကျတော့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားကို သားတော် ဘုရား အမှူးပြုသော ရဟန္တာနှစ်သောင်း ခမည်းတော်ရဲ့ ရွှေနန်းတော် ကြွပြီးတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပါလို့ မလျှောက်ထားခဲ့ဘူး။ မပင့်ခဲ့ဘူး။ ဘာပြုလို့ မပင့်တာလဲ။ သဒ္ဓါ တရား မရှိလို့လားဆိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ အကြွင်းမဲ့ သူက ယုံကြည်နေတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ငါ့သား၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့် ရဟန္တာငါးရာ အတူပါလာတဲ့ ကိုယ်တော်တွေဟာ ငါ့သားတော်ဘုရားရဲ့ သားတွေ ငါ့မြေးတွေ။

ခမည်းတော်၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး မကြွ

ဒီတော့ ငါ့သားတော်နဲ့ ငါ့မြေးတွေဟာ ခမည်းတော်ရဲ့ နန်းတော် ဘိုးတော်ရဲ့ နန်းတော်ပဲ လာပြီးတော့ ဆွမ်းစားရမှာပေါ့။ သံယောဇဉ်စိတ်နဲ့ကြည့်ယင် ဒီတော့ ငါ့သားပဲ ငါဖိတ်ဖို့ မလိုပါဘူးပေါ့။ အင်း လူ့လောကလိုတော့လည်း ဟုတ်သပေါ့။ အဲဒါ ကိုယ့်သား ကိုယ့်မြို့ ရောက်လာယင် ဒါ ဘာပြောစရာလိုတော့လဲ။ သားဟာ အဖေအိမ်မှာ စားရတယ်။ အဲဒါလောက် စိတ်ချလက်ချနဲ့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ပင့်မသွားဘူး။ မပင့်လို့သာ မပင့်တယ်။ နက်ဖြန်ကျယ်င် ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော် တွေ နှစ်သောင်းအတွက် သူ့နန်းတော်မတော့ ချက်လျက်ပြုတ်လျက် အသင့်စီမံလျက်။

* နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ မဟာဗုဒ္ဓဝင် တတိယတွဲ၌ အကျယ်ရှုကြကုန်။

ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့ မလျှောက်ထားခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအဖို့ ဗုဒ္ဓပဝေဏီ လုပ်ငန်းကို ရွက်ဆောင်ဖို့ အခွင့်ရသွားတယ်။

နောက်တစ်နေ့နံနက် မိုးသောက်ရောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက စဉ်းစားတယ်။ ရှေးနောင်တော်မြတ်စွာဘုရားများသည် ဖွားတော်မူရာ နေပြည်တော်ကို ရောက်တဲ့အခါ၌ ခမည်းတော်ရဲ့ နန်းတော် အိမ်တော် သွားပြီးတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသလား၊ သို့မဟုတ် အိမ်စဉ် လှည့်လည်ပြီးတော့ ဆွမ်းခံသလား။ ဟော ... မြတ်စွာဘုရားက ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားတယ်။ စဉ်းစားတဲ့အခါ ကဿပမြတ်စွာဘုရား အစရှိတဲ့ ရှေးရှေး နောင်တော်နောင်တော် မြတ်စွာဘုရားများ ဖွားတော်မူရာမြို့သို့ ရောက်တဲ့အခါ ခမည်းတော်ရဲ့နန်း ခမည်းတော်ရဲ့အိမ် သွားပြီး ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးဘူး၊ မြို့ထဲလှည့်ပြီး ဆွမ်းခံတယ်။ ဒါဗုဒ္ဓပဝေဏီ အစဉ်အဆက် ရှိတယ်ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားက ကဆုန် လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ကျတော့ ရဟန္တာပေါင်း နှစ်သောင်း ခြံရံ၍ ကပိလဝတ် မြို့တံခါးက စပြီးတော့ အိမ်ပေါက်စေ ဆွမ်းခံတယ်။ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ပေါ့။

ကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည်တွင်း ဆွမ်းခံကြွ တယ်ဆိုတာ သာသနာ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ပြောနေတာ။ သူတို့အနေနဲ့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး အမှုပြုသော မဟာဆွေတော် မျိုးတော်များအနေနဲ့က အဲဒီလို တွက်တာ မဟုတ်ဘူး။ တချိန်က တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်လာခဲ့တဲ့ အခု ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ အိမ်ပေါက်စေ ဆွမ်းရပ်တော့ အုတ်အော်သောင်းတင်း ဖြစ်သွားတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ခွက်မဲကြီး လက်စွဲ၍ အိမ်စဉ်လှည့်ပြီး တောင်းနေတယ်။ ဒါဗုဒ္ဓဘာသာ မယဉ်ကျေးသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ အမြင်က သပိတ်ဟာ ခွက်မဲကြီးပဲ။ သပိတ်ဆိုတာ အလွန်ယဉ်ကျေးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝေါဟာရနဲ့ ခေါ်နေတာ။ တချိန်က သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ယခု ခွက်မဲကြီး လက်စွဲလျက် အိမ်စဉ်လှည့်၍ ထမင်းတောင်းနေ တယ်လို့ ဒီလိုပဲ မြင်တယ်။

ဒီသတင်းကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကြားတော့ ရှက်လိုက်တာ၊ သူတို့က မဟာသွေးတွေ ကိုး။ တောင်းစားရတဲ့ ဘဝမျိုး ရောက်တဲ့အခြေကို ဆိုက်နေတော့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရား ကြီးသည် “ဝေဂေန ဂန္ဓာ” လို့ အဟုန်ဖြင့် သွားတယ်ဆိုတာ အင်မတန်ကို အရေးတကြီး ရွှေနန်းတော်ကနေပြီး ဘုရားရှိရာ မြန်မြန်ကြီးသွားတယ်။ သွားပြီး ဘုရားနဲ့ တွေ့တယ်ဆို ကြပါစို့။ ပြောမပေါ့ ခမည်းတော်ရဲ့ အရှက်ခွဲတာလား၊ တခါတည်း ခမည်းတော်ရှိရက်နဲ့ ဘာပြုလို့ ဒီလို အိမ်စဉ်လျှောက်တောင်းနေရတုန်း - စသည် ပြောပါလိမ့်မယ်။

ခမည်းတော်မင်းကြီး သောတာပန် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ခြင်း

အဲဒီ လမ်းမတ်တတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက -

ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိံ စ။

မဟာရာဇ=ခမည်းတော်မင်းတရားကြီး။ ဥတ္တိဋ္ဌေ=သူတပါးတို့ နေအိမ်ဝ မတ်တပ် ရပ်၍ရသော ဆွမ်း၌။ နပ္ပမဇ္ဇေယျ=မမေ့မလျော့ မပေါ့မတန်ရာ။

သူတပါးနေတဲ့နေအိမ် တစ်အိမ်တစ်လုတ် ဆွမ်းခံ၍ရတဲ့ ဆွမ်းဟာ ဥတ္တိဋ္ဌဆွမ်း၊ ဒီဆွမ်းမျိုးကို ရဟန်းတော်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည် မမေ့ မလျော့ရဘူး။

သုစရိတံ=ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော။ ဓမ္မံ=အိမ်စဉ်မလပ် ဆွမ်းရပ်တဲ့အကျင့်ကို။ စရေ စရေယျ = ကျင့်ရာ၏။ ဓမ္မစာရီ = ဆွမ်းခံအကျင့် ကျင့်ရသော ရဟန်းသည်။ အသ္မိံလောကေ=ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဤလောက၌လည်းကောင်း။ ပရမိံ စ=တမလွန်လောက ဟိုဘဝ၌လည်းကောင်း။ သုခံ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာ။ သေတိ=နေထိုင်ရလေ၏။

အဓိပ္ပာယ်လဲ ပြောမပေါ့။ အဲဒီလို အဓိပ္ပာယ်ပြောလို့ တရားဒေသနာနိဂုံး ဆုံးလဲဆုံး ရော သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့ နောက် ခမည်းတော်ရဲ့အိမ်မှာ အားလုံးရဟန္တာနှစ်သောင်းနဲ့တကွ သားတော်ဘုရား အတွက် ဆွမ်းတွေ အပြည့်အစုံ ချက်ပြီးသား အသင့်ပါဘုရား။ ခမည်းတော်အိမ် ဆွမ်းစားကြွပါ ဆိုတော့မှ ဆွမ်းခံလို့လဲပြီးပြီ။ စတိသဘောမျိုးတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရတယ်။ လပြည့် ကျော် တစ်ရက်နေ့။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ရွှေနန်းတော် ညီလာခံ ခန်းမဆောင်ကြီးထဲ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး အမှူးပြုတဲ့ မဟာဆွေတော် မျိုးတော်တွေကို ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားဟောရတယ်။

အဲဒီ အနုမောဒနာ တရားပွဲမှာ -

ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ န နံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိံ စ။

မဟာရာဇ=မြတ်သော ခမည်းတော်မင်းတရား။ သုစရိတံ ဓမ္မံ = သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကောင်းမြတ်တဲ့ တရားကို။ စရေ-စရေယျ=ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။ နံ ဒုစ္စရိတံ = ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး ထို မကောင်းတဲ့တရားကို။ န စရေ-န စရေယျ = မကျင့်ကြံ

ရာ။ ဓမ္မစာရီ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး လိုက်စား ကျင့်ကြံလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိလောကေ=ပစ္စုပ္ပန် ဤလောက၌လည်းကောင်း။ ပရမိ စ=တမလွန်လောက ဟိုဘဝ၌လည်းကောင်း။ သုခံ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာ။ သေတိ=အိပ်ရ နေရ၏။

အဲဒီ သုစရိုက်တရားများ ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ဖို့ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး ရှောင်ကြဉ်ဖို့ အကျယ်ပြပြီးတော့ သုစရိုက်ရဲ့အကျိုး ဒုစရိုက်ရဲ့အပြစ်ကို အကျယ်ဖော်ပြပြီးတော့ လိုရင်း ပဓာနစကားအနေဖြင့် ဤဂါထာကို တဖန် နိဂုံးအုပ်ပြန်သော် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားတယ်။ သကဒါဂါမိအရိယာ ဖြစ်သွားတယ်။

အဲဒီ တရားပွဲမှာ မိထွေးတော်ကြီး မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည် သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်တယ်။ မိထွေးတော်ကြီး သောတာပန် ဖြစ်တဲ့အချိန် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ ရွှေနန်းတော်မှာ ဒီတရားနာရလို့ မိထွေးတော်ကြီးက သောတာပန်၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီလို့ အဲဒီလို သိထား။ နောက်တော့ ဘာပဲပြောပြော အရှင်ဘုရား ဆွမ်းခံကြွချင်ယင်ကြွ၊ ဆွမ်းတော့ ခမည်းတော်ရဲ့ နန်းတော်မှာပဲ ကြွဘုဉ်းပေးပါ။ ဒီလို သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ပင့်ထားလိုက်တယ်။

ခမည်းတော်၏ နန်းတော် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြွခြင်း

အမှန်တော့လဲ ပြတ်စွာဘုရားက ခမည်းတော်အိုကြီးကို ချီးမြှောက်ဖို့ ကြွတာပဲ။ ဒီတော့ အသက်ကိုးဆယ်ကျော်နေတဲ့ ခမည်းတော်အိုကြီးကို ချီးမြှောက်၊ အဲဒီဝါက ရာဇဂြိုဟ် ပြန်ပြီးတော့ ဝါဆိုရမယ်။ ရောက်တဲ့အချိန် ကြည့်စမ်းပါ။ ကဆုန်လပြည့်အလွန်ဆုံး နေနိုင်ကြယင် ကဆုန်လကုန်လောက် နေနိုင်မှာပေါ့၊ ရိုးရိုးပြန်မည်ဆိုလို့ရှိ ယင် ကဆုန်လပြည့်က နယုန်လပြည့် ဝါဆိုလပြည့် နှစ်လ၊ တစ်နေ့ တစ်ယူဇနာကြွယင် နှစ်လ ပြန်ကြွရမယ်။ အဲဒီတော့ ဒီပထမအခေါက်မှာ ကပိလဝတ်ပြည့် ကြာကြာကြီး မနေနိုင်ဘူး။ နေရမယ့် ရက်ကလေး တိုတိုတောင်းတောင်းထဲမှာ ခမည်းတော်အိုကြီးကို ချီးမြှောက်သောအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရား နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း အဲဒီ ရဟန္တာ နှစ်သောင်းနဲ့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ကြွတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဆွမ်းကပ်တဲ့အစဉ်က မနက်ခင်း အရုဏ်ချိန် ယာဂုကပ်တယ်။ ခုနစ်နာရီခွဲ ရှစ်နာရီလောက်ကျတော့ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ချိုချည်များ ကပ်တယ်။ ကိုးနာရီခွဲ ဆယ်နာရီလောက်ကျတော့မှ ဆွမ်းကပ်တယ်။ အဲဒီ အစဉ်

နတ်တို့စကားကို မယုံကြည်ပုံ ခမည်းတော်လျှောက်ထားခြင်း ၂၅၉

ရှိတယ်။ ယာဂုနဲ့ဆွမ်း ကြားကာလမှာ အချိန်တွေ အားနေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မြတ်စွာ ဘုရားက ခမည်းတော်ကြီးအား တရားစကားများ ဟောကြား ပြသ ဆုံးမလေ့ရှိတယ်။ ခမည်းတော်က လျှောက်လိုက်၊ ကိုယ်တော်က ဟောလိုက်၊ ဒီလို နေလိမ့်မယ်။

နတ်တို့စကားကို မယုံကြည်ပုံ ခမည်းတော်လျှောက်ထားခြင်း

အဲဒီလို နေလာခဲ့တာ တစ်နေ့ အေး- ကဆုန်လပြည့်ကျော်ဆယ်ရက်လောက် နေမှာ ပ။ ပြန်ခါနီး။ အဲဒီ တစ်နေ့ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ခမည်းတော်ကြီး ယာဂုနဲ့ဆွမ်း ကြားကာလမှာ အလာပ သလ္လာပ စကားပြောကြတော့ ခမည်းတော်ကြီးက မြတ်စွာ ဘုရားကို လျှောက်ထားတယ်။

“ဘန္တေ တုမှာကံ ပဓာနကာလေ ဒေဝတာ အာဂန္နာ အာကာသေ ဌတွာ ‘ပုတ္တော တေ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အပ္ပာဟာရတာယ မတော’ တိ မယံ အာရောစေသံ။” - သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တဲ့ ပါဠိ။

ဘန္တေ=သားတော်မြတ်ဘုရား။ တုမှာကံ=အရှင်ဘုရားတို့၏။ ပဓာနကာလေ=ဒုက္ကရ စရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ပဓာနအလုပ် အားထုတ်တော်မူစဉ် ကာလတုန်းက။ ဒေဝတာ=နတ်တို့သည်။ အာဂန္နာ=လာလတ်၍။ အာကာသေ=ကောင်းကင်၌။ ဌတွာ= တည်ကြ၍။ တေ=သင်မင်းတရားကြီး၏။ ပုတ္တော=သားဖြစ်သော။ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော= သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည်။ အပ္ပာဟာရတာယ=အစာအာဟာရ လုံးဝ မစားခြင်းကြောင့်။ မတော=စုတိပျက်ကြော သေရှာလေပြီ။ ဣတိ=ဤသို့။ မယံ=တပည့်တော်အား။ အာရော စေသံ=လာရောက် ပြောကြားကြပါသည်ဘုရား။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး ဘုရားလျှောက်တဲ့စကား။ သားတော်ဘုရားတဲ့၊ အရှင် ဘုရားတို့ ဟို ဒုက္ကရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာ ပဓာနအလုပ် အားထုတ်တော်မူနေတဲ့ အချိန်တုန်းက ဟောဒီ ခမည်းတော်ရဲ့ ရွှေနန်းတော် လာရောက်ပြီးတော့ ကောင်းကင်က ရပ်တည်၍ ‘သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး - အသင် မင်းတရားကြီးရဲ့သား သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဟာဖြင့် အစာအာဟာရ လုံးဝမစားခြင်းကြောင့် စုတိပျက်ကြော သေသွားရှာပြီ’ - ဤကဲ့သို့ နတ်တို့ တပည့်တော်အား ပြောကြားကြပါသည် ဘုရား - တဲ့။

မှန်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား အစာမစားဘဲနဲ့ ပဓာနအလုပ် အားထုတ်တုန်းက စင်္ကြံ ဦးမှာ မူးလဲသွားဖူးတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဟာ ... သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား သေပြီဆိုပြီးတော့

စိုးရိမ်တကြီး တချို့နတ်များက သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးထံ သွားပြီး အခုပြောတဲ့အတိုင်း ပြောတယ်။ ‘သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး ... သင် မင်းတရားကြီးရဲ့သားတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားဟာ အစာအာဟာရ လုံးဝမစားခြင်းကြောင့် သေရှာပြီ’။ အဲဒီလို လာပြောတယ် ဘုရားလို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက တိုတိုပဲ ပြန်မေးလိုက်တယ်။

“သဒ္ဓဟိ မဟာရာဇ”။

မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး။ သဒ္ဓဟိ=ယုံကြည်သလော။

ယုံရဲ့လား မြတ်သောမင်းကြီးတဲ့၊ ဒီလို ဆိုလိုက်တယ်၊ နတ်တွေလာပြော ဤ သဘောကို ယုံလိုက်သလား မြတ်သောမင်းကြီးလို့၊ အဲဒီလို ဘုရားက မေးတဲ့အခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ဘာပြန်လျှောက်သလဲ -

“န သဒ္ဓဟိ ဘန္တေ အာကာသေ ဌတွာ ကထေန္တိယောပိ ဒေဝတာ။”

ဘန္တေ=မြတ်စွာဘုရား။ န သဒ္ဓဟိ=မယုံကြည်ပါ။ အာကာသေ=ကောင်းကင်၌။ ဌတွာ=တည်၍။ ဒေဝတာ=နတ်တို့သည်။ ကထေန္တိယောပိ=ပြောဆိုကြပါသော်လည်း။ န သဒ္ဓဟိ=မယုံကြည်ပါဘုရား။

မယုံကြည်ပါဘူး ဘုရား - တဲ့။ ထိုနတ်တို့ကို တပည့်တော် ဘယ့်နယ် ပြန်ပြော လိုက်သလဲဆိုယင် -

“မမ ပုတ္တဿ ဗောဓိတလေ ဗုဒ္ဓတ္တံ အပ္ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာနံ နာမ နတ္ထိ’ တိ ပဋိက္ခိပိ”

မမ ပုတ္တဿ=ငါ့သားတော်ရဲ့အဖို့။ ဗောဓိတလေ=မဟာဗောဓိအပြင်၌။ ဗုဒ္ဓတ္တံ= ဘုရားအဖြစ်သို့။ အပ္ပတွာ=မရောက်ဘဲ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ နာမ=ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ခြင်းမည် သည်။ နတ္ထိ=ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မရှိနိုင်ဘူး။ ဣတိ=ဤသို့။ ပဋိက္ခိပိ = ရဲရဲတောက် စကား ပြောဆိုကြား၍ ပယ်ရှားခဲ့ပါပြီဘုရား။

ငါ့သားတော် မဟာဗောဓိဏ္ဍိပြင်မှာ ဘုရားမဖြစ်ဘဲ ဘယ်တော့မှ မသေဘူးလို့ တပည့်တော် ရဲရဲတောက်စကား နတ်တို့ ပြောကြားချက်ကို ပယ်ရှားခဲ့ပါတယ်ဘုရား- တဲ့။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြန်ပြောသလဲ -

နတ်တို့စကားကို မယုံကြည်ပုံ ခမည်းတော်လျှောက်ထားခြင်း ၂၆၁

“မဟာရာဇာ ပုဗ္ဗေပိ တံ မဟာဓမ္မပါလကာလေပိ ‘ပုတ္တော တေ မတော၊ ဣမာနိဿ အဋ္ဌိနိ’ တိ ဒဿေတွာ ဝဒန္တဿာပိ ဒိသာပါမောက္ခစရိယဿ ‘အမှာကံ ကုလေ တရုဏ ကာလေ ကာလကိရိယာ နာမ နတ္ထိ’ တိ န သဒ္ဒဟိ၊ ဣဒါနိ ပန ကသ္မာ သဒ္ဒဟိဿသိ”။

မဟာရာဇ=မြတ်သော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ တံ=သင်သည်။ ပုဗ္ဗေပိ=အတိတ် ဝေးစွာ ရှေးအခါကလည်းပဲ။ (ရှေးအခါဆိုတာ ဘယ်တုန်းကလဲဆိုတော့) မဟာဓမ္မပါလ ကာလေပိ=မဟာဓမ္မပါလမည်လျှင် ရွာအုပ်မင်းဖြစ်သော အခါ၌လည်း။ (ဟိုရှေးယခင် မဟာဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးဖြစ်တဲ့ အချိန်တုန်းက) ‘ပုတ္တော တေ မတော=သင်ရဲ့ သားကလေး သေသွားရှာပြီ၊ ဣမာနိ=ဤသည်တို့ကား။ အဿ=ထိုသင့်သား၏။ အဋ္ဌိနိ =အရိုးတို့တည်း။’ ဣတိ=ဤသို့။ ဒဿေတွာ=အရိုးတွေပြု၍။ ဝဒန္တဿာပိ=ပြောဆို လာသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒိသာပါမောက္ခ စရိယာဿ=အရပ်မျက်နှာ ကြေညာထင်ရှား ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးအား။ (သင့်သားကလေး သေသွားပြီ။ ဟောဒိ အရိုးတွေဟာ သင့်သားရဲ့ အရိုးတွေပဲလို့ အရိုးတွေပြုပြီး ပြောဆိုတဲ့ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးအား တောင်မှ) အမှာကံ ကုလေ=ငါတို့အမျိုး၌။ တရုဏကာ လေ=အသက်အရွယ် နုနယ်ပျို မျစ်စဉ်အခါ၌။ ကာလကိရိယာ နာမ=စုတိပျက်ကြေ သေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ=မရှိ။ ဣတိ=ဤသို့ ရဲ့ရဲ့တောက် စကားပြောကြား၍။ န သဒ္ဒဟိ=မယုံကြည်ခဲ့ချေ။ ဣဒါနိ ပန=ယခု နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌ကား။ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်။ သဒ္ဒ ဟိဿသိ= ယုံကြည်လိမ့်မည်နည်း။ န သဒ္ဒဟိဿသိ ဧဝ=မယုံကြည်ရိုး ဧကန်မှန်လှသည်သာ-

လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟို မဟာဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီး ဖြစ်တုန်းက တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး ကိုယ်တိုင်လာပြီးတော့ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့သား ဓမ္မပါလလေး သေသွားပြီ၊ ဟောဒါတွေ ဓမ္မပါလရဲ့ အရိုးပဲလို့ အရိုးတွေပြုပြီး၊ ဒိသာပါမောက္ခဆရာ ကြီးက ပြောတာတောင် မယုံခဲ့ဘဲနဲ့ အခု ပါရမီတွေ ပြည့်ဝတဲ့ နောက်ဆုံး ပစ္စိမဘဝ ရောက်မှတော့ ဘယ်ယုံမှာလဲ ခမည်းတော်ကြီး၊ မယုံကြည်အပ်သည်ကား ဧကန်မှန်လှ သည်သာလို့ အဲဒီလို အရိပ်အမြှက် မိန့်ဆိုလိုက်လျှင်ပင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ‘အရှင်ဘုရား၊ အတိတ်ရှေးက မဟာဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့ အကြောင်းဇာတ်ကို ပြန်ပြီး ဟောပါဘုရား’လို့ လျှောက်ထား တောင်းပန်တယ်။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မဟာဓမ္မပါလဇာတ်ကို ပြန်ဟောရတယ်။ အဲဒီ အကြောင်း က ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု။

မဟာဓမ္မပါလဇာတ်တော် အတိတ်ဝတ္ထု

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရုဇံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ
ဓမ္မပါလဂါမော နာမ အဟောသိ။

မဟာရာဇ=မြတ်သော ခမည်းတော်မင်းတရား။ အတိတေ=အတိတ်ဝေးစွာ ရှေးအခါ
၌။ ဗာရာဏသီယံ=ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဗြဟ္မဒတ္တေ=ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်။ ရုဇံ ကာရေန္တေ
=မင်းပြုစဉ် -

ဗြဟ္မဒတ္တ=ဗြဟ္မာပေးတဲ့သား

အတိတ် ဟိုအချိန်အခါ ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုတဲ့ အချိန်တုန်းက
လာမှဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ်ချည်းပဲ။ မှန်ပါတယ် - ဗြဟ္မဒတ္တဆိုတဲ့ အမည်
ဟာ ဗြဟ္မာပေးတဲ့သား။ အင်မတန် မြတ်နိုးတယ်။ သူတို့က ဗြဟ္မာကို ဘုရားလောက်
ကိုးကွယ်တယ်။ အဲဒီတော့ ဗြဟ္မာပေးတဲ့ သားဆိုတော့ အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။
ဗြဟ္မဒတ္တဆိုတဲ့ အမည်ကို အင်မတန် အိန္ဒိယက မြတ်နိုးတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဒီ
ဗာရာဏသီမင်းတွေ မြတ်နိုးတယ်။ အဲဒီတော့ ခမည်းတော်က ဗြဟ္မဒတ္တဆိုယင် သားလဲ
ဗြဟ္မဒတ္တ။ ဒီလိုပဲ နာမည်တွေ မှည့်ကြတယ်။ ဇနကဇာတ်ကြည့်ပါ။ ဟို ဘိုးတော်မင်း
တရားကြီးက မဟာဇနက။ မဟာဇနက မင်းတရားကြီးက မွေးတဲ့ သားတော်နှစ်ပါး
ကျတော့ အကြီး အရိဋ္ဌဇနက၊ အငယ် ပေါလဇနက မှည့်တယ်။ အဲဒီ သားတော်အကြီး
အရိဋ္ဌဇနကရဲ့ သားဖြစ်တဲ့ ဘုရားလောင်းကျတော့လဲပဲ ဒါ မိဘဘိုးဘေးက ဆင်းသက်
လာတဲ့ အမွေအနှစ်ဆိုပြီးတော့ ဇနကမင်းသား နာမည်မှည့်တယ်။ အဲဒီလို မိမိတို့ရဲ့
ဆွေမျိုးစဉ်ဆက် ဆင်းသက်လာတဲ့ နာမည်ကို မှည့်တာ ဓမ္မတာပါ။

အခုလို ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ္တမင်းဆိုတဲ့ အမည်ဟာ ဗာရာဏသီမင်းတရား
တွေ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ဆင်းသက်မြတ်နိုးလာတဲ့အမည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဗာရာဏသီ
ပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုတဲ့အချိန် ...

ကာသိရဋ္ဌေ=ကာသိတိုင်း၌။ ဓမ္မပါလဂါမော နာမ=ဓမ္မပါလ အမည်ရှိသော ရွာကြီး
သည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ။

အိန္ဒိယရောက်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောတယ်။ ဗာရာဏသီနဲ့ ကာသိဟာ ဆက်
လျက်ပဲလို့ အဲဒီလို ပြောတယ်။ ရောက်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီအထဲပါမှာပဲ။ ကာသိတိုင်း

ထဲမှာ ဓမ္မပါလ ရွာလို့ ရွာတစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီရွာကို ဘာပြုလို့ ဓမ္မပါလရွာလို့ ထူးထူး ဆန်းဆန်းမှည့်ရသလဲ-

သော ဓမ္မပါလကုလဿ ဝသနတာယ ဧဟံ နာမံ လဘိ။

သော=ထိုရွာသည်။ ဓမ္မပါလကုလဿ=မဟာဓမ္မပါလ အိမ်ထောင်စု၏။ ဝသန တာယ=နေရာဌာနဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဟံ နာမံ=ထိုဓမ္မပါလဆိုတဲ့ အမည်ကို။ လဘိ=ရခဲ့ပြီ။

ဓမ္မပါလရွာကြီး

အဲဒီရွာကို ရွာအုပ်အနေနဲ့ အုပ်ချုပ်ပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဘုရားလောင်းရဲ့ ခမည်း တော် မဟာဓမ္မပါလ၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးရဲ့ အလောင်းပေါ့။ အဲဒီမှာ ဓမ္မပါလရဲ့ အိမ်ထောင်စု စိုးအုပ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီရွာကို ဓမ္မပါလလို့ ရွာနာမည်တွင် ရတယ်။ အေး ရွာတို့ မြို့တို့ဆိုတာ ဌာန၊ အဲဒီမှာနေတဲ့လူကို ပါဠိလို ဌာနီခေါ်တယ်။ ဌာနီဖြစ်တဲ့ လူရဲ့ အမည်ကို ဌာနဖြစ်တဲ့ မြို့ရွာပေါ် တင်စားပြီးတော့ မြို့ရွာကိုလဲပဲ အဲဒီမှာနေတဲ့ လူ၏ အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်တာ ဓမ္မတာပါပဲ။

မင်းလှမြို့

မင်းလှမြို့ ဆိုပါစို့။ ပုဂံမင်းတရားကြီးရဲ့သား မင်းလှမင်းခေါင် တည်သွားတဲ့ မြို့ဖြစ်လို့ ဒီမြို့ကို မင်းလှမင်းခေါင်မြို့။ တော်တော်ကြာတော့ မင်းခေါင်ဆိုတာကို ရှည်လို့ ဖြုတ်ထားလို့ မင်းလှမြို့ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ မြို့တည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အမည်ဖြင့် ဒီမြို့ဟာ မင်းလှမြို့လို့ တွင်ရတယ်။ ဒါလူရဲ့ အမည်သည် မြို့ပေါ်လာပြီးတော့ တွင်ပုံ။

ထို့အတူပဲ မဟာဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီး အုပ်ချုပ်ရတဲ့ ရွာမို့လို့ အဲဒီရွာကို ဓမ္မပါလ ရွာလို့ နာမည်တပ်တယ်။ ဓမ္မပါလလို့ ဒီရွာအုပ်ကြီး နာမည်တွင်ရတာ ဘာပြုလို့လဲ။

ဓမ္မံ ပါလေတိတိ ဓမ္မပါလော။

ယော=အကြင် ရွာအုပ်ကြီးသည်။ ဓမ္မံ=သူတော်ကောင်းတရားကို။ ပါလေတိ=စောင့် ထိန်းတတ်၏။ ဣတိ=ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မပါလော=ဓမ္မပါလမည်၏။ ဓမ္မပါလော=တရား စောင့်ထိန်းတတ်တဲ့ ရွာအုပ်ကြီး။

၂၆၄ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ရှေ့ဆောင်နွားလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက

အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိပါတယ်။ သူသည် ဒါနသီလ ဥပုသ်ဆိုတဲ့ အဲဒီတရားတွေကို အမြဲမပြတ် လိုက်နာကျင့်သုံးတယ်။ စောင့်ထိန်းတယ်။ ဒါကြောင့် သူက ဓမ္မပါလအမည် တွင်တယ်။ သူက ရွာအုပ်ကြီး ရှေ့ဆောင်ခေါင်းဆောင်ကြီးဆိုတော့ ...

ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဥရံ ဂစ္ဆတိ ပုဂံဝေါ။

သဗ္ဗာ ဂါဝိ ဥရံ ယန္တိ၊ နေတ္ထေဥရံ ဂတေ သတိ။

ရာဇောဝါဒဇာတ်မှာ ဘုရားဟော ရှိတယ်။

တရမာနာနံ=မြစ်တဘက်ကမ်း ကူးသန်းကြကုန်သော။ ဂဝံ=နွားအပေါင်းတို့တွင်၊ ပုဂံဝေါ=ရှေ့ဆောင်နွားလားသည်။ ဥရံ=ဖြောင့်စွာ။ စေ ဂစ္ဆတိ=အကယ်၍ သွားငြားအံ့။ (ချောင်းတဘက်- မြစ်ဟိုဘက် တဘက်ကမ်း ကူးသန်းကြတဲ့ နွားအုပ်ကြီးထဲမှာ ရှေ့ဆောင် နွားလားက ဖြောင့်ဖြောင့်သွားယင်) နေတ္ထေ=ရှေ့ဆောင်နွားလားသည်။ ဥရံ ဂတေ=ဖြောင့်မတ်စွာသွားသည်။ သတိ=ရှိသော်။ သဗ္ဗာ=ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဂါဝိ=နောက်ကလိုက်တဲ့ နွားမတို့သည်။ ဥရံ=ဖြောင့်စွာ။ ယန္တိ=လိုက်ပါကြကုန်၏။

ဥပမာ မြစ်ကမ်းတဘက် ချောင်းကမ်းတဘက် နွားအုပ်ကြီးကူးပြီဆိုယင် ရှေ့ဆောင် နွားလားက ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး သွားယင် နောက်နွားတွေက တန်းပြီး ဖြောင့်ဖြောင့် လိုက် လာတယ်။ ရှေ့ဆောင်နွားလားကသာ ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်ဆိုယင် ဘာရယ် မဟုတ်ဘူး နောက်နွားတွေကလည်း တစ်ခါတည်း မြွေလိမ်ခါးကျိုး ကွေ့ကောက်လိုက် တာပဲ။ အဲဒါ မိုးတွင်း ချောင်းကူးတဲ့အခါ ကြည့်ပေါ့။ စာထဲက ဆိုထားတာ ဟုတ် မဟုတ်။

ဆောင်ရန် ။ ။ ရှေ့ဆောင်နွားလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက၊
နောက်နွားတဆိုက်၊ ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏။

ဝေမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္ပတော။
သော သစေ ဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။

ဝေမေဝ=ဤဥပမာ အလားတူသာလျှင်။ မနုဿေသု=လူတို့၌။ ယော= အကြင်သူ ကို။ သေဋ္ဌသမ္ပတော=အမြတ်ဆုံး ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဟူ၍ သမုတ်အပ်၏။ သော= ထိုခေါင်းဆောင် ရှေ့သွား သမုတ်ထားတဲ့ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

သည်။ ဓမ္မ=တရားကို။ သစေ စရတိ=အကယ်၍ ကျင့်ငြားအံ့။ ဣတရာ ပဇာ=ဤမှ တပါး လူအများသည်။ ပဂေဝ=အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ ပါ-တရားကို။ ကျင့်ကြ မည်မှာ အစောကြီးကသာတည်း။

တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် အကြီးအကဲလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကျင့်ယင် တိုင်းသူပြည် သားက ပြောဖွယ်မရှိဘူး။ အစောကြီးက တရားကို ကျင့်မယ်တဲ့။ တိုင်းသူပြည်သားက ဘယ်တော့မှ နောက်မကျဘူး။ ဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ အေး ... မတရားကျင့်တဲ့ ဥစ္စာမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မတရားကျင့်ယင် တိုင်းသူ ပြည်သားသည် အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ ဒါ အဓိပ္ပာယ်နက်။ ပဂေဝဆိုတာ အစောကြီး ကကို မတရားကျင့်မယ်။

ကိုင်း ဒီလိုဆို မင်းပြုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကျင့်ယင် တိုင်းသူပြည်သားက တရားကျင့်တာလဲပဲ နောက်မကျပါဘူး အစောကြီး။

အခု ဓမ္မပါလရွာကျတော့ ရွာအုပ်ကြီးက တရားကျင့်တဲ့အတွက် အဲဒီရွာနေ လူ အပေါင်းဟာ ဒါနကောင်းမှု ပြုကြတယ်။ ငါးပါးသီလ နေ့စဉ်စောင့်ထိန်းကြတယ်။ ရှစ်ရက်သီတင်း လပြည့်လကွယ်မှာ အဋ္ဌကံဥပုသ်များ စောင့်ထိန်းကြတယ်။ အဲဒီ တစ်ရွာ လုံး ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းကျ ရှစ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်းကျတော့ အဲဒီတုန်းက လူတွေရဲ့ အသက်သည် အနှစ်တစ်ထောင်တမ်း။ အဲဒီ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေဟာ အသက်တမ်း နှစ်တစ်ထောင် မပြည့်ဘဲ သေကို မသေဘူးတဲ့။ အဲဒါလောက် သာယာတဲ့ အချိန်မှာ ...

ဓမ္မပါလ သတို့သား

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။

တဒါ=ထိုအခါ၌။ ဗောဓိသတ္တာ=ဘုရားလောင်းသည်။ တသ္မိံ ကုလေ=ထိုဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီး၏ အိမ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

“ဓမ္မပါလကုမာရော တွေဝဿ နာမံ ကရိသု”

အဿ=ထိုဘုရားလောင်း သတို့သား၏။ နာမံ=အမည်ကို။ ဓမ္မပါလကုမာရော တွေဝ=ခမည်းတော်၏ အမည်ကို လိုက်ပြီးတော့ ဓမ္မပါလ သတို့သား ဟူ၍သာလျှင်။ ကရိသု=မှည့်ခေါ်ကြကုန်ပြီ။

ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးရဲ့ သားမို့လို့ ဘုရားလောင်း သားတော်ကလေးကို ဓမ္မပါလ သတို့သားလို့ မယ်တော် ခမည်းတော် ဆွေတော် မျိုးတော်တို့နှင့်တကွ အားလုံးက သမုတ် ကြတယ်။ ဓမ္မပါလသတို့သား တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်မြောက် အရွယ်ရောက်တော့ ဖခင် ရွာအုပ်ကြီး မဟာဓမ္မပါလက မျက်နှာမငယ်စေရအောင် ငါ့သား ရော့ ငွေ တစ်ထောင် ယူသွား၊ ဟို တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံ သွားပြီးတော့ ပညာသင်၊ အဲဒီ ပညာသင်ခ ငွေတစ်ထောင်ပေး။ အဲဒီတုန်းက တစ်ထောင်ပေးပြီးတော့ သင်ယင် ပြီးတယ်။

တပည့်နှစ်မျိုး

အဲဒီလို သင်တဲ့ တပည့်မျိုးကို ဓနန္တေဝါသိက=ငွေပေးပြီး ပညာသင်တဲ့တပည့်။ အဲဒီလို ငွေပေးပြီး ပညာသင်ဖို့ရန် မတတ်နိုင်တဲ့ အမျိုးသားများကျတော့ ‘ဆရာကြီး၊ ဆရာကြီးအိမ်မှာ ကျုပ် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစရာရှိတာကို ပြုလုပ်ပါမယ်၊ အားတဲ့အချိန် ပညာသင်ပါရစေ၊’ ဝတ္တရားဓမ္မများနဲ့ တပည့်ခံတဲ့ တပည့်များကျတော့ ဓမ္မန္တေဝါသိက တဲ့။ တပည့်က နှစ်မျိုး ရှိတယ်။

ဘုရားလောင်းကျတော့ မျက်နှာကြီး ရွာအုပ်ကြီးရဲ့သားဆိုတော့ ငွေတစ်ထောင် ပေးပြီး ပညာသင်တယ်။ ကျောင်းသားတွေက ငါးရာရှိတယ်။ ဘုရားလောင်းသည် “များများလည်း သင်အံ့၊ မြန်မြန်လည်း ရအောင်ကျက်၊ ရပြီးသားလည်း မပျောက်ပျက်” ဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါသုံးချက်နဲ့ ပြည့်စုံစွာသင်လို့ မကြာခင်မှာပင် ဆရာကြီးရဲ့ ကွမ်းထားဆရာ =လက်ထောက်ဆရာ ဖြစ်တယ်။

ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၏ သား သေဆုံးခြင်း

ကွမ်းထားဆရာလို့ ရှေးက ခေါ်တယ်။ ဆရာကွမ်းထားဖြစ်လို့ ဆရာတပည့် အလွန် ပျော်ပျော်နေကြရာက တစ်နေ့သ၌ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၏ သားအကြီး အရွယ် အားဖြင့် တစ်ဆယ့်ငါးနှစ် တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် နုနယ်ပျိုမျစ်တဲ့ လှလင်ပျို အရွယ်မှာ တစ်တခုသော ရောဂါကြောင့် ပျက်စီးသွားတယ်။ နှမြောလိုက်တာ ဆရာကြီး နဲ့တကွ ဆွေတွေ မျိုးပွေ့ မျက်ရည်မကျတဲ့လူ မရှိဘူး။ ဆရာကြီးက မျက်ရည်ကျတော့ တပည့်ငါးရာကလဲပဲ မျက်ရည်ကြတယ်။ ဘယ်သူမှ မငိုဘဲ မနေနိုင်ဘူးတဲ့။ သို့သော် မတွေ့စဖူး အထူးတွေ့နေတဲ့အတွက် ဘုရားအလောင်းဖြစ်တဲ့ ဓမ္မပါလ လှလင်

တစ်ယောက်ကတော့ ငိုရမှန်းကို မသိဘူး။ မငိုဘူး။

အေး ... ဆရာကြီးတပည့်တွေ ဆရာကြီးရဲ့ သားအကြီး လုလင်ပျိုရဲ့ ဈာပနကိစ္စ ရွက်ဆောင်ပြီးလို့ အိမ်ပြန်လာကြတဲ့အခါကျတော့ တပည့်တွေစုပြီး ကွယ်လွန်သူ လုလင်ပျိုရဲ့ ကျေးဇူးစကား ပြောနေကြတယ်။

“အဟော ဧဝရူပေါ နာမ အာစာရသမ္ပန္နော၊ တရုဏာမာဏာဝေါ
တရုဏကာလေယေဝ မာတာပိတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော မရဏပ္ပတ္တော”။

ဧဝရူပေါ=ဤသို့သဘောရှိသော။ အာစာရသမ္ပန္နော=ကိုယ်ကျင့်အာစာရနှင့် ပြည့်စုံသော။ တရုဏမာဏာဝေါ=နုနယ်ပျိုမြစ်သော လုလင်သည်။ တရုဏကာလေယေဝ=ယခုလို အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမြစ်တဲ့ အချိန်မှာပင်။ မာတာပိတူဟိ= မိဘနှစ်ပါးတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော=ကင်းကွာရှာပြီ။ မရဏပ္ပတ္တော=စုတိပျက်ကြွေ သေလွန်ခြင်းသို့ ရောက်ရှာပြီ။ အဟော=ဖြစ်မှဖြစ်ရပေ။

ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ မသေတာ ဒို့ဆွေမျိုးရဲ့ ဓမ္မတာ

တပည့်တွေ ပြောနေကြတယ် - ဝမ်းနည်းစကား။ “အော် အင်မတန် လိမ္မာတဲ့ အင်မတန် ကိုယ်ကျင့်ကောင်းတဲ့ နုနယ်ပျိုမြစ်တဲ့ လုလင်ပျိုလေး တစ်ယောက် မိဘနှစ်ပါးနဲ့ ကင်းကွာပြီး သေသွားရှာပြီ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေ”။

အဲဒီလို ဝမ်းနည်းစကား တပည့်တွေ စုရုံးပြောဆိုတဲ့အခါမှာ ဓမ္မပါလလုလင်က သပြောလိုက်တယ် -

“သမ္မာ တုမေ တရုဏောတိ ဘဏထ။ အထ ကသ္မာ တရုဏကာလေယေဝ မရတိ၊ နန အယုတ္တံ တရုဏကာလေ မရိတံ”။

သမ္မာ=သူငယ်ချင်းတို့။ တုမေ=သင်တို့သည်။ တရုဏောတိ=အသက်အရွယ် ငယ်သေးတယ် ငယ်သေးတယ်ဟူ၍၊ ဘဏထ=ပြောဆိုကြကုန်၏။

သူငယ်ချင်းတို့ - မင်းတို့စကားထဲ အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမြစ်တယ်လို့ ပြောနေကြတယ်။

အထ=ထိုသို့ နုနယ်ပျိုမြစ်သည်ရှိသော်။ တရုဏကာလေယေဝ=အသက်အရွယ် ပျိုမြစ်နုနယ်သောအခါ၌ပင်လျှင်။ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်။ မရတိ=သေရသလဲ။

ဟာ-ဘယ့်နယ်ကြောင့် ဒီအသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမျှစ်တဲ့အချိန် သေရသလဲ။

တရုဏကာလေ=နုနယ်ပျိုမျှစ်သော အချိန်၌၊ မရိတဲ့=သေခြင်းငှာ။ အယုတ္တံ နနု= မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

ဒီလို အသက်အရွယ် နုနယ်တဲ့ အချိန်ဆိုတာ မသေသင့်ဘူး မဟုတ်လား သူငယ်ချင်းတို့။ ဓမ္မပါလက ပြောတယ်။

ဒီတော့ ဟိုသူငယ်ချင်း ကျောင်းသားတွေက ဝမ်းနည်းစကား ပြောကာစ ရှိသေး စကားထူးတစ်ခု ဝင်လာတယ်။ ဓမ္မပါလ ပြောတာ စကားထူး စကားဆန်း ဖြစ်နေတယ်။ ပြန်ပြောကြတယ် -

“ကိံ ပန သမ္မ တံ ဣမေသံ သတ္တာနံ မရဏဘာဝံ န ဇာနာသိ။”

သမ္မ=အဆွေတော်ဓမ္မပါလ။ ကိံ ပန=အသို့နည်း။ တံ=သင်သည်။ ဣမေသံ သတ္တာနံ=ဤသတ္တဝါတို့၏။ မရဏဘာဝံ=သေခြင်းသဘောကို။ န ဇာနာသိ ကိံ=မသိဘူးလား။

သူငယ်ချင်းဓမ္မပါလ၊ မင်း ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သေခြင်းသဘော မသိဘူးလားကွာ။ ဒီလို မေးတယ်။ ဓမ္မပါလက ပြန်ပြောတယ် -

ဇာနာမိ=မသိမဟုတ် သိပါ၏။

တရုဏကာလေ ပန န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေယေဝ မရန္တိ။

တရုဏကာလေ ပန=အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမျှစ်သော အခါ၌ကား။ န မရန္တိ= မသေကြကုန်။ မဟလ္လကကာလေယေဝ=အသက်အရွယ်ကြီးသော အခါ၌သာလျှင်။ မရန္တိ=သေကြကုန်၏။

သိပါတယ်ကွာ။ ဒါပေမယ့် အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမျှစ်တဲ့အချိန်မှာ မသေဘူး။ အသက်ကြီးမှ သေကြတယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒါ သူသိတာက ဒီအတိုင်းသိလို့ ပြောတာ။ ဒီတော့ သူငယ်ချင်း ကျောင်းသားတွေက ဘယ့်နယ်ပြောတုန်း -

“နန အနိစ္စာ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဟုတွာ အဘာဝိနော။”

သမ္မ=အဆွေတော် ဓမ္မပါလ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ=ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့ နည်း။ အနိစ္စာ နန = မမြဲကြသည် မဟုတ်လော။ ဟုတွာ = ဖြစ်ပြီးလျှင်။ အဘာဝိနော နန=ချုပ်ပျက်ကြသည် မဟုတ်လော။

အနိစ္စဆိုတဲ့ စကားဟာ သာသနာ ပြင်ပပေမယ့် ရှိတယ်။ “အေး ဓမ္မပါလ၊ ခပ်သိမ်း သော သက်ရှိသက်မဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ အနိစ္စတွေချည့် မဟုတ်လားကွာ၊ ဖြစ်ပြီးယင် ပျက်တာပဲ မဟုတ်လား။” အဲဒီတော့ ဓမ္မပါလက ပြန်ပြောတယ် -

“သစ္စံ အနိစ္စာ”။

သင်္ခါရာ=သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စာ=မမြဲကုန်သည်။ သစ္စံ=မှန်၏။

သင်္ခါရတရားတွေ မမြဲဘူးဆိုတာ မှန်ပါတယ်။

“ဒဟရကာလေ ပန သတ္တာ န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေ မရန္တိ၊ အနိစ္စတံ ပါပုဏန္တိ”

ပန=ထိုသို့ပင် သင်္ခါရတရားတို့ အနိစ္စပင် ဖြစ်သော်လည်းပဲ။ ဒဟရကာလေ= အသက်အရွယ် ငယ်စဉ်ကာလ၌။ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်။ န မရန္တိ=မသေကြကုန်။ မဟလ္လကကာ လေယေဝ=အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သော အခါ၌သာလျှင်။ မရန္တိ=သေကြ ကုန်၏။ အနိစ္စတံ=မမြဲသည်၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏန္တိ=ရောက်ကြရကုန်၏။

“အေး-သင်္ခါရတွေ အနိစ္စဆိုတာ ငါသိပါတယ်ကွာတဲ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ သတ္တဝါတွေ ဟာ ငယ်ငယ်တော့ မသေဘူး၊ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး အသက်ကြီးမှ သေကြတယ်။”

ဒီတော့ ဟိုလူတွေ ဆန်းလိုက်လေနော်၊ ဒီလူ တစ်ဖက် တစ်လမ်းချည်းပဲ ဖြစ်နေ တယ်။

“ကိံ သမ္မ ဓမ္မပါလ တုမှာကံ ဂေဟေ န ကေစိ မရန္တိ။”

သမ္မ ဓမ္မပါလ=အဆွေတော် ဓမ္မပါလ။ ကိံ=အသို့နည်း။ တုမှာကံ=သင်တို့၏။ ဂေဟေ=အိမ်၌။ ကေစိ=တစုံတယောက်မျှ။ န မရန္တိ=မသေကြဘူးလား။

ဓမ္မပါလရာ မင်း အဆန်းချည်းပဲ ပြောနေတယ်။ မင်းတို့အိမ်မှာ လူတစ်ယောက်မှ မသေဘူးလားကွတဲ့။ ဒီတော့ ဓမ္မပါလက ပြန်ပြောတယ်။

“ဒဟရကာလေ ပန န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေယေဝ မရန္တိ။”

အေး တို့အိမ်မှာ မသေတော့ မဟုတ်ဘူး။ အသက်အရွယ်ငယ်ငယ် အချိန်မှာ ဘယ်တော့မှ မသေဘူးကွတဲ့၊ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး အသက်ကြီးမှ သေတာချည်း ပဲလို့ ဆိုတော့ ဟိုလူတွေက -

“ကိံ ပနေသာ တုမှာကံ ကုလပဝေဏီ။”

ဧသာ=ဤသို့ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး အသက်ကြီးမှ သေရခြင်းသည်။ တုမှာကံ= သင်တို့၏။ ကုလပဝေဏီ ကိံ=ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ဆင်းသက်လာတဲ့ ပဝေဏီ တံတွာ ဓမ္မတာပဲလား။

ဟေ၊ ဓမ္မပါလ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး အသက်ကြီးမြင့်မှ သေတယ်ဆိုတာ မင်းတို့ ရဲ့ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ဆင်းသက်လာတဲ့ ပဝေဏီ တံတွာ ဓမ္မတာလားကွယ် တဲ့။

ဓမ္မပါလဘုရားလောင်းက -

“အာမ ကုလပဝေဏီ”။

အေး ဟုတ်တယ်။ ဒို့ရဲ့ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ဆင်းသက်လာတဲ့ ဓမ္မတာပဲ။ အဲဒီလို အပြန်အလှန် ပြောကြတယ်။ ပြောတော့မှ တပည့်တွေက ဒီအကောင်ပြောတာ သိပ်ဆန်း တဲ့စကားဆိုပြီး ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးဆီသွားပြီး “ဆရာကြီး ဓမ္မပါလဆိုတဲ့ အကောင်ဟာ သိပ်ပြီးတော့ စကားထူး စကားဆန်းတွေ ပြောနေတယ်။ သူတို့ ဓမ္မပါလ အမျိုးမှာ အသက်အရွယ် ငယ်သူတွေ မသေကြဘူးတဲ့ ဆရာကြီး” လို့ ပြောတော့ ဆရာကြီးက ဓမ္မပါလကို ခေါ်တယ်။ ရှေ့မှောက်ရောက်တော့ -

“သစ္စံ ကိရ တာတ ဓမ္မပါလ တုမှာကံ ကုလေ ဒဟရာ န မိယန္တိ။”

တာတ ဓမ္မပါလ=ချစ်သား ဓမ္မပါလ။ တုမှာကံ=သင်တို့၏။ ကုလေ= ဓမ္မပါလ အမျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယန္တိ=မသေကြဘူးဆိုတာ။ သစ္စံ ကိရ=မှန်သလား။

ဓမ္မပါလရယ်၊ မင်းတို့အမျိုးမှာ အသက်အရွယ်ငယ်သူတွေ မသေဘူးဆိုတာ မှန် သလားတဲ့။ ဓမ္မပါလက -

သစ္စံ အာစရိယ = မှန်ပါတယ် ဆရာကြီးလို့ ပြန်ပြီးတော့ ဝန်ခံလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာကြီးက စဉ်းစားတယ် -

“အယံ အတိ ဝိယ အစ္စရိယံ ဝဒတိ။”

အယံ=ဤဓမ္မပါလ လုလင်သည်။ အတိ ဝိယ=အလွန်လျှင်။ အစ္စရိယံ= လက်ဖျစ် ကီး၍ အံ့ချီးထိုက်သော စကားကို။ ဝဒတိ=ပြောဆို၏။

ငယ်ရွယ်သူတို့မသေသော တရားကို
ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး ကိုယ်တွေ့စုံစမ်းခြင်း

အသက်ငယ်ရွယ်သူ မသေဘူး ဓမ္မတာဆိုတာ အလွန်အံ့ဩဖွယ် ကောင်းတဲ့စကား
ဒီ ဓမ္မပါလ လုလင်ပြောနေတယ်။

“ဣမဿ ပိတု သန္တိကံ ဂန္နာ ပုစ္ဆိတွာ သစေ ဧတံ သစ္စံ၊
အဟမ္မိ တမေဝ ဓမ္မံ ပူရေဿာမိ။”

ဣမဿ=ဤဓမ္မပါလ လုလင်၏။ ပိတု=ဖခင်ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီး၏။
သန္တိကံ=အထံသို့။ ဂန္နာ-ဂစ္ဆိဿာမိ=ငါသွားမယ်။ (ဆရာကြီးက ဓမ္မပါလရဲ့ဖခင်-
ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးရှိရာ ငါသွားမယ်။) ဂန္နာ=သွားပြီးတော့၊ ပုစ္ဆိတွာ- ပုစ္ဆိဿာမိ=
ဟုတ်မဟုတ် မေးမြန်းပေးအံ့။ ပုစ္ဆိတွာ=ဟုတ် မဟုတ် မေးမြန်းပြီးလျှင်။ ဧတံ=ဤယခု
ဓမ္မပါလ ပြောတဲ့စကားသည်။ သစေ သစ္စံ=အကယ်၍ မှန်ငြားအံ့။ အဟမ္မိ=ငါလည်းပဲ။
တမေဝ ဓမ္မံ=ထိုဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးတို့ကျင့်တဲ့ အကျင့်ကိုပင်လျှင်။ ပူရေဿာမိ=
ဖြည့်ကျင့်ပါပဲအံ့။

“ရွာအုပ်ကြီးကို သွားမေးမယ်။ မေးလို့ ဓမ္မပါလ ပြောတဲ့အတိုင်း အမှန်ဆိုယင်
ငါလဲ သူတို့ကျင့်တဲ့တရား ကျင့်မဟဲ့” အဲဒီလို စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ ဒိသာပါမောက္ခ
ဆရာကြီး သားကလေး ကွယ်လွန်လို့ ခုနစ်ရက် ရှစ်ရက်မြောက်အတွင်းမှာ ပြုလုပ်သင့်
တဲ့ သားရဲ့ ဈာပနကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်၍ သူတို့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း ပြုလုပ်ဖွယ်
ကိစ္စအဝဝ ပြုလုပ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက ဓမ္မပါလလုလင်ကို
ခေါ်ပြောတယ်။

“တာတ အဟံ ဒိပ္ပံ အာဂမိဿာမိ၊ ယာဝ မမာဂမနာ
ဣမေ မာဏဝေ သိပ္ပံ ဝါစေဟိ။”

တာတ=ချစ်သား။ အဟံ=ငါသည်။ ဒိပ္ပံ=လျှင်စွာ။ အာဂမိဿာမိ=ပြန်လာခဲ့မယ်။
ယာဝ မမာဂမနာ=ငါပြန်လာသည့်တိုင်အောင်။ ဣမေ=မာဏဝေကေ၊ ဤလုလင် ကျောင်း
သားတို့ကို။ သိပ္ပံ=အတတ်ကို။ ဝါစေဟိ=ငါ့ကိုယ်စား ချစ်သား ပို့ချရစ်ပါ။

ချစ်သား ... ငါမြန်မြန် ပြန်ခဲ့မယ်၊ ငါပြန်မလာခင် ဟောဒီ လုလင်ကျောင်းသား
တွေကို မင်း ဗေဒင်ကျမ်းတွေ အတတ်ပညာတွေကို ပို့ချရစ်ပါလို့ ဆိုတော့ ဘုရား

လောင်း ဓမ္မပါလ လှလင်က ‘သာဓု=ကောင်းပါပြီ ဆရာကြီး၊’ ဝန်ခံလိုက်တယ်။ ‘စိတ်ချ သွားပါ။’

ဒီတော့ ဆရာကြီးက ဟိုကျယ်စကားပြောပြီး သက်သေအရာ၌ တင်နိုင်အောင် ဟဲ့လို့ ဆိုပြီးတော့ ဆိတ်တစ်ကောင်ရဲ့ အရိုးတွေကို ပြောင်စင်အောင် အဆေးခိုင်းသတဲ့။ ဆိတ်အရိုးသည် လူရဲ့ အရိုးနဲ့ တူပုံပေါ်သနော်။ အဲဒီလို ပြောင်စင်အောင် ဆေးကြော သုတ်သင်ပြီး သကာလ လွယ်အိတ်ထဲထည့်၊ နောက်ပါ တပည့်တစ်ယောက်ခေါ်ပြီး ဆရာကြီး ကာသိတိုင်းဘက် ခရီးထွက်တယ်။

ဓမ္မပါလရွာ၏ အလေ့အကျင့်

ဆရာကြီး ခရီးထွက်လို့ ဓမ္မပါလရွာသို့ ရောက်ပြီး ရွာတံခါးဝ ရောက်တယ်ဆိုယင် ပဲ ဒီရွာသားတွေ အင်မတန် ရိုသေ အင်မတန်ယဉ်ကျေးတယ်။ ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည် ဆရာကြီးကို ကြည့်ပြီး လမ်းဘေးက ဖဲပေးတယ်။ လက်အုပ်ကလေးတွေ တချီချီနဲ့ နေတယ်။ အရိုအသေ ပေးသပေါ့။ ဒီတော့ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးက -

“ကတရံ မဟာဓမ္မပါလဿ ဂေဟံ။”

ဘောန္တော=အမောင်တို့။ မဟာဓမ္မပါလဿ=မဟာဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီး၏။ ဂေဟံ= အိမ်သည်။ ကတရံ=အဘယ်ဟာလဲ။

မဟာဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးရဲ့ အိမ်သည် ဘယ်အိမ်လဲဆိုတော့ အလွန်ယဉ်ကျေးတဲ့ ဓမ္မပါလရွာသား လူယဉ်ကျေးလေးတွေက လက်အုပ်မချဘဲ ‘ဆရာကြီး ကြွပါခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်လိုက်ပို့ပါမယ်။’ ခရီးလမ်းပြတာကိုပဲ လက်အုပ်ကလေး ချီပြီး ရိုရိုလေးနဲ့ ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့ အိမ်တံခါးအရောက် လိုက်ပို့တယ်။

ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးရဲ့ အိမ်တံခါးဝ ရောက်တယ်ဆိုယင်ပဲ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့ အိမ်က လူငယ်လေးတွေ ရိုရိုသေသေ ပြေးထွက်လာတယ်။ လက်အုပ်ကလေးတွေ ချီပြီး ‘ဆရာကြီးလက်ထဲက ထီး ကျွန်တော် ယူပါရစေ။ ဆရာကြီး ဖိနပ် ကျွန်တော်ကိုင်ပါ ရစေ၊ အေး ကျန်တဲ့လူက နောက်ကပါလာတဲ့ တပည့်လက်ထဲက အိတ်ကြီး သူငယ်ချင်း ငါး ထမ်းမဟ၊ ကူညီကြတယ်။ အဲဒီလို ဝတ္တရားတွေ ဆီးပြုတဲ့အခါကျတော့ ဒီသာ ပါမောက္ခဆရာကြီးက ဘယ့်နှယ်ပြောသလဲ -

“ပုတ္တဿ ဝေါ ဓမ္မပါလကုမာရဿ အာစရိယော ဒွါရေ
ဋ္ဌိတောတိ ကုမာရဿ ပိတု အာရောစေထ”။

တာတာ=အမောင်တို့။ ဝေါ=အသင် ရွာအုပ်မင်းတို့၏။ ပုတ္တဿ=သားဖြစ်သော။
ဓမ္မပါလကုမာရဿ=ဓမ္မပါလသတို့သား၏။ အာစရိယော=ဆရာကြီး ဒိသာပါမောက္ခ
သည်။ ဒွါရေ=အိမ်တံခါး၌။ ဋ္ဌိတော=ရပ်တည်လာပါသည်။ ဣတိ=ဤသို့။ ကုမာရဿ
=ဓမ္မပါလ သတို့သား၏။ ပိတု=ဖခင်ကြီးအား။ အာရောစေထ=တဆိတ်ပြောပေးကြပါ။

ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးထံ သွားပြီးတော့ “ရွာအုပ်ကြီး၊ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့သား ဓမ္မပါလရဲ့
ဆရာ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး အိမ်တံခါးဝမှာ ရောက်နေတယ်” လို့ တဆိတ် မောင်တို့
ပြောပေးကြပါဆိုတော့ ‘သုဓု=ကောင်းပါပြီဆရာကြီး’ လက်အုပ်ကလေးနဲ့ ဝန်ခံပြီး
တော့ ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးထံသွား၊ ရွာအုပ်ကြီး - အိမ်တံခါးဝမှာ ဓမ္မပါလရဲ့ ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာကြီး ဘာကိစ္စရယ် မသိဘူး၊ အိမ်တံခါးဝ ရပ်တည်နေပါတယ် ပြောတော့
ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီး အရေးတကြီး ပျာယိးပျာယာ လိုက်လာတယ်၊ ဂရုတစိုက်။
အနီးရောက်တယ်ဆိုယင် လက်အုပ်ချီပြီးတော့ -

ဣတော ဧထ၊

ဣတော=ဤလမ်းမှ၊ ဧထ=ကြွတော်မူကြပါ။

ရိုသေစွာ အိမ်ထဲ ဖိတ်ခေါ်သွားတယ်။ ဧည့်ခန်းထဲရောက် ပလ္လင်များပေးလို့၊ ပလ္လင်
ပေါ်မှာ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး တင်ထားပြီးတော့ ရွာအုပ်ကြီးကိုယ်တိုင် အုပ်ချုပ်၍
ခရီးဝေးက လာရလို့ ခြေထောက်များကို ကိုယ်တိုင် ဖုံများခါပေးတယ်၊ ခြေဆေးရေ
ကိုယ်တိုင်ဆေးပြီးတော့ ကိုယ်တိုင် ပွတ်သုတ်ပေးတယ်။ ပြီးပြီဆိုတော့မှ နဲ့သာဆီများနဲ့
ခရီးအပန်းပြေအောင် ပွတ်လိမ်းပေးတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဟိုတပည့်တွေ အိမ်သားတွေက
ထမင်းချက်ရတယ်။ ထမင်းပွဲပြင်ပြီး ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးကို ကျွေးပြီးလို့ ဧည့်ခန်း
ထဲမှာ အေးအေးချမ်းချမ်း အလာပ သလ္လာပ ပြောဆိုကြတဲ့အချိန် ရောက်ပြီ။

ဓမ္မပါလသတို့သား သေပြီဟု ပြောကြားခြင်း

တစ်ဘက်က ရွာအုပ်ကြီး၊ ဟိုတစ်ဘက်က ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၊ ဟိုနောက်
အိမ်သူ အိမ်သား လူငယ်များ ဒီ ဧည့်ခန်းမကြီးထဲမှာ မှန်းကြည့်ပါ။

အားလုံး စုံညီရော။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးက -

“ဗြာဟ္မဏ ပုဏ္ဏော တေ ဓမ္မပါလကုမာရော ပညဝါ”

ဗြာဟ္မဏ=ဗြာဟ္မဏနွယ်ဆင်း အို ရွာအုပ်မင်း။ တုယံ=သင်၏။ ပုတ္တော=သား ဖြစ်သော။ ဓမ္မပါလကုမာရော=ဓမ္မပါလသတို့သားသည်။ ပညဝါ=ပညာရှိပါပေ၏။

ရွာအုပ်ကြီး၊ ရွာအုပ်ကြီးရဲ့သား ဓမ္မပါလလုလင်ဟာ သိပ်ပညာတော်တဲ့ လုလင် ပါတဲ့။

“တိဏ္ဍိ ဝေဒါနံ အဋ္ဌာရသန္တံ သိပ္ပာန နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော”

တိဏ္ဍိ ဝေဒါနဉ္စ=ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ လည်းကောင်း။ အဋ္ဌာရသန္တံ သိပ္ပာနဉ္စ=ကပ် ဆယ်ရှစ်ရပ် အတတ်တို့၏ လည်းကောင်း။ နိပ္ပတ္တိံ = အပြီးအဆုံးသို့။ ပတ္တော=ရောက်ခဲ့ လေပြီ။

ဗေဒင်သုံးရပ် ကမ်းလုံးခတ် အဋ္ဌာရသသိပ္ပ အပြီးအဆုံးရောက် တတ်မြောက်ခဲ့ပါပြီ။ အင်မတန် အံ့ဩစရာ၊ ဉာဏ်ပညာ အင်မတန်ကြီးတဲ့ သူငယ်၊ ကာလ မရှည်မလျား ဘဲနဲ့-

“အပိ စ ခေါပန ဧကေန အဖာသုကေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”။

အပိ စ ခေါ ပန=အကြောင်းထူး ပြောကြားလိုတာကတော့။ (အားလဲနာပါရဲ့၊ မပြော မပြီးလို့ ပြောရမှာပဲ) သော = ထိုဓမ္မပါလ လုလင်သည်။ ဧကေန အဖာသုကေန= ရုတ်တရက် ကောက်ရသလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တစ်ခုသော မကျန်းမာ မချမ်းသာမှု ကြောင့်။ ဇီဝိတက္ခယံ=အသက်ကုန်ခြင်းသို့။ ပတ္တော=ရောက်ရှာလေပြီ။

ဖြန်းကနဲဆို မိုးပေါ်ကျ ကောက်ရသလို ရောဂါတစ်ခုနဲ့ ဓမ္မပါလ လုလင်လေး အသက် ဆုံးသွားရှာတယ် ရွာအုပ်ကြီး -

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ မာ သောစိတ္တ”။ (တရားချတယ်)

သဗ္ဗေ=ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရာ၊ သက်ရှိသက်မဲ့ သင်္ခါရ မှန်သမျှကို့သည်။ အနိစ္စာ=မမြဲကြပါကုန်။ မာ သောစိတ္တ မာ စိန္တယိတ္တ = ထွေရာလေးပါး အကြံများ၍ သောက မပွားကြပါနဲ့။

သားသေပြီဟူသောစကား ဖခင် မယုံ

ရွာအုပ်ကြီး - သင်္ခါရမှန်ယင် အနိစ္စချည်းပဲ သောကမီး မပွားပါနဲ့။ အဲဒီလို တရားချပြီး ဆက်ပြီးတော့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ပြောလိုက်တယ် ဆိုယင်ပဲ ပြောလိုက်တဲ့စကားက ဝမ်းနည်းစရာစကား။ ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးက မျက်ရည်မကျဘူး

သား၏အရိုး မဟုတ် ဆိတ်ရိုးဟု ဖခင်က အတတ်ပြောခြင်း ၂၇၅

အပြင် လက်ခုပ်လက်ဝါး တီးပြီးတော့ ဟက်ဟက်ပက်ပက်ကြီး ရယ်လိုက်တာတဲ့။ မယုံဘဲကိုး၊ လက်ခုပ်လက်ဝါး တီးပြီးတော့ ဟက်ဟက်ပက်ပက်ကြီး ရယ်သတဲ့။ အသံ ထွက်လို့။ အဲဒီလို ရယ်တဲ့အခါကျတော့ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးက -

“ကိန္နု ဗြာဟ္မဏ ဟသသိ”

ဗြာဟ္မဏ = ဗြဟ္မာ့နွယ်ဆင်း အို ရွာအုပ်မင်း။ ကိန္နု=အဘယ့်ကြောင့်။ ဟသသိ= ရယ်နေရသလဲ။

ရွာအုပ်ကြီး၊ ကျုပ်ပြောတဲ့ သတင်းက ငိုရမယ့်သတင်း။ ဘယ့်နယ်ကြောင့် ရွာအုပ်ကြီး ရယ်နေရတုန်း။

အင်းဗျာ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီး အနေနဲ့တော့လဲ စိတ်ထိခိုက်သွားလို့ စိတ္တဇ ဖြစ်ပြီး ရယ်တယ်လို့များ အောက်မေ့မလား မသိဘူး။ အောက်မေ့စရာကြီးပဲ။ အဲဒီတော့ ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီးက ဘယ့်နယ်ပြန်ပြောသလဲ -

“မယုံ ပုတ္တော န မရတိ၊ အညော ကောစိ မတော ဘဝိဿတိ”

အာစရိယ=ဆရာကြီး။ မယုံ=အကျွန်ုပ်၏။ ပုတ္တော=သားသည်။ နမရတိ=မသေပါဘူး။ အညော=ကျွန်တော့်သားမှ တစ်ပါးသော။ ကောစိ= တစ်စုံတယောက်သော သူသည်။ မတော=သေသည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ကျွန်တော့်သား မသေပါဘူး ဆရာကြီးရာတဲ့။ တစ်ဦးတစ်ယောက် သေတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် ဆရာကြီးရယ်တဲ့။ ဣန္ဒြေမပျက်ဘူး၊ ခန့်ခန့်ညားညားကြီး ပြောတယ်။ ဒီတော့ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးက -

“ဗြာဟ္မဏ ပုတ္တောယေဝ တေ မတော”

တေ=သင်ရွာအုပ်မင်း၏။ ပုတ္တောယေဝ=သားသည်ပင်လျှင်။ မတော=သေတာ အမှန်ပဲ။

သား၏အရိုး မဟုတ် ဆိတ်ရိုးဟု ဖခင်က အတတ်ပြောခြင်း

ရွာအုပ်ကြီးရဲ့သား ဓမ္မပါလ လေ။ သေတာ အမှန်ပဲ။

“ပုတ္တဿေဝ တေ အဋ္ဌိနိ ဒိသွာ သဒ္ဒဟ”

တေ=သင်၏။ ပုတ္တဿေဝ=သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလ၏သာလျှင်။ အဋ္ဌိနိ=အရိုး တို့ကို။ ဒိသွာ=မြင်၍။ ဝါ-မြင်သည်ရှိသော်။ တွဲ=သင်သည်။ သဒ္ဒဟ=ယုံကြည်ပါလော့။

အေး- အရိုးတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ယုံပါတော့။ အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စမို့လို့ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် လာပြောတယ်။ သက်သေအနေနဲ့ သင့်သားရဲ့ အရိုးတွေ ငါယူလာတယ်။ အဲဒီ အရိုးတွေ ကြည့်ပြီးတော့ ဒီကိစ္စ ယုံကြည်ပါတော့ဆိုပြီး ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးက အိတ်ထဲက ထည့်လာတဲ့ ဆိတ်ရိုးတွေထုတ်ပြီး -

“ဣမာနိ တေ ပုတ္တဿ အဋ္ဌိနိ” ။

ဣမာနိ=ဟောဒီ ကျွန်တော့်လက်ထဲက အရိုးတို့သည်။ တေ=သင်၏။ ပုတ္တဿ=သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလ၏။ အဋ္ဌိနိ=အရိုးတို့ပါတည်း - ရွာအုပ်ကြီးလို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့ ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးက ဘယ်နှယ်ပြန်ပြောသလဲ။

“ဧတာနိ ဧဋ္ဌကဿ ဝါ သုနဓဿ ဝါ ဘဝိဿန္တိ” ။

အာစရိယ=ဆရာကြီး။ ဧတာနိ=အဲဒီအရိုးတို့သည်။ ဧဋ္ဌကဿ ဝါ=သိုး၏ ဆိတ်၏ သော်လည်းကောင်း။ သုနဓဿ ဝါ=ခွေး၏ သော်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိနိ=အရိုးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ=ဖြစ်ကြပါလိမ့်မယ်။

ဆရာကြီး၊ အဲဒီအရိုးတွေ ဆိတ်ရိုး ဒါမှမဟုတ် ခွေးရိုးတွေ ဖြစ်မှာပေါ့ ဆရာကြီး ရယ်။

မယ့် ပန ပုတ္တော န မရတိ။

ကျွန်တော့်သားကတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မသေပါဘူး။

“အမှာကံ ဟိ ကုလေ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဇ္ဇော တရုဏကာလေ မတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ” ။

ဟိ=မှန်၏။ အမှာကံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဇ္ဇော = အထက်ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက် တိုင်မြောက်အောင်။ တရုဏ ကာလေ=နပျိုစဉ်အခါကာလ၌။ မတပုဗ္ဗာ နာမ=ရှေးက သေဖူးသော သူတို့မည်သည်။ နတ္ထိ=တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိဖူးကြပါ။

ကျွန်တော်တို့ ဓမ္မပါလအမျိုး၌ အထက်ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် အသက်အရွယ် နနယ်ပျိုမျှစ်တဲ့ အချိန်မှာ သေဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး ဆရာကြီး။ အေး - ဆရာကြီးတော့ အားနာပါရဲ့ -

တံ မုသာ ဘဏတိ။

တံ=သင်သည်။ မုသာ=မုသားစကားကို။ ဘဏတိ=ပြောဆိုဘိ၏။

ငယ်ရွယ်သူတို့ မသေခြင်းအကြောင်း

ဆရာကြီး မုသားပြောနေတာပဲတဲ့။ ဟို ရှေးက သူတော်ကောင်းတွေဟာ မုသားပြော တာပဲလို့ဆိုယင် ဒါ ရင့်ရင့်သီးသီးကြီး ပြောလိုက်တာ။ ဆရာကြီးက မုသားပြောနေ တာပဲလို့လဲ ပိုင်ပိုင်ကြီး ပြောလိုက်ကရော ခုနင်ကတုန်းက ဧည့်ခန်းထဲရှိတဲ့ အိမ်သား တွေက လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီး ရယ်လိုက်ကြတာ တခါတည်း တဝေါဝေါနဲ့ ဆရာကြီး ကို ကြားထဲက ကြောင်တောင်တောင် ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ယောက်မှ မယုံဘူး။ မယုံတဲ့ အပြင် လက်ခုပ် လက်ဝါးတီးပြီး ရယ်ပြတယ်။

ဒီတော့မှ ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက အေး ‘ဓမ္မပါလလုလင်ပြောတဲ့စကား ဧကန် မှန်တယ်။ ဘယ်လိုပြောလို့မှ သူ့သားသေတယ်ဆိုတာ သူလည်းမယုံဘူး။ သူ့တပည့်တွေ ကလည်း မယုံဘူး။’ အဲဒီကျတော့မှ သူ မေးမယ်။

“ဗြာဟ္မဏ တုမှာကံ ကုလပဝေဏိယံ ဒဟရာနံ အမရဇောန န သက္ကာ အဟေတုကေန ဘဝိတုံ”။

ဗြာဟ္မဏ=ဗြဟ္မာ့နွယ်ဆင်း အိရွာအုပ်မင်း။ တုမှာကံ=သင်တို့၏။ ကုလပဝေဏိယံ= ဆွေမျိုးအစဉ်အဆက်၌။ ဒဟရာနံ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့၏။ အမရဇောန= မသေခြင်းသည်။ အဟေတုကေန=အကြောင်းမဲ့။ ဘဝိတုံ=ဖြစ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ= မတတ်ကောင်းပါ။

ရွာအုပ်ကြီး၊ ရွာအုပ်ကြီးတို့ရဲ့ အမျိုးမှာ အသက်အရွယ် ငယ်သူတွေ မသေတာ အကြောင်းမဲ့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

“ကေန ဝေါ ကာရဇောန ဒဟရာ န မိယန္တိ”။

ကေန ကာရဇောန=အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေါ=အသင်ရွာအုပ်မင်းတို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယန္တိ=မသေကြပါသနည်း။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရွာအုပ်ကြီးတို့ရဲ့ ဓမ္မပါလအမျိုးမှာ အသက်အရွယ်ငယ် သူတွေ မသေကြသတုန်း။

အဲဒီလို စကားပြေ စုဏ္ဍိယနဲ့ မေးပြီးတော့ ဂါထာပိုဒ်နဲ့ တစ်ဖန်မေးလိုပြန်၍ -

ကို တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊
 ကိံဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
 အက္ခာဟိ မေ ဗြဟ္မဏ ဧတမတ္ထံ၊
 ကဿ န တုမှံ ဒဟရာ န မိယရေ။

ဗြဟ္မဏ=ဗြဟ္မာနွယ်ဆင်း အို မဟာဓမ္မပါလရွာအုပ်မင်း။ တေ=သင်သည်။ ကိံဝတံ =အဘယ်သို့ ဆောက်တည်အပ်တဲ့ အကျင့်ကို။ ဝတ္တိတံ=ကျင့်အပ်ပါသနည်း။ တေ=သင် သည်။ ကိံ ဗြဟ္မစရိယံ=အဘယ်သို့ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရိတံ=ကျင့်အပ်ပါသနည်း။ အယံ=ဤသို့ အသက်အရွယ်ငယ်သူတို့ မသေဘဲ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး ကြီးမှ သေရ ခြင်းသည်။ သုစိဏ္ဏဿ=နေ့ရှည်ရက်ဆက် ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်သော။ ကိံဿ= အဘယ်ကောင်းမှုကုသိုလ်၏။ ဝိပါကော=အကျိုးဆက်ပါနည်း။

အခုလို ရွာအုပ်ကြီးတို့ရဲ့ အမျိုးမှာ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး ကြီးမှသေတာ အသက် အရွယ်ငယ်သူတို့ မသေတာဟာ ဘယ်ကောင်းမှု ကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးပါလဲ။ ဘယ်လို လေ့ကျက်ထားတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဗြဟ္မဏ=ဗြဟ္မာနွယ်ဆင်း အို ရွာအုပ်မင်း၊ ဧတံ အတ္ထံ=ဤအကြောင်းကို။ မေ= အကျွန်ုပ်အား။ အက္ခာဟိ=အဖြေစကား မိန့်ကြားပါလော့။ ကဿ န=အဘယ့်ကြောင့် လျှင်။ တုမှံ=သင်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက် အရွယ်ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ န မိယန္တိ=မသေကြပါကုန်သနည်း။

ရွာအုပ်ကြီးတို့ရဲ့ ဓမ္မပါလအမျိုးမှာ အသက်အရွယ်ငယ်တဲ့ လူတွေ ဘာကြောင့် မသေသလဲ ရွာအုပ်ကြီးလိုဆိုတော့ ဟောဒီ သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားအလောင်း မဟာဓမ္မ ပါလ ရွာအုပ်ကြီးက ကိုးဂါထာနဲ့ သူတို့ရဲ့ အကျင့်တွေကို ဖော်ပြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ ကျင့်တဲ့ အကျင့်ပေါ့ -

ငယ်ရွယ်သူတို့ မသေသော အကျင့်တရားများ
 (ကိုးဂါထာ)

- (၁) “ဓမ္မံ စရာမ န မုသာ ဘဏာမ၊
 ပါပါနိ ကမ္မာနိ ပရိဝဇ္ဇယာမ။
 အနရိယံ ပရိဝဇ္ဇေသု သဗ္ဗံ၊
 တဿ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိယရေ။”

သုစရိုက် ၁၀ ပါး

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မယ်=အကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသား လူအများတို့သည်။ ဓမ္မ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး မြတ်သောတရားကို။ စရာမ= ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါကုန်၏။

ဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူ ရွာသား ကလေး လူကြီး လူငယ် လူရွယ် လူလတ် လူသုံးရပ်တို့ဟာ သုစရိုက်တရားကို ကျင့်ကြတယ်။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကာမတရားတို့၌ ဖောက်ပြားစွာကျင့်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း=ကာယသုစရိုက်သုံးပါး။

မှသားစကား ပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ကြတယ်။ ဘယ်တော့မှ ပိသုဏ္ဍဝါစာ=အချစ် တုံးအောင် ကုန်းတိုက်စကား မပြောကြားကြဘူး။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ချစ်ခင် အောင် စေ့စပ်တဲ့စကား ပြောကြားကြတယ်။ ဖရသဝါစာ=လွှဲသွားပမာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ နင်ဟဲ့ ငါဟဲ့ ရိုင်းပြတဲ့စကား ဘယ်တော့မှ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ မပြောဘူး။ အလွန်ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့စကားပဲ ပြောတယ်။ သမ္မပ္ပလာပ=အကျိုးမရတဲ့ စပါးသိမ် စပါးဖျင်းလို အနှစ်မရှိတဲ့ စပါးသိမ် စပါးဖျင်းလို အကျိုးဆိုတဲ့ အနှစ်မရတဲ့ စကားသိမ် စကားဖျင်းကို ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသား ကလေးသူငယ် လူကြီးလူငယ် လူရွယ်လူလတ် လူသုံးရပ်တို့ ဉာဏ်နဲ့ဆင်ခြင်ပြီးမှ အကျိုးရှိတဲ့ စကားပြောကြတယ်။ အဲဒီလို ဝစီသုစရိုက်လေးပါးကို လိုက်စားကျင့်ကြံ ကြတယ်။

အနဘိဇ္ဈာ=ဘယ်တော့မှ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသားတွေ သူတပါး စည်းစိမ်ကို မတရားသဖြင့် မလိုချင်ဘူး။ အဗျာပါဒ=ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေသည် သူတစ် ဘက်သားအပေါ်မှာ ဘယ်တော့မှ မပြစ်မှားဘဲ အမြဲတမ်း မေတ္တာတရား ဖွားနေတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=အမြဲတမ်း ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကြတယ်။ မနောသုစရိုက်သုံးပါး။ အဲဒီလို သုစရိုက်ဆယ်ပါး မြတ်တရားကို ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ ကျင့်ကြံ ပါတယ်တဲ့။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အခု တရားနာကြတဲ့ သူတော်စင်တွေ ဒါ ဘာများ ခဲယဉ်းလို့လဲ။ သုစရိုက်ဆယ်ပါးဆိုတာ နေ့တိုင်းကြားနေရတယ်။ အဲဒီ သုစရိုက်ဆယ်ပါးကို ကျင့်ကြံ ပါတယ်တဲ့။

[န မုသာ ဘဏာမ=မုသာစကား မပြောကြားကြပါကုန်။ ဓမ္မံ စရာမ - အရ သုစရိုက်ဆယ်ပါး၌ မုသာဝါဒဝိရတီ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း မုသာဝါဒ ဒုစရိုက်သည် ဒုစရိုက် ခပ်သိမ်းတို့၏ အခြေခံဖြစ်သည်ကို သိစေလိုသောကြောင့် “န မုသာ ဘဏာမ” ဟု ထူး၍ ဆိုသည်။]

ပါပါနိ ကမ္မာနိ=ယုတ်မာတဲ့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇယာမ= ဝေးရာက ရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်၏။

ဒုစရိုက် မကောင်းမှုဆိုယင် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ အဝေးကြီးက ရှောင်ကြဉ် ကြပါကုန်၏။

သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော။ အနရိယံ=အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ အကျင့်မဟုတ်တဲ့ အလုပ်တွေကို။ ပရိဝဇ္ဇမ=ရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်၏။ တသ္မာ ဟိ-တသ္မာ ဧဝ=ထိုသို့ ဒုစရိုက်ကို ရှောင်ခြင်း သုစရိုက်ကို ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ အမှံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ - န မိယန္တိ = မသေကြပါကုန်။

ဆရာကြီး၊ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေဟာ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကို ရှောင် ခြင်း၊ သုစရိုက်ဆယ်ပါးကို လိုက်စားကျင့်ကြံခြင်းကြောင့် အသက်အရွယ်ငယ်ငယ် မှာ မသေကြဘဲ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး အလွန်ကြီးမှ သေကြပါတယ်။ ဒါတစ်အဖြေ။ နောက်အဖြေ ဂါထာတစ်ခုက -

သူယုတ်တရားကိုရှောင် သူကောင်းတရားကျင့်

- (၂) “သုဏောမ ဓမ္မံ အသတံ သတဉ္စ၊
- န စာပိ ဓမ္မံ အသတံ ရောစယာမ။
- ဟိတွာ အသန္တေ န ဇဟာမ သန္တေ၊
- တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိယရေ။”

အာစရိယံ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူ ရွာသား လူအများတို့သည်။ အသတံ=သူတော်မဟုတ် လူသူယုတ်တို့၏။ ဓမ္မဉ္စ= တရားကို လည်းကောင်း။ သတံ=နလုံးပျော့ပျောင်း သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဓမ္မဉ္စ= တရားကို လည်းကောင်း။ သုဏောမ=နာကြားကြပါကုန်၏။

ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေအကုန်လုံး နလုံးကြမ်းကြုတ်တဲ့ လူသူယုတ်တွေ

လာပြီး တရားဟောလဲ “ခင်ဗျားတို့ လူသူယုတ်တွေ ကျုပ်တို့ရွာလာပြီး တရားမဟော ရဘူး”လို့ ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး၊ ခံပြင်းတဲ့စကား ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ ငြင်းခုံတဲ့ စကားပြော ခိုက်ရန်တွေဖြစ် အလကား ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တယ်။ ဟောပစေ။ နှလုံး ကြမ်းကြုတ် လူယုတ်တွေ ဟောလို့ မောယင် တော်လိမ့်မယ်။ ဘယ်တော့မှ ဆန့်ကျင် ဘက် မပြောဘူးတဲ့။ သူတို့ ပြောတဲ့အခါ ဒီအတိုင်း နားထောင်နေလိုက်တယ်။

ဟာ-ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူ ရွာသားတွေ သူယုတ်ဟောတဲ့ မတရား၊ သူတော်ကောင်းတွေ ဟောတဲ့တရား၊ လှေကန်နှစ်ဘက်နင်းလားလို့ ဆိုတော့ -

စာပိ=ထိုသို့ သူတော်မဟုတ် လူနှစ်ဖော်တို့ရဲ့ တရား နာကြားကြကုန်သော်လည်းပဲ။ အသတ=နှလုံးကြမ်းကြုတ် လူသူယုတ်တို့၏။ ဓမ္မ=ဟောမြှောက်တဲ့တရားကို။ န ရောစယာမ=မနှစ်သက် လက်မခံ မကျင့်ကြံကြပါကုန်။

သူတော် မသူတော် လူနှစ်ဖော်ရဲ့ တရားကို နာကြားကြသော်လဲပဲ နှလုံး ကြမ်းကြုတ် လူသူယုတ်တို့ရဲ့ တရားကိုတော့ ကျုပ်တို့ လက်မခံဘူးတဲ့။ ဘယ်တော့မှ မနှစ်သက်ပါ ဘူး။ ဘယ်တော့မှ မကျင့်ကြံပါဘူး ဆရာကြီး။

အသန္တေ=နှလုံးကြမ်းကြုတ် လူသူယုတ်တို့ကို။ ဟိတွာ=ဝေးရာက ရှောင်ရှား စွန့်ပစ် ထားကြ၍။ သန္တေ=နှလုံးပျော့ပျောင်း သူတော်ကောင်းတို့ကို။ န ဇဟာမ=ဘယ်သော အခါမှ မစွန့်ကြံပါကုန်။

အမြဲတစေ ဆည်းကပ်ကြပါတယ်၊ အသေဝနာ စ ဗာလနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ ဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါနဲ့ သွားညီနေတယ်။

တသ္မာ ဟိ တသ္မာ စဝ=ထိုသို့ လူမိုက်ကို ရှောင်ကွင်း ပညာရှိကို ပေါင်းသင်းခြင်း ကြောင့်ပင်လျှင်။ အမှ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ =အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ - န မိယန္တိ၊ မသေကြပါကုန်။ (ဒါ နှစ် နံပါတ် ကျုပ်တို့ ရွာက ကျင့်တဲ့တရား)။

လူမိုက်ကို ရှောင်ကွင်း သူတော်ကောင်းကို ပေါင်းသင်းခြင်းကြောင့် အသက်ရှည် တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါပဲလားဆိုတော့ မကသေးပါဘူး။

“ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ၊
ဒဒမ္ပိ ဝေ အတ္တမနာ ဘဝါမ။
ဒတွာပိ ဝေ နာနုတပ္ပါမ ပစ္ဆာ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိယရေ”။

အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်ကတော့ ဒီဂါထာဟာ ရှေ့ရောက်နေတယ်။ နောက်နားသွားဖို့ ကောင်းတယ်တဲ့။ ကဲ၊ ဒါဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်အကြိုက် ရှေ့ရောက်နေတဲ့ဂါထာကို နောက်မှ ပြောကြဆို။ သူ့နောက်က ဂါထာက ရှေ့မှာနေရမယ်။

အယုတ် အလတ် အမြတ်မရွေး ပေးလှူခြင်း

- (၃) “သမဏေ မယံ ဗြာဟ္မဏေ အဒ္ဓိကေ စ၊
- ဝနိဗ္ဗကေ ယာစနကေ ဒလိဒ္ဓေ။
- အန္ဓေန ပါနေန အဘိတပ္ပယာမ၊
- တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိဟရေ”။

အာစရိယ=ဒီသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသူရွာသား လူအများတို့သည်။ သာမဏေ=ကိလေသာ ခပ်သိမ်းကို ငြိမ်းအေးစေတတ်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ကို လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏေ=မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးတဲ့ အရိယာ သူတော်မြတ်တို့ကို လည်းကောင်း။ (ဒီ နှစ်ပုဒ်ဖြင့် အမြတ်စား အလှူခံကို ပြောတယ်) အဒ္ဓိကေ စ=ခရီးသွား လူအများကို လည်းကောင်း။ (ဒါ အလတ်စား၊ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာနား ဖြတ်သွားတဲ့ လူတွေဆို ဒီအတိုင်းကို မလွှတ်လိုက်ဘူး) ဝနိဗ္ဗကေ=ဖုန်းတောင်းတို့ကို လည်းကောင်း။ ယာစနကေ=ယာစကာတို့ကိုလည်းကောင်း။ (ဝနိဗ္ဗကဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူးပြီးမှ တောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖုန်းတောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဖုန်းဆိုတာ ရှေးဝေါဟာရ ထမင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ယာစ.ကာဆိုတာက အသနားခံ တောင်းတဲ့လူ) ဒလိဒ္ဓေ စ= သူဆင်းရဲတို့ကိုလည်းကောင်း။ အန္ဓေန=စားဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပါနေန=သောက်ဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဘိတပ္ပယာမ=နှစ်သိမ့်စေရေး အလှူကြီးပေး ကျွေးကြပါကုန်၏။

ဆရာကြီး၊ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသား လူအများဟာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အယုတ် အလတ် အမြတ်မရွေး ကျွန်တော်တို့ ရွာသာ ရောက်လာလို့ကတော့ စားဖွယ်တွေ သောက်ဖွယ်တွေ ခဲဖွယ်တွေ အမျိုးမျိုး ပြင်ဆင်ပြီးသကာလ နှစ်သိမ့်စေရေး ကျွေးမွေးကြ ပေးလှူကြပါတယ်တဲ့။

တသ္မာ ဟိ-တသ္မာ ဒေ=ထိုသို့ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ပေးခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ အမှံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ န မိယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

စေတနာသုံးတန် ဖြစ်ရန်မလွယ်

ဒါ သုံးခုမြောက် အသက်ရှည်ကြောင်းတရား။ အေး ... ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ထံ ကိုယ့်အရပ် ရောက်လာလျှင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အယုတ်အလတ်အမြတ်မရွေး သူ့အချိန် အလိုက် နံနက်ခင်းဆိုယင် စာဖွယ်ပေးလို့၊ မွန်းလွဲဆိုယင် သောက်ဖွယ်၊ အဲဒီလို စားဖွယ် သောက်ဖွယ် ပေးခြင်းကြောင့် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ အသက်အရွယ် ငယ်ငယ် ဘယ်တော့မှ မသေဘူး။ အသက်တမ်းပြည့်နေပြီး ကြီးမှပဲ သေကြတယ်။ ဒီတော့ အသက်ရှည်ချင်ယင် မိမိတို့ထံမှောက် ရောက်လာတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အယုတ် အလတ် အမြတ်မရွေး စားဖွယ် သောက်နိုင်ရာကို ပေးခြင်းသည် အသက်ရှည်ဖို့ အကြောင်းပဲတဲ့။ ဒါ လိုက်နာကျင့်သုံးဖို့။

ဟာ၊ ဒီလိုကျွေးတာ မွေးတာဟာ ထိုထိုမြို့ရွာတွေလည်း ကျွေးတာပါပဲ။ ဘယ့်နှယ် ကြောင့် ခင်ဗျားတို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေကျမှ ထူးပြီး ကောင်းကျိုးပေးနေရတုန်း ရွာအုပ်ကြီးလို့ ဆိုတော့ ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးက ပြောတယ် -

စေတနာသုံးတန် ဖြစ်ရန်မလွယ်

(၄) “ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ၊
ဒဒမ္မိ ဝေ အတ္တမနာ ဘဝါမ။
ဒတွာပိ ဝေ နာနတပ္ပါ ပစ္ဆာ၊
တသ္မာ ဟိ အမံ ဒဟရာ န မိယရေ။”

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူ ရွာသား လူအများတို့သည်။ ဒါနာ=ပေးလှူသည်မှ။ ပုဗ္ဗေဝ=ရှေးအဖို့ကပင်လျှင်။ သုမနာ စ=နှစ်သက်အားရမ်း ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်လည်း။ ဘဝါမ=ဖြစ်ကြပါ ကုန်၏။

ပုဗ္ဗစေတနာ ဖြစ်တယ်။ မလှူခင် မတန်းခင် ရှေးအဖို့ကပင် နှစ်လိုအားရမ်း ဝမ်း မြောက် ဝမ်းသာ အလွန်ရှိတယ်။ တခါတည်း ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ လှူတော့မယ်ဆိုရင် မလှူခင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နှစ်လိုအားရ ဝမ်းပန်းတသာ သိပ်ရှိတယ်။

ဒဒမ္မိ=လှူစဉ်မှာလဲပဲ။ ဝေ=စင်စစ်။ အတ္တမနာ=နှစ်လိုအားရမ်း ဝမ်းမြောက်သော စိတ် ရှိကုန်သည်။ ဘဝါမ=ဖြစ်ပါကုန်၏။

မုဉ္ဇစေတနာ အခိုက်မှာလဲပဲ ဝမ်းပန်းတသာ။

ဒတွာပိ=ပေးလှူပြီး၍လည်း။ ပစ္ဆာ=နောက်အခါ၌။ နာနုတပ္ပါမ=နောင်တ တဖန် မပူပန် ကြပါကုန်။

ပုဗ္ဗ မုဗ္ဗ အပရ စေတနာသုံးတန်စလုံး အကုန်လုံး အောင်မြင်တယ် ဆရာကြီး။ တသ္မာဟိ-တသ္မာ ဧဝ=ထိုသို့ စေတနာသုံးတန် ပြဋ္ဌာန်း လှူဒါန်းကြသောကြောင့် ပင်လျှင်။ အမှံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ= အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ-န မိယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

စေတနာသုံးတန် ပြဋ္ဌာန်းပြီးလျှင် အသက်ရှည်တယ်။ စီးပွားဥစ္စာ ပေါများတဲ့ အပြင်ပေါ့လေ။ အဲဒီ စေတနာသုံးတန် အောင်အောင်မြင်မြင် ဖြစ်ဖို့ မလွယ်ဘူး။

တောရွာတစ်ခု၏အလှူ

ဘုန်းကြီးတို့ မြင်းခြံမှာပေါ့လေ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ရွာနားမှာ ရွာတစ်ရွာ ရှိတယ်။ ဒါ သူတို့ ရွာသားတွေများ ဒီအထဲပါယင်တော့ အခက်ပဲ။ အတော် မခံချင်မှာပဲ။ အဲဒီရွာက ဆရာတော်ဘုရားက အခု ပျံတော်မူသွားပါပြီ။ မရှိဘူး။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတဲ့ ဆရာ တော်က။

အင်း - တစ်ချိန်မှာ သူတို့ရွာမှာ အလှူရှိတယ်။ ရှင်ပြုအလှူပေါ့။ တောရွာခလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း ပင့်သံဃာတွေ ရွာကျောင်းမှာ ဧည့်ခံလို့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီ ၂ နာရီလောက် ရောက်တော့ သံဃာထောက်ဖို့ အချိန်ရောက်လာတယ်။ သံဃာထောက် မယ့်လူက မလာဘဲနဲ့ အလှူအမ မျက်ရည်ကျပြီး ဝင်လာတယ်။ ဘုန်းကြီးပင့်ဖို့အချိန် မှာ အလှူအမ မျက်ရည်ကျပြီး ဝင်လာတယ်။ ငိုကြွေးချက်မနဲ့။ ရွာကျောင်းဘုန်းကြီးက အာဂန္တုတွေလည်း ရှိတယ်။ ‘ဟဲ့ ဘာဖြစ်လာတာလဲဟ’လို့ ဆိုတော့ အလှူအမက ပြောသတဲ့။ ‘ကိုယ်တော့်တပည့် ကိုယ်တော့်ဒါယကာ လုပ်တာ ကောင်းသလား ကိုယ်တော်’လို့ ပြောတယ်။ ‘ဟ ဘာဖြစ်လို့လဲ’ လို့ဆိုတော့ ဟော ဘယ်သူ့အိမ်သွားပြီး တော့ ဘယ်ရွာက သူ့မိတ်ဆွေတွေနဲ့ သောက်နေတယ်။ အလှူဒကာက ရေစက်ချရမယ့် အချိန်မှာပေါ့လေ။ မနက်ခင်းမှာတော့ ကျွေးလို့ မွေးလို့၊ ဧည့်ခံလို့။ ကျွေးမွေးဧည့်ခံ လဲပြီးရော ဘိသိက်လဲပြီးရော ဟိုသွားပြီးတော့ သောက်နေတယ်။

အင်း အဲဒီတော့ အလှူအမ ဘယ်နှယ်လုပ် စိတ်ချမ်းသာမလဲ။ မုဗ္ဗစေတနာ ထက်ထက်သန်သန် ဘယ်နှယ်ဖြစ်မလဲ။ ဒါတွေးကြည့်ဖို့။ အဲဒီတော့မှ ကျောင်းဘုန်း ကြီးက ဘယ်နှယ်ပြောလဲ -

ဟေ့၊ သွား ဒီအကောင် မလာချင် နေပစေ၊ ကြေးစည်ရိုက်၊ ငါ ဘုန်းကြီးတွေ ပင့်ခဲ့မယ်လို့ အလှူအမကို ပြောလိုက်တယ်။ နားထောင်ရတယ် အလှူအမက။ သူ့ ဘုန်းကြီးကို သူ့ရွာက လူက ကြောက်ရတယ်။ အဲဒီတော့ ကြေးစည်မရိုက်ချင်ပေမယ့် ရိုက်ရတယ်။

ကျောင်းဘုန်းကြီးက ပင့်သံဃာတွေပင့် အလှူမဏ္ဍပ်ထဲ သံဃာတွေ သံဃာစင်ပေါ် မှာ တန်းမိပြီး သီလပေးမလို့ လုပ်ခါရှိသေးတယ်။ ဟိုလူက မူးမူးရူးရူးနဲ့ ဝင်လာတယ်။ ဒယ်မ်းဒယ်ိုင် ယိုင်တဲ့ အသံနဲ့ ဘုန်းကြီးဦးပဏ္ဍိလို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ အင်း၊ ဘုန်းကြီး ဦးပဏ္ဍိက ရှက်သပ။ ဟုတ်လား၊ ရှက်တော့ ဘာမှမပြောနဲ့ သံဃာတန်းထဲကထပြီး ဘုန်းကြီးဦးပဏ္ဍိက ဘယ်နှယ်ပြောလဲ၊ ဟဲ့ ဘာမသား ညာမသားပေါ့လေ၊ ခပ်ရိုင်းရိုင်း ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခေါ်ပြီးတော့ မင်းအခုချက်ချင်း ဒီအိမ်ဝင်းထဲက ထွက်သွား။ ဟောဒီက ကျောင်းဘုန်းကြီးက နေပြီးတော့ အိမ်ရှင်အလှူဒါယကာကို ဒီအိမ်ထဲက ထွက်သွားလို့ ငေါက်ထုတ်တယ်။ ဟိုလူကလဲပဲ ကျောင်းဘုန်းကြီး ကြောက်တော့ ထွက်သွားတယ်။

အဲဒီလူ ထွက်သွားတော့မှ ကဲ သီလယူကြ ရေစက်ချဟနဲ့ အလှူအမတင် ချရ တယ်။ ကဲ ဘယ်နှယ်နေပါ။ အလှူအမမှာ ရေစက်မှ ဒီလိုရေစက်ချပြီး လှူလိုက်ရတဲ့ အလှူဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ လှူစဉ်ခဏ မုဉ္ဇူစေတနာ ဝမ်းပန်းတသာ ဘယ်ရှိတော့ မလဲ။ အင်း တော်တော်ကြာ အလှူပြီးလို့ ရှိယင် အရိုက်ခံရအုန်းမယ်။ ဟုတ်လား၊ အင်း ဟိုလူက လာရိုက်အုန်းမှာ။

အပရစေတနာကော ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မလဲ။ ကုန်တဲ့ ပိုက်ဆံကလေးတွေ ပုဗ္ဗစေတနာတောင်မှ အောင်အောင်မြင်မြင် ဖြစ်ဖို့ မလွယ်ဘူးတဲ့။

အခု ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ ပုဗ္ဗစေတနာ မုဉ္ဇူစေတနာ အပရစေတနာ - စေတနာ သုံးတန် ပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ ဝမ်းပန်းတသာနဲ့ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာက လူတွေက လှူတာတဲ့။ ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာမှာ အသက်အရွယ် ငယ်ဘုံလူတွေ မသေဘူး။ အသက်တမ်းစေ့နေပြီး အသက်ကြီးမှ သစ်သီးမှည့်ကြီး အသာကလေး ကြွေ သလို ကြွေတာ၊ ဟိုဘက် ဒီဘက် လှည့်ရုံကလေးနဲ့ အသက်ပျောက်သွားတာ။

ကာမတရား မလိုက်စားခြင်း

ကုန်ပလားဆိုတော့ မကုန်သေးဘူးဆရာကြီး၊ ဒါနဘက်က ပြီးသွားပြီ၊ အိမ်တွင်း ရေး ပြောကြဦးဖို့ -

(၅) မယဉ္ဇ ဘရိယံ နာတိက္ကမာမ။
 အမေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
 အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ။
 တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိယရေ။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မယဉ္ဇ=ကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလ
 ရွာသူရွာသား အိမ်ရှင်ယောက်ျားများကလဲပဲ။ ဘရိယံ=အိမ်ရှင်မများကို။ နာတိက္က
 မာမ=လွန်ကျူး၍ အခြားတစ်ပါး မိန်းမသားတို့၌ စိတ်အားဖြင့်မျှ မသွားကြပါကုန်။
 ဘရိယာ စ = အိမ်ရှင်မတို့ကလဲပဲ။ အမေ = အကျွန်ုပ် အိမ်ရှင် ယောက်ျားတို့ကို။
 နာတိက္ကမန္တိ=အခြားတစ်ပါးသော ယောက်ျားတို့ကို စိတ်ဖြင့်မျှ လွန်ကျူး၍ မသွားကြပါ
 ကုန်။ တာဟိ=ထို အိမ်ရှင်မကောင်းတို့ကို။ အညတြ=ကြည်ထား၍။ အညာသု =
 အခြားတစ်ပါးသော မိန်းမတို့အပေါ်၌။ မယံ=အကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသား အိမ်ရှင်
 ယောက်ျားများသည်။ ဗြဟ္မစရိယံ=အဗြဟ္မစရိယမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုတဲ့ မြတ်သော
 အကျင့်ကို။ စရာမ=ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါကုန်၏။

ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေဟာ အိမ်ရှင်ယောက်ျားများကလဲပဲ အိမ်ရှင်မတို့ကို
 ကျူးကျော်၊ အခြားတစ်ပါးသော ဝတ္ထုကာမတွေရဲ့ အပေါ်မှာ စိတ်ဖြင့်မျှသော်မှ မကွက်
 ဘူး ဆရာကြီး။ ကာယကံ ဝစီကံ လွန်ကျူးဖို့ထား စိတ်ဖြင့်မျှ မကွက်ဘူး။ ဒါတင်ပဲလား၊
 မဟုတ်ဘူး။ အိမ်ရှင်မကောင်း အမျိုးသမီးကောင်းများကလဲပဲ ကျုပ်တို့ အိမ်ရှင်
 ယောက်ျားတွေကို ကျူးကျော်ပြီး အခြားတစ်ပါးသော ယောက်ျားရဲ့ အပေါ်မှာ စိတ်ဖြင့်မျှ
 မကွက်ဘူးတဲ့။ အေး ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့် ကျူးကျော်ဖို့ထား၊ စိတ်အားနဲ့မှ မကွက်ကြဘူး။

တသ္မာ ဟိ-တသ္မာ စဝ=ထိုသို့ အိမ်ရှင်ယောက်ျား အိမ်ရှင်မများ နှစ်ဘက်သားတို့
 ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဒုစရိကံကြီးမှ ရှောင်ကြဉ်ကြခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင်
 လျှင်။ အမှံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ= အသက်
 အရွယ်ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ န မိယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

အေး အရပ်စကား ပြောမယ်ဆိုယင် အရှင်သခင်တစ်ဦး အိမ်ရှင်ဇနီးတစ်ဦး
 တစ်လင် တစ်မယားဆိုတဲ့ ဒီမူနဲ့ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ နေကြတယ်။
 အဲဒါကြောင့် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာက လူတွေ ကလေးတွေ ဘယ်တော့မှ မသေဘူး၊
 ဆရာကြီးတဲ့။

ဒါတင်ပဲလား ရွာအုပ်ကြီးဆိုတော့ -

ငါးပါးသီလ လုံခြုံခြင်း

(၆) ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမ သဗ္ဗေ၊

လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမ။

အမဇ္ဇပါ နောပိ မုသာ ဘဏာမ၊

တသ္မာ ဟိ အမုံ ဒဟရာ န မီယရေ။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အို ဆရာကြီး။ သဗ္ဗေ=ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံသော အကျွန်ုပ်တို့၊ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသား လူအများတို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ= သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ။ ဝိရမာမ=ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်၏။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ - ဆိုတာနဲ့ ကိုက်တယ်။

လောကေ=လောက၌။ အဒိန္နံ=အရှင်မပေးတဲ့ သူ့ဥစ္စာကို။ ပရိဝဇ္ဇယာမ=ဝေးရာက ရှောင်ရှားပါကုန်၏။

အရှင်မပေးတဲ့ သူ့ဥစ္စာဆိုယင် မီးခဲပမာ အဆိပ်ထန်တဲ့ မြွေအလား ဝေးရာက ရှောင်ရှားတယ်။ မီးခဲ နင်းဟဲ့ဆို မနင်းဝံ့ဘူး။ အေး အဆိပ်ထန်တဲ့မြွေကို သွားကိုင်ဟဲ့ဆို မကိုင်ဝံ့ဘူး။ အေး မီးခဲပမာ အဆိပ်ထန်တဲ့ မြွေအလား သူ့ဥစ္စာကိုဆိုယင် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ အဝေးက ရှောင်ရှားကြတယ်။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ - ဒါနဲ့ ကိုက်တယ်။

အမဇ္ဇပါ=တစ်ယောက်မှ သေရည်အရက်ကို မသောက်ကြပါကုန်။ (အဲဒါ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ဒီသိက္ခာပုဒ် တည်နေတယ်)

နောပိ မုသာ ဘဏာမ၊ မမုန်စကား မုသားစကား ဘယ်သူ တစ်ယောက်မှ မပြောကြား ကြပါကုန်။ (မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ - ဒါနဲ့ သွားကိုက်တယ်။)

အလျင်ဂါထာက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ပြောခဲ့တယ်။ အားလုံးငုံလိုက်လို့ ရှိယင် -

တသ္မာ ဟိ တသ္မာ ဧဝ=ထိုသို့ ငါးပါးသီလ လုံခြုံကြသောကြောင့်ပင်လျှင်။ အမုံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မီယရေ န မီယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ ငါးပါးသီလ အမြဲတမ်း လုံခြုံကြသောကြောင့် တယ်တော့မှ ကလေးတွေ မသေဘူး။ အသက်ကြီးမှ သေကြတယ်။ ထားပါတော့ ဆရာကြီး၊ လူကြီးတွေ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းယင် ဒါပေမယ့် ကလေးတွေဆိုတာ မလုပ်သင့်တာ လုပ်တယ်၊ မပြောသင့်တာ ပြော၊ မစားသင့်တာ စား၊ ကလေးတွေ သေသင့်တယ်။ အဲ လူကြီးတွေက ထားပါတော့။ ကလေးတွေဆိုတာ တခါတလေ ဆော့ချင်ယင် သစ်ပင်ပေါ်တက်ဆော့ လိမ့်ကျသေတတ်တယ်။ ရေကန်ထဲ မတတ် တတ်နဲ့ ကူး ရေနစ်သေတတ်တယ်။ အဲဒီ တော့ ခင်ဗျားတို့ ဓမ္မပါလရွာက ကလေး တွေ မသေတာ ဒီအကြောင်းတွေများ မရှိဘူးလား။ ဒီလိုမေးတယ်။ ဒီတော့ ရွာအုပ် ကြီးက ပြောတယ် -

ဓမ္မပါလရွာမှ လူငယ်များ၏ ပင်ကိုယ်အသိဉာဏ်

(၇) ဧတာသု ဝေ ဇာယရေ သုတ္တမာသု၊
မေဓာဝိနော ဟောန္တိ ပဟူတပညာ။
ဗဟုသုတာ ဝေဒဂုနော စ ဟောန္တိ၊
တသ္မာဟိ အမှံ ဒဟရာ န မိယရေ။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ ဝေ=စင်စစ်။ သုတ္တမာသု= အလွန်မြင့်မြတ်ကုန်သော။ ဧတာသု=ထိုမိခင် မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်တို့၌။ ယေ ပုတ္တာ=အကြင် သားသမီးတို့သည်။ ဇာယရေ=ဖြစ်ပွား၍ လာကြကုန်၏။ တေ= ထို အလွန်မြတ်တဲ့ အမိမြတ်တို့မှ မွေးဖွားလာကြတဲ့ သားသမီးတို့သည်။ မေဓာဝိနော= စူးရှသောပညာ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟူတပညာ=အကြောင်းအကျိုး ဝေဖန်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ပညာ ရှိကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ပါကုန်၏။

အဲဒီလို မိခင်အမြတ်တွေက မွေးလာတဲ့ သားတွေဆိုတော့ မသင်ရဘူးဗျာ။ သူတို့ ကိုယ်က ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ထက်တယ်။ မေဓာဝိ=ထိုးထိုးဖောက်ဖောက် ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ကျုပ်တို့ ရွာက ကလေးတွေ အရွယ်နဲ့မလိုက် သိတတ်တယ်။ ဟောဒါလုပ်ရင် အပြစ် ဖြစ်တယ်။ ဒါလုပ်ယင် အကျိုးဖြစ်တယ်။ ဒီလို သိစွမ်းနိုင်တဲ့ ဉာဏ်တွေ ရှိကြတယ်။

ဗဟုသုတာ=များသောအကြားအမြင် ရှိကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ဓမ္မပါလမိသားစုတိုင်း အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်

အကြားအမြင်များမှာပေါ့! ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာက ကလေးတွေဟာ ကစား မခင်ဘူး။ လူကြီးသူမတွေ တရားစကားပြောယင် ဘေးနားက နားထောင်နေတယ်။ အဲဒီလို တရားစကား ပြောတဲ့အခါမှာ ဘေးနားက ကြားနေတော့ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာက ကလေးတွေသည် အကြားအမြင် များကြတယ်။

ဝေဒဂုဏော=အသိဉာဏ် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ကျုပ်တို့ ကလေးတွေက ကလေးတွေနဲ့မလိုက် အသိဉာဏ် အလွန်သန်ကြတယ် ဆရာကြီး။ ဒီလို အသိဉာဏ်သန်တော့ ကလေးတွေကလဲပဲ ဟောဒီလမ်းသွားဖို့ မတော်ဘူး သိတယ်။ မသွားဘူး။ ဒီအစား စားလို့မတော်ဘူး သူတို့ဘာသာ သူတို့ကိုယ်က ဖောက်ထွင်း စူးရှတဲ့ ဉာဏ်ပညာနဲ့ သိနေကြတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့က ရှောင်စရာ တွေကို သိကြတယ်။ ရေကန်ထဲ မဆော့ဘူး။ ဆော့ယင် ရေနစ်သေတတ်တယ် သိတယ်။ ရေနစ်သေတဲ့အမှု မဖြစ်ဘူး။ သစ်ပင်ပေါ် မတက်ဘူး။ သစ်ပင်ပေါ်က လိမ့်ကျသေတာ ဘယ်ရှိတော့မလဲ။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်ကြွယ်ကြလို့။ ကလေးတွေ အသိဉာဏ်ကြွယ်တာ ဘာဖြစ်လို့၊ မိခင်ကိုယ်က မိန်းမမြတ်တွေက မြေကောင်းကြီးတွေ၊ အဲဒီလို မိန်းမမြတ် မိခင်ဆိုတဲ့ မြေကောင်းတွေက ပေါက်လာတဲ့ သားသမီးတွေဆိုတော့ အသိဉာဏ် ရင့်သန်ကြတယ်။

တသ္မာ ဟိ တသ္မာ ဒေဝ=ထိုသို့ ကလေးသူငယ် လူမမယ်တို့ ကိုယ်တိုင်က အမြဲမြတ် အမိမွန်တို့ရဲ့သားပီပီ ဉာဏ်ပညာ ပွားစည်ကြသောကြောင့်ပင်လျှင်။ အမှ်=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ် ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ န မိယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

ဒါ ပစ္စုပ္ပန် လောလောဆယ် အကျင့်ပြောတာ။ ကုန်ပလား၊ မကုန်သေးဘူး။ ဘာကြောင့် အသက်တမ်းပြည့် နေရတုံး -

ဓမ္မပါလမိသားစုတိုင်း အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်

- (၈) မာတာ ပိတာ စ ဘဂိနီ ဘာတရော စ၊
- ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ မယံ စ သဗ္ဗေ။
- ဓမ္မံ စရာမ ပရလောကဟေတု၊
- တသ္မာ ဟိ အမှ် ဒဟရာ န မိယရေ။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ မာတာ စ= အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းမှာ ရှိကြတဲ့ မိခင်တို့သည် လည်းကောင်း။ ပိတာ စ=အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းမှာ ရှိကြတဲ့ ဖခင်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဘဂိနီ စ=အစ်မ နှစ်မသည် လည်းကောင်း။ ဘာတရော စ=ညီအစ်ကိုတို့သည် လည်းကောင်း။ ပုတ္တာ စ=သားသမီးတို့သည် လည်းကောင်း။ ဒါရာ စ=ဇနီးတို့သည် လည်းကောင်း။ မယံ စ=ကျွန်ုပ် အိမ်ရှင်ယောက်ျားတို့ သည်လည်းကောင်း။

အိမ်ထဲမှာ ရှိကြတဲ့ မိသားစုကို ဖော်လိုက်တယ်။ ဆရာကြီး ကျုပ်တို့ ရွာမှာ အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း အမေရိတယ်၊ အဖေရိတယ်၊ အကြီးအကဲတွေ၊ မောင် ညီအစ်မ ရှိတယ်၊ နှမ ရှိတယ်၊ ညီရှိတယ်၊ အစ်ကိုရှိတယ်၊ မောင်ရှိတယ်၊ သားရှိကြတယ်၊ သမီးရှိကြတယ်၊ ဇနီး ရှိကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ရှင်ယောက်ျားများ ရှိကြတယ်။ ဒီလို မိသားစုတွေ စုနေကြတယ်။

သဗ္ဗေ=အလုံးစုံသော ကျုပ်တို့ မိသားစုတို့သည်။ ပရလောကဟောတု=တမလွန် လောက ဟိုဘဝဝယ် အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးမွန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ။ ဓမ္မံ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး ပုညကိရိယဆယ်ပါး ကောင်းမှုတရားကို။ စရာမ=ကျင့်ကြံကြီး ကုတ် အားထုတ်ကြပါကုန်၏။ တသ္မာဟိ-တသ္မာ ဧဝ=ထိုသို့ တမလွန်လောက အပါယ် ဘေး ကြောက်သွေး မွန်ကြတဲ့အတွက် သုစရိုက်ဆယ်ပါး ပုညကိရိယဆယ်ပါး တရား တို့ကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ အမှံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ =ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ်ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ နမိယန္တိ=မသေကြပါကုန်။

ဆရာကြီး ... ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း အမေအို ရှိကြ တယ်၊ အဖေအို ရှိကြတယ်၊ အစ်မညီမ ရှိကြတယ်၊ ညီရယ် အစ်ကိုရယ် ရှိကြတယ်၊ သားရယ် သမီးရယ် ရှိကြတယ်၊ ဇနီးရယ်လို့ ရှိကြတယ်၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျားရယ်လို့ ရှိကြတယ်။ အာလုံး အိမ်ထောင်စု မိသားစုတစ်စုဟာ တမလွန်လောက ဟိုဘဝရောက် ယင်ဖြင့် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ် အပါယ်ဘုံများ ရောက်သွားယင် တို့တစ် တွေ ဆင်းရဲမှာပဲ၊ အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးမွန်ကြတယ်။ ကြောက်သွေးဝင်ကြတယ်။

အဲဒီလို ဝင်ကြခြင်းကြောင့် တမလွန်လောက အပါယ်ဘေး ကင်းဝေးအောင်ဟဲ့ ဆိုပြီး ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူရွာသားတွေ အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း သုစရိုက် ဆယ်ပါး

ဓမ္မပါလမိသားစုတိုင်း အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်

စောစောကပြောတဲ့ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ကာယုသုစရိုက် သုံးပါး ဝစီသုစရိုက်လေးပါး မနောသုစရိုက်သုံးပါး ဤသုစရိုက်ဆယ်ပါးနဲ့တကွ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒန၊ ဓမ္မဿဝန၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ-

- (၁) တတ်နိုင်သလောက် လှူဒါန်းတယ် - ဒါန၊
- (၂) နေ့စဉ် နေ့စဉ် ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းကြတယ် - သီလ၊
- (၃) ဘာဝနာတဲ့၊ သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ မမြဲတဲ့ အနိစ္စသဘော ကျုပ်တို့ ရွာသူရွာသားတွေ ပွားတယ်၊ အနတ္တထိအောင်သာ သာသနာပြင်ပမှာ မပွားနိုင်တာ၊
- (၄) အပစာယန - လူကြီးသူမတွေကို အမြဲတစေ ရိုသေတယ်၊
- (၅) ဝေယျာဝစ္စ - ထိုထိုအမှုကိစ္စတို့ကို တညီတညွတ်တည်း လုံ့လကြီးကုတ်အားထုတ် ကူညီကြတယ်၊
- (၆) ပတ္တိဒါန - မိမိကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့ အဖို့အစုကို အမျှပေးဝေကြတယ်၊
- (၇) ပတ္တာနုမောဒနာ - သူတပါး ပေးလိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအဖို့အစုကို သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ကြတယ်၊
- (၈) ဓမ္မဿဝန - တရားနာကြတယ်၊
- (၉) ဓမ္မဒေသနာ - ကိုယ်တတ်သလောက် မှတ်သလောက် သူတပါးအားဟောပြတယ်၊
- (၁၀) ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ-ဘယ်သောအခါမှ ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလရွာသားတွေ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိကြီးမျိုး အဟောတကဒိဋ္ဌိကြီးမျိုး၊ အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိမျိုး ဘယ်တော့မှ မရောက်ဘူး မယူဘူး။

သာသနာပြင်ပဖြစ်လို့ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကုသိုလ်ကံမှ ဒို့အလုပ်၊ ကုသိုလ်ကံမှ ဒို့အပေါ်မှာ မိတ်ဆွေကျင့် ကျင့်တာလို့ သိတယ်။ အဲဒီလိုသိတဲ့ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီပုညကိရိယာ ဆယ်ပါးကို အားထုတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်တဲ့အတွက် ကျုပ်တို့ ဓမ္မပါလ ရွာသူ ရွာသားတွေဟာ အသက်အရွယ် ငယ်ငယ်နဲ့ ဘယ်တော့မှ မသေဘူး။ အသက်တမ်း ပြည့်နေပြီး အနှစ်တစ်ထောင် ပြည့်နေပြီး အနှစ်တစ်ထောင်စေ့ပြီး အသက်ကြီးမှ သစ်သီးမှည့်ကြီးတွေ အသာကလေးကြွေသလို ဟိုဘက် ဒီဘက် လှည့်လိုက်ရုံနဲ့ အသက်ပျောက်သွားကြတယ်။ သေမှန်းတောင် မသိလိုက်ရဘူး။

ဆင်းရဲသူ ကျေးကျွန်တို့လည်း သုစရိုက်ကျင့်ခြင်း

ရွာအုပ်ကြီး ထားပါတော့၊ ရွာအုပ်ကြီးတို့ မိသားစုတွေကတော့ ချမ်းသာတဲ့ လူတွေမို့လို့ ဒါတွေ လုပ်နိုင်တယ်ထားပါ။ အောက်လက်က ဆင်းရဲတဲ့ လူတွေကျတော့ ဘယ်နှယ်လဲ-

- (၉) ဒါသာ စ ဒါသျှာ အနုဇီဝိနော စ၊
- ပရိစာရကာ ကမ္မကရာ စ သဗ္ဗေ။
- ဓမ္မံ စရန္တိ ပရလောကဟေတု၊
- တသ္မာ ဟိ အမံ ဒဟရာ န မိယရေ။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခ နာမဘွဲ့ချီး အိုဆရာကြီး။ အမံ=အကျွန်ုပ်တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒါသာ စ=အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းမှာ ရှိကြတဲ့ ကျွန်ယောက်ျားတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒါသျှာ=ကျွန်မိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ အနုဇီဝိနော=မိခို ကပ်ရပ် အသက်မွေးနေကြတဲ့ အထီးကျန် ကပ်ပါး ဆင်းရဲသားတို့ သည် လည်းကောင်း။ ပရိ စာရကာ=အပြုအစု အလုပ်အကျွေးတို့သည် လည်းကောင်း။ ကမ္မကရာ စ=အလုပ်သမားတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ=အောက်လက်ငယ်သား ခပ်သိမ်းသော လူအများတို့သည်။

သူတို့လဲပဲ ကျုပ်တို့က ရှေ့ကနေပြီး တမလွန်လောက ဟိုဘဝမှာ အပါယ်ဘေး ကြောက်သလို ကျုပ်တို့ အတုယူပြီး သူတို့လဲ ကြောက်ရှာကြတယ်။ အဲဒီလို သူတို့လဲ ကြောက်တော့ ကျုပ်တို့ကို အတုယူပြီးတော့ တတ်နိုင်သလောက် သုစရိုက်ဆယ်ပါး ပွားများကြ ပုညကိရိယာဆယ်ပါး အားထုတ်ကြတယ်။

တေပိ=ထိုအောက်လက်ငယ်သား လူအများတို့လဲပဲ။ ပရလောကဟေတု= တမလွန် လောက ဟိုဘဝဝယ် အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဓမ္မံ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး ပုညကိရိယာဆယ်ပါး တရားအလုပ်ကို။ စရန္တိ=ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါ၏။ တသ္မာဟိ-တသ္မာစဝ=တို့သို့ တမလွန် လောကဘေး ကြောက်သွေးဝင်ခြင်းကြောင့် သုစရိုက်ဆယ်ပါး ပုညကိရိယာဆယ်ပါး ပွားများကြိုး ကုတ် အားထုတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ အမံ= အကျွန်ုပ် တို့၏။ ကုလေ=ဓမ္မပါလခေါ်ရိုး သူတော်မျိုး၌။ ဒဟရာ=အသက်အရွယ်ငယ်သူတို့သည်။ န မိယရေ န မိယန္တိ=မသေကြပါ။

ကျင့်ကြံကြတဲ့အလုပ် ကိုးဂါထာ ပြီးသွားပြီ။ ဘာများခက်လို့လဲ။ သတိပြုပြီး ကျင့်ဖို့ ဘာမှမခက်ပါဘူး။ ငါးပါးသီလမက ဒို့က ရှစ်ပါးတောင် စောင့်ထိန်းတယ်။ ငါးပါး သီလ ဘာခက်လဲ။ ပုညကိရိယာ ဆယ်ပါး ဒို့ကျင့်ဖို့ ဘာခက်သလဲ။

ဟိုတုန်းက ပြောလို့သာ ပြောရတယ်၊ ဘုရားပွင့်တဲ့အခါ မဟုတ်ဘူး။ ဟောဒါက ဒါန၊ ဒါက သီလ၊ ဒါက ဘာဝနာ အပစယန စသည် ဒါတွေ ပုညကိရိယာ ဝတ္ထု ဆယ်ပါး ခေါ်တယ်လို့ စီလျက်တန်းလျက် ပြောပေးမယ့်လူ ဘယ်သူမှ မရှိဘူး။ အဆင် သင့်သလို ကျင့်ကြတယ်။ သုစရိုက်ဆယ်ပါးလဲပဲ အဲဒီတုန်းက ကာယသုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီသုစရိုက်လေးပါး၊ မနောသုစရိုက်သုံးပါး စီကာပတ်ကုံး ပြောပေးမယ့်လူ မရှိဘူး။ ဒီအမှု ဒီအမှုကဖြင့် ကောင်းတာပဲ။ အဲဒီလို မှန်းပြီးတော့ ကျင့်ကြတယ်။ အကျင့်အကြံက ကုန်ပါပြီတဲ့ -

ဓမ္မစာရီဂုဏဝဏ္ဏနာ ၂-ဂါထာ

ဓမ္မစာရီ-တရားကို ကျင့်ကြံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ရရှိအပ်တဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြတဲ့ ဓမ္မစာရီ ဂုဏဝဏ္ဏနာ နှစ်ဂါထာ -

တရားကျင့်သူအား တရားကစောင့်ရှောက်

- (၁) “ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊
- ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟတီ။
- ဧသာနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊
- န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိံ”။

ဓမ္မော=သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကောင်းမြတ်တဲ့တရားသည်။ ဟဝေ=စင်စစ်ဧကန် အမှန် ပင်။ ဓမ္မစာရိ=တရားကျင့်ကြံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ရက္ခတိ=ဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ပါ၏။

ကိုယ်ကသာ တရားကျင့်လို့ရှိယင် အဲဒီတရားကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူကျင့်တဲ့တရား က ဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်တယ်။

သုစိဏ္ဏော=နေ့ရှည်ရက်ရှည် ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်သော။ ဓမ္မော=သုစရိုက် ဆယ်ပါး ကောင်းမှုတရားသည်။ သုခံ=လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို။ အာဝဟတိ=ရောက်အောင်ပို့ဆောင်နိုင်ပေ၏။

အေး ... တစ်ခါတလေ အမှတ်ရတဲ့ အခါမှ ပြုတယ်မလုပ်နဲ့၊ အာစိဏ္ဍကံရအောင် မပြတ်မပြတ် လေ့ကျက်ပေး။ အဲဒါ အနည်းအများ ကိုယ်တတ်နိုင်သလို သုစရိုက် ဆယ်ပါး ကောင်းမှုတရားကို ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက် မပြတ်မပြတ် လုပ်ပေး။ သုစိဏ္ဍ နေ့ရှည် ရက်ဆက် လေ့ကျက်အပ်သော သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကောင်းမှုတရားသည် လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာရောက်အောင် ပို့ဆောင်တတ်တယ်။

ဓမ္မစာရီ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး လိုက်စားကျင့်ကြံတဲ့သူသည်။ ဒုဂ္ဂတိ=ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ် အပါယ်ဘုမ္မိ ဒုဂ္ဂတိသို့။ န ဂစ္ဆတိ=မလားမရောက်ရ။ ဧသာ= ဤသို့။ အပါယ်ဘေး ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ရခြင်းသည်။ သုစိဏ္ဍေ-သုစိဏ္ဍဿ= ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်သော။ ဓမ္မေ-ဓမ္မဿ=သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကောင်းမြတ်တဲ့ တရား၏။ အာနိသံသော=အကျိုးဆက်ပါတည်း။

ထီးဆောင်းသူအား ထီးကစောင့်ရှောက်သည့် ဥပမာ

အပါယ်လေးပါး လွတ်တယ် ဆရာကြီး၊ အပါယ်ဘေး ကင်းဝေးခြင်းသည် နေ့စဉ် ရက်ဆက် လေ့ကျက်အပ်သော သုစရိုက်ကောင်းမှု ကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဆက်ပါ။ ပြောချင် သေးတယ် ဆရာကြီး၊ ပြောပါ ရွာအုပ်ကြီးဆိုတော့ -

(၂) “ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊
ဆတ္တံ မဟန္တံ ဝိယ ဝဿကာလေ။
ဓမ္မေန ဂုတ္တော မမ ဓမ္မပါလော၊
အညဿ အဋ္ဌိနိ သုခိ ကုမာရော ”။

အာစရိယ=ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး။ ဝဿကာလေ=မိုးတွင်းအခါ၌။ မဟန္တံ ဆတ္တံ =ကြီးစွာသော ထီးကြီးသည်။ ဆတ္တံစာရိ=ထီးဆောင်းတဲ့သူကို။ တေမနတော= မိုးစွတ် တဲ့ဘေးမှ။ ရက္ခတိ ဣဝ=စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့။

မိုးတွင်းမှာ ထီးဆောင်းတဲ့လူကို မိုးစွတ်တဲ့ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင် ထီးက စောင့် ရှောက်တယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး။ အဲဒီ စောင့်ရှောက်သလိုပဲ -

ဓမ္မော=သုစရိုက်ဆယ်ပါး ကောင်းမှုတရားသည်။ ဓမ္မစာရိ=တရားကျင့်ကြံတဲ့သူကို။ အပါယာဒိဘယတော=အပါယ်စသောဘေးမှ။ ဟဝေ=စင်စစ်ဧကန်အမှန်ပင်။ ရက္ခတိ= စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပါ၏။

ဝမ်းမြောက်လှစွာဖြင့် ဆရာကြီး တရားတောင်းခြင်း

အပါယ်ဘေး စသည် မရောက်အောင် စောင့်ရှောက် ကာကွယ် တတ်တယ် ဆရာကြီး။

မမ=အကျွန်ုပ်၏။ ဓမ္မပါလော=သားဖြစ်တဲ့ ဓမ္မပါလကို။ ဓမ္မေန=သူစောင့်ထားတဲ့ တရားက။ ဂုတ္တော=ဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်လုံခြုံ စေအပ်ပါပေ၏။ ကျုပ်သား က လူမိုက်မှ မဟုတ်ဘဲ ဆရာကြီး။ ကျုပ်သား သူစောင့်တဲ့တရားတွေက သူ့ကို ဘေး မရောက်အောင် ပြန်ပြီးစောင့်ရှောက် လုံခြုံစေပါလိမ့်မယ်။ လုံခြုံစေတာ အမှန်ပဲ။

(ဟောဒီ စားပွဲဝိုင်းဧည့်ခန်းထဲမှာ သူတို့နှစ်ယောက်ပြောနေတာ မှန်းပြီးတော့)

အဋ္ဌိနိ=ဆရာကြီး ရှေးကတင်ပြထားတဲ့ အရိုးတို့သည်။ အညဿ= ကျွန်ုပ်သားမှ တစ်ပါး အခြားဆိတ်ရဲ့ဖြစ်စေ ခွေးရဲ့ဖြစ်စေ အခြားသတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ ဖြစ်စေ။ အဋ္ဌိနိ=အရိုးတို့ပါတည်း။

ကျွန်တော့်သားရဲ့ အရိုးမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အဲဒီဆရာကြီး တင်ပြတဲ့ အရိုးတွေသည် ဆိတ်ရဲ့ ဒါမှမဟုတ် ခွေးရဲ့အရိုးတွေ၊ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင် အခြားတစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ အရိုးတွေ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ကုမာရော=ကျွန်ုပ်ရဲ့သားသည်။ သုခိ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာလျက် ရှိနေပါ၏။ စိတ်ချလိုက်တာ၊ မမြင်ပေမယ်လို့ သူ့သားရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ယုံကြည်လို့ ကျွန်တော့် သားဟာဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာလျက် ရှိပါတယ်။ ဆရာကြီးပြောသလို ဘယ်လို နည်းနဲ့မှ မသေဘူး။ သေတယ်ဆိုတာ ဆရာကြီး မုသားပြောနေတာလို့ ဆိုတော့မှ ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ -

ဝမ်းမြောက်လှစွာဖြင့် ဆရာကြီး တရားတောင်းခြင်း

“မယ့် အာဂမနံ သုအာဂမနံ၊ သဖလံ နော နိပ္ပလံ။”

မယ့်=ငါ၏။ အာဂမနံ=ယခု ဓမ္မပါလရွာသို့ လာရခြင်းသည်။ သုအာဂမနံ=ကောင်း သောလာရခြင်းပါတည်း။ သဖလံ=အကျိုးရှိသော လာရခြင်းပေတည်း။ နော နိပ္ပလံ= အကျိုးမရှိတဲ့ လာရခြင်း မဟုတ်။

ငါ ဓမ္မပါလရွာ ဒီရွာလာရခြင်းသည် အင်မတန် မင်္ဂလာရှိတဲ့ လာရခြင်းပဲ၊ ကောင်းသောလာရခြင်း အကျိုးရှိတဲ့ လာရခြင်း ဖြစ်တယ်။ အကျိုးမရသော လာရခြင်း မဟုတ်။ အဲဒီလို အောက်မေ့ ဝမ်းသာပြီးတော့ ဘာပြောသလဲ -

“မယာ အာဂစ္ဆန္တေန တုမှာကံ ဝိမံသနတ္ထံယ ဣမာနိ ဧဠက အဋ္ဌိနိ အာဘတာနိ။”

ဗြာဟ္မဏ=မဟာဓမ္မပါလမည်နှင့် အို ... ရွာအုပ်မင်း။ မယာ=အကျွန်ုပ်သည်။ အာဂစ္ဆန္တေန=လာကတည်းကိုက (ရွာအုပ်ကြီး ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်က လာကတည်းကိုက။) တုမှာကံ=သင်ရွာအုပ်မင်းတို့အား။ ဝီသမံသနတ္ထာယ=စုံစမ်းရန် အလိုငှာ။ ဣမာနိ ဧဠက အဋ္ဌိနိ=ဟောဒီ ဆိတ်ရိုးတို့ကို။ အဘတာနိ=ယူဆောင်အပ်ခဲ့ပါကုန်၏။

ရိုးရိုး အမှန်ဝန်ခံတယ်။ “ရွာအုပ်ကြီး၊ ကျုပ် တက္ကသိုလ်ပြည်က လာကတည်းကိုက ဓမ္မပါလ လုလင်ပြောတဲ့စကား မှန်မမှန် ရွာအုပ်ကြီးတို့ကို စုံစမ်းမဟဲ့ ဆိုပြီးတော့ ဆိတ်ရိုးတွေ ကျွန်ုပ်ယူလာတာ” တဲ့ -

“ပုတ္တော တေ အရောဂေါယေဝ။”

တေ=သင်ရွာအုပ်ကြီး၏။ ပုတ္တော=သားဖြစ်တဲ့ ဓမ္မပါလ လုလင်သည်။ အရောဂေါယေဝ=ရွာအုပ်ကြီး ပြောတဲ့အတိုင်း အနာရောဂါ ကင်းစင်ကွာ၍ ချမ်းသာလျက်ပါ။ ရောဂါမရှိ ပကတိချမ်းသာလျက် အမှန်ပါပဲ။

“တုမှာကံ ရက္ခိတဓမ္မံ မယုဗ္ဗိ ဒေထ။”

တုမှာကံ=အရှင်ရွာအုပ်မင်းတို့၏။ ရက္ခိတဓမ္မံ=စောင့်ထိန်းအပ်တဲ့ တရားကို။ မယုဗ္ဗိ=အကျွန်ုပ်အားလည်း။ ဒေထ=မေတ္တာရှေ့ထား ပေးသနားကြပါကုန်။

လိုချင်ပါတယ်။ ရွာအုပ်ကြီး ပေးသနားကြပါဆိုတော့ ယူတော်မူပါ။ အသာအယာ ညွတ်ညွတ်ပျောင်းပျောင်း ပြောဆိုပြီးတော့ တက္ကသိုလ်ဆရာကြီးက ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီး ထံက အခုဂါထာတွေပေါ့၊ တရားဂါထာတွေ အကုန်လုံး ပေစာနဲ့ ကူးပြီးတော့ ယူတယ်။ ကူးပြီးတော့မှ ခရီးလည်းအပန်းပြေ၊ အလာပ သလ္လာပ - သူတော်ချင်းချင်း သတင်းလှေ့လှေ့ ပေါင်းဖက်တွေသော အနေနဲ့ သုံးရက်တိုင်တိုင် ဓမ္မပါလရွာအုပ်ကြီးရဲ့အိမ်မှာ ချမ်းသာစွာနေပြီး တက္ကသိုလ်ပြန်၊ ဓမ္မပါလဘုရားအလောင်း လုလင်ကလေးကို ဆရာလက်ဆုပ် နယမုဋ်လျှို့ဝှက်တဲ့ ခဲကပ်တဲ့ အချက်အလက်ကလေးတွေ မြန်မြန်ပြပြီးတော့-

ဓမ္မပါလလုလင်ကို အခြံအရံဖြင့် ပို့ခြင်း

တပည့်တို့ ... မင်းတို့အပေါ်မှာ မင်းတို့ဆရာ အင်မတန် ကျေးဇူးများတယ်။ အဲဒီတော့ ဓမ္မပါလလုလင်ကို သူ့ရဲ့ ဓမ္မပါလ ခမည်းတော်ကြီးနေရာ ဓမ္မပါလရွာ ရောက်အောင် မင်းတို့ လိုက်ပို့ကြဆိုပြီး ကြီးစွာသော အခြံအရံဖြင့် မိဘထံ ဓမ္မပါလလုလင်ကို ပြန်ပို့ပေးတယ်။ ဇာတ်ကပြီးပြီ။

မြတ်စွာဘုရား သစ္စာလေးပါးပြတော်မူခြင်း

“သတ္တာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။”

သတ္တာ = လူနတ်တို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ = ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအား။ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ=ဤမဟာဓမ္မပါလဇာတ် တရားဒေသနာမြတ်ကို။ အာဟရိတွာ=ထုတ်ဆောင်ကာ အကျယ်ဟောပြတော်မူပြီးလျှင် -

ခမည်းတော်မင်းကြီး တရားနာရင်းက နိဝရဏတွေ ကင်းကွာပြီး စိတ်ဟာ အင်မတန် နူးညံ့နေတယ်။ အရိယာမဂ်ကို ရောက်နိုင်တဲ့အခြေ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ သစ္စာလေးပါး တရားပြမှ တော်မယ်။

သစ္စာနိ=သစ္စာလေးပါးတို့ကို။ ပကာသေတွာ ပကာသေတိ=ထုတ်ဆောင် ဟောပြတော်မူ၏။ (ဘယ်လိုဟောပြမလဲ၊ ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်မှာလာတဲ့ ဣဒံ ခေါ် ပနဘိက္ခဝေ နေရာမှာ မဟာရာဇလို့ ထည့်ရမယ်ပ။)

“ဣဒံ ခေါပန မဟာရာဇ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ ဗျာဓိပိ ဒုက္ခော၊ မရဏမ္ဘိ ဒုက္ခံ၊ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ ဝိပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ယမ္ဘိန္တံ န လဘတိ၊ တမ္ဘိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။” -

အစရှိသည်ဖြင့် အကျဉ်းနည်းနည်းဆိုယင် ဓမ္မစကြာမှာလာတဲ့ လေးပိုဒ်။ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးသည် သံခိတ္တရစိ၊ ဥဒ္ဓိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဓမ္မစကြာမှာလာတဲ့အတိုင်း သစ္စာလေးပါး ပြရမယ်။ အကယ်၍ အကျယ်ချဲ့ဟောမှ ကျွတ်မယ့် ပိပဉ္စိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဟို မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန် ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဗ္ဗမှာ လာတဲ့အတိုင်း ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ နေရာမှာ -

“ကတမာ စ မဟာရာဇ ဇာတိ၊ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမ္ဘိ တမ္ဘိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဂေါ အာယတနာနံ ပဋိလာဘော။ အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ ဇာတိ။”

ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး အနာဂါမ်တည်ခြင်း

သစ္စာလေးပါးပြတော့ ဘာအကျိုးရတုန်း -

“သစ္စပရိယောသာနေ ရာဇာ အနာဂါမ်ဖလေ ပတိဋ္ဌဟီ”

သစ္စပရိယောသာနေ=စတုသစ္စ ဓမ္မကထာ ဒေသနာနိဂုံး ဆုံးလတ်သောအခါ၌။ ရာဇာ=ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည်။ အနာဂါမ်ဖလေ=အနာဂါမ်ဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟီ=တည်လေပြီ။

ဒါအကျိုးပဲ။ ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းလိုက်တာ၊ ပထမအခေါက် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၄ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ရောက်တယ်။ လပြည့်ကျော်တစ်ရက်ဆိုတဲ့ နောက်တစ်နေ့မှာ ခမည်းတော်ကြီး အသက်ကိုးဆယ်ကျော်နေတဲ့ ခမည်းတော်အိုကြီးကို ချီးမြှောက်လိုက်တာ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်တယ်။ နောက်တစ်နေ့သ၌ကျတော့ ဒါလဲ သိပ်ဝေးတဲ့ တစ်နေ့သ၌ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး။ ဘာပဲပြောပြော ကဆုန်လကုန်လောက် ရာဇဂြိုဟ် ပြန်ရတယ်။ ဒါတောင်မှ တစ်လခွဲပဲ ရှိတယ်။ နှစ်လသွားရတဲ့ ခရီးကို တစ်လခွဲနဲ့ ခရီးပြင်း နှင်ရတယ်။ ဘယ်မော်တော်ကားနဲ့မှ လိုက်ပို့တာ မရှိပါဘူး။ ဘယ်လေယာဉ်နဲ့မှ သွားနိုင်တဲ့ အချိန်ခေတ် မဟုတ်ပါဘူး။ မြေကျင် မြေပြင်မှ အားလုံးရဲ့ ကုသိုလ်ထုပ်ကြီးကို လိုမ့်ပြီးသွားသလို ဒီအတိုင်းသွားတယ်။

ခမည်းတော်ကြီး အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်ရောက်ရှိခြင်း

ဒီတော့ ကဆုန်လကွယ်အတွင်း တစ်ရက်ရက်ပဲ။ ဒီဓမ္မပါလ ဇာတ်တော်ကြီး ပြီးတော့ ခမည်းတော်ကြီးကို အနာဂါမ်ဖိုလ်သို့ ရောက်စေတယ်။ အနာဂါမ်အရိယာကြီး ဖြစ်စေတယ်။

စကားဆက်မိလို့ ပြောကြစို့။ ဘုရား ပထမ တစ်ဝါရ၊ နောက် ငါးဝါမြောက်လောက်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည် မဟာသုန်တော ကူဠာဂါရ ကျောင်းတိုက်မှာ သီးတင်းသုံးတော်မူတော့ - ဟော သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက ရွှေနန်းတော်မှာပဲ ထီးဖြူအောက် အသက်ကိုးဆယ့်ငါးနှစ်၊ ကိုးဆယ့်ခြောက်နှစ်လောက်မှာ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက်ပြီးတော့ ထီးဖြူရဲ့အောက်မှာပဲ တေဇောဓာတ်မီး လောင်ကျွမ်းလို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားတယ်။ ဒါ သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးရဲ့ ဘဝဇာတ်သိမ်း အငြိမ်းကို လှမ်းပြီးတော့ ဆက်ပြီး အာရုံယူဖို့ စဉ်းစားဖို့ ပြောတာပါ။

ဇာတ်တော်ပေါင်းခြင်း

ဇာတ်တော်ကို ဘယ်လိုပေါင်းသလဲ -

“တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟောသုံ”

မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလ၊ မာတာပိတရော= ဓမ္မပါလ ရွာအုပ်ကြီး ဇနီးမောင်နှံဆိုတဲ့ ဓမ္မပါလလုလင်ရဲ့ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်။ ဣဒါနိ=နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌။ မဟာရာဇကုလာနိ=ခမည်းတော် မဟာရာဇကြီး တို့ မဟာဆွေတော် မျိုးတော် မင်းနှစ်ပါးတို့သည်။ အဟောသုံ=ဖြစ်ကုန်ပြီ။

အခက်သားပဲ - မြတ်စွာဘုရားက သူ့ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးကို ရှေ့က တရားနာခံထားပြီး “အဲဒီတုန်းက ရွာအုပ်ကြီးသည် ယခုအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး လို့ဆိုယင် ရိုင်းသွားမှာပေါ့။ အဲဒီတော့ အယဉ်ဆုံး ဘယ့်နှယ်သုံးလိုက်သလဲ၊ “မဟာ ရာဇ=မြတ်သော မင်းကြီး။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ မာတာပိတရော=ဓမ္မပါလ လုလင်ရဲ့ မယ်တော် ခမည်းတော် ဖြစ်ကြတဲ့ ရွာအုပ်ကြီး ဇနီးမောင်နှံတို့သည်။ ဣဒါနိ=နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌။ မဟာရာဇကုလာနိ=ခမည်းတော် မဟာရာဇာမင်းတရား မင်းနှစ်ပါးတို့ သည်။ အဟောသုံ=ဖြစ်ကြကုန်ပြီ” အလွန်သိမ်မွေ့ အလွန်ယဉ်ကျေးတဲ့ အသုံးနဲ့ပြောတာ။

“အာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ။”

တဒါ=ထိုစဉ်ကာလ။ အာစရိယော=ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည်။ ဣဒါနိ= နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌။ သာရိပုတ္တော=သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်။ အဟောသိ= ဖြစ်လေပြီ။ ပရိသာ=ပရိသတ်သည်။ ဣဒါနိ=နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌။ ဗုဒ္ဓပရိသာ= ငါဘုရားရဲ့ ပရိသတ်သည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

“ဓမ္မပါလကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ။”

မဟာရာဇ=မြတ်သော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ ဓမ္မပါလ ကုမာရော ပန=ဓမ္မပါလ သတို့သားသည်ကား။ ဣဒါနိ=နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌။ အဟမေဝ=လူသုံးပါးတို့၏ဆရာ ဘုရား ငါသာလျှင်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ဣတိ=ဤသို့။ ဇာတကံ=အတိတ်ဖြစ်ရပ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ရပ် ဇာတ်တော်ကို။ သမောမာ နေ သိ=ပေါင်း၍ စပ်၍ ဆက်၍ ပြတော်မူပြီ။

ခန္ဓာအဆက် အဲဒီလို ဆက်ကြည့်ကြ၊ အဲသလို သိကြ။ ဤတွင် မဟာဓမ္မပါလဇာတ် အပြီးသတ်တယ်။

တရားတော်နိဂုံး

ဤသို့လျှင် မဟာဓမ္မပါလဇာတ် တရားဒေသနာတော်မြတ်ကို ကြားနာရခြင်း ဓမ္မ သဝန ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏဂုံသီလ ဆောက်တည်ရခြင်း သီလမယ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် ဓမ္မသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ၍ ဝိနယ သာသနာကို ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအမှု ပြုရခြင်းတည်းဟူသော သာသနာနုဂ္ဂဟ ဝိနယပူဇာမင်္ဂလာ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ - ဤသို့ ပေါင်းအပ်များမြတ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ်တို့ကြောင့် ဇာတ်တော်ဝင် ဖြစ်တော်မူကြတဲ့ ဟိုဘဝတုန်းက ဓမ္မပါလရွာအုပ် ကြီး၊ အခု နောက်ဆုံးဘဝမှာ သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီး၊ ဟိုတုန်းက ဓမ္မပါလလှလင် အခု နောက်ဆုံးဘဝ မြတ်စွာဘုရား၊ ဟိုတုန်းက တက္ကသိုလ်ဆရာကြီး၊ အခု နောက်ဆုံး ဘဝ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါးပဲ ကြည့်ကြတော့၊ မြတ်စွာဘုရား၊ အရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာတို့ နောက်ဆုံး ပစ္စိမ ဤဘဝ၌ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက် မျက်မှောက်ပြုအပ် အာရုံယူအပ်သော သန္တိ လက္ခဏာ အစွုတ်တရား အနိမိတ္တ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသော နိရောဓ သစ္စာ မဟာအသင်္ခတဇာတ် စတုတ္ထ ပရမတ် နိဗ္ဗာန်တရား ကော်မြတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အကျွန်ုပ်တို့ တရားဟော တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ ထိုနောက်ဆုံးဘဝ ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ နောက်ကာလ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တနိကာယ၌မှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာတရားတို့ တဖန် အသစ်မဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အနုပ္ပါဒ နိရောဓ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီ စံရပါစေ ကုန်သတည်း။ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးဟိုင် ငြိမ်းကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။
မဟာဓမ္မပါလဇာတ် တရားကော် ပြီးပြီ။

အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော်

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ သာသနာတော် ၂၅၂၄ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၆ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ ပဲခူးမြို့၊ ပန်းလှိုင်ရပ် ကျုံးရိုးလမ်းထိပ်ရှိ အဆောက်အအုံ၌ အဆောက်အအုံနှင့်မြေကို သာသနာတော်သို့ လှူဒါန်းပွဲ၊ ဈေးကြီး ဆန်လှူ အသင်း တိုက် ဖွင့်ပွဲနှင့် အသင်းဆိုင်းဘုတ် တင်ပွဲတွင် ဟောကြားအပ်သော အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော်။

သ ရဏဂုံသီလ ဆောက်တည်ခံယူပြီးကြပြီ၊ ပရိတ်တရားတော်များ နာကြားပြီးကြ ပြီ၊ အနမောဒနာအနေဖြင့် အနှစ်လေးပါး သာရတရားကို နာကြားဝမ်းမြောက်ရအောင်။

သိခွည်းဆရာကြီးအကြောင်းပြု၍ ဟောကြားတော်မူခြင်း

မြတ်စွာဘုရား မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဘုရားဖြစ်တယ်။ ထိုနှစ် 'ဝါ' မိဂဒါဝုန်မှာ ဝါကပ်ပြီး ဝါကျွတ်အခါ ဥရုဝေလတောအုပ်ကို ကိုယ်တော် တစ်ပါးတည်းကြွ၊ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့မှာ ရောက်တယ်။ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့် နေ့က နတ်တော်လပြည့် ပြာသိုလပြည့် နှစ်လတိုင်တိုင် ဥရုဝေလတောအုပ်မှာ သီတင်း သုံးပြီး ဥရုဝေလကဿပ ညီနောင်သုံးဦး ခေါင်းဆောင်တဲ့ တစ်ထောင်သော ရှင်ရသေ့တို့ ကို တစ်ထောင့်ခြောက်ရာ တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ဖြင့် ချေချွတ်၍ ဤသာသနာတော်သို့ ရောက်စေနိုင်သော အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်ဖြင့်ထိုရသေ့ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ရဟန်း (ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း) တစ်ထောင်တို့ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ဆုံးမချေချွတ်တော် မူပြီး၍ ပြာသိုလပြည့်နေ့က စပြီးတော့ ဆယ့်ငါးရက်လွန်မြောက် တပို့တွဲ လဆန်း ၁ ရက်နေ့ဟာ အဂ္ဂသာဝကနေ့လို့ ခေါ်ဆိုထိုက်တဲ့နေ့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုတော့ အဲဒီ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု ဘုရားဖြစ်တဲ့နှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁ ရက်နေ့မှာ အဂ္ဂသာဝကအလျာဖြစ်တဲ့ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်ကြမယ့် (ဝါ) ဖြစ်နေပြီ ဆိုကြပါစို့။

အေး ... ဗျာဒိတ်က အစောကြီးက ပေးထားတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရှင်မဟာ မောဂ္ဂလ္လာန် ဖြစ်မယ့် ဥပတိဿ ဒကာလိတ ပရိပိုဇ်ဆရာကြီးနှစ်ယောက်၊ တပည့်ပရိပိုဇ် ၂၅၀ နဲ့တကွ ရာဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း ကိန်းအောင်းမွေ့လျော်နေတော်မူတဲ့ ဘုရားထံမှောက် ဒါ အလျင်ဆုံး ပထမဆုံး ရောက်တာပဲ။ ရောက်လို့ အဲဒီမှာ မြတ်စွာ

ဘုရားက သူတို့အား အနုပုဗ္ဗိကထာဆိုတဲ့ ဒေသနာစဉ်အတိုင်း ဒါနတရား သီလတရား သဂ္ဂတရား ကာမာနံ အာဒိနဝတရား နေက္ခမ္မေအာနိသံတရားဆိုတဲ့ ဒေသနာအစဉ် အတိုင်း တရားဟောလို့ တပည့် ပရိဗိုဇ် ၂၅၀-တို့ တထိုင်တည်းမှာပဲ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရပြီး ဆရာတပည့်တစ်စု မြတ်စွာဘုရားထံ ရှင်ရဟန်း အဖြစ်တောင်းခံလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိ ဘိက္ခု ခေါ်တော်မူသဖြင့် ဆရာနှစ်ဦးနှင့် တကွ တပည့်ပရိဗိုဇ် ၂၅၀ တို့သည် “ဣဒ္ဓိမယ” ပရိက္ခရာဆင်မြန်း ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့တယ်။ ရောက်ပြီးတဲ့အခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် အရှင် မြတ်နှစ်ပါးက သူတို့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးကို ဤသာသနာသို့ အနည်းနည်း ခေါ်ပါသော် လဲပဲ အမျိုးမျိုးဆင်ခြင်ပေး၍ နေရစ်ခဲ့တဲ့အကြောင်း မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားတဲ့ ဝတ္ထုမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဤနှစ်ဂါထာကို ဟောပါတယ်။

အသာရေ သာရမတိနော၊ သာရေ စာသာရဒသိနော။
 တေ သာရံ နာဒိဂစ္ဆန္တိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ ဂေါစရာ။
 သာရဉ္စ သာရတော ဥတော၊ အသာရဉ္စ အသာရတော။
 တေ သာရံ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ ။

အမှားလမ်းနှင့်အမှန်လမ်း

ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ၊ ချစ်သားမောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ... သိဉ္ဇည်းဆရာသာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ မည်သူမဆို အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနှစ်မဟုတ်တာကို အနှစ်လို့ ထင်နေမယ်၊ အနှစ် ကိုတော့ အနှစ်ဟူ၍ မမြင်ကြယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များဟာ -

- (၁) ကာမဝိတက်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကာမ ရဖို့ရန်ကိုသာ ကြံစည်တဲ့ မိစ္ဆာအကြံအစည်မျိုး၊
- (၂) ဗျာပါဒ ဝိတက်ခေါ်တဲ့ တရားသော မတရားသော နားမလည်၊ တဘက်သား ပျက်ပြားအောင် ကြံစည်တဲ့ မိစ္ဆာဝိတက်မျိုး၊
- (၃) ဝိဟိံသာဝိတက်လို့ခေါ်တဲ့ တဘက်သားကို ညှဉ်းဆဲဖို့ရန် ကြံစည်တဲ့ မိစ္ဆာဝိတက်မျိုး။

အဲဒီ မကောင်းတဲ့ ဝိတက်သုံးပါး အကြံများကိုသာလျှင် နေ့ကြည့်ကြ “ဂေါစရဂါမ်” အာရုံရှိကြကုန်တဲ့အတွက် ထိုသူများသည် အနှစ်လေးပါးသာရတရားကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မရနိုင်ဘူး။ တစ်နေ့တခြား အနှစ်တရားနဲ့ ဝေးကွာသွားကြတယ်။ ဒါက ရှောင်ရမယ့် လမ်း။ အဖြူနဲ့အမည်း ပြောစမ်းပါဆိုယင် ဒါက အမည်းလမ်း။ လောကဥပမာအားဖြင့် လမ်းခရီး ညွှန်ကြားမှု၌ လိမ္မာတဲ့ ခရီးညွှန်ယောက်ျားသည် လမ်းမှားမျက်စိလည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လမ်းညွှန်တဲ့အခါ “မောင်ရင် - ဟောဒီလက်ဝဲလမ်း လိုက်မသွားနဲ့၊ အင်မတန် ဆင်းရဲတယ်။ ဟိုရှေ့နားကျယ် ဝေးကွာအုပ်ရောက်တယ်ဆိုယင်ပဲ ခိုးသားဓားပြတွေနဲ့ တွေ့ပြီး မင်းအသက် အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီလက်ဝဲလမ်းကြီး မင်း မလိုက်နဲ့” လို့ ရှောင်ရမယ့်လမ်းကို အလျင်ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့မှ လက်ယာလက် ဖြင့် သွားရမယ့် ဘေးကင်းတဲ့လမ်းကို “ဟောဒီလမ်းက မောင်လိုက်သွား၊ သွားယင် နောက်နှစ်ခေါ်လောက် သွားပြီးလိုရှိယင် ရေကန်ကြီး တွေ့လိမ့်မယ်။ အဲဒီရေကန်ကြီးမှာ မင်း အမောအပန်းပြေအောင် ရေမိုးချိုးပြီးတော့ကွယ်။ အဲဒီက သစ်ပင်ရိပ်မှာ တမေး တမှိတ် ချမ်းသာစွာအိပ်ပြီး ဆက်၍သွားယင် မောင် အလိုရှိတဲ့အရပ်ကို ချမ်းချမ်းသာသာ ရောက်နိုင်တယ်” လို့ အဲဒီလို ယူရ သွားရမယ့်လမ်းကို ဒုတိယ ပြောကြားသလို လောက သုံးပါး ရဲ့ ခရီးလမ်းညွှန် ဖြစ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားလဲပဲ ပထမရှေးဦးစွာ ရှောင်ရမယ့် လမ်းကို -

အသာရေ သာရမတိနော၊ သာရေ စာသာရဒသီနော။
 တေ သာရံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ -

လို့ ရှေးဦးစွာ ဂါထာနဲ့ ဟောပါတယ်။

အေး အဲဒီဂါထာရဲ့ အတိုချုပ်က “ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂုလ္လာန်တို့ ... သိဉ္ဇည်းဆရာသာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အမှတ်မထင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အနှစ်မဟုတ် တာကို အနှစ်ထင်၊ အနှစ်ကိုတော့ အနှစ်မှန်း မသိမြင်ယင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေသည် အထင် မှား အမြင်မှား အထင်လွဲ အမြင်လွဲတဲ့အတွက် အကြံတွေလဲမှား အကြံတွေလဲ လွဲကုန် ရောတဲ့။ အဲဒီလို အကြံမှား အကြံလွဲ ကြံဖန်များတော့ သူတို့လည်း အနှစ်လေးပါး သာရတရားကို လားလားမှ မရနိုင်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အနှစ်တရားနဲ့ ဝေး၍ဝေး၍ သွားကြတယ်။ ချစ်သားတို့၊ အဲဒီ လမ်းမလိုက်ကြနဲ့” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့မှ ခရီးလမ်းညွှန် လိမ္မာတဲ့ ယောက်ျားသည် လိုက်ရမယ့် သွားရမယ့် ဘေးမဲ့လမ်းကို ဒုတိယ

လမ်းညွှန်ကြားသလို မြတ်စွာဘုရားလဲပဲ ဒုတိယ လိုက်နာကျင့်သုံးရမယ့် လမ်းကို-

သာရဉ္စ သာရတော ဥ တွာ၊ အသာရဉ္စ အသာရတော။

တေ သာရံ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ။

“ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ ချစ်သား မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ... ချစ်သားတို့သာ မဟုတ်ဘူး။ အကြင်အကြင် ဉာဏ်ပညာ ရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အနှစ်ကို အနှစ်မှန်း အကာကို အကာမှန်း သိကြ၏။ အနှစ်ကို အနှစ်မှန်း၊ အကာကို အကာမှန်း သိကြယင် ဒါအသိမှန် အမြင်မှန် ဖြစ်ကြပြီ။ ထိုသို့ အသိအမြင် မှန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေသည် အကြံတွေလဲ မှန်ကန်ရော။ အေး အကြံမှန်ဆိုတာ နေက္ခမ္မဝိတက် အဗျာပါဒဝိတက် အဝိဟိံသာဝိတက်-

(၁) ဝတ္ထုကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတရားတို့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကြံစည်တဲ့ နေက္ခမ္မဝိတက်၊

(၂) သတ္တဝါတို့အပေါ် မေတ္တာပွားဖို့ ကြံစည်တဲ့ အဗျာပါဒဝိတက်၊

(၃) သတ္တဝါတို့အပေါ် ကရုဏာပွားဖို့ ကြံစည်တဲ့ အဝိဟိံသာဝိတက်။

ဒီ “သမ္မာဝိတက်သုံးပါး” ကောင်းမြတ်တဲ့ အကြံများကိုသာ နေ့ကြည့်ကြ “ဂေါစရဂါမ်” အာရုံရှိကြကုန်ပြီး သကာလ ထိုသူများသည် အနှစ်လေးပါး သာရတရားကို အရဟတ္တဖိုလ်တိုင် ရယူနိုင်ကြမယ် ချစ်သားတို့”လို့ အဲဒီလို ဆိုပြီးတော့ “ပကိဏ္ဍက” ဒေသနာအနေနဲ့တော့ မြတ်စွာဘုရား အနှစ်လေးပါး ဟောမယ်ပေါ့။ သို့သော် ဒီဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာတော့ အနှစ်လေးပါးကို ဆက်ပြီးတော့ မဖော်ပြဘူး။ မိမိတို့က အနှစ်လေးပါးကို အကျယ်နားလည် ဖို့ကျတော့ ကဏှဇာတ်ကို ကြည့်ရပါမယ်။

ကဏှဇာတ် ။

တစ်ခုသောဘဝမှာ ဘုရားအလောင်းသည် ကဏှမည်သော သေဋ္ဌေးဖြစ်၍ သေဋ္ဌေးရဲ့အလုပ်ကို နေ့စဉ်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြုလုပ်ရာက အသက် ၅၀-ကျော် နေက္ခမ္မဇာတ်ခံ လှုံ့ဆော်လာတဲ့ အချိန်ကို ရောက်တော့ သံဝေဂဉာဏ် ဝင်လာတယ်။ မိဘဘိုးဘွား အဆက်ဆက် စုဆောင်းထားခဲ့တဲ့ ဥစ္စာတွေ၊ ဒါတွေကြည့်ပြီးတော့ အလောင်းတော်ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ “ဪ ငါ့မိ၊ ငါ့ဘာ၊ ငါ့ဘိုး၊ ငါ့ဘွား အထက်ထက် လူကြီးများသည်

စီးပွားဥစ္စာတွေကို မစားရက် မသောက်ရက် စုသွားကြတယ်” လို့ စဉ်းစားတယ်။ မှန်တယ်။ မိမိတို့လဲ အိန္ဒိယသားတွေနဲ့ အတူတကွ ဒီမှာ နေဖူးသားပဲ။ အိန္ဒိယသားတွေရဲ့ ဝါဒက စီးပွားဥစ္စာ စုဖို့ဟာ သူတို့ရဲ့ အဓိက။ ဒါသူတို့ရဲ့ အဓိကလုပ်ငန်းပဲ။ ဘာကို ထောက်ကြည့်ရမလဲ။ ဟိုဘက်ခေတ်တုန်းက လည်းကောင်း၊ အခု ဒီဘက်ခေတ် လည်းကောင်း အဲ-ဟိုဘက်ခေတ်တုန်းက သုဘလုလင်ကို သူ့ဖခင် တောဒေယျပုဏ္ဏားက ဘာပြောသလဲ -

အဉ္စနာနံ ခယံ ဒိသွာ၊ ဝမ္ပိကာနဉ္စ သဉ္စယံ။

မရူနဉ္စ သမာဟာရံ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသေ။ ။

ငါသားတဲ့၊ ဒို့မျက်စဉ်းကျောက်ကြီးများဟာ အစ ပထမကြည့်ယင် ကုန်နိုင်မယ် မထင်ဘူးတဲ့။ ဆိုကြပါစို့။ အိန္ဒိယက လူများက ဟောဒီမျက်ရေးမျက်ကွင်းညိုတာဟာ သူတို့အဖို့ အင်မတန်လှတဲ့ အလှဂုဏ်တစ်မျိုး၊ ဒါကြောင့် ကလေးလေး ခပ်ငယ်ငယ်၊ ပြီးတော့ ရုပ်သန္တတိက နုတဲ့အချိန်မှာ တစ်ခါတည်း ဒီကလေးမှာ ဟောဒီ မျက်ကွင်းညို အောင် သူတို့နည်းတွေနဲ့ ငရုတ်သီးကို တစ်ခါတည်း အကျွမ်းလှော်၊ ဆီနဲ့ကြိတ်၊ အဲဒီလို ပွတ်ပေးတာ။ ဘေးက လူတွေကတော့ ငရုတ်သီးညှော်ခံနိုင်အောင် လုပ်တာလို့ သူတို့က တော့ ထင်မှာပေါ့။ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ ဒီကလေးရဲ့ ဒီနုသေးသော ရုပ်သန္တတိမှာ ဟောဒီ မျက်ကွင်းကလေး အညိုလေး သန္တတိဆက်အောင် လုပ်ပေးတယ်။ အဲ မကြာမကြာ လိမ်းပေးတော့ တော်တော်ကြာတော့ ရုပ်သန္တတိဟာ ညိုလာတယ်။ အဲဒီလို ညိုလာတဲ့ ရုပ်သန္တတိနဲ့ အားမရသေးဘူး။ သူတို့ ဒီ မျက်ကွင်းညိုတာဟာ ပိုပြီးလှတယ်လို့ ယူဆ တော့ အဲ ပွဲနေပွဲထိုင်သွားမယ်ဆိုယင် မျက်စဉ်း ကျောက်ကို သွေးပြီးတော့ ဟောဒီ မျက်ရေးကွင်းတယ်။ သူတို့ အိန္ဒိယက အဒီမျက်ရေးကွင်း တဲ့ ကျောက်ကြီးဟာ လက်သီး ဆုပ်လောက်၊ အင်း - စလယ်တောင်းလောက် ပထမရှိတယ်။ အဲဒီ စလယ်တောင်း လောက် လက်သီးဆုပ်လောက်ရှိတဲ့ မျက်စဉ်းကျောက်ကို ကျောက်ပြင်ပေါ်မှာ သွေး၊ တစ်ခါတစ်ခါ သွေးယင် ဘာမှ ကုန်မယ်မထင်ဘူး။ အင်း ... မကုန်ဘူးလို့ဘဲ ထင်ရ တယ်။ ဒါကို ခု တောဒေယျက ညွှန်ပြပြီးတော့ “ငါသား ... မျက်စဉ်းကျောက်ကြီးများ ကြည့်ယင် ကုန်မယ် မထင်ဘူးကွယ်။ ဒါပေမယ်လို့ နေ့စဉ်နေ့စဉ် သွေးပါများတော့ တစ်နေ့မှာ ဒီမျက်စဉ်းကျောက်ကြီးလဲ ကုန်တယ်။ မင်း အဲဒါကြည့် သတိထား၊ စီးပွား

၁။ ဒီ၊ ၆။ ၁။ ၃၁၇။ မ၊ ၆။ ၄။ ၁၇၅။ မမ္မ၊ ၆။ ၁။ ၂၉၇။

ဥစ္စာကို ငါသုံးတာဟာ နည်းနည်းပဲ၊ မကုန်ဘူးများ မထင်နဲ့၊ နည်းနည်း နည်းနည်းနဲ့ သုံးပါများယင် တော်တော်ကြာယင် အဲဒီ စီးပွားတွေ ကုန်သွားလိမ့်မယ်၊ ငါ့သား မင်းစီးပွား ကုန်မှာကြောက်” သူက ဒီဟာ ပြတာက ကုန်သွားမှာကြောက် ကုန်သွားတာ ကြောက်အောင် ဖော်ပြတာ။

အဲ စုတဲ့ဘက်ကျတော့ ဥပမာနှစ်ခု ပြောတယ်။ “တောင်ပိုကြီးများ ကြည့်စမ်း၊ စုတဲ့နေရာ မှာ ခြကောင်လေးဟာ သူ့ပါးစပ်လေးနဲ့ မြေဆီကလေးပါမှ နှမ်းစေ့လောက်၊ ဒါလေးကို စုပြီးတော့ ဒီထွေးချလို့ တစ်ချိန်ကျတော့ တစ်ရပ်တစ်သူ တောင်ပိုကြီး ဖြစ်တယ်ကွယ်။ ပျားကောင်လေးတွေသည် မိမိပါးစပ်လေးနဲ့ ပန်းဝတ်ရည်လေး ရသမျှ နိုင်သမျှ စုပ်ပြီးတော့ ဟောဒီ ဝတ်ရည်ကို စုလို့ လှည်းဘီးလောက် ပျားအုံကြီး ဖြစ် သကွယ့်။ အဲဒါကြည့်၊ ဒါကြည့်ပြီးတော့ နည်းနည်း နည်းနည်းပေးမယ့် စုပါများယင် တောင်ပိုလို့၊ ပျားအုံလို အဲဒီလို ကြီးလာလိမ့်မယ်”လို့ ဒီ အိန္ဒိယရဲ့ ဝါဒက စီးပွားဥစ္စာကို စုဖို့ဘက်ကို အားပေးတယ်။ သုံးဖို့လူဖို့ တန်းဖို့ဘက်ကို အားမပေးဘူးနော်။

အေး - အဲဒီလို အဲဒီလို အိန္ဒိယမှာ ဒီသဘောရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အခုဘုရားလောင်း ကဏှသေဋ္ဌေးရဲ့ မိဘဘိုးဘေး အထက်ထက်က လူကြီးတွေ မစားရက် မသောက်ရက် မဝတ်ရက်။ အိန္ဒိယသားတွေ စားတာ သောက်တာ ဝတ်တာ ကြည့်နော်။ ဘာမှ မကုန်အောင် စားကြတယ်၊ ချွေတာစား၊ ချွေတာဝတ်၊ ဝတ်ပြီးတော့ စုတာပဲ။ တစ်ခါ တည်း စုတာဟာ သူတို့ရဲ့ အဓိကဝါဒ။

မစားရက် မသောက်ရက် ချွေတာစား ချွေတာဝတ်ပြီးတော့ စုခဲ့တဲ့ ဥစ္စာတွေ ဒီအတိုင်း ရှိနေသတဲ့။ သူတို့တော့ တစ်ယောက်မှ မရှိကြတော့ဘူး။ သူတို့စုတဲ့ ဥစ္စာတွေ ကျန်ရစ်တယ်။ အဲဒီ ဥစ္စာတွေကို သူတို့တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ သံသရာ ယူမသွားနိုင်ဘူး။ ငါတော့ ဒီဥစ္စာတွေကို သံသရာပါအောင် ဘယ်လိုလုပ်ယူရမလဲလို့ အလောင်းတော် စဉ်းစားတယ်။ စဉ်းစားတဲ့အခါ ယခု ကဏှဇာတ်၊ ကဏှသေဋ္ဌေး ဘဝဆိုတာ ပါရမီ ဖြည့်လို့ ၄-အသင်္ချေ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီတွေ ဖြည့်လို့ ပြည့်လို့ ပွင့်ခါနီးနေပြီပဲ။ ဉာဏ်အင်မတန် ရင့်တယ်။ ဟိုဘက် သုမေဓာဘဝ ၄ အသင်္ချေ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အထက် တုန်းကတောင် ဒီထက် ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ ဘုရားဖြစ်အောင် (ဝါ) အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရအောင် ကျေးဇူးပြုပေးနိုင်တဲ့ တရားတွေကို ဆင်ခြင်တော်မူတဲ့ အခါ ပါရမီ၊ စာဂ၊ စရိယဆိုတဲ့ “ဗုဒ္ဓ+ကရ+ဓမ္မ” ဘုရားဖြစ်အောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ တရားတွေကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်နဲ့ မြင်သလို “ပါရမီ ပဝိစယ” ဉာဏ်နဲ့ မြင်တော်မူသေး

တာ။ အခု ပါရမီတွေ ရင့်လို့ ဘုရား ဖြစ်တော့မယ်။ ဒီ ကဏ္ဍဇာတ်ဆိုတာ ဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထု၊ ပါရမီတွေက ရင့်လှပြီ။ အခု စဉ်းစားလိုက်တယ် “ငါ ဒီဥစ္စာတွေ သံသရာကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပါအောင် ယူသွားရပါမလဲ”လို့ စဉ်းစားတဲ့အခါ အလောင်း တော်ရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ အနှစ်သုံးပါး တန်းမြင်လာတယ်။

ပဉ္စနံ ဝေရာနံ သာဓာရဏဘာဝေန ဟိ အသာရဿ ဓနဿ ဒါနံ သာရော။

ဪ ငါ အခု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားရတဲ့ ဥစ္စာစီးပွားတွေဟာ ရေ၊ မီး၊ မင်းဆိုး၊ သူခိုး၊ အမွေခံဆိုး ဆိုတဲ့ ဒီရန်သူမျိုးငါးပါးနဲ့ အမြဲဆက်ဆံ ဝန်းရံနေတယ်။ သို့ရကား ဧကန်စင်စစ် အခိုင်အမာ အနှစ်မဟုတ်ဘူး။ အနှစ်မဟုတ်သော ဒီဥစ္စာ၏ အနှစ်ကား ဒါန ကောင်းမှုပါတကား လို့ ပထမ အနှစ်ကို သိတော်မူတယ်။ “သိပြီးယင် သိချင်ချင်” ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒုတိယ အနှစ်ကို ဆက်၍ သိပြန်တယ်။

ဗဟုရောဂသာဓာရဏဘာဝေန အသာရဿ သရီရဿ သီလဝန္တေသု အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ သာရော။

ငါ အခုရနေတဲ့ ဒီကိုယ်ခန္ဓာဟာ ၉၆-ဖြာ ဘေးရောဂါတို့နဲ့ အခါခပ်သိမ်း ဆက်ဆံ ဝန်းရံနေတယ်။ ဘာထောက်ပြီးတော့ သိရမလဲ၊ အလောင်းတော် သိသလို ကိုယ်လဲ သိကြည့်ရအောင်။ မိမိကိုယ်မှာ အပ်ဖျားလေးနဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ ထောက်ကြည့်ပါ။ အဲဒီ အပ်ဖျားလေးကျတဲ့ နေရာကို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမေး “မင်း အဲဒီနေရာကလေးဟာ -

- (၁) သလိပ် ဒေါသပျက်လို့ ဖြစ်တဲ့ရောဂါ၊
- (၂) သည်းခြေဒေါသပျက်လို့ ဖြစ်တဲ့ရောဂါ၊
- (၃) လေဒေါသပျက်လို့ ဖောက်ပြန်လို့ ဖြစ်တဲ့ရောဂါ၊
- (၄) သလိပ်သည်းခြေ၊ သလိပ်လေ၊ သည်းခြေနဲ့လေ ဒေါသနှစ်ပါး ပျက်လို့ဖြစ်တဲ့ ဒွေးဝမ်းရောဂါ၊
- (၅) သလိပ်သည်းခြေလေတည်းဟူသော ဒေါသသုံးပါး ဖောက်ပြန် ပျက်စီးလို့ ဖြစ်တဲ့ သန္နိပါတ်ရောဂါ -

မဖြစ်ဘူးလို့ အဲဒီအပ်ဖျား တစ်ထောက်နေရာကလေးဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အာမခံနိုင်ရဲ့ လားဟဲ့”လို့၊ ဘယ်သူမှ အာမခံနိုင်ဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာမှ အဲဒီ ရောဂါ မဖြစ်ဘူးလို့ အာမခံနိုင်တဲ့နေရာ အပ်ဖျားတစ်ထောက်လောက်မှ မရှိဘူးနော်။

ပြီးတော့ တစ်ကိုယ်လုံးဟာ အေး ဖြစ် ဖြာ ဘေးရောဂါတို့နဲ့ အခါခပ်သိမ်း ဆက်ဆံ ဝန်းရံနေရကား ဧကန်စင်စစ် ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ အနှစ်မဟုတ်ဘူး၊ အနှစ်မဟုတ်တဲ့ ဤခန္ဓာကိုယ်၏ အနှစ်သာရကား စာရိတ္တ ဝါရိတ္တ နှစ်ထွေပြားတဲ့ အကျင့်သီလပါ တကား။

ဤတွင် စာရိတ္တသီလဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက ကျင့်ကြံရမယ် ဟောကြား ထားတဲ့ သက်ကြီးရွယ်အို ဂုဏ္ဍာနိ ဝယဂုဗ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးခြင်းစတဲ့ ပြုလုပ် ရမယ့်ကိစ္စ ဘုရားဟော ထားခဲ့တယ်။ ဟောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြုလုပ်ခြင်းကို စာရိတ္တ သီလလို့ ခေါ်တယ်။

ဝါရိတ္တသီလဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက ရှောင်ကြဉ်ရမယ့် ဒုစရိုက်တွေ၊ သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း အစရှိတဲ့ ဒုစရိုက်တွေ ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ဟောထားခဲ့တယ်။ ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်တယ်၊ ဒါကို ဝါရိတ္တသီလ။ ဒို့ဆောက်တည် နေကျ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလ ဝါရိတ္တသီလနော်။

အဲဒီလို အကျင့်သီလသည် ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ အနှစ်ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဒီစာရိတ္တ ဝါရိတ္တ သီလနှစ်ပါးကို ဒီကိုယ်ခန္ဓာ အနှစ်မဟုတ်တဲ့ အနှစ်မဲ့တဲ့ ဤခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးပြီးတော့ ဖြည့်ကျင့်ရတာဖြစ်လို့ စာရိတ္တ ဝါရိတ္တအားဖြင့် နှစ်ထွေပြားတဲ့ သီလတရားသည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်သာရ ပါတကားလို့ အလောင်းတော်မြင်ပြန်တယ်။ ဒါမြင်ပြီးရော ပေါ့။ မဟုတ်ဘူး၊ သိခွင့်ရှိသမျှ အကုန်ဆက်ပြီးတော့ သိသွားတယ်။

အနိစ္စဘိဘူတဘာဝေန အသာယဿ ဇီဝိတဿ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနာဘိယောဂေါ သာရော။

ငါ ယခုရနေတဲ့ အသက်ကို အနိစ္စတရားသည် အမြဲမပြတ် နှိပ်စက်နေတယ်။ အေး-ပရမတ္ထပြော ပြောရယင် ခဏိကအနေနဲ့ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး နေတယ်။ ဧကန်စင်စစ် အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ အနှစ်မဟုတ်သော ဤဘဝအဆက်ရဲ့ အနှစ်ကား အသက်ရှိတုန်း ပွားရတဲ့ အနိစ္စဘာဝနာ၊ ဒုက္ခဘာဝနာ၊ အနတ္တဘာဝနာ၊ ဒီဘာဝနာသုံးပါး ကောင်းမှုပါတကား လို့ အနှစ်သုံးပါး အလောင်းတော် ဉာဏ်ထဲမှာ တန်းမြင်တယ်။

(၁) ဥစ္စာစီးပွား၏ အနှစ်ကား ဒါနကောင်းမှု၊

(၂) ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်ကား သီလကောင်းမှု၊

(၃) ယခုဘဝရနေဆဲ အသက်ရဲ့ အနှစ်ကား ဘာဝနာကောင်းမှု - လို့

အနှစ်သုံးပါးတန်းပြီးတော့ အလောင်းတော် မြင်ခဲ့တယ်။

ပစ္စည်းအကုန်စွန့်လှူခြင်း

မြင်ပြီးတယ်ဆိုရင်ဖြင့် “ငါသည် ဒီဘဝ အနှစ်သုံးပါး အကုန်ရအောင်ယူမယ်” အကြံဖြင့် ဗာရာဏသီမင်းထံသွား၍ လှူဖို့ရန်ခွင့်ပန်၊ ဗာရာဏသီမင်းကလဲ ပါရမီ ဖြည့်ဖက် အရှင်အာနန္ဒာ အလောင်းဆိုတော့ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ခွင့်ပေးလိုက်ရင် သေဋ္ဌေးက ဒီက ယူပါအုန်းလို့တောင် ပြောလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီလို ဆိုပြီးတော့ ခုနစ် ရက်ပတ်လုံး မိမိရဲ့ မိဘဘိုးဘွားဆင်းသက်လာတဲ့ ဥစ္စာများကို “ဒါနမုခ” အလှူဝ၍ ချ၍ လှူပါသော်လဲပဲ မကုန်နိုင်တဲ့ အဆုံးမှာ အလောင်းတော်သည် “ငါကုန်အောင် လှူနေလို့ရှိယင် ဥပုသ်စောင့်ရတာ ဘာဝနာအလုပ် လုပ်ရတာ နောက်ကျနေလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ စောင့်မလှူတော့ဘူး။ ဒိန္နံ မေ ဟရန္တူ = အားလုံး တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်လူ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့- ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဟောဒီဥစ္စာတွေ စွန့်ပြီး၊ ကြံပြီး၊ လှူပြီးသား ပါပဲ။ အလိုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ယူရစ်ကြပါတော့” လို့ အဲဒီလို နှုတ်က ကြွကြော်ပြီးတော့ အလောင်းတော်သည် တောထွက်၊ ရဟန်းရသေ့ပြု။ သူတို့ခေတ်မှာလဲပဲ ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်လို့ ဝေဒကျမ်းမှာ ခေါ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကျတော့ ရှစ်ပါးသီလ၊ အေး - ရှစ်ပါး သီလကို ဗေဒင်ကျမ်းကျတော့ ဗြဟ္မစရိယအကျင့်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်ခေါ်တဲ့ ရှစ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်း၊ ကသိုဏ်းပရိကံပွား၍ ဘုရားအလောင်းတော် ကဏ္ဍရသေ့ သူမြတ်သည် လောကီဈာန်သမာပတ်ရ၍ ဈာန်မလျှော့ကျဘဲ ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်ရကား ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ သွားရောက် ပဋိသန္ဓေ တည်နေခဲ့ရတယ်။

ထိုဘဝမှာ သာသနာပြင်ပမှာဖြစ်လို့ သာသနာပြင်ပမှာ ရနိုင်တဲ့ အနှစ်သုံးပါးကို အလောင်းတော်သည် အရယူခဲ့တယ်။

(၁) ဥစ္စာစီးပွားရဲ့ အနှစ်သာရ ဒါနကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊

(၂) ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ အနှစ်သာရ ရှစ်ပါးသီလကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊

(၃) ထိုဘဝရနေဆဲ အသက်ရဲ့ အနှစ်သာရ အနိစ္စဘာဝနာ ဒုက္ခဘာဝနာ ကောင်းမှု ကိုလည်းကောင်း -
အလောင်းတော်သူမြတ် ရယူခဲ့တယ်။

သစ်ပင်နှင့် သာသနာ ဥပမာ

ယနေ့ သာသနာခေတ်ကျတော့ ဒီအနှစ်သုံးပါးထဲမှာ အနှစ်တစ်ပါး ထပ်၍ တိုး လိုက်ပါအုန်း။ မေး - သာသနာရဲ့ အနှစ် ဘယ်တရားလဲလို့။ အဲဒီလို သိရအောင် မြတ်စွာဘုရားက မဟာသာရောပမသုတ္တန်မှာ ကိုယ်တော်ရဲ့ သာသနာတော်ကို သစ်ပင် ကြီးနဲ့ ဥပမာ တင်စားပြီးတော့ ဟောကြားခဲ့တယ်။ ပကတိသစ်ပင်ကြီးမှာ အကိုင်းအခက် ရှိတယ်။ အကိုင်းအခက်က အရိပ်ပေးလို့ အရပ်လေးမျက်နှာက လာသမျှ သူတွေ ချမ်းချမ်းသာသာ ဒီသစ်ပင်ရိပ်မှာ နေရတယ်။ တဖန် သစ်ပင်ရဲ့ ပင်စည်ကို ကပ်ပြီး တော့ လှေလာမယ်ဆိုယင် -

(၁) ပထမ ရှေးဦးစွာ အပွေးကို တွေ့ရမယ်။

(၂) ဒီအပွေးထဲ ဘာရှိသလဲလို့ အပွေးကို ခွာကြည့်ယင် အတွင်းက အခွံအခေါက် ကို တွေ့ရတယ်။

(၃) ဒီအခွံအခေါက်ထဲ ဘာရှိသလဲလို့ အခွံကို ခွာကြည့်ယင် အကာကို တွေ့ရတယ်။

(၄) ဒီအကာရဲ့အထဲမှာ ဘာရှိသလဲလို့ ထပ်ခွာကြည့်ယင် အနှစ်တွေ့ရတယ်။
အနှစ်ရောက်တော့ ဒီသစ်ပင်ကြီးမှာ ဆုံးပြီ။

အေး၊ ထို့အတူ ဘုရားသာသနာ သစ်ပင်ကြီးမှာလဲ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးသည် သာသနာသစ်ပင်ရဲ့ အကိုင်းအခက်ပဲ။ ပစ္စည်းလေးဖြာ သာသနာသစ်ပင်ရဲ့ အကိုင်းအခက်က ကျေးဇူးပြုပေးလို့ အမျိုးလေးပါး သူတော်ကောင်း တွေ ဤသာသနာအရိပ်ကို ကောင်းကောင်း ချမ်းချမ်းသာသာ ခိုလှုံ့ရတယ်။ သာသနာ ပင်စည်နှင့်တူသော အကျင့်ပိုင်းကို ဝင်ပြီးတော့ ငါပထမ ဘာကျင့်ရမလဲဆိုယင် -

(၁) ရှေးဦးစွာ သီလတွေ၊ ဒါကြောင့် သီလသည် ရှေးဦးစွာ တွေ့ရလို့ သာသနာ သစ်ပင်ကြီးရဲ့ အပွေးလို့ အဲဒီ သုတ္တန်အရ မှတ်ရမယ်။

(၂) သီလပြီးယင် ငါ ဘာကျင့်ရမလဲလို့ လှေလာမယ်၊ ဆရာသမားများ လျှောက်မယ် ဆိုယင် အေး - သမာဓိကို ကျင့်ရမှာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ သမာဓိသည် ဒုတိယ ကွေ့ရတဲ့အတွက် သာသနာသစ်ပင်ကြီးရဲ့ အခွံအခေါက်။

(၃) သမာဓိပြီး ငါ ဘာကျင့်ရမလဲလို့ စဉ်းစားယင် ဆရာသမားများ လျှောက်ထားယင် ဟ ... သမာဓိပြီးယင် ဝိပဿနာပညာ အားထုတ်ရမှာပေါ့၊ အေး-ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ပညာသည် တတိယတွေ့ရသော ကျင့်ရမယ့်တရားဖြစ်လို့ သူ့ကို သာသနာသစ်ပင်ရဲ့ အကာ သဘောနော်၊ ဥပမာ ပြောရတယ်။

(၄) ထိုအကာပြီးဆုံးသွားယင် အနှစ်တွေ့သလို ဝိပဿနာ ပြီးဆုံးသွားယင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရား ၈-ပါး၊ ထို ၈-ပါးရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး တွေ့ရမယ်။ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး ကျတော့ သာသနာဆုံးပြီ။ ဒါကြောင့် လောကုတ္တရာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော တရားအစုသည် သာသနာ့အနှစ်လို့ ဆိုရတယ်။

ဤတွင် အနှစ်လေးပါးတန်းကြည့်၊ အေး ... တန်းကြည့် -

- (၁) ဥစ္စာစီးပွား၏ အနှစ်ကာ: ဒါန၊
- (၂) ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်ကာ: သီလ၊
- (၃) ယခုဘဝ ရနေဆဲအသက်၏ အနှစ်ကာ: ဘာဝနာ၊
ဒီ အနှစ်သုံးပါး အရင်းထားပြီးတော့ အဖိုးဥစ္စာသဘော အနှစ်ဖြင့် အနှစ်ကို ဝယ်ယူမှ ရပါတယ်။
- (၄) ဒီအနှစ် ၃ ပါးကို အကြောင်းပြု၍ ရအပ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာ တရားတော်သည် သာသနာရဲ့ “အနှစ်” လို့ အဲဒီလို အနှစ် လေးပါး နားလည်ပြီးတော့ ...

မိမိတို့သည် နေ့စဉ် နေ့စဉ်လဲပဲ အလှူရေစက် လက်နဲ့မကွာ ဒါနကောင်းမှုပြုခြင်း ဖြင့် ဥစ္စာစီးပွားရဲ့ အနှစ်သာရကိုလဲပဲ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း စုနေတယ်။ နေ့စဉ်နေ့စဉ် ငါးပါးသီလ (ရှစ်ရက်သီတင်း၊ လပြည့်၊ လကွယ်၊ အခါကြီး၊ ရက်ကြီးများ၌ ရှစ်ပါး သီလ) စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် ယခုဘဝ ရနေတဲ့ ဒီကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ အနှစ်သာရ သီလကိုလဲပဲ မိမိတို့ နေ့တိုင်းဆည်းပူးနေတယ်။ ဉာဏ်အမြင် မိကြသလောက် ရုပ်နာမ်ခမ္မ သင်္ခါရတို့ ၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်အင်ကို ဆင်ခြင်ပွားများတဲ့ ဘာဝနာအနှစ်ကိုလဲပဲ မိမိတို့ ရယူနေကြတယ်။ အေး၊ ကနေ့ သာသနာ့မြေလှူပွဲမှာ ဒါနအနှစ်၊ ဒါနအနှစ် အကြောင်း ပြုပြီးတော့ သရဏဂုံသီလများ ဆောက်တည်တော့ ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့အနှစ် တစ်ခါ ရပြန်

တယ်။ အင်း ... ဒါတင်မကသေးဘူး ဟုတ်လား။ ပရိတ်တရား နာကြားခြင်းဖြင့် “ဓမ္မဿဝန” ဆိုတဲ့ ဘာဝနာ ယခုဘဝ ရနေသော အသက်ရဲ့အနှစ်၊ အနှစ်သုံးပါး မိမိတို့ ရကြတယ်။ ထိုအနှစ်သုံးပါး ကောင်းမှုကြောင့် ဘုရားသာသနာ၏ အနှစ်ဖြစ်သော မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာ တရားတော်မြတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် လျင်မြန်ထုတ်ချောက် ရ ရလိုပါ၏။ မျက်မှောက်ပြုရပါလိုကုန်၏လို့ အေး ဆုမွန်ကောင်း တောင်း၍ ရေစက်မိုးချ အမျှဝေနှော်။ ဆုမွန်ကောင်းတောင်း၊ အားလုံး အလှူဒါယကာ အလှူဒါယိကာမကြီးတို့က ရေစက်ခွက်ကိုင်၍ အားလုံး ကလျာဏမိတ်ဆွေ ကုသိုလ်ပွား လိုက်ပြီးတော့ ဆိုကြပါလေ။

ရေစက်ချ

ဘန္တေ သုပ္ပဋိပန် အကျင့်မှန်ကို ကျင့်ကြံပွားများ ဟောကြားကြပါသော ဆရာတော် သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ဘုရား ... တပည့်တော်များသည် ဥစ္စာစီးပွား၏ အနှစ်သာရ ဒါနကောင်းမှု အကြောင်းပြု၍ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်သာရ သီလကောင်းမှု၊ ယခုဘဝ ရနေဆဲ အသက်၏ အနှစ်သာရ ဘာဝနာကောင်းမှု-အနှစ်သုံးပါး ဤတရားတို့ကို ပွားများရယူလိုသော ကုသိုလ်ဆန္ဒ ထက်သန်စွာဖြစ်ရှိကြ၍ မိမိတို့၏ “ဓမ္မိယလဒ္ဒ” မြေနေရာနှင့်တကွ အဆောက်အအုံကို သာသနာတော်အား လှူဒါန်းသော ဒါနကောင်းမှု ကုသိုလ်သဘင်ဝယ် ရှေ့ပိုင်း ပရိကံ စီမံဖွယ် အသွယ်သွယ်သော ဝေယျာဝစ္စ ဗူကိစ္စတို့ ကို စီမံကြ၍ နံနက်မိုးသောက် ရောက်သော အချိန်မှအစပြုကာ နေမွန်းလွဲချိန်တိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ ကလျာဏမိတ် ပရိသတ်တို့အား မွန်မြတ်သော ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း လှူဒါန်းပါကုန်၏။

ဘောဇနဒါန ကိစ္စဥသည့် ပြည့်စုံသော နေမွန်းလွဲ ယခုအခါဝယ် သာသနာ၏ ဝတ္ထုကံမြေ အလှူတည်နေရာ ဤဋ္ဌာနသို့ တညီတညွတ်တည်း စည်းဝေးလာရောက် ကြ၍ ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ပါကုန်၏၊ ခံယူပါကုန်၏။ မိမိတို့၏ “ဓမ္မိယလဒ္ဒ” မြေနေရာနှင့်တကွ ထိုမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံကို ဘုရား မြတ်စွာ၏ သာသနာတော် သုံးရပ်အား စာတမ်းဖတ်၍ ဒုစတနာ ထက်သန်စွာ သဒ္ဓါ ပြဋ္ဌာန်း လှူဒါန်းပါကုန်၏။ လှူဒါန်းကြပြီးလျှင် ထိုသာသနာဝတ္ထုကံ မြေနေရာနှင့် တကွ အဆောက်အအုံကို အကျိုးရှိအောင် သုံးစွဲနိုင်ရန် သံဃနာယက ဖြစ်တော်မူကြ

သော မထေရ်မြတ်ငါးပါးတို့နှင့်တကွ ဆန်လှူအသင်း လှူကြီးမင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မြို့ရွာကို အုပ်ချုပ်သော မြို့မိ မြို့ဘ ဣဿရိယအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း အကျိုးရှိအောင် သုံးဆောင်ဖို့ရာ တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြ၍ ရက္ခကဂေါပက ပြုလုပ်ကြပါရန် အပ်နှံပါကုန်၏။

ပရိတ်တရား ရိသေစွာ နာကြားပါကုန်၏။ ပရိတ်တရားနာကြားပြီးသော သာသနာ့ ဝတ္ထုကံမြေကို လှူ၍ပြီးသော ယခုအခါ “ပရိဝါရဒါန” ကောင်းမှုဖြစ်စိမ့်သောငှာ ပင့်သံဃာ မထေရ်မြတ်တို့၏ လိုအပ်ရာရာ ပစ္စည်းလေးဝ နဝကမ္မအလိုငှာ “ဂုဏပူဇော်” ကျပ်ငွေအသပြာ ဝတ္ထုအလွှာတို့ကို သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း ပစ္စည်းလေးဖြာ အလျာအဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်းပါကုန်၏။

တပည့်တော်များ နေ့စဉ်လည်းကောင်း၊ ဤယနေ့လည်းကောင်း ပွားများ အားထုတ် ရသော ဒါနအနှစ်၊ သီလအနှစ်၊ ဘာဝနာအနှစ် အနှစ်သုံးပါး ကောင်းမှုများကြောင့် ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် သာသနာတော်၏အနှစ်ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ကိုးတန် သော လောကုတ္တရာ တရားတော်မြတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် လျှင်မြန်ထုတ်ချောက် ရရောက်ရသည့်ကိုယ် မျက်မှောက်ပြုရသည့်ကိုယ် ဧကန်မချွတ် တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ပါလိုကုန်၏။

ဤကုသိုလ် အရပ်ရပ်၏ အဖို့ဘာဂကို အမိ အဘ အဘိုး အဘွား ကလျာဏမိတ် ပရိတ်သတ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ကိုယ်စောင့်နတ်များ ဤသာသနာ့ဝတ္ထုကံမြေစောင့် နတ်များ၊ မြို့စောင့်နတ်များ၊ သိကြားနတ်မင်း၊ ယမမင်း၊ စတုလောကပါလနတ်မင်းတို့ နှင့်တကွ မိုးနတ်သားများ လေနတ်သားများ သမ္မုတိနတ် လူမင်းများအားလည်းကောင်း၊ ဆွေဟောင်း မျိုးဟောင်း မိဟောင်း ဘဟောင်း အပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ ထိုမှ ကြွင်းသော ဘုံသုံးပါး၌ ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါတို့အား လည်းကောင်း ဤကောင်းမှု ကုသိုလ်စုကို အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ မိဘဘိုးဘွား အမှုထမ်း၍ များပြားလှစွာ သတ္တဝါ တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့နှင့် အညီအမျှ ဤကောင်းမှု အစုရ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ ကြသည် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

(အမျှဝေ)

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။

အနှစ်လေးပါး သာရတရားတော် ပြီးပြီ။

နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားတော်

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၆-ခု၊ သာသနာတော် ၂၅၁၈-ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ ညနေဆည်းဆာအချိန် ရန်ကုန်မြို့၊ ကံဘဲ့ သစ္စဝါဒီကုန်းမြေ “ပဉ္စနိကာယ တိပိဋက ဓမ္မရိပ်မွန်” အာရာမ်အတွင်း၌ ရန်ကုန်မြို့ “နိကာယုဇ္ဇောတကသမိတိ =နိကာယ် သာသနာတော် ထွန်းကားရေး အသင်းကြီး၏ ပထမအကြိမ် နိကာယ်စာမေးပွဲ သဘင် အောင်မြင်တော်မူကြသော သာသနာ့ အာဇာနည် အရှင်သူမြတ်တို့အား ချီးကျူး ကော်ရော် ပူဇော်အပ်သော ပဉ္စနိကာယ ဓမ္မပူဇာ မင်္ဂလာသဘင်ပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိတော်လာ “နိဓိ ကဏ္ဍသုတ္တန်တရား” ကို ယနေ့ ဟောကြား နာကြရအောင်။

နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားကို မနာမိ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ သုဂတ ဂုဏ်တော်ကို ချီးကျူးဖွဲ့ဆိုထားသော ဇိနာလင်္ကာရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာဖြင့် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံယူကာ ရှိခိုးပူဇော်ကြဦးစို့ သူတော်ကောင်းတို့။

ဇိနာလင်္ကာရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာ

သုခဉ္စ ဒုက္ခံ သမတာယုပေက္ခံ၊
 နေဝိစ္ဆိ ယော ကာမ-မကာမနိတံ။
 အသင်္ခိတံ သင်္ခိတသမ္ဘဝံ ဘဝံ၊
 ဟိတော ဂတော တံ သုဂတံ နမာမိ။

ယော သုဂတော=အကြင် သုဂတ ဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးအပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ သုခဉ္စ=ကိုယ့်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းကိုလည်း။ (ဝါ) သုခဉ္စ=ခုနစ်ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့တွလျှင် လက်ရမှန်စွာ ဆိုက်ရောက်လာမည့် စကြာသေဋ္ဌ်နင်း မင်း၏ ချမ်းသာကိုလဲပဲ။ နေဝ ဣစ္ဆိ=ဆဲလွှာခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတစုံမက် နှစ်သက်မြတ် နိုးတော်မမူ။ ဒုက္ခဉ္စ=ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ခန္ဓာတော်နှစ် ဝင်ပန်းရခြင်း ဆင်းရဲဒုက္ခကိုလည်း။ (ဝါ) ဒုက္ခဉ္စ=လေးအသင်္ချေ သိန်းနေကမ္ဘာ ရှည်မြင့် ကြာအောင် ပါရမီစာဂ စရိယတို့ကို ဖြည့်ရများထွေ ဒုက္ခပေါင်း အသင်္ချေကိုလဲပဲ။ နေဝ ဣစ္ဆိ = ဆဲလွှာခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတစုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မမူ။ သမတာယုပေက္ခံ=မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ဖြင့် ရအပ်မှန်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ယှဉ်တဲ့

စတုတ္ထဈာန်ချမ်းသာ ဥပေက္ခာကိုလဲပဲ။ နေဝ ဣစ္ဆိ=ဆံလွှာခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတ
စုံမက်နှစ်သက် မြတ်နိုးတော်မမူ။

ကာမံ - ကာမနိတံ=ကာမတဏှာ ဆောင်တိုင်းပါရသည့် သုံးရွာဘူမိ သမ္ပတ္တိ
ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို လည်းကောင်း။ အကာမနိတံ=ကာမဗန္ဓု အယုတ်ဓမ္မကို ဖြုတ်ချ
ပယ်လှန် လက်ရောက်မှန်သည့် ဈာန်နှင့်မဂ်ဖိုလ် ထိုထိုချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို လည်း
ကောင်း။ အသင်္ခတံ အသင်္ခတသမ္ဘဝံ=အသင်္ခတဓာတ် ခေါ်တွင်မှတ်သား ပညတ် နိဗ္ဗာန်
ဤနှစ်တန်ကြောင့် ခံစံဆိုက်ကပ် ရောက်အပ် ရထိုက်သော။ ဘဝံ=ဈာန်ချမ်းသာ မဂ်
ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ သင်္ခတသမ္ဘဝံ= အဘိသင်္ခါရ
အမည်ရသား အပရိမေယျ ပုညမျိုးမှန် ပျိုးခဲ့ဖန်၍ ခံစံဆိုက်ကပ် ရောက်အပ် ရထိုက်
သော။ ဘဝံ=လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။
ဟိတွာ=ကိုယ်မှထွေးဟက် တံတွေးကွက်သို့ ရက်ရက် ကြီး စွန့်ခွာတော်မူ၍။ ဂတော=
အနုပါဒိသေသ အမတကြဌန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကြွမြန်းဆိုက် ရောက်တော်မူခဲ့လေပြီ။

တံ သုဂတံ=သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသုံးပါး ကာမနိတချမ်းသာ၊ အကာမနိတ
ချမ်းသာ၊ သင်္ခတသမ္ဘဝချမ်းသာ၊ အသင်္ခတသမ္ဘဝချမ်းသာ တည်းဟူသော ဝေဒယိတ
ချမ်းသာတို့ကို ပယ်ခွာစွန့်လွှတ်တော်မူ၍ အနုပါဒိသေသ အမတကြဌန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့
ကြွမြန်းဆိုက် ရောက်တော်မူမူကြောင့် သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးအပ်ငြား ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားကို။ နမာမိ=ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးပျောင်းပျော့ မာန်ကိုလျှော့၍ ကန်တော့
မြတ်နိုး လက်စုံမိုးလျက် ရှိခိုးဦးညွတ်ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။

မဖြစ်သုခ ဖြစ်သုခ နှစ်မျိုး

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သုခဝေဒနာ အမျိုးမျိုး၊ ဒုက္ခဝေဒနာ အမျိုးမျိုး၊ အရဟတ္တ
ဖိုလ် စတုတ္ထဈာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုတဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးကို အလိုရှိတော် မမူပါဘူး။
လူတကာကို မေးကြည့်ယင် “စတုတ္ထဈာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လိုချင်လိုက်တာ”လို့
ပြောကြပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင်အနေနှင့်ကတော့ အဲဒါတွေ ဘာကိုမှ မလိုချင်ပါဘူး။
ဘုရားရှင် လိုချင်တာက မဖြစ်သုခ ဖြစ်သုခ နှစ်မျိုးရှိတဲ့အနက် မဖြစ်သုခကို လိုချင်
တော်မူတယ်။

ဆိုကြပါစို့။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် နေထိုင် မကောင်းဘူး၊ မကျန်းမာဘူး။ အဲဒီ မကျန်းမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို မဖြစ်သုခနှင့် ဖြစ်သုခနှစ်မျိုးယှဉ်ပြီး မေးကြည့် ရမယ်။

- (၁) ကိုရင်၊ ကိုရင့်မှာ အခုစွဲကပ်နေတဲ့ ဝေဒနာရောဂါမှ ဝေဒနာငြိမ်းသွားတဲ့ သုခကို ယူမလား။
- (၂) ဒါမှမဟုတ် ယခုစွဲကပ်နေတဲ့ ဝေဒနာရောဂါကတော့ ဒီအတိုင်းပဲ။ စကြဝတေးမင်း စည်းစိမ်လောက် ချမ်းသာတဲ့ လူ့လောကမှာ အထွတ်အထိပ်ရောက် ချမ်းသာသုခကို ရယင် ယူမလားလို့ (မေးကြည့်ပါ)

မေးကြည့်လို့ရှိယင် အဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်သုခကို ယူမလဲ၊ (စဉ်းစားပါ)။ ဆင်ခြင် တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် စကြဝတေးမင်းသုခက သုခကြီးသလောက် တစ်ခါတည်း ပယောဂတွေ ပြုပြင်မှုတွေ အင်မတန်များတဲ့အပြင် မိမိမှာ ရောဂါဝေဒနာက စွဲနေတော့ အလကား ဒါက ကြည့်နေရမယ့် သုခ မလိုချင်ဘူး။ မှန်မှန်ကလေး ဝတ်စားပြီးတော့ သူ့လက်ရှိ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ငြိမ်းခြင်းဆိုတဲ့ ချမ်းသာသုခကိုပဲ လိုချင်မယ်။ ရောဂါ ဝေဒနာ ပျောက်ငြိမ်းခြင်းဆိုတာဟာ ရောဂါဝေဒနာ၏ မဖြစ်ခြင်းကို ခေါ်တယ်။ ရောဂါ ဝေဒနာ မဖြစ်တာက မဖြစ်သလောက် ချမ်းသာနေပါတယ်။ (စဉ်းစားကြည့်ပါ)

အဖြစ်ချမ်းသာက ဖြစ် တည် ပျက်၊ ဖြစ် တည် ပျက်၊ ဖြစ် တည် ပျက်၊ တပျက် တည်း ပျက်နေတဲ့ ချမ်းသာဖြစ်လို့ ထိုချမ်းသာကို မလိုချင်ဘူးတဲ့။

အဲဒီလိုပါပဲ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်လည်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့အဖြစ် ဇာတ်သိမ်းမှု အငြိမ်းကြီး ငြိမ်းမှုဆိုတဲ့ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် မစ်ရသေးခင် သစ် မရခင် ဝါးကို ပေါင်းကွပ်သော အနေနဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာဖြင့် မျှတတော်မူပါတယ်။ အမှန်တကယ် ကိုယ်တော် လိုချင်တော်မူတာက အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာထက် အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လိုချင်တော်မူပါတယ်။ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာဆိုတာ ဘုံသုံးပါးမှာ ဘယ်ဘုံ၌မှာမှ ခန္ဓာအသစ်မဖြစ်သော ငြိမ်းအေးခြင်းဖြင့် ငြိမ်းအေးမှုကို ဆိုလိုပါတယ်။ ထို အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မြတ်စွာ ဘုရားရှင် လိုချင်တော်မူပါတယ်။

နိမိကဏ္ဍသုတ်အစ

ယင်းသို့ သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးအပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့စိတ်ထဲမှာ သာဝတ္ထိပြည်မွန် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် နေတော်မူတဲ့ပုံကို အာရုံယူထားကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာသုတော်စင်တို့သည် တရားနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ရှေ့ကပြောလျှင်ပင် နောက်က တောက်လျှောက် အာရုံယူပြီးသား ဖြစ်နေကြပါပြီ။

ရှေ့ဆက်၍ ဘာကို အာရုံယူရမလဲ။ အနက်သဘော ပေါ်လွင်တယ်ဆိုတာ မိမိဉာဏ်ထဲမှာ ဒီအာရုံတွေ တန်းပြီးတော့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဒီလိုပေါ်မှ အနက်ထင်တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကောင်းပြီ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်မွန် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်း မွေ့လျော်နေတော်မူပုံကို အာရုံယူပြီးတဲ့နောက် ဆက်၍ အာရုံယူရမှာက တစ်နေ့သ၌ သာဝတ္ထိပြည်သား သေဋ္ဌေးတစ်ယောက် မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေကို မိမိအိမ်သို့ပင်၍ မွန်မြတ်သော ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ဒါနကြီး ပေးလှူတဲ့ပုံကို ဆက်ပြီးတော့ အာရုံယူထားကြပါဦး၊ ယူပြီးပြီ။

အဲဒီအချိန်မှာ ပသေ နဒီ ကောသလမင်းတရားကြီးက ငွေရေး ကြေးရေး ဆွေးနွေး တိုင်ပင်စရာရှိလို့ မင်းချင်း (မင်းမှုထမ်း)တစ်ယောက်လွှတ်ပြီး ထိုသေဋ္ဌေးကို ခေါ်ခိုင်း လိုက်တယ်။ မင်းမှုထမ်းက ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာကို ဆွမ်းပြုလှူဒါန်းနေတဲ့ သေဋ္ဌေး ရှိရာသို့ လာရောက်ပြီးတော့ “ရာဇာ တံ အာမန္တေသိ=သေဋ္ဌေးမင်း မင်းတရားကြီးက ငွေရေးကြေးရေး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စရာရှိလို့ အသင်သေဋ္ဌေးမင်းကို အခေါ်လွှတ်ပါတယ်။”

အဲဒီလိုပြောတဲ့အခါ သေဋ္ဌေးက ဘာပြန်ပြောသလဲ(ဆိုလျှင်) “မောင်ရယ်၊ ကျုပ်အခု ဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းနေတဲ့ အခါဖြစ်လို့ ဘုရင်ထီးဘုရားကြီးကို ပြန်ကြား လျှောက်ထားပေးပါ။ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းပြီးလျှင် ဘုရင်မင်းတရားကြီး ထံမှောက် အရောက်လာပါမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း မောင်ရင် ပြန်ကြားပြောပေးပါ” ဆိုတော့ “ကောင်းပါပြီ” ဆိုပြီး မင်းချင်းယောက်ျား ပြန်သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သေဋ္ဌေးရဲ့ ပြောတဲ့စကားမှာ သေဋ္ဌေးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိလှပုံကို သိတော်မူတယ်။

ဒီကနေ့တော့ နိမိလေးပါး (ဥစ္စာလေးပါး) ခွဲခြားဟောကြားရမယ်။ နိမိကဏ္ဍသုတ် ဆိုတာ နိမိက ဥစ္စာ၊ ကဏ္ဍက အဲဒီ ဥစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြားဖော်ပြတဲ့သုတ်၊ ဒီသုတ် တရား ဟောရမယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူပြီး အားလုံး ဆွမ်းကပ်ပြီး ရေစက် မိုးစက်ချပြီး တရားဟောဖို့အချိန်ရောက်တော့ နိမိကဏ္ဍခေါ်သော ဒီသုတ္တန်ကို သေဋ္ဌေး အား တရားနာခံ ထားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

၁။ နိမိ နိဓေတိ ပုရသော၊ ဂမ္ဘီရေ သြဒကန္တိကေ။
အထွေ ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နေ၊ အတ္တာယ မေ ဘဝိဿတိ။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ပုရသော=အမျိုးကောင်းသား အမြော်အမြင် ကြီးတဲ့ မင်းယောက်ျားသည်။ ဂမ္ဘီရေ=နက်စွာထသော။ သြဒကန္တိကေ=ရေနှင့်နီးကပ် အောက် မြေအရပ်၌။ နိမိ=ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာကို။ နိဓေတိ=မြုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းပေး၏။

သေဋ္ဌေး ... အမြော်အမြင် အဆင်ခြင်ရှိတဲ့ ယောက်ျားသည် ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ရတနာကို နက်စွာသော မြေအရပ်၌ (ဘယ်လောက်နက်သလဲဆိုလျှင်) နောက်တစ်တောင်လောက် တူးလိုက်လျှင် ရေထွက်တော့မယ်လို့ ဆိုရလောက်အောင် နက်စွာသော မြေအရပ်၌ လုံလုံခြုံခြုံ ထို ရွှေ ငွေ ရတနာဥစ္စာကို မြုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုပါစို့။ ဤအရာ၌ ဥစ္စာသည် လေးမျိုးရှိတယ်။ ဥစ္စာလေးမျိုးကို နားလည်ပါ။

ဥစ္စာလေးမျိုး

- (၁) ထာဝရဥစ္စာ - ဒီနေရာမှာ ထားလျှင် ဒီနေရာမှာပဲ ဘယ်မှ ရွှေ့ရှား မသွားတတ်တဲ့ လယ်ယာ မိုးမြေ တိုက်တာ နေအိမ် ရွှေငွေ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ အသုံးအဆောင် အစရှိတဲ့ မိမိပိုင်သည့် သက်မဲ့ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ထာဝရဥစ္စာလို့ခေါ်တယ်။
- (၂) စင်္ဂမဥစ္စာ - တရွှေ့ရှားရှား တလှုပ်ရှားရှား သွားလာတတ်တဲ့ မိမိပိုင်သော ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား ကျွန်ယောက်ျား ကျွန်မိန်းမ အစရှိတဲ့ သက်ရှိပစ္စည်းများကို ဇင်္ဂမဥစ္စာလို့ ခေါ်တယ်။
- (၃) အင်္ဂသမဥစ္စာ - မိမိရဲ့ ဦးခေါင်း လက် ခြေ အင်္ဂါများသည် မိမိအရှေ့ သွားလျှင် အရှေ့ပါ၊ အနောက်သွားလျှင် အနောက်ပါ၊ တောင်သွားလျှင် တောင်ပါ၊ မြောက် သွားလျှင် မြောက်ပါနေသလို မိမိတတ်သိသော နှုတ်မူပညာ လက်မူပညာများက လဲပဲ မိမိသွားရာ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အရပ်တို့သို့ ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါတတ်တဲ့အတွက် ထိုမိမိတတ်သိတဲ့ နှုတ်မူပညာ လက်မူပညာများကို အင်္ဂသမဥစ္စာလို့ ခေါ်တယ်။ (ဦးခေါင်း လက် ခြေ အင်္ဂါတို့နှင့်တူတဲ့ ဥစ္စာပေါ့)။

(၄) အနုဂါမိကဥစ္စာ=ဆိုခဲ့ ပြီးသော ရွှေ ငွေ အစရှိတဲ့ သက်မဲ့ ထာဝရဥစ္စာတွေ၊ ဆင် မြင် ကျွဲ နွား အစရှိတဲ့ သက်ရှိ ဇင်္ဂမဥစ္စာတွေ၊ မိမိတတ်သိတဲ့ နှုတ်မှုပညာ လက်မှု ပညာဆိုတဲ့ အင်္ဂုသမဥစ္စာတွေ - ဒီဥစ္စာသုံးမျိုးဟာ ဒီဘဝမှာ အလွန်ဆုံးလိုက်လျှင် မိမိသေသည် အထိသာပဲ လိုက်မယ်။ သေတဲ့နောက် သူတို့ မလိုက်တော့ဘူး။ ဒီ ဘဝမှာ နေရစ်ခဲ့ကြတာပဲ။ ကိုယ်က ဒါတွေကို ပစ်သွားရတာပဲ။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ တမလွန်လောကမှာ အနာဂတ် သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက် က အရိပ်ပမာ တကောက်ကောက် လိုက်ပါတတ်တဲ့ ဒါနကောင်းမှု၊ သီလကောင်းမှု၊ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာကောင်းမှု၊ ဒီကောင်းမှု လေးပါးကိုတော့ အနုဂါမိက ဥစ္စာခေါ်တယ် ဒါယကာသေဋ္ဌေး။

အဲဒီဥစ္စာလေးမျိုးတွင် ယခုမြေထဲ မြုပ်နှံတယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္စာက ထာဝရဥစ္စာ စာရင်း ထဲမှာပါတဲ့ ရွှေငွေကို ပြောနေတယ်။

ပုရိသော=အမျိုးကောင်းသား အမြော်အမြင်ကြီးတဲ့ မင်းယောက်ျားသည်။ ဂမ္ဘီရေ= နက်စွာထသော။ သြဒကန္တိကေ=ရေနှင့်နီးကပ် အောက်မြေအရပ်၌။ နိမိ=ထာဝရဥစ္စာ ရွှေ ငွေ ရတနာကို။ နိဓေတိ=မြုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းပေး၏။

ဥစ္စာမြုပ်နှံရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် ၂ မျိုး

ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ထာဝရဘဏ္ဍာကို မြေထဲ သိမ်းဆည်းတာဟာ ရည်ရွယ်ချက် ရှိတယ် ဒါယကာသေဋ္ဌေး။

- (၁) အကျိုးရဖို့ မျှော်လင့်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု။
- (၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု။

ဤရည်ရွယ်ချက် နှစ်မျိုးတို့တွင် (၁) အကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာ ဘုရား ဖော်ပြတော်မူလို၍ -

အတ္ထေ ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နေ၊ အတ္တာယ မေ ဘဝိဿတိ - လို့ ဟောတော်မူတယ်။

မေ=ငါ့အဖို့ရာ။ အတ္ထေ ကိစ္စေ=အကျိုးရှိအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်သော ကိစ္စကြီးငယ် အသွယ်သွယ်သည်။ သမုပ္ပန္နေ=ဖြစ်ပေါ်လတ်သည်ရှိသော်။ မေ၊ ငါ၏=အတ္တာယ။ ဥစ္စာ ပွားတိုး အကျိုးအလို့ငှါ။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ ဣတိ ဝါ=ဤသို့၊ နလုံးပိုက် ၍လည်းပဲ။ နိဓေတိ=မြုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတတ်ပေ၏။

အကျိုးရရှိ မျှော်ကိုးတယ်ဆိုတာ “ခုအချိန်သည် ရောင်းလို့ ဝယ်လို့ ရင်းလို့ နှီးလို့ မကောင်းသေးဘူး၊ နံနက်တစ်မျိုး နေ့တစ်မျိုး ညတစ်မျိုး နက်ဖြန်တစ်မျိုး နောက်တစ်နေ့ တစ်မျိုး အမျိုးမျိုးဈေးတွေ မတည်ငြိမ်တဲ့အခါမှာ သွားပြီးတော့ မြောက်မြားစွာ ရင်းနှီးလုပ် ကိုင်လို့ရှိယင် အဆင်မသင့် အခွင့်မလျော်ပါက အရင်းပါ ပြုတ်ပြီး ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ ရောင်းကောင်း ဝယ်ကောင်း တည်ငြိမ်သော အချိန်အခါ ရောက်လိမ့်အုန်းမည်။ အခွင့်ကောင်းရတဲ့အခါကျမှ ငါ ဤဥစ္စာတို့ကို အရင်းအနှီးပြု၍ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား မြောက်မြားစွာသော အတိုးဥစ္စာကို ရစေမယ်”

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ထာဝရဏာကို မြေထဲမှာ မြှုပ်တတ်တယ်။ ဒါဟာ ရည်ရွယ်ချက် တစ်ပါး။

အကျိုးမဲ့ကို ပယ်လိုခြင်း၌ ရည်ရွယ်ချက် ၅ မျိုး

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်။ သူ့ကျတော့ ၅-ခု ဟောပြတ်မှုတယ်။

- ၂။ ရာဇတော ဝါ ဒုရုတ္တဿ၊ စောရတော ပီဠိတဿ ဝါ။
- ဣဏဿ ဝါ ပမောက္ခာယ၊ ဒုဗ္ဗိက္ခေ အာပဒါသ ဝါ။
- ဧတဒတ္တာယ လောကသ္မိံ၊ နိဓိ နာမ နိဓိယျတိ။

(က) ဒုရုတ္တဿ=သူတဘက်သား ကုန်းတိုက်စကား ပြောကြားအပ်သော ငါ့အဖို့ရာ။ (ဥပ္ပန္နတော=မတော်တဆ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့)။ ရာဇတော ဝါ=မင်းဘေးမှလဲ။ ပမောက္ခာယ=လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤတိ ဝါ=ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍လဲပဲ။ နိဓိယျတိ=မြှုပ်နှံသို့မှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားရန် ရည်ညွှန်းချက်ကို ၅ မျိုး ဖော်ပြတယ်။ “ဪ လောကမှာ နေရ မလိုတစ်ဝက် လိုတစ်ဝက်၊ ငါကောင်းစားတာကို မလိုတမာ အပိုင်းကနေပြီး မင်းများနဲ့ အထင်မှားအောင် ကုန်းတိုက်စကား ပြောကြားလို့ မင်းများ ငါ့အပေါ်မှာ အထင်မှားလို့ ငါ့ထံမှောက် မင်းဘေးစိုးဒဏ် ရောက်လာနိုင်တယ်၊ ရောက်လာလျှင် ထိုမင်းဘေးစိုးဒဏ်က လွတ်မြောက်အောင် သုံးစွဲရမယ်” ဤရည်ရွယ်ချက်နဲ့လည်းပဲ မြှုပ်နှံသို့မှီး သိမ်းဆည်းတတ်တယ်။

(ခ) ပီဠိတဿ=အကျဉ်းအကြပ် နှိပ်စက်အပ်သော ငါ့အဖို့ရာ။ စောရတော=လူဆိုး သူရိုးဘေးမှ။ ပမောက္ခာယ=လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

“လောကမှာ နေရတယ်ဆိုတာ ရန်သူတွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတဲ့ကြားထဲမှာ လူဘုံဆိုတာ နေရ၊ မတော်လို့ လူဆိုးသူခိုး ငါ့ကိုလက်ဦးသွားလို့ သူတို့နှိပ်စက်ယင် ငါ့အသက်ကို ဒီဥစ္စာ ရွှေငွေနဲ့ လွတ်မြောက်အောင် ရွက်ဆောင်မယ်” ဤရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မြှုပ်နှံသိုမှီးတတ်တယ်။

(ဂ) ဣဏဿ=ကြွေးမြီမှ။ ပမောက္ခာယ=လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ ဣတိ ဝါ = ဤသို့၊ နှလုံးပိုက်၍လဲပဲ။ နိဓိယျတိ = မြှုပ်နှံသိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

“ဘဝမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်တတ်တာဟာ ကြွေးမြီပဲ၊ ကြွေးမြီနှိပ်စက်လာယင် စိတ်မချမ်းသာ ကိုယ်မချမ်းသာ၊ သံသရာပါလို့လဲ မကိုက်၊ အဲဒီတော့ ကြွေးမြီတင်လျှင် ထိုကြွေးမြီဘေးမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်စေရမယ်” ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ရွှေ ငွေ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းတတ်တယ်။

(ဃ) ဒုဗ္ဗိက္ခေ=ထမင်းအစာ ခေါင်းပါးသောအခါ၌လည်းကောင်း။

(င) အာပဒါသု ဝါ=ရေဘေး မီးဘေး သင့်ရောက်သောအခါတို့၌လည်းကောင်း။

ပမောက္ခာယ=ဒုဗ္ဗိက္ခဘေး ရေမီးဘေးမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ရန် အလို့ငှာ။ ဘဝိဿတိ = ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ (ဝါ) ဖြစ်အောင်ဟု လည်းကောင်း။ နိဓိယျတိ= မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

“ဒုဗ္ဗိက္ခဘေး ရောက်လာခဲ့သော် လည်းကောင်း၊ ရေဘေး မီးဘေး ရောက်လာခဲ့သော် လည်းကောင်း၊ ငါ့ကိုငါ အဆင်းရဲမခံဘူး။ ဒီဘေးတွေက ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ချမ်းသာရောက်အောင် ဒီရွှေငွေဥစ္စာကို ငါသုံးမယ်” ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ မြှုပ်နှံတယ်။
ခြုံလိုက်လျှင်တော့ -

(၁) ကောင်းကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက်

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်။ ဒီနှစ်ချက်ပဲ။

လောကသို့=လောက၌။ ဧတဒတ္တာယ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ကောင်းကျိုးကို ရဖို့ရန် အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ရန် အလို့ငှာ။ နိဓိ နာမ=ထာဝရဥစ္စာ ရွှေငွေရတနာမည် သည်ကို။ နိဓိယျတိ=မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

အေး - သူသူငါငါ ဥစ္စာပစ္စည်း ပိုလျှံလာလျှင် သိမ်းဆည်းတော့ သိမ်းဆည်းတာပဲ။ အဲဒီ သိမ်းဆည်းထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကိုတော့ “ကိုရင် ပြောပြစမ်းပါ” ဆိုလျှင် ရည်

ရွယ်ချက်ကတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အတိအကျ ပြောပြတတ်ခဲ့တယ်နော်။ မြတ်စွာဘုရားက အလိမ္မာသင်ပေးတဲ့အတွက် ယခုတော့ ပြောတတ်ပြီ ဆိုပါစို့၊ ဥစ္စာပစ္စည်း သိမ်းဆည်းတာဟာ-

(၁) ကောင်းကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက်

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်၊ အတိုချုပ် ဒီနှစ်ပါးပဲတဲ့။

ဤတွင် (၁) ကောင်းကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက် ဆိုတာလဲပဲ အမျိုးမျိုးပေါ့လေ။ ဒီဥစ္စာကို ရင်းနှီး၍ ဥပမာပုံ - အတိုးအပွားပေးစားမယ်။ ဒါမှမဟုတ်ယင် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမယ်။ ဒါမှမဟုတ် ဥပမာပုံ-လယ်မြေစသည် ဝယ်ပြီးတော့ လုပ်ကိုင်မယ်စသည်။ ဒီတော့မှ တိုးပွားခဲ့တယ်။ ဟိုအကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက်တွေကတော့ အမျိုးမျိုးပေါ့။

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ကလဲ အမျိုးမျိုး၊ အမျိုးမျိုးကိုတော့ ဉာဏ်ရှိသလောက်ပြော။ နှစ်ပါးစုံ အမျိုးမျိုးကို ခြုံလိုက်လျှင် ဒီနှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ (၁) အကျိုးရဖို့ ရည်ရွယ်ချက် (၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်။ ဒီရည်ရွယ်ချက်နှစ်ပါးဖြင့် ရွှေငွေ ဥစ္စာရတနာကို သူ့သူငါငါ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်တဲ့ ရွှေငွေရတနာသည် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်အားလုံးကို အကုန်အောင်မြင် ပြီးမြောက်စေတော့သလား၊ ဒီလိုလဲ တစ်ဆင့် မေးရမယ်။ အဲဒီအတွက် မေးပြီးလျှင် အဖြေကို ဖြေရမယ်။ အဖြေကား -

၃။ တာဝ သုနိဟိတော သန္တော၊ ဂမ္ဘီရေ သြဒကန္တိကေ။

န သဗ္ဗော သဗ္ဗဒါ ဧဝ၊ တဿ တံ ဥပကပ္ပတိ -
လို့ပဲ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြား ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ဂမ္ဘီရေ=နက်စွာထသော။ သြဒကန္တိကေ=ရေနှင့်နီးကပ် အောက်မြေအရပ်၌။ (ရှေးတုန်းကတော့ မြေကြီးထဲမှာပဲ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းကြတာ များတယ်။) တာဝ=သို့စဉ်ကလောက် ရည်ရွယ်ချက်ကြီးစွာဖြင့်။ သုနိဟိတော=ကောင်းစွာ သိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ သန္တော=ဖြစ်စေကာမူ။ သဗ္ဗော=ခပ်သိမ်းညံ့အလုံးစုံသော ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာသည်။ သဗ္ဗဒါ ဧဝ=ခပ်သိမ်းသော အကျိုးနှစ်ပါးကို။ န ဥကပ္ပတိ=မချဇကန် မပြီးစေနိုင်။

မြှုပ်နှံဥစ္စာ ပျောက်ဆုံးခြင်းအကြောင်း ၅-ပါး

ဇကန်မှမျှ ပြီးစေနိုင်တယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးတဲ့။ ပြီးစေတတ်တာ တချို့တစ်ဝက်ရှိမယ်၊ မပြီးစေတတ်ဘာကလဲ တချို့တစ်ဝက်ရှိမယ်။

မပြီးစေတတ်ပုံက ဘယ်လိုများ ဖြစ်တတ်လို့တုန်းလို့ မေးရန်ရှိလို့ -

၄။ နိမိ ဝါ ဌာနာ စဝတိ၊ သညာ ဝါဿ ဝိမုယုတိ။

နာဂါ ဝါ အပနာမေန္တိ၊ ယက္ခာ ဝါပိ ဟရန္တိ နံ။

၅။ အပ္ပိယာ ဝါပိ ဒါယာဒါ၊ ဥဒ္ဓရန္တိ အပ္ပဿတော။

ယဒါ ပုညက္ခယော ဟောတိ၊ သဗ္ဗ မေတံ ဝိနဿတိ။

နိမိ ဝါ=မိမိမြုပ်နံ့ သို့မှီးသိမ်းဆည်းထားတဲ့ ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာကသော်မူလည်း။

ဌာနာ=မိမိမြုပ်နံ့သို့မှီး သိမ်းဆည်းရာ အရပ်ဌာနမှ။ စဝတိ=အရပ်တစ်ပါး ရွှေ့ရှား၍ လည်း သွားတတ်၏။ (၁)

(သတိပြုဖို့ပေါ့လေ၊ ဥစ္စာပျောက်ပြီဆိုလျှင် ငရဲကြီးကုန်တတ်တယ်။ ဘာပြောသလဲ၊ ကိုယ့်ဥစ္စာ ပျောက်ပြီဆိုလျှင် ငဖြူ ယူနီးနီး၊ ငနီ ယူနီးနီးနဲ့ တစ်ခါတည်း တောင်ယိုး မြောက်ယိုး ယိုးစွပ်ကုန်ကြတယ်။ ယိုးစွပ်ကတည်းကိုက အကုသိုလ်တွေ ပွားကုန်တယ်။ ဒါကြောင့် “ဥစ္စာပျောက် ငရဲကြီး” ဆိုတဲ့ စကားပုံ ပေါ်လာတယ်။ ဥစ္စာရဲ့ ပျောက်ခြင်း အကြောင်းကို လုံလုံလောက်လောက် မိမိက စဉ်းစားမထားလျှင် အကုသိုလ်ဖြစ်တတ် တယ်။ ယခု မြတ်စွာဘုရားက ဥစ္စာရဲ့ ပျောက်ခြင်းအကြောင်းတွေကို ပြည့်စုံစွာ ဟောပြ နေတယ်။ မိမိသုံးစွဲဖို့ ကံအကြောင်းတွေကို ကုန်သွားလျှင် (၁) ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ရတနာ တွေကိုကလဲ ကိုယ်မြုပ် ထားတဲ့နေရာမှ အရပ်တပါးသို့ သူ့အလိုလို ရွှေ့သွားတတ် တယ်တဲ့။)

ဒါကြောင့် ရှေးကလူကြီးတွေဟာ ဥစ္စာမြုပ်တော့မယ်ဆိုလျှင် အိုးဘေးကို အောက်က ဖောက်ပြီး မီးသွေးမှုန့်ထောင်းထည့် ပြာမှုန့်ထောင်းထည့်ပြီးမှ အဲဒီအပေါ်က ရွှေ ငွေ ဥစ္စာကို ထည့်ပြီး စလောင်းပုံးနှင့်ပုံးပြီး မြေထဲ မြုပ်ကြတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ဘယ်လို လဲဆိုလျှင် မတော်တဆ အဲဒီ ရွှေအိုး ငွေအိုး ရွှေ့သွားလျှင် မီးသွေးကြောင်း ပြာကြောင်း ကလေးက ထင်နေအောင်။ အဲဒီ မီးသွေးကြောင်း ပြာကြောင်းကလေး လမ်းအတိုင်း လိုက်ပြီး တူးဖော်နိုင်အောင် ထည့်တတ် မြုပ်တတ်ကြတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ဒါပါပဲ။ ဒါကိုမြင်သဖြင့် “ဩ ဥစ္စာကလဲ သူ့ဘာသာသူ အရပ်တပါး ရွှေ့လျားသွားတတ် တယ်”လို့ သိရတာပေါ့။

ဝါ=သို့မဟုတ်။ အဿ=ထိုဥစ္စာရှင်၏။ သညာ=အမှတ်သညာကသော်မူလည်း။ ဝိမုယုတိ=မိန်းမောတွေဝေ မေ့ပျောက်၍ နေတတ်ပေ၏ (၂)

ဒါက ၂-နံပါတ်အကြောင်း၊ ကိုယ်သုံးဖို့ ကံကုန်လာပြီဆိုလျှင် ကိုယ်မြှုပ်နှံထားတဲ့ နေရာကို ကိုယ်မမှတ်မိဘဲ ရှိတတ်တယ်တဲ့၊ မြှုပ်တာက အိမ်ရှေ့မှာ မြှုပ်တယ်၊ အိမ်နောက်မှာ မြှုပ်မိသလိုလို၊ အိမ်ခေါင်းရင်းမှာ မြှုပ်မိသလိုလို၊ အိမ်ခြေရင်းမှာ မြှုပ်မိသလိုလို ကိုယ်မြှုပ်တဲ့ နေရာကို ကိုယ်မမှတ်မိတာဟာ ကိုယ့်ကံအဟုန် ကုန်လာလို့ပဲ။ ဒီအကြောင်းကြောင့်လဲ ရှာမတွေ့တာ ဖြစ်နိုင်တယ်။

နဂါ ဝါ အပနာမေန္တိ = နတ်နဂါးတို့ကသော်မူလည်း အရပ်တစ်ပါး ဖယ်ရှားတတ်ကုန်၏။ (၃)

ကိုယ့်ကံမကောင်းလျှင် နတ်နဂါးများကသော်လဲပဲ ဒီ ရွှေ ငွေ ဥစ္စာကို အရပ်တစ်ပါး ဖယ်ရှားပစ်တတ်တယ်။

နံ=ထိုဥစ္စာကို။ ယက္ခ ဝါပိ=ဘုမ္မစိုး ယက္ခနတ်တို့ကသော်မူလဲ။ ဟရန္တိ=အရပ်တစ်ပါး ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကုန်၏။ (၄)

အရပ်ခေါ် ဥစ္စာစောင့်၊ ဘုမ္မစိုး ယက္ခနတ်များကသော်လဲပဲ ဒီဥစ္စာကို အရပ်တစ်ပါး ကိုယ်မသိခင် ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကြတယ်။

အပဿတော=မိမိမြင်ခင်။ အပ္ပိယာ=မချင်မနှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဒါယာဒါ ဝါပိ=အမွေခံတို့ကသော်မူလည်း။ ဥဒ္ဓရန္တိ=တူးဖော်ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကုန်၏။ (၅)

ကိုယ်မြင်ခင် ကိုယ်မပေးချင်တဲ့ လူများကသော်လဲပဲ တူးဖော်ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကြတယ်။

အကြောင်း ၅-ချက် ရှိတယ်။

- (၁) ရွှေ ငွေ ကိုယ်၌ကလဲပဲ သူ့ဘာသာသူ အရပ်တစ်ပါး ရွှေ သွားတတ်တယ်။
- (၂) ကိုယ်ကသော်လဲပဲ မြှုပ်နှံထားတဲ့နေရာကို မမှတ်မိဘဲ ရှိတတ်တယ်။
- (၃) နတ်နဂါးများ။
- (၄) ဘီလူး ယက္ခ ဘုမ္မစိုး နတ်များကသော်လဲပဲ အရပ်တစ်ပါးသို့ ယူဆောင် သွားတတ်ကြတယ်။
- (၅) ကိုယ်မပေးချင်တဲ့ လူများကသော်လဲပဲ ကိုယ်မြင်ခင် တိတ်တဆိတ် တူးဖော်၍လဲ ယူသွားတတ်တယ်တဲ့။ ဥစ္စာပျောက်တဲ့ နေရာမှာ အကြောင်း ၅- ပါး ရှိတယ်။

ဥစ္စာပျက်စီးခြင်း အကြောင်းရင်း

ဥစ္စာပျောက်တိုင်း ပျောက်တိုင်း ၅-ခုမြောက် အကြောင်းချည့်ပဲ စွဲလမ်းပြီးတော့ ငဖြူ ယူမှာပဲ ငနီယူမှာပဲလို့ချည်း မစွပ်စွဲနဲ့တဲ့၊ စွပ်စွဲလျှင် အကုသိုလ်များ ငရဲပွားတယ်။ ကံ-ဒါဖြင့် အတိုချုပ် လိုရင်းချုပ် ဥစ္စာပျောက်ရခြင်းရဲ့ အခြေခံအကြောင်းရင်းက ဘယ်သူလဲ ဆိုတော့ -

ယဒါ ပုညက္ခယော ဟောတိ၊ သဗ္ဗမေတံ ဝိနဿတိ - တဲ့။

ယဒါ=အကြင်အခါ၌။ ပုညက္ခယော=ကုသိုလ်ကံ အဟုန်ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ တဒါ=တို့သို့ မိမိရဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ အဟုန်ကုန်သောအခါ၌။ ဧတံ သဗ္ဗ= လိုအလုံးစုံသော ရွှေငွေ ဥစ္စာ ရတနာသည်။ ဝိနဿတိ=ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်ပျက် ခြင်းမလှ ပျက်တတ်ပေ၏။

ကိုယ့်ကံအဟုန် ကုန်ပြီဆိုယင် မိမိမှာရှိတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဥစ္စာအကုန် ဘယ်လို ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းတယ်လို့ ပျက်စီးကုန်မှန်း မသိအောင် ပျက်စီးတတ်တယ်။ ပျောက်ကုန် တတ်တယ်။

ပျက်စီးခြင်းနှစ်မျိုး

အဲဒီ ပျက်စီးတဲ့နေရာမှာ (၁) အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီးခြင်းက တစ်မျိုး (၂) နောက်ဆက်ပို့ အသွင်တစ်မျိုး ပြောင်းပြီး ပျက်စီးတာမျိုးလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီနှစ်မျိုး မှာ ၁-အမှတ်ပြ အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီးတာကတော့ မိမိအသိသားပဲ။ ၂- အမှတ်ပြ အသွင်တစ်မျိုး ပြောင်းပြီး ပျက်စီးပုံကို မှန်းကြည့်ရအောင် ဗဟုသုတ ကြည့် ကြရအောင်။

ကိသာဂေါတမိ ဝတ္ထုအကျဉ်း

ကံကုန်၍ ရွှေငွေက မီးသွေးဖြစ်ရပုံ

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်တုန်းက သာဝတ္တိပြည်သား ကုဋေလေးဆယ် ကြွယ်ဝတဲ့ သေဋ္ဌေးတစ်ယောက်ဟာ သေဋ္ဌေးအဆောင်အယောင် အခမ်းအနားနှင့် ခမ်းခမ်းနားနား နေရင်းက ရက်၊ လ၊ နှစ်ပေါင်း အတော်ကလေး ကြာညောင်းလို့ သူ့ကုသိုလ်ကံ အဟုန် ကုန်လာတဲ့ အခါကျတော့ သူ့မှာရှိသမျှ ရွှေငွေဥစ္စာတွေဟာ အကုန်လုံး မီးသွေးခဲတွေ

ချည်း ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဟိုသေတ္တာလှုပ်ကြည့်လဲ မီးသွေးခဲ၊ ဒီသေတ္တာလှုပ်ကြည့်လဲ မီးသွေးခဲ၊ အားလုံး မီးသွေးခဲတွေချည်း ဖြစ်ကုန်တယ်။

အဲဒီလို မီးသွေးခဲတွေချည်း ဖြစ်ကုန်တော့ သူ “ငါတော့ ဘဝဆုံးပြီ၊ သွားပြီ” လို့ စိတ်ဆင်းရဲနေစဉ် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ရောက်လာ၍ သူ့မျက်နှာပျက်နေသည်ကို မြင်၍ သူငယ်ချင်း “မင်းမျက်နှာပျက်တာဟာ ဘာဖြစ်လို့တုန်း” မေးတော့ “မပြောနဲ့ တော့ကွာ၊ ကုဋေလေးဆယ်လုံး မီးသွေးတုံးချည်း ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ကြည့်တော့” ဆိုပြီး သူ့က သေတ္တာတွေကို အကုန်ပြုလိုက်တယ်။

အဲဒီ သူငယ်ချင်းက ဆင်ခြင်တတ်တဲ့ သူငယ်ချင်းဖြစ်လေတော့ “သူငယ်ချင်း၊ ကံမကောင်းလျှင် ဥစ္စာပျက်မြဲပဲ။ ပျက်ပေမယ်လို့ အစပျောက် အနပျောက် ပျက်သွားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီမယ် ပစ္စည်းအစအန ကျန်ရစ်သေးတယ်။ အသွင်ပြောင်းသွားတယ်။ နောက်ဆက်မျှော်လင့်စရာ ရှိသေးတယ် သူငယ်ချင်း။ ဒါတွေစိတ်မပျက်နဲ့၊ ငါအကြံပေးမယ်။ အဲဒီ မီးသွေးခဲတွေကို ဗန်းထဲ စကောထဲ ထည့်ပြီးလျှင် လမ်းသွားလမ်းလာများ မြင်လောက်အောင် မိမိအိမ်ထဲက တစ်နေရာရာမှာ ခင်းပြီးတော့ပြထား၊ လမ်းသွားလမ်းလာတွေထဲက “ဟင် သေဋ္ဌေးကလည်း မီးသွေးတွေကို စကောကြီးထဲ ဗန်းကြီးထဲ ထည့်ထားလိုက်တာ” ဟုဆိုလျှင် အဲဒီလူဟာ ဘုန်းကံရှင် မဟုတ်ဘူး။ “ဟာ မီးသွေး ရှိတော့ မီးသွေးပဲထည့်ရတာပေါ့” လို့သာ ပြောလိုက်ပါ။ ဒီလိုထားရာက တစ်ဦး တစ်ယောက်ကများ “ဘယ့်နယ်ကြောင့် ရွှေတွေ ငွေတွေကို လူမြင်အောင် ထားရတာလဲ” လို့ ပြောလာလျှင် အဲဒီလူဟာ ဒီပစ္စည်းတွေ ကို သုံးစွဲဖို့ ကံပါတဲ့ ဘုန်းရှင်ကံရှင် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့လျှင် မင်းရဲ့ချွေးမပြုလိုက်ပါ။ အမျိုးသား ဖြစ်ခဲ့လျှင် မင်းရဲ့သမက် ပြုလိုက်ပါ။ သူအုပ်ချုပ်ပြီးတော့ မင်းတို့လဲ ချမ်းချမ်းသာသာ သုံးပေါ့” လို့ အကြံပေးစကား ပြောကြားတယ်။

ကံအဟုန်ကြောင့် မီးသွေးက ရွှေငွေဖြစ်ပုံ

သေဋ္ဌေးကလည်း “ဒီနည်းကောင်းတယ်” ဆိုပြီး ပစ္စည်းတွေကို မီးသွေးတွေကို ဗန်းထဲထည့်ပြီး လမ်းသွားလမ်းလာများ မြင်လောက်အောင် အိမ်ထဲက ပြထားတယ်။ လမ်းသွားလမ်းလာတွေက မြင်တော့ “ဘယ့်နယ် သေဋ္ဌေးကလဲ မီးသွေးတွေကို ဗန်းထဲ ထည့်ပြထားတယ်လို့” ဟု ပြောကြတဲ့အခါ သေဋ္ဌေးက “မီးသွေးရှိလို့ မီးသွေးကို ပြတာပေါ့” ဟု ပြန်ပြောတယ်။ ဒီလူဟာ ဘုန်းကံရှင် မဟုတ်ဘူးဆိုပြီးဖော့ ပြီးလွယ်အောင်

ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ထားရာက ရက်ပေါင်း လပေါင်း အချိန်ကလေး တော်တော်ညောင်းလာတော့ အိမ်ရှေ့မှာ အမျိုးသမီးကလေးတစ်ယောက် ရောက်လာ တယ်။ နာမည်က “ကိသာဂေါတမီ” တဲ့။ ကိသာဂေါတမီဆိုတာ နယ်နယ်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး။ ပစ္ဆိမဘဝိကသူ ရဟန္တာထေရီမ ကလေးဖြစ်ရမယ့် အမျိုးသမီးပေါ့။

ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ ပစ္ဆိမဘဝိက၊ နောင်တစ်ချိန်မှာ သူဟာ ကိသာဂေါတမီရဟန္တာ ထေရီ ဖြစ်မယ့် အမျိုးသမီး၊ မိဘမှည့်တဲ့ နာမည်က “ဂေါတမီ”။ သို့သော် အသားအရေ ကြုံလို့ခေါင်းပါးလို့ သူ့ကို “ကိသာဂေါတမီ” လို့ အရပ်က ခေါ်ကြတယ်။ ကိသာဂေါတမီ အမျိုးသမီးလေး အိမ်ရှေ့ ရောက်လာပြီးတော့ သူက အလန့်တကြား ပြောတယ်။ “အို အဖေတို့ အမေတို့ ဘယ်နှယ် ရွှေငွေတွေကို လူမြင်အောင် ဘာပြုလို့ ပြထားရတာတုန်း” လို့ ကလေးမက ပြောတော့ သေဋ္ဌေးက “ဘုန်းရှင်တော့လာပြီ” ဟု ဆင်ခြင်မိပြီး “သမီး ဘယ်မှာလဲဟဲ့ ရွှေငွေတွေ” ဆိုတော့ အမျိုးသမီးလေးက ဗန်းထဲက လက်ညှိုးထိုးပြ ပြီးတော့ “ဟိုမှာ ရွှေတွေ ငွေတွေ အမြင်သားပဲဟာ၊ ဘာပြုလို့ လူတွေမြင်အောင်ထားရ သလဲ” လို့ ပြောတယ်။

(ကလေးမ အဲဒီလို ပြောတဲ့အချိန်မှာ သေဋ္ဌေးမျက်စိထဲမှာတော့ မီးသွေးပဲ မြင်နေရ တယ်။ ကလေးမ မျက်စိထဲမှာတော့ ရွှေငွေပဲ မြင်နေရတယ်။ သို့သော် ကလေးမ လက်နှင့် မကိုင်သေးခင် ရွှေငွေက သေဋ္ဌေးအဖို့ရာ ရွှေငွေအဆင်း မပေါ်သေးဘူး ကံဆို တာ အင်မတန် ဆန်းကြယ်ပါတယ်။)

သေဋ္ဌေးက ‘သမီး၊ ဒါဖြင့် အဲဒီ ရွှေငွေတွေကို ယူခဲ့ပါ’ ဆိုလို့ ကလေးမကလေးက အဲဒီလင်ဗန်းကို လက်နှင့်လဲ ကိုင်လိုက်ရော ရွှေငွေတွေဟာ မူလဇာတိအတိုင်း ပြန်ဖြစ် ပေါ်လာတယ်။ သေဋ္ဌေးလည်း အံ့အားသင့်ပြီးတော့ ဘုန်းရှင်ကံရှင်ပဲဆိုပြီး ကလေးမကို ချွေးမပြုလိုက်တယ်။ ချွေးမလုပ်ပြီး အဲဒီ မီးသွေးခဲဖြစ်နေတဲ့ ရွှေသေတ္တာ ငွေသေတ္တာတွေ ကို “ငါ့သမီး အကုန်လုံး လျှောက်ကိုင်လိုက်ပါ” ဆိုလို့ ကလေးမ လက်ဖြင့် ကိုင်လိုက် လျှင်ပင် ရွှေတွေ ငွေတွေ မူလရုပ်အတိုင်း ပြန်ဖြစ်လာတယ်။ ဒီကလေးမကလေး စီမံ ခန့်ခွဲတဲ့အတိုင်း ချမ်းချမ်းသာသာ သုံးစွဲကြရတယ်။

အဲဒီဝတ္ထုကို ထောက်သဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်း ပြုန်းတီးပျက်စီးခြင်းသည် -

- (၁) အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီးခြင်းတစ်မျိုး၊
- (၂) အရောင်အသွေး ပြောင်းလဲပျက်စီးခြင်းတစ်မျိုး။

အဲဒီလို နှစ်မျိုးရှိပါကလားလို့ မှတ်သား ဗဟုသုတ ရှိကြရမယ်။ ဒါဖြင့်ယင် ဒီ ထာဝရဇနီမခေါ်တဲ့ သက်မဲ့ဥစ္စာ သက်ရှိဥစ္စာတွေဟာ စိတ်ချရရဲ့လား။ မချရဘူး။

မပျက်စီးနိုင်သော အနုဂါမိကဥစ္စာ

ကောင်းပြီ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ပြောကြစို့။ မြတ်စွာဘုရားက ထာဝရဥစ္စာ ဇနီမ ဥစ္စာတို့ရဲ့ ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်တဲ့ သဘောတွေကို ဟောပြောပြီး အနုဂါမိကဥစ္စာရဲ့ ကျေးဇူး များပုံကို ဒီသုတ္တန်မှာ ဦးစားပေးပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

၆။ ယဿ ဒါနေန သီလေန၊ သံယမေန ဒမေန စ။
နိမိ သုနိဟိတော ဟောတိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။

ယဿ ဣတ္ထိယာ ဝါ=အကြင် အမျိုးကောင်းသမီး မင်းမိန်းမသည် လည်းကောင်း။ ယဿ ပုရသဿ ဝါ=အကြင် အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားသည် လည်းကောင်း။ ဒါနေန=အလှူဆယ်သင်း ပေးလှူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ သီလေန= သီလသီတင်း ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ သံယမေန=ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်ထိန်းကြောင်း ဖြစ်တဲ့ သမာဓိဖြင့် လည်းကောင်း။ ဒမေန စ=ဣန္ဒြေတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမ ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ပညာဖြင့် လည်းကောင်း။ နိမိ=အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာမျိုး ရတနာအိုး ကို။ သုနိဟိတော=ကောင်းစွာသို့မှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်ပေ၏။

ဒါယကာသေဋ္ဌေ အမျိုးကောင်းသားတစ်ယောက် အမျိုးကောင်းသမီးတစ်ယောက် သည် ဒါနကောင်းမှု၊ သီလကောင်းမှု၊ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာကောင်းမှု - ဤကောင်းမှု ကုသိုလ်လေးမျိုး ကြီးစားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာကို ကောင်းစွာသို့မှီး သိမ်းဆည်းနိုင်တယ်။

အနုဂါမိကဥစ္စာမြှုပ်နှံရာ ခုနစ်ဌာန

ဒီနေရာမှာ မေးဖွယ်ရာတစ်ခု ရှိလာပြန်တယ်။ ပကတိ ရွှေ ငွေ ဥစ္စာကို ဘဏ်တိုက်၌ သိမ်းဆည်းတယ်။ မီးခံသေတ္တာ၌ သိမ်းဆည်းတယ်။ မြေကြီး၌ မြှုပ်နှံသိမ်းဆည်းတယ်။ စိတ်ချရတဲ့နေရာ။ ကောင်းပြီ။ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ဘယ်၌ သို့မှီးသိမ်းဆည်းရမလဲ။ သိမ်းဆည်းရာ ဘဏ်တိုက်ကို ပြစမ်းပါ။ မီးခံသေတ္တာ ကို ပြစမ်းပါ-လို့ မေးရန် ရှိလာပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မြှုပ်နှံသို့မှီး သိမ်းဆည်းရာ ဘဏ်တိုက်ကြီး ခုနစ်လုံး (ဝါ) မီးခံသေတ္တာကြီး ခုနစ်လုံးကို ညွှန်ပြ မဟာကြားတော်

မူခဲပါတယ်။

(၇) စေတီယမိ စ သံဃေ ဝါ၊ ပုဂ္ဂလေ အတိထိသု ဝါ။

မာတရိ ပိတရိ စာပိ၊ အထော ဇေဋ္ဌမိ ဘာတရိ။

စေတီယမိ စ=ဓာတု ဓမ္မ ဥဒ္ဓိဿနှင့် ပရိဘောဂအား လေးထွေပြားသည့် စေတီ၌ လည်းကောင်း။ သံဃေ ဝါ=သံဃာ၌လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလေ ဝါ=ပုဂ္ဂိုလ်၌ လည်းကောင်း။ အတိထိသု ဝါ=မိမိထံမှောက် ရောက်လာသော ဧည့်သည်တို့၌ လည်းကောင်း။ မာတရိ=မွေးမိခင် ကျေးဇူးရှင်၌လည်းကောင်း။ ပိတရိ စာပိ=မွေးသဖခင် ကျေးဇူးရှင်၌ လည်းကောင်း။ အထော=ထိုမှတစ်ပါး။ ဇေဋ္ဌမိ ဘာတရိ=အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး၌ လည်းကောင်း။ နိမိ=ဒါန သီလ ဥစ္စာ ကောင်းမှုရတနာကို။ သုနိဟိတော= ကောင်းစွာ သို့မှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(၁) သိုကြပါစို့ရဲ့ - ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ - လေးထွေပြားတဲ့ စေတီတော်အား ဆီမီးပူဇော်မယ်၊ ပန်းပူဇော်မယ်၊ ရေပူဇော်မယ်၊ စေတီ ယင်္ဂဏဝတ်ကို ပြုမယ်ဆိုလျှင် (စေတီယင်္ဂဏဝတ်ပြုတာက စာရိတ္တသီလ) စေတီတော် အား ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းတာက ဒါနကောင်းမှု၊ အဲဒီလို ပြုတဲ့အခါ စေတီတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ ဒါန သီလ ကောင်းမှု အနုဂါမိကဥစ္စာကို အပ်နံသိမ်း ဆည်းခြင်းဖြစ်တယ်။ စေတီတော်ရင်ပြင်မှာ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် သမာဓိဘာဝနာ ပညာဘာဝနာကို ပွားလျှင် စေတီတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာ ကောင်းမှုဆိုတဲ့ အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာကို မြုပ်နံသို့မှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

(၂) သံဃာအားလှူမယ်၊ သံဃဝေယျာဝစ္စပြုမယ်၊ သံဃာ့ဝတ်ကို ဖြည့်မယ်၊ သံဃာ ရဲ့အထံမှာ သမာဓိ၊ ပညာပွားများမယ်ဆိုလျှင် သံဃာတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ သံဃာတည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာကြီးထဲ၌ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာ ကို မြုပ်နံသို့မှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

(၃) ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား ပူဇော်ခြင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြုခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာ၌ ဒါန၊ သီလ၊ အနုဂါမိကဥစ္စာကို မြုပ်နံသို့မှီး သိမ်းဆည်းခြင်းဖြစ်တယ်။

(၄) အေး - လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ မိမိတို့ထံမှောက် ဧည့်သည်တွေ ရောက်ကြတယ်။ ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်တော်တွေကို “ဧည့် သည်နယ်နော် လာနိုင်ရန်ဧကော”ဟု

မအောက်မေ့ပါနှင့်။ ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်ကို ဧည့်ဝတ်စောင်ဝတ် ကျေအောင်ပြုပါ။ လောကွတ်ပျူငှာ ပြောဆိုတာက စာရိတ္တသီလ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧည့်သည်အား မိမိ တတ်စွမ်းသမျှ ကျွေးမွေး ဧည့်ခံတာက ဒါနကောင်းမှု၊ အဲဒီလိုအခါမှာ မိမိမှာ ဧည့်သည် တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ ဧည့်သည်တည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာ၌ ဒါန သီလ အနုဂါမိက ဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

(၅) လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ အမေရှိတယ်၊ အဖေရှိတယ်၊ အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး ရှိကြ တယ်။ (အစ်ကိုကြီး အဖအရာ၊ အစ်မကြီး အမိအရာ) ထိုအမိအဖ အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး တို့အား ဆိုင်ရာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုခြင်း စာရိတ္တသီလ၊ မိမိတတ်စွမ်းသလောက် ပြုစု ကျွေးမွေးလှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်း ဒါနကောင်းမှုပြုလျှင် အမိတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်။

(၆) အဖတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်။

(၇) အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီးတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်တို့၌ ဒါန၊ သီလ၊ အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စုံသွားပြီ။ သိမ်းဆည်းစရာ နေရာကို မြတ်စွာဘုရားက ၇-ဌာန ညွှန်ပြဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ကဲ ယခု မိမိတို့ လောလောဆယ် ဆိုကြပါစို့။ ဘာကို ပူဇော်နေကြတာလဲ။ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောဖော်ကြားတဲ့ ငါးပါးသော နိကာယဓမ္မက္ခန္ဓာ ဓမ္မစေတီတွေကို ပူဇော်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ စေတီတော်တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ မိမိတို့ရဲ့ ပူဇာဒါန ကောင်းမှု တည်းဟူသော အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတဲ့ပွဲ။

စေတီယူဇာ၊ နိကာယဓမ္မပူဇာ ပြုလုပ်ကြတဲ့အခါမှာ ဆိုင်ရာ ဝေယျာဝစ္စတို့ကို မောရမှန်း ပန်းရမှန်းမသိဘဲ ရွက်ဆောင်ကြီးကုတ် အားထုတ်မှုဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော် စင်တွေ ကျင့်ကြံကြရမယ့် စာရိတ္တသီလ ဖြစ်တယ်။ အေး မိမိတို့သည် စေတီတော် တည်းဟူသော ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ ဘဏ်တိုက်ကြီး၌ ယခု လောလောဆယ် စေတီယ ပူဇာဒါန စေတီယ ဝတ္တဝေယျာဝစ္စကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုတဲ့ စာရိတ္တသီလ၊ ဒီ အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာ နှစ်မျိုးကို မြှုပ်နှံနေကြတယ်လို့ အောက်မေ့ဝမ်းမြောက်ကြပါ အားရလိုက်ကြစမ်းပါ။

အနုဂါမိကဥစ္စာ ဂုဏ်ငါးဖြာ

မြတ်စွာဘုရားက ဘဏ်တိုက်ကြီး ၇ တိုက်ကိုလည်း ညွှန်ပြပြီးပြီ။ မိမိတို့လဲပဲ ထိုက်တန် သလောက် ဒီဘဏ်တိုက်ကြီးတွေမှာ ဒါန၊ သီလ၊ အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာ

တို့ကို မြှုပ်နှံပြီး မြှုပ်နှံဆဲ ရှိနေကြပြီ။ အဲဒီ အနုဂါမိကဥစ္စာတို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ဘယ်လိုရှိတယ်ဆိုတာ ညွှန်ပြဖို့ အခွင့်ရောက်လာပြီ။

၈။ ဒေသော နိမိ သုနိဟိတော၊ အဇေယျော အနုဂါမိကော။

ပဟာယ ဂမနိယေသု၊ ဧတံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ သုနိဟိတော=ကောင်းစွာ သိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်သော။ ဒေသော နိမိ=ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာဥစ္စာစုသည်။ အဇေယျော=ဘယ်ရန်သူမျှ မအောင်အပ်တဲ့ ဥစ္စာပါပေ။ (၁)

တစ်ဦးတစ်ယောက်က မေးတယ်ဆိုပါစို့။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ သူခိုး၊ အမွေခံဆိုး ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့ မိမိတို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်၍ ယူမသွားနိုင်တဲ့ဥစ္စာကို ပြုပါဆိုလျှင် မိမိတို့ ကြီးကုတ် အားထုတ်ထားတဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ။ ဒါကိုပဲ ပြရပေမည်။ ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသည် ဘယ်ရန်သူမျိုးကမှ မိမိတို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်ပြီးတော့ ယူမသွားနိုင်တဲ့ ဥစ္စာပဲတဲ့။

အနုဂါမိကော=သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက်က ကောက် ကောက် လိုက်ပါတဲ့ ဥစ္စာမည်၏။ (၂)

(မေးပေါ့ နောက်ဘဝက စပြီးတော့ အနာဂတ်သံသရာမှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကိုယ့်နောက်က လိုက်မယ့်ဥစ္စာဆိုတာ ဘာလဲပြစမ်းပါ-လို့ မေးလျှင် ကိုယ်အားထုတ်တဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဒီလေးခုပဲ ပြလေတဲ့)။

အညေသု=တစ်ပါးသော ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာ ခေါ်ရတဲ့ သက်မဲ့ သက်ရှိ ဥစ္စာတို့ က။ ပဟာယ=မိမိကိုစွန့်၍။ ဂမနိယေသု=သွားကြကုန်သော်လည်းကောင်း။ (ကိုယ်က မသေသေးခင် စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးနဲ့ ကြုံရတဲ့အခါမှာ ဒီသက်ရှိ သက်မဲ့ ဥစ္စာက ကိုယ့်ကို စွန့်သွားတဲ့ ဒီလို စွန့်တဲ့အခါမျိုး၌လည်းကောင်း။) အညေသု=တစ်ပါးသော ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာခေါ်တဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဥစ္စာတို့ကို။ ပဟာယ=မိမိကစွန့်၍။ ဂမနိယေသု= သွားအပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။

ကိုယ်က အလျင်သေလျှင် ဒီသက်ရှိ သက်မဲ့ ဥစ္စာတို့ကို ကိုယ်က စွန့်ပြီးတော့ သွားရတယ်။ အဲဒီလို သူကပဲ စွန့်ပစ်သွားသွား ကိုယ်ကပဲ စွန့်ပစ်သွားသွား၊ အဲဒီလို သူစွန့် ကိုယ်စွန့်သွားရတဲ့ အခါမျိုးမှာ -

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

ဧတံ=ဤဒါန၊ သီလ၊ သမဓိ၊ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာကို။ အာဒါယ=ယူဆောင်၍။
ဂစ္ဆတိ=သံသရာခရီး လှလှကြီးသွား၏။ (၃)

သံသရာမှာ အထုပ်အထည်ပြုလုပ် ယူဆောင်၍ သွားနိုင်တဲ့ဥစ္စာကို ပြပါဆိုလျှင် ဒီဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကိုပဲ ပြရမယ်။ မိမိနောက်က အရိပ်ပမာ တကောက်ကောက် လိုက်ပါတဲ့ ဥစ္စာကို ပြစမ်းပါဆိုလျှင်လဲ ဒီဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကိုပဲ ပြရမယ်။ ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့ အနိုင်မကျင့်နိုင်တဲ့ ဥစ္စာကို ပြစမ်းပါဆိုလျှင်လည်း ဒီဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကိုပဲ ပြရ မယ်။

၉။ အသာဓာရဏမညေသံ၊ အစောရာဟရဏော နိဓိ။

ကယိရာထ ဝီရော ပုညာနိ၊ ယော နိဓိ အနုဂါမိကော။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ အယံ၊ ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုရတနာ သည်။ 'အညေသံ=သူတပါးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ=မဆက်ဆံတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလည်း ဟုတ်ပေ၏။ (၄)

မိမိမှာရှိတဲ့ ရွှေငွေကျောက်သံ ပတ္တမြားဆိုတဲ့ ထာဝရဥစ္စာ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စတဲ့ ဇင်္ဂမဥစ္စာ၊ ဒီဥစ္စာတွေကို ငါပိုင်တယ်၊ ငါပိုင်တယ် ဘယ်သူမှ မဆိုင်ဘူးများ မအောက်မေ့ပါနဲ့။ ပိုင်တဲ့ ဆိုင်တဲ့ သားတွေ သမီးတွေ ဆွေတွေ မျိုးတွေက ဝိုင်းဝိုင်း ကိုလည်လို့။ ငါသာ ပိုင်တယ်။ သူတကာ မဆိုင်ဘူးများ ထင်ပြီးတော့ အင်း ဘယ်သူမှ မပန်မကြားဘဲ အလုပ်တစ်ခု ပြုလုပ်ကြည့်ပါလား။ သက်ဆိုင်တဲ့ လူတွေက တရားရုံး တက်ပြီး တရားစွဲလိမ့်မယ်။ ကန့်ကွက်လိမ့်မယ် သေချာတယ်နော်။ အေး - မည်သမျှ မပိုင် မိမိသာဆိုင်တယ်ဆိုတဲ့ တကယ့်ဥစ္စာက ဒါနရယ် သီလရယ် သမာဓိရယ် ပညာ ရယ် ဒီလေးမျိုးပဲရှိတယ်။

အစောရာဟရဏော နိဓိ=လူဆိုး သူဆိုးတို့ မခိုးမဝှက်နိုင်တဲ့ ဥစ္စာ။ (၅) (ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာပဲ။)

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ ယော နိဓိ=အကြင် ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ဥစ္စာလေးပါး သည်။ အနုဂါမိကော=သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက် တကောက် ကောက် လိုက်ပါတတ်၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ ဝီရော=ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝီရော =အကျိုးရှိသင့် မရှိသင့်ကို ချိန်နှင့်နှုန်းပြိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည် မဏ္ဍိုင်ခေါင်ဖူး ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်ညွန့်ရှိတဲ့ ပညာရှိသည်။ ပုညာနိ=ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ ကယိရာထ= ပြုလုပ် ရာ၏။

ပညာရှိဆိုလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကိုပြုပါ။ ဒါမှ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒါတွင်ပဲလားဆိုတော့ -

၁၀။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ သဗ္ဗကာမဒဒေါ နိမိ။
ယံ ယဒေဝါဘိပတ္တေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ဒေဝ-ဒေသော၊ ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှု ဥစ္စာသည်။ ဒေဝမနုဿာနံ=နတ်လူတို့အား။ သဗ္ဗကာမဒဒေါ=အလိုခပ်သိမ်းကို ပေး တတ်သော။ နိမိ=ဥစ္စာဧကန် စင်စစ်မှန်၏။

လူတွေ နတ်တွေ သတ္တဝါတွေ လိုချင်တဲ့ ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်တဲ့ ဥစ္စာ ပြစမ်း ပါဆိုလျှင် ရွှေငွေတွေကို သွားမပြန့် မှားသွားမယ်။ ဒီ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကိုပဲ ပြပါလေ။

ယံ ယဒေဝ=အကြင်အကြင် သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကိုပင်လျှင်။ အဘိပတ္တေန္တိ=တောင့် တလင့်ဆို အလိုရှိကြကုန်၏။ သဗ္ဗ=တောင့်တအပ်သမျှ ဥသုအလုံးစုံကို။ ဧတေန=ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ=ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

“ဟာ ကိုယ်တော်၊ လူလောကမှာရှိတဲ့ လူ့စည်းစိမ်ကို ရွှေငွေနဲ့ လဲလှယ်လျှင် ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့ လူ့ချမ်းသာ လူ့စည်းစိမ်ကို ရွှေငွေဖြင့် ရကောင်းပါတယ်” လို့ ပြောတယ် ဆိုကြပါစို့။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ ရွှေငွေ ဖြင့် ရတာကို အတည်မပြုဘူး။ အမြင်တိုတဲ့လူကတော့ ဒီလိုပဲ ပြောချင်ပြောမယ်။ ရွှေငွေဖြင့် လူ့စည်းစိမ်ချမ်းသာ သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရဖြစ်တယ်လို့ ပြောတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာဖြင့် လူလောကမှာရှိတဲ့ သမ္ပတ္တိ စည်းစိမ်အမျိုးမျိုးကို ရတယ်လို့ပဲ ဟောတော်မူတယ်။

သာမန် အမြင်တိုတောင်းတဲ့ လူအနေနဲ့ ရွှေငွေဖြင့် လူ့စည်းစိမ် သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ သူ့စကားကို ရုတ်တရက် သဘောကျချင် ကျသွားနိုင်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ အလိုကတော့ အဲဒီရွှေငွေဆိုတဲ့ ပစ္စည်းက သမ္ပတ္တိစည်းစိမ် ဖြစ်တယ်။ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကောင်းမှုပါရှိတဲ့ လူမှသာ ထိုရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာဆိုတာ ဖြစ်နိုင် တယ်။ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကောင်းမှု ကုသိုလ်ဥစ္စာ မပါရှိတဲ့ လူမှာဆိုလျှင် ဒီရွှေငွေကိုကလဲ ရှားပါးလိုက်တာ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးချည်းပဲ၊ ဒါကို ကြည့်ပါတဲ့။ အဲဒီလို ကြည့်လျှင် ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကောင်းမှု ရတနာနဲ့သာလျှင် လောကီ

ရွှေငွေကအစ လောကမှာ သမ္မတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရဖြစ်တာပါကလား။ အဲဒီလို သိပါတဲ့။ လူအချို့မှာ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါး အလွန်ရှားကြတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုလျှင် အဖြေက ရှေးဘဝက ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရား နည်းပါးခဲ့လို့။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိထားကြတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းပြီ။ ဒီကောင်းမှု ဥစ္စာရတနာဖြင့် အလိုရှိရာ တောင့်တအပ်တဲ့ ကောင်းကျိုး ရတာကို အမြက်မျှလောက် ဖော်ပြစမ်းပါဆိုလျှင် -

၁၁။ သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ၊ သုသဏ္ဍာနာ သုရူပတာ။

အာဓိပစ္စပရိဝါရော၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ (တဲ့)။

သုဝဏ္ဏတာ=မျက်နှာအဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းလည်းကောင်း။ သုသရတာ=အသံ ကောင်းခြင်းလည်းကောင်း။ သုသဏ္ဍာနာ=ပုံပန်းသဏ္ဍာန် တင့်တယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ သုရူပတာ=ကြွင်းသောကိုယ်ရေ စိုပြေတင့်တယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ အာဓိပစ္စပရိဝါရော = အစိုးရခြင်း အခြံအရံများခြင်း လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဧတေန=ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ=ရအပ်ပေ၏။

သူတော်ကောင်းတို့၊ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ ရုပ်ရေအဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းဆို သည်မှာ ရှေးကောင်းမှုရှိမှ တင့်တယ်တယ်။ ထာဝရဥစ္စာ ဧကံဥစ္စာဖြင့် အဆင်းလှပခြင်း ကို ဝယ်လို့မရဘူး။ အသံကောင်းခြင်းဆိုသည်မှာ ရှေးကံကောင်းမှ (အသံဖြစ်ရာ) ဌာန်ကောင်းတယ်။ ဌာန်ကောင်းမှ အသံကောင်းတယ်။ အေး-ခုခေတ်မှာ အသံကောင်း တဲ့ အမျိုးသားတွေ အမျိုးသမီးတွေ ရှိကြတယ်။ ပိုက်ဆံနှင့် ဝယ်လို့ အသံကောင်းခြင်းကို ဘယ်မှာရမလဲ။ ရှေးကံကောင်းလို့ အသံကောင်းခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးထူးကို ရခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပုံပန်းသဏ္ဍာန် တင့်တယ်မှု အဆစ်အချိုးပြေပြစ်မှု၊ ပြီးတော့ တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်ရေတွေ စိုပြေမှုဆိုတာလဲပဲ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ကြရတာချည်းပဲ။ အကြီးအကဲ ဖြစ်ရမှု အစိုးရမှုကို လူတိုင်းလူတိုင်း အလိုရှိကြတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း အကြီးအကဲ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေးကံကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ သာလျှင် အစိုးရခြင်း အကြီးအကဲ ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးကို ရမှာဖြစ်တယ်။ လူတိုင်း လူတိုင်း အခြံအရံ များချင်တယ်။ အသုံးအဆောင် ပရိဘောဂပေါ များချင်တယ်။ မိမိတို့ ရှေးက ပြုခဲ့တဲ့ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာနှင့်မှ ရဖြစ်တယ်တဲ့။

၁၂။ ပဒေသရန္တံ ဣဿရိယံ၊ စက္ကဝတ္တိသုခံ ပိယံ။

ဒေဝရဇ္ဇမိံ ဒိဗ္ဗေသု၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ဂဟပတိ = ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ပဒေသရဇ္ဇမ္ဗိ = ပဒေသရာဇ်မင်းအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ဣဿရိယမ္ဗိ=ဧကရာဇ် မင်းအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ပိယံ=လိုလားနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ စက္ကဝတ္တိသုခံ=လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြဝတေးမင်း၏ ချမ်းသာကို လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗေသု=နတ်ပြည်တို့၌။ ဒေဝရဇ္ဇမ္ဗိ=နတ်ဒေဝရာဇ်မင်းအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ဧတံ သဗ္ဗံ=ဤအလုံးစုံကို။ ဧတေန=ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ=ရအပ်ပေ၏။ (၁၂) လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

ဒါယကာသေဋ္ဌေး - ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာဖြင့်သာလျှင် ပဒေသရာဇ် မင်းစည်းစိမ်၊ ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်၊ စကြဝတေးမင်းစည်းစိမ်၊ မန္တုတ်မင်းစည်းစိမ် - ဤစည်းစိမ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို ရနိုင်တယ်တဲ့။ အချုပ်ပြောဆိုရလျှင်-

၁၃။ မာနုသိကာ စ သမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝလောကေ စ ယာ ရတိ။

ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ မာနုသိကာ=လူ၌ဖြစ်သော။ ယာသမ္ပတ္တိ စ=အကြင် စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် လည်းကောင်း။ ဒေဝလောကေ=နတ်ပြည်လောက၌။ ယာ ရတိစ =အကြင် မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်ကြောင်း နတ်စည်းစိမ် အပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ=အကြင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် လည်းကောင်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏)။ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော သူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို။ ဧတေန=ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ = ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊ ဤချမ်းသာသုံးပါးကို ဒီဒါန ဒီသီလ ဒီသမာဓိ ဒီပညာနဲ့သာ ရတာဖြစ်တယ်။

သမင်္ဂီလေးပါးမှတ်ဖွယ် °

ဤတွင် လူနတ်ချမ်းသာ ရတယ်။ လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာကို ရတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို သမင်္ဂီလေးပါးနဲ့ မှတ်သားရမယ်၊ မှတ်သားကြည့်ပါ။

၁။ အံ၊ ဋ၊ ဌ၊ ၁။ ၃၆၄။ မ၊ ဋ၊ ၄။ ၈၇။ အဘိ၊ ဋ၊ ၂။ ၄၁၉။

(၁) ဒါနကောင်းမှုပြုတယ်၊ သီလကောင်းမှုပြုတယ်၊ သမာဓိ ပညာ ဘာဝနာ ကောင်းမှု ပြုတယ်ဆိုလျှင် ထို ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကုသိုလ်စေတနာ ပရမတ္ထလုံး လေး ခဏဇယ့် သုံးချက် ဥပါဒ်-၌ ဘင် ခဏပစ္စုပ္ပန် အနေနဲ့ ထင်ရှားရှိနေခိုက်ကို စေတနာ သမင်္ဂီတာ=စေတနာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းလို့ ခေါ်ရတယ်။

(၂) ထိုစေတနာ လေးပါးကလဲပဲ ခဏဇယ့်သုံးချက်သာ အသက်ရှိတဲ့ တရားဖြစ်လို့ ဥပါဒ် ၌ ဘင် အစဉ်ရောက် ဘင် ခဏသို့ ဆိုက်ရော၊ သူလဲ ချုပ်ရော။ ချုပ်သော်လဲ ဒီကုသိုလ်စေတနာက ဝိပါက်စေတနာများ ချုပ်သလို ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ အစပျောက် အန ပျောက် ချုပ်သွားတာ မဟုတ်ဘူး။ (သရက်စေ့ထဲမှာ ရေဥတု ပြုတု အဆင်ပြေလျှင် သရက်ပင်တစ်ပင် ပေါက်လိုက်မယ်ဆိုတဲ့ မျိုးစေ့ဓာတ် ဗီဇဓာတ်သတ္တိ ကျန်ရှိရစ်သလို) ကုသိုလ်စေတနာကလေးက ဒီခန္ဓာအစဉ်မှာ ဆရာကောင်း မိတ်ကောင်း ပေါင်းသင်းမိ ခြင်း မိတ္တသမ္ပဒါ၊ နှလုံးသွင်းကောင်း၍ ကောင်းကောင်း ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ ပယောဂသမ္ပတ္တိ ဒီနှစ်ချက်စုံညီလျှင် လူ့ဘဝခန္ဓာအပင် နတ်ဘဝ ခန္ဓာအပင် ပေါက် လိုက်မယ်ဆိုတဲ့ ဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ် ကမ္မသတ္တိ အမူအရာကလေး ကျန်ရစ်တယ်။ အဲဒီ ကမ္မသတ္တိ အမူအရာကလေးကို ကမ္မသမင်္ဂီ လို့ခေါ်တယ်။

ယင်း ကမ္မသမင်္ဂီကို ဗုဒ္ဓဘာသာလူတွေ အားကိုးပြီးတော့ အားကိုးပြီးတော့ လက်သီး ဆုပ်ကြတယ်။ “ငါဘာကြောက်စရာရှိသလဲ၊ ငါ့မှာ ကုသိုလ်ကံတွေ အများကြီးရှိတယ်” လို့ ပစ္စုပ္ပန်အရှိအနေနဲ့ ပြောနေကြတာဟာ ဒီကမ္မသမင်္ဂီကိုပင် ပြောနေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကုသိုလ်ကံ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်း နှစ်ပါး

၃။ ထိုကမ္မသမင်္ဂီဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ်ကမ္မသတ္တိကလေး အကျိုးပေးရန်အတွက် ဘေးမှ အထောက်အပံ့ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းနှစ်ခု လိုအပ်တယ်။

(က) ဆရာကောင်း သမားကောင်း၊ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းမိခြင်း = ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ။ အေး ... အကုသိုလ်ကံအတွက်ကျတော့ ပါပမိတ် ပေါင်းမိခြင်း = ပါပမိတ္တတာ။

(ခ) ယောနိသော မနသိကာရ ယောနိသော ပယောဂ = အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း။

အဲဒီ အကြောင်းနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ဒီကမ္မသမင်္ဂီကလေးက မြန်မြန်အကျိုးပေး တာပဲ။

ဥပမာပုံ - သရက်စေ့ထဲမှာ မြေဥတု၊ ရေဥတုနဲ့တွေ့လျှင် အပင်ပေါက်လိုက်မယ် ဆိုတဲ့ ဗီဇမျိုးစေ့ ဓာတ်သတ္တိရုပ် ရှိနေတယ်။ အဲဒီ သတ္တိရုပ်ကနေပြီး ဗျတ္တိရုပ် အပင် ပေါက်လာအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရသလဲ၊ သရက်စေ့ကလေးကို မြေကြီးထဲချ (မြေဥတု ရယူခြင်း ဖြစ်တယ်)။ ရေလောင်းပေး (ရေဥတုရအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြစ်တယ်) လေး ငါးဆယ်ရက် လောက် ဤနည်းပြုလုပ်ပေးလျှင် သရက်ပင်ကလေး ပေါက်၍လာတယ်။

ဤဥပမာအတူပင် ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော သုဂတိမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ်ကမ္မသတ္တိ ကမ္မသမင်္ဂီသတ္တိကလေးဟာ ဒီခန္ဓာအစဉ်တည်းဟူသော သရက်စေ့ထဲမှာ ပါရှိနေတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကမ္မသမင်္ဂီဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ်သတ္တိကလေးက သုဂတိဘဝ အပင်ပေါက် အောင်ကျတော့ -

(၁) ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းရခြင်း၊ ဆက်ဆံရခြင်း။

(၂) သူတို့ရဲ့ အဆုံးအမဩဝါဒကို ရယူပြီးတော့ မိမိက အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်း ခြင်း ပြုမှုအားထုတ်ခြင်း -

ဆိုတဲ့ ယောနိသော မနသိကာရ ယောနိသော ပယောဂဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။ ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်ခြင်းဟာ မြေဥတုကို ရယူ ခြင်းနှင့် တူတယ်။ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အားထုတ်ခြင်းဟာ ရေဥတုကို ရယူခြင်းနှင့် တူတယ်။ ဒီမြေဥတု ရေဥတု နှစ်ပါးနဲ့ဆိုလျှင် သုဂတိဘဝခန္ဓာအပင် ပေါက်တော့တာပါပဲ။ ပကတိသရက်စေ့ကလေးကို မြေကြီးထဲ ချပြီး ဆယ်ရက်လောက် ရေမှန်မှန်လောင်းပေးလျှင် ပကတိမြေဥတု ရေဥတုနှစ်ပါး အထောက်အပံ့ရလာလို့ အပင် ပေါက်တော့မည်ဆိုလျှင် မပေါက်ခင်က ကြိုတင်ပြီးတော့ စိုပြေလာတယ်။ မြေကြီး ကြွကြွရွရွ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကို မြင်လျှင်ပင် “ငါစိုက်တဲ့ သရက်စေ့ကလေးဟာ အပင်ပေါက်တော့မယ်” လို့ ကြိုတင်ပြီး သိရတယ်။

ထို့အတူပင် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ကမ္မသမင်္ဂီဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ် ကမ္မသတ္တိ ကလေးကို အကျိုးဝိပါက် ဘဝအပင်ပေါက်အောင် ပြုလို့လျှင် ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းဆည်းကပ် မှီဝဲခြင်းဆိုတဲ့ မြေဥတု၊ မိမိကိုယ်တိုင်က နှလုံး

သွင်းကောင်းခြင်း ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရေဥတု ဒီနှစ်ပါးနဲ့ ပြုပြင်ပေးပါ။ ထိုသို့ ပြုပြင်ပေးလျှင် ဒီ ကုသိုလ်ကံလေးက အကျိုးဝိပါက် ဖြစ်ထွန်းဖို့ ထထ ကြွကြွ ရွရွ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲဆိုလျှင် -

သူ့ အကျိုးပေးခါနီးကျတော့ မိမိစိတ်ထဲမှာ ကုသိုလ်ကံ (စေတနာ) အာရုံသော်လည်းကောင်း ထင်လာတတ်တယ်။ သို့မဟုတ် ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကို ပြုစဉ်က အာရုံတွေ ကုသိုလ်ကံ အထမြောက်ဖို့ ကမ္မနိမိတ် အာရုံတွေ (ဥပမာပုံ) ယခု နိကာယ ဓမ္မပူဇာ ကောင်းမှု ပြုလုပ်တယ်ဆိုလျှင် လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေ၊ ဆရာတော် သံဃာတော်တွေ သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်မြတ်တွေ၊ ကလျာဏမိတ် ပရိသတ်တွေ ကျွေးလို့မွေးလို့၊ ဒီအာရုံတွေကို ကမ္မနိမိတ် အာရုံလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကမ္မနိမိတ် အာရုံသော်လည်းကောင်း မိမိမနောဒွါရမှာ ထင်လာပါလိမ့်မယ်။ ထင်လာတဲ့အခိုက်ကို “ဥပဋ္ဌာနသမင်္ဂိတာ - အာရုံထင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောအခိုက်” လို့ ခေါ်တယ်။ ပြောင်းလာတယ်နော်။

(၄) အဲဒီ ထင်လာတဲ့ ကံအာရုံ သို့မဟုတ် ကမ္မနိမိတ် အာရုံကို မဟာကုသိုလ် ဇောဝီထိတို့ဖြင့် ထပ်တလဲလဲ အာရုံယူလို့ ထိုအာရုံသည် ဟိုဘက်ဘဝသို့ လိုက်ပါနိုင်လောက်အောင် အထုံကောင်းလာပြီ အဟုန်ကောင်းလာပြီဆိုလျှင် ဒီဘဝမှာ ရှိရင်းစွဲ ခန္ဓာအစဉ်၌ စိတ်လဲ အဖြစ်ရပ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်အသစ် မဖြစ်တော့ဘူး။ စေတသိက် တရားလဲ အဖြစ်ရပ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်အသစ် မဖြစ်တော့ဘူး။ ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်များလဲ အဖြစ်ရပ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်အသစ် မဖြစ်တော့ဘူး။ ဥတုဇရုပ် တစ်မျိုးတည်းသာ သန္တာန်ဆက်ကာ မပြတ် တရစပ်ဖြစ်၍ နေကျန်ရစ်တော့တယ်။

အဲဒီလို ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ အာဟာရဇဆိုတဲ့ ရုပ်သုံးမျိုးနဲ့ စိတ်စေတသိက်တို့ ဒီကိုယ်ပေါ်မှာ အသစ်မဖြစ်တော့ဘဲ အဖြစ်ရပ်စံကာ ဥတုဇရုပ်တစ်မျိုးတည်း သန္တာန်ဆက်၍ မပြတ် တရစပ်ဖြစ်၍ ကျန်ရစ်နေသော ဤကိုယ်ကောင်ကြီးကို လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် “သေတယ်”လို့ ခေါ်ဆိုရပါတယ်။ ဒီလက်ရှိ ကိုယ်ကြီးပေါ်မှာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ကမ္မဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်တို့အဖြစ် ရပ်တည်ပြီးတော့ ဘာဖြစ်သွားသလဲဆိုလျှင် ဟိုဘက်ကံပစ်ချရာ လူ့ဘဝ သို့မဟုတ် နတ်ဘဝ (ဒီဘဝက သွားတာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ ဒီဘဝက သွားတယ်ဆိုလျှင် လိပ်ပြာဝါဒ၊ အတ္တဝါဒ ဖြစ်နိုင်တယ်။) လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်စေ နတ်ဘဝ၌ဖြစ်စေ (ဝါ) လူ့ဘုံ၌ဖြစ်စေ နတ်ဘုံ၌ဖြစ်စေ စောစော (၂-နံပါတ်)က

ပြောခဲ့တဲ့ ကမ္မသမင်္ဂီသတ္တိကလေးက ဗျတ္တိရုပ်အနေနဲ့ ပရမတ္ထတရားလုံးတစ်ခု အသစ် ဖြစ်လာတယ်။ ဘာဖြစ်လာသလဲဆိုလျှင် ဘဝနှစ်ရပ်ကို တစ်စပ်တည်း ထင်မှတ်ရ အောင် ဆက်စပ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ ထပ်၍ ဝိပါကစိတ်တစ်ပါး ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် စေတသိတ် ၃၃ ပါး (ပြီးတော့) ထိုစိတ်စေတသိက်ရဲ့ နေအိမ်ဗိမာန် သဖွယ် လူ့ဘုံ၌ဆိုလျှင် ကာယဒသကခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကလာပ် ၄၉ စည်းခန့်၊ ဘာဝ ဒသက ခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကလာပ် ၄၉ စည်းခန့်၊ ဝတ္ထုဒသက ခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကလာပ် ၄၉ စည်းခန့် ဖြစ်ကြတယ်။

ကလာပ်စည်းယူပုံ

ဤနေရာမှာ “ဘာဖြစ်လို့ ကာယဒသက ကလာပ် ၄၉ စည်းခန့်၊ ဘာဝဒသက ကလာပ် ၄၉ စည်းခန့်၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၄၉ စည်းခန့်လို့ ပြောရတာလဲ။ ကာယဒသက၊ ဘာဝဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်ဆိုလျှင် ပြီးသည်မဟုတ်လော”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေမှာ ကာယဒသက ကလာပ်တစ်စည်းတည်း (ရုပ်သေး ၁၀ ပါးတည်း) ဆိုလျှင် သန္တာန်မဆက် နိုင်၊ အနည်းဆုံး ကလာပ်ပေါင်း ၄၉ စည်းခန့်ရှိမှ သန္တတိ ဆက်နိုင်တယ်။ ဘာဝဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်တို့၌လဲပဲ ထို့အတူပင်၊ ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော် အစရှိတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေက -

ကာယဘာဝ ဝတ္ထုဒသက ဝသေန တီဏိ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ -

ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိအရ ကာယဒသက ကလာပ်ပေါင်း ၄၉ စည်းခန့်၊ ဘာဝဒသက ကလာပ်ပေါင်း ၄၉ စည်းခန့်၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်ပေါင်း ၄၉ စည်းခန့်စီ ယူရမည်လို့ မိန့်တော်မူခဲ့ကြတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မဟာဝိပါက ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ စေတသိက် ၃၃ ကမ္မဇကလာပ် ၃ မျိုးတို့ ဖြစ်လာကြတယ်။

ဒီအချက်ကလဲပဲ နတ်တို့ရဲ့ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်မှ ပိုပြီးထင်ရှားပါတယ်။ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေနဲ့ စပ်လို့ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာ -

စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှာ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသက ဝသေန
သတ္တ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ -

ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ စက္ခုဒသက ကလာပ်တစ်စည်း၊ သောတဒသက ကလာပ်တစ်စည်း၊ ဃာနဒသက၊ ဇိဝှာဒသက၊ ကာယဒသက၊ ဘာဝဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် တစ်စည်းစီ (ရုပ်သေး ၇၀-သာ)ဟု ပြောလျှင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နတ်တို့ရဲ့ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေအခိုက်မှာ ရုပ်ကာယကြီးဟာ သုံးဂါဝုတ်လောက် တပြိုင်နက် ဖြစ်တယ်။ သုံးဂါဝုတ်ဆိုလျှင် ကိုးမိုင်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ၉-မိုင်လောက်ရှိတဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကာယကြီးမှာ ရုပ်သေး ၇၀ ဆို၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဒါကြောင့် သတ္တ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိဟု ဆိုသည်မှာ ဒသကကလာပ်မျိုးပေါင်း ၇ မျိုးလို့ မိန့်ဆိုတာဟု ယူရပါမည်။ ဤကိုထောက်သဖြင့် ဒို့သူငါ ဝဗ္ဗသေယျက=အမိ ဝမ်းခေါင်း ကိန်းအောင်းကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလဲပဲ တီဏီ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိအရ ဒသက ကလာပ်သုံးမျိုးဟု ဆိုလိုသည်။ (ကလာပ် ၃ စည်းသာဟု မဆိုလိုဘူး)။ ကလာပ် ၃ စည်းသာဆိုလျှင် သန္တတိ မဆက်နိုင်ဘူးဟု မှတ်ယူရပါမည်။ ဒီသဘောသည် အတော် နက်နဲပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျအောင် ယူထားတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

အေး - အဲဒီလို ဝိပါကစိတ်နဲ့ စေတသိက် ၃၃ ပါးတို့ ဖြစ်လာတာကို (၄) ဝိပါကသမင်္ဂီ လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဝိပါကစိတ်စေသိက်နဲ့ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ပေါ်လာသည် ကိုပင် လူ့ဘဝခန္ဓာ အပင်ပေါက်တယ်လို့ဆိုရတာ။ နတ်ဘုံ၌သွားဖြစ်တော့ နတ်ဘဝ ခန္ဓာ အပင်ပေါက်တယ်လို့ ဆိုရတာ၊ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ခန္ဓာအပင်ပေါက်လိုက်တယ် ဆိုလျှင်ပင် လူ့စည်းစိမ် လူ့ချမ်းသာ နတ်စည်းစိမ် နတ်ချမ်းသာတို့ဟာ တစ်ခါတည်း ရံလျက် ပါလာတယ်။ အဲဒါဟာ အခြေခံက ဝိပါကသမင်္ဂီပဲ။

ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့ သမင်္ဂီလေးပါးနဲ့ ကိုင်၍မှတ်လျှင် မိမိပြုတဲ့ ဒါနကောင်းမှု သီလ ကောင်းမှု သမာဓိကောင်းမှု ပညာကောင်းမှု ကုသိုလ်များက လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ် ဘဝ နတ်ချမ်းသာကို အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ သမင်္ဂီလေးပါး အဆင့်ဆင့်တက်၍ ဝိပါက သမင်္ဂီ အခိုက်မြောက် ရောက်လာတာကို ခေါ်ဆိုပါတကားဟု အဘိဓမ္မာသဘော ဤကဲ့သို့ ပြောရပါမယ်။

နိဗ္ဗာန်ရနိုင်ပုံ

အေး - ကောင်းပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုရတာတုန်း၊ ရပုံကို ပြောပြစမ်းပါ-လို့ မေးစရာ ရှိပြန်တယ်။ အဖြေက နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်ရတယ်၊ နိဗ္ဗာန်တင် မကသေးဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကပါရမယ့် တရားတွေကိုပါ အကျိုးတွေကိုပါ ရတယ်။ ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ပြတော်မူလိုလို့ -

၁၄။ မိတ္တသမ္ပဒမာဂဗ္ဗ၊ ယောနိသော ဝေ ပယုဉ္ဇတော။

ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝသီတာဝေါ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ -

လို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ မိတ္တသမ္ပဒ=ကလျာဏမိတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ=အစွဲပြု၍။ ဝေ=စင်စစ်။ ယောနိသော=အသင့်အားဖြင့်။ ပယုဉ္ဇတော=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်သသူအား။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝသီတာဝေါ=ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး ဝိမုတ္တိငါးပါးတို့ကို လေ့လာနိုင်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဧတံ သဗ္ဗ=ဤအလုံးစုံကို။ ဧတေန=ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနဂါမိကဉ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ=ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

သေဋ္ဌေး၊ ဒါနကောင်းမှုရှိမှ သီလကောင်းမှုရှိမှ သမာဓိပညာကောင်းမှု ကုသိုလ်ရှိတဲ့ လူမှ ပညာရှိများထွန်းကားရာ ပဋိရူပဒေသမှာ သွား၍ လူဖြစ်ရတယ်။ အေး - ပဋိရူပဒေသ၌ လူဖြစ်ရမှ ကလျာဏမိတ္တခေါ်တဲ့ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းကို ပေါင်းသင်းမိတယ်။ အကြောင်းတွေဆက်သွားတာ၊ အခြေခံက ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာက အခြေခံရတယ်။ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းမိမှ သူတို့ရဲ့ အဆုံးအမကိုရပြီးတော့ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ယောနိသော ပယောဂ ဖြစ်ပေါ်တယ်။ အဲဒီလို ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ယောနိသော ပယောဂပေါ်မှာ (ပု ဒိ အာ) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏံဆိုတဲ့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး အဲဒီ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးထဲမှာ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ဒီဉာဏ်ငါးပါးကို ထပ်ပြီး ထည့်လိုက်လျှင် ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးဖြစ်တယ်။

ရှေးကုသိုလ်ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဖြစ်လောက်တဲ့ အရပ်မှာ သွားပြီး ဘဝ အပင်ပေါက်တယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကို ဆည်းကပ်မိတယ်။ အဲဒီလို ဆည်းကပ်မိခြင်းကြောင့် သူတို့ရဲ့ ဩဝါဒကို ကြားနာရတယ်။ ကြားနာရတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မိမိမှာ နည်းမှန်လမ်းမှန် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မှုဆိုတဲ့ ယောနိ သော ပယောဂ ဖြစ်ပေါ်ရတယ်။ ယောနိသော ဂယောဂကြောင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး မိမိရရုံတွင် မကဘူး၊ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ ကာမကုသိုလ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်၊ သမုဗ္ဗေဒဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ မဂ်ကုသိုလ်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ အရိယဖိုလ်၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို

မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ ဒီဝိမုတ္တိငါးပါး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးတို့ကို လေ့လာနိုင်နင်းမှု ဖြစ်ရတယ်။ ဒါတင်ပဲလား၊ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ နောက် ဆုံးပြောကြစို့။

၁၅။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိမောက္ခာ စ၊ ယာ စ သာဝကပါရမီ။

ပစ္စေကဗောဓိ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ သဗ္ဗ-မေတေန လဗ္ဘတိ။

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ပဋိသမ္ဘိဒါ စ=ပဋိသမ္ဘိဒါအပြား ဉာဏ်လေးပါးတို့ကို လည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခာ စ=ဝိမောက္ခအပြား ဈာန်ရှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း။ ယာ စ သာဝကပါရမီ=အကြင်သာဝက ပါရမီလို့ခေါ်တဲ့ သာဝက ဗောဓိလို့ခေါ်တဲ့ တပည့် သာဝကတို့ ရအပ်သော မဂ်ဉာဏ်လေးပါး လည်းကောင်း။ ယာ စ ပစ္စေကဗောဓိ= အကြင်ပစ္စေက ဗောဓိလို့ခေါ်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် လေးပါးလည်းကောင်း။ ယာ စ ဗုဒ္ဓဘူမိ=အကြင် ဗုဒ္ဓဘူမိလို့ခေါ်တဲ့ သမ္မာသမ္ဗောဓိလို့ လည်းခေါ်တဲ့ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးလည်း ကောင်း။ ဧတံ သဗ္ဗ=ဤအလုံးစုံကို။ ဧတေန=ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ=ရအပ် ရနိုင် ရကောင်း၏။

ကိုယ်က ဒါန အားထုတ်မယ်၊ သီလအားထုတ်မယ်၊ သမာဓိဘာဝနာကို ကြိုးကုတ် မယ်၊ ပညာဘာဝနာကို အားထုတ်မယ်ဆိုလျှင် အရိယမဂ်ကို ရနိုင်တယ်။ အရိယမဂ်ကို ရတော့တောင်မှ အရိယမဂ်ရဲ့ အခြံအရံ ဂုဏ်ထူးသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခြံရံ ပြီးတော့ ရတယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါး

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါး ရှိတယ်။

- (၁) အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
- (၂) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
- (၃) နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
- (၄) ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လို့ လေးမျိုးရှိတယ်။

(၁) အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အကျိုးတရားအမျိုးမျိုးကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။

(၂) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အဲဒီ အကြောင်းတရား အမျိုးမျိုးတို့ကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။

(၃) နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အဲဒီအကျိုးတရား အကြောင်းတရားတို့၏ ဆိုင်ရာ သဘာဝနိရုတ္တ အရိယဝေါဟာရကိုသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။ ဒီနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ဆိုတာကလဲ နက်နဲပါတယ်။ တချို့အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့ကို သိတယ်။ ဒါပေမယ့် မိမိသိတဲ့ အကျိုးတရား အကြောင်းတရားတို့ကို သဘာဝ နိရုတ္တိ အရိယဝေါဟာရ ပါဠိလို ဒီလို ခေါ်တယ်လို့တော့ မသိဘူး။ ပါဠိလို မပြောတတ်ဘူး။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ရှင်ကတော့ မိမိသိတဲ့ အကျိုးတရား အကြောင်းတရားတို့နှင့် ဆိုင်ရာ သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယ ဝေါဟာရ ပါဠိမှန်ကို သိတယ် ပြောတတ်တယ်။

ဥပမာ-တွေထိခြင်းသဘောကို တစ်ဦးတစ်ယောက်က ‘ပုသော’လို့ မှားပြောတယ် ဆိုကြပါစို့။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှင်က “ဟာ မဟုတ်ဘူး ပုသောလို့ ခေါ်တယ်” လို့ အဲဒီလို အမှန်ကို သိတယ် ပြောတယ်။ ဆိုကြပါစို့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မဟုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ က ပစ္စည်းဝတ္ထု တစ်ခုခုကိုပင် သူက ပါဠိတစ်မျိုး၊ ငါက ပါဠိတစ်မျိုး အမျိုးမျိုး ပြောတတ်ကြတယ်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှင်များကျတော့ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဘယ်တော့မှ ပါဠိဘာသာ အရိယဝေါဟာရ မကွဲပြားဘူး။ တစ်သံ တည်း ထွက်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်တကွ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူကြတဲ့ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေ ဟောကြားတဲ့ သုတ္တန်တွေ အများကြီး ရှိတယ်။ အဲဒီ သုတ္တန်တွေမှာ အကြောင်းအရာကသာ တူတယ်ဆိုလျှင် ပါဠိအသံမှာ တစ်သံတည်းပဲ ဟောတယ်၊ ထွက်လာတယ်။

အဲဒီ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တိုင်အောင် မခဉ်းစားမိလျှင် “တစ်ပါးက တစ်ပါးဟော တာကို အတုယူပြီးတော့ ဟိုက ဟာကို ဒီမှာကူးချတယ်။ ဒီက ဟာကို ဟိုမှာကူးချတယ်” လို့ အဲဒီလို အထင်မှားတတ်တယ်။ ကူးချတာ မဟုတ်ဘူး။ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်နှင့် ဟောလို့ တူနေတာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ရဟန္တာကိုယ်တော်နှစ်ပါး၊ တစ်ပါးက မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်းမှာ၊ တစ်ပါးက မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်းမှာ တရားဟောတယ် ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ ကိုယ်တော်နှစ်ပါးရဲ့ တရားကို နာကြည့်။ အကြောင်းအရာက တူနေလျှင် သဘာဝ နိရုတ္တိ အရိယ ဝေါဟာရ ပါဠိသဟာ တူနေတာပဲ။ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မတိုင်ပင်ရဘဲနှင့် တစ်သံတည်း ထွက်နေတယ်။ အဲဒီလို ဘူညီတာဟာ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကြောင့်

ထွက်နေတယ်။ အကြောင်းအရာကသာ တူညီနေလျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာပဲ ဟောဟော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ပဲဟောဟော ပါဠိသံတစ်သံတည်း ထွက်လာတယ်။ ပါဠိတော်တို့ကို ကြပ်ကြပ် လေ့လာကြည့်လျှင် အကြောင်းအရာ တူညီက ပါဠိအသွားလည်း တူညီတာကို ကောင်းစွာ တွေ့ရသိရပါတယ်။

ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ ဒီဉာဏ်ကို အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခေါ်တယ်။ ဒီဉာဏ်ကိုတော့ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခေါ်တယ်။ အေး - နိရုတ္တိအမှန်သိတဲ့ ဉာဏ်ကိုတော့ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခေါ်တယ်လို့ သိတဲ့ဉာဏ်ကိုခေါ်တယ်။ ဟာ သူကလဲ အညွန့်ပေါ်အညွန့် ထပ်ဆင့်တယ်ဆိုတာလို ဉာဏ်ပေါ်မှာထပ်ဆင့်သိတဲ့ ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို ရလျှင် အဲဒီမဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အခြံအရံအနေနဲ့ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးတို့၊ ဝိမောက္ခခေါ်တဲ့ ဈာန်ရစ်ပါးတို့ အဲဒီ အခြံအရံ တွေနှင့်တကွ ရလာတယ်။

အေး ... နောက်ဆုံး အကျိုးပြောကြစို့။ သာဝကဗောဓိဆုပန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သာဝကဗောဓိဉာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ တပည့်သာဝကများရတဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဆုပန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့) မဂ်လေးပါး၊ သမ္မာသမ္မောဓိ ဆုကြီးပန် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အထွတ်တပ်တဲ့ မဂ်လေးပါး တည်းဟူသော ဘုရားသဗ္ဗညုတို့၏ သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ် အဲဒီ ဗောဓိဉာဏ် ကြီးသုံးပါးလဲပဲ ဒီဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာနဲ့သာ ရဖြစ်တယ်။ ရွှေနဲ့ ငွေနဲ့ ဝယ်လို့မရဘူး။

အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်သည် အဆုံးအပိုင်းအခြား ကလနားရှိတဲ့ သာသနာဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်သည် ဘယ်မှာဆုံး သလဲလို့ မေးလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်မှာ ဆုံးတယ်လို့ ဖြေရပါမယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်မှာ ဆုံးတယ်ဆိုတော့ အခု မြတ်စွာဘုရား နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူခဲ့တာဟာ ဗောဓိဉာဏ်သုံးပါး ရောက်ပြီဆိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏အခြားမဲ့မှာ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ သာသနာရဲ့ အဆုံးဟာ တစ်ခါတည်း ကပ်ရောက်သွားပြီ။ သာသနာရဲ့ အဆုံးထိ သွားပြီ ပေါ့။ တရားပြီးပြီ။ တရားကျင့်လဲ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လျှင် အကျင့်စခန်း ဆုံးတယ်။

သာဝတ္ထိသေဋ္ဌေး သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း

တရားဟောလျှင်လဲ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လျှင် တရားပြီးဆုံးတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက ဒေသနာနိဂုံး အဆုံးသတ်တော်မူလို၍ ...

၁၆။ ဧဝံ မဟတ္ထိယာ သော၊ ယဒိဒံ ပုညသမ္ပဒါ။

တသ္မာ ဓိရာ ပသံသန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ကတပုညတံ လို့ တရားနိဂုံး အဆုံးသတ်တော်မူခဲ့တယ်။

သာဝတ္ထိသေဋ္ဌေး သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း

ဂဟပတိ=ဒါယကာသေဋ္ဌေး။ ယဒိဒံ-ယာ အယံ ပုညသမ္ပဒါ=အကြင် ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါး၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ သော ပုညသမ္ပဒါ= ဤကောင်းမှုကုသိုလ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဧဝံ မဟတ္ထိယာ=ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ရုပ်ရည်အဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းကအစ သမ္မာသမ္မောဓိ ပစ္စေကဗောဓိ သာဝကဗောဓိ ဉာဏ်တိုင်အောင် များမြတ်သော အကျိုးရှိပေ၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ ဓိရာ=မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သောသမာဓိ ရှိကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ=ဘုရားအစ များလှဘိတောင်း ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ကတပုညတံ=ပြုအပ်သောကောင်းမှုရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ (၁) ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်းကို။ ပသံသန္တိ=နှစ်လိုအားရမ်း ချီးမွမ်းတော်မူကြပေကုန်၏။

ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝက သူတော်ကောင်းတွေ ပညာရှိတွေ ဒီဒါန ဒီ သီလ ဒီသမာဓိ ဒီပညာကို ချီးမွမ်းတော်မူကြတာဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကျိုးများ လွန်းလို့ ချီးမွမ်းတော်မူကြတာ၊ အကြောင်းမဲ့ ချီးမွမ်းတော်မူကြတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒေသနာ နိဂုံးကလည်း သိမ်းလိုက်ရော ထိုသာဝတ္ထိသေဋ္ဌေးသည် တစ်ခါတည်း သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်သွားတယ်။ တရားပွဲလည်း ပြီးပြီ။

ဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်တွေလဲ ကျောင်းတော်သို့ ကြွသွားကြပြီ။

အဲဒီသေဋ္ဌေးလဲပဲ ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးထံ သွားတယ်။ ကောသလ မင်းကြီး က မေးတယ်။ “သေဋ္ဌေး၊ ဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ် ပြန်ပြောပြစမ်းပါ”လို့ ဆိုတော့ သေဋ္ဌေးက နဂိုကပဲ အသိဉာဏ်ထူး ရှိသူဖြစ်လို့ သူ စကားထူး စကားဆန်း ပြောလိုက်တယ်။ အခု နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်ကိုလဲပဲ ရေရေ လည် လည် သူနာထားရတယ်။ ပြီးတော့ သူက သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပေါက် ရောက်တယ်ဆိုတော့ အရိယာဉာဏ် အမြင်လဲပဲ ရှိနေတယ်။ ပသေနဒီ ကောသလ

မင်းကြီးအား နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်ကို ပြန်ပြီးတော့ သူ့အသိဉာဏ်နှင့် ဖြည့်စွက်၍ နားလည်အောင် ပြန်၍ ဟောပြတယ်။

ကောသလမင်းကြီးလဲ လွန်စွာ အားရဝမ်းသာ ရှိလှပါတယ်။ တရားနိဂုံးဆုံးတဲ့ အခါ သေဋ္ဌေးက “အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် ဘုရားအမှူးပြုသော သံဃာတော်အား ဒါနကောင်းမှု ပြုခဲ့ရတယ်။ သရဏဂုံသီလဆိုတဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာ၊ တရားနာရင်း ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုရတဲ့ သမာဓိဘာဝနာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်ပွားများရတဲ့ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပညာ ဒီတရားတွေကို ရလို့ အကျွန်ုပ်သည် ယခုအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါက်လို့ သာဝကဗောဓိဉာဏ်လေးပုံ တစ်ပုံ ခရီးရောက်ခဲ့ပြီ” ဆိုတဲ့အကြောင်း ပြန်ကြားလျှောက်ထားတဲ့အခါ ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးကလည်း (သာဓု သာဓု ဂဟပတိ) “သာဓု သာဓု သာဓုပါ သေဋ္ဌေး။ အသင်သေဋ္ဌေးသည် ငါတို့ကဲ့သို့သော မင်းများသော်မှ မသိမ်းယူနိုင်တဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ကောင်းစွာသိမှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေတယ်” လို့ ကောင်းချီးပေးပြီး မြောက်မြားစွာသော ဆုလာဘ်သပ်ပကာများကို ပေးကမ်း ချီးမြှောက်လိုက်တယ်။

တရားနိဂုံးပိုင်း

ဤတရားကို ကိုယ့်တရားဖြစ်အောင်လုပ်ရန်

သူတော်ကောင်းတို့ ... နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားတော် ပြီးသွားပြီ။ တရားတော်မှာ ဩပနေယျိက = မိမိတို့ကိုယ်သို့ကပ်၍ ဆောင်ထိုက်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိတယ်။ ဆောင်မှ အဲဒီတရားတော်သည် ကိုယ့်တရားဖြစ်မယ်။ ဆောင်ကြည့်ကြရအောင်။ ဒီသုတ္တန်တစ်ခုလုံးမှာ ထာဝရဥစ္စာ = ရွှေ ငွေ စတဲ့ သက်မဲ့ဘဏ္ဍာကို ဆိုလိုတယ်။ ဧင်္ဂမဥစ္စာ = ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား စတဲ့ သက်ရှိဘဏ္ဍာကို ဆိုလိုတယ်။ အင်္ဂသမဥစ္စာ = လက် ခြေ အင်္ဂါနှင့်တူတဲ့ မိမိတတ်သော နှုတ်မှုပညာ လက်မှုပညာများကို ဆိုလိုတယ်။ ဒီဥစ္စာသုံးမျိုးကို ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ချင်းတူလို့သာ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်တယ်။ သူတို့ကို အဓိက ဟောလိုရင်း မဟုတ်ပါ။ မိမိတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးဖို့ အဓိက ဟောလိုရင်းကတော့ အဲဒီ ထာဝရ ဧင်္ဂမဥစ္စာတို့ကို ရဖို့ရန် အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ဟော်တော် မူလိုရင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါနရယ် သီလရယ် သမာဓိရယ် ပညာရယ် ဒီဥစ္စာလေးပါး ကောင်းမှုလေးပါး အနုဂါမိကဥစ္စာတို့မှာ ဘယ်နှစ်မျိုးရပြီလဲလို့ စစ်ဆေး

မေးကြည့်ရပါမယ်။ မရသေးလျှင် ရအောင်ယူရမယ်ပေါ့။

ဒါန ။ ။ မိမိတို့မှာ မိဘ ဘိုးဘွား အမြော်အမြင် ကြီးကြတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကြီးများက ငယ်စဉ်ကလေး ကတည်းကိုက မလှူချင် လှူချင်အောင် သင်ပေးတယ် ဆုံးမတယ်။ သြဝါဒ ပေးခဲ့တယ်။ တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။ နည်းပေးလမ်းညွှန် မြောက်မြားစွာ ပြောလိုက် သေးတယ်။ “ငါ့သားက လိမ္မာသကွယ့်၊ ငါ့သမီးက လိမ္မာသကွယ့်၊ ငါ့မြေးက လိမ္မာ သကွယ့်၊ အဲဒီ မုန့်ကလေးကို အဘိုးပေးပါ” အဲဒီလို အဘိုးက ဒါနပေးချင်အောင် သင်ပေးတယ်။ အဘို ဆိုတော့ သွေးရင်းသားရင်းဖြစ်လို့ ပေးလွယ်သကဲ့။ မြောက်ပြော ကလေးက ကြိုက်တယ်။ အဲဒီက နောက်ကျတော့ တဖြည်းဖြည်း တစ်ခမ်းပြင်ပလူများအား ပေးဖို့ သင်ပေးတယ်။ အဲဒီလို လေ့ကျင့် လေ့ကျင့်လာခဲ့တာ ကလေးတွေဟာ ပထမပိုင်း မှာတော့ သသင်္ခါရိက ဒါနကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ တွေးကြည့်ကြပါ။ တော်တော်ကြာ ဒီကလေး သိ ကြား လိမ္မာလာတော့ လှူရမှန်း တန်းရမှန်း သိတယ်။ မိမိတို့သည် ဒီအသိမျိုးနဲ့ ပြန်ကြည့် ကြစမ်းပါ။ သိ ကြား လိမ္မာတဲ့ အရွယ်ကစပြီး မိမိတတ်နိုင်သလောက် နည်းများမတူ အလှူဒါနတွေကို ပြုခဲ့ကြပြီ။ ရှေးကလဲ ပြုခဲ့ တယ်။ ယခုလဲပြုဆဲ နောင်လဲ ပြုကြလတ္တံ့ ဖြစ်တယ်။ ဒီဒါနကောင်းမှုတည်း ဟူသော အနဂါမိက ဥစ္စာတွေကို ဒို့မှာ အများကြီး ရခဲ့ပြီ။ မိဘဘိုးဘွား ကျေးဇူးကြောင့် အေး- သူတို့ရဲ့ သင်ကြားပေးတဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် လှူရမှန်း တန်းရမှန်း သိတယ်။

သီလ ။ ။ သူတို့က ချောပြီးတော့ တစ်ခါတစ်လေများလေ “မုန့်ဖိုးပေးမယ်၊ ငါ့မြေး ဥပုသ်စောင့်ပါ” ပြောကြားတယ်။ အဲ သီလကိုလဲပဲ အမြော်အမြင် ကြီးကြတယ်။ အဲ သီလကိုလဲပဲ အမြော်အမြင်ကြီးကြတဲ့ မိဘဘိုးဘွားတို့ရဲ့ အလေ့အထ ပြုပေး မှုကြောင့် သိ ကြား လိမ္မာတဲ့ အရွယ်ကစပြီး ငါးပါးသီလကို နေ့စဉ် (ရှစ်ရက်သီတင်း လပြည့်လကွယ်နေ့များမှာ) ရှစ်ပါးသီလ၊ အေး တစ်ခါတစ်လေ ဝုတင်များတောင် ဆောက်တည်လိုက်သေးတယ်။ အာဘိသမာစာရိကသီလ အနဂါမိကဥစ္စာကို မြောက် မြောက်မြားမြား မိမိတို့ ဆည်းပူးခဲ့ကြရတယ်။ ဒီနိမိကဏ္ဍသုတ္တန်ကလာတဲ့ ဥစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်မှ အဲဒီသုတ္တန်ဟာ ကိုယ့်သုတ္တန် ဖြစ်မယ်။ ကိုယ့်တရား ဖြစ်မယ်။

သမာဓိ ။ ။ ကဲ-ကောင်းပြီ၊ သမာဓိကုသိုလ်၊ ဒီသမာဓိ ကုသိုလ်လဲပဲ မိဘ ဘိုးဘွားတို့က သင်ပေးကြတယ်။ “ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့မြေး ဆိုစမ်းတဲ့။ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ” ဘာမှ မသိတဲ့ အချိန်မှာ ဆိုရတယ်။ အဲဒီလို ဆိုလို့ရပြီးလျှင် ဘာပြော

သလဲ။ “ငါ့မြေး ငါ့သား ငါ့သမီး အဲဒီဟာ တစ်ခေါက်ဆိုပြီးလျှင် ပုတီးတစ်လုံးချ၊ အဲဒါ ပုတီးစိပ်တာ ပုတီးစိပ် ပုတီးစပ်” လို့ ပြောကြပြန်တယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိဘာဝနာကို မိမိတတ်နိုင်သလောက် ကလေးရဲ့ ဉာဏ် ငုံ့နိုင်သလောက် ကလေးရဲ့ ဉာဏ်ပညာ ခံတွင်းဆုံသလောက် မိဘဘိုးဘွားတို့က ထည့်ပေးတာ ဖြစ်တယ်။ အဲ ဒို့တစ်တွေက အဲဒါတွေကို ထွေးထွေးပစ်ရင်တော့ ကိုယ်မရတာပဲ ရှိမယ်။ မိဘဘိုးဘွားတို့ရဲ့ တာဝန် မဟုတ်ဘူး။ အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ”နဲ့ မိဘဘိုးဘွားစကား နားထောင်တဲ့ အမျိုးကောင်းသားတိုင်း အမျိုးကောင်း သမီးတိုင်း ပုတီးစိပ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီလိုဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာ ကုသိုလ်အလုပ်ကို ကိုယ်တတ်နိုင်သလို အားထုတ်တာပါပဲတဲ့။ မိဘဘိုးဘွားတို့ကတော့ ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့မြေးဟာ ဒီအချိန်မှာ ဒီလောက်ပဲ ဉာဏ်ငုံ့နိုင်သေးတယ်ဆိုပြီး မိမိတို့ တတ်သိသမျှ အရဟံဂုဏ်တော် ပုတီးစိပ် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိဘာဝနာကို သင်ပေးလိုက်တယ်။ မိမိက သိ ကြား လိမ္မာလာတဲ့အခါ ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေကောင်းတို့ကို ဆည်းကပ်လို့ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ”တင် မကဘူး။ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော” စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာကို အောင်အောင်မြင်မြင် ပွားများခဲ့ပေါင်း များလှပြီ။ သမာဓိကောင်းမှု အနုဂါမိကဥစ္စာကို ရတာပဲလို့ အောက်မေ့ဝမ်းမြောက်ကြပါ။

ပညာ ။ ။ ဟို လူကြီး မိဘ ဘိုးဘွားတို့က “ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့မြေး ဆိုစမ်း အနိစ္စ၊ ဆိုစမ်း ဒုက္ခ၊ ဆိုစမ်း အနတ္တ” သင်ပေးကြတယ်။ ကလေးကတည်းက အဆိုခိုင်းကြတယ်။ ဘယ်လောက်များ ကျေးဇူးကြီးမားကြသလဲ။ စဉ်းစားပြီး ကျေးဇူးတင်တတ်ကြစမ်းပါ။ အေး ... ကလေးက “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ” ဆိုတတ်လာတော့ တစ်ဆင့်တိုးပြီး “အနိစ္စ= အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တ=အစိုးမရ” လို့ အဆိုခိုင်းပြန်တယ်။ သင်ပေးကြပြန်တယ်။ ကလေးက ရလာပြန်ပြီဆိုတော့ ‘အဲတာကို စိပ်ပုတီးစိပ်ရတယ်ကွယံ’လို့ ပြောကြတယ်။ သင်ပေးကြတယ်။ အဲ သူတို့ သင်ကြားပြောပြတဲ့အတိုင်း ကိုယ်က ဟသေ့မတိမ်း လိုက်နာပြီး ပထမတော့ “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ” နောက်တော့ အနိစ္စ=အမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲ ၏။ အနတ္တ=အစိုးမရ” လို့ ဒီလိုဆိုလျှင်ပဲ ဝိပဿနာမျိုးစေ့ကုသိုလ်တော့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီက နောက်မှာ မိမိက သိ ကြား လိမ္မာ ဆရာသမား

ကောင်း မိတ်ဆွေကောင်းတို့နဲ့ ပေါင်းသင်း ဆည်းကပ်မိတဲ့အခါ ဒီထက် အသိဉာဏ် ကြွယ်လာအောင် -

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် အနိစ္စ = အမြဲမရှိပါတကား။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် ဒုက္ခ = ဆင်းရဲစွာတကား။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် အနတ္တ = အစိုးမရပါတကား။

လို့ဆိုလျှင် နှလုံးသွင်းလျှင် ပိုကောင်းမယ်လို့ အဆုံးအမ ရလာလို့ ဒီအတိုင်း နှလုံးသွင်း လာတော့ ရှေးကထက် အသိဉာဏ်ကြွယ်ကာ ဝိပဿနာကောင်းမှု ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားလာတယ်။

ကိုယ်ကလဲ သိလာပြီ။ ၎င်းနောက် မိတ်ဆွေကောင်း ဆရာသမားကောင်းများက ဒီအတိုင်း တိုးချဲ့ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ပညာတည်းဟူသော အနုဂါမိကဥစ္စာကို အယူ ခိုင်းပြန်တယ်။ “အမောင် - အမိ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသာ မအောက်မေ့နဲ့။ အသေးစိတ် လိုက်ပါအုန်း -

ရူပက္ခန္ဓာသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲအတိ ဒုက္ခ၊ အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ပါတဲ့ အနတ္တပါတကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် သညာက္ခန္ဓာသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် ဝိညာဏ က္ခန္ဓာသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲအတိ ဒုက္ခ၊ အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ပါတဲ့ အနတ္တပါတ ကားလို့ အဲဒီလို အောက်မေ့ဆင်ခြင် ပွားများပါလို့ တစ်ဆင့်တက်ပြီး ညွှန်ပြတယ်။ ညွှန်ပြတဲ့ အတိုင်းလဲပဲ မိမိက နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပွားများ အားထုတ်တော့ ပညာတည်း ဟူသော အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာကို မိမိတို့မှာ ရရှိလာတယ်။

နိမိကဏ္ဍသုတ္တန် ဒို့သုတ္တန်

ဤနည်းဖြင့် မိမိတို့သည် အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာလေးပါးတို့ကို ပွားများဆည်းပူးခဲ့ ကြလေပြီ။ ယခုလဲ ဆည်းပူးဆဲ၊ နောင်လဲ ဆည်းပူးလတ္တံ့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီတော့ ဒီ နိမိကဏ္ဍသုတ္တန်ဟာ ဒို့ဖို ဟောတာပဲ။ ဒို့သုတ္တန်လို့သာ ပါးစပ်ထဲဝင်ထားလိုက်ကြပေ တော့။ အေး ... တို့ဖို ဥစ္စာလေးပါး ခွဲခြားဟောပြတဲ့ နိမိကဏ္ဍသုတ္တန် ပြီးသွားပြီ။

ဤသို့လျှင် ဥစ္စာလေးပါး အထူးအားဖြင့် အနုဂါမိက ဥစ္စာကို ပမာနယား ဟောကြား အပ်သော နိမိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားဒေသနာမြတ်ကို ကြားနာရခြင်း = ဓမ္မဿပန ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏာဂုံ သီလဆောက်တည်ရခြင်း = သီလမယ

ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာ အဓွန့်ကွန့်ကွန့်လည်လည် တည်ပါစေခြင်းအလိုငှာ နိကာယစာလျှောက်မေးပွဲ ဆင်ယင်ကျင်းပ၍ ထမြောက်အောင်မြင်တော်မူကြသော သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်မြတ်တို့အား နိကာယ ပူဇာဓမ္မသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ ပူဇော်ရသော ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ သာသနာနုဂ္ဂဟ ပုညမင်္ဂလာ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံစေတနာ - ဤသို့ ပေါင်းအပ် များမြတ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ်တို့ကြောင့် သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ ပစ္စေက ဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိ တည်းဟူသော ဗောဓိဉာဏ်သုံးရပ် အထွတ်တပ်လျက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာ လွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ် လျင်မြန်သော ဝိပဿနာ အသိဉာဏ် ရည်သန်တောင့်တရင်းရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ သို့မဟုတ် ပစ္စေကဗောဓိ၊ သို့မဟုတ် သာဝကဗောဓိ ခေါ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးရပ်တို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အကျွန်ုပ်တို့ တရားဟော တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသော ဘဝသည် ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ် ဘဝပေ။ ထိုနောက်ဆုံးဘဝဝယ် ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ဘုရားတိုင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိုင်း သာဝကတိုင်း နှစ်သက်တော်မူကြတဲ့ တစ်တခု သော ဘဝယောနိဂတိ ဝိညဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တနိကာယ၌မှာမှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်မီးစာတရားတို့ အသစ်တဖန် မဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော အနုပ္ပာဒနိရောဓ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရ ပါစေကုန်စေသတည်း။ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီ စံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာ မီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု။

နိဗ္ဗိကဏ္ဍာသုတ္တန် ပြီးပြီ။

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏
 ဟောစဉ်တရားတော်များ ပထမတွဲ
 မှတ်သားဖွယ် ကောက်နုတ်ချက်
အက္ခရာစဉ် အညွှန်း

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
(အ)		(အ-အာ-ဣ-ဤ-ဥ-ဇ-ဇဩ)	
အနာထပိဏ်နတ်သား၏ပီတိ	၂၄၁	အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ဂုဏ်တော်	
အနာထပိဏ်နတ်သား ဘုရားထံ		ဖော်ကျူးခြင်း	၂၄၃
သွားခြင်း	၂၄၁	အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏တရား	
အနာထပိဏ် မကြားဖူးသောတရား	၂၁၃	၁၀ မျိုး	၂၁၃
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေး မကျန်းမမာ		အာယတနတစ်ပါးစီ၌	
ဖြစ်ခြင်း	၂၀၇	မီး ၁၁ ပါး လောင်ပုံ	၁၃၀
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး အနိစ္စ		အာယတန ၁၂ ပါး ဝိပဿနာ	
ရောက်ခြင်း	၂၃၉	ရှုနည်း	၁၃၃
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးငိုကြွေးခြင်း	၂၃၃	အာယတနလင်္ကာကြီးနှင့်	
အနဂါမိကဥစ္စာဂုဏ်ငါးဖြာ	၃၃၀	ရှင်းလင်းချက်များ	၁၂၆-၁၃၅
အနဂါမိကဥစ္စာမြုပ်နံ့ရာခုနစ်ဌာန	၃၂၈	ဣရိယာပုထ်မရွေးပွားနိုင်	
အပါယ်လေးပါးကပ်သုံးပါးစသည်		သည့်မေတ္တာ	၁၀၇
သရုပ်များ	၅-၉	ဤတရားကို ကိုယ့်တရား	
အမှုမဆိုင်ရဘဲ ရှုံးသော		ဖြစ်အောင်လုပ်နည်း	၃၄၆
ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်	၁၄၉	ဥစ္စာပျက်စီးခြင်းအကြောင်းရင်း	၃၂၅
အမှားလမ်းနှင့်အမှန်လမ်း	၃၀၂	ဥစ္စာလေးမျိုး	၃၁၈
အရှင်ကာဠုဒါယီ၏ဧတဒဂ်		ဧကန်ရရှိမည့်အကျိုးလေးပါး	၂၃
ဘွဲ့ထူး	၂၅၃	ဩကာသအဓိပ္ပာယ်	၂
အရှင်သာရိပုတ္တရာ လူမမာမေး		ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို	
ကြွခြင်း	၂၁၀	ကူးဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်များ	၁၉၆

၃၅၂ အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဟောစဉ်တရားတော်များ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
(က-ခ-င-စ-ဆ)		(ဆ-တ-ဒ-ဓ)	
ကဏ္ဍဇာတ်ဝတ္ထု	၃၀၄	ဆုတောင်းရင်းတမ်း	၄
ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွရောက် တော်မူခြင်း	၂၅၄	ဆုပေးနည်း	၁၁
ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဟူသည်	၇၉	ဆန္ဒာဂတိတို့၏ မကောင်းကျိုး ပေးပုံ	၁၅၁
ကမ္မသမင်္ဂီရင်းချက်	၃၃၇	ဆန္ဒာဂတိလိုက်သောဝိနည်းမို့ရ်	၁၄၇
ကဿပဘုရားသက်တော်နှင့် ဇာတ်တော်	၁၃၅	ဆင်းရဲသူကျေးကျွန်တို့လည်း သူစရိုက်ကျင့်ခြင်း	၂၉၂
ကိသာဂေါတမိဝတ္ထုအကျဉ်း	၃၂၅	တရားအားထုတ်သူတို့လိုက်နာ ရမည့် ၁၄-ချက်	၉၀
ကာဠိအမျိုးသမီး	၁၆၃၊ ၁၈၁	တရားကျင့်သူအား တရားက စောင့်ရှောက်	၂၉၃
ခန္ဓာငါးပါး၊ အရူပဈာန်လေးပါး၌ ဝိပဿနာရှုနည်း	၁၁၀	တရားနာသူတို့ လိုက်နာရမည့် အဆင့်လေးဆင့်	၂၂
ခမည်းတော်အသက် နှိုင်းယှဉ်ချက်	၂၅၁	တရားဟောဆဲ၌ပင် ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူခြင်း	၁၇၂
ခမည်းတော်မင်းကြီး အရဟတ္တ ဖိုလ်ပေါက် ရောက်ရှိခြင်း	၂၉၈	ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ	၃၄၇-၃၄၈
ခမည်းတော်မင်းကြီးသောတာပန် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ခြင်း	၂၅၇	ဒါယကာက တာဝတိံသာ	
ငါးပါးသီခံယူပုံ	၂၀	ဘုန်းကြီးက စတုမဟာရာဇ်	၁၅၃
ငယ်ရွယ်သူတို့မသေခြင်း အကြောင်း	၂၇၇	ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတ၊ ဝိညာတ၊ ဝိပဿနာရှုနည်း	၂၃၁
စရိယဂုဏ်ပြသည့်ဇာတ်တော် ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု	၁၄၈	ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၏ သားသေဆုံးခြင်း	၂၆၆
စေတနာသုံးတန်ဖြစ်ရန်မလွယ် ဆရာတော်ဦးရန်ကုန်နှင့်	၂၈၃	ဓမ္မပါလမိသားစုတိုင်း အပါယ်ဘေး ကြောက်သွေးဝင်	၂၈၉
ပရိတ်ကြီးမှုမှန်	၂၀၅	ဓမ္မပါလရွာ၏အလှေအကျင့်	၂၇၂
ဆုတောင်းခြင်းနှင့်ဆေးဆိုးခြင်းတူပုံ	၃	ဓမ္မပါလသတို့သား	၂၆၅

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
(၈-န-ပ)		(ဗ-ဘ-မ)	
ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကမ္မဋ္ဌာန်း	၄၂	ဗိမ္ဗိသာရ ယခု ဘယ်ဘဝမှာလဲ	၁၅၉
ဓာတ် ၁၈-ပါး ဝိပဿနာ		ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ တစ်နေ့တာ	
ကမ္မဋ္ဌာန်းလင်္ကာကြီး	၄၆	လုပ်ငန်းများ	၄၀
ဓာတ်တော်သုံးမျိုးကွဲရန်အဓိဋ္ဌာန်	၁၃၇	ဗုဒ္ဓ၏သတ္တဝါအားလုံး၌	
နမောတဿဆို၍ရှိခိုးခဲ့သည့်		တူမျှသောစိတ်	၁၆၈
ပညာရှင်များ	၁၇	ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိကုသိုလ်	
နမောတဿမပါတဲ့ စာအုပ်	၁၅	ပွားများပုံ	၃၇
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ္တန်	၃၁၄	ဗြဟ္မဒတ္တ=ဗြဟ္မာပေးတဲ့သား	
နိဗ္ဗိကဏ္ဍသုတ်လာ ကောင်းမှု		ဘဝ၌ တပ်မက်မှု	၂၆၂
လေးမျိုး	၂၅	ဘဝသံသရာ သမုဒ္ဓရာ၌ မနစ်မြုပ်	
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရနိုင်သောဥစ္စာ	၃၄၀	သောပုဂ္ဂိုလ်	၁၉၇
နိဗ္ဗာန်ဆော် ဓမ္မဃောသက		ဘုန်းတော် ၆ ပါး ဘုရားရှိခိုး	
နတ်သားများ	၂၀၁	ဂါထာများ	၂၈-၃၇
နတ်တို့စကား မယုံကြည်ပုံ		မဖြစ်သုခ ဖြစ်သုခ နှစ်မျိုး	၃၁၅
လျှောက်ထားခြင်း	၂၅၉	မဟာဓမ္မပါလဇာတ်အတိတ်ဝတ္ထု	၂၆၂
နတ်ဘီလူးနှစ်ပါး၏ သက်တမ်း		မေတ္တာသုတ်လာ မေတ္တာဘာဝနာ	
ရှင်းချက်	၁၅၈	ပွားနည်းများ	၉၄-၁၀၆
နတ်မင်းနှစ်ဦး တွေ့ဆုံခြင်း	၁၅၄	မေတ္တာအကျိုး တစ်ဆယ့်တစ်မျိုး	၈၆
ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်လောကနှစ်ပါး		မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပဿနာသို့	
ဝိပဿနာ ရှုနည်း	၂၃၀	ကူးပုံ	၁၀၈
ပညာနှင့် သညာအကြောင်း	၁၁၆	မြင်ခြင်း ကြားခြင်းကိစ္စတို့၌	
ပဋိသန္ဓိဒါဏ်လေးပါး	၃၄၂	တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိစွဲပုံ	၄၁-၄၂
ပဏာမကုသိုလ်နဲ့ ရေကြည်ရေအေး	၂	မြှုပ်နှံဥစ္စာ ပျောက်ဆုံးခြင်း	
ပါရဂူခြောက်မျိုး	၁၈၄	အကြောင်းငါးပါး	၃၂၂
ပိဋကဋ္ဌဇာတ်တော်များစီစဉ်ထားပုံ		မဟာဓမ္မပါလဇာတ်တရားတော်	၂၄၇
ပြဿနာလေးချက်မေးလျှောက်ခြင်း	၂၄၇		

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
	(၇-လ-၀)		(သ)
ရဟန္တာတို့၏ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာ	၁၂၄	သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်	
ရောင်ခြည်တော် ၆ ပါးဘွဲ့		ကြောင်းတရား	၁၈၉
ဂါထာများ	၇၃-၇၇	သမာဓိဘာဝနာမေတ္တာပွားနည်း	
ရွှေဥဒေါင်းတွန်သံနှင့်		လင်္ကာများ	၅၃
ဩကာသဆိုသံ	၁	သမင်္ဂီလေးပါးမှတ်ဖွယ်	၃၃၅
ရွှေငွေက မီးသွေးဖြစ်ရပုံ	၃၂၅	သရဏဂုံသီလကိုပါဠိလိုပေးကြပုံ	၁၂
လူတိုင်းမဟုတ်၊ သို့သော်		သာတာဂိရနတ်မင်း၏ဥဒ္ဓစ္စ	၁၆၁
အဖြစ်များ	၁၅၅	သိက္ခာပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်	၂၀
လူ့စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်ကို		သိကြား သောတာပန်သိကြား	
ရနိုင်သော ဥစ္စာ	၃၃၁	ပြန်ဖြစ်	၁၅၉
ဝိညာဏ် ၆-ပါး၊ ဖဿ ၆-ပါး		သိဿဘာဂူပဂမနသရဏဂုံ	
ဝိပဿနာရှုနည်း	၂၁၈-၂၂၀	ဆောက်တည်ခြင်း	၂၀၁
ဝိနည်းမိုရ်အား လာဘ်ထိုးသော		သီလတောင်း၊ ဘုရားရှိခိုး၊	
ပုဂ္ဂိုလ်	၁၄၄	သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်း	၅၀-၅၁
ဝိနည်းမိုရ်ဆရာကြီး ၂ ပါး	၁၄၁	သုခလေးပါးတရား	၆၆
ဝိပဿနာပညာကောင်းမှုကုသိုလ်	၃၈	သားသေပြီဟူသောစကား	
ဝိပဿနာပညာပွားခြင်းနှင့်		ဖခင် မယုံ	၂၇၄
ဓမ္မလင်္ကာများ	၅၇-၆၀	သက်တော်အတိုဆုံး၊ ဒုက္ကရစရိယာ	
ဝိဘင်းကျမ်းက ဓာတ်တစ်ဆယ့်		အကြာမြင်ဆုံးဘုရား	၁၃၆
ရှစ်ပါးစဉ်ပုံ	၃၉	သစ်ပင်နှင့် သာသနာ ဥပမာ	၃၁၀
ဝေဒနာ ၆ ပါး၊ ဓာတ် ၆-ပါး		(ဟ)	
ဝိပဿနာ ရှုနည်း	၂၂၂-၂၂၅	ဟေမဝတနှင့် သာတာဂိရ	
ဂါးချက်ဆရာတော်ကြီး၏စကား	၁၅၄	နတ်ဘိလူးစစ်သူကြီး ၂-ဦး	၁၅၁

ဟောစဉ်တရားတော်များ ပထမတွဲ
မှတ်သားဖွယ် ကောက်နုတ်ချက် အက္ခရာစဉ်အညွှန်း(ပိုဒ်)